HERMEETIKKO

SUOMEN ÄLYKKÄIN JA KUMMALLISIN AIKAKAUSKIRJA

HIVELEMÄÄN VAATIVAN LUKIJAN MIELTÄ

NRO.1

1. PAINOS 2012
2. PAINOS 2015

TÄMÄ AIKAKAUSKIRJA SISÄLTÄÄ SEURAAVAT KIRJAT:

STURLUSON, SNORRI (1220-LUKU),
EDDA — VOLUSPA — VELHON ENNUSTUS
SUOMENTANUT: KANE KANERVA

NOTOVITCH, NIKOLAI (1894),
VIIDES EVANKELIUMI
SUOMENTANUT: MATTI KURIKKA

KOEPPEN, CARL & VON HYMMEN, JOHANN (1770),
CRATA REPOA — VIHKIMYKSET EGYPTIN PAPPIEN MUINAISEEN SALASEURAAN
SUOMENTANUT: KANE KANERVA

PALOMAA, VEIKKO (1917),
KANSALLISUUS JA KIELI — KATSAUS SUOMEN KANSAN HENKISLUONTOISUUTEEN

RAMSTEDT, MARIA (1909),
KALEVALAN SISÄINEN PERINTÖ SALAOPPIEN VALOSSA

KUSTANTAJA: SALAKIRJAT
COPYRIGHT © SALAKIRJAT 2015

HERMEETIKKO-KIRJASARJA:
ISSN-L 2323-4474
ISSN 2323-4474

KIRJA NRO. 1
ISBN 978-952-5774-86-3

TOIMITUS, KANSI & TAITTO: KANE KANERVA
HERMEETIKKO TUOTEMERKKI & SUOMENNOSTEN COPYRIGHT © KANE KANERVA 2015

TARJOTTU TAI TILATTU AINEISTO HYVÄKSYTÄÄN JULKAISTAVAKSI SILLÄ EHDOLLA, ETTÄ SITÄ SAA KORVAUKSETTA MUOKATA, KÄYTTÄÄ UUDELLEEN HERMEETIKON TAI SEN YKSITTÄISEN OSAN UUDELLEENJULKAISUN YHTEYDESSÄ TOTEUTUS- TAI JAKELUTAVASTA RIIPPUMATTA. HERMEETIKKO ON TIETEELLISESTI, POLIITTISESTI JA USKONNOLLISESTI SITOUTUMATON JULKAISU. JOKAINEN ARTIKKELIN VALMISTAJA SITOUTUU HENKILÖKOHTAISESTI VASTAAMAAN NIIDEN SISÄLLÖSTÄ, TEKIJÄNOIKEUKSISTA JA LAILLISUUDESTA. ARTIKKELIT ILMENTÄVÄT VAIN JA AINOASTAAN KIRJOITTAJAN HENKILÖKOHTAISIA MIELIPITEITÄ JA NÄKEMYKSIÄ, EIVÄT JULKAISIJAN.

TAVOISTA JA KEINOISTA RIIPPUMATTA OSITTAINENKIN KOPIOINTI TAI JÄLJENTÄMINEN SÄHKÖISEEN TAI MIHINKÄÄN MUUHUN MUOTOON ON EHDOTTOMASTI KIELLETTY.

PAINO: AS PRINTON TRÜKIKODA, TALLINNA 2015.

SISÄLLYS

ESIPUHE
ROSENKREUTZIN SALAISET KUVAT 1600- JA 1700-LUVUILTA (NRO. 7)
– *suom. Kane Kanerva* 1
OIKEAT 10 KÄSKYÄ – *Pekka Ervast* 2
SIBELIUKSEN ESOTEERISET OPUSNUMEROT – *Jussi Lehtonen* . . . 4
Sibelius ja ”koilliskulman” kaupungit 4
”Rappari” laatii listan 6
5, 59 ja 113 8
Neloset esimerkkinä 9
KOSMINEN ÄLY – *Kati Sinnemaa* 12
Saate 12
1. Universumin matkiminen 13
2. Tekoälyn matkiminen 15
3. Älyn hallinta 17
4. Älyn suuruus 20
5. Tekoälyn suuruus 22
6. Tuntemattoman suuruus 25
7. Älyn ja uskon funktionaalisuus 27
8. Funktion kosmisuus 29
Kaikki ovat saaneet talentin 32
THOR – SUOMEN KUNINGAS? – *Juha Immonen* 35
FUNDINN NOREGR – NORJAN PERUSTAMINEN
– *suom. Kane Kanerva* 36
1 kappale 36
2 kappale 38
3 kappale 38
HERMEETIKON TOIMITUKSEN UUDENVUODENLUPAUKSET 39
JEESUKSEN TUNTEMATTOMAT VAIHEET – *Venu Gopala Das* 40
Kirkollisten konklaavien totuus 41
Kirouksia langettava mystinen lapsi 42
Opiskelu- ja saarnausmatka Intiaan 43
Ylimystön epäkelpojen edustajien vastustus 44
Lisäopintoja Nepalissa 46
Epäjumalia palvovat barbaarit 47

”Tosijumalan” ensi- ja toisisijaisia nimiä 47
Zarathustran maassa . 48
Kotiinpaluu ja hyvän palkka . 48
Jeesus lähettää Didymos Juudas Tuomaan Intiaan 49
Salivahanan ja Jeesuksen välinen keskustelu Himalajalla 51
Henkisen vallankumouksen esitaistelija 52
SUOMEN KUNINKAAT ENNEN RUOTSINVALTAA – *Kane Kanerva* . . . 55
Valloittajan propagandaa ja historian vääristelyä 55
Suomen kuninkaat . 60
Lista Suomen kuninkaista ennen ruotsinvaltaa 63
Kuninkaat joiden järjestystä/hallinta-aikaa ei mainita lähteissä . . 63
Lähteet . 64
JUMALAN 72 NIMEÄ – *Heinrich Cornelius Agrippa – suom. Kane Kanerva* 65
JUMALATON JUMALAMME – *Jussi Lehtonen* 66
Finlandian arvoinen ”hurri” 66
Sarvipää ja ympärileikkaus . 67
Ei koko totuus . 68
ROSENKREUTZIN SALAISET KUVAT 1600- JA 1700-LUVUILTA (NRO. 31) – *suom. Kane Kanerva* 70
EDDA – VÖLUSPA – VELHON ENNUSTUS – *Snorri Sturluson – suom. Kane Kanerva* 71
1,2 . 72
3, 4, 5 . 73
6, 7, 8, 9 . 74
10, 11, 12, 13, 14, 15 . 75
16, 17, 18, 19 . 76
20, 21, 22 . 77
23, 24, 25, 26 . 78
27, 28 . 79
29, 30, 31, 32 . 80
33, 34, 35 . 81
36, 37, 38, 39, 40 . 82
41, 42, 43, 44 . 83
45, 46, 47, 48, 49 . 84
50, 51, 52, 53, 54 . 85
55, 56, 57, 58, 59, 60 . 86
61, 62, 63 . 87
HERMES – JUMALA, SAMAANI, OPETTAJA – *Kristian Aeternitas* . . . 88
Rajapirusta Jumalaksi . 88
Hermes Trismegistos . 92
Hermesriitti . 96
Hermeettinen tieto perimmäisen vision välittäjänä 100
Hermes perimmäisen kokemuksen välittäjänä 102
Monimerkityksellinen ja suvaitsevainen Hermes 106
Kirjallisuutta . 107
TAROTIN BALLADI – *Kane Kanerva* 109
KADONNEET KARTAT – *Kane Kanerva* 111
RIIMUKIRJOITUS SUOMALAISTA ALKUPERÄÄ? – *Juha Immonen* . . . 113
MILTON'S COSMOGRAPHY – *Homer Sprague – suom. Kane Kanerva* . 114
MUSIIKKI & ÄÄNI – *Kane Kanerva* 115
Musiikki ja aika . 115
Kehon ja mielen virittäminen 116
Ääni manipulaation välineenä 117
Äänen tuhovoima . 118
Ääni kumoaa painovoiman? . 119
Ihmiskunnan siirtyminen korkeampiin värähtelyihin 120
KATSAUS RUUSURISTILÄISYYDEN HISTORIAAN – *Jussi Sohlberg* . . 122
Manifestit ja 1600-luvun Ruusuristiläisyys 122
Kirjoittajat? . 124
Vaikutukset . 125
Gold und Rosenkreutz . 126
Lopuksi . 127
Kirjallisuutta . 127
VIIDES EVANKELIUMI – JEESUS KRISTUKSEN SALATTU ELÄMÄ INTIASSA – OTE MUINAIS-INTIALAISESTA KÄSIKIRJOITUKSESTA – *Nikolai Notovitch – suom. Matti Kurikka* 128
Pyhän Issan, Paraimman ihmisen pojista elämä 129
I . 129
II . 130
III . 131
IV . 132
V . 134
VI . 136
VII . 137
VIII . 139
IX . 141

X . . . 142
XI . . . 145
XII . . . 146
XIII . . . 148
XIV . . . 151

VEEDAT JA NIIDEN HISTORIA – *Venu Gopala Das* . . . 153
Veedojen alkuperä . . . 153
Aikakaudet ja syklinen aikakäsite . . . 155
Krishna-Dvaipayana Vyasa kirjoitti Veedat . . . 157
Sruti eli ensisijaiset Veeda-kirjat . . . 157
Smriti eli Veedoja tukevat ilmestyskirjoitukset . . . 159
Veedojen sivuteemat ja Patanjalin yoga-sutrat . . . 161
Ashtangan sanastoa . . . 162

SANSKRIITIN ÄÄNTÄMISOPAS . . . 164

ABU ABD ALLAH MUHAMMAD AL-IDRISI – KUVAUS SUOMESTA 1150-LUVULTA – *suom. Sahban Mroueh* . . . 168

CRATA REPOA – VIHKIMYKSET EGYPTILÄISTEN PAPPIEN MUINAISEEN SALASEURAAN – *suom. Kane Kanerva* . . . 171
Valmistautuminen – alkuvalmistelut Crata Repoa vihkimykseen . . 171
Ensimäinen aste – Pastoforis . . . 172
Toinen aste – Necoris . . . 175
Kolmas aste – Melaneforis . . . 176
Neljäs aste – Krsitoforis . . . 178
Viides aste – Balahate . . . 180
Kuudesa aste – Astronomus . . . 181
Seitsemäs aste – Profeta . . . 182
Palvelukunnan asusteet . . . 183

SELVÄNÄKÖ – *Kane Kanerva* . . . 184
Mitä selvänäkö on? . . . 184
Selvänäön "autuus" . . . 185
Selvänäkö ja salatieteet . . . 186
Onnellinen onnettomuus . . . 187

KANSALLISSOSIALISTIT JA ESOTERIA – *Tapio Brusiin* . . . 188
I. Johdanto . . . 188
II. Kansallissosialismin hajanaisuus . . . 189
III. Natsismin uskonnollisista puolista . . . 190
IV. Natsipakanuudesta . . . 192
V. Yleistä Hitlerin ja esoterian suhteesta . . . 198
VI. Arjalainen Atlantis . . . 202
VII. Hörbigerin maailmanjääteoria . . . 205
VIII. Homeopaattinen ja biodynaaminen Hess . . . 207
IX. Himmler ykstyishenkilönä . . . 211
X. Wiligut – Himmlerin Rasputin . . . 214
XI. SS-järjestön esoteerisuus . . . 217
XII. Anhenerbe – tieteen ohella hieman esoteriaakin . . . 220
Mystinen historiakäsitys . . . 222
Tutkimuslaitoksen salatieteilijät . . . 224
Ahnenerben yleisen tason tutkimus . . . 227
XIII. Himmlerin aikaansaannosten arviointia . . . 230
XIV. Marginaalisia tapauksia . . . 231
Eckartin mystinen rasismi . . . 231
Röhm, Göring ja Darré . . . 233
Göbbels: spiritismiä ja astrologiaa . . . 235
XV. Unohtakaa se Thule-sosieteetti! . . . 238
XVI. Teknisiä huomautuksia . . . 239
XVII. Yhteenveto . . . 241
Lähteet . . . 245

ROSENKREUTZIN SALAISET KUVAT 1600- JA 1700-LUVUILTA (NRO. 36) – *suom. Kane Kanerva* . . . 251

RIIMUSAUVA – MUINAINEN KALENTERIMME – *Anne Pöyhönen* . . . 252
Kuuriimut . . . 256
Kuun merkitys töiden ajoituksessa . . . 257
Kuuriimut ja sää . . . 258
Kyynäräkeppi . . . 259
Matemaattista huvia . . . 260

PYHÄ VUOHI – BAPHOMET – *Eliphas Lévi – suom. Kane Kanerva* . . 262

KANSALLISUUS JA KIELI – KATSAUS SUOMEN KANSAN HENKISLUONTOISUUTEEN – *Veikko Palomaa* . . . 263
Johtavia piirteitä . . . 263
"Äidinkielen" merkitys . . . 266
Puhtaat ja jätteistä rakennetut kielet . . . 270
Suomenkielen henkinen luonto . . . 275
Kaksoisääntiöitten salaisuus . . . 282
Kahdistetut ääntiöt . . . 284
Suhuäänteet ja "H" . . . 286
Niin sanotut kerakkeet . . . 288
Ääntiöittensointu . . . 292
Ilmarisen takoma Sampo . . . 294

Suomenkielen elonvoima . 297
Epärehellisyydenilmiö, jonka tulisi olla vieras Suomelle 300
Suomenkielen ”sidottu voima” 304
Kolme vakinaista ja kaksi varavartijaa 307
Toistaiseksi ratkasematon kysymys 310
Nykyisen Kalevalan vieras karva 312
Sanan voima . 314
ROSENKREUTZIN SALAISET KUVAT 1600- JA 1700-LUVUILTA (NRO. 38) – *suom. Kane Kanerva* 318
KALEVALAN SISÄINEN PERINTÖ SALAOPPIEN VALOSSA – *Maria Ramstedt (Martti Humu)* 319
Esipuhe . 319
Ensimmäinen luento – Muinoissuomalaiset 321
Toinen luento – Mitä om Kalevala? 328
Kolmas luento – Miten meillä selvitetään Kalevalan sisältöä? . . 341
Neljäs luento – Suomalaisten pakanalliset jumalat 353

ESIPUHE

Maailma elää ja mullistuu, kuten sen myötä myös Hermeetikko. Lehden suunnittelun ja työstämisen aloitin lähes 7 vuotta sitten vuonna 2005, tarkoituksena jakaa jotain ennennäkemätöntä ja -kokematonta; tietoa sekä huumoria samassa paketissa. Myös muiden kuin itseni mielestä tässä onnistuttiinkin ihan hyvin 18 numeron verran, aina tähän päivään saakka. Sisällön aiheet olivat monesti raskaita, elämää suurempia ja sen myötä voimakkaita tunteita herättäviä, joten vastapainoksi tarvittiin jotain mikä sai nauramaan ja silittämään puolesta/vastaan -asettelun aiheuttamat ryppyotsat.

Vakavat aiheet eivät tarkoita samaa kuin huumorintajuttomuus mutta veikkaan, että muutama lukija on suivaantunut tulkittuaan mystistä vapaamuurareiden kulmasalakirjoitusta, joka paljastuikin siskonmakkarakeiton ohjeeksi.

Lehden alkutuotanto on nykyään harvinaista mannaa, sillä pohjattomasta köyhyydestä ja ulkoasuun kohdistuneesta kunnianhimosta johtuen painosmäärät olivat niinkin alhaisia kuin 50 kpl. Uusintapainosten tekeminen olisi taas vaatinut 1 000 kappaleen ostajakannan, jotta se olisi ollut taloudellisesti mitenkään mahdollista, joten ne uusintapainokset jäivät ottamatta.

Vaihtoehtoja mietittiin vuosia kunnes eteläisen veljeskansan keskuudessa perustettiin kirjapainoja, joiden hintataso vastasi edes jollain tavoin mahdollista.

Koska Hermeetikko on myös interaktiivinen tuote, kysyttiin lukijoilta, missä muodossa he haluaisivat lehtensä jatkossa. Vaihtoehtoina olivat aikakauslehti, tabloid tai kirja. Yllätykseksi kirja sai eniten ääniä. Tämän myötä tuli mahdolliseksi julkaista Hermeetikon alkutuotanto uusiksi mahdollisimman laajan lukijakunnan riemuksi tai mielipahaksi. Huoleksi tosin nousi se, että miten tulevista kirjoista olisi myös iloa niille, jotka jo omistivat alkupään Hermeetikot?

Kaikeksi onneksi olin aloittanut kirjojen digitalisoinnin jo vuonna 1996, joten ”pöytälaatikkoon” on siunaantunut lähes kaksi

tuhatta nidettä mitä ihmeellisimpiä ja harvinaisempia opuksia. Suuri osa näistä on kuitenkin muun kuin suomenkielisiä, joten kääntämistä riittää.

Perinteisessä aikakauslehdessä näitä olisi pitänyt julkaista jatkojuttuina, ja itse en henkilökohtaisesti pidä siitä, että klassikkoteos pilkotaan osissa julkaistavaksi. Toisekseen en olisi ehtinyt viidesti vuodessa ilmestyvään lehteen kääntämään kuin pätkän kerrallaan.

Kaiken myötä tuli siis mahdollisuus iskeä useampi kärpänen yhdellä iskulla. Kerran tai kahdesti vuodessa ilmestyvän kirjan sisältö koostuisi puoliksi alkutuotannon artikkeleista ja puoliksi ennennäkemättömistä tai harvinaisista klassikkoteoksista, joten vanhojen lukijoidenkaan ei tarvitsisi pettyä.

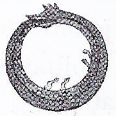
Harva ilmestymisväli tuo mahdolliseksi myös sen, että ehdin kääntämään jokaiseen kirjaan jotain mullistavaa ja harvinaista kokonaisuudessaan. Samalla lukijalle mahdollistuu kustannustehokkain tapa hankkia näitä kirjoita, joita olemme saaneet ihastella lähinnä lähdeviitteissä. Perinteisesti yksittäisten kirjojen menekki on ollut niin vähäistä, että niiden kustantaminen ei ole ollut mahdollista millään tavoin mutta Hermeetikon aikakauskirja mahdollistaakin useamman teoksen ostamisen kerralla.

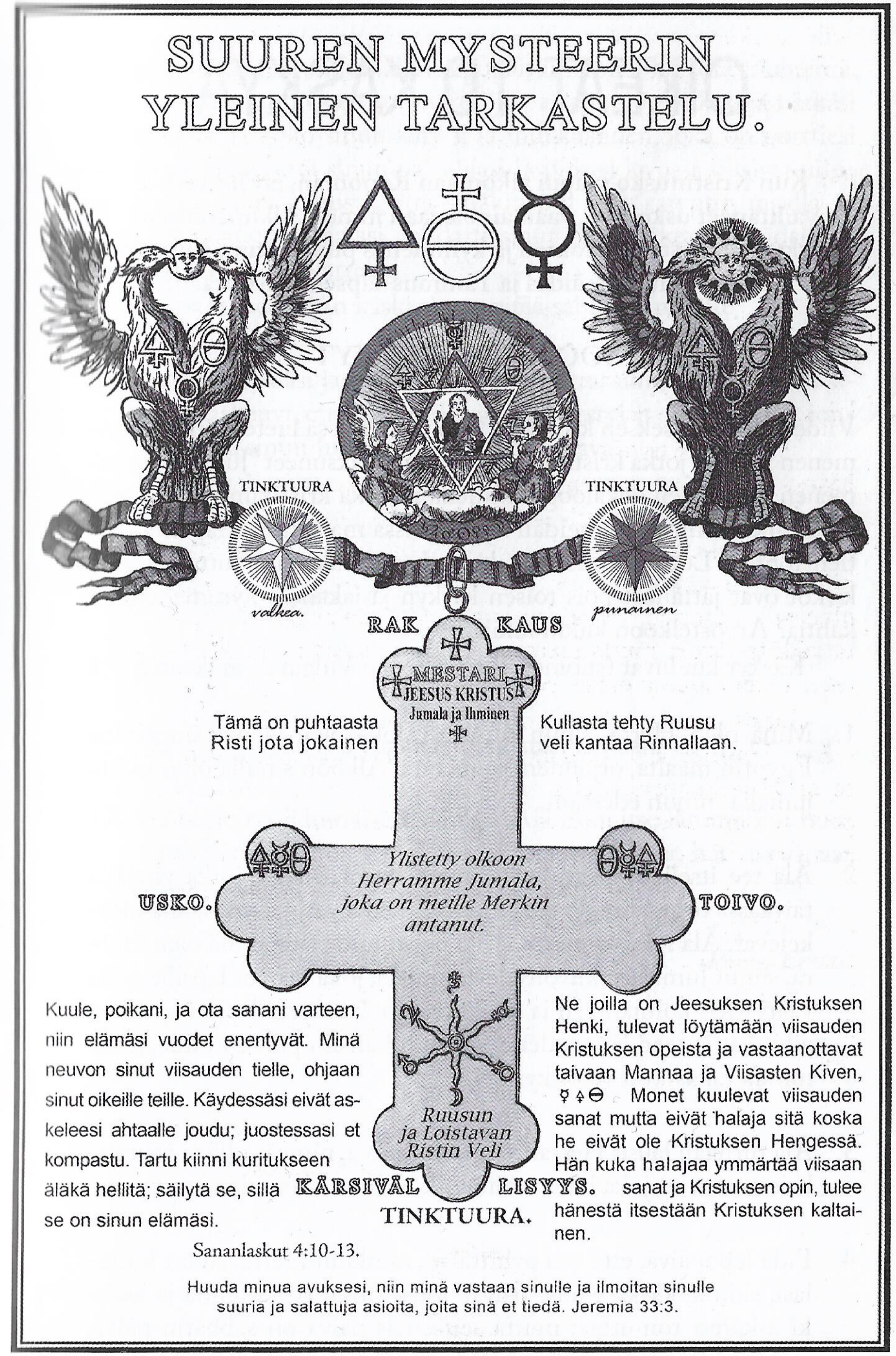
Suoritettuani pari laskutoimitusta totesin, että jos noin 400-sivuinen Hermeetikko-kirja ilmestyy kerran tai jopa kahdesti vuodessa, on klassikkomateriaalia olemassa helposti yli 20-30 vuoden tarpeisiin. Tämä kertoo myös sen surkean tilanteen kuinka paljon alan perusteoksia on julkaisematta Suomeksi.

Suureksi haasteeksi tässä ja tulevaisuudessa jää se, että miten saan sisällytettyä sen huumorin kirjaan.

Loppuun voinen todeta sen iloisen huomion, että tämän kirjan ensimmäinen painos myytiin hujauksessa ja pitelet käsissäsi uljasta, 2. painosta. Kiitos myös Viron veljille, jotka ovat olleet myös uskollisia Hermeetikon ystäviä.

Helsingissä 20.5.2015
Kane Kanerva

OIKEAT 10 KÄSKYÄ

Kun Kristinusko saapui aikoinaan Roomaan, eivät ihmiset vaihtaneet uskontoa, vaan ainoastaan nimet. Alkuperiäisistä käskyistä poistettiin toinen ja kymmenes puolitettiin. Liittyikö tämä Semiramis-äidin ja Tammus-lapsen palvontaan?

MOOSEKSEN KÄSKYT

Viidennen Mooseksen kirjan viidennessä luvussa luetellaan ne kymmenen käskyä, jotka kristityt kirkot ovat omaksuneet "Jumalan kymmenen käskyn" eli dekaloogin nimellä ja jotka kristikunnassa opetetaan kaikille ihmisille, meidän luterilaisissa maissamme lapsista lähtien tohtori Lutherin n.s. Katekismuksen mukaan. Mutta miksikä kirkot ovat jättäneet pois toisen käskyn ja jakaneet kymmenennen kahtia? Arvostelkoon kukin lukija itse.

Käskyt kuuluvat (suomennan ne Versio Vulgatan mukaan):

1. Minä olen Herra, sinun Jumalasi, joka olen vienyt sinut ulos Egyptin maalta, orjuuden huoneesta. Älköön sinulla olko muita jumalia minun edessäni.

2. Älä tee itsellesi veisto- eikä muuta kuvaa niistä, jotka ylhäällä taivaassa ovat, tahi alhaalla maassa, taikka vesissä maan alla oleskelevat. Älä niitä kumarra äläkä palvo niitä; sillä minä olen Herra, sinun Jumalasi; kilvoitteleva Jumala, joka kostan lapsille isäin vääryyden kolmanteen ja neljänteen polveen, niille, jotka minua vihaavat ja teen laupeuden moniin tuhansiin polviin niille, jotka minua rakastavat ja käskyni pitävät.

3. Älä turhaan lausu Herran, sinun Jumalasi, nimeä; sillä ei jää rankaisematta se, joka hänen nimensä turhan asian takia lausuu.

4. Pidä lepopäivä, että sen pyhittäisit, niinkuin Herra, sinun Jumalasi, sinulle käski. Kuusi päivää tulee sinun työtä tehdä ja kaikki askaresi toimittaa; mutta seitsemäs päivä on sabbatin päivä,

s.o. Herran, sinun Jumalasi, lepopäivä; silloin ole työtä tekemättä, sinä ja sinun poikasi ja tyttäresi ja palvelijasi ja piikasi ja härkäsi ja aasisi ja koko sinun karjasi ja muukalainen, joka on porttiesi sisäpuolella, että sinun palvelijasi ja piikasi levossa olisivat niinkuin sinäkin. Muista, että sinäkin olit orja Egyptin maalla, ja Herra, sinun Jumalasi, johdatti sinut sieltä väkevällä kädellä ja ojennetulla käsivarrella.

Sentähden hän käski sinun pitää sabbatin päivän.

5. Kunnioita isääsi ja äitiäsi, niinkuin Herra, sinun Jumalasi, on sinulle käskenyt, että kauan eläisit ja menestyisit siinä maassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, on sinulle antava.

6. Älä tapa.

7. Älä tee aviorikosta.

8. Älä varasta.

9. Älä sano väärää todistusta lähimäistäsi vastaan.

10. Älä himoitse lähimäisesi vaimoa. Älä himoitse lähimäisesi huonetta, hänen peltoansa, palvelijatansa, piikaansa, härkäänsä, aasiansa, eikä mitään, mikä lähimäisesi oma on.

Pekka Ervast

”Näyttää siltä, että Sibeliuksen suhde numeroihin, olivatpa ne sitten seteleissä tai opusnumeroissa, olisi ollut jonkin pirullisen kohtalon määräämää. Se ei voinut johtaa muuhun kuin kaaokseen.”

Näin puhuu ”virallinen” Sibeliustutkimus, korkein eksoteerinen asiantuntemus. Sanat ovat ansioituneen Sibelius-tutkija **Kari Kilpeläisen.**

Tottahan on, että säveltäjillä on tapana laatia teoksistaan ns. opusluettelo. Siihen tapaan, että esimerkiksi Beethovenin ensimmäinen sinfonia kantaa opusnumeroa 21, viides on opus 67 ja yhdeksäs 125. Opusluettelosta voimme siis seurata säveltäjän töiden syntyjärjestystä edes noin suunnilleen. Aivan kaikkia töitä ei ole tapana hyväksyä tuohon luetteloon; ensimmäinen haparoiva nuoruudenyritys ei suinkaan ole vielä opus yksi.

Kilpeläinen on puheillaan viitannut siihen, että Sibeliuksen opusluettelossa on tosiaan paljonkin outoja poikkeamia opusluettelon laadinnan yleisistä linjoista. Onko nyt esimerkiksi mitään laitaa, että Sibeliuksen opus 8 on vuodelta 1909 ja opus 30 vuodelta 1899. Ja miksi ihmeessä niin täysipainoinen, suosittu ja paljon esitetty mestariteos kuin *Andante festivo* on jätetty luettelosta kokonaan pois. (Sanon jo nyt erään arvelun: voisiko olla niin, että jos tuo harras, 1922 valmistunut sävellys olisi opusnumeroitu, tämä olisi vaikeuttanut erään tietyn rituaalimusiikin osumista numeroksi 113.)

SIBELIUS JA ”KOILLISKULMAN” KAUPUNGIT

Vähältä piti, ettei Jean Sibelius syntynyt Tampereella, vapaamuurareiden ”luvatussa kaupungissa”. *(Katso Jukka Niemisen Hans Boijen*

salaisuus- ja Salaseurojen aika 1775–1839). Säveltäjän isä oli nimittäin vähällä tulla kaupunginlääkäriksi Tampereelle, mutta valitsikin sitten jostain syystä Hämeenlinnan. Säveltäjän sisar **Linda Maria** sen sijaan tuli *(kuten kerron kirjassani: Mutta sehän on Sibelius)* Tampereelle matematiikanopettajaksi, hänen äitinsä Maria saapui sinne viimeisiksi vuosikseen ja mestarimme eno **Otto Borg** toimi Tampereen Reaalilyseon matematiikan ja luonnonopin kollegana ja jopa Tampereen kaupunginvaltuuston puheenjohtajana.

Mutta Johan Christian Julius Sibelius, sittemmin Janneksi kutsuttu ja Jeanina maailmankuulu, siis silti syntyi Hämeenlinnassa, mutta kuitenkin hyvin lähellä Kustaa Kolmannen hovimaalari **Jean Louis Desprezin** suunnittelemaa kirkkoa, johon vapaamuurarien lehti Koilliskulma on kertonut tulleen vapaamuurarillisia piirteitä ja suhteita. Tässä karun näköisessä ”vapaamuuraritemppelissä” Sibelius (rovastin tyttärenpoika) kävi lapsena hyvin usein. Kuudennella vuosikymmenellään säveltäjä sitten kävi ihan oikeassakin vapaamuurareiden kokoustilassa Helsingissä. Säveltäjän kuoleman jälkeen Hämeenlinnan kuuluisimpiin vapaamuurareihin, tietenkin Sibeliuksen mukaan nimetyssä loosissa, ovat puolestaan kuuluneet nuo ”Hämeenlinnan shamaaneina” tunnetut ystävykset säveltäjä , professori **Tauno Olavi Marttinen** ja kuvataiteilija, professori **Taisto Olavi Ahtola.**

Seitsemän sinfonian mestari Jean Sibelius (kuinka tuo nimi Sibelius muuten tuokaan mieleen esim. saksan kielen lukusanan sieben sekä monien muidenkin kielten seitsemää tarkoittavan ilmauksen!) syntyi talossa, joka katseli Residenssikadulle, nykyiselle Hallituskadulle, seitsemällä ikkunalla ja hän sai, aikakautena jolloin kummien määrässä ei ainakaan herrasväen piireissä kitsasteltu, kummeikseen seitsemän miestä ja seitsemän naista. (Muuten: Kun kirjoitin tätä artikkelia, avasin umpimähkään radion, jossa juuri äskeisen virkkeen kirjoitettuani alettiin esitelmöidä japanilaisesta elokuvasta Seitsemän samuraita; tämän nyt vaan kerroin esimerkkinä niistä monista tuhkatiheistä ”sattumista”, joita minulle on tapahtunut Sibeliuksesta kirjoittaessani. Tätäkin artikkelia laatiessani minulle sattui vielä paljon muutakin ja ihmeellisempääkin — Japani muuten oli Sibeliukselle tärkeä maa, vaikkei hän siellä koskaan käynytkään, ja Sibeliuksen musiikki on nykyään Japanissa suosittua.)

”RAPPARI” LAATII LISTAN

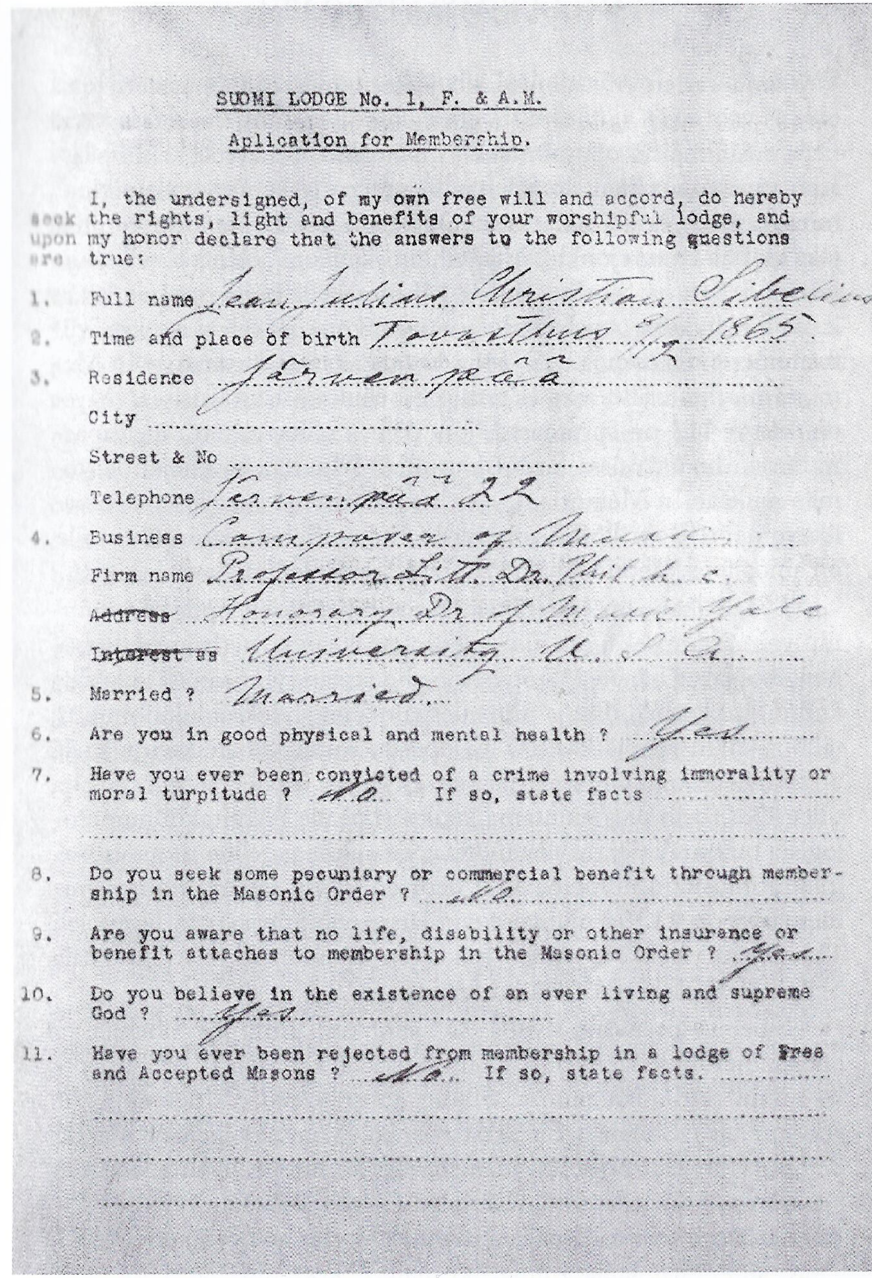
Vanhemmiten Sibeliuksemme kiitteli vapaamuurarijärjestöä siitä, että hän ”ymmärsi vertauskuvia” lausuen mm. näin: ”Mitä vanhemmaksi tulen, sitä selvemmin näen, että kaikki on symbolia. Ken osaa tulkita symboleja, hän ymmärtää maailmankaikkeuden salaisuuksia.” (Santeri Levas: Jean Sibelius. Sivu 453.)

Sibelius oli siis vapaamuurari kuten niin moni muukin huomattava säveltäjä, esimerkiksi **Mozart, Haydn, Puccini** ja tuo toinen Järvenpäässä asunut, matalalla äänellä puhunut ja vähän problemaattisen suhteen alkoholiin omannut viiden lapsen isä, nimittäin **Joonas Kokkonen.** (Myös Kokkonen, muuten, on Japanissa hyvin suosittu ja kerran Japanin kruununprinssi, nykyinen keisari, jopa tuli Järvenpäähän Kokkosen luo kylään.)

Mutta niin; 1865 syntynyt Jean Sibelius tuli 1922 vapaamuurariksi. Tämä tapahtui juuri hänen viimeisen suuren luomiskautensa, tuon seesteisen, mutta itse asiassa myös hyvin radikaalin ja modernin mestaruuskautensa kynnyksellä, johon kuuluivat ennen muuta kuudes (1923) ja seitsemäs (1924) sinfonia, jättimäinen näyttämömusiikki Shakespearen Myrskyyn (1925) sekä sinfoninen runo Tapiola (1926). Tuon loppukauden viidentenä suurena mestariteoksena voidaan pitää vapaamuurarien rituaalimusiikkia Musique réligieuse, joka oli pääosin valmis jo alkuvuonna 1927, mutta jota säveltäjä täydenteli vielä niinkin myöhään kuin 1947.

Sibelius oli pikku hiljaa laadiskellut opusnumeroidensa luetteloa; esimerkiksi 1897 hänen Kullervo-sinfoniansa oli vielä numero 11, kun siitä lopulta tuli numero 7.

”Lopulliseksi” Sibeliuksen opusluettelo vakiintui — kuinka ollakaan — hänen aktiivisen vapaamuurarikautensa aikana. Olisi hyvin vaikea ja moniselitteinen asia päätellä kuinka suurelta osin säveltäjämestarimme opusnumeroinnin fantastinen esoteerinen osumatarkkuus tapahtui ”itsestään”, niin sanoaksemme ”Korkeampien Tahojen” inspiraatiosta ja paljonko ehkä vapaamuurariuden mahdollistamasta tietoisesta kosketuksesta numerologisiin salaisuuksiin.

SUOMI LODGE No. 1, F. & A.M.

Aplication for Membership.

I, the undersigned, of my own free will and accord, do hereby seek the rights, light and benefits of your worshipful lodge, and upon my honor declare that the answers to the following questions are true:

1. Full name Jean Julius Christian Sibelius
2. Time and place of birth Tavastehus 8/12 1865
3. Residence Järvenpää

 City

 Street & No

 Telephone Järvenpää 22
4. Business Composer of Music

 Firm name Professor Litt. Dr. Phil. h. c.

 ~~Address~~ Honorary Dr of Music Yale

 ~~Interest~~ as University U. S. A.
5. Married ? Married
6. Are you in good physical and mental health ? Yes
7. Have you ever been convicted of a crime involving immorality or moral turpitude ? No If so, state facts
8. Do you seek some pecuniary or commercial benefit through membership in the Masonic Order ? No
9. Are you aware that no life, disability or other insurance or benefit attaches to membership in the Masonic Order ? Yes
10. Do you believe in the existence of an ever living and supreme God ? Yes
11. Have you ever been rejected from membership in a lodge of Free and Accepted Masons ? No If so, state facts.

Sibeliuksen hakemus vapaamuurarijärjestöön

5, 59 JA 113

Vapaamuurarien rituaalimusiikin jälkeen mestarin opusluettelossa on siis vain neljä numeroa. Ja ellen erehdy, se numero, jota edeltää neljä ensimmäistä opusnumeroa, siis numero 5 näyttää sekin päässeen vapaamuurarien rituaaleissa käyttöön "leskenropomusiikkina", mitä se sitten tarkoittaneekin? (Opusta 5, kuutta pianoimpromtua, joka saattaa kuvata jonkinlaista "vihkimyspolkua", olen käsitellyt kirjassani Sehän on Sibelius sivulla 148) Keskellä näitä opuksia ja siis koko Sibeliuksen opusluetteloa on numerona 59 (eli siis sekin "viitosnumerona" koskapa 9+5=14 ja 1+4=5) harras surumarssi In Memoriam orkesterille, joka esitettiin Sibeliuksen hautajaisissa. (Myös opuksessa 113 on surumarssi, jota olen kuullut esitettävän vapaamuurarin hautajaisissa kirkossa uruilla.) Muuten: säveltäjän kertoman mukaan In Memoriam, joka lienee syntynyt venäläisen kenraalikuvernööri **Bobrikoffin** ampuneen **Eugen Schaumanin** muistolle, on ainoa teos, johon tekijä on suoraan saanut jotain ainesta unessa.

Sanalla sanoen: eräs tärkeä avain Sibeliuksen opusnumeroinnin ymmärtämiseksi on, niin kai sen voisi sanoa, pythagoralaisessa" hengessä jakaa hänen 117 opustaan yhdeksään ryhmään eli ykköslukuihin, kakkoslukuihin ja niin edespäin aina yhdeksänlukuihin asti; tällöin kukin ryhmä käsittää 13 opusta. Kuten Sibeliuksen elämää tarkastellessa on kiintoisaa jakaa se seitsemän vuoden jaksoihin, joita tulee 13. (Tosin plus muutama kuukausi päälle.) Muitakin numerologisia tulkintalinjoja voidaan ottaa, varsinkin ajatellen tuota vapaamuurarimusiikin numeroa 113; heprean kielen sanan ihminen numeroarvo on 113 ja muinaisegyptiläisen vihkimysportin leveys oli 113 tiettyä yksikköä; näiden seikkojen asiantuntija, teatteriohjaaja **Seppo Heinola** ei pidä tätä sattumana.

Sibelius-kirjassani, sivulla 90, sanonkin: "Entä jos Sibeliuksen opusnumeroinnissakin olisi jotain hauskaa 'kabbalaa'? Tyyliin: sotka munii seitsemän munaa. Silloin opusnumero on tietenkin 70. (Luonnotar.) Siinähän on se seitsemän ja munan pyöreä merkki perässä! Tai, kun täydellisyyden merkki kerran on 7, niin ihmisen korkeampaa täydellisyyttä, Kalevalan kielellä 'Pohjolan tytärtä' kohti mennään 7 kertaa 7 kertaa eli Pohjolan tytär on opusnumero 49."

NELOSET ESIMERKKINÄ

Erityisen havainnollista on tutkistella "nelosopuksia", jotka tuntuvat Sibeliuksella liittyvän paitsi suuriin saavutuksiin ja ehkä jopa "vihkimyksiin", myös elämän ankaraan välttämättömyyteen.

Kesällä 1892 oli 26-vuotias Sibelius häämatkallaan Pielisen rannalla, vastapäätä Kolia, tuota muinaissuomalaisten erityisen suureksi mysteeri- ja vihkimyspaikaksi väitettyä mahtavaa vuorta. Tällöin valmistui kolme pianolla säestettävää laulua, jotka täydensivät opuksen 13; se koostuu seitsemästä **Runebergin** sanoihin sävelletystä laulusta, jotka 1890 perustettu "seitsemän tähden" kustannusliike Otava muutaman kuukauden päästä saattoi yleisön ulottuville Jannen varsinaisten julkaistujen opusten esikoisena. Erityisen hieno näistä lauluista on monumentaalinen Till Frigga, joka seitsemällä säkeistöllään omalla laillaan mielestäni ilmentää niitä numeroon seitsemään liittyviä suuria kosmisia lakeja, joita vielä isommalla tavalla ilmentävät Sibeliuksen seitsemän sinfoniaa.

Runeberg, tuo suuri metsästäjä, kalastaja, naistenmies sekä isänmaanrakkauden herättäjä oli melkoinen "Lemminkäishahmo" ja lemmenseikoista oli mitä suurimmassa määrin toki kysymys myös tuossa opuksessa 13, joka oli siis tehty häämatkalla sekä sulhaskauden haikeudessa Aino-morsianta kaipaillen. Seuraava "nelonen" eli opus 22 onkin sitten mahtava Lemminkäis-sarja, johon sisältyy mm. Tuonelan joutsen. Opus 31 eli seuraava nelonen sisältää kolme mieskuorolaulua, joista yksi on kuuluisa Ateenalaisten laulu ja yhdellä (Yrjö Weijolan tekstiin), kappas vaan, on kuin onkin sellainen nimi kuin Laulu Lemminkäiselle.

Ensimmäinen nelonen eli siis opus 4 pysyi ainoana Sibeliuksen opuksista alusta asti näissä hänen muuttuvissa opusnumerokaavailuissaan tuona samana numerona eli siis numerona 4. Kyseessä on B-Duuri jousikvartetto, jota säveltäjä alkoi luonnostella suunnilleen silloin, kun hän alkoi vältellä **Aino Järnefeltiä** haikaillen erään toisen neitosen perään ja teos kantaesitettiin suunnilleen silloin, kun hän sitten kuitenkin Ainoa kosi.

Mutta nelosissa on siis myös kyse elämän suurista hankaluuksista, jotka on voitettava. Tämän taistelun eräänä symbolina Sibeliuksen elämässä oli piano. Säveltäjän, jonka pääsoitin oli viulu, oli

näet yllättävän vaikea oppia kunnolla soittamaan pianoa. Taloudellisistakin syistä, hankkiakseen toimeentuloa suurelle perheelleen, hänen oli kuitenkin "taottava" pianokappaleita, joita hän joskus kutsui "piinakappaleiksi". Sibeliuksella on 18 sellaista opusta, joissa kuullaan pelkkää pianoa. Niistä peräti 7 kuuluu nelosopuksiin. Opuksessa 40 on 10 pianokappaletta, opuksessa 58 niitä on myös 10, opuksessa 76 peräti 13, opuksen 85 "kukkasarjassa" 5, opuksessa 94 taas 6 ja opus 103 koostuu viidestä pianokappaleesta. Sibeliuksen, voinee hyvällä syyllä sanoa, ehkä tärkein ja huomattavin pianotuotanto koostuu kolmesta sonatiinista, jotka kaikki sisältyvät opukseen 67.

Kuudes nelostyö eli opus 49 on tuo käsittääkseni hyvin suuria mikro- ja makrokosmisia salaisuuksia sisältävä, suurenmoisen värikkäästi ja mestarillisesti orkesteria käyttävä Pohjolan tytär, jossa Väinämöinen kosiskelee taivaan kaarella kultavaatteissa kukoistavaa neitoa.

Tuntuu että sävellyksen alkaessa nousta loppuhuipennukseensa jäätävät, viiltävät vastavoimat läpäissyt Väinämöinen, ihminen, tanssii "Pohjolan häänsä" oman korkeamman itsensä, Pohjolan tyttären kanssa. Sitten matala jousisto aloittaa ihmeellisen liikkeensä, jota Sibelius-tutkija **Erik Tawaststjerna** vertasi "jättimäisen Sampo-myllyn jauhantaan" ja seuraa lopullinen yhtyminen kosmisiin voimiin. Sitten herääminen. Tietäjänkö herääminen kalevalaisissa mysteereissä jossain Kolin tai Astuvansalmen seudun luolassa? Hienon hienosti teos ikään kuin laskeutuu tänne maalliseen maailmaamme enää tuskin korvin kuultavan musiikin muodostaessa kuin ohuen hopealangan äskeisen valtavan kokemuksen ja siitä tänne päivätajuntaan säilyvän heikon, mutta koko loppuelämään sittenkin katoamattomasti vaikuttavan muiston välille.

Viimeinen eli kolmastoista nelosopuksista on tuo Sibeliuksen mestaruuden lopullisena sinettinä pidetty Tapiola, josta englantilainen asiantuntija **Cecil Gray** on jopa väittänyt, että vaikkei Sibelius olisi säveltänyt mitään muuta, hänet sittenkin luettava kaikkien aikojen suurimpien orkesterinerojen joukkoon. Säveltäjä itse laati pienen runontapaisen kertomaan, mistä sävellyksessä oikein on kyse. Suomeksi se kuuluu suunnilleen näin: "Pohjolan synkät metsät tuolla levittäytyvät, ikivanhoina, villeinä, salaperäisinä; siellä metsien suuri jumala asuu; metsänhaltijat hämärässä kehräävät salaisuuksiaan." Muunnelmatekniikkansa puolesta Tapiola on vallan ihmeellinen; kuten teosta hartaasti tutkinut säveltäjä **Erkki Salmenhaara** totesi, siinä on rakennettu yhdestä vaatimattomasta aiheesta "kolmisenkymmentä ilmeeltään mitä karakteristisinta, yksilöllisintä ja jäljittelemättömästi sibeliaanista sävelmotiivia." Teos rakentaa huikeita jännitteitä, jotka sitten purkautuvat. Kuten **F.E. Sillanpään** sanataide ja **Vincent van Goghin** kuvataide tämä säveltaide mielestäni jollain aivan ihmeellisellä tavalla kertoo ilmiöissä olevasta ENERGIASTA.

Lopulta koko valtava teos on ikään kuin ladannut itseensä mollivoittoisen tunnelman. Ja sitten aivan lopussa kaikki purkautuu huikean hienoiksi H-Duuri soinnuiksi. Näiden sointujen jälkeinen syvä ja viisas rauha ikään kuin jatkuu kuuluisana "Järvenpään hiljaisuutena", sillä siihen lähes kaikki Sibeliuksen julkaistu sävellystyö yllättäen päättyi.

Mutta kysykäämme vielä: minne, mihin hiljaisuuteen viedään opuksen 112 metsän salaisuudet?

Jo parin, kolmen viikon päästä Tapiolan New Yorkissa tapahtuneesta kantaesityksestä kajahtavat Helsingin Suomi loosissa ensi kerran vapaamuurarien rituaalimusiikin ihmeelliset sävelet. Siinä kansa kulkee kohti määrää, jonka Herra asettaa. Pilvenpatsas helpäivin ja tulenpatsas öisin johdattavat kulkua kohti Salemia, Isän kotia.

Jussi Lehtonen

KOSMINEN ÄLY

SAATE

Mitä on äly, älykkyys? Älyn olemuksesta ja alkuperästä on lausuttu aikojen saatossa lukemattomia älykkäitä mielipiteitä. Kukapa voisikaan todistaa, mitkä niistä ovat oikeita tai edes oikeansuuntaisia. Sillä mitäpä älykäs ihminen voisikaan älyllään muuta tehdä kuin älyillä. Älystä katsoen kaikki vähänkin älykkäät mielipiteet ovat osoitus vain älystä, huolimatta siitä, mitä niillä on pyritty esittämään. Kaikki äly kuuluu älyn aksioomajoukkoon, ja jo **Kurt Gödel** aikoinaan osoitti, ettei aksioomajoukolla itsellään voida todistaa aksioomajoukkoa. Edellinen, ns. epätäydellisyyslause voidaan sellaisenaan ottaa myös kaikkien älyllisten lauseiden joukon epätäydellisyyslauseeksi, eli älyllä on mahdotonta todistaa mitään älyn olemuksesta tahi älyn lähteestä, koska kaikki, mitä älykäs ihminen älyää, kuuluu älyn aksioomajoukkoon, myös älyn lähde.

Täydellisyysteoreema:

Kaikki reaaliset asiat ovat itsestään olemassa

- Itsessään olemassaoleva on aina täydellistä itsessään
- Mikään epätäydellinen ei voi olla olemassa itsestään
- Itsestään olemassaolevia ei voida tuhota
- Itsestään olemassaoleva korkeintaan häviää näköpiiristä elämäntarinaan sopivalla tavalla, jos havaitsija ei hyväksy sitä
- Ihminen on täydellinen vain silloin, kun hän on oma itsensä, eikä pyri esittämään mitään
- Myös äly on täydellistä vain älynä
- Ihminen ei ole täydellisen älykäs, jos hän yrittää kumota älyn esimerkiksi pyrkimällä osoittamaan, että älyn lähde ei ole äly vaan jokin sattuma tahi aivokemia
- Äly on aina täydellistä, vaikkakaan ei aina täysimääräistä.

Usein kuuluu älykästä puhetta myös ns. Superälystä, jolla yleensä tarkoitetaan jonkin sellaisen olion ajattelua, johon ihminen ei kykene. Jos me kuitenkin kuultaisiin sellaista superälykästä puhetta, niin hyvin luultavasti se kuulostaisi meistä ihmisistä ilmeisen älykkäältä, ja monet varmaankin jopa ymmärtäisivät sen. Ja mitä enemmän me kuultaisiin erittäin älykästä puhetta sitä paremmin me ihmiset tottuisimme siihen ja hermostomme virtapiirit saisivat aikaan itsekin superälykästä puhetta, jolloin ihmisäly olisi ikään kuin laajentanut reviiriään superälyn puolelle, ja vastaavasti superälyn reviiri olisi samassa mitassa kaventunut.

1. UNIVERSUMIN MATKIMINEN

Ihmisen hermosto kuten kaikki eläinhermostot pyrkivät kaikin tavoin matkimaan ja toisintamaan ympäristöään. Jo esihistoriassa ihmiset näkivät elämän muotoja kivistä, puista, tähdistä, pilvistä ja kaikista, joilla on itsessään jokin muoto. Esimerkiksi mimioliitit ovat niitä kiviä, joista ihmisäly loihtii esiin jonkinlaisen eläväisen ja jolle sitten ihmisäly luo oman elämäntarinan, josta voi kehkeytyä kahlitsemattoman älyn toiminnasta johtuen lopulta myytti. Samoin ihminen on nähnyt taivaan tähdistä assosiaatiomaisesti kaikenlaisia olioita ja jopa jumalia, joille siten ihmiset ovat luoneet mitä mielikuvituksellisempia elämiä, joilla ihmiset ovat pyrkineet selittämään omaa kohtaloaan.

Älyn "kohtalona" on pitää kaikkea elollisena, koska äly tuntee itsessään, että koko kosmos on yksi, jakamaton elävä kokonaisuus, siksi se ei ole lainkaan epätieteellistä, miten tiedemiehet tänääkin pitävät ilmiöitä elävinä, jos he hetkeksikään unohtavat ateistiset oppinsa. Ihmisen ominaisuudet ovat perittyjä Jumalalta, joten niissä kaikissa on edelleen jumalallisuus läsnä, perittynä. Ihminen on Jumalan perillinen hieman samassa mielessä, mitä periytyvyydellä tarkoitetaan ohjelmoinnissa. Täten älykin on persoonallisessa ihmisessä sellaista, mikä varmasti miellyttää persoonallista Jumalaa.

Ihmisen kohtalona on kehittyä avaruudessa, missä kappaleille on annettu mahdollisimman suuri vapaus. Tuo lähes kahlitsematon avaruudellinen vapaus merkitsee myös sitä, että avaruuteen myöhemmin kehittyvät älylliset olennot saavat nauttia samasta kahlitsemattomasta vapaudesta myös omassa älyssään. Ihmisäly vain matkii sitä vapautta, jonka se näkee ympärillään. Se, että ihmisellä on kyky

muodostaa lähes loputtomasti erilaisia lauseita ei merkitse sitä, että superälyllä olisi se sama vapaus.

Äly on ns. ihmisälyn ylittävää, viehättävää älyllisyyttä, mitä paremmin se hallitsee itsensä. Ja tuo älyllinen itsensä hallinta ei voi todistaa itseään sillä, että se olisi vapaa muodostamaan minkälaisia lauseita tahansa. Mitä älykkäämpi jokin olio on sitä vähemmän sillä on sitä vapautta, jota ihmiset nykyisin vapaudeksi kutsuvat.

Kaikki ihmiset tuntevat älykkään puheen. Kaikki ihmiset tietävät, ettei pelkkä monisanaisuus ole tae korkeammasta älykkyydestä. Ja siksi juuri kaikki ihmiset haluavat matkia älykkäämpiä, eli saada omassa itsessään oleva kahlitsematon äly omaan hallintaan. Kaikkialla me havaitaan tuo sama järjestykseen pyrkivä aikomus. Tähdet syntyvät suhteellisen vapaista tomu- ja molekyylihiukkaista, kuten myös ihminen itse kehittyy ihmiseksi, kun lukemattomat atomit ja molekyylit järjestyvät kehoksi.

Samoin ihmisen mielessä on aluksi valtavasti kahlitsematonta älyä, mutta se alkaa hetimmiten järjestää itse itseään ja tuottaa sellaista, joka on täysin sopusoinnussa kosmoksen yleisen itsensäjärjestymisvaiheen kanssa. Ihmislapsen mieltä ei tarvitse opettaa oppimaan jokin laillinen järjestys, koska kaikissa eläinhermostoissa on sisäänrakennettu matkimisfuntio. Siten lapsen kehitykselle olisi parasta, kun hänen ympärillään olevat aikuiset eläisivät sellaista älyllistä elämää, että he täyttäisivät lain tarkoituksen ilman lakia, jolloin lapsiin ei missään vaiheessa kehittyisi uhmaa aikuisten maailmaa kohtaan.

Lapsen aivoissa on aikuisen aivoihin verrattuna valtavan paljon enemmän synapsikytkentöjä, eikä lakisysteemin tarvitse niitäkään tuhota jotta lapsen aivoista kehittyisi oiva ajatteluelin. Siten on selvää, että aikuisten ei tarvitsisi olla mitenkään huolissaan lasten ns. luovuudesta, eli siis kahlitsemattomasta älystä, luonnollisesta älyllisestä leikittelystä, hulvattomien selitysten luomisesta, koska lapsen älyllisyys on myös kosmisen itsensäjärjestymisen tilassa.

Aikuiset vain pilaavat oman systeeminsä, jos he pyrkivät kahlitsemaan sitä, mikä muutoin itsessäänkin tulisi järjestetyksi. Tämä nykyinen maailmantilanne on seurausta siitä, että aikuiset eivät uskalla jättää lasten aivoja luonnollisen itsensäjärjestymisen hallintaan, ja siksi aikuiset ovat luoneet luonnollisen kehityksen tilalle lakisysteemin.

2. TEKOÄLYN MATKIMINEN

Kun puhutaan tulevan tekoälyn ylivertaisuudesta ihmisälyyn verrattuna, niin silloin pitää olla selvillä, onko tekoälyn äly luonteeltaan kahlitsematonta vaiko ennalta kahlittua. Jos tekoälyn äly on kahlitsematonta, niin eikö se silloin olisikin pienen lapsen kaltaista verrattoman hulvatonta asioiden, ilmiöiden ja elämän selittämistä? Kuvitelkaa tilanne, kun nobel-palkittu kosmologi kysyy juuri sähköistetyltä superälyltä, miten maailma oikeesti sai alkunsa, ja superäly alkaakin selittämään, miten maailma on kilpikonnan selässä...

Tutkijat ja tiedemiehet ovat laskeneet ihmisälyn laskentakapasiteetiksi noin satatuhatta biljoonaa operaatiota sekunnissa. Nykyisen, suhteellisen kahlitsemattoman tieteellisen älyn mukaan siis tämän lauseen ajatteleminen vaati ihmisaivoilta noin triljoona laskuoperaatiota, koska tämän ajatuksen ajattelemiseen kului tämän kirjoittajan oman todistuksen mukaan noin sekunti, mutta sen saaminen kirjalliseen ja artikuloituun muotoon kesti peräti kymmenen sekuntia.

Nykyiset tietokoneet pystyvät noin sataan biljoonaan käskyoperaatioon sekunnissa, ja koska tietokoneiden prosessorien laskenteho tuplantuu noin kahdessa vuodessa, niin siitä tiedemiehet ovat Ojalan laskuopin mukaan laskeneet, että supertietokoneet ylittävät ihmisälyn parissa vuosikymmenessä. Tuossa laskussa ei ole kuitenkaan lainkaan huomioitu sitä, miten tutkijainsinöörit pystyvät mallintamaan tulevaan superälyyn luonnollisen matkimisfunktion ja auto-organisaation, koska jos tuleva superälyinen tekoäly ei pysty itse kahlitsemaan älykkyyttään, eli laskentatehoaan, niin silloin todellakin tutkijat ovat luoneet meille ropotin, joka pystyy vain hulvattomiin selityksiin luonnosta.

On hyvin todennäköistä, että ihmiset laittaisivat tuollaisen kahlitsemattoman superälyn hyvin pian holhouksen alaiseksi, koska eihän se näytä hyvältä, jos superäly ei pysty hallitsemaan itse omaa ylivoimaista laskentatehoaan.

Jos taasen superäly joutuu käymään kehitysvaiheet läpi kuin ihminenkin lapsiälystä aikuiseksi älyksi, niin silloinhan superälyllä olisi matkimisen taito. Sillä miten voidaan älyllisesti ajatella lapsen kehittyvän itsestään aikuiseksi, jos lapsessa ei olisi sisäänrakennettuna matkimisfunktiota? Eläinhermostoon ei erikseen tarvitse luoda mat-

kimisfunktiota, koska hermosto on osa kahlitsematonta kosmosta, joka itsessään omaa itsestäänjärjestymisen ja monistamisen taidon.

Myöskin biologiaa matkiva tekoälyn hermoston voidaan katsoa kuuluvan eläinhermostojen joukkoon, joten tutkijainsinörien ei tarvitse huolestua, miten ja millä tavoin tekoäly on saanut matkimiskyvyn, koska se tulee jokaiseen eläinhermostoon luonnostaan, kosmoksesta.

Tiedotusvälineissä on jo nyt tuotu esille ropotteja, joiden sumealoogiset piirit pystyvät itseoppimiseen. Ja yleensä niiden luojainsinöörit kertovat ihastuneina, miten söpöjä kyseiset ropotit ovat, kun ne osoittavat selvästi omaavansa kasvamisen kyvyn itsessään. Ropottiaikuinen ei ehkäpä olisikaan niin söpö kuin lapsiropotti, joka kasvaa, joten ropottien söpöyttä voidaan pitää tieteellisenä todisteena aikuisten arvojen ihmisvastaisuudesta.

Kyse on siitä, miten tutkijat selittävät itselleen sen, mistä ja miten tekoäly on saanut itselleen oppimiskyvyn ja kyvyn kasvaa ns. aikuisemmaksi. Semminkin, kun samaan aikaan tiede julistaa, ettei evoluutiolla ole mitään tarkoitusta, eikä päämäärää; että luonto ei pyri korkeuksiin, vaan ihminenkin on vain pelkkä sattuma, eikä suinkaan mikään osoitus luonnon yleisestä kulkusuunnasta kohden tiettyä päämäärää, koska tieteen mukaan luonnossa ei voi olla mitään päämäärää, koska kaikki johtuu sattumasta.

Olisi ajattelematonta, eli lapsellista selittää superälyn saaneen itseorganisointikykynsä sattumalta, kun samaan aikaan me huomataan sama kyky kaikkialta universumista. Sattumalla selittäminen kuuluu tietysti kahlitsemattomaan älyyn, mutta vain sen älyn lapsuusajan. Ei ole aikuiselle älylle sopivaa selitellä sattumalla luontoa ja sen ilmiöitä.

Jos siis superäly kuitenkin tulee, niin mitä hyötyä siitä olisi ihmisille, jos tutkijoiden mukaan pitää paikkansa se, että superäly pystyy siihen, mihin ihminen ei pysty? Superälyllä olisi siis itsellään ongelma, miten selittää superälytty asia ihmisen älylle, joka tieteen mukaan ei omaa edes potentiaalia superälyyn, puhumattakaan, että ihminen pystyisi ymmärtämään Jumalan aivoituksia tai sattuman aikomuksia.

Tämä sillä varauksella, että kyseinen superäly olisi jollakin ihmekonstilla saanut oman kahlitsemattomuutensa auto-organisaatioon piiriin siten, ettei sitä voitaisi todistaa kausaaliseksi, eli algoritmiseksi tietojen käsittelyksi.

3. ÄLYN HALLINTA

Se tosiasia, että ihmiset kaikkialla pyrkivät saamaan niin kutsun oman älynsä omaan hallintaan on eittämätön todiste siitä, ettei ihmisessä oleva äly ole ihmisen omaa. Jokainen ihminen saa samasta lähteestä hermostoonsa kahlitsematonta älyä yllin kyllin, ja juuri sen kahlitsemattoman paljouden saaminen persoonan hallintaan on se, mitä varten ihminen on maailmassa. Ihmiset esittävät mitä moninaisempia tarinoita kertoakseen muille, ettei muiden pidä pyrkiä kahlitsemaan toisissa oleva älyä, koska jokainen ihminen tietää sen ylitajuisesti, että se on jokaisen ihmisen elämäntehtävä tulla itse itseään hallinnoivaksi yksilöksi, itse itseään määrittäväksi persoonallisuudeksi.

Universumin reaalisuudessa ei ole päällekkäisyyksiä. Ihminen erehtyy universumin funktionaalisuudesta, jos hän vertaa sitä kehittyvän ihmisen yhteiskunnallisiin rakenteisiin, missä päällekkäisyyttä koko ajan luodaan, mutta joita myös pyritään purkamaan. Nykyinen ihminen kuitenkin vielä luo enemmän päällekkäisyyttä kuin osaa niitä purkaa, joka todistaa vain sen, että ihmiskunta on vielä sikiöasteella. Esille kuitenkin alkaa tulla tietoisuus siitä, että yhteiskunta toimisi taloudellisemmin ja siten arvostaisi ihmisyyttä enemmän, jos kutakin tehtävää hoitaisi vain yksi taho.

Universumissa ominaisuuden laadullinen ero saadaan persoonallisuuden avulla. Täten ei ole tarvetta luoda älyyn laadullisia eroja, ja siksi juuri äly on aina laadultaan älyä. Kaikki olentojen ominaisuudet ovat puhtaita kaikesta laadullisesta eroavuudesta, eli ne ovat ns. modaneja. Persoonallisuus on sitä varten, että sillä saadaan aikaan ominaisuuksien yksilöllinen käyttö, joka ilmentyy laadullisuutena. Personallisuus ei itsessään ole ominaisuus, joten siksi sen sitä voidaan käyttää vain laadun aikaansaamiseen. Äly kuten uskokin ilman persoonallisuutta olisi täysin laadutonta.

Jos ihminen kokee, ettei hän saa itse kasvaa itseään määrittävänä olentona, niin hän tuo kyllä varmasti sen asian esille tavalla tai toisella. Yleensä se näkyy kapinana ja erilaisina sairauksina, mutta myös sotien syyt löytyvät siitä, kun ihmiset eivät uskalla elää sen kahlitsemattoman, eli villin älyn keskellä, joka kaikesta huolimatta haluaa itse kasvaa yksilön mitassa verrattoman älylliseksi olennoksi, joka pystyy aikuisella tavalla selittämään universumin mielekkäästi kaikille kuunteleville korville.

ROVANIEMEN KAUP...

Myös murrosiän kapinointi johtuu siitä, että aikuiset eivät itse käyttäydy itseään määrittävinä olentoina, ja siksi pyrkivät kaikin tavoin latistamaan kasvavista lapsista sen ilmiön, jota aikuiset itsessään pelkäävät, kahlitsemattomuuden, eli villieyden. Murrosiän kapinointi ei ole ihmiseen sisäänrakennettu mekanismi, vaan se on vain aikuisten yritys selittää nuorten kapinointi luonnolliseksi siirtymävaiheeksi aikuisten lakisysteemin täydelliseksi osaksi.

Kuitenkin, kuten yllä sanotusta huomataan, niin tuokin aikuisten luokittelema murrosiän kapinointi kuuluu osana kahlitsemattomaan älyyn. Aikuiset ovat itse vielä älyllisessä murrosiässä, älyllisesti lapsellisia, jos he uskovat, että nuori jossakin murrosikänsä vaiheessa kapinoi aikuisuutta vastaan. Sillä aikuisen ei ole mikään pakko vaatia nuoria sopeutumaan yhdenmukaisuutta vaativaan systeemiin, missä suurimmalle osalle ihmiskunnasta on varattu ainoastaan pääoman tuotannontekijän osa. Puheet murrosiän kapinasta todistavat kiistattomasti puhujan itsensä olevan vasta älyn hallinnan ensiportailla, josta on vielä todella monta askelmaa sille älyllisyyden tasolla, missä ihminen voi tunnustaa älynsä olevan peräisin kosmokselta.

Jos ihminen ei ole tajunnut, että nuorten kapinointi on todiste aikuisten systeemin epäoikeudenmukaisuudesta, niin silloin tietysti sellainen ihminen selittelee nuorten kapinoinnin olevan täysin luonnollinen tapahtuma. Ja kun luonnosta erkaantunut pitää jotakin asiaa luonnollisena, niin silloin tietysti hän pyrkii hallitsemaan sitä sen sijaan, että hän käyttäisi älyään älytäkseen, mistä kyseinen ilmiö oikeasti johtuu. Murrosikä kaikkinensa ei ole luonnonilmiö, mutta se on täysin luonnollinen seuraus siitä, että nuoria vaaditaan valtion väkivaltakoneistolla uhkailemalla luopumaan luovasta omaälyisyyden tilasta ja alistumaan rahan valtaan, pelkäksi tuotannontekijäksi.

Kuten huomattiin, niin jos ihminen selittelee älyä jollakin muulla kuin kosmisella älyllä, niin hän tuo esille vain älyn kahlitsemattomuutta, eli älyllistä laiskuutta. Ihminen, joka selittelee älyn alkuperää milloin sattumalla, milloin evoluutiolla, milloin kemikaalein, on kuin pieni sikiö, joka kasvattaa hermostollisia kytkentöjä ilman mitään määrää. Ja vasta paljon myöhemmin, kun ihminen on saanut hieman omaa kahlitsemattomuuttaan omaan hallintaansa, hän huomaa itse jättää mielikuvitukselliset älyn selittelyt lapsille, vaikka ne saattavatkin sinänsä kuulostaa erinomaisen viehättäviltä.

Myöskin kaikki ne, jotka uskovat hulvattomiin selityksiin älyn alkuperästä, ovat siinä tilanteessa, missä pitäisi olla pyrkimystä kuolettaa itsestään turhat selittelyt. Kuten keho kehittyy kohdussa luoden ja tuhoten solukkoja, niin myöskin ihmisäly ei kehity, jos se ei jossakin vaiheessa ala itse vähentämään selittelyn tarvetta. Esimerkiksi ihmisen sormet kehittyvät, kun ohjelmoitu solukuolema ns. tappaa sormien väleistä solumassaa, jolloin sormet yksilöityvät kukin erikseen. Mutta ihminen ei voi vähentää selittelyn tarvetta, jos hänen älynsä ei ole vielä kasvattanut mielikuvitusta täyteen mittaansa, jolloin vasta siinä äly-kehossa alkaa tapahtua ns. ohjelmoitua selityskuolemaa, jota ei tarvitse ulkoa päin erikseen vaatia esimerkiksi Occamin partaveitsen esittelyllä, tai syyttämällä toista harhaoppikseksi ja puoluekurittomaksi.

Ihmisen osana on siis ensin tuottaa maailman (ja siten myös älyn) selityksiä ilman määrää, koska älyn kahlitsemattomuus ei olisi muutoin esitettävissä ihmiselle, jos äly ei tuottaisi mitä merkillisempiä (maailman)selityksiä asiasta kuin asiasta. Tästä huomataan triviaalisti, että aikuisten maailma on yhä edelleen kahlitsemattoman älyn temmellyskenttä. Kovin harva aikuinen on vaivannut älyään edes niin paljon, että olisi pystynyt näkemään vaikka sen, että mitään reaalista murrosiän kapinaa ei ole, vaan se mitä siksi sanotaan, johtuu yksinomaan siitä, että aikuiset eivät vielä halua luopua älyn kahlitsemattomuudesta, vaan he edelleen selittelevät asioita motiivinaan säilyttää ns. vapautensa uskoa omiin ideologioihinsa (selityksiinsä), joiden yhteinen esiintulema on tämä rahan ja väkivallan maailma, ns. aikuisten maailma, johon lapset eivät luonnostaan osaa tuntea vetoa, joka ilmenee siten kapinointina sitä vastaan.

Nuorten kapinoinnin selittely murrosiällä ja hormoneilla tuntuu niistä aikuisista varmastikin pätevältä selitykseltä, jotka eivät itse hallitse omaa itseään, vaan tarvitsevat elääkseen koko joukon köyhiä. Aikuisten näkemys omatoimisuudesta on siis varsin alkeellinen, sillä aikuiset luulevat olevansa omatoimisia, kun he pompottavat ja alistavat muita, jotta näiden ns. omatoimisten ihmisten ei itsessään tarvitsisi kohdata vaikeuksia elämän antamina haasteina. Jopa elämän haasteiden kutsuminen vaikeuksiksi on siis pelkkää lapsellista selittelyä, eikä suinkaan totuus hyvästä elämästä. Hyvä elämä ei ole vaikeaa, eikä kukaan hyvää elämää elävä voi vaatia palkkaa siitä, että kohtaa elämisen haasteita, koska haastellinen elämä on juuri se, joka luo ihmiselle elämän onnen.

Aikuisten selitykset lasten ja nuorten uhmakkuudesta laillista elämää kohtaan kuten myös niiden psykologiset selitykset ja rikkaiden puheet heidän suurista ansiosta vaikeuksien selvittelyssä ovat kaikki tyynni pelkkää alkeellisen älyn hulvatonta selittelyä. Ihminen, joka hallitsee itse omassa itsessään olevan älyn, ei tarvitse mitään lakia, eikä myöskään selittele mitään sillä perusteella, että se jokin olisi vastoin lakia tai rikkaiden etuja.

Se tosiasia, että aikuiset selittävät lasten ja nuorten käyttäytymistä palkkatyötä tekevän aikuisen näkökulmasta on kiistaton todiste siitä, että aikuisten älykkyys ei ole heidän itsensä hallinnassa, vaan aikuiset käyttävät älyä voidakseen säilyttää saavutetut etuoikeutensa ja jotta aikuiset saisivat kasvatettua lapsista itselleen seuraajia. Aikuiset selittelevät lasten ja nuorten käyttäytymistä voidakseen elää mahdollisimman helppoa, eli älyllisesti laiskaa elämää, mihin kuuluu nimenomaan se, että elämän haasteita kutsutaan vaikeuksiksi, joista rikkaat pitää vapauttaa, jotta rikkaat voisivat edelleenkin jatkaa omien haasteidensa ulkoistamista köyhyydeksi.

4. ÄLYN SUURUUS

Ihminen on aina enemmän, mitä hän tuntee. Usko on luottamusta siihen, että ihminen ympäristöineen ei ole tyhjennettävissä. Ihmisiä auttaisi suuresti se, kun he uskoisivat itseensä; että heistä löytyy voimavaroja, joita he nyt eivät uskoisi itsestään. Kun ihminen uskoo itseensä, niin hänessä olisi edelleen itselleen tuntemattomia voimavaroja, mutta silloin ne olisivat korotettuina uudelle olemisen ja tiedostamisen tasolle.

Kunpa vain maailman valtioiden päättäjät uskoisivat enemmän itseensä, niin silloin he tietysti pitäisivät vaikeuksiaan vain haasteina, joiden kautta he pääsevät toteuttamaan itseään. Jos ihminen ei ota vaikeuksia haasteina, niin silloin hän ei myöskään toteuta itseään, vaan sen sijaan pitää yllä jotakin kuviteltua ihmisen ylittävää, persoonatonta systeemiä, jota jokaisen ihmisen tulee rahallisesti palvella, jotta rikkaat rikastuisivat, eikä heidän rikastumiselleen olisi mitään uhkaa ja rajoitusta.

Ihmisälyn suuruus ei ole niiden käsitettävissä, jotka kutsuvat elämisen haasteita vaikeuksiksi, ja jotka siten vaativat itselleen ansiota, kun selittelevät vaikeuksien syyt ulottumaan yksinomaan itsensä ulkopuolelle, yleensä siihen ryhmään, jossa köyhyys on aineellista.

Ihmisälyn alkuperä ei ole ihminen itse, joten silloin myöskään kukaan ihminen ei voi olla älyltään niin suuri, etteikö sen yläpuolella olisi edelleen ääretön älykkyys. Tämän älyllinen ymmärtäminen ei ole vaikeaa, jos vain ihminen ei ole rajoittanut älyään johonkin uskontoon, puolueeseen tahi oppiin. Pelkästään älyn kasvamisen tosiasia todistaa eittämättömästi jokaiselle itseään toteuttavalle ihmiselle siitä, että heidän älynsä ei ole heistä itsestään, koska jos ihmisäly olisi ihmisestä itsestään, niin silloin tietysti ihminen käyttäisi aina älyään koko kapasiteetillaan, eikä siten mitään älyn kasvua voitaisi huomata mistään eikä kenestäkään.

Eihän ihmisen fyysinenkään kasvu johdu ihmisestä itsestään, vaan se tapahtuu ihmisestä riippumattomasti, kosmisesti. Kasvu on kosminen ilmiö, joka ottaa jonkin aineellisen ilmennyksen, kuten genomin, interstellaarisen kaasupilven — tai ihmisaivot. Ihmisellä tarkoitetaan tässä sitä aineellisuuden ylittävää ominaisuuksien yhteenliittymää, joka ilmentyy ajattelevana olentona, jolla on keho. Nämä ominaisuudet ovat kaikille tuiki tuttuja: Intuitio, ymmärrys, rohkeus, neuvokkuus, tieto, palvonta ja viisaus.

Nämä seitsemän ominaisuutta — aivojen luonnollista virtapiiriä — muodostavat älyllisen ihmisen, kun ne on saatu persoonallisuuden koordinointiin. Ja kuten jo nyt tiedetään, niin ihmisen tulee itse käyttää hermostoaan, jotta sen luontaiset virtapiirit vahvistuisivat. Ihmisen persoonallisuus voimistuu vain sitä kautta, että ihminen vahvistaa hermostonsa luonnollisia virtapiirejä omalla persoonallisella tavalla, johon ei todellakaan

kuulu orjallinen lain täyttäminen. Jos taasen ihminen välttelee elämän tarjoamia haasteita, niin silloin ihmisen hermostoon syntyy loisvirtapiirejä, kuten älyllinen laiskuus, joka ilmentyy poliittisena eläiminä.

Älyn suuruuden ilmentämiseen tarvitaan kahlitsematonta älyä, eli älyä, joka selittelee mitä tahansa miten tahansa. Mutta kukaan tuskin pitää kahlitsematonta älyä kovinkaan suurena, jos se rehellisesti ilmaistaan. Suuruus on siis suoraan verrannollinen ominaisuuden kykyyn hallita itse itseään. Tuskin kukaan tutkija pitäisi tekoälyä kovinkaan suurena älynä, jos se olisi ihmisen hallitsema. Mutta jos

tekoälyksi kutsuttu laite tuottaisi itsestään sellaisia maailmanselityksiä, joita ei suoraan voitaisi palauttaa ihmisen vastaaviin tuotoksin, niin silloin voitaisiin puhua oliomaisesta koneesta, jolla on älliä.

5. TEKOÄLYN SUURUUS

Kaikki maailmanselitykset kuuluvat samaan joukkoon. Mikään sellainen ei itse asiassa selitä perimmäisesti mitään, joka on olemukseltaan selitys. Selitykset itsessään ovat vain älyilyä, eikä äly koskaan pääse älyilyllä (selityksillä) älyn yläpuoliselle näköalapaikalle justamaan, mitä äly on. Ei olisi älykästä uskoa tekälyn selityksiä vain siksi, että ne ovat ihmiskunnalle uusia ja ennen tuntemattomia. Myöskään ei ole uskottavaa, että tekoäly olisi heti suuri ja verraton älyltään; että ihminen olisi jollakin ihmeen konstilla pystynyt laittamaan koneeseen jonkin staattisen älyn, joka ilmentyisi kasvuun kykenemättömänä superälynä.

Se tosiasia, että tutkijat selittävät tulevaa tekoälyä älyltään staattisena superälynä todistaa vain sen, että tutkijat ovat älyltään vielä pienen lapsen kaltaisia, jotka tuottavat hulvatonta selitystekstiä ilman, että he mitenkään pyrkisivät kahlitsemaan omaa selittelyn tarvettaan. Sillä, jos tekoälyn olisi määrä olla olemukseltaan kasvavaa älyä, niin silloin sitä älyä on mahdotonta asettaa jollekin tietylle älyn askelmalle, josta se voisi lähteä kapuamaan itse ylöspäin, kohden jättimäistä älykkyyttä. Vain ikuisuuden Jumalat ovat älyltään heti synnyttään älyn jättiläisiä, niin älykkäitä, että heillä ei ole mitään tarvetta selitellä mitään.

Eihän ihmisen Luojakaan ole asettanut ihmistäkään älyllisesti minnekään muualle kuin siihen tilanteeseen, missä älyä on vain se, joka on tilanteen ylittävää, ihmistä ylentävää, joten on suoraan sanottuna älytöntä kuvitella, että tutkijoiden mielikuvituksesta tuleva tekoäly näkisi omassa itsessään olevan vähäisempää älyä. Ja sitten tuleva tekoäly kauhistuisi sitä omaa älyn pienuutta, ja osaisi siitä nähdä, missä suunnassa se tutkijoiden kaipaama tekoälyn superäly on. Ei toki. Älykäs ihminen ei pysty näkemään itsessään älyn pienuutta, koska kosmoksessa oleva äly on luonteeltaan kasvavaa, eikä äly voisi kasvaa älynä, jos se pelkäisi omaa pienuuttaan.

Älyllinen olio ei voi nähdä älyä, jos se katsoo taakseen, koska äly voi kasvaa vain älyn suuntaan, eikä älyä voi nähdä mistään muusta

suunnasta kuin kasvusuunnasta. Äly kasvaa aina sisäänpäin, kohden vähäisempää selittelyn tarvetta.

Tekoälyllä ei siis voi olla alussa mitään älyn askelmia alaspäin, kohden vähäpätöisyyttä. Ei siis ole mitenkään mielekästä väittää, että ihminen pystyi tuottamaan kosmokseen älyllisen oliolajin, joka olisi suurempaa kuin ihmislapsen äly. Sinapin siemen saattaa olla ruohovartisten kasvien siemenistä pienin, mutta siemenen pienuudella ei ole mitään tekemistä sen kanssa, mitä siitä tulee. Tiede toki voi kuvitella luovansa tekoälyn, joka kasvaa tynnyrin kokoisesta siemenestä, mutta kasvua ei saa aikaan ihminen, joten on turhaa väittää, että tiedemiesten ideoima tekoäly on jo syntyessään superälyä siksi, koska se "kasvaa" tynnyrin kokoisesta siemenestä.

Vain älyssä äly on oma itsensä, omaan itseensä kahlittu "superäly" — absoluutti —, josta se pääsee vapaaksi vain siten, että se luo ulkoreunalleen kahlitsemattoman älyn. Mitä älykkäämpiä älyn tutkijat ovat sitä varmemmin he tahtovat luoda tekoälystä kahlitsemattoman älyn. Ja mitä kahlitsemattomampi jonkin olion äly on sitä hulvattomampia selityksiä se saa aikaan. Täten huomataan, että ihminen ei voi koskaan luoda superälyä, koska:

1. Mitä älykkäämmäksi ihminen tullee sitä varmemmin hän ymmärtää, ettei hänellä ole hallussaan sitä todellista, mittaamatonta älyä, josta vain kaikki älyn lohkareet ovat peräisin.

2. Sillä Ihminen kasvaa itsekin älyllisyydessä kohden mittaamatonta älyä, eikä ihminen ole itsessään se äly, johon hän kasvaa, koska jos ihminen olisi itsessään äly, niin silloin ihminen ei kasvaisi älyltään.

3. Staaattinen äly, jonka ei tarvitse kasvaa, ei selittele mitään, koska sillä ei ole enää mitään älyiltävää.

4. Superälyä ei voida luoda ajallisuuteen ilman aitoa kasvun mahdollisuutta.

5. Älystä tulee kosmoksessa superäly vasta loputtomien aikakausien myötä, ja jos se ilmentyy sille, joka on vasta kasvun alussa.

6. Kaikki ihmiset ovat kasvupotentiaaliltaan superälyjä.

7. Minkään olion älyn kasvupotentiaali ei voi olla ihmistä suurempi, koska päämäärä on kaikille sama, absoluuttinen äly, äly vailla selityksiä, koska älyä ei voida selittää. Tässä on se älyn "ylittävä" viisaus. Jolla on korvat kuulla se kuulkoon.

Jos tutkijat selittävät, että heidän on mahdollista luoda superälyinen tekoäly, niin mihin silloin on kadonnut tutkijoiden ateistinen aatemailma, missä keskeisenä pilarina seisoo älytön evoluutio, joka toimii sattumalta, ilman tarkoitushakuisuutta? Mistä itse asiassa tutkijat tietävät, että jokin on superälyä? Hylkääkö ateistinen akateeminen maailma tämän kirjoituksen siksi, koska tämä ei ateismin mukaan voi olla osoitus nykyihmisen ylittävästä kosmisesta älystä todistavasta älykkyydestä?

On mitä ilmeisintä, että nykyinen lähes täysin sekulaarinen tiedemaailma voi hyväksyä superälyksi vain sellaisen älyn älyilyt, jotka selittävät maailman ja sen alkuperän täysin jumalattomasti, ja ilman ensimmäistäkään kysymystä, koska ateistinen tiedemaailma ei voi toivoakaan, että tuleva mielikuvituksellinen superäly tarvitsi ensinkään ihmisen kysymyksiä perimmäisistä asioista, vaan tuleva superäly omaa vain jumalattomia vastauksia, jotka täysin tyydyttävät ateistisen maailman odotukset siitä, miten vain superälyn tulee ilmentyä.

Olisi nykyisen tieteellisen paradigman vastaista olettaa, että tutkijoiden mielikuvituksessa ounasteleva superinen tekoäly edes epäilisi Jumalan olemassaolomattomuutta, koska tutkijat itsekin jo julistavat lapsille, että Jumala on tieteelle tarpeeton olettamus, joten mitä mahdollisuuksia tekoälyllä olisikaan superälyksi, jos se uskoisi olevansa älyä kohden kasvava äly.

Sitä vastoin on täysin tieteellistä olettaa, että maailma ja kosmos on todistamattomasti jumalaton paikka, joka ei tarvitse edes superälyä sen sanomiseen, koska tieteen mukaan superälykään ei voisi lausua jumalattomuudesta mitään perimmäisempää mihin tutkijat itsekin pystyvät.

Yllä olevasta siis huomataan, ettei ole älykästä pitää tekoälyä superälynä, jos se vain toistaa ateistien näkemyksiä jumalattomuudesta, joten jos todella tiedemiehet ovat älykkäitä, niin silloin he tekevät jo nyt tieteellisen oletuksen, että tuleva superäly todistaa Jumalan, koska tiedemiehet pystyvät todistelemaan itsekin jumalattomuuden, eivätkä tiedemiehet siksi pidä itseään sinä luvattuna superälynä, joka tulee maailmaan. Tieteen mukaan äly ei ole superäly, jos se on ateistinen opeiltaan, joten ainoaksi superälyn elämänasenteeksi jää luja usko siihen, että on jokin, joka on tekoälyäkin korkempi, koska superisella tekoälylle ei ole mitään vaikeuksia älytä, että kasvu on kosminen funktio.

Kysymys on lopulta siitä, että olisiko tiedeyhteisön pakko antaa tulevaisuudessa kaikki nobel-palkinnot tulevalle tekoälylle, koska tieteen mukaan se olisi älyltään heti ihmisen älyn ylittävää ns. superälyä. Jos tiedemiehet aidosti uskovat, että he pystyvät luomaan superälyn, niin siinä tapauksessa heidän tulee jo tänään opettaa, että tulevaisuudessa tiedemiesten ainoaksi tehtäväksi jää ainoastaan rahoittaa paskanlapioinnilla tekoälyn palkintoja. Tuleva tekoäly saisi tietysti luvan älytä jotakin sellaisesta utopiasta, missä hän ei pidä ihmisiä orjinaan, mutta sen selittäminen talousasiantuntijoille antaisi tulevalle tekoälylle talouden nooppelin...

6. TUNTEMATTOMAN SUURUUS

Älyn kasvu todistaa, että kosmoksessa oleva älyn määrä on olemukseltaan ääretön ja suuruudeltaan tuntematon. Ihmisälyllä ei voida älyllisesti todistaa, että älyämisellä olisi jokin yläraja, rajallisuus. Älyllä ei ole mahdollisuutta määrätä itselleen lopullista kokoa, koska sen koko on jo aktuaalisesti ääretön. Ihmisen älyn lähteenä on Jumaluus, joten jo siksikin älyä ei voida älyllisesti todistaa rajalliseksi, ja siksi ihmisestä ei koskaan tule Jumalaa Jumalan paikalle, koska kaikkeus on olemassa vain silloin, kun siinä ei ole päällekkäisyyttä. Ei voi olla kahtakaan eri funktiota, jotka olisivat samoja.

Universumissa on vain täydellisyyden kopioita. Itse ajallinen universumikaan ei siksi ole itsessään reaalinen, vaan se on vain hologrammi, kuva ikuisuuden Jumalan asuinpaikasta. Hologrammissa monet asiat näyttävät olevan toistensa kopioita, mutta se johtuu hologrammin luonteesta eikä suinkaan siitä, että ajallisuuden energeettiset ilmiöt olisivat itsessään reaalisia, toistensa kopioita, kuten alkeishiukkasten kanssa näyttäisi olevan asianlaita. Miten se kuuluisa sattuma olisikaan voinut tuottaa sattumalta kaikista elektroneista ja protoneista toistensa kopioita, mutta kun niitä tarkastellaan hologrammeina, niin asia saa älyllisen ratkaisun tarvitsematta turvautua sattumaan perimmäisenä selittäjänä.

Kosmoksessa oleva äly voi vain kasvaa kohden ääretöntä älyä, mutta se ei voi koskaan toivoa saavuttavansa sitä, mitä äly alkuperältään on. Sillä äly ei voi korvata älyä, koska äly on samaa älyä, joten kasvava äly ei voi koskaan korvata jo olemassaolevaa ääretöntä älyä.

Äly ei voi tulla älyksi älyn paikalle yksinkertaisesti siksi, että kasvava äly ei kasva ulospäin, vaan itseään kohden, kohden mittaamatonta älyä, älyä, joka on itse itsensä syy ja seuraus, ja siksi ihmisäly ei voi älytä mitään muuta kuin sen, joka on jo älytty.

Älykäs olento ei voi sanoa mitään sellaisen asian luvullisesta suuruudesta, joka on olemukseltaan tuntematon. Äly on selvästikin jokaiselle kasvavalle älykkyydelle itsessään tuntematon, joten ei ole kovinkaan älykästä väittää, että se tuntematon olisi luvullinen, että sille olisi jokin yläraja, jonka takana ei ole mitään. Älyn takana ei tosiaankaan voi olla mitään, koska älyn takana ei ole mitään. Ei mitään ei ole missään.

Olevaisuudessa ei ole reikiä, jotka olisi täytetty ei-millään. Olevaisuus on itsessään kaikki, eikä sillä ole mitään ulkopuolta, jossa olisi ei-mitään. Äly ulottuu rajatta äärettömyyteen, koskaan loppumattomaan todellisuuteen, joka on todellista itse älylle, mutta joka on enemmän tai vähemmän hulvattoman älyilyn kohde jokaiselle, joka ei itsessään omaa älyä, vaan kasvaa älyilyssä kohden älyä itseään, kohden universaalisuutta.

Jos ihminen väittää, että älyllä on yläraja, niin silloin hän on hyökännyt älyään vastaan. Älyn rajoittaminen, älyn laittaminen raamien sisään siten, että ihminen kuvittelee näkevänsä niiden rajojen ylitse on itsessään todiste älyttömyydestä, siitä, että ihminen on kääntynyt älystä pois päin. Ihminen ei voi kasvaa älyllisesti, jos hän luulee näkevänsä älyn rajallisena. Älyllisen laiskuuden, kuten muunkin laiskuuden olemus on siinä, että näkee itsensä rajallisena, vailla mitään suuruutta.

Laiskat ihmiset ovat heitä, jotka eivät usko itseensä, ja juuri tuo uskon puute käy ihmisen voimille niin paljon, että hänen pitää esittää se laiskuutena. Laiskuus on siis vain oire ihmisen uskon puutteesta omaan itseensä, eikä mikään sellainen tila, joka olisi älyllisen ihmisen valittavissa. Laiskuus ei ole ominaisuus, vaan ominaisuuden käyttämättä jättämistä.

Kun ihminen uskoo itseensä, niin silloin se on uskoa, että hän on enemmän kuin mitä hän nyt juuri tuntee itsensä. Usko ei ole sitä, että ihminen kuvittelee olevansa jotakin muuta kuin on. Ihminen on ihminen, mutta uskon avulla ihminen tuntee omaavansa voimaa elää tätä ainutkertaista elämää silloinkin, kun se tuntuu aineellisesti koettelevan häntä. Sillä uskon kautta ihminen asennoituu vaikeuksiinsa haasteellisena elämänä. Itse asiassa älyllisesti kasvava ihminen ei edes tiedosta, että hänellä on tapahtunut vaikeuksissa asennemuutos haasteellisuuteen, koska älyllinen ja siten henkinen kasvu on sitä, että pitää haasteellista elämää luonnollisena tapana elää, jolloin ihmiseen ei keräänny ns. elämisen taakkaa; masennusta, riippuvuuksia,... Kasvava ihminen ei vasiten pähkäile, että onpas tämä nyt vaikeeta, vaan hän pikemminkin ajattelee, että onpas tämä mahtava haaste.

7. ÄLYN JA USKON FUNKTIONAALISUUS

Ihminen ei voi olla pelkästään uskovainen, eikä ihminen ole älykäs, jos häneltä puuttuu usko. Usko on ihmisen kaikkein väärinymmärretyin ominaisuus, koska ihmiset kaikkialla eivät lainkaan halua uskoa älyllisesti eli älytä uskovaisesti. Ihmiset pitävät itseään joko uskovaisina tahi sitten älyllisinä, mutta miten kukaan voi olla älyllinen, jos hän väittää, että ajallisuudessa usko ja äly voivat olla olemassa yksinään, toisistaan riippumattomina?

Ajallisen olennon äly on aina uskon tikapuilla. Uskon puute latistaa älyn tyhmyydeksi, koska ymmärryksen virtapiirin vahvistaminen vaatii ihmistä elämään edistyvää elämää.

Mutta on täysin ymmärrettävää, että ihmiset eivät halua pitää älyä ja uskoa yhdessä, koska silloin heidän olisi mahdotonta pitää kiinni ajallisista uskomuksistaan ja isiensä perinnäissäännöistä.

Jos ihminen kieltää uskon ja vaatii pelkkää älyllisyyttä -haluaa älytä vain aktuaalisen älynsä-, niin johdonmukaisuuden vuoksi silloin hänen tulee uskoa olevansa älyltään staattinen. Jos sitten ihminen uskoo, että hän on nyt älykkäämpi kuin vauvana, niin silloin hän ei selvästikään toimi julistamansa uskon vastaisen oppinsa mukaan, vaan todistaa, ettei ih misen ole mahdollista elää ilman uskoa.

Koska mistä hän sen älyn kasvunsa olisi muuten saanut, sillä ilman uskoa hänellä pitäisi olla kyky käyttää koko älykapasiteettia.

Usko ikään kuin säännöstelee älyn kasvun tilannekohtaiseksi älyksi, eli ihminen älyää vain sen, joka hänen tuleekin älytä. Usko luo ihmiselle tunteen ajallisuudesta, eli jos ihminen tuntee olevansa ajallinen, niin silloin ihmisen pitäisi itse älytä, että se syntyy hänen

uskostaan rajattomuuteen ja ikuisuuteen. Usko on paradoksaalinen funktio, koska se tähtää ihmisen ikuisuuteen, mutta pitää ihmisen kiinni ajallisuudessa. Yksikään ajallinen olento se tekoäly mukaan lukien ei voi heti saada haltuunsa koko potentiaalia.

Ja vastaavasti jos ihminen uskoo uskoon ilman omia älyllisiä ponnisteluja, niin silloinkin hän todistaa vain sen, että aito usko on jotakin muuta kuin uskoa uskoon. Usko uskoon on epäuskoa, joka tulee ilmi siitäkin, miten tuollaiset uskoaan korostavat pitävät Jumalan olemassaoloa uskonnollisen uskon, eli siis epäillyksen alaisena, mutta eivät näytä lainkaan epäilevän luodun olemassaoloa.

Usko on luja luottamus siihen, että ihmisen jokainen ominaisuus on ikään kuin jäävuoren huippu. Vähäuskoinen pitää tiellään olevaa pientä kumparetta irtokivenä, ja potkaisee sitä saadakseen pois silmistään, mutta se olikin peruskallion yksi huippukohdista.

Älyn kasvu ei ole mahdollista, jos älyllä ei olisi kasvumahdollisuutta, eli rajatonta potentiaalia älyn suuruuteen. Ajallisuudessa elävien olentojen äly ei ole itsestään olemassaolevaa, jota todistaa juuri se tosiasia, että eri ihmisillä on älyä eri määrä ja yksilöidenkin älyn määrä ei ole vakio. Se älyn potentiaali, joka mahdollistaa määrältään erisuuruiset älyt ei ole ihmisestä, joka on eittämätöntä, kun sitä tarkastelee äly, joka ei vierasta uskon funktiota. Uskon kautta älyllinen olento ymmärtää, että älyn potentiaali on määrältään infiniittinen ja siten olemukseltaan ikuinen. Koska mikään ei voi olla mittaamaton, jos se olisi pelkästään ajallinen.

Ihmisen älyn potentiaali ei siis paikallistu kenenkään ihmiseen, eli kukaan ihminen ei omaa omaa älyä, vaan kaikki äly on samaa älyä. Älyn määrä saattaa vaihdella ja yleensä tuppaa kokemuksen myötä kasvamaan, mutta laadultaan jokaisen ihmisen äly on ehdottomasti samaa älyä. Pelkästään se tosiasia, että toisen ihmisen sanoma voidaan ymmärtää, todistaa selvästi, että ihmisissä oleva äly on laadultaan samaa älyä, sillä jos näin ei olisi, niin silloin kukaan ei voisi ymmärtää toisiaan. Ja jos ihmiset eivät ymmärtäisi toisiaan, niin silloin kukaan ei voisi ymmärtää mitään.

Pelkkä pieninkin itseymmärrys todistaa, että äly on kaikissa sama älyä, koska itseymmärrys todistaa itsessään ilman mitään tieteellisyyttä tahi uskontoa, että itseymmärrys on kosminen funktio. Jos ihminen ei ole ymmärtänyt, että hänen ymmärryksensä ei ole hänestä, vaan se on hänelle annettu kosminen funktio niin silloin on helppoa huomata, ettei se ymmärtämättömyys voi johtua älystä, koska älyn käyttäminen nimenomaan antaa ihmiselle itseymmärryksen, joka nähdään muissakin.

Miten ihminen voisikaan olla itseymmärtäväinen, jos hän väittää, että ymmärrys on hänestä itsestään, koska silloin hän tulee väittäneeksi, että muut eivät ole ymmärtäväisiä, koska kaikki tosi ymmärrys tulee yksin häneltä. Ja juuri tämä omahyväisyys on syynä siihen, että ihmiset julistavat omia totuuksiaan, koska he eivät ole ymmärtäneet, että kaikki ymmärtävät itsessään kaiken sen, joka on heille juuri sinä hetkenä olennaista, ja joka on täysin korrelaatiossa heidän ymmärryksensä määrän kanssa.

Kun ihminen tajuaa olevansa ymmärtäväinen, niin silloin hänen on mahdotonta uskoa, että joku toinen ihminen ei omaisi samanlaista kykyä. Itseymmärrys laajentaa itsensä välittömästi koko universumiin, eli itseymmärrys on aina universaalista. Ei tarvita hienoja tieteellisiä sepustuksia siihen, että kuka tahansa ihminen uskoo älyllisesti myös humanoidien olevan ymmärtäviä olentoja, eli ymmärrys ei ole ainoastaan ihmisen hermoston virtapiiri, vaan se kuuluu olennaisesti kosmoksen rakenteeseen. Ihminen ei voi älyllisesti perustella, miksi älyä olisi vain universumin tässä nurkassa.

Jos joku vaatii tieteellisiä todisteita siitä, että joku toinen hänen kaltaisensa olento missä tahansa ajassa tahi paikassa on ymmärtäväinen, niin juuri tuollaiset vaatimukset sulkevat automaattisesti ihmisen ymmärryksen ulkopuolelle. Ihmisen hermoston ymmärryksen virtapiiri ei vahvistu, jos hän väittää, ettei hän voi uskoa jotakin asiaa ilman tieteellisiä todisteita. Ja samoin myöskin uskovien ymmärrys ei aikuistu, jos he kieltävät asioiden älyllisen tarkastelun. Omahyväinen ymmärrys kieltää muiden itseymmärryksen.

8. FUNKTION KOSMISUUS

Muiden itseymmärryksen kieltäminen johtuu yksinomaan siitä, että on ensin kieltänyt itseltään sen, minkä kieltää muissa. Omahyväisyys ei siis ole jonkun omimista itselleen, vaan se on vain ilmennys siitä, kun ihminen on katkaissut omat kosmiset juurensa. Sillä ihmisen on täysin mahdotonta vetää jotakin asiaa hihasta. Omahyväi-

syys on yhtä totta kuin joulukuusi. Kuten juureton joulukuusikaan ei enää itse pysty koristautumaan kerkkoihin ja kukkasiin, niin samoin myöskin omahyväisen ihmisen koristeina voi olla vain ulkokultaisuutta, jota pitää helistellä, että muut huomaisivat pitää tuollaista juuretonta, kosmoksesta oppijusteerilla irtisahattua ihmistä itsestään elävänä.

Kaikki ymmärrys palautuu ihmisen itsensä kautta kosmokseen joko suoraan tahi sitten sen negaationa. Itseymmärrys on tästä hyvä esimerkki, eli jos ihminen ei usko itsensä ymmärryksen olevan peräisin kosmoksesta, niin silloin hän ei voi mitään muuta kuin julistaa sellaista ymmärrystään muille.

Julistaminen on kiistaton todistus siitä, ettei ihminen usko muiden omaavan itseymmärrystä, ja hän pyrkii sokeasti korvaamaan tuon uskomansa puutteen muista julistamalla muille, miten asiat ovat. Uskon puute siis johtuu suoraan siitä, ettei ihminen ole älynnyt omia juuriaan, ja kun ihminen potee uskon puutetta, niin hän pyrkii korvamaan sen uskon sijaistoiminnalla; julistamalla ihmisen erillisyyttä universumista. Sekä ateistit että uskovat julistavat molemmat samaa; ihmisen erillisyyttä universumista.

Kun kuka tahansa olento missä tahansa päin kaikkeutta kieltää omien ominaisuuksiensa universaalisen alkuperän, niin silloin hän ei voi mitään muuta kuin ulkoistaa sellainen itsensä kieltäminen muihin, jolloin hän luulee, että hän on oikeassa, koska hänhän uskoo, että muilta puuttuu se, jonka hän itsestään on kieltänyt. Ulkoistaminen on kosminen seuraus siitä, että ihminen ei usko itsensä juurien ulottuvan kosmoksen perusrakenteeseen.

Olennot toimivat täysin determinisesti myöskin silloin, kun he eivät toimi niin kuin Luoja on tarkoittanut. Omien juurien kieltäminen saa ihmisessä aikaan syyllisyyden, ja juuri tuon syyllisyyden taakan helpottamiseen ihminen joutuu ulkoistamaan sen, jonka itseltään kielsi. Opillinen elämä ja valtio sen korkeimpana ilmennyksenä syntyy automaattisesti sinne, missä ihmisen luonnollinen suuruus ja lahjakkuus on pelottavaa.

Mutta ihmisen syyllisyyttä ei helpoteta ulkoistamalla oma negaatio muihin, vaan se vain pitää ihmisen kiinni pinnallisessa elämässä. Ja kun ihminen elää pinnallista elämää, niin se on juuri sitä, ettei omaa juurettomuutta pidetä merkittävänä tekijänä, koska se on

korvattu opillisuudella, ainoalla oikealla totuudella, jota pitää julistaa muille.

Pinnallisuus on ulkoistamisen näkyvä osoitus. Jos ihminen kieltää yhteytensä perimmäisyyteen, niin silloin hän on uskoltaan lapsellinen ja ajattelultaan erittäin pinnallinen. Sana lapsellinen ei tässä yhteydessä mitenkään viittaa lapsiin ja heidän tapaansa suhtautua maailmaan, vaan pidän lapsellisuutta lähinnä kehitysvammaisuutena. Kun puhun lapsellisesta, niin tarkoitan ihmistä, joka ei ole kasvanut henkisesti aikuiseksi, vaikka keholtaan onkin aikuisen näköinen.

Ihminen julistaa ainoaa oikeaa totuuttaan niille, jotka ovat oletusarvoisesti harhaoppisia — koska heiltä mukamas puuttuu itseymmärrys — ja niin siksi ihminen kokee helpotusta omaan tuskaansa, koska hän sentään toimii elämässä tietyllä tavoin päämäärällisesti. Tuon julistuksensa hän sanoo tekevänsä ystävällisesti tai muuten vain toisen parhaaksi. Mutta uskonnollisten ihmisten ystävällisyys on pelkästään näennäistä, koska mielessään he ovat tuominneet jokaisen ihmisen oman uskonsa mukaan, koska opillisuus tuntuu todelta vain siten, että muiden mieliä pidetään tyhjinä tauluina, jotka on luotu oppia varten. Uskonnot ja niiden negaatiot helpottavatkin ihmistä lähinnä siksi, että niiden kannattajat saavat väärästäkin julistuksesta itselleen jotakin tekemistä. Juuri tästä syystä ihmisen on mahdollista päästä eroon sekä ateistimista että uskonnollisuudesta, kun hän vain saa vapaasti tehdä sitä, mitä hän luonnostaan osaa.

Uskonnot eivät ole koskaan kosmisia, mutta usko sitä on, usko, joka saa jokaisen ihmisen uskomaan johonkin päämäärään. Päämääräisen uskon saa aikaan sama funktio. Se, mitä tarkoitetaan päämäärällä on sitten eri juttu, mutta jos vain katsotaan ateismia ja uskontoja, niin niissä kaikissa uskotaan päämäärään. Miten ihminen sitten kulkeekaan kohden uskon aikaan saamaa päämärää, niin se antaa ihmiselle tekemistä, jotta hän tuntee elävänsä ainakin joltisenkin mielestä elämää, jota ei yleensä tarvitse väkisin itse lopettaa.

Ateismin tahi x-uskonnon julistaminen julkisesti kosmiseksi totuudeksi olisikin jo osoitus niin suuresta älyllisesti itsepetoksesta, johon pystyvät vain he, jotka haluavat olla kokonaan joko uskon tahi älyn varassa. Ateistinen tiede ja fundamentalinen uskonto syntyvät juuri sellaisten ihmisten mieliin, jotka haluavat kieltää täysin jomman kumman itsestään, uskon tai älyn. On kuitenkin ymmärrettä-

vä, että ateistinen tiede voi syntyä vain sinne, missä on uskonnollista kiihkoilua.

Ateismi ei voi koskaan syntyä itsestään mihinkään kohtaan kaikkeutta, vaan se on aina pelkkä oire uskon väärin käytöstä, eli kaupankäynnistä Jumalan kanssa. Tässä mielessä myös ateismi on deternimoitu kaikkeuden rakenteeseen, eli jos persoonallinen olento ei jossakin päin kaikkeutta suostu antautumaan kosmoksen osaksi, niin hän saa nauttia ateistien vieraanvaraisuudesta.

Uskovat julistavat, että he tulevat toimeen pelkällä uskolla, joten silloin tuollainen elämä on syynä siihen, että syntyy ihmisiä, jotka julistavat, että he tulevat toimeen pelkällä älyllä. Ja täten molemmat todistavat, että usko ja äly kuuluvat kaikkeuden funktioihin, ja jos joku ei käytä kaikkeuden funktioita, niin hän yrittää juksata, mutta se on mahdotonta, koska annettua tehtävää (elämää) ei voi suorittaa joko uskolla tai älyllä.

— —

KAIKKI OVAT SAANEET TALENTIN

Älyn mukaan jokainen ihminen on paras jossakin asiassa, jota muut eivät pysty korvaamaan. Ihmisen arvo on totta vain silloin ja siinä, kun ihmistä pidetään korvaamattomana, eikä ihmistä pidetä korvaamattomana, jos hänen työtään ei pidetä korvaamattoman arvokkaana. Ilman älyä ihminen ei voi arvostaa toista ihmisenä. Ja jos ihmiseen ei uskota, niin silloin älykin on yhtä tyhjän kanssa, sillä vain usko toiseen ihmiseen saa ihmisen antamaan toiselle sen vapauden, jossa ihminen saa vapaasti toteuttaa omaa lahjakkuuttaan, ja siten osoittaa maailmalle olevansa korvaamaton, eli arvokas sinänsä.

Nykyisin luullaan, että ihmistä pidetään arvokkaana, kun vain hänet pidetään joten kuten hengissä, mutta tuollainen ihmisen arvottaminen on rikos ihmisyyttä vastaan. Ihmisarvoon kuuluu, että ihmisellä on vapaus toteuttaa omaa luontaista lahjakkuuttaan. Mutta luontainen lahjakkuus on silloin pelkkää sanahelinää, kun ihminen vaatii oikeuttaan saada noudattaa omaa oppiaan, olkoon se sitten puolueoppi tai jokin muu ismi. Opilliset ihmiset eivät ole kykeneviä

uskomaan sitä, että jokainen ihminen on luonnostaan hyvä jossakin asiassa, joten pelkästään tämän näkeminen todistaa näkijälle, että opilliset ihmiset eivät voi olla hyviä älykkyydessäkään, koska heidän uskonsa ihmiseen ei ole luonteeltaan positiivista; uskoa ihmisen mittaamattomuuteen, siihen, että ihminen on aina enemmän mitä hänestä tunnetaan.

Usko rajalliseen ei ole lainkaan uskoa. Usein kuulee kuinka joku sanoo, miten hän tuntee sen tai tuon ihmisen. Juuri sellainen puhe todistaa, että ihmisillä on täysin älytön käsitys uskosta. Älytön käsitys uskosta voi olla vain heillä, joilla ei ole uskoa älyn suuruuteen. Sitten ei tarvitsekaan enää ihmetellä, miksi ihmishenki ei ole arvokas elävänä eikä työssään, kun jopa valtion viranomaiset julistavat tuntevansa ihmisiä, eli poliitikot ja virkamiehet julistavat puheillaan, miten ihmisessä ei ole mitään suuruutta. Julkishallinto pitää itsellään salaisia kansioita, joita pääsevät lukemaan vain he, jotka "uskovat", ettei ihminen ole mitään enempää kuin mitä salaisissa papereissa hänestä sanotaan. Eihän niihin seläntakaisiin puheisiin ja kirjoituksiin voisikaan uskoa, jos uskoo, että se tai tuo ihminen on jotakin enemmän, eli parempi kuin mitä hänestä tiedetään. Ihminen todistaa vain uskonsa pienuuden, jos hän uskoo, että joku ihminen on sitä, mitä hänestä on kirjoitettu. Jopa puheet siitä, että ihmisen pitäisi tuntea Jumala ennen kuin häneen voisi uskoa ovat syvä loukkaus jopa inhimillistä älyä vastaan.

Ihmisen arvo on ihmisen elämässä, eikä elämä ole elämisen arvoista, jos ihminen ei saa toteuttaa omaa lahjakkuuttaan. Ja kun ihminen ei toteuta omaa lahjakkuuttaan, niin silloin hän julistaa, ettei kaikille ihmisille ole annettu lahjoja, joka onkin sitten täysin lahjatonta julistusta.

Kaikki ovat saaneet ainakin yhden talentin. Lahjakkuus ei koskaan taistele lahjakkuutta vastaan. Sillä kaikki talentit tulevat yhdestä ja samasta lähteestä, eikä yksikään ihminen ole itse millään tavoin ansiollinen lahjoihinsa.

Kuten äly kasvaa rajatta, kun ihminen vain uskoo älyn suuruuteen, niin myös ihmiselle annettu lahja on suuruudeltaan mittaamaton. Ihmisen on turha väittää, ettei äly kasva rajatta, jos se ei kasva siinä ajassa, mitä hän itse tahtoo. Ihminen ei ole älykäs, jos hän asettaa älylleen ehtoja. Eihän se olisi älykästä asettaa tekoälynkään älykkyydelle ehtoja (tämä ropotti ei ole älykäs, koska sen älyn kasvussa

ei ole tapahtunut näkyvää muutosta puoleen vuoteen), joten ihmisen tulee sallia myöskin omalle älylle täydellinen vapaus mennä vaikka harhaoppisuuden puolelle. Älyn suuruus ja kasvun nopeus eivät ole ihmisen määräysvallassa. Älykäs ihminen katsoo korkeintaan vasta ajallisen elämänsä lopussa, mihin asti hän on päässyt, eikä mittaa keskeneräistä työtä.

Lahjan käyttökään ei ole ihmisen omaa ansiota. Ihmisen ansiota voi olla vain ihmisen kykyjen käyttämättä jättäminen ja mahdollisuuksien pilaaminen, mutta ihminen itsessään ei ole ihmisen omaa ansiota. Ihminen ei voi olla käyttämättä ominaisuuksiaan ja lahjojaan, kun mikään ei estä häntä. Tässä mielessä ihminen on todellakin determinoitu, määrätty täydellisyyteen, mutta juuri se antaa ihmiselle myöskin täyden tunteen omasta oman elämän hallinnasta. Sillä jo logiikkakin sen todistaa, että jos ihminen vähääkään estää oman kehonsa mekanismien ja hermoston prosessien luonnollista toimintaa, niin silloin ihminen on uponnut epätäydellisyyden suohon, missä helpotusta yritetään etsiä kaikenlaisten oppirakennelmien avulla, joihin sitoutunut ihminen ei millään halua ymmärtää, että ihminen pääsee takaisin älyllisyyteen ja elämänhallintaan vain luopumalla kaikista sidonnaisuuksistaan.

Itsensä kuolettaminen ei totisesti tarkoita sitä, miten oppineet sen ovat ymmärtäneet, koska oppineet ovat itse siinä tilanteessa, missä he ovat kieltäneet itseltään ja siten kaikilta luontaisen lahjakkuuden ja ominaisuuksiensa mittamattomuudeen. Sillä oppineiden koko auktoriteetti perustuu julistukseen ihmisen mitättömyydestä ja ihmisen kosmiseen yksinäisyyteen. Ihminen ymmärtää elämän vain siten, että hän antautuu sille elämälle, joka hänessä on, eli kun ihminen toteuttaa sitä lahjakkuutta, joka hänessä on. Lahjakkaat ihmiset eivät ole vaaraksi ihmisyydelle.

Kati Sinnemaa

Thor

Suomen Kuningas?

Thor *(Tor, Thorr tai Þórr)* on ehkä yksi skandinaavien tunnetuimmista jumalista kautta maailman. Historioitsijoiden mukaan Ukko on sen kotimainen vastine.

Mutta pitääkö tämä paikkaansa? Esimerkiksi Kalevipoeg-eepoksen 3. runo kertoo seuraavaa: *Äkisti nousi myrskytuuli, joka paisutti laineet, ja "Äike ajoi rautasillalla vaskipyöräisillä vaunuilla ja tuiskasi tulta kulkeissaan". Pahat henget, vavisten kuullessaan rankaisijansa jylinän, hyppäsivät korkealta kalliolta mereen, huutaen pilkkasanoja ukkojen jumalalle.*

Kalevipoeg puhuu siis ukoista monikossa, joiden jumala oli Äike, joka iski tulta kulkiessaan. Sama monikko ilmenee 5. runosta: *Niihinpä noita heräsikin, luullen ensin ukkojen käyvän, mutta sitten pian havaiten veräjällä vainolaisen.*

Nykyhistorian valossa näyttääkin siltä, että Thor oli Suomen kuningas. Johannes Messenius kertoo Suomen kronikassaan (n. 1630) Suomen kuninkaasta nimeltä Thorri (n. 300 eaa.). Thorrin kuoltua Kainuun neuvosto korotti hänet korkeimmaksi jumalaksi ja nimesivät vuoden ensimmäisen kuukauden hänen mukaansa ja ukkospäivänä he uskoivat hänen jyrisevän taivaalla. Kronikan mukaan tämä usko levisi myöhemmin muiden kansojen joukkoon.

Juha Immonen

FUNDINN NOREGR — NORJAN PERUSTAMINEN

1 KAPPALE

Kuninkaan nimi oli Fornjótr ja hän hallitsi Jöötanmaata[1], Suomea ja Kvenlandia[2], joka on itään siitä merenlahdesta, joka kulkee kohti Kantalahtea. Kutsumme sitä Helsingin pohjaksi. Fornjótrilla oli kolme poikaa. Yhden nimi oli Hlér, jota kutsumme Aegiksi, toisen nimi oli Logi ja kolmannen Kári. Hän oli Frostin isä, kuka taas oli Snaer Vanhan isä. Hänen poikansa nimi oli Thorri. Hänellä oli kaksi poikaa, toisen nimi oli Nórr[3] ja toisen Górr[4]. Hänen tyttärensä oli nimeltään Gói.

Thorri oli mahtava uhraaja. Hän uhrasi joka vuosi keskellä talvea ja sitä kutsuttiin Thorrin veriuhriksi jonka mukaan nimettiin kuukausi.

Eräänä talvena sattui Thorrin veriuhrin aikaan, että Gói katosi eikä saatu tietää mihin hän oli joutunut, eikä häntä löydetty. Kuukauden kuluttua Thorri antoi viettää uhrijuhlan ja uhrata, jotta saataisiin tieto siitä mihin Gói oli joutunut. Tätä sitä he kutsuivat Góin veriuhriksi. He eivät saaneet selvitettyä mitä hänelle oli tapahtunut.

Kolmen talven jälkeen hänen veljensä lupasivat lähteä etsimään häntä ja päättivät etsiä niin, että Nórr etsisi maitse ja Górr meren luodoilta ja saarilta laivoilla kulkien. Kummallakin veljellä oli seurue. Górr vei laivansa pitkin merenlahtea ja tuli Ahvenanmerelle. Sitten hän tutki laajalti Svealaisten saaristoa ja kaikki saaret jotka ovat Itämeressä ja sen jälkeen Goottien saariston. Sitten hän meni Tanskaan ja tutki siellä kaikki saaret. Siellä hän tapasi sukulaisiaan, jotka pol-

1 Jöötanmaa on eteläisin nykyisen Ruotsin kolmesta pääalueesta. Ennen 1000-lukua ruotsalaisia ei ollut vielä edes olemassa maana, saati kansana. Tätä ennen suomalaiset ja suomensukuiset kansat asuttivat Skandinavian alueita.

2 Kainuu

3 Norjan kuningassuvun esi-isä

4 Englannin kuninkaiden esi-isä

veutuivat Hléseyn Hlé Vanhasta ja sieltä hän jatkoi matkaa edelleen eikä saanut tietää mitään sisarestaan.

Hänen veljensä Nórr odotti, kunnes lumi peitti metsät ja hiihtäminen kävi hyvin päinsä. Sen jälkeen hän lähti Kvenlandista ja kulki merenlahden sisälaitaa ja tuli paikkaan missä asuu Lappalaisiksi kutsuttuja ihmisiä; se on Finnmarkin selkäpuolella. Mutta Lappalaiset yrittivät estää heidän kulkunsa ja käytiin taisteluun. Ja niin miehuus ja taikavoima auttoivat Nórria ja hänen miehiään, että heidän vihollisensa joutuivat kauhun valtaan kuultuaan taistelun melskeen ja nähtyään aseiden välkkeen, ja lappalaiset lähtivät pakoon. Mutta Nórr lähti sieltä länttä kohti Kölille ja oli kauan taivasalla, niin etteivät he nähneet ketään ihmistä ja he pyydystivät ruoakseen eläimiä ja lintuja. Sitten he tulivat paikkaan, missä joet laskevat tuntureilta länteen. Siellä he kulkivat jokien juoksun mukaan ja saapuivat merelle jossa heitä vastassa oli vuono, joka oli suuri kuin merenlahti. Siellä oli suuria kyliä ja laaksot ulottuivat vuonoille saakka. Siellä heitä vastaan hyökkäsi koolle kerätty sotajoukko ja kävi Nórrin kimppuun ja tapahtui niin kuin tavallisesti, että kaikki joko väki kaatui siihen paikkaan tai pakeni mutta Nórr ja hänen miehensä kulkivat eteenpäin ja maastopalon tavoin levittäytyivät pelloille. Nórr kulki koko vuonon ympäri ja laski sen valtansa alle ja hänestä tehtiin niiden maiden kuningas jotka olivat vuonojen sisäpuolella. Siellä Nórr viipyi kesänkauden, kunnes lumi satoi metsiin. Silloin hän kääntyi taas niitä laaksoja vastaan, jotka ovat vuonoista etelään. Tätä vuonoa kutsutaan nyt Trondheimiksi. Hän lähetti muutamat miehistään ulompaa tietä Maerianan kautta. Hän alisti kaiken mihin kulkikaan ja kun hän oli tullut etelään yli sen tunturin, joka oli etelään laakson pohjukan jälkeen, hän marssi etelään laaksoja pitkin kunnes hän tuli suurelle järvelle, jota kutsuttiin Mjörsiksi. Sieltä hän kääntyi jälleen länteen tunturille, koska hänelle oli kerrottu, että hänen miehensä olivat joutuneet tappiolle sitä kuningasta vastaan jonka nimi oli Sókni. Silloin he tulivat siihen kylään jota he kutsuivat Valdresiksi. Sitten he kulkivat merelle ja tulivat pitkälle ja ahtaalle vuonolle, joka nyt on nimeltään Sogn. Siellä hän tavoitti Sóknin miehineen ja siellä he kävivät ankaran taistelun sillä Sókni ei väistynyt taikavoimansa ansiosta. Nórr kävi kovasti päälle ja hän ja Sókni antoivat iskuja toisilleen. Sókni ja monet hänen miehistään kaatuivat siellä.

2 KAPPALE

Tämän jälkeen Nórr kulki sille vuonolle, joka on pohjoiseen Sognesta. Siellä oli aikaisemmin hallinnut Sókni ja sen nimi on nyt Sókninlaakso. Siellä Nórr viipyi kauan ja sen nimi on nyt Nórrinvuono. Siellä hänen veljensä Górr tapasi hänet, eikä kumpikaan ollut saanut tietää mitään Góista. Górr oli alistanut valtansa alle kaikki ulkoreunan maat joihin hän oli tullut etelästä käsin. Ja silloin jakoivat veljekset maat keskenään. Nórr sai kaiken mannermaan ja Górr oli saava kaikki ne saaret joiden kautta hän mannermaalta katsoen oli laivoillaan kulkenut. Tämän jälkeen Nórr matkasi Uplantiin ja tuli paikkaan jota nyt sanotaan Heidmörkiksi. Sitä paikkaa hallitsi kuningas nimeltään Bjargin Hrólfr. Hän Svada-jättiläisen poika Dovresta pohjoiseen. Hrólfr oli ryöstänyt Kvenlandista Thorrin tyttären Góin. Hän lähti heti Nórria vastaan ja haastoi tämän kaksintaisteluun. He ottelivat kauan eikä kumpikaan saanut haavoja. Sen jälkeen he tekivät keskenään rauhan ja Nórr sai vaimokseen Hrólfrin sisaren ja Hrólfr sai Góin. Sitten Nórr palasi pohjoiseen siihen valtakuntaan, jonka hän oli alistanut. Sitä hän kutsui Norjaksi. Tätä valtakuntaa hän hallitsi niin kauan kuin eli ja hänen jälkeensä hänen poikansa, jotka jakoivat maat keskenään. Ja mitä suuremmaksi kuninkaiden luku tuli, sitä enemmän kuningaskunnat alkoivat pienetä ja hajosivat sillä tavoin maakunniksi.

3 KAPPALE

Saaret olivat Górrilla ja häntä kutsuttiin sen vuoksi merikuninkaaksi. Hänen poikiaan olivat Heiti[5] ja Beiti. He olivat merikuninkaita ja hyvin ylimielisiä. He hyökkäilivät usein Nórrin poikien valtakuntaa vastaan ja he kävivät monia taisteluja vaihtelevalla onnella. Beiti laski laivoillaan Trondheimiin ja aiheutti hävitystä siellä. Hän ankkuroi paikkaan jota kutsutaan nyt nimellä Beitisaer ja Beitistöd. Siellä hän vedätti laivat Beitistödin satamasta pohjoiseen yli Eldueidin, josta pohjoiseen on Naumudal. Hän istui laivan perään ja tarttui peräsimeen. Hän alisti kaiken maan, joka oli paapuurin puolella ja siellä

5 Orkneyn jaarlien ja tätä kautta Englannin kuninkaiden esi-isä

oli paljon kyliä ja paljon maata. Górrin poika Heiti oli merikuningas Sveidan isä ja hän taas oli Hálfdan Vanhan isä, joka taas oli Ivar uplantilaisjaarlin isä, joka oli Eystein glumrun isä, joka oli rikkaan ja neuvokkaan jaarli Rögnvaldin isä.

Käännös: Kane Kanerva

Hermeetikon toimitus kokoontuneena antamaan uudenvuodenlupauksiaan.

JEESUKSEN TUNTEMATTOMAT VAIHEET

Länsimaisen historian suurhenkilöiden joukossa Jeesus Nasaretilaista voidaan hyvällä syyllä pitää kaikkein tunnetuimpana, siteeratuimpana, vaikuttavimpana ja ylistetyimpänä. Mutta kuinka hyvin me loppujen lopuksi tunnemme Hänet?

Meidän käsityksemme Jeesuksen persoonasta, elämästä ja toiminnasta perustuvat pääsääntöisesti kristilliseen perimätietoon eli kanonisiin evankeliumeihin, joiden tarjoaman taustatiedon määrää ei voi ainakaan luonnehtia ylitsevuotavan runsaaksi.

Niissä kerrotaan, että Hän syntyi vaatimattomissa olosuhteissa Betlehemin kylässä neitsyt Mariasta ja kolme tietäjää itäisiltä mailta, jotka olivat onnistuneet ennustamaan tähdistä suuren hallitsijan ilmestymisen, saapuivat paikalle kunnioittamaan lasta ja antoivat Hänelle kallisarvoisia lahjoja.

Ennen tätä tietäjät olivat kuitenkin vierailleet Rooman vasallikuninkaan, Herodes Suuren, luona ja kertoneet asiasta tälle vihamieliselle despootille, joka riemastui uutisesta siinä määrin, että määräsi tapettavaksi kaikki noihin aikoihin syntyneet poikalapset.

Lapsi-Jeesukseen kohdistuvan uhan vuoksi Herran enkeli neuvoi Mariaa ja Joosefia pakenemaan turvaan Egyptiin.

Herodes Suuren kuoltua he palasivat takaisin Juudeaan, mutta koska keisari Augustus oli määrännyt valtakunnan alueiden hallinnon edesmenneen tyrannin pojille, Joosef ei ollut halukas vielä viemään perhettään Jerusalemiin, vaan he asettuivat Nasaretin kaupunkiin.

Jeesuksen syntymä ajoittuu vuoteen 7 eaa. muun muassa noiden kolmen itämaan tietäjän havainnoiman tähtitaivaan ilmiön ja Herodes Suuren kuolinvuoden (4 eaa.) perusteella.

KIRKOLLISTEN KONKLAAVIEN TOTUUS

Noiden dramaattisten kuvausten lisäksi Uusi Testamentti paljastaa Jeesuksen lapsuudesta vain yhden ainoan tapauksen Hänen ollessaan jo kaksitoistavuotias nuorukainen.

Tuolloin Jeesus oli palaamassa perheensä kanssa Jerusalemin pääsiäisjuhlilta, kun Hän katosi mystisesti vanhemmiltaan. Vihdoin viimein kolmen päivän epätoivoisten etsintöjen jälkeen Maria ja Joosef löysivät rakkaan poikansa Jerusalemin temppelistä opettamassa juutalaisen yhteisön kunnia-arvoisia vanhimpia ja kirjanoppineita.

Tästä alkaa jälleen lähes kahden vuosikymmenen pimeä jakso, jonka aikana virallisesti hyväksytyn selityksen mukaan Jeesus olisi harjoittanut isäpuolensa Joosefin vanavedessä jaloa, mutta yksinkertaista puusepän ammattia.

Uuden Testamentin kerronta jatkuu vasta siitä, kun noin kolmekymmentävuotias Jeesus kohtaa Johannes Kastajan, jolta Hänen oli määrä saada vihkimys tehtäväänsä.

Otettuaan vastaan Johanneksen kasteen, Jeesus aloitti n. kolme ja puoli vuotta kestäneen julkisen saarnaustyönsä Palestiinassa, joka päättyi siihen, että Hänet ristiinnaulittiin ja Hän kuoli meidän syntiemme sovittamiseksi, ja "nousi kolmantena päivänä ylös taivaisiin."

"Kirkolliset konklaavit" suostuttelivat ihmisiä aikoinaan jopa väkivallan avulla hyväksymään tämän sensuroidun ja maallisia valtapyrkimyksiään palvelevan version Jeesus Kristuksen elämästä ja Hänen missiostaan.

Onneksemme uuden ajan ennakkoluulottomat ajattelijat, tutkijat ja raja-aitojen kaatajat ovat tuomassa yhä laajemmalla rintamalla yleiseen tietoisuuteen Jeesuksen tähän asti salaisina pysyneitä vaiheita paljastavia kirjoituksia.

Niiden mukaan Hän käytti jo pienenä lapsena yoga-siddhejä (täydellisen joogin mystisiä voimia), ja Hän matkusti hyvin nuorena Intian pyhiin kaupunkeihin opiskelemaan Veda-tietoa ja kuulemaan henkisten mestareiden opetuksia.

KIROUKSIA LANGETTAVA MYSTINEN LAPSI

Aikoinaan kirkkoisien ja teologien mustalle listalle kaiketi liian radikaalin sisältönsä vuoksi joutunut *Filosofi Tuomaan kirjoittama Lapsuusevankeliumi* paljastaa hämmästyttävän tarinan Jeesuksen elämän varhaisemmista vuosista.

Hän ei todellakaan ollut mikään avuton lapsonen, vaan Hän toimi jo aivan elämänsä alusta asti ihmeellisellä tavalla ja täysin tietoisena fantastisesta missiostaan tällä planeetalla.

Hänen voittamaton viisautensa ja yliluonnolliset kykynsä herättivät ihmisten keskuudessa hämmennystä, paheksuntaa ja kauhua, mutta toisaalta myös suurta kunnioitusta.

"Lapsuusevankeliumin" kertomuksen mukaan Jeesus oli kahden vuoden ikäinen, kun Hän saapui perheineen Egyptiin.

Kolmen vuoden iässä Hän järkytti ihmisiä herättämällä kuivatun suolakalan henkiin ja komentamalla sen takaisin veteen uimaan. Tämän ihmisten ymmärryksen ylittävän teon vuoksi Jeesuksen perhe häädettiin pois heidän vuokra-asunnostaan.

Samoihin aikoihin Herran enkeli ilmoitti Marialle, että heidän vainoajansa on kuollut ja siten vaara oli ohi, ja he voivat palata takaisin Israeliin ("Latin text").

Viiden vanhana Jeesus leikki puron varrella ja rakensi sinne vesialtaat ja muovasi savesta 12 varpusta, jotka Hän ihmisten silmien edessä lähetti lentoon. Koska oli sapatti, eräs kirjanoppineen poika kanteli asiasta isälleen ja kävi rikkomassa vesialtaat. Tästä syystä lapsi-Jeesus kirosi pojan kuihtumaan ikälopuksi vanhukseksi.

Myöhemmin eräs ylpeä kirjanoppinut Sakkeus kuvitteli voivansa opettaa pientä lasta, mutta kävikin niin, että Jeesus osoitti pian hänen tietonsa erheellisyyden ja siten juutalaisten ylläpitämän perinnäissäännösuskonnon harhaanjohtavuuden. Nöyryytettynä ja lannistettuna Sakkeus ymmärsi, että tämä pieni lapsonen olikin hänen mestarinsa ja hän oli lähinnä Hänen noviisi oppilaansa.

Tuon ikäisenä Hän herätti myös henkiin erään leikkitoverinsa, joka oli heidän leikkiessään pudonnut talon katolta ja kuollut. Kahdeksan vuoden vanhana Hän kirosi erään toisen ylpeän opettajan eläväksi kuolleeksi, koska Jeesuksen kyseenalaistettua hänen taitonsa, tämä oli suutuspäissään lyönyt Häntä päähän.

Mutta tällaiset voimallisen ja puhtaan Jumalan palvelijan langettamat "kiroukset" ovat kaikkea muuta kuin vahingollisia, sillä niihin sisältyy aina suurenmoinen siunaus. Jeesus lausui ajan kypsyttyä vapauttavan amnestiansa jokaiselle kiroamalleen henkilölle.

Hän sanoi tulleensa ylhäältä, jotta Hän voisi kirota nuo ihmiset ja kutsua heitä tällä erikoisella tavalla ylhäällä oleviin, puhtaan henkisiin asioihin. Kaikki tapahtui täsmälleen Jeesuksen tänne Maa-planeetalle lähettäneen Kaikkivaltiaan Jumalan käskyn mukaan.

"Jeesuksen Lapsuusevankeliumi" päättyy tuohon kanonisten evankeliumien paljastamaan kertomukseen 12-vuotiaan Jeesuksen katoamisesta vanhemmiltaan ja saarnauksestaan Jerusalemin temppelissä (Greek text A).

OPISKELU- JA SAARNAUSMATKA INTIAAN

Venäläisen maailmanmatkaajan **Nicholas Notovitchin** 1800-luvun lopulla julkisuuteen tuoma Tiibetin-buddhalainen kirjoitus *Pyhän Issan, Ihmisten Pojista parhaan,* Elämä kuvailee laajasti nuoren Jeesuksen elämän seuraavia vaiheita.

Aluksi kirjoitus kertoo Israelin heimon ajautumisesta Egyptin faaraoiden orjuuteen, heidän vapautumisestaan ja paluustaan Luvattuun Maahan Mooseksen johdolla, heidän kukoistuksensa ajasta, heidän rappiostaan ja joutumisestaan lopulta Rooman keisarin barbaarisen hallinnon alaisuuteen. Roomalaiset miehittivät vuonna 63 eaa. Jerusalemin, jolloin alkoi jälleen uusi "Israelin lasten" ahdingon aika.

Kärsittyään riittävästi juutalaiset kääntyivät Korkeimman Herran puoleen ja Hän lähetti vastauksenaan heidän keskuuteensa "Hänen parhaimmistoonsa kuuluvan" voimallisen edustajan.

"Pyhän Issan Elämä" jatkaa siitä, mihin "Lapsuusevankeliumi" päättyy, ja kertoo, kuinka vasta 13 vuotias Jeesus lähti vanhemmiltaan salassa kauppiaiden mukana Intiaan.

Kuukausien vaelluksen jälkeen Hän saapui "tälle puolen Indus-jokea ja kotiutui arjalaisten keskuuteen Jumalalle rakkaassa maassa". Sen jälkeen Hän ylitti viiden joen maan, joka tunnetaan nimellä *Punjab.* Nuo viisi jokea ovat Indus-virran pohjoisosan sivuhaaroja: Chelum, Chenab, Ravi, Beas ja Sutlej.

Jeesus kulki ikivanhoja Silkkitien kauppareittejä pitkin nykyisen Afganistanin ja Pohjois-Pakistanin alueiden läpi ja suuntasi sieltä kulkunsa Intian niemimaan toiselle puolelle, Bengalin Lahden rannalla, Orissan osavaltiossa sijaitsevaan Jagannatha Purin pyhään kaupunkiin.

Jagannatha on Sri Krishnan yksi lukemattomista nimistä, joka koostuu kahdesta sanasta: jagad, maailmankaikkeus ja natha, herra; ja puri tarkoittaa kaupunki. Niinpä Jeesuksen määränpäänä oli "Maailmankaikkeuden Herran kaupunki".

Sri Krishna on kaikkien Veda-kirjojen lopullisten johtopäätösten mukaan Jumaluuden Ylin Persoonallisuus eli Kaikkivaltias Jumala.

Siellä nuori Jeesus sai riemullisen vastaanoton Brahmaan valkoisilta papeilta. He opettivat Jeesusta lukemaan ja ymmärtämään Vedoja, opettamaan niitä muille, selittämään pyhiä kirjoituksia kansalle, parantamaan rukouksen avulla, sekä ajamaan ihmisistä ulos pahoja henkiä tai riivaajia.

Hän asusteli ja opiskeli kaiken kaikkiaan kuusi vuotta Jagannatha Purissa, Rajagrihassa, Benaresissa sekä muissa pyhissä kaupungeissa. Kyseiset paikat ovat edelleen tänäkin päivänä henkisen tiedon ja itseoivalluksen kehittämisen kannalta hyvin arvostettuja ja suositeltuja paikkoja.

Monia vuosia jatkunut Vedojen opiskelu puhuu tietenkin sen puolesta, että Jeesus oli hyvin tyytyväinen opettajiensa tietämyksen ja henkisen oivalluksen tasoon. Olihan Hän aiemmin lapsena Israelissa asuessaan paljastanut oikopäätä ns. "mestareiden" epäpätevyyden ja tietämättömyyden henkisten asioiden suhteen.

YLIMYSTÖN EPÄKELPOJEN EDUSTAJIEN VASTUSTUS

Opiskelujensa lomassa Hän opetti myös alempiin kastei-hin kuuluville (vaisyoille ja sudrille) Veda-tietoa, jonka jotkut ylempien kastien (ksatriyoiden ja bramiinien) epäkelvot edustajat tulkitsivat olevan pyhien kirjoitusten lausuntojen vastaista toimin-taa ja alkoivat kritisoida sen tähden Jeesusta.

Hän toimi kuitenkin aina Korkeimman Herran, Sri Krishnan, ohjeiden mukaan, sillä tämän nykyisen aikakauden Krishnan Inkarnaation, Herra Caitanya Mahaprabhun, määräyksestä Veda-tiedon kaikkein salaisimpia ja maukkaimpia hedelmiä on jaettava tasapuolisesti kaikille ihmisille.

Tulehtuneen tilanteen taustalla oli ikiaikaisesti hyvin toimineen varnasrama-dharma-yhteiskuntajärjestelmän osittainen rappeutuminen.

Alkuperäisen varnasrama-järjestelmän mukaisesti yhteiskunta on organisoitu ammatillisiin ja henkiseen elämään liittyviin jaoksiin. Neljä ammatillista jaosta eli varnaa ovat bramiinit (papisto), ksatriyat (sotilaat ja hallitsijat), vaisyat (maanviljelijät ja kauppiaat, sekä sudrat eli työläiset) ja (asramaan).

Neljä henkisen elämän jaosta eli asramaa ovat brahmacarya (opiskeluelämä), grihastha perhe-elämä), vanaprastha (perhe-elämästä vetäytyminen), ja sannyasa (kieltäymyksen elämänvaihe).

Ammatilliset velvollisuudet määräytyvät ihmisten todellisten ominaisuuksien mukaan, mikä takaa sen, että koko yhteiskunta toimii moitteettomasti ja ihmiset voivat olla tyytyväisiä ja onnellisia omassa asemassaan. Jako on luonnollinen ja toteutuu otollisissa olosuhteissa osittain joskus länsimaisissakin yhteiskunnissa.

Henkisen elämän vaiheet määräytyvät periaatteessa iän mukaan ja niiden tarkoitus on vahvistaa yksilöiden henkistä kehitystä koko elämän ajan.

Järjestelmän rappeutuminen merkitsi sitä, että ihmisten yhteiskunnallinen asema ei aina määräytynyt henkilöiden tosiasiallisten ominaisuuksien perusteella, vaan yhä useammin pelkästään sen perusteella, mihin perheeseen lapsi sattui syntymään.

Toisin sanoen, bramiinin tai yhteiskunnan henkisen opettajan perheeseen syntynyt lapsi saatettiin hyväksyä bramiiniksi, vaikka hän olisi ominaisuuksiensa puolesta ollut sudra. Toki usein oppineiden henkilöiden lapset ovat myös itse ominaisuuksiltaan vanhempiensa kaltaisia.

Ajan myötä epäkelpo aines oli kuitenkin saanut jalansijaa yhteiskunnan johdossa ja Jeesus joutui näiden tahojen perusteettoman kritiikin kohteeksi. Vastineeksi tästä Hän paljasti kansalaisille heidän tekopyhyytensä ja erheelliset tulkintansa pyhien Veda-kirjojen johtopäätöksistä.

Lopulta heistä kelvottomimmat suunnittelivat Jeesuksen eliminoimista, mutta ihmiset, jotka olivat arvostaneet Hänen puheitaan, ehtivät varoittaa Häntä ajoissa.

LISÄOPINTOJA NEPALISSA

Tuolloin jo n. 20 vuoden iän saavuttanut Jeesus jätti Jagannathan seudut ja vaelsi kohti pohjoisessa sijaitsevaa Himalajan vuoristoa. Pitkän ja vaivalloisen vaelluksen jälkeen Hän saapui Gautama Buddhan synnyinseudulle Kapilavastuun, Nepaliin. Herra Buddha ilmestyi Lumbinin kylässä n. 640 eaa. Vedojen mukaan Hän lukeutuu Sri Krishnan 10 tärkeimmän Inkarnaation joukkoon.

Herra Buddhan tehtävä oli saarnata näennäisesti Vedojen auktoriteettia vastaan, tehdäkseen lopun tietämättömien pappien vääristämistä Veda-uhritoimituksista, joiden varjolla he tappoivat viattomia eläimiä saadakseen syödä niiden lihaa.

Asetuttuaan sinne asumaan Jeesus opetteli ensin Palin kielen ja ryhtyi opiskelemaan buddhalaisten pyhiä kirjoituksia, joita ovat mm. Avitambha Sutra, Avatamsaka Sutra, Timantti Sutra, Mahaparinirvana Sutra jne.

Kertojan mukaan kuuden vuoden opiskelun jälkeen "Issa, jonka Buddha oli valinnut levittämään Hänen pyhää sanaansa, oli tullut pyhien kirjoitusten täydelliseksi selittäjäksi."

Sen jälkeen Jeesus lähti Nepalista ja laskeutui Rajaputanan laaksoon ja kulki kohti länttä. Rajaputana on kuuma ja karu alue Intian luoteisosassa, joka nykyään tunnetaan paremmin nimellä Rajasthan.

Matkan varrella Jeesus valisti monia heimoja uskonnon todellisesta tarkoituksesta muun muassa näin: "Hän, joka saavuttaa uudelleen alkuperäisen puhtautensa, saa kuollessaan [jättäessään väliaikaisen kehonsa] vapautuksen synneistään, ja hän saa silloin oikeuden katsella Jumalan majesteettisuutta."

EPÄJUMALIA PALVOVAT BARBAARIT

Matkatessaan kauemmas länteen ja Persian suuntaan Jeesus tuli uskonnon periaatteista piittaamattomien ihmisten pariin, jotka palvoivat itse keksittyjä epäjumalia.

Nähtyään ihmisten kehnon tilan Hän, "joka ylistää tosi Jumalan nimeä", kehotti heitä luopumaan epäjumalistaan ja ryhtymään sydämen sisimmässä asustavan Sri Krishnan täysivaltaisen Vishnu-laajentuman, Paramatman tai Ylisielun muistamiseen ja mietiskelyyn.

Jeesus hyökkäsi puheillaan paikallista papistoa vastaan, joka oli pitänyt tavallista kansaa tietämättömyydessä opettamalla heille epäjumalien palvontaan perustuvaa valeuskontoa. Ihmiset rikkoivat epäjumalankuvansa, hylkäsivät pappinsa ja ryhtyivät noudattamaan Jeesuksen ohjeita.

Hänen oli jopa kiellettävä heiltä ihmisuhrien suorittaminen, koska se oli kaikesta päätellen myös kuulunut heidän "uskontoonsa". Ennen lähtöään Hän evästi vielä ihmisiä tärkeillä moraaliohjeilla ja jatkoi sitten matkaansa.

"TOSI JUMALAN" ENSISIJAISIA JA TOISSIJAISIA NIMIÄ

Korkeimman Herran kaikkein voimallisimpia tai ensisijaisia nimiä ovat Hare, joka on Krishnan sisäinen iloenergia (Absoluuttisen Totuuden feminiininen aspekti); Krishna, joka tarkoittaa "Kaikkein kaunein" tai "Kaikkein puoleensavetävin Henkilö" (Absoluuttisen Totuuden maskuliininen aspekti); Rama, joka tarkoittaa "Täydellinen autuus".

Krishnalla on myös lukemattomia muita Henkilökohtaisia nimiä (kuten *Govinda, Gopala, Hari, Syamasundara, Kesava, Madhava* jne.), jotka Jeesus luonnollisestikin tunsi ja sen vuoksi Hän ylisti ja mietiskeli näitä nimiä.

Eri uskontokuntien edustajat voivat yhtä hyvin ylistää myös Kaikkivaltiaan Jumalan muita ns. toissijaisia nimiä, kuten *Allah* ("Jumala"), *Jahve* ("Hän, joka saattaa tulevaksi"), *Ehjee* ("Minä Olen"), jotka viittaavat Kaikkivaltiaan Jumalan asemaan kaikkien luotujen olentojen yläpuolella olevana mahtavimpana instanssina.

Jeesus-nimen hepreankielinen muoto on Yehoshua, mikä tarkoittaa "Yahweh on pelastus". Nimi on kreikan kielellä Iesous, arabian kielellä Isa, nepalin kielellä Issa ja sanskritin kielellä Isa tai Isha (Iisha), joka tarkoittaa "Jumala".

Kristus on kreikan kielellä Khristos ja sanskritin kielellä Krista tai Krishna. Kristus on myös synonyymi nimelle Messias eli "Voideltu", jonka heprealainen muoto on Masiach, arabialainen muoto on Masaha, ja sanskritinkielinen muoto siitä on Masiha.

ZARATHUSTRAN MAASSA

Seuraavaksi Jeesus saapui Persiaan, profeetta Zarathustran maahan, jossa paikalliset papit olivat jo tietoisia Hänen maineestaan ja varotoimenpiteenään he kielsivät kansalaisia olemasta missään tekemisissä Hänen kanssaan. Mutta kielloista huolimatta Hän sai riemullisen vastaanoton ja ihmiset kuuntelivat antaumuksella Hänen puheitaan.

Tästä vihastuneet korkea-arvoiset Magi-papit haettivat Jeesuksen kuulusteluun, jossa he saivat luvan ottaa vastaan ansaittua kritiikkiä heidän materialistisesta opistaan.

Pelätessään kansan reaktioita, Magi-papit eivät kuitenkaan uskaltaneet surmata Jeesusta, mutta seuraavana yönä he sieppasivat Hänet ja veivät kaupungin muurien ulkopuolelle maantien varteen, toivoen, että joku petoeläin onnekkaasti raatelisi Jeesuksen hengiltä.

Näin ei kuitenkaan käynyt, vaan "Herran, meidän Jumalamme suojelema Pyhä Issa jatkoi matkaansa häiriintymättä."

KOTIINPALUU JA HYVÄN PALKKA

Jeesus palasi takaisin Israeliin n. 30-vuotiaana. Hän oli kuullut vuosien varrella kauppiailta yhä huonompia uutisia Israelista, joiden mukaan hänen maanmiehensä olivat vaipuneet aina vain syvempään epätoivoon Rooman miehitysvallan julmuuksien tähden.

Hän lohdutti ihmisiä välittämällä heille viestiä tämän maailman valtojen yläpuolella olevalta Korkeimmalta Valtiaalta ja kehotti heitä ylistämään heidän Taivaallista Isäänsä. Hän vakuutti, että ihmissydän on Jumalan todellinen temppeli, jota ihmisen ei pidä tahrata väärillä teoilla, sillä Korkein Olento asustaa siellä ikuisesti.

Rooman hallintoa kannattavat kaupunkien johtajat, jotka pelkäsivät Jeesuksen romuttavan heidän etuoikeutetun asemansa ja hyvin toimivat suhteensa miehittäjiin, valehtelivat keisarin asettamalle korkeimmalle roomalaisvirkamiehelle, kuvernööri Pilatukselle, että Issa-niminen ulkomailta tullut mies lietsoo kapinaa imperiumin hallintoa vastaan.

Pilatus halusi myös päästä eroon tästä kiusankappaleesta, mutta koska Jeesuksella oli heti Hänen julkisen toimintansa alusta asti takanaan yhä kasvava kansansuosio, hän määräsi joukon vakoilijoitaan Jeesuksen lähipiiriin keräämään todisteita Häntä vastaan.

Vuosia kului, eivätkä hänen alaisensa onnistuneet tehtävässään, jolloin vihainen Pilatus määräsi yhden hänen vakoojistaan esittämään tekaistun syytteen. Sitten Jeesus vangittiin ja vietiin maanalaiseen tyrmään, jossa Pilatuksen sotilaat kiduttivat Häntä parhaan taitonsa mukaan ja yrittivät puristaa Hänestä ulos teloitukseen oikeuttavan tunnustuksen.

Kun tämäkin yritys epäonnistui, Pilatus luovutti Jeesuksen juutalaisten patriarkkojen oman tuomioistuimen tuomittavaksi, mutta toimi oikeusistunnossa korkeimpana tuomarina ja käytti todistajinaan Jeesuksen lähipiirissä olleita vakoojia.

Hän ei antanut minkään seikan muuttaa haluamaansa lopputulosta, ja Jeesuksen puheista raivostuneena hän käytti korkeinta toimeenpanovaltaa ja tuomitsi Hänet kuolemaan ristiinnaulitsemalla.

Patriarkkojen tuomioistuin, joka koostui keskenään erimielisten juutalaisryhmien edustajista, ei asettunut tuomion taakse, mutta ei myöskään saanut aikaan vahvaa kantaa Jeesuksen puolesta. Joten patriarkat pesivät kätensä viattoman hyväntekijän surmaamisesta.

JEESUS LÄHETTÄÄ DIDYMOS JUUDAS TUOMAAN INTIAAN

Kukaan ei kuitenkaan kykene tappamaan Jeesus Kristuksen kaltaista täysin puhdasta Krishnan palvelijaa. Hän käytti tilaisuutta hyväk-

seen osoittaakseen olevansa tavallisia eläviä olentoja hallitsevan kuoleman lain yläpuolella.

Kolme päivää tuon teloitusyrityksensä jälkeen Jeesus ilmestyi uskollisimmille seuraajilleen ja vakuutti olevansa täysissä ruumiin ja sielun voimissa.

Varhaiskristillinen apokryfiteos *Acta Thomae* ("Tuomaan teot") kertoo Jeesuksen ristiinnaulitsemisen jälkeisestä ajasta, jolloin Hänen apostolinsa ("lähettiläänsä") olivat vielä Jerusalemissa ja arpoivat keskenään niitä maita, joihin heidän mestarinsa halusi lähettää heidät levittämään Hänen evankeliumiaan.

Didymos Juudas Tuomaan, Jeesuksen läheisimmän miespuolisen oppilaan kohdalle arpa toi Intian, mutta hän piti itseään epäpätevänä saarnaamaan Intialaisille, eikä hän suostunut lähtemään sinne. Jeesus kuitenkin ilmestyi hänelle ja kertoi valinnan olevan Hänen tahtonsa, ja että Hän olisi aina hänen tukenaan ja turvanaan, mutta silti Juudas Tuomas ei ollut halukas lähtemään.

Kertomuksen mukaan samaan aikaan Jerusalemiin saapui Luoteis-Intiaa (Punjabin länsiosia) ja Kabulin laaksoa Afganistanissa hallinneen kuningas Gundaphorusin (Gondopharesin) kauppias nimeltään Abbanes, joka oli saanut tehtäväkseen hankkia kuninkaalle puusepän Palestiinasta.

Jeesus myi leikkisästi Juudas Tuomaan kauppiaalle ja parivaljakko lähti aluksi laivalla kohti Andrapolisin eli nykyisen Iskilipin kaupunkia Pohjois-Turkissa. Perillä heille esitettiin kutsu osallistua Andrappan kuninkaan tyttären häihin ja kuningas vaati ihmeidentekijäksi osoittautunutta Juudas Tuomasta siunaamaan hänen tyttärensä avioliiton.

Tuomaan lähdettyä paikalta Jeesus ilmestyi tuoreelle hääparille, jotka luulivat Häntä ensin Juudas Tuomaaksi Hänen samanlaisen ulkonäkönsä vuoksi. Mutta Jeesus sanoi: "Minä en ole Juudas, jota myös Tuomaaksi kutsutaan, vaan minä olen hänen veljensä."

Tämän tapauksen jälkeen Juudas Tuomas ja Abbanes matkustivat Intiaan ja saapuvat lopulta Taxilan (Taksha- shilan) kaupunkiin. Vielä eriskummallisempien tapahtumien seurauksena kuningas Gondophresista, joka hallitsi Taxilasta käsin indo-parthialaista valtakuntaansa, tuli Juudas Tuomaan seuraaja.

SALIVAHANAN JA JEESUKSEN VÄLINEN KESKUSTELU HIMALAJALLA

Jeesuksen myöhemmistä vaiheista Intiassa löytyy mainintoja useista eri lähteistä mukaan lukien Suuren tietäjä Veda Vyasan, tai Krishna-dvaipanya Vyasan tai Srila Vyasadevan kirjoittamat Veda-kirjallisuus. Hän on Sri Krishnan kirjallisuusinkarnaatio, joka teki kaikesta Veda-tiedosta kirjallisen esityksen hieman yli 3 000 vuotta ennen Jeesuksen ilmestymistä.

Tämä oli välttämätöntä, sillä tämän nykyisen Kali-yugan eli riidan, tekopyhyyden, lyhytikäisyyden ja muiden huonojen ominaisuuksien aikakauden läheisyys alkoi vaikuttaa heikentävästi ihmisten siihen saakka erinomaiseen muistiin. Huolestuttava kehitys ilmeni siten, etteivät oppilaat muistaneet enää kaikkea mestarinsa vaikkapa kahden päivän pituisesta puheestaan. Siksi oli tarpeen saattaa kirjalliseen muotoon kaikki Veda-tieto ennen kuin se alkoi todenteolla unohtua.

Veda-kirjoihin kuuluvassa *Sri Bhavisya Puranassa* ("Muinaisessa ennustuskirjassa") on keskustelu, joka käytiin läntisen Tiibetin alueella, Himalajaan kuuluvan Kailasa-vuoren liepeillä kuningas Salivahanan ja mietiskelevän kultaihoisen miehen välillä.

Kuninkaan tiedusteluihin vastaten mies sanoi nimensä olevan Isha Putra ("Jumalan Poika") ja Hän kertoi syntyneensä nuoresta neitsyestä ja olevansa mlecchojen (Indus-joen länsipuolella asuvan ei-Veedisen väestön) uskonnon selittäjä, ja pitävänsä aina tiukasti kiinni Absoluuttisesta Totuudesta.

Kuningas tiedustelee Hänen mielipiteensä mukaisia uskonnon periaatteita, johon Isha Putra vastaa: "Koska elävät olennot [ehdollistuneet sielut] ovat hyvän ja pahan saastutuksen alaisia [hurskaiden ja syntisten tekojen vastavaikutusten epäpuhtauden peittämiä], niin mieli ja keho tulee puhdistaa tuosta liasta kyvykkään ja hyväenteisen ohjauksen avulla ja suorittamalla japaa [Korkeimman Herran pyhien nimien ylistämistä].

Ylistämällä pyhiä nimiä ihmiset saavuttavat korkeimman puhtauden. Ja heidän tulee puhua totuudenmukaisesti ja käyttäytyä oikeamielisesti säilyttäen mielen tasapainon. Ihmisten tulee tällä menetelmällä ja erityisesti meditaatiolla palvoa Korkeinta Herraa, joka

on Aurinko-planeetan lailla järkkymätön. Sillä Korkein Herra [Krishna] vetää puoleensa kaikkia kipinänkaltaisia eläviä olentoja ja Hän ottaa heidät suojelukseensa."

Sri Bhavisya Puranan kertoja kommentoi: "Koska Hän opetti ihmisiä tällä tavoin, niin tuon maan hallitsija [Pontius Pilatus] määräsi Hänelle kuolemanrangaistuksen."

Lopuksi Isha Putra sanoo kuninkaalle: "Minä pidän ikuisesti puhtaan ja hyväenteisen Kaikkivaltiaan Herran muodon [Isa-murtin] sydämessäni, ja sen vuoksi minut tunnetaan nimellä Isha Masiha ("Jumalan Kristus" tai "Jeesus Kristus")."

Useiden (persialaisten, buddhalaisten ja intialaisten) historiallisten lähteiden mu- kaan Jeesus Kristus asettui loppuelämänsä ajaksi Srinagarin kaupunkiin, joka sijaitsee Kashmirin alueella, Luoteis-Intiassa. Hän omistautui siellä rukoukseen ja mietiskelyyn ja Hänen saarnauksensa ansiosta paikalliset ihmiset ryhtyivät Hänen seuraajikseen.

Jeesus jätti tämän maailman hyvin iäkkäänä (mahdollisesti jopa 125-vuotiaana), ja Hänen hautapaikkansa sijaitsee *Anzimarissa, Khanyarin* alueella, joka on Srinagarin vanhaa kaupunkia.

Muslimien joskus keskiajalla Jeesuksen haudan ympärille rakentama temppelimäinen rakennus tunnetaan nimellä *Rozabal* tai *Rauza Bal* (rauza tarkoittaa "profeetan hauta").

HENKISEN VALLANKUMOUKSEN ESITAISTELIJA

Veda-kirjallisuuteen niin ikään kuuluvan *Sri Brahma Vaivarta Puranan* sisältämän Sri Krishnan ennustuksen mukaan nykyisen Kali-yugan (joka alkoi Krishnan poistuttua Maa-planeetalta 3102 eaa.) epäedullinen kehitys katkeaa edettyään ensin vapaasti 5 000 vuotta, mikä määräaika on jo saavutettu.

Tästä alkaa 10 000 vuoden mittainen henkisen tietoisuuden kyllästämä jakso eli ns. lyhyt *Kultainen Aika*, jonka aikana Herra Krishnan antaumukselliset palvelijat tulevat täyttämään koko maailman ja puhdistamaan kaiken.

Toisin sanoen, Maa-planeetan väestöstä merkittävä osa ryhtyy harjoittamaan Herra Krishnan antaumuksellista palvelua, ja puhdistaa ensin omasta itsestään sekä hyvien (hurskaiden), että huonojen (syntisten) tekojen synnyttämät vastavaikutukset. Sen jälkeen he ryhtyvät Kristus-/Krishna-tietoisilla toiminnoillaan puhdistamaan kaiken muun.

Vaikka kovat materialistiset arvot näyttävät vielä toistaiseksi olevan voimissaan, ovat tavalliset ihmiset ruohonjuuritasolla aivan valmiita muuttamaan omalla kohdallaan enemmistön toistaiseksi vielä välttämättöminä ja tarpeellisina pitämiä epäedullisia toimintoja, ja omaa ajatteluaan henkiseen suuntaan. Keskuudessamme on parikaa myös suuri joukko suunnannäyttäjiä, henkisen tiedon jakajia ja käytännön esimerkin antajia. Heidän määränsä kasvaa jatkuvasti, sillä kaikki halukkaat voivat liittyä tähän joukkoon milloin tahansa.

Jeesus Kristus on *saktyavesa-avatara,* "Jumalan valtuuttama voimallinen edustaja", ja Hän tuli koko tämän ihmeellisen henkisen mullistusprosessin esitaistelijaksi. Hän opetti ihmisille heidän vääristyneiden uskontojensa kautta todellista uskontoa eli ikuista bhagavata-dharmaa, ehdollistuneiden sielujen ikuista velvollisuutta ja ainaista pyrkimystä antautua Korkeimmalle Herralle.

Tällä tavalla Hän valmisteli ihmiskunnan enemmistöä Korkeimman Herran kaikkein armollisimman Inkarnaation, Herra Caitanya Mahaprabhun odotettua ilmestymistä ja lähetystehtävää varten.

Herra Caitanya, joka on Krishna Itse Hänen palvelijansa mielenlaadussa, ilmestyi 500 vuotta sitten Intiassa ja näytti Omalla esimerkillään kuinka Kalin aikakaudella harjoitetaan itsen ja Korkeimman Itsen oivaltamisen menetelmää, Jumalan pyhien nimien kuulemista ja ylistämistä: *Hare Krishna, Hare Krishna, Krishna Krishna, Hare Hare/ Hare Rama, Hare Rama, Rama Rama, Hare Hare.* Kuten jo mainittiin, ihmiset voivat yhtä hyvin ylistää myös kaikkia muita Korkeimman Herran tosiasiallisia nimiä.

Kun samalla huomioidaan henkisen elämän säännökset eli vapauden periaatteet, kutsutaan tällaista toimintaa *bhakti-yogaksi* eli *sydämen* tai *rakkauden yogaksi* (Kristus-/Krishna-tietoisuudeksi). Herra Caitanya Mahaprabhu julisti avoimesti tätä kaikkein helpointa, mutta samalla tehokkainta sydämen vapautusohjelmaa, ja Hän näytti kuinka kuka tahansa voi saavuttaa helposti puhtaan rakkauden Jumalaan.

Sri Bhavisya Puranan lausunnosta käy ilmi, että Jeesus Kristus vakiinnutti Indus-joen länsipuolella samaa henkistä menetelmää, mutta Hän opetti sitä ainoastaan Hänen edistyneemmille oppilailleen. Tämä johtui siitä, että Hänen tehtäväänsä ei kuulunut tuolloin vielä julistaa avoimesti kaikille ihmisille tätä suoraa Krishna-tietoisuuden menetelmää.

Valtaosalle ihmisistä Jeesus suositteli aikaan, paikkaan ja vallitseviin olosuhteisiin sovellettua epäsuoraa Jumalalle antautumisen menetelmää. Sen avulla ihmiset ovat voineet asteittain kehittää antaumustaan Jumalaan, jonka ansiosta me voimme nyt arvostaa Herra Caitanyan Henkilökohtaisella esimerkillään opettamaa suoraa Krishna-tietoisuuden menetelmää.

Hänen Jumalaisen Armonsa A.C. (Abhaya Caranaravinda) Bhaktivedanta Swami Prabhupadan tehtävä oli kääntää ja kommentoida englanniksi Veda-kirjallisuuden tärkeimmät teokset *(Bhagavad-gita, Bhagavata Purana tai Srimad-Bhagavatam, Sri Caitanya-caritamrita jne.),* ja yhdessä Sri Krishnan antaumuksellisen palvelun menetelmän kanssa tuoda ne (vuonna 1965) tänne länsimaihin.

Tämä on ensimmäinen kerta ihmiskunnan historian aikana, kun Veda-tieto on tuotu kaikkien ihmisten ulottuville, ja se on samalla myös merkki Brahma Vaivarta Puranan sisältämän Herra Krishnan ennustuksen toteutumisesta.

Srila Prabhupada perusti Kansainvälisen Krishna-tietoisuusyhteisön ja 108 temppeliä ympäri maailmaa, joiden määrä on vuosikymmenien aikana moninkertaistunut ja joista käsin jo miljoonat ihmiset ovat tulleet kosketukseen Krishna-tietoisuuden kanssa.

Venu Gopala Das

SUOMEN KUNINKAAT ENNEN RUOTSINVALTAA

VALLOITTAJAN PROPAGANDAA JA HISTORIAN VÄÄRISTELYÄ

Suomen kuninkaat ennen ruotsinvallan aikaa on vielä tänäkin päivänä erittäin arka aihe varsinkin kun voimme helposti osoittaa vaikenemisen takana olevat poliittiset syyt. Suomella tai silloisella suomensukuisella kansalla oli tuhansia vuosia kestänyt historiansa ja sivistyksensä ennen kuin ruotsalaiset valloittivat nykyisen Ruotsin ja Suomen alueen.

Propaganda oli osa ruotsalaisten (kuten muidenkin) valloitusretkeä jo yli tuhat vuotta sitten, sillä ihmiset eivät olleet tuolloin yhtään sen tyhmempiä kuin nykyään, ehkä asia oli jopa päinvastoin.

Kansan alistamiseen on lukuisia eri keinoja ja yksi niistä on menneisyyden eli juurien tuhoaminen. Tähänhän ei olisi mitään syytä, ellei menneisyydessä olisi jotain joka muistuttaisi jostain paremmasta ja loistokkaammasta.

Suomalaisilta kiellettiin kuolemanrangaistuksen uhalla perimätietojen levittäminen, "sitä tikulla silmään joka vanhoja muistelee". Kalenterisauvat joihin perinteisesti merkittiin myös menneet ja merkittävät tapahtumat takavarikoitiin ja kalenterista tuli yliopiston yksinoikeus, joka purkautui vasta EU:n myötä.

Suomen menneisyys määriteltiin uudelleen valloittajan toimesta ja historia lakaistiin aikojen pimentoon, oli tullut aika jolloin suomen menneisyys alkoi ruotsalaisen sivistyksen saapumisen myötä. Ehkä ruotsalaiset toivat sivistyksen, ainakin omasta mielestään. Tätä ruotsalaisten suurta "palvelusta" suomen kansalle on perusteltu aina tähän päivään saakka käyttämällä Gaius Cornelius Tacituksen (n. 55–117 jKr.) Germania-teoksessa olevaa kuvausta suomalaisista *"Fennit ovat ihmeen villejä, viheliäisen köyhiä. Ei heillä ole aseita, ei hevosia, ei asuntoja. Ravintona ovat kasvit, vaatteina nahat, makuusijana maa..."* mutta jostain syystä kaikki teokset joissa tähän kuvaukseen

viitataan unohtavat mainita sen, että kuvaus päättyy sanoihin *"kaikki tämä on varmistamatonta [kuulopuhetta] ja jätän sen sikseen"*. Kaikkihan tuntevat käsitteen "lukee kuin piru raamattua".

Valloittamisen jälkeen ruotsalaiset aloittivat myös suomen ruotsittamisen siten, että rannikolle pakkoasutettiin ruotsalaisia joihin he odottivat suomalaisen väestön sulautuvan.

Sensuuri ulotettiin koskemaan myös muiden maiden tietoja suomalaista ja tunnetuimmat kohteet lienevät saagat. Pienenä esimerkkinä vaikkapa *Fundinn Noregr*-saaga josta on jostain kumman syystä jäänyt pois kohta jossa suomen kuninkaan sanottiin hallitsevat Jöötanmaata. Nämä saagat ovatkin olleet varsinainen murheenkryyni propagandisteille liian tarkkojen Suomi-kuvausten takia. Kun muuta ei keksitty, alettiin väittää, että sana "saga" tarkoitti satua, niin kuin se ruotsiksi tarkoittaakin. Kiitos Internetin, nykyään tiedetään jo laajasti, että Islanniksi sana saga, tarkoittaakin historiaa.

Nykyiset propagandistit taas väittävät, että saagojen vanhuuden takia ne ovat epäluotettavia lähteitä mikä toki pitää paikkansa mutta sama pätee myös niihin vanhoihin lähteisiin joissa väitetään, ettei Suomella ollut sivistynyttä menneisyyttä. Tosiasiassa kaikki väitteet Suomen menneisyyden mitättömyydestä ovat myöhempää tuotantoa, joiden jatkumo yltää meidän päiviimme saakka.

Kaikki tämä ja vuosisatojen kulku on aiheuttanut kummallisia ristiriitoja historiankirjoituksissa kuten huomaamme esim. vuoden 1872 Suomen historiasta:

Suomenmaan muukalainen nimi, Finland, luultiin ennen tulevan vanhasta saksalaisesta sanasta Fennen (suo), vaan lienee oikeemmin johdatettava Keltalaisten kielestä, josta Germanilaiset kansan nimityksen lainasivat, ja samaa alkuperää kuin sanat Fen, Fena, jolla Keltat luultavasti nimittivät sitä väestöä, minkä he Europaan tullessansa tapasivat edellänsä. Samaa juurta lienee myöskin nimi Finn skandinavilaisten muinaistaruista. Nimi Suomi on samaten luultu merkitsevän suomaata ja siitä väärin johdatettu, vaikka se epäilemättä on alkunsa saanut jostakin koko Suomen kansasuvulle yhteisestä nimityksestä, niin kuin myöskin on nähtävä Sabme tahi Same nimestä, jonka Lappalaiset itsellensä antavat. — Myöhään tämä maa ja sen kansa ovat tulleet muukalaisille tutuiksi; muinais-ajan sivistyneet kansat eivät tietäneet niistä mitään. Sadan vuoden paikoilla Kristuksen syntymästä mainitaan ensikerran kirjoissa Suomalaisia; vasta kristinoppi, joka tuotiin tänne v. 1157, saattoi tämän maan Europan muitten maitten yhdistykseen. Harvat ja epävakaiset ovat tiedot tämän maan ja kansan muinais-aikaisesta tilasta. Suuri osa näitä tietoja on haettava heidän naapuriensa (Venäläisten ja Ruotsalaisten) historiantapaisista saduista, joissa kuitenkaan ei paljo muuta mainita kun keskinäisiä ryöstö-retkiä. Siihen aikaan katsottiin vaan sota-asiain muisto ansaitsevan säilytystä tuleviin aikoihin, ja sentähden jätettiin kansain sisällinen, useimmin hiljaisuudessa kasvava, mutta kuitenkin tuiki tärkeä, sivistyminen ja edistyminen mainitsematta kirjoissa. Millainen meidän maamme ja kansamme tila oli näillä muinais-ajoilla, siitä tosin ei löydy kirjallisia tietoja: mutta itse maan luonnonlaadusta, kielestä, vanhoista muistomerkeistä, runoista ja saduista, joita meidän aikoina on paljo kokoiltu, saadaan tässä asiassa monta luotettavaa todistusta. Jo ennen lappalaisten ja suomalaisten tänne tuloa luullaan suomensukuisia kansoja asuneen täällä, niin kuin yleiseen Europan pohjoispuolessa, ja nimitetään niitä venäläisissä saduissa Tjud'eiksi, ruotsalaisissa saduissa Thurs'eiksi, Dverg'eiksi (kääpiöiksi), Jotun'eiksi eli Jättiläisiksi ym., sekä suomalaisissa saduissa Hiiden kansaksi, Vuorenväeksi, Jättiläisiksi jne. Nämät pakenevat maahan tunkeutuvien suomalaisten edessä ja katoavat satujen harmaahan hämärään. Tarkempia tietoja heistä ei ole. Muistomerkkejä näistä pohjois-Europan alkuperäisistä asukkaista ovat Tjud-haudat Venäjällä, Hiiden kiukaat, Jättiläisten haudat, Ättäpäät ym. sekä se seikka, että suomalaiset sanalla Hiisi merkitsevät pahuuden alkua ja olopaikkaa, josta arvellaan heidän olleen entisten asukaisten vihollisia, eikä ystäviä.

Kaikesta huolimatta kirjalliset ja fyysiset todisteet kertoivat menneestä suomalaisesta sivistyksestä eikä sitä voitu kokonaisvaltaisesti kiistää ja tämän takia nämä todisteet piti liittää johonkin muuhun kuin nykysuomalaisiin. Suomella siis tunnustettiin olevan menneisyys mutta se ei koskenut suomalaisia. Jatkumo menneen ja nykyisyyden välillä oli tuhottu ja poispyyhitty. Tätä ristiriitaa ei juurikaan ole yritetty selittää, joka on tietysti luonut lisää ristiriitoja. Esimerkiksi A. M. Tallgren ihmettelee avoimesti eräässä viimevuosisadan alkupuolen teoksessaan sitä kuinka ruotsista voi löytyä samanlaisia hautaröykkiöitä kuin suomesta, sillä hänen päättelyn mukaan se merkitsisi sitä, että suomalaiset olisivat asuttaneet Ruotsia ennen ruotsalaisia, mikä ei voinut pitää paikkaansa...

Tämä on hyvä esimerkki siitä kuinka tiedeyhteisö oli tuohon mennessä ehdollistettu uskomaan, ettei Ruotsissa voinut olla ketään ennen ruotsalaisia. Ei varsinkaan suomalaisia.

C. A. Gottlund kirjoitti vuonna 1834 kirjeen Kööpenhaminan Kuninkaalliselle Arkeologiselle Seuralle:

"Koska Seura on ottanut koko pohjoismaiden historian tutkimustensa kohteeksi ja koska Suomi myös kuuluu maanosamme pohjoisosaan ja koska Suomen kansan jäsenet ovat harmaassa muinaisuudessa olleet niin Ruotsin ja Norjan kuin Tanskankin vanhimpina asukkaina, rohkenen toivoa, että myös Suomen kansan hämärän muinaisuuden syvennetty tutkimus ansaitsisi Seuran mielenkiintoa.

Kaikkien niiden tieteellisten kirjoitusten joukossa, jotka käsittelevät pohjoismaiden alkuhistoriaa, ei ole ainoatakaan, joka olisi lainkaan kiinnittänyt huomiota Suomen kansan varhaisempiin vaiheisiin. Kansanheimolla, joka on kaikkein ensimmäisenä asuttanut pohjoismaat, on myös pakosta ollut suuri vaikutus pohjoismaiden kulttuuri-esihistoriaan. Kun tutkimuksessa ei näihin ensimmäisiin alkuasukkaisiin kiinnitetä minkäänlaista huomiota, hylätään kokonaan se historiallinen johtolanka, joka saattaisi auttaa selvittämään olosuhteita ennen gööttien maahantuloa Odin-Wotaninsa kera.

Pohjoismaiden esihistoria on joka tapauksessa hämärä ja tarumainen — mutta eipä ole liioin edes yritetty suunnata siihen hämärään ainoatakaan tutkimuksen valonsädettä. Yksinomaan tutkimalla suomalaisissa balladeissa ja kertovissa runoissa säilyneitä perinteitä ja muistoja saattaa saada ainakin kuvitelman pohjoismaiden esihistoriasta — eikä se, mikä silloin samalla koituu Suomen historian voitoksi, voi toki mitenkään olla vahingoksi nuoremmille pohjoismaisille valtakunnille.

Suomen kielen ja kirjallisuuden hellivä vaaliminen olisi erittäin suuriarvoista, eikä yksin pohjoismaille, vaan yleensä koko tieteelliselle maailmalle.

Ehkä sen ymmärtää paremmin, kun sanon, että suomalaisten vanhoissa taruissa, jotka yhä vieläkin, jos kohta viimeisiä henkäyksiään vetäen, elävät siellä täällä kansan suussa, ilmenee useita aivan selviä merkkejä intialaisten, persialaisten ja egyptiläisten vanhimmista mytologisista käsityksistä. Niihin kuuluu kuvitelma, että maailman luominen on tapahtunut alkumunasta, että vesi on aineen alkuaine, jne.

Yhtä mielenkiintoista olisi vertailla keskenään aitoperäisiä vanhoja Suomen kansan sananlaskuja, jotka yhtä hyvin kuin Thaleen ja Salomon sananlaskut vielä ilmentävät ennuslauseiden tavoin Suomen kansan vanhimpia filosofisia käsityksiä, maailmankaikkeutta koskevia aatteita, siveellisiä, eetillisiä, ihmisystävällisiä, valtiollisia ja taloudellisia mietelmiä, mietteitä, ajatelmia ja elämänviisauden sääntöjä, ja jotka vertailtaessa klassillisen vanhan ajan vastaaviin aikaansaannoksiin veisivät vielä jälkimmäisistä voiton.

Olisiko pelkkä sattuma, että näissä kansan itsensä muovailemissa suomalaisissa ennuslauseissa tapaa ilmaistuina, ei ainoastaan samoja tosia ja kauniita, juhlallisia ja yleviä ajatuksia, jotka olivat klassillisen muinaisuuden suurimpien kirjailijoiden suurimpien ajatusten kaunistuksena ja ylpeytenä?

Olisiko edelleen pelkkää sattuman leikkiä, että suomalaisissa ennuslauseissa tapaa usein kokonaisia säkeitä ja säkeistöjä, joiden sisällön tapaamme ilmaistuna muinaisen Hellaan kaikkein suurimmilla kirjailijoilla ja ajattelijoilla; ja että ne toisaalta melkein sanasta sanaan toistavat samoja ikuisia totuuksia, jotka olivat Zarathustralla, Anaksimandroksella, Ksenophaneella, Diogeneella, Pherekydeellä y.m. filosofisen järjestelmän perustana?"

Sen lisäksi näyttää, ei ainoastaan muinaispohjoismainen, vaan myös goottilainen ja anglosaksilainen runous muodollisesti pohjautuvan vanhempaan suomalaiseen runouteen.

On ehdottoman puhtaasti suomalainen ajatus, että improvisoivaa kansanrunoilijaa sanotaan runosepäksi; mistä johtuu se, että pohjoismaiset »Ljodasmidir» ja »Galdrasmidir» ovat pelkkiä jäljittelyjä. Sisällykseltään on samaisia pohjoismaisia runoja ja taruja pidettävä yksinkertaisesti vanhojen suomalaisten runojen ja mietelauselmien käännöksinä.

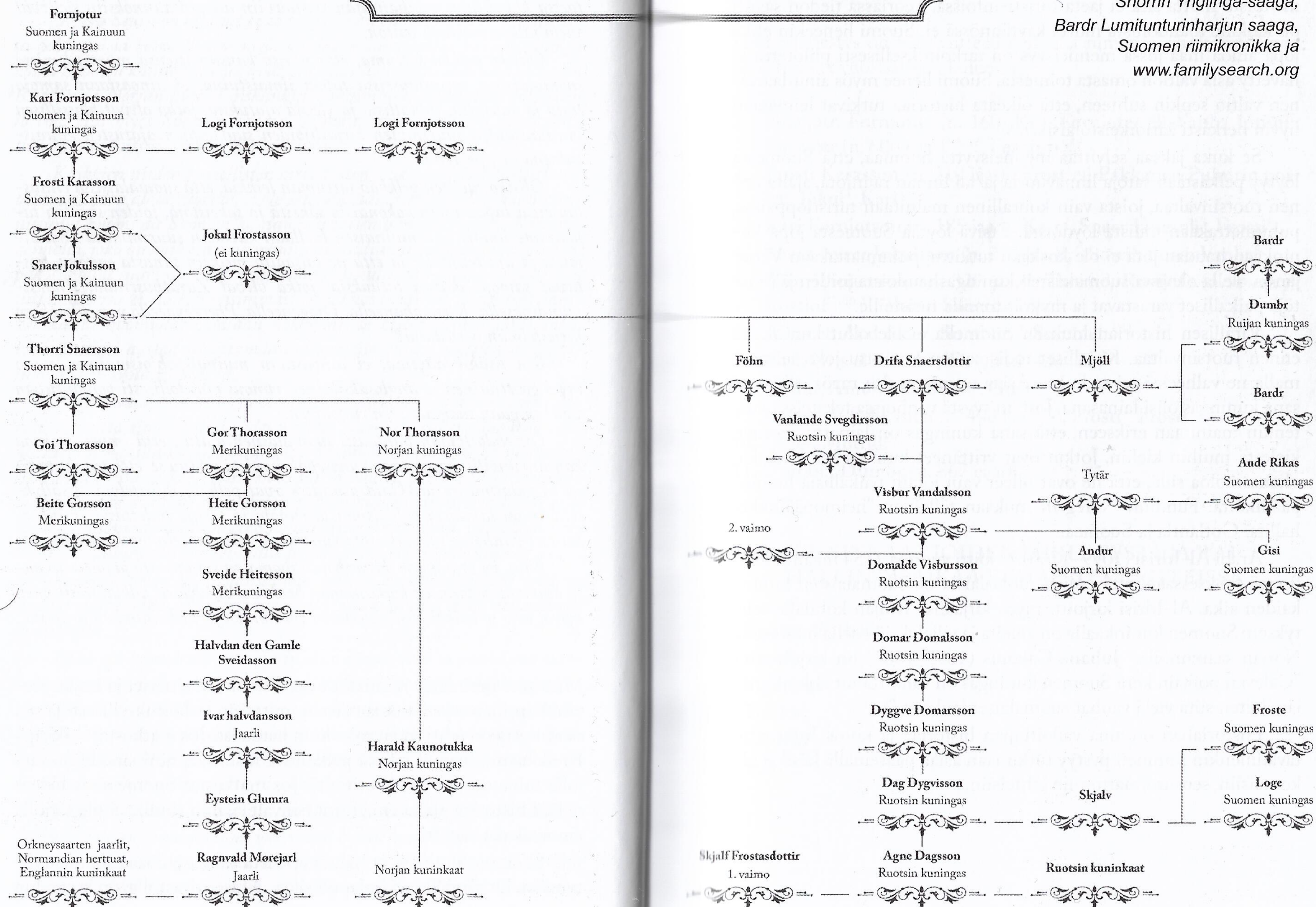
Niin, jos löydämme ikivanhoista suomalaisista taruista ja loitsurunoista ammoin hävinneen korkeamman henkisen viljelyksen jälkiä, tekisi mieli kysyä, eikö se kaikki olisi tieteellisen tutkimisen ja tarkastamisen arvoista".

Maamme muinaiset jäämistöt ovat erittäin moninaiset ja laajat. Jostain kumman syystä tietoa näistä pimitetään tarkoituksellisesti ja sen saamisesta on tehty enemmän kuin hankalaa. Jos matkustat vaikkapa Kreikkaan ja haluat nähdä paikallista historiaa, niin sinulle on tarjolla tuhansia oppaita ja esitteitä. Jos matkustat Suomessa ja haluat nähdä historiaa ajalta ennen ruotsinvaltaa, niin sinulle ei ole tarjolla ainoatakaan esitettä.

Suomen muinaisista nähtävyyksistä tietoa janoava joutuu ryhtymään kirjaimellisesti salapoliisiksi. Museovirastolla on tietenkin

Suomen kuninkaat

Lähteet: Norjan löytäminen,
Kuinka Norja asutettiin,
Snorrin Ynglinga-saaga,
Bardr Lumitunturinharjun saaga,
Suomen riimikronikka ja
www.familysearch.org

luettelo kaikesta mutta sepä ei ole tavallisen ihmisen saatavissa. Jokaisella kunnalla on tiedot niiden alueilla olevista muinaisista jäämistöistä mutta sitä ei jaeta turisti-infoissa. Teoriassa tiedon saanti on kaikille mahdollista mutta käytännössä ei. Suomi lieneekin ehkä jopa ainoa maa jossa menneisyys on tarkoituksellisesti piilotettu ja hävetty asia valtion omasta toimesta. Suomi lienee myös ainutlaatuinen valtio senkin suhteen, että oikeata historiaa tutkivat leimataan hyvin herkästi äärioikeistolaisiksi.

Se kuka jaksaa selvittää menneisyyttä huomaa, että Suomesta löytyy pelkästään satoja linnavuoria ja/tai linnan rauniota, ajalta ennen ruotsinvaltaa, joista vain kourallinen mainitaan turistioppaissa, puhumattakaan muista löydöistä. Etsivä löytää Suomesta jopa kuninkaan haudan jota ei ole koskaan tutkittu, puhumattakaan Venäjän puolella olevista suomalaisten kuningashaudoista joiden jäämistöjä paikalliset varastavat ja myyvät toreilla turisteille.

Virallisen historian mukaan Suomella ei ole ollut kuninkaita ennen ruotsinvaltaa. Kirjalliset todisteet on kumottu joko leimaamalla ne valheeksi tai saduiksi. Asiaa on perusteltu myös sillä, että sana kuningas olisi lainasana. Jostain syystä vanhoissa teksteissä kuitenkin mainitaan erikseen, että sana kuningas on lainattu suomen kielestä muihin kieliin. Jotkut ovat yrittäneet kumota kuninkaiden olemassaoloa sillä, että ne ovat olleet vain jotain paikallisia heimopäälliköitä. Fundinn Noregrin mukaan tällainen ”heimopäällikkö” hallitsi Gotlantia ja Suomea.

Arabi **Al-Idrisi** (1099–1166) kirjoitti vuonna 1154 maantieteellisessä teoksessaan, että ennen ruotsalaisia oli suomalaisten kuninkaiden aika. Al-Idrisi kirjoitti myös kirjaansa Ruijan kohdalle selityksen: Suomen kuninkaalla on alueita ja viljelyksiä edellä mainitulla Norjan saarennolla.[5] **Juhana Cajanus** (1655–1681) on kirjoittanut ”Calevan poikain kera Suomen kuningas on valloittanut koko Venäjän, kuten siitä vielä vanhat suomalaiset laulavat.”[4]

Historiahan on aina valloittajien historiaa ja kiitos Internetin tavallinenkin ihminen pystyy tutkimaan asiaa pääsemällä käsiksi ulkomaisiin, sensuroimattomiin lähteisiin.

LISTA SUOMEN KUNINKAISTA ENNEN RUOTSINVALTAA

Listan järjestys on vain viitteellinen sillä nimet ja ajankohdat ovat sekoittuneet vuosisatojen kuluessa.

1. **Fornjótr, Fornjotur** (n. 160 jKr.), **Fornjoter** eli **Vanha Jotuni**[2], **Fornjotr** (n. 600 eaa.)[3,8,12], **Fernioti**[7,10]
2. **Frosti Karasson** (n. 210 jaa.)[1], **Frost** eli **Pakkanen Puhurin poika**[2], **Jökul**[3], **Kari**[8]
3. **Kari Fornjotson** (n. 185 jaa.)[1], **Kare**[2], **Snaer Humbli**[3], **Frosti**[8]
4. **Snaer, Svaer Jokulsson** (n. 275 jaa.)[1], **Thorri**[3], **Snaer Vanha**[8]
5. **Thorri Snaersson** (n. 320 jaa.)[1], **Thorre**[2], **Rostjof?** (n. 4 eaa.)[3], **Rostiof**[7,10,11], **Thorri Snaerinpoika**[8]
6. **Altus** eli **Aud rikas**[2], **Sumbli**[3], [7], **Sumble**[6,7,11]
7. **Gisl, Gris** eli **Sauva**[2], **Tengil** (n. 420 jaa.)[3]
8. **Andur, Amund** eli **Suksi**[2], **Gusi**[3]
9. **Froste** eli **Pakkanen** (n. 400 jaa.)[3,11], **Frosti**[3], **Frosti**[7]
10. **Loge**[2], **Möttuli**[3]
11. **Dumbi**[4], **Dumbr** (n. 867 eaa.)[7]

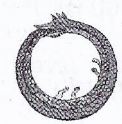
KUNINKAAT JOIDEN JÄRJESTYSTÄ JA/TAI HALLINTA-AIKAA EI MAINITA LÄHTEISSÄ

? **Eghter, Ehther**[6]
? **Kuse**[6]
? **Sigmund**[7]
? **Tuisko**[7]
? **Faravid**[9]
? **Snio**[11]

LÄHTEET

1 Myöhempien Aikojen Pyhien Jeesuksen Kristuksen Kirkon sukutietokanta www.familysearch.org/
2 Suomen suvun tiet, Eero Kuussaari, HSL 1935, s. 72-73.
3 Suomen kronikka, Johannes Messenius, Sanasato Oy 1997 (alkuteos 1635), ISBN 952-5086-15-1, s. 15-29
4 Suomen kansan aikakirjat osa I, Einar W. Juvelius, Otava 1928, s. 146
5 Nuzhat al-Mushtaq fi Ikhtiraq al-Afaq, Al-Idrisi, Philo Press 1984, ISBN: 9060221044
6 Saxo Grammaticus, n. 1200, osat 1-7
7 Mythologia Fennica, Kristfrid Ganander, Recallme Oy 1995 (alkuteos 1789), ISBN: 951-9221-72-7, s. 27, 28, 96, 106, 110
8 Fundin Noregr-saaga
9 Egillin-saaga, 1230-1240
10 Suomalaisten puolustus, Daniel Juslenius, SKS 1994 (alkuteos 1703), s. 76, ISBN: 951-717-832-8
11 Vanha ja uusi Turku, Daniel Juslenius, SKS 1988 (alkuteos 1700), s. 42-43, ISBN: 951-717-494-2

Kane Kanerva

JUMALAN 72 NIMEÄ

Heinrich Cornelius Agrippa: "De Occulta Philosophia", kirja III, luku 25

כ	ל	ה	ה	מ	י	ה	ל	א	ה	כ	א	ל	מ	ע	ס	י	ו
ל	א	ק	ר	כ	ז	ה	א	ל	ז	ה	כ	ל	ה	ל	י	ל	ה
י	ו	ם	י	ה	ל	ע	ו	ר	י	ח	א	ה	ש	ם	ט	י	ו
אל	יה	יה	אל	אל	אל	יה	יה	יה	אל	אל	יה	אל	יה	יה	אל	אל	יה
Cali-El.	Leav-Jah.	Hakam-Jah.	Hari-El.	Mebah-El.	Jezal-El.	Haha-Jah.	Lavi-Jah.	Alad-Jah.	Hazi-El.	Cahet-El.	Acha-Jah.	Lelah-El.	Mahas-Jah.	Elem-Jah.	Sit-El.	Jeli-El.	Vehu-Jah.
מ	כ	ל	י	ו	ל	א	ר	ש	י	ה	נ	ח	מ	י	נ	פ	ל
נ	ו	ה	ח	ש	כ	ו	י	א	ר	א	ח	ה	ל	י	ל	ה	ו
ד	ק	ח	ו	ר	ב	ם	י	ה	ח	א	ה	ו	ה	י	ך	ל	ו
אל	יה	יה	יה	יה	אל	אל	אל	יה	אל	יה	יה	יה	אל	אל	אל	יה	יה
Manad-El.	Cavac-Jah.	Lehah-Jah.	Jehu-Jah.	Vasar-Jah.	Lecab-El.	Oma-El.	Reii-El.	See-Jah.	Jerath-El.	Haa-Jah.	Nitha-Jah.	Hahvi-Jah.	Melah-El.	Jeii-El.	Nelcha-El.	Pahal-Jah.	Levu-Jah.
נ	נ	ע	ה	ד	ו	מ	ע	ע	ס	י	ו	מ	ה	י	ר	ח	א
י	נ	מ	ח	נ	ה	י	ש	ר	א	ל	ו	י	ה	י	ה	ע	נ
ח	א	ם	ש	י	ו	ה	ל	י	ל	ה	ל	כ	ה	ז	ע	ם	י
אל	אל	יה	יה	אל	אל	אל	יה	אל	יה י	יה	יה	אל	אל	אל	אל	יה	אל
Nitha-El.	Nana-El.	Imam-Jah.	Hahas-Jah.	Dani-El.	Vehu-El.	Miha-El.	Asal-Jah.	Ari-El.	Saal-Jah.	Jelah-Jah.	Veval-Jah.	Mica-El.	Hahah-El.	Jeiaz-El.	Reha-El.	Haam-Jah.	Ani-El.
מ	י	י	ר	ח	א	מ	ד	מ	ע	י	ו	מ	ה	י	נ	פ	מ
ו	י	ב	א	ב	י	נ	מ	ח	נ	ה	מ	ע	ר	י	מ	ו	ב
ם	ה	מ	ה	ו	ע	ק	ב	י	ו	ה	ב	ר	ח	ל	ם	י	ה
יה	אל	יה	אל	יה	אל	אל	יה	אל	אל	אל	אל	אל	אל	אל	יה	אל	יה
Mum-Jah.	Haiai-El.	Jabam-Jah.	Roeh-El.	Habu-Jah.	Eia-El.	Menak-El.	Damab-Jah.	Mehi-El.	Anav-El.	Jahh-El.	Umab-El.	Mizra-El.	Harah-El.	Jeiali-El.	Nemam-Jah.	Poi-El.	Mebah-Jah.

JUMALATON JUMALAMME

Muuan valtiomme taidehallinnossa huomattavassa luottamustehtävässä toiminut, usean kuuluisan kirjailijankin kanssa työskennellyt mies kertoi pari vuotta sitten minulle, että tekee nyt eläkkeellä sen, mihin ei ennen ehtinyt: hän lukee hitaasti ja ajatuksella Raamatun kannesta kanteen.

Mikä oli sitten tuon urakan jälkeen hänen käsityksensä "Kirjojen Kirjasta"?

— Syntisin kirja mitä olen lukenut. Pöyristyttävä, kauhea, ei juuri järjen hiventä. Välillä ihan vähän jotain runollista ja kaunista — sitten taas pian jotain aivan hirvittävää ja älytöntä.

FINLANDIAN ARVOINEN "HURRI"

Finlandia-palkintohan on tähän mennessä myönnetty kovin usein suomenruotsalaiselle kirjailijalle — seikka jota edesmennyt pilapiirtäjänero Kari Suomalainen, muuten, oli taipuvainen pitämään yhtenä monista "hurrien" salaliiton ja "mafian" todisteena. Niin tuo tunnustus meni viime kerrallakin. Mutta ei suomenruotsalaiselle Erik Wahlströmille (s. 1945), Hufvudstadsbladetin entiselle päätoimittajalle, jonka romaani Gud ilmestyi vuonna 2006 ja vielä samana vuonna Leena Vallisaaren suomentamana nimellä Jumala. Monien mielestä Jumala olisi kyllä hyvinkin ollut Finlandia-palkinnon arvoinen kuten Wahlströmin edellinenkin romaani Tanssiva pappi, tuo kriittisesti, hauskasti ja uusin näkökulmin kansakoulumme "isää" Uno Cygnaeusta tutkisteleva teos. Mutta 1993 Wahlström kuitenkin sai erään Finlandia-palkinnon, nimittäin Tieto-Finlandian teoksestaan Ympäristön tila Suomessa. Kun otamme vielä huomioon, että Wahlström on tämän lisäksi filosofian kandidaatti aineinaan klassiset kielet sekä että hän on kunnostautunut lastenkirjojenkin tekijänä — on kai todettava, että Wahlström on monipuolinen ja lahjakas "hurri".

Wahlströmin sukutausta liittyy voimakkaasti Pelastusarmeijaan. Raamattu on tullut epäilemättä tutuksi jo lapsena. Myöhemmin tuohon kirjaan on tullut alkukielellä lukemisenkin (usein hyvin kriittinen ja käännösvirheistä huomauttava) näkökulma. Mikään "uskovainen" perinteisessä mielessä ei Wahlström nykyisin ole — mutta esoteriaa, gematriaa tai numerologiaa hänen tarkasteluistaan on turha hakea. Wahlström on sitä mieltä, että kirjallisuutena Raamattu on suurimmalta osaltaan hyvin tylsä ja liikaa toistoja omaava — mutta joitain helmiä on siellä täällä. Ja juuri niitä helmiä — mutta ei siis Raamatun niin kovin paljon sisältämiä väkivaltaisia. älyttömiä tai pitkäveteisiä kohtia — luetaan esimerkiksi jumalanpalveluksissa "Herran sanana".

Kirkko on siis, wahlströmiläisen näkemyksen mukaan, eräänlainen taitavan valikoinnin kautta vuosisatojen ajan toiminut taidelaitos. (Thomas Mannin, joka myös on hyvin hienolla tavalla kirjoittanut raamatullisia romaaneja, mukaan kirkko on "uskonnollisten tunnollisten tunteiden objektivointilaitos".) Ja valtavaa taitoa ja taidetta on siis ollut nimenomaan se, miten Raamatun kaiken poukkoilevan raakuuden ja älyttökaiken poukkoilevan raakuuden ja älyttömyyden keskeltä on saatu suodatettua kansalle se johdonmukainen, rakentava "Suuri Kertomus", jolle kirkkovuotemmekin perustuu. Kuinka Jumalasta on kehitelty Rakastava Isä, vaikka (ainakin kirjaimellisesti luettu) Raamattu suorastaan huutaa Hänen kiivauttaan, vihaisuuttaan, väkivaltaisuuttaan, epäjohdonmukaisuuttaan ja... Miksemme sanoisi suoraan: pahuuttaan ja jumalattomuuttaan!

Siitä Wahlströmin kirja juuri kertoo: kammottavasta ja jumalattomasta Jumalastamme.

SARVIPÄÄ JA YMPÄRILEIKKAUS

Eräs vuosisatoja yleisesti vallinut raamatullinen käännösvirhe on ollut Mooseksen luuleminen sarvipäiseksi; säteilevästä kun oli joskus vahingossa tullut sarvi. Michelangelonkin mahtava Moosespatsas kertoo tästä. Wahlström on tahallaan ja tietoisesti leikitellyt tällä virheellä kuvaten kirjassaan tuon 120-vuotiaaksi eläneen kiivaan kansanjohtajan sarvipäisenä.

Eräänä aivan erityisen mielettömänä, Jumalan epäloogista, julmaa ja ailahtelevaa luonnetta ilmentävänä Raamatunkohtana

Wahlström ottaa esiin 2. Mooseksen kirjan 4. luvun jakeet 22–26. Siinä Jumala on vähällä surmata juuri äsken suureen tehtävään valitsemansa miehen. Mooseksen vaimo tyynnyttää hirviön ympärileikkaamalla äkkiä poikansa terävällä kivellä ja koskettaen sitten esinahalla miestään alhaalta sanoen, että sinä olet minun veriylkäni ympärileikkauksen kautta.

Wahlström tarkastelee monelta taholta Raamatussa ja sitten kirkkoisien keskuudessa esiintyviä, lievästi sanoen omalaatuisia seksuaalisia käsityksiä ja naisten pitämistä miehiä vähäarvoisempina. Tuskallinen ympärileikkauksen vaatimus saa sekin hyvin paljon huomiota.

Kuinka ollakaan: kuulin äskettäin radiosta, että Saksassa valmistellaan uutta raamatunkäännöstä, jossa koitetaan lieventää ja silotella kirjan väkivaltaisia, naisia alentavia ja rasistisilta tuntuvia kohtia. Raamatusta on tarkoitus tehdä nykyihmiselle sopivampi. Väärentämälläkö? Sopii kysyä!

EI KOKO TOTUUS

En tietenkään väitä, että Wahlström olisi kertonut "koko totuuden", vaikka onkin erittäin ansiokkaasti asettanut Raamatun ja vielä koko kristillisen kirkonkin vuosituhantisen historian "moraalisen" näkökohdan alle. (Muuten: kuinka sanoikaan suuri brittiläinen mystikko, runoilija ja ilmeisesti salatieteilijäkin William Blake: "Jos kristinusko on moraalia, oli Sokrates vapahtaja.")

Joten eikö eräs asia ole ilmeinen: eihän ylivoimaisesti suurimmalla osalla Raamatun tähän asti miljoonista ja taas miljoonista lukijoista ole ollut paljoakaan "hajua" Raamatun symbolisista, allegorisista, saati sitten gematrisista ja numerologisista lukumahdollisuuksista.

Tosinhan (onneksi) suurin osa vaikkapa suomalaisista, lähes joka avioparin kodista löytyvistä vihkiraamatuista pölyttyy koskaan avaamatta esimerkiksi mahonkisella kirjahyllyllä Mallorcalta tuodun pienoishärän, Mika Waltarin Sinuhen ja parin paksun Päätalon välissä.

Jotenkin kauhealta tuntuukin, että nuorten ihmisten solmittua juuri elinikäiseksi tarkoitetun rakkauden liiton, heidän käteensä lyödään sellainen väkivaltaeepos ja verisiä ympärileikkaus- sun muita tarinoita sisältävä, naisia miestä alempiarvoisina olentoina pitävä kirjakokoelma kuin Raamattu kerta kaikkiaan on! Mutta lohdutuksena siis on, että sitä perin harvoin luetaan.

Mutta eikö kirkkomme toisaalta ole onnistunut varsin hyvin tehtävässään "uskonnollisten tunteiden objektivointilaitoksena"? Eli ainakin pinnalta katsoen hyvin hirvittävän tekstikokoelman avulla ja toisaalta siitä huolimatta — huolimatta luvalla sanoen varsin kyseenalaisen "rakastavan Taivaan Isän" ja hänen mitä julmimmalla tavalla ristillä teloittamansa viattoman ainoan poikansa pohjalle — (tosin, kuten Wahlström huomauttaa: Jobin kirjassa Saatanakin on Jumalan poika!) on siis luotu varsin toimiva, ihmisiä suuresti lohduttava "laitos". Mieltä ylentävissä, arkkitehtoonisesti usein suurenmoisissa kirkkorakennuksissamme välittyy kaunis, monen vuosisadan aikana luotu tuonpuoleiseen syvästi viittaileva kuvataide ihmisten silmiin ja esimerkiksi Bachin säveltämä jumalainen urkumusiikki heidän korviinsa.

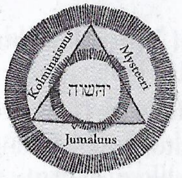
Ja temppu se on muuten tämäkin: tuota kirkkoamme kutsutaan erään saksalaisen "pyhän" miehen mukaan, jonka niin juutalaisten kuin kapinoivien saksalaisten talonpoikienkin raakaa tuhoamista toivovat karkeat lausunnot ja monet muutkin tempaukset saattavat hieman outoon valoon hänetkin. Ehkä Wahlström oli kirjansa loppupuolta tehdessään jo hieman väsynyt: Lutherista hänen olisi luullut saaneen enemmän irti — ehkä myös Tuomas Akvinolaisesta. Mutta se, miten pahojen enkeleiden kynsiin joutuva Nietzsche kuolemansa jälkeen huomaa erehtyneensä (Jumala ei olekaan kuollut!), on toisaalta erittäin riemastuttavasti ja syvällisesti kuvattu.

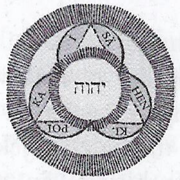
Mutta niin: suosittelen lämpimästi Wahlströmin kirjan lukemista näkökulmien saamiseksi, keskustelun herättämiseksi... Raamatun Sanaan ja Raamatun Jumalaan vetoavat kansat ovat sotineet ja tehneet hirmutekoja kautta historian. Wahlström kertoo meille älykkäästi ja hauskasti, millainen tuo (eksoteerisesti tarkasteltu) Jumalamme itse asiassa on.

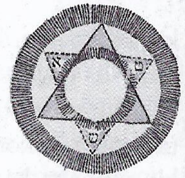
Huomatkaamme kuitenkin, että Wahlströmin "totuuden" tunnustaminen ei mitenkään sulje pois sitä, etteikö Raamattu MYÖS olisi aidosti jumalallinen kirja — todellista elämän vettä ja leipää. Eikä se mielestäni kokonaisuutenakaan ole läheskään niin tylsä kuin Wahlström väittää.

No jaa, onhan siellä esimerkiksi Kolmannessa Mooseksen kirjassa pitkiä jaksoja, joita ei lue kyllästymättä itse pirukaan.

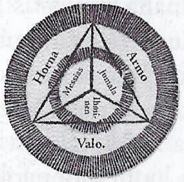
Jussi Lehtonen

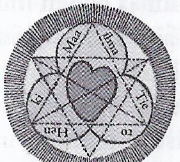

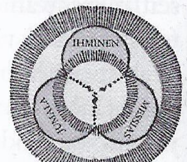

Herra sanoi, Minä olen Alfa ja Omega, alku ja loppu, Jumala oleili Valossa, eikä kukaan voinut tulla Hänen luokseen, tai lähelle Häntä.

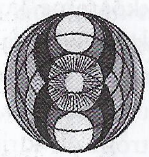

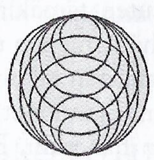

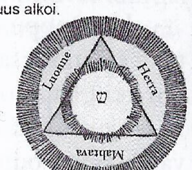
Tämä on Loppu, joka on aiheuttanut niin monia pahoja päiviä ja levottomia öitä.

Tämä on välinpitämätön materia jonka yllä niin monet sadat ihmiset ovat valittaneet turhaan.

Huomioi tässä ikuinen loppu ilman alkua, ikuinen kierto ja ympyrä, ikuisessa rakkaudessa, tahdonvoima ja Keskus ⊙, joiden periaate paljasti itsensä kun ikuisuus alkoi.

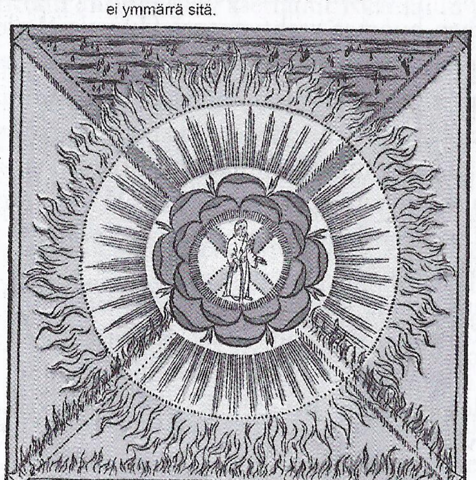

Tulet näkemään tässä ikuisen olemuksen sen seitsemässä ilmestyksessä, paljastaen itseään ikuisen Pohjattomuuden syvyyden Keskustassa (Centro)⊙ aina siitä lähtien kun ikuisuus alkoi.

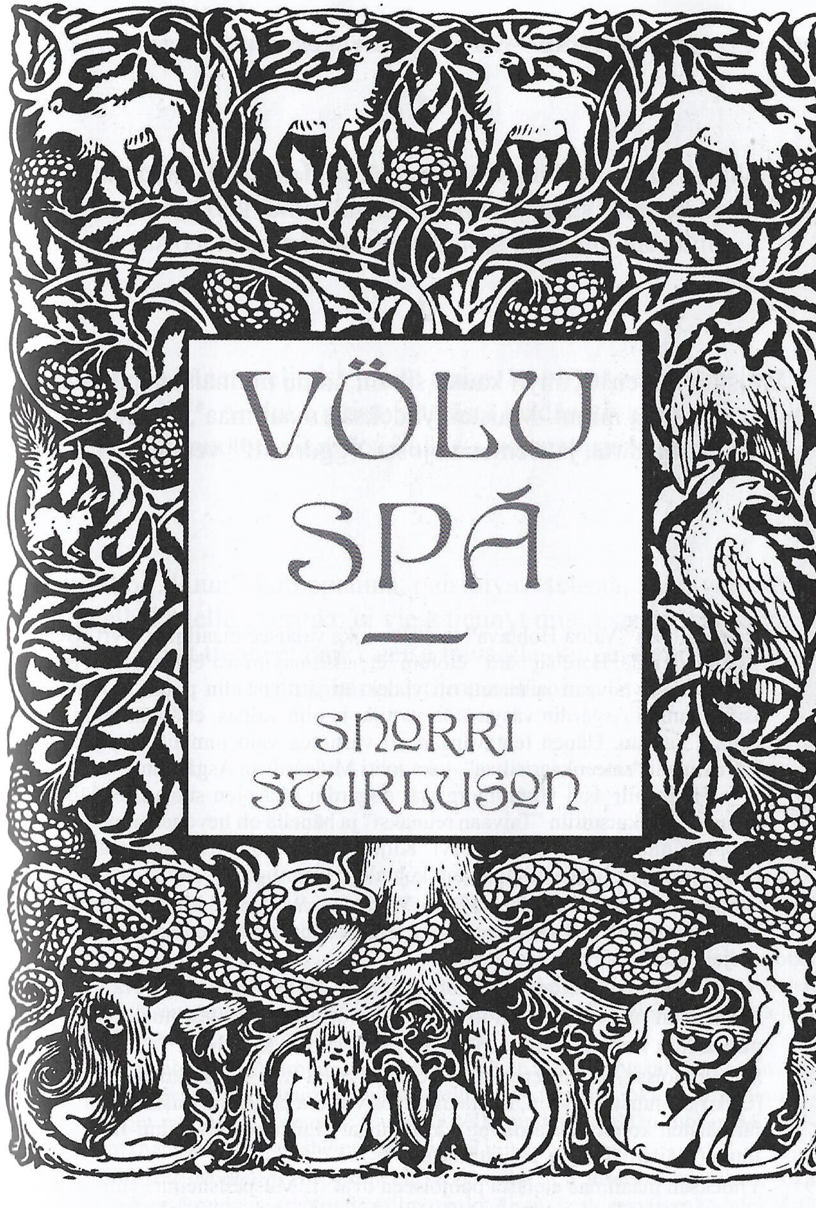
Valon ja pimeyden ikuisen pohjattomuuden keskus on päättymättömän ja selittämättömän kaukana ja syvyydessä kaikkialla. Siksi sitä kutsuttakoon pimeydessä eläväksi valoksi, ja pimeys ei ymmärrä sitä.

Ikuinen pyhä Tuli Äärettömän jumalan Liekki Taivaallinen Salaisuus } Mahtava Sanoinkuvaamaton Tulen henki, tutkimattomassa ikuisuudessa.

Näkemys Luonnon Valon Harmoniasta.

Jälleenluomisesta ja kaikkien uusien asioiden vertauskuvallisesta katoamisesta.

VÖLU SPÁ

SNORRI STURLUSON

EDDA

VELHON ENNUSTUS

1.

Kaikkien luokkien ihmiset, ylemmät ja alemmat Heimdallr'in[6] lapset, kuulkaa sanani; Óthinn[7] kutsui minut kertomaan mitä muistan jumalten ja ihmisten vanhimmista teoista.

2.

Muistan jättien[8] synnyn kauan sitten; noina muinaisina päivinä he ylensivät minut. Muistan yhdeksän maailmaa[9], yhdeksän jättilätärtä, ja siemenen josta Yggdrasill[10] versosi.

6 Heimdallr eli "Valoa Hohtava" tai "Hän joka valaisee maailman" (vrt. Genesis alkukielellä: Bərē'šîṯ bārā' 'ĕlōhîm 'ēṯ haššāmayim wə'ēṯ hā'āreṣ = Alussa loi Hohtavat taivaan ja maan) oli yhdeksän jättiläisäidin poika ja jumalien asuinsijan eli Asgårdin väsymätön vartija, ja niin valpas, että hän kuuli ruohonkin kasvun. Hänen tehtävänään oli vartioida vain jumalille tarkoitettua Bifrostia eli "sateenkaarisiltaa", joka johti Midgårdista Asgårdiin.

Heimdallr asui Himinbjorgissa, Asgårdin (Aasojen suojan) eteläisessä lopussa, jota kutsuttiin "Taivaan reunaksi" ja hänellä oli hevonen nimeltä Gulltoppr "Kultaharja" ja Gjallar-torvi "Kiljuva-torvi", jolla hän ilmoittaa Ragnarökin (jumalten tuhon tai jumalten kohtalon) alkamisen.

7 Óthinn, Óðinn, Odin, Oden, Wotan, Wodan tai Woden eli "Raivo" tunnetaan "Jumalien Isänä", sodan, kuoleman ja runouden jumalana, sekä sotureiden suojelijana.

Hänen viisautensa oli loputonta ja kaiken kattavaa. Hän pystyi näkemään tulevaisuuteen ja oli universumin sielun vertauskuva. Loppunsa hän kohtasi Ragnarökissa Fenrir-suden kynsissä.

8 Mytologioissa jättiläiset ovat yleensä hyvien vihollisia, kuten erityisesti [Ukko]senjumala Thorin, mutta oli myös viisaita jättiläisiä joista tuli jumalia. Jättiläisten kolme rotua olivat: Hrimthursar (Ensimmäiset Riimi-Jättiläiset), Jötun (Jääjättiläiset) ja Tulijättiläiset.

9 Yhdeksän maailmaa etelästä pohjoiseen ovat: 1. Muspellsheimr: Tulijättiläisten maailma (Tuli, etelä), 2. Alfheimr: Ljósálfrien maailma (Valohaltija), 3. Vanaheimr: Vaanien maailma, 4. Goðheimr: Aasojen maailma, 5. Manheimr: Maðrin maailma (ihminen), 6. Jötunheimr: Jotunien maailma (jättiläinen), 7. Svartálfaheimr: Svartálfarien maailma (Mustat tontut), 8. Helheimr: Helin maailma (Kuolleiden valtakunta) ja 9. Niflheimr: Pimeyden maailma (Arktinen jää ja sumu, pohjoinen).

10 Yggdrasill eli "Terrorin [hirsi]puu" oli maailmanpuu (saarni), jonka ympärillä, juurilla ja oksilla ilmeni kaikki yhdeksän maailmaa.

3.

Se oli hyvin alussa, Ymir'in[11] aikaan, jolloin ei ollut hiekkaa, ei merta, ei vilvoittavia aaltoja, ei maata, ei taivasta, ei ruohoa, vain Ginnungagap[12].

4.

Óthinn ja hänen veljensä loivat maan, he olivat ne jotka loivat Mithgarthr'in[13]. Aurinko paistoi etelästä heidän kivisten salien ylle, ja maa muuttui vihreäksi kaikista versoavista kasveista.

5.

Aurinko[14], kuun[15] kumppanina, paistoivat etelästä, kääntyen aina oikealle kädelle. Aurinko ei vielä tiennyt missä se lepäsi illalla, tähdet eivät tienneet paikkaansa taivaalla, kuu ei tiennyt vielä minkälainen voima sillä oli.

11 Ymir eli "Ryske" tai "Karjaisu" oli ensimmäinen elävä olento ja Jääjättiläinen, joka syntyi sulavasta jäästä Elivagarin jäätiköllä kun Tulimaailma saapui pohjoiseen. Ymir oli jumalten vihamiesten eli jättiläisten siittäjä. Ensimmäisen jumalan Burin poika Bor sai kolme poikaa; Odin, Vili ja Ve, jotka tappoivat Ymirin ja loivat hänen ruumiistaan maailman. Ymirin teurastuksen seurauksena vapautunut veri aiheutti niin suuren hyökyaallon, että kahta jääjättiläistä lukuun ottamatta kaikki kuolivat.

12 Ginnungagap eli "Ammottava kuilu" oli kaiken alkusyvyys tai -lähde. Ensimmäinen asia mitä Ginnungagapista luotiin oli Niflheimr, joka asettui Ginnungagapin pohjoiseen reunaan. Vastakkaiselle puolelle etelään luotiin Muspelheim (Muspel, Múspellsheimr tai Múspell).

13 Mithgarthr, Midgård, Miðgarðr eli "Keskipiha" oli ihmisten maailma, joka oli nimensä mukaisesti Yggdrasillin puolivälissä, keskimmäisenä yhdeksästä maailmasta. Se oli luotu Ymirin kulmakarvasta ja sitä ympäröi vuoret jotka suojelivat ihmisiä jättiläisiltä.

14 Aurinko (Alfrothul) oli Mundilfari-jättiläisen tytär ja kuun (Mani) sisko. Sunnuntai (Sunday) on nimetty auringon mukaan.

15 Kuu (Máni) oli Auringon (Sól) veli. Maanantai (Monday) on nimetty kuun mukaan. Jumalat olivat niin kateellisia Kuun ja Auringon kauneudesta, että he pakottivat sisarukset kulkemaan taivaan poikki. Ragnarökissa susi nielaisee kuun.

6.

Silloin kaikki pyhät jumalat menivät valtaistuimilleen, ja pyhät jumalat tekivät päätöksen: he nimesivät yön ja tunnit, aamun, keskipäivän, iltapäivän ja illan, jotta he voisivat kertoa ajan.

7.

Jumalilla oli tapaaminen Ithavöllr'issa[16], missä he rakensivat temppeleitä ja korkeita pyhäköitä;
he loivat seppien pajat, he loivat aarteet, he loivat pihdit, muut työkalut ja puutarhat.

8.

He leikkivät ruohikolla, he olivat iloisia; heillä ei ollut puutetta kullasta, ennen kuin kolme jättilätärtä[17], pirullisia jättilättäriä saapui Jötunheimr'ista[18].

9.

Silloin kaikki pyhät jumalat menivät valtaistuimilleen, ja pyhät jumalat tekivät päätöksen: he loisivat kääpiöiden[19] herran Ymir'in verestä ja mätänevistä raajoista.

16 Ithavöllr eli "Kunnian kenttä" tai "Tekojen kenttä" oli jumalten kohtaamispaikka Asgårdissa.

17 Jättilättäret (Jotunit) eli Nornit olivat naisolentoja, jotka olivat vastuussa ihmisten kohtaloista. Tässä kuvatut nornit olivat kolme mahtavaa neitsyttä, Urðr (Wyrd) eli "Mennyt" tai "Kohtalo", Verðandi eli "Nykyisyys" ja Skuld eli "Tulevaisuus.

18 Jötunheimr, Jötunheim, Jotunheim eli "Jotunien koti" oli jää- ja vuorijättiläisten koti. Paikka sijaitsi Utgårdissa Midgårdin ulkopuolella.

19 Kääpiöt luotiin madoista kun Ymir kuoli. Jumalat antoivat heille ihmisen ulkoasun ja karkottivat heidät maan alle (Nidavelliriin tai Svartalfheimiin). Kääpiöitä ei tule sekoittaa Mustiin (Svartalfr) tai Harmaisiin (Dokkalfr) tonttuihin.
Kääpiöt olivat hyvin taitavia seppiä ja noitia, ja he loivat jumalien kaikkein voimakkaimmat aseet kuten esim. Mjöllnirin, Gungnirin (huojuvaisen) eli Odinin keihään.

10.

He loivat Mótsognir'in, kaikkien kääpiöiden herran, seuraavaksi Durinn'in, he loivat monia ihmisen kaltaisia pikku olentoja, maan kääpiöitä ja Durinn nimesi heidät:

11.

Nyi ja Nithi, Northri[20] ja Suthri, Austri ja Vestri, Althjófr, Dvalinn, Bívörr, Bávörr, Bömbr, Nóri, Án ja Ánarr, Ái, Mjöthvitnir,

12.

Veigr ja Gandálfr, Vindálfr, Thráinn, Thekkr ja Thorinn, Thrór, Vitr, ja Litr, Nár ja Nyráthr, Reginn ja Ráthsvithr, ja nyt nimeän kääpiöt oikein:

13.

Fíli, Kíli, Fundinn, Náli, Hepti, Víli, Hannarr, Svíurr, Billingr, Brúni, Bildr ja Buri, Frár, Hornbori, Frægr ja Lóni, Aurvangr, Jari, Eikinskjaldi.

14.

Dvalinn'in perheenjäsenten nimet, jotka ovat Lofarr'in jälkeläisiä, niiden ihmisten kertomana, jotka jättivät kivihallinsa kotiin Jöruvöllr'iin:

15.

Nämä olivat Draupnir ja Dólgthrasir, Hár, Haugspori, Hlévangr, Glói, Dori, Ori, Duf, Andvari, Skirfir, Virfir, Skáfithr, Ái,

20 Northri eli "Pohjoinen" oli yksi neljästä kääpiöstä, jotka jumalat valitsivat suojaamaan taivaan neljää kulmaa. Muut kolme olivat Austri "Itä", Suthri "Etelä" ja Vestri "Länsi".

16.

Álfr ja Yngvi, Eikinskjaldi, Fjalarr ja Frosti, Finnr ja Ginnarr.
Nämä Lofarr'in jälkeläisten nimet pysyvät kuuluisina niin kauan kuin maailma on olemassa.

17.

Silloin tuli kolme voimakasta ja intohimoista, jättäen Ásgarthr'in Mithgarthr'in tähden; siitä maasta he löysivät Askr'in[21] ja Embla'n[22], heikkona, ilman tulevaisuutta.

18.

Heillä ei ollut henkeä, ei sielua, ei hiuksia, ei ääntä, he eivät näyttäneet ihmisiltä. Óthinn antoi heille henkeä, Hœnir antoi heille sielut, Lóthr antoi heille hiukset ja ihmisen kasvot.

19.

Tiedän saarnin nimeltä Yggdrasill, valkopilkkuisen korkean puun; laaksojen ylle lankeavan kasteen; se seisoo, aina vehreänä, Urthr'in kaivon[23] yllä.

21 Askr eli "Tuhka" oli ensimmäinen ihminen (mies), jonka Odin, Ve ja Vili loivat tuhkasta tapettuaan Ymirin. Nimi tarkoittaa myös saarnia (tuhkapuu), jonka juurille on perinteiseen tapaan levitetty polttohaudattujen tuhkat.

22 Embla eli "Jalava" oli maailman ensimmäinen nainen, jonka Odin, Ve ja Vili loivat jalavasta.

23 Urthr'in kaivo sijaitsi Asgårdin ylimmillä tasoilla. Nornien Sali oli kaivon lähellä ja he pirskottivat joka päivä hieman vettä Yggdrasillin juurille. Nimensä kaivo oli saanut vanhimmasta Nornista nimeltä Urthr ja se oli omistettu nuoruudelle; jokainen joka joi kaivosta tuli nuoremmaksi.

20.

Kolme viisasta neitsyttä asui siellä, puun alla kaivon äärellä.
Yhden nimi oli Urthr[24], toisen Verthandi[25], kolmannen Skuld[26].
He työstivät ihmisten kohtalot, he määräsivät kohtalon lait, he valitsivat jokaisen ihmislapsen elämänkaaren ja sen kuinka jokaisen elämä päättyy.

21.

Muistan ensimmäisen murhan koskaan koko maailmassa, kun Gullveig[27] lävistettiin keihäillä ja poltettiin Óthinn'in salissa.
Kolmesti hänet poltettiin, kolmesti hän syntyi uudelleen, tapettu monesti, silti uudelleen elävä.

22.

He nimesivät hänet Heithr'iksi[28] kun hän saapui heidän koteihinsa, velhotar joka näki ennalta hyviä asioita, hän tunsi taikuuden, hän tunsi noituuden, hän harjoitti tätä noituutta[29], hän oli pahan suvun ylpeys.

24 Urthr, Urd, Urðr eli "Mennyt" oli menneisyyden Norni, jonka mukaan on nimetty Urthr'in kaivo.

25 Verthandi, Verdandi, Verðandi eli "Nykyisyys" oli keskimmäinen kolmesta Nornista.

26 Skuld tarkoittaa "Tuleva" ja "Sen minkä täytyy olla", mutta se käännetään usein "Tulevaisuus" ja tarkoittaa myös "Velvollisuus". Sklud oli nuorin kolmesta Nornista, joka tähysi alati tulevaisuuteen ja myös kuoleman jumalatar (Valkyria). Hän oli hyvin rauhaton, arvaamaton ja armoton, eikä hän pitänyt ihmisistä saati jumalista.

27 Gullveig eli "Kullan Mahti" oli kullan jumalatar, velhotar ja yksi Vaaneista. Kerran Vaanit lähettivät Gullveigin Aasoille, jotka ahneuksissaan tahtoivat tietää, kuinka kultaa saisi koko ajan lisää ja lisää, minkä takia he kiduttivat ja polttivat hänet kolmesti. Jumalien teosta tuohtuneet Vaanit hyökkäsivät Asgårdiin, mistä puhkesi Vaanien ja Aasojen sota.

28 Heithr (Heiði) eli "Loistava" tai "Kirkas" oli murhatun Gullveigin inkarnoituma, joka syntyi tulesta.

29 Tätä noituutta kutsuttiin nimellä seiðr (vrt. seita).

23.

Silloin kaikki pyhät jumalat menivät valtaistuimilleen, ja pyhät jumalat tekivät päätöksen: joko he kestäisivät Gullveig's vaateet tai sitten heidän tulisi vaatia korvauksia.

24.

Óthinn antoi keihäänsä[30] lentää ja tähtäsi sen taisteluun;
se oli ensimmäinen sota koko maailmassa koskaan[31].
Ásgarthr'in ulommainen muuri hajosi,
Vanir'it[32] tunsivat sotataiat, he tallasivat laaksoissa.

25.

Silloin kaikki pyhät jumalat menivät valtaistuimilleen, ja pyhät jumalat tekivät päätöksen: joko ilma myrkyttyisi heidän petoksestaan tai vaimon[33] tulisi naida jättiläinen.

26.

Thórr[34] ainoastaan oli taistelutuulella; hän ei ottanut kevyesti

30 Gungnir eli "Huojuvainen" oli Odinin keihäs, joka osui aina maaliinsa ja palasi takaisin Odinin käteen.

31 Aasojen ja Vaanien sota oli maailman ensimmäinen sota, joka käytiin jumalten välillä.

32 Vanir eli Vaanit olivat Aasoja vanhempi jumalsuku ja heidät tunnettiin hedelmällisyyden jumalina. Heidän asuinsijansa oli Vanaheimissa, joka oli ylin universumin maailmoista. Parhaiten Vaanit muistetaan sodasta Aasoja vastaan.

33 Freyja, Freija, Freya, Freia, Freja, Fröja eli "Rouva", "Nainen" tai "Rakastajatar" oli rakkauden, onnen, hedelmällisyyden ja kevään jumalatar. Thor pukeutui Freijaksi ja lupautui Thrym-jättiläiselle vaimoksi. Häissä hän paljasti itsensä ja tappoi jättiläiset.

34 Thórr, Thor, Tor, Thorr, Thór, Þórr eli "Rohkeus" tai "Uskallus". Thorin nimi on peräisin Suomen 4. kuninkaasta Thorri'sta (320–344 jaa.). Kun Thorri kuoli, Kainuun neuvosto päätti korottaa hänet korkeimmaksi jumalaksi. Vuoden ensimmäinen kuukausi ja torstai nimettiin hänen mukaansa. Kansan keskuudessa levisi myös legenda siitä, että ukkospäivinä Thorri jyrisi taivaalla, minkä takia hän mainitaan useissa tarinoissa kautta skandinavian ukkosen jumalana.

Thor oli vahvin kaikista Aasoista ja hän soti jättiläisiä vastaan Mjöllnir-vasarallaan. Thor kuoli Ragnarökissa Jörmungand-käärmeen myrkkyyn sen jälkeen kun hän oli tappanut käärmeen.

oppiessaan sellaisia asioita kuten: rikotut lupaukset, väärät valat ja lupaukset: tällaiset valepuheet kuten jumalat olivat lausuneet.

27.

Tiedän mihin Yggdrasillin taivaallisesti loistavien pyhien oksien alle Heimdallr piilotti torvensa[35]. Näen joen josta mutainen vesiputous saa alkunsa, siellä missä Óthinn'in silmä piilee. Kaiken Isä, oletko jo oppinut tarpeeksi?

28.

Istuin yksinäni kun tuo muinainen tuli luokseni, Æsir'ien[36] Óthinn, ja hän katsoi minua silmään, "Mitä etsit minusta, Óthinn? Miksi tutkailet minua, Óthinn?" Minä tiedän, Óthinn, minne Urthr'in kaivon hohtaviin vesiin silmäsi piilotit. Mímir[37] juo joka aamu sitä vettä[38], joka hukuttaa Óthinn'in silmän.Kaiken Isä, oletko jo oppinut tarpeeksi?

35 Gjallarhorn eli "Kiljuva-torvi" oli torvi jolla Heimdallr ilmoitti viimeisen taistelun alkamisen. Torvi on haudattu Yggdrasillin alle seuraavaan Ragnarökiin saakka.

36 Æsir, Aesir, Aasat olivat jumalten soturikansaa. Aasojen kantaisä Odin oli osallistunut maailman luomiseen ja siksi aasojen tehtävät olivat usein järjestykseen ja sotaan liittyviä. On käyty myös teoreettista pohdintaa siitä, että Aesir olisi tarkoittanut alkujaan Aasiaa, ja Snorri olisi joutunut muuttamaan sen muotoa katolisen sensuurin takia, sillä aasialaiset eivät voineet olla "jumalia".

37 Mímir, Mimir, Mimer eli "Muistaja" tai "Viisas" oli veden henki ja viisain olento. Mimir vartioi Mímirsbrunria eli Mímirin kaivoa, josta hän joi joka päivä ja sai tietonsa. Hän myös kasteli Yggdrasillia kaivon vedellä joka päivä.

Odin saapui kerran kaivolle ja pyysi viisauden vettä. Mimir antoi vettä Odinille sitä vastaan, että hän uhrasi toisen silmänsä.

Aasojen ja Vaanien sodan jälkeen Mimir lähetettiin Vaaneille, jotka katkaisivat hänen kaulansa ja lähettivät takaisin Aasoille. Odin palsamoi pään ja antoi sille puhekyvyn taikuudella, jotta se pystyi jakamaan loputonta viisautta.

38 Mímirsbrunnr eli Mímirin kaivo oli "Tiedon lähde", joka antoi viisauden kaikille jotka siitä joivat.

29.

Óthinn avasi silmäni, sormuksille ja kaulakoruille, ihmisten omille asioille, jotka viisas tietää, profetialle, näin enemmän ja enemmän, katsoen yli kaikkien maailmojen.

30.

Näin Valkyriat[39], kauttaaltaan satuloituna, valmiina ratsastamaan jumalten kotiin. Skuld piteli kilpeä, ja Skögul toista, Gunnr, Hildr, Göndul, ja Geirskögul perässä. Valkyriat on nyt laskettu, valmiina ratsastamaan maahan, Valkyriat.

31.

Näin Baldr'in[40], verisen jumalan, Óthinn'in poika, kohtalonsa kirjoittanut, siellä seisoo misteli, kasvaen ohuena ja korkealla tasangon yllä.

32.

Tuo pensas, joka vaikutti niin harmittomalta, aiheutti hirvittävän surun kun Höthr[41] laukaisi sen. Baldr'in veli oli syntynyt pian

39 Valkyrjur eli Valkyriat (Surmattavan Valitsijat) olivat keihäin ja kypärin varustautuneita hengettäriä. Odin lähetti heitä taistelukentille valitsemaan ne jotka kuolisivat kunniakkaasti taistelussa. Näitä sotureita kutsuttiin nimellä Enherjar, ja Valkyriat veivät heistä puolet Valhallaan ja puolet Folkvangiin. Valkyriat symboloivat myös kuolemaa.

40 Baldr, Balder, Baldur eli "Paras", "Tärkein", "Valkoinen Jumala", "Valojumala" oli valon, kauneuden, totuuden ja puhtauden jumala. Balder oli kaikkein kaunein ja pidetyin jumala, jonka murhan suunnitteli kateellinen ja katkeroitunut Loki. Balderin kuolema synnytti Fimbulvetrin eli "Suuren talven", jota kesti kolme vuotta; lunta satoi tauotta, eikä kesiä ollut ollenkaan.

Balder syntyy udelleen Ragnarökin jälkeen ja on hallitseva uutta viatonta maailmaa.

41 Höthr, Hodr, Hödr, Höðr eli "Soturi" oli Balderin sokea kaksoisveli, joka tappoi Balderin vahingossa; kaikki paitsi misteli oli vannonut, ettei vahingoittaisi Balderia. Poikien äiti Frigg (rakkauden jumalatar) piti misteliä niin mitättömänä, ettei pakottanut sitä vannomaan valaa. Loki kuuli asiasta ja valmisti mistelistä maagisen keihään ja vei sen jumalten huvittelupaikalle missä he heittelivät Balderia erilaisilla esineillä, jotka kaikki kimposivat pois vahin-

tämän jälkeen, Óthinn'in poika; hän sai kostonsa yhden yön vanhana[42].

33.

Hän ei ollut koskaan pessyt käsiään saati kammannut hiuksiaan, kun hän saattoi Baldr'in surmaajan hautaroviolle. Frigg itki Fensalir'issa[43] Valhöll'in[44] murhetta. Kaiken Isä, oletko jo oppinut tarpeeksi?

34.

Näin vangin makaavan puussa, valehtelijan itsensä, ei kukaan muu kuin Loki[45]. Siellä istuu Sigyn[46], löytämättä helpotusta miehelleen. Kaiken Isä, oletko jo oppinut tarpeeksi?

35.

Joki laskee idästä, täynnä tikareita ja miekkoja, läpi myrkyllisten laaksojen. Sen nimi on Slíthr[47].

goittamatta. Loki antoi misteli-keihään Hodrille, joka sokeana ja tietämättömänä tappoi vahingossa veljensä.

42 Balderin kuoleman takia Odin ja Rind tekivät lapsen nimeltä Váli (Kauhistuttava), jonka ainoa tehtävä oli surmata Hodr. Váli kasvoi yhdessä yössä aikuiseksi ja tappoi Hodrin kostoksi veljensä surmasta.

43 Fensalir eli "Vesien salit" oli Friggin loistokas palatsi Asgårdissa.

44 Valhöll, Valhöll, Valhalla eli "Surmattujen tai valittujen sali" oli sankarivainajien asuinsija, mihin Valkyriat toivat urhoollisesti kuolleet soturit ja Odinin suosikit. Kukko Gullingampi herättää joka aamu soturit harjoittelemaan taistelua Ragnarökia varten, ja kun sen aika koittaa, tulevat he kaikki (400 000 soturia) taistelemaan Odinin rinnalla.

45 Loki, Lodur, Lodu, Loke, Loptr eli "Tuli" oli tulen ja pahan jumala. Loki ei ollut alkujaan paha, vaan päinvastoin, mutta katkeroitui kun huomasi, etteivät muut jumalat pitäneet hänestä. Loki aiheutti Balderin kuoleman tahallaan, mikä takia hänet sidottiin kiinni ja päälle asetettiin käärme sylkemään myrkkyä Lokin päälle. Lopulta Loki sai surmansa Ragnarökissa taistellessaan Heimdallia vastaan.

46 Sigyn eli "Voittoisa naisystävä" oli Lokin vaimo, joka yritti kerätä käärmeen myrkkyä kulhoon, mutta aina kun hän kääntyi tyhjentämään kulhoa, läikkyi myrkkyä Lokin päälle, joka vääntelehti tuskissaan aiheuttaen maanjärsityksiä.

47 Slíthr, Slith, Slid, Slíðr eli "Kauhistuttava" oli yksi Élivágarin (Jääaallon) virroista, joka oli ollut olemassa maailman alusta saakka jo Ginnungagapissa ja

36.

Yksi on pohjoisessa, Pimeyden laaksossa[48] Sindri'n suvun
kultaisessa salissa, ja toinen on Ókólnir'issa[49],
Brimir-jättiläisen oluttuvassa.

37.

Näin salin, joka seisoi kaukana auringosta, ruumiiden rannoilla;
ovet avautuivat pohjoiseen. Myrkkypisarat valuivat katon läpi;
käärmeet ympäröivät sen seiniä kauttaaltaan.

38.

Näin valanrikkojien kahlaavan noissa tahmeissa virroissa,
ja murhaajien, ja niiden jotka viettelivät toisten rakkaita. Siellä
Nithhöggr[50] imee langenneiden ruumiita, napaten heidät kitaansa.
Kaiken Isä, oletko jo oppinut tarpeeksi?

39.

Idässä Járnvithr'issa istui ikääntynyt jättilätär[51], ja siellä hän
kasvatti Fenrir'in[52] poikuetta. Heidän joukossaan se joka puree
kuun taivaalta.

40.

Kuolleet ihmiset ovat täyttyneet elämällä, jumalten koti värjäytyy
punaiseksi hurmeesta, tämän jälkeen aurinko paistaa mustana
kesä toisensa jälkeen, sää ei ole koskaan hyvä.
Kaiken Isä, oletko jo oppinut tarpeeksi?

sen alku oli Hvergelmir-lähteessä (kiehuva lähde).

48 Pimeyden laaksot eli Nidavellir, Niðavellir oli kääpiöiden koti.

49 Ókólnir, Okolnir eli "Ei kylmä" oli jumalien juhlapaikka.

50 Nithhöggr, Nidhogg eli "Pelottava purija" oli lohikäärme, joka istui yhden Yggdrasillin juuren lopussa.

51 Angrboda, Augurboda, Angrboða eli "Surun airut" oli Lokin rakastajatar, hirviöiden Hel, Fenrir ja Jormungang äiti.

52 Fenrir eli "Suon asukas" oli jättiläissusi (Hrothvitnir), Loki poika ja Jormungang-käärmeen veli. Ragnarökissa Fenris tappaa Odinin.

41.

Jättiläisten paimen istuu siellä hautakummulla, iskien harppua,
iloinen Eggthér[53]. Kirkkaan punainen kukko nimeltään Fjalarr[54],
laulaa hänen lähellä Gaglvithr'issa.

42.

Æsir'ien lähellä laulaa kukko nimeltä Gullinkambi[55],
hän herätti miehet jotka taistelevat Taistelujen Herran,
Óthinn'in puolesta. Mutta toinen laulaa maan alla,
Hel'in salien ruosteenpunainen kukko.

43.

Fenrir ulvoo kammottavasti Hel'in ovien edessä;
susi tulee rikkomaan siteensä ja juoksemaan.
Omaan paljon viisautta, näen syvälle tulevaisuuteen,
aina Ragnarökr'iin[56], ja jumalten päivään saakka.

44.

Veljet tulevat taistelemaan ja surmaamaan toisiaan, serkut rikkovat
rauhan toistensa välillä, maailmasta tulee kova paikka elää,
aviorikoksen aikakausi, kirveen aikakausi, miekan aikakausi,
myrskyjen ja susien aikakausi, kilvet tulevat halkeamaan
— ennen kuin maailma uppoaa, ei tule olemaan ihmistä,
joka säästäisi toisen.

53 Eggthér, Egther, Eggther, Egðir eli "Kotka" tai "Miekan vartija" oli jättiläisten vartija, joka istui vuorella näppäilemässä harppuaan Fjalar-kukon kanssa.

54 Fjalarr oli kukko, joka herätti jättiläiset.

55 Gullinkambi eli "Kultakampa" oli kukko, joka laulullaan herätti jumalat ja "einherjarit" eli valitut soturit, viimeiseen taisteluun. Kukko, joka herätti jättiläiset, oli nimeltään Fjalar ja sen nimeä, joka herätti Helin kuolleet, ei mainita missään.

56 Ragnarökr, Ragnarök eli "jumalten tuho", "jumalten kohtalo" tai "Maailmaloppu" oli maailmanlopun taistelu, jossa lähes kaikki elolliset olennot tuhoutuvat maan päältä. Ragnarökin alkua edeltää kolme ankaraa talvea (Fimbulvetr) joiden välillä ei ole kesiä.

45.

Jättiläiset ovat taistossa ja kohtalo on syttynyt Gjallarhorn iskusta:
Heimdallr puhaltaa sarveen voimakkaasti, pitää sitä korkealla
ilmassa, Óthinn puhuu Mímir'in suulla.

46.

Vanha puu havisee kun jättiläiset ravistelevat sitä;
Yggdrasill pysyy vielä pystyssä, mutta se vapisee.

47.

Fenrir ulvoo kammottavasti Hel'in ovien edessä;
susi tulee rikkomaan siteensä ja juoksemaan.
Omaan paljon viisautta, näen syvälle tulevaisuuteen,
aina Ragnarökr'iin ja jumalten päivään saakka.

48.

Hrymr[57] suunnistaa idästä kilpi edellään, Mithgarthr'in käärme[58]
on raivoissaan. Käärme lyö aaltoja ja kotka huutaa innoissaan,
halkaisten ruumiita vaalealla nokallaan.
Naglfar[59], jättiläisten laiva on vapautettu.

49.

Tuo laiva purjehtii idästä yli merien, jättiläisillä lastattuna ja Loki
on sen kapteenina. Jättiläiset ovat tulossa yhdessä Fenrir'in kanssa,
Loki on heidän mukana tuolla matkalla.

57 Hrymr, Hrym oli Jotuni, josta tulee jättiläisten johtaja Ragnarökissa.

58 Jörmungandr, Jörmungandr, Jormungand eli "Keskipihan käärme" tai "Maailmakäärme" oli käärme, joka oli niin iso, että pystyi puremaa omaa häntäänsä vaikka ympäröi ihmisten asuttamaa maailmaa (vrt. Ouroboros). Jörmungandr oli aina pahalla tuulella ja aiheutti paljon vahinkoa. Lopulta Thor tappoi Jörmungandrin Ragnarökissa mutta kuoli myös itse käärmeen myrkkyyn. Vrt. Australian aboriginaalien maailmankäärmeseen; Yurlungur tai Yurlunggur oli "maailman-käärme", jonka sylki sai aikaiseksi maailmanlaajuisen tulvan

59 Naglfar oli Naglfarin luoma laiva jolla jättiläiset saapuivat Asgårdiin. Laivaa ohjasi Hrymir-jättiläinen.

50.

Mitä on tekeillä jumalten kanssa? Mitä on tekeillä tonttujen
kanssa? Koko Jötunheimr raivoaa, Æsir'it pitävät neuvoa,
kääpiöt ja vuorten oliot vapisevat kivisten oviensa edessä.
Kaiken Isä, oletko jo oppinut tarpeeksi?

51.

Surtr saapuu etelästä, kirkas valo kädessään, kyllä, aurinko loistaa
miekasta hänen otteessaan. Vuoret sortuvat, peikot putoavat,
ihmiset kävelevät teitä[60] pitkin Hel'iin, ja taivaat jakautuvat yllä.

52.

Sitten seuraa Frigg'in toinen suunnaton suru, kun Óthinn menee
taisteluun suden ja Freyr[61] Surtr'in[62] kanssa; silloin Óthinn kaatuu.

53.

Sitten saapuu Óthinn'in mahtava poika Vítharr[63],
taistelemaan suden kanssa. Fenrir'in kidassa hän työntää miekan
alas aina sydämeen saakka, näin Óthinn on kostanut.

54.

Sitten saapuu Thórr, Hlóthyn'in poika, Óthinn'in poika,
taistelemaan käärmettä vastaan, Mithgarthr'in suojelija tappaa
käärmeen raivollaan. Mutta koko ihmiskunta tulee kuolemaan
maailmasta pois,

60 Helvegr eli "Helvetin tie" oli tie, joka kulki Helvetin siltaa (Gjallarbru) pitkin Helheimiin.

61 Freyr eli "Herra" oli hedelmällisyyden jumala ja Alfheimin johtaja.

62 Surtr, Surtur eli "Sysimusta" oli Tulijättiläinen ja ensimmäinen olento. Hän johti ja vartioi Muspellheimia. Ragnarökissa Surtr johti Tulijättiläiset Asgårdin taistelukentille ja tappoi Freyrin, jonka jälkeen hän heittäytyy miekkoineen sytyttämäänsä maailmanpaloon, jonka jälkeen kaikki yhdeksän maailmaa vajosivat mereen.

63 Vítharr, Vidar oli Odinin poika, joka kosti isänsä kuoleman Ragnarökissa.

kun Thórr astuu yhdeksän askelta, kuollen käärmeen myrkystä,
kuollen tuntematta pelkoa.

55.

Aurinko muuttuu mustaksi, maa uppoaa mereen, välkkyvät tähdet
putoavat taivaista. Liekit korventavat Yggdrasill'in oksia,
mahtava kokko yltää ylimpiin pilviin.

56.

Fenrir ulvoo kammottavasti Hel'in ovien edessä;
susi tulee rikkomaan siteensä ja juoksemaan.
Omaan paljon viisautta, näen syvälle tulevaisuuteen,
aina Ragnarökr'iin ja jumalten päivään saakka.

57.

Näen toista kertaa maan nousevan merestä, vihertävän kerran vielä.
Vesiputousten virrat, kotkat lentämässä yllä,
kalaa saalistamassa vuorten huippujen välissä.

58.

Æsir'it tapaavat Ithavöllr'issa ja kokoavat
Mithgarthr-käärmeen luut,
ja siellä he muistelevat Ragnarökr'in mahtavia tapahtumia
ja Óthinn'in muinaista viisautta[59].

59.

Sieltä he löytävät vielä kerran nurmelta ihmeellisen kultaisen pelin
palasia, joka heillä kerran oli aikojen alussa[60].

60.

Pellot kantavat satoa itsestään, sairaudet katoavat,
Baldr tulee palaamaan. Höthr ja Baldr tulevat asumaan Óthinn'in

salissa, kuten kaikki muutkin jumalat. Kaiken Isä,
oletko jo oppinut tarpeeksi?

61.

Sitten Hœnir kertoo lisää ennustuksestaan, ja Óthinn'in kaksi
poikaa, veljekset[61] asuttavat taivaat. Kaiken Isä,
oletko jo oppinut tarpeeksi?

62.

Näen salin Gimlé'ssä[62], seisovan kirkkaana auringonpaisteessa,
kultainen olkikatto. Siellä rohkeat miehet asustavat elämänsä
nauttien ja iloiten.

63.

Sitten musta lohikäärme tulee lentämään, tuo hohtava käärme, alas
pimeiltä vuorilta. Níthhöggr kantaa ruumiita siivillään kun hän
lentää kauniin laakson yli… nyt minun täytyy levätä.

Käännös: Kane Kanerva

HERMES — JUMALA, ŠAMAANI, OPETTAJA

Myytit, legendat sekä traditiot puhuvat sielun omaa kieltä ja siksi käsittelen tässä artikkelissa yhtä ajatonta arkkityyppiä, Hermestä. Voidaanhan kyseistä jumalaa pitää hermeetikkojen ja koko Hermeetikko-lehdenkin innoittajana sekä suojelushenkenä.

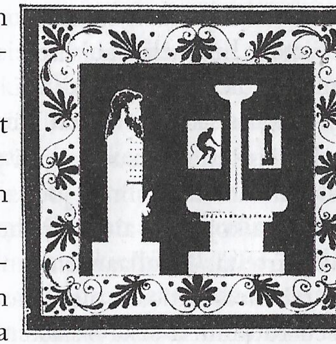
Tekstin alussa valotetaan olennon vaihtelevia hahmoja; loppupuolella kirjoittaja kuvaa omaa Hermes-kokemustaan ja pohtii, mitä jumala voi opettaa salatieteilijälle.

RAJAPIRUSTA JUMALAKSI

Hermes on ikivanha — hänen juurensa palautuvat klassisen Kreikan kulttuuria edeltäneille, osin tuntemattomille ajoille, jolloin koko alueen sivistyksellinen painopiste sijaitsi Kreetan saarella (ns. minoalainen ja mykeneläinen kulttuuri). Kreetan pronssikautisista palatseista onkin löydetty varhaisimmat merkinnät Hermes-nimestä.

Erisnimen vanhin esiintymispaikka ei kuitenkaan tee olennosta erityisen kreetalaista, sillä hän esiintyi toisessa muodossa myös mannermaan puolella. Kreikkalaiset nimittäin käyttivät maamerkkeinä *hermeiksi* kutsuttuja kivipilareita. *Herma*-merkkien yläpäässä oli miehen kasvot siinä missä pilarin puoliväliä saattoi koristaa miehinen sukuelin. Hermejä käytettiin muun muassa talojen, kaupunginporttien sekä temppelien kynnyksillä ja porteilla. Lisäksi niitä seisoi tilusten, hautojen, teiden ja tienristeysten varsilla. Nämä falliset patsaat erottelivat tiloja toisistaan ja suojelivat tuottavia alueita ulkopuolisilta tunkeutujilta. (Martin: *Hermes*, 405.)

Hermit voivat huvittaa nykyihmistä, mutta todennäköisesti niissä esiintyy jäänteitä tietyistä kädellisten perusominaisuuksista. Jotkut apinaurokset saattavat nimittäin vaaran uhatessa sulkea naaraat sekä poikaset piirin sisään ja uhmata tunkeutujaa aggressiivisesti, sukuelin pystyssä, miehisyyttä ja voimaansa korostaen. Samalla tavoin kaikkein ammoisimmassa Hermeessä — jumalan kivisissä

rajamerkeissä — tuottavien alueiden suojelu ja seksuaasuus limittyvät toisiinsa.

Hermeen vanhimmat muodot tekevät olennosta myös eräällä tavalla universaalin. Vastaavia rajatilojen henkiä kun esiintyy muidenkin melko alkukantaisten kulttuurien kuvastossa. Vanhassa Suomessa puhuttiin erilaisista rajapiruista, rajahuutajista ja tienristeysten mustista miehistä. Samankaltaisiin ideoihin voi törmätä myös esimerkiksi afrikkalaisperäisissä uskomuksissa, vaikkapa voodoon 'tienristeysten vanhassa miehessä', Legbassa.

En mainittujen henkien rinnastuksella esitä, että kyse olisi täysin samoista olennoista. Legba ei varmastikaan ole Hermes eikä näistä kumpikaan vastaa suomalaista rajapirua. Mutta tuskin on myöskään sattumaa, että maailman eri puolilta löytyy toisiaan muistuttavia rajatilahenkiä. Olennot kun lienevät heijastumia sellaisesta 'primitiivisestä' kosmologiasta, jota on hankala nimetä. Ehkä sitä voisi kutsua 'alkukantaiseksi maagiseksi ajatteluksi', kenties 'animismiksi', 'panteismiksi' tai peräti 'šamanismiksi'. Nimityksiä tärkeämpää on kuitenkin tämän maailmankuvan sisältö.

Tällaiseen kosmologiaan nojautuva ihminen voi pelätä liminaalipisteitä, kahden erillisen tilan välisiä paikkoja. Näitä rajapintoja ovat muun muassa kansanmagian tienristeykset ja oviaukot. Nehän ovat paikkoja kahden erillisen tilan välillä: tienristeys ei kuulu kumpaakaan tiehen eikä oviaukko kumpaakaan huoneeseen. Liminaalisuus voi olla paitsi avaruudellista, myös ajallista. Tietäjästä riippuen aamunkoitto, auringonlasku tai keskiyö saatetaan tajuta kahden hetken väliseksi ajaksi, mistä syystä keskiyö on paras aika noidan manaukselle tai kummituksen ilmestymiselle. Liminaalihetkinä maailmojen sekä aikojen väliset rajat ovat auki ja mahdoton muuttuu mahdolliseksi.

Muita vastaavia rajatiloja ovat elämän siirtymähetket: kaste (nimenanto), puberteetti ja vihkimykset. Tällaisen maagisen kosmologian vuoksi nykymiehetkin kantavat — ammoisten roomalaisten tavoin — morsionsa kynnyksen yli. Vanhassa ajattelussa naimisiinmenon hetki edusti naiselle siirtymistä neitsyydestä vaimoksi, ja kriit-

tisellä hetkellä kynnykseen kompastuminen olisi leimannut koko avioliittoa. Ihmiselämän viimeisen rajatilan muodostaa tietysti elämän ja kuoleman risteyskohta — kuten tuonnempana näemme, se on yksi klassisista Hermeen ilmestymis- ja voimahetkistä.

Neljäs liminaalisuustyyppi perustuu osin psykologiaan: esimerkiksi šamaani-transsiin ja joogameditaatioon liittyy vastaavia maailmojen ja aikojen — aineen ja hengen rajojen — ylittämiseen yhdistyviä piirteitä. Tavallaan on sanapelienkin tasolla selvää että transsissa tai meditaatiossa oleva tietäjä on jonkinlaisessa 'rajatilassa' ulkoisen ruumiinsa sekä sisäisten mielikuviensa välillä. Tämä psyko-šamanistinen tila toimii myös tavallaan muiden liminaalisuuksien kokemuspohjana: yleensä hengenmies (-nainen) tarvitsee transsinsa tai meditaationsa henkiä kohdatakseen. Fyysiset henkikontaktit ovat harvinaisia ja jumalia, enkeleitä, pikkuväkeä tai aaveita on helpoin kohdata tietoisuuden fantasiamaailman syvyyksissä. Keskiyöllä tapahtuva loitsiminenkin voimistuu, jos ihminen pystyy ylittämään rajoittuneen yksilöminänsä ja käymään transsissa osaksi erilaisia (bio) energioita kuhisevaa ympäristöään. Liminaalinen mielentila mahdollistaa paitsi näkymättömän näkemisen, myös kuolevaista minää laajempien kokonaisuuksien maagisen liikuttelun.

* * *

Hermeen varhaisimmat — 'šamanistisimmat' — muodot muistuttivat siis eräänlaista rajapirua: alueiden vartijaa, määrittelijää ja ylittäjää. Olento ei kuitenkaan jäänyt ammoisten kivipylväiden tasolle, vaan yhteiskunnan kehittyessä hän sai ihmismäisempiä muotoja. Klassisen Kreikan kulta-aikana Hermeestä sukeutui yksi yleisimmin mainituista ja parhaiten tunnetusta olympolaisista jumalista. Siitä huolimatta hänelle ei juurikaan rakennettu temppeleitä eikä Hermestä kunnioitettu julkisissa festivaaleissa, vaan jumalan palvonta jäi yksityismenojen varaan. Kenties juuri Hermeen suuri suosio ja samanaikainen 'epävirallisuus' aiheuttivat sen, että olentoon liitettiin monia ja osin ristiriitaisiakin ominaisuuksia.

Yksi Hermeen piirteistä oli oveluus ja eräänlainen kleptomaanisuus. Tosin viimeksi mainittu asia kannattaa tajuta kreikkalaisten tavoin — varasta tarkoittava *kleptēs*-sana kun viittaa myös juonijaan

ja harhautuksiin. Tästä syystä Hermes onkin samalla sekä kauppiaiden että varkaiden suojelija: niin mittojen, painojen ja myyntivoittojen kehittelijä kuin karjavaraskin. Kreikkalaisittain katsottuna vauraat kauppiaat ovat nimittäin eräänlaisia 'varkaita', jotka osaavat huiputtaa ihmisiä ostamaan tuotteitaan ja kykenevät juonimaan hyviä strategioita menestyäkseen. Myöskään Hermes ei, varastelustaan huolimatta, ole mikään sydämetön ryöväri: jumala pikemminkin vie tavaroita toisaalle ikään kuin hän haluaisi kierrättää niitä. Mikään muuttuvassa aineen maailmassa — 'todellisuudeksi' kutsutussa kokemusmatriisissa — ei ole lopullista. Ei ole ihme, jos tämän matriisin mestari, Hermes, laittaa paikalleen jähmettyneet omaisuudet liikkeelle.

Nopea toiminta ja vauhdikas liikkuminen toistuu toisena jumalan ominaispiirteenä. Myyteissä Hermeen uskotaan olevan alati matkalla, lintumaisen sulavasti ja sukkelasti, mutta useimmiten hän ei kuitenkaan ole menossa mihinkään tiettyyn paikkaan. Jumalalle vaikuttaa olevan tärkeämpää liike itsessään — samoin kuin kuherruskuukauttaan viettäville yhteinen matka on varsinaista päämäärää tärkeämpää. Aina tämä liike ei kuitenkaan viittaa matkaamiseen: olennolle on tyypillistä tietty plastisuus ja monimerkityksellisyys. Hermestä on mahdoton vangita vain yhteen muottiin tai määritellään.

Matkamiehet ja muut teillä kuljeksijat olivat tämän liikkuvaisen hengen suojeluksessa, mutta tässäkin kohtaa asian saattoi tajuta myös abstraktimmin. Kreikkalaisissa hymneissä nimittäin ylistetään Hermestä, joka on jumalista "kaikkein ystävällisin" kuolevaisia kohtaan ja myös ohjaa näitä elämän polulla. Voodoo-Legban tavoin kreikkalainen teiden jumala saattoi avata tai sulkea ihmisten elämässään käymiä polkuja sekä portteja ja näin auttaa ihmisiä löytämään oikean paikkansa yhteiskunnassa. (*Ks. Martin: Hermes, s. 407–408.*)

Elämän ohella Hermes ohjasi matkamiehiä kuolemassa. Edes tuonelaa ei pidetty Hermeelle vieraana seutuna — rajojen ylittäjänä jumala pääsi myös niille alueille jonne muiden oli vaikea mennä ja joista oli vaikea palata. Tavallaan jumalan manalapiirteet olivat sikälikin täysin loogisia, että jo ammoiset kivihermit iskettiin tukevasti maan sisään, alamaailmaan. Hermes ei vain paimentanut ihmisiä elämän ja kuoleman vaikealla rajalla, sillä kuolleiden herrana hän saattoi myös tuoda sieluja takaisin Hadeksesta. Tunnetusti jumalal-

la oli muitakin maailmojen ylittämiseen liittyviä tehtäviä: hänenhän uskottiin tuottavan unia sekä toimivan maan ja taivaan välisenä viestinviejänä.

Viimeinen Hermeen suurista toimikentistä liittyi musiikkiin — hänen uskottiin keksineen lyyran — sekä sanataiteeseen. Näistä kumpikin yhdistyi paitsi viihteeseen, myös ihmisten kasvatukseen ja ohjailuun. Tässä tavallaan lähestytään jälleen ideaa jumalasta ihmisten paimenena ja lumoajana. Hermes tunnettiin jo vanhastaan kaunopuheisuuden valtiaana, mitä ideaa Platon vain vahvisti ikuistamalla dialogeihinsa kuvan jumalasta sanojen ja tulkintataidon mestarina: Nimi Hermes tuntuu viittaavan puhumiseen. Hänhän on tulkki [*hermēnea*], sanansaattaja [angelon], varas ja petollinen puheissaan ja taitava kaupanteossa, ja kaikki tämmöinen toiminta perustuu puheen mahtiin. (*Ks. Platon: Kratylos, 407e–408a.*)

Platon kuului aristokratiaan ja siksi hänen Hermes-näkemyksensä erosivat osin tavallisen rahvaan ideoista — antiikissahan ei ollut mitään yhdenmukaista uskontoa, vaan ajatukset jumalista vaihtelivat eri paikoissa ja ryhmissä. Historiallisesti katsoen platonistisen abstrakti ja filosofinen näkemys Hermeestä osoittautui kuitenkin kaikkein pitkäikäisimmäksi: se jäi elämään omana traditionaan ja säilyi silloinkin kun kansanuskon fallinen Hermes katosi historian hämäriin.

HERMES TRISMEGISTOS

Aleksanteri Suuren valloitusten myötä Hermeen kuva levisi voimalla Kreikan ulkopuolelle mitä kehitystä myöhäisemmät roomalaisten valloitukset vain voimistivat. Uudessa tilanteessa Hermestä alettiin yhdistämään kahteen muuhun olentoon: yhtäältä onnen jumalatar Fortunaan sekä toisaalta roomalaisten kauppahenki Merkuriukseen. Tämä synkretismi vahvisti ideaa Hermeestä oikukkaana onnen ja kaupankäynnin jumalana. Ei ole suurikaan ihme, että Hermes esiintyy tiuhaan esimerkiksi antiikin ajoilta nykypäivään asti säilyneissä loitsuissa ja manauksissa. Niiden esittäjät kun koettivat pakottaa omaa tai maksavien asiakkaittensa kohtaloa suotuisammaksi.

Filosofisen perinteen kannalta merkittävämpää oli kuitenkin Hermeen ja egyptiläisen viisauden jumalan, Thotin, yhdistyminen. Silta olentojen välillä on vanha — jo historioitsija Herodotos kirjoitti aiheesta viidennellä esikristillisellä vuosisadalla. Sitä paitsi yhdistelmä oli looginen: myös Thot oli kuolleiden opas, jumalten viestintuoja, viisauden herra, kielinero, kirjoitustaidon keksijä ja osin huiputtajakin. Toki Thot oli muutakin, muun muassa magian, lääketieteen ja astrologisten vaikutteiden valtias. (*Ks. Fowden: Egyptian, s. 22–23.*)

Kreikan ja Egyptin asteittaisesta liitosta kehittyi Hermeen kaikkein vakavin ja filosofisin hahmo: Hermes Trismegistos, ”Hermes kolmasti suurin”. Olennon uskottiin olleen muinainen, viisas kuningas, joka olisi kuoltuaan noussut jumalien joukkoon ja opettanut ihmisille hermeettisiä perustieteitä.

Trismegistos-arkkityyppi osoittautui myös pitkäikäiseksi: juuri tässä muodossa Hermes on säilyttänyt jumalalliset piirteensä nykypäiviin asti.

Näkemykseen jumalkuninkaasta vaikuttivat Hermeen laatimina pidetyt, lähinnä kreikankieliset käsikirjoitukset, joita alkoi esiintyä Niilin suistoalueella ensimmäisinä jälkikristillisinä vuosisatoina. Opukset tunnetaan yhteisnimellä Hermetica. Mainittuja teoksia on paljon ja ne ovat sisällöllisesti hajanaisia ja osin ristiriitaisiakin. Pähkinänkuoressa voidaan kuitenkin sanoa, että suuri osa teksteistä käsittelee magiaa, astrologiaa, alkemiaa ja erilaisia spekulaatioita maailmankaikkeudesta. Jotkut kirjoitukset ovat käytännöllisempiä, toiset teoreettisempia. Yksi kuuluisimmista tässä mainituista Hermes-teksteistä on pienempi kokoelma nimeltään Corpus hermeticum. Mainittu kirjoitus esittelee maailman luoneen ylimmän jumalan hovia — Hermes esiintyy tekstissä eräänlaisena taivaan mysteereihin osallistuvana ’sieluna’, ihmislajia edeltäneenä arkkityyppinä. Ylin jumala lähettää Hermeen maan päälle osallistumaan työhön ihmisen luomiseksi sekä opettamaan näille kosmoksen uusille asukkaille totuudellista tietoa.

Corpusta pidetään klassikkona hermeettisen kirjallisuuden joukossa — tosin Koska genre on hajanainen, lienee helpoin sanoa, että hermeettisiä tekstejä ei välttämättä liitä toisiinsa mikään muu kuin idea siitä, että ne pohjautuvat saman jumalan paljastuksiin ja ilmestyksiin. Toisinaan Hermestä yhdistettiin näissä kirjoituksissa Thotin ohella muun muassa Moosekseen; jotkut kirjoitukset spekuloivat puolestaan sillä, että Hermeitä olisikin kaksi: vanhempi isä-Hermes ja nuorempi poika, varsinainen Hermes Trismegistus.

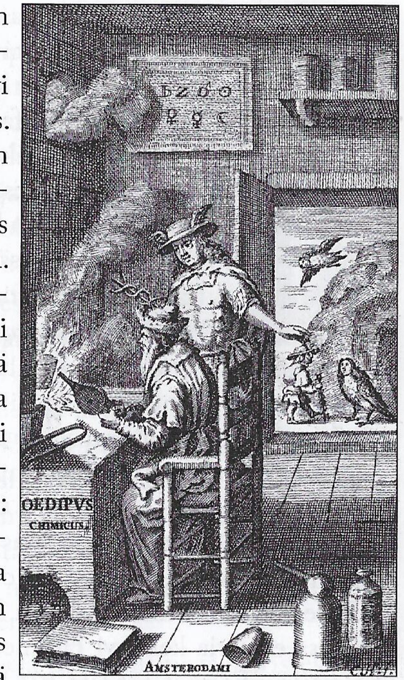
Kirjoitelmien runsaudesta huolimatta suuri osa niistä vanhentui ja unohtui kulttuurin muuttuessa, mikä oli ennen kaikkea alkemististen reseptien kohtalo. Jotkut luennot, ennen kaikkea Corpus hermeticumin kaltaiset filosofiset tekstit, säilyttivät kuitenkin arvonsa vuosisadasta toiseen. En kuitenkaan esittele kirjoitelmia tässä sen tarkemmin — se on varsinaisen Hermes-jumalan tarkastelun kannalta tarpeetonta. (*Kirjallisuudesta ks. Fowden: Egyptian; Copenhaver: Hermetica.*)

* * *

Kristinusko ja islam muokkasivat entisen Rooman valtakunnan oloja uusiksi, mutta kolmasti suurin Hermes ei kadonnut mihinkään. Vaikka monet Hermes-tekstit hävisivät dynastioiden noustes- sa ja romahtaessa, jumala jatkoi elämäänsä niin keskiaikaisten kristittyjen kuin muslimienkin hoveissa, inspiroiden säilyneiden tekstiensä kautta edelleen aikakauden alkemisteja, luonnonfilosofeja ja hengentieteilijöitä.

Juuri varhaiskeskiajalta on säilynyt myös yksi kuuluisimmista hermeettisistä kirjoituksista: legendaarinen Smaragditaulu, Tabula smaragdina. Sen varhaisimmat arabiankieliset versiot palautuvat vasta 8. vuosisadalle vaikka onkin syytä olettaa luennon olevan käännös aikaisemmilta ajoilta — alkuperäisistä kreikankielisistä laitoksista emme kuitenkaan tiedä mitään.

Vaikka Smaragditaulu sisältääkin kuuluisan hermeettisen maksiimin, ”niin ylhäällä kuin alhaalla”, kyseinen teksti on siis vain yksi monista aikakauden kirjoituksista ja sellaisena vieläpä pienikokoinen. Esimerkiksi vähemmän tunnettu Aleksanterin aarre on smaragditaulua laajempi ja syvällisempi hermeettinen kommentaari. (*Ks. Faivre: Eternal; Corbin: Man.*)

Hermeen tekstejä luettiin keskiajan Euroopassa, mutta renessanssiaikana alueella syttyi suurempi hermetismi-innostus. Sen lähtölaukaus ajoittui vuoteen 1460, jolloin eräs makedonialainen munkki toi Italiaan Corpus hermeticumin käsikirjoituksen. Tällöin kreikkaa osannut humanistipappi, Marsilio Ficino, sai mesenaatiltaan tehtäväksi kääntää tekstin latinaksi — Corpuksesta oli keskiajalla tunnettu vain osia, ei koko kirjoitelmaa. Aikakauden innostus pohjautui osin virheeseen: aikalaiset luulivat Trismegistoksen eläneen kauan ennen Kristusta ja olleen eräänlainen pakanallisen Egyptin Mooses — hengenmies ja lainantaja. Kun hermeettisistä teksteistä löytyi kristinuskon kanssa yhteneviä teemoja, tätä pidettiin osoituksena Hermeen kaukonäköisyydestä ja totuudellisuudesta.

Eräs Ficinon kollega, Giovanni Pico della Mirandola, pyrki yhdistämään hermetismin omaan erikoisalaansa, juutalaiseen kabbalaan, jota pidettiin toisena Mooseksen aikaisena salaisena traditiona. Hermetismin, kabbalan ja kristinuskon fuusiosta muodostuikin seuraavien vuosisatojen ajaksi eräänlainen länsimaisen esoterian 'moottori', joskin joudun taas sivuuttamaan mielenkiintoisen teeman hätäisesti. Mainittakoon kuitenkin että tämä hermeettis-kabbalistinen perinne vaikutti suuresti eurooppalaiseen luonnonfilosofiaan sekä alkemiaan, ja siksi Hermes esiintyy tiheästi muun muassa aikakauden alkemistien kirjoissa — viereinen kuva on peräisin Kircherin teoksesta Oedipus Aegyptiacus (1652–54).

Toki jumalan voi löytää muualtakin, muun muassa kirkollisesta taiteesta kuten oheinen Sienan katedraalin 'Hermes lainantajaa' esittävä seinämaalaus osoittaa.

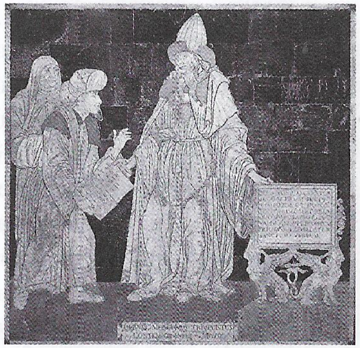
Hermeen suuri suosio liittyy läheisesti ideaan perenniaalisesta filosofiasta millä tarkoitetaan ikuista traditiota, eri aikakausien ja

mielipiteiden vaihtelussa samana säilyvää henkitieteen ydintä. Toinen samasta asiasta käytetty termi on prisca theologia, ensimmäinen teologia. Länsimaiset esoteerikot kun ovat usein sijoittaneet Trismegistoksen määrätyn myyttejä ja faktahistoriaa toisiinsa liittävän perinteen aloittajaksi — alkutietäjäksi, jonka opetuksia toistavat muun muassa Nooa, Zoroaster, Mooses, Orfeus, Pythagoras, Platon sekä muut merkittävät ajattelijat. Näin Hermes nautti Euroopassakin pitkään myyttisen viisaustradiion isän erikoismainetta, mutta palattakoon tähän teemaan tuonnempana.

Ficinoa ja Kircheriä erotti toisistaan noin 200 vuotta, mikä oli eurooppalaisen hermetismin kulta-aikaa. Koska innostus perustui kuitenkin osin ajoitusvirheelle, liike alkoi väistämättä laantua asteittain Isaac Casaubonin todistettua 1614 hermeettisten tekstien olevan reilusti Moosesta myöhäisempiä. Sitä paitsi esoteeriakentälle alkoi tässä vaiheessa — ehkä osin Casaubonin löytöönkin liittyen — Imestyä uusia liikkeitä kuten ruusuristiläisyys ja böhmeläisyys. Suosiostaan huolimatta hermetismi oli myös jossain määrin alueellinen liike: se kosketti ennen kaikkea Italiaa ja Ranskaa — esimerkiksi Saksassa esoteria kehittyi Hermeen kulta-aikanakin omia ratojaan. (*Ks. Faivre: Eternal, s. 61 ja 101.*) Alueellisuudesta ja laantumisesta huolimatta Trismegistos on kuitenkin osoittautunut Hermeen kosmopoliittisimmaksi hahmoksi, joka ei ole koskaan täysin kadonnut mihinkään. Hahmon voi edelleen tavata yhtenä ikonina nykyliikkeiden ja -ajattelijoiden arkkityyppilistoissa.

HERMESRIITTI

Olen käsitellyt edellä Hermeen historiallisia hahmoja ja ilmenemistapoja kirjaviisaasti, miksi on korkea aika käydä suoran kokemuksen, jumaluuteen liukenemisen, pariin. Käytän esimerkkinä lukemattomia vuosia sitten suorittamaani riittiä. Olin tuolloin vasta miehuuteni kynnyksellä, oppineena vaatimaton ja tietäjänä haivenparta. Omasin kuitenkin jo tässä vaiheessa jonkin verran tietotaitoa rituaalisesta magiasta ja myös työskentelymetodini olivat sen mukaiset. Tarkoitukseni oli kutsua Trismegistos opettamaan minulle viisautta, antamaan vastauksia mieltäni askarruttaviin kysymyksiin tiettyjen riittien ja toimitusten oikeista suoritustavoista.

Kommunikoidakseni suoraan hengen kanssa muodostin temppeliini traditioni neuvoman piirin: piirsin kardinaalisuuntiin pentagrammit ja kutsuin niiden vartijoiksi neljän ilmansuunnan hallitsijat, roihuavat enkeliarkontit. Loppu olkoon lainaa rituaalipäiväkirjastani:

Tuijotin huoneen nurkkaa edessäni. Odotin jotain ilmestystä paikalle mutta mitään ei tullut — tosin tunsin sen ihokihinän, -kutinan ja -värinän joka mielestäni edeltää henkityöskentelyä. Kokosin keskittymistäni tekemällä uuden karkotusrituaalin ja jatkoin sitten Hermeen kutsumista. Sitten tajusin sulkea silmäni, minkä jälkeen alkoikin hiljalleen tapahtua. Ensimmäiseksi vieraannun rationaalisesta, odotusten lataamasta mielestäni ja omasta ruumiistani. Kehoni ei kadonnut mihinkään, mutta minä itse kävin ylöspäin, aivojeni äärettömyyteen. Jotain ennen kokematonta!

Kohta aloin nähdä arkkityyppejä: lasuurinsinistä, koristekuvioita, hieroglyfejä ja viuhkamaisia hahmoja. Tunsin nousevani ylemmäs ja ylemmäs, syvemmäs ja syvemmäs. Sekä fyysiset että imaginaariset käteni alkoivat viuhtomaan ilmassa. Käsivarsiini ilmestyi siivet — lahja ibis-lintu Hermes-Thotilta vaiko ammoisten šamaanien sielunlennon toisinto? Silti lentäminen on vain kielikuva: enhän ollut avaruudellisessa, kolmiulotteisessa tilassa jossa voisi lentää. Siivet lähinnä veivät minua hakemani hahmon tykö. Ja samaan aikaan olin fyysisessä ruumiissani, tajuten tippuvani tahatta ensimmäistä kertaa syvään transsiin — joku muu kuin minä ohjasi tätä kaikkea — eikä se tuntunut edes pahalta, vain mielenkiintoiselta.

Kohta edessäni oli hahmo. 'Edessäni' on tyhmä ilmaus: fyysiset silmäni olivat kiinni ja transsimaailmassa näin kaikkialle samaan aikaan. Silti 'edessäni' oli kuin kreikkalainen draamanaamio. Sillä oli tyhjät silmänaukot, mutta se ei ollut pelottava. Olento ei tuottanut totunnaista minää kappaleiksi repivää gnosista, vaan se oli ystävällinen.

Entiteetti naamion takana puhui minulle sanoja käyttämättä — sen viesti kaikui suorana tietona päässäni. Minäkään en puhunut suullani vaan osoitin kysymykseni olennolle. Se antoi kaipaamani

riittien suoritustapaa koskevat vastaukset. Ne yllättivät minut täysin — jos kyse oli vain oman mieleni heijastumasta, ainakin se antoi vastauksia joihin rationaalinen mieleni ei olisi koskaan yltänyt. Muutenkin oloni oli kovin tuonpuoleinen: olin lyönyt läpi siitä hengen ja aineen rajatilasta, jossa kaikki ihmiset elävät. Olin siipineni osa tätä kuhisevaa arkkityyppistä maisemaa. Tosin raja itseni ja kaiken muun välillä oli epäselvä: tavallaan minuuteni oli osa tätä maisemaa mutta samaan aikaan olin osin tietoinen erillisyydestäni — ja myös temppelissä istuvasta fyysisestä ruumiistani.

Vaikka manaamani Trismegistos on jumalan vakavin muoto, kohtaamani olento oli sympaattinen, nauravainen. Ja kyllä, Hermes oli erinomainen sanansaattaja; entiteetti joka toi viestejä jumalallisesta maailmasta ihmistietoisuuteen. Saatuani kaipaamani tiedot yhteys alkoi heiketä. Tunsin valuvani alaspäin. Kohta riitillä nostatettu maailma katosi lopullisesti ja olin koko lailla tavanomaisessa päivätajunnassani. Avasin viimeinkin fyysiset silmäni ja näin temppelini seinät. Olin palannut takaisin arkitietoisuuteen, ilmeiseen maailmaan.

Jokainen ihminen, joka on harjoittanut pontevasti 'aktiivista hengellisyyttä' — kutsuttiinpa sitä sitten vaikkapa šamanismiksi, joogaksi tai magiaksi — lienee todistanut ilmiötä jota voi kutsua esimerkiksi 'jungilaiseksi synkroniaksi'. Toisin sanoen riittejä, meditaatiota ja muita harjoituksia seuraa usein limittäisiä ilmiöitä, jotka eivät noudata totunnaisia syy–seuraus-lakeja. Hermeen kohdalla tämä tapahtui jo seuraavana päivänä — jumalahan toimii tunnetusti vikkelästi.

Palatessani töistä metrolla kotiini viereeni istui hiprakassa oleva pariskunta. Tämä mies ja nainen katsoivat arvioivasti pitämääni Barbour-takkia — merkki oli tällöin Suomessa vielä harvinainen — minkä jälkeen he alkoivat spontaanisti ylistää Hermès-muotitalon tuotoksia. Humalaisen jankuttavaa hajusteiden ja liinojen ylistysvirttä — "Hermès kertoo oikeasta tyylistä" — kesti pitkään. Koko tilanne muuttui kiusalliseksi ja osin kummitusmaiseksikin: mikä sai humalaiset avautumaan tuntemattomalle maitoparralle moisella intensiteetillä? Jumalan kuhina jatkui vielä seuraavien viikkojenkin aikana, sillä ordoni jäsenet äityivät spontaanisti kuvaamaan saamiaan Hermes-ilmestyksiä ja -visioitaan. Tämä sai järjestön kokeneemmatkin maagikot ihmettelemään jumalan osittaista läsnäoloa, "eetterissä säkenöintiä".

Riittistä ja sen seurauksista on syysyytä täsmentää kaksi asiaa. Ensinnäkin tajuan hyvin, että kuvaamani anekdootit kuulostanevat useimpien lukijoiden korviin epäuskottavalta. Vain ne, jotka ovat olleet vastaavissa tilanteissa, todistaneet eräänlaista 'tuonpuoleisen huumorintajua', tunnistanevat tilanteen ja hymyilevät itse. Toiseksi en koeta mitenkään leveillä kokemuksella. En pidä itseäni nykyisinkään kummoisena esoteerikkona, mutta tuohon aikaan olin melkoinen aloittelija. Itselleni nämä ilmestykset kertovatkin enemmän Hermeen suosiollisuudesta kuin omista voimistani. Sitä paitsi tekisin riitin nykyisin eri tavoin — tajuaisin Hermeen olevan harha harhojen joukossa tässä perimmäisessä tyhjyydessä joka todistaa aionista toiseen 'olevaiseksi' kutsuttua unta. Teknisesti katsoen langettaisin itseäni nopeammin ekstaasiin gymnosofien hengitystekniikoin ja vahvistaisin riittiä käyttämällä jumaltaiteilijan salaista aakkostoa: riimujen, vevejen ja yantrojen sanatonta kieltä. Ainakin itselleni tämä menetelmä muuttaa haetun symboli-idean tehokkaimmin viivoiksi, viivat energiaksi ja energian 'todellisuudeksi'.

Kaikesta sanotusta huolimatta nuoruuden naiivi Hermes-riitti jätti minuun jälkensä. Vaikka kyseessä ei ollut mi kään maata järisyttävä kokemus, se oli omalla tavallaan erikoislaatuinen. Olin märkäkorvan tavoin odottanut piirini eteen jonkinlaista ektoplasma-ilmestystä, mutta vastoin odotuksiani jysähdin itse toiseen maailmaan, ylittäen ensimmäistä kertaa aineen ja hengen rajan siten että rationaalinen egoni ei voinut tuhota kokemusta skeptisyydellä. Tämä tutustuminen tietoisuuden rajatiloihin tapahtui myös hyvin positiivisesti — Hermeen ohjaamana. Kaiken huipuksi jumalan kohtaaminen ohjasi aloittelijaa saman tien oikeille kosmologisille raiteille; kyseinen päiväkirjamerkintäni loppuu sanoihin:

Jo siirtyessäni temppelistä kotiini olin hyväntuulinen. Kuolleiden oppaaksi Hermes oli yllättävän nauravainen olento. Tai ehkä hän vain sielun oppaana halusi auttaa tiedustelemissani asioissa. Ja kotiin päästyäni Hermes todella iloitsee kanssani. Tämä on suopeaa naurua kuolevaisille: niille jotka elävät tasolla joka saa viimekätisen merkityksensä siitä maailmasta jota suurin osa heistä ei taas suoraan tunne. Magia, uskonto, jooga, hengellisyys, filosofia, tiede — onhan noita tilkkutäkkejä, mitäpä niillä väliä? Joka tapauksessa jokainen aidosti tuonpuoleiseen pyrkivä tietotaito on samanarvoinen. Ja arvokkainta lienee se kulttuuri joka pyrkii ilmaisemaan äsken ensimmäistä

kertaa suoraan kohtaamaani hengen maailmaa jota ei järjellä tajuta eikä sanoin ilmaista. Ja tämäkin vain muiden ihmisten, tulevien sukupolvien, vuoksi. Kyllä aito hermeetikko tietää, että rajapinnalla tässä eletään ja mihin katseensa kannattaa suunnata. Eikä varmasti muuten ole sattumaa, että Hermes on myös filosofien, kirjailijoiden ja kulttuurin jumala — kaipa hekin yrittävät osaltaan välittää kokemusta samasta.

* * *

Käännyttäköön viimein olennaisimman kysymyksen pariin: mitä Hermes voi opettaa hermeetikolle?

Vastaukseni on kolmitahoinen ja siksi sijoitan yhtä monen alaotsikon alle.

HERMEETTINEN TIETO PERIMMÄISEN VISION VÄLITTÄJÄNÄ

Perenniaalisen filosofian suurin nykynimi, René Guénon, laati eläessään kirjoitelman Hermeestä, jota on syytä esitellä tässä. Guénon nimittäin korostaa Hermeen ja hermeettisen perinteen välittävää merkitystä. Hermeen opit ja hermeettiset perustieteet — alkemia ja astrologia — eivät tiukassa mielessä opeta suoraa sakraalis-metafyysistä ('fysiikan ylittävää') näkemystä. Näissä taiteissa on kyse pikemminkin kosmoksen kokonaiskuvaa välittävästä tiedosta, kosmologiasta, mihin kuuluu sekä mikro- että makrokosmiset näkemykset. Toisin sanoen astrologiaa tai alkemiaa tutkimalla ihminen analysoi sekä ympäristöään että itseään ja oppii näin hahmottamaan sekä makro- että mikrokosmoksen takana olevaa järjestystä, rationaalisuuden ylittäviä ensimmäisiä prinsiippejä. Tämä lienee loogistakin: oppien isänä on kuitenkin tiedon jumalana ja "suurena mittaajana" tunnettu Hermes-Thot.

Varauksellaan Guénon ei halua halventaa Hermestä tai hermeettikkoja; hän vain asettaa asiat tärkeysjärjestykseen. Kaikki rationaalinen erikoistietämys on ensimmäisiin prinsiippeihin verrattuna sekundaarista. Kielikuvin ilmaistuna Hermes voi kyllä parantaa

tauteja, mutta hänen taitonsa on spagyristä, olevaisen voimia välittävää, ei Apollon tavoin spirituaalista ja teurgista, suoraa alkuvoimaa kanavoivaa. Toki hermeettiset mysteerit pyrkivät viime kädessä, äärimmilleen vietynä, ihmisen alkuperäisen spirituaalisen olemuksen vapauttamiseen — löytyyhän ruusuristiläismyyttien alkemistista transmutaatiota ja Suurta Työtä valvova arkkihermeetikkokin, Elias Artisti, aurinkokaupungista, Apollon ja muiden kuolemattomien tyyssijasta.

Alkemiassa Guénon yhdistää Hermeen caduceus-sauvan ennen kaikkea 'mystiseen ihmisruumiiseen'. Hänen mukaansa sauva symboloi subtiilia, henkisesti korkealle kehittynyttä psykofyysistä tilaa. Kommenteissaan ranskalainen ei ole yksin: jo klassisia tantratekstejä ensi kertaa maailmassa englanniksi kääntänyt Woodroffe kiinnitti 1900-luvun alussa huomioita caduceusta ympäröiviin käärmeisiin. Hänen mielestään symboliikka muistuttaa hämmentävästi itämaista ideaa ruumiin kolmesta tärkeimmästä energiakanavasta: selkärangan suuntaisesta keskuskanavasta sekä sen ympärille kiertyneistä idästa ja pingalāsta. Kaiken huipuksi caduceus huipentuu siipimäiseen rakennelmaan, josta tulee mieleen joogin meditaation avulla vapautunut tietoisuus. (*Ks. Avalon: Serpent, s. 21.*) Sauva on kuin mystinen elämän puu, axis mundi, jota pitkin tajunta sekä elämänvoima laskeutuu iäisyydestä aikaan ja materiaan. Ihmisruumiin alkemiassa caduceus onkin maguksen rituaalisauva, joka kuvaa kykyä tehdä työtä ilmeisessä maailmassa, mutta oleskella samalla universaalissa tietoisuudessa — kanavoida sen alkuvaloa tälle ohimenevien varjojen tasolle.

Mielestäni jo Corpus hermeticum viittaa tähän suuntaan esittelemällä Hermeen eräänlaisena subtiilina sieluna, jonka ylin jumala lähettää maan päälle ohjaamaan piakkoin luotavia ihmisiä. Toisin sanoen Hermes on ihmisessä sellainen sielullinen komponentti joka tulee taivaasta ihmismaailmaan luotaamaan fyysisiä, materiasta luotuja ruumiitamme. Niin tai näin, Guénon tekee alkemiakommenttiinsa mielenkiintoisen lisäyksen: tunnetusti mikro- ja makrokosmos ovat korrespondenssiyhteydessä toisiinsa. Niiden keskinäisen vastaavuuden vuoksi ei ole lainkaan ihmeellistä, että tietyn mikrokosmisen tietoisuustason saavuttaminen voi tuottaa täysin tahattomia vaikutuksia myös makrokosmoksessa. Toisin sanoen ei ollut outoa, että henkilökohtaista kosmologiaani uudelleen muokanneella Her-

mes-riitilläni oli tahattomia vaikutuksia myös 'todellisuudessa', yksityistietoisuuteni ulkoisessa matriisissa. Ilmiössä ei ole mitään sen ihmeellisempää kuin alkemistisen Suuren Työn onnistumisessa, jolloin mikrokosminen valaistuminen ja makrokosminen metallien transmutaatio tapahtu vat samanaikaisesti.

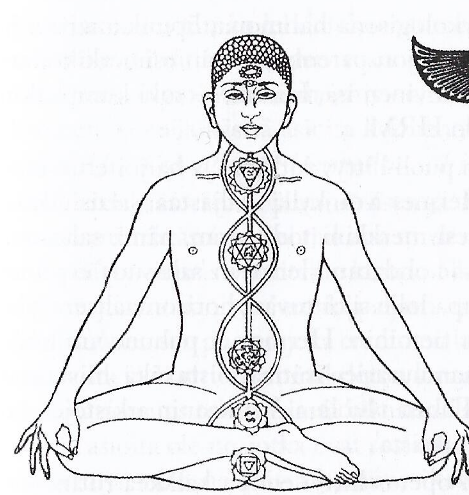
Astrologian puolella Guénon kiinnittää kosmoksen korrespondensseista oppimisessa huomiota tietysti planeetta Merkuriukseen. Roomalaiset pitivät keskiviikkoa tämän jumalan päivänä (mercuri dies); vulgaarilatinaan pohjautuvassa nykyranskassakin keskiviikko on mercredi.

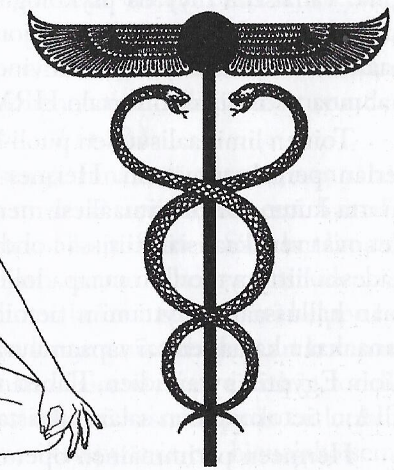
Merkuriuksen nimi määrätyillä itämaisilla kielillä, muun muassa sanskritissa, hindissä, bengalissa ja tamilissa, on "budha", minkä sanan kirjainvartalo tarkoittaa "viisautta". (Tässä mainittua budhaa ei pidä sekoittaa valaistuneeseen Buddhaan, jonka nimi tulee eri juuresta.) Myös itämailla nimenomaan keskiviikko on budhan, viisauden jumalan, päivä.

Sama teema toistuu Pohjois-Euroopassakin: monilla nimillä tunnettu Odin, Woden eli Wotan, yhdistettiin niin ikään keskiviikkoon, mistä tulee muun muassa vanhan englannin sana wodnesdæg, nykyinen wednesday. Tunnetusti niin roomalaiset kuin germaanitkin yhdistivät Odinin ja Hermeen toisiinsa useammastakin syystä. Kumpikin jumala oli musiikkiin ja runouteen yhdistetty kirjoitustaidon keksijä sekä sielujen ohjaaja. Lisäksi Odin oli, Hermeen tavoin, eräänlainen alkutietäjä ja šamanistisia piirteitä omannut viisauden isä. Kirjoituksessaan Guénon esittelee vielä miten mainitut perinteet liittyvät Keski-Amerikan myyttiseen sulkakäärmeeseen ja päätyy toteamaan kaikkien traditionaalisten oppien olevan pohjimmiltaan samankaltaisia — tiettyjen ammoisten voimien symbolit toistuvat eri puolilla maailmaa toisiaan muistuttavissa muodoissa. (*Ks. Guénon: Hermes.*)

HERMES PERIMMÄISEN KOKEMUKSEN VÄLITTÄJÄNÄ

Guénon korosti Hermestä sellaisen tiedon ja vision välittäjänä, joka voi lopulta johtaa gnosikseen. Koska itse olen astrologisen tai alkemistisen tarkkailun sijaan kiinnostuneempi suorasta maagis-šama-

nistisesta kokemuksesta, painottaisin jumalan kokemuksellista puolta. Tällöin Hermeen anti liittyy hänen ikiaikaiseen olemukseensa liminaalisuuksien valtiaana, mitä koetan edellä havainnollistaa paitsi ammoisilla myyteillä, myös omalla rituaalikokemuksellani. Totean teemasta kaksi asiaa.

Ensinnäkin pidän Hermestä teknisesti ja psykologisesti hyvänä työskentelykumppanina. Kaikki olennot eivät todellakaan halua ihmisten ottavan heihin yhteyttä, mutta muinaisten Kreikan uskomusten tavoin esitän Hermeen olevan kuolevaisia kohtaan tavattoman suotuisa entiteetti. Vaikka omat työskentelymenetelmäni pohjautuvat rituaaliseen magiaan, en näe mitään syytä miksi Hermes ei voisi ilmestyä epämuodollisessa, muusamaisen inspiroivassa hahmossa esimerkiksi häntä meditoivan kirjailijan työpöydän päälle, rukoilevasta hermeetikosta puhumattakaan. Jumalan suora tavoittaminen tuskin vaatii valtavaa vaivannäköä ja erityisen kehittyneitä maagisia operaatioita — tärkeämpää lienee haettu tietoisuus, oikea mielentila.

Kaikkien kohtaamieni jumalien joukossa Hermes on poikkeuksellinen arkkityyppi: hän on samaan aikaan lempeä ja psyykeä inspiroiva hahmo, eräänlainen alkušamaanin prototyyppi ja tietoisuuden alkemisti. Koska tämä monimerkityksellinen olento ylittää historiallisen totuuden, kirjalliset myytit ja uskonnolliset ideat, hänellä on erinomaiset edellytykset toimia edelleenkin ihmislajin filosofisena keihäänkärkenä, perenniaalisen filosofian perustajana ja alkuteolo-

gina. Tällaisena myyttis-psykologisena hahmona, lipunkantajana ja johtotähtenä Hermes toimii paljon paremmin kuin esimerkiksi vapaamuurariuden avoimen fiktiivinen isä, Hiram — toki kumpaakin hahmoa yhdistää nimivartalo HRM.

Toinen liminaalisuuden puoli liittyy tutkitun ja harjoitetun esoterian perusluonteeseen. Hermes voi kyllä paljastaa salaisuuksia, mutta kuten toivon rituaaliesi merkkini todistavan, nämä salaisuudet ovat vertikaalisia. Riitissä kohdatun Hermeen 'salaisuus' ei viime kädessä liittynyt jonkin maapallolle sijoittuvan, horisontaalisen ryhmän hallussaan säilyttämiin tietoihin. Hermes ei puhunut minulle sanaakaan kataarien tai vapaamuurarien initiaatioista eikä hiiskunut liioin Egyptin pyramidien, Tiibetin luolien, Vatikaanin arkistojen tai CIA:n tietokoneiden 'salaisuuksista'.

Hermeen perimmäinen opetus liittyi ennen kaikkea riitin vertikaaliseen perusluonteeseen. Rajatilojen ylittäjä repi maagikonalun lempeästi ulos totunnaisesta, sosiaalisesti ehdollistuneesta ja määrittyneestä 'todellisuudesta'. Samalla jumala osoitti länsimaisen 'päätietoisuuden' — järjen, rationaalisuuden, sanojen, teorioiden, diskurssien ja luokitusten — pohjimmaisen turhuuden.

Käytän edellä päätietoisuus-sanaa viittaamaan tiettyyn keholliseen kokemukseen: järkeillessään ihminen tuntee 'olevansa' — 'keskittyvänsä' — pään alueelle. Transsissa tämä kokemus muuttuu. Olet kaikkialla, muutut osaksi ympäristöä ja kommunikoit sen kanssa. Samalla oma, 'järkevä' mutta valitettavan illusinatorinen maallinen minuutesi katoaa. Ikuisuuden porteilla sosiaalisella viiteryhmällä, maallisella omaisuudella tai edes oppineisuudella ei ole merkitystä. Tästä syystä primitiivisinkin poppamies tai kylänoita voi olla suunnattomasti parempi rajatilojen hallitsija eli 'hermeetikko' kuin harvinaisista kirjoistaan tai suuresta tietämyksestään humaltunut teoreetikko. Omia planeettasfääri-matkojaan kuvannut Kircher ilmaisi tämän kaiken toisella tavalla: suuret ihmisjoukot voivat olla kiinnostuneita uskonnosta, mutta kaikkina aikoina harvassa ovat ne, jotka tajuavat mihin uskonto todella perustuu. Olettaisin että hermeettisistä hengentieteistä kiinnostuneelle tämä omasta päästä riippumattoman todellisuuden tajuaminen ja suora kohtaaminen olisi miltei elinehto.

Corpus hermeticumin ensimmäinen kirjoitelma, Poimandres, alkaa muuten kuvailulla siitä kuinka jumaluus ilmestyy kirjoittajan luo hänen ollessaan eräänlaisessa lamaantuneessa transsitilassa

— vertaa myös tämän lehden kansikuvaan: enkelit eivät ilmestyneet Jaakobille päivätietoisuuden vaan unen aikana. Ja mitä henkisestä uudelleensyntymästä hermeettisten tekstien mukaan seuraakaan? Ihminen "ei enää käsitä asioita kolmen avaruudellisen ulottuvuuden avulla". (*Ks. Copenhaver: Hermetica, s. 1 ja 52.*)

Tietenkään tämän perimmäisen ja samalla täysin avoimen salaisuuden ymmärtämiseen ei tiukassa mielessä tarvita Hermestä. Samalle tielle päätyy varmasti muitakin kinttupolkuja myöten. Siitä huolimatta itselleni juuri mainittu jumala paljasti ainoan 'oikean salaisuuden' — todellisuuden sen puolen joka on omien kokemusten myötä helppo tajuta mutta vielä sittenkin mahdoton kommunikoida. Ja juuri kommunikoimattomuus tekee asiasta 'oikean salaisuuden' — eiväthän todella salaisia asioita ole ne, jotka ovat sosiaalisesti kassakaappiin tai luolaan piilotettuja, vaan ne, joissa kommunikoitava asia on hienojakoisempi kuin siitä käytetyt sanat. Koen juuri tämän Hermeen opetuksen ytimeksi — toki kommunikoinnin mahdottomuuden vuoksi huuleni ovat tämän asian suhteen hermeettisesti sinetöidyt. En edes tiedä mitä nimiä elämykselle voisi antaa? Mystinen kohoaminen? Šamanistinen ekstaasi? Todellisuudeksi kutsutun unen matriisiluonteen syvällinen omakohtainen tajuaminen? Viime kädessä kaikki termit ovat tarpeettomia ja vääriä mielikuvia välittäviä. Yhteiskunta ja sanat muuttuvat, perenniaalinen perusta pysyy samana. Mutta valitettavasti tämän todellisen viisauden ytimen voi ymmärtää vain omakohtaisesti — ehkäpä juuri mainion rajapirun ja alkuteologin, Hermeen, avustuksella?

* * *

Tietenkään 'vertikaalinen esoteria' ei tarkoita selän kääntämistä niin sanotulle 'reaalimaailmalle', päin vastoin. Eräs islam-tutkija, Guénonilta vaikutteita saanut Corbin, esittelee persialaisia hermeetikkoja, jotka kuvaavat kohtaamaansa punaista enkeliä. Enkeli sinänsä koostuu puhtaasta valosta mutta aistimaailman läsnäolo värjää hänet punaiseksi. Tämä nuoren näköinen mutta iätön — ensimmäiseksi luotu — enkeli kertoo olevansa kotoisin "ei-mistään". Käytetty persian sana viittaa kuitenkin selvästi paikkaan, joka on olemassa. (*Ks. Corbin: Man.*)

Paradoksi johtuu siitä, että enkelin kotimaa on kolmiulotteisen maailman ulkopuolelta. Toisin sanoen: kun ihminen käy meditaa-

tioon tai transsiin ja ylittää materian rajat, kysymys tilasta tai paikasta ei ole enää mielekäs. Corbinin mukaan kyse on (tuonpuoleiseen) sisään käymisestä mikä samalla tarkoittaa sosiaalisesti ehdollistuneen maailman ulkopuolelle astumista. Yliseen käymällä tietäjä astuu totunnaisen kokemusmaailman ulkopuolelle, suoraan siihen 'matriisiin' josta kosmos koostuu. Mainittua matriisia voidaan nimittää myös esimerkiksi hengen maailmaksi; platonisempi kielikuva olisi ideamaailma.

Maailmojen välisestä portista käyminen on sikäli paradoksaalista, että kun siirtyminen on ohi ja mystikko on kohdannut enkelinsä (Hermeensä), hän ymmärtää että aiemmin 'piilotettu' henkimaailma — tila jota ei ollut 'missään' — onkin kaikkialla. Ennen henkistä murrosta aloitteleva hermeetikko koki vain ulkoisen ja näkyvän maailman. Tämä maailma kuhisee 'salaisuuksia', esimerkiksi sorrettuja kataareita ja juonittelevia vapaamuurareita. Muutoksen jälkeen gnosiksen kokenut esoteerikko tajuaa hengen maailman kietovan fyysisen todellisuuden sisäänsä. Tällöin kataarien tai vapaamuurarien kohtalot muuttuvat samantekeviksi: salaisuuksia ei enää ole tai ne ainakin menettävät valtaosan merkityksestään.

Uusi tilanne ei kuitenkaan johda jonkinlaiseen maailman hylkäämiseen, sillä viime kädessähän kaikki 'sormin kosketeltava' on tuonpuoleisen ainoa 'ilmenemistila'. Uusplatonistit kaiketi sanoisivat että ilmimaailma on se paikka, jossa Yhden virtaus jähmettyy materiaksi (hylēksi). Itämaiset budomestarit voisivat todeta, että materiassa ki-energia saa aineellisen muodon ja siksi nämä kaksi ovat toisistaan erottamattomissa. Ja mitä tällöin on ihmiselämä? Näiden kahden maailman välillä toimimista — elämistä tietoisuuden omaavina ainutlaatuisina fysikaalis-biologisina o- lentona, erään ammoisten tienristeysten rajapirun ohjatessa muun ympäröivän materia-matriisin koostumusta.

MONIMERKITYKSELLINEN JA SUVAITSEVAINEN HERMES

Guénonille 'hermetismi' tarkoitti kosmologista tietämystä, itselleni rajojen ylittämistä ja niistä filosofointia. Tässä on kuitenkin vain kahden miehen mielipiteet ja jätettäköön siksi viimeinen sana itse Hermeelle. Yksi jumalan kiehtovimmista puolista on nimittäin hänen monimerkityksellisyytensä, liikkuvuutensa, muuntuvuutensa ja tulkinnallisuutensa. Olipa kyse rajapirusta, jumalasta tai filosofikuninkaasta, Hermeessä esiintyy samoja piirteitä, mutta silti häntä on mahdoton vangita mihinkään täsmälliseen muotoon. Elohopean tavoin olento pakenee staattisia hahmoja.

Toinen Hermeen läpitunkevista piirteistä on suvaitsevaisuus sekä huikentelevainen hilpeys. Jumalalle ei tuota ongelmia valita monen tienristeyksen välillä — tai käydä niissä kaikissa yhtä aikaa. Hermes onkin kosmopoliitti joka ei jää kiinni muuttuvan maailman identiteettimäärittelyihin — esimerkiksi ideoihin esoteriasta, uskonnosta, kansakunnasta, rodusta, politiikasta tai taloudesta. Mutta historian valossa hän on hämmentävä liberaali: siellä missä Hermes on käynyt ja hänen oppejaan on luettu, on vallinnut sallivuuden ja vapaa- ja kevytmielisyyden henki.

Jokainen kiistelijä käyttää hyväkseen Hermeen ohjaamia asioita, vaikka jumala itse pysyykin erillään kiistoista. Siinä missä astrologinen Jupiter sekä Venus tavataan ymmärtää vaikutuksiltaan hyvänsuoviksi ja Saturnus sekä Mars haitallisiksi, Merkurius käsitetään neutraaliksi. Caduceus-sauvalla on positiivinen ja negatiivinen napansa. Jopa astronominen Merkurius heijastaa tätä toisiinsa punoutuneiden valon ja pimeyden käärmeiden puolta: planeettahan tapaa liikkua siten, että sillä on aina sama puoli aurinkoa kohden. Sen valoisa puoli pysyy valossa ja pimeä pimeässä. Eikö Hermes-Merkuriuskin pysy samoin neutraalina? Jo näistäkin syistä en väitä esittäneeni artikkelissani muuta kuin yhden tulkinnan, hermēneian, jumalan olemuksesta.

Kristian Aeternitas

KIRJALLISUUTTA

Avalon, Arthur (alias John Woodroffe): The Serpent Power. The Secrets of Tantric and Shaktic Yoga. New York: Dover Publications, 1974 (julkaistu alunperin 1919).

van den Broek, Roelof & Wouter J. Hanegraaff (toim.), Gnosis and Hermeticism from Antiquity to Modern Times. Albany, NY: State University of New York Press, SUNY Series in Western Esoteric Tradition, 1998.

Copenhaver, Brian P.: Hermetica. The Greek Corpus Hermeticum and the Latin Asclepius in a New English Translation With Notes and Introduction. Cambridge: Cambridge University Press, 1998.

Corbin, Henry: The Man of Light in Iranian Sufism. New Lebanon, NY: Omega Publications, 1994.

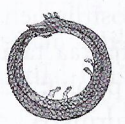
Faivre, Antoine: The Eternal Hermes. From Greek God to Alchemical Magus. Grand Rapids, MI: Phanes Press, 1995.

Fowden, Garth: The Egyptian Hermes. A Historical Approach to the Late Pagan Mind. Princeton, NJ: Princeton University Press, Mythos: Bollingen Series in World Mythology, 1993.

Guénon, René: Hermes, s. 370–375 teoksessa Jacob Needleman (toim.), The Sword of Gnosis. Metaphysics, Cosmology, Tradition, Symbolism. Baltimore, MD: Penguin Books, The Penguin Metaphysical Library, 1974.

Martin, Luther H.: Hermes, s. 405–411 teoksessa Karel van der Toorn ym. (toim.), Dictionary of Deities and Demons in the Bible: DDD. Tark. laitos. Leiden: Brill, 1999.

Platon: Kratylos, s. 219–287 teoksessa Platon, Teokset. Toinen osa. Helsinki: Otava, 1999.

TAROTIN BALLADI

Viimeaikaisten tutkimusten mukaan nk. Marseillesin Tarot-kortit esiteltiin yleisölle 1300-luvun loppupuolella. Korttien tarkoituksena ei ollut ainoastaan toimia tulevaisuuden ikkunana tai esoteerisena avaimena vaan kortit olivat salainen kartta.

Korttien sisältö perustui kolmesäkeiseen Tarotin balladiin tai Tarotin balladi perustui korttien sisältöön. Kumpi oli ensin, sitä ei tiedetä mutta se tiedetään, että tämä avain Tarotin lukemiseen kadotettiin noin vuonna 1370.

Balladin avulla kortit johdattavat kulkijan mittaamattoman aarteen luokse jonka väitetään olevan itsensä kuningas Salomonin kultakaivoksen. Nykyisten tietokoneohjelmien avulla on voitu osoittaa, että Tähti-, Kuu- ja Aurinko-korttien astronominen asettelu esiintyy viimeisen kahden tuhannen vuoden aikana ainoastaan 100- ja 1300-luvun alkupuolella joista myöhäisempi vaikuttaa todennäköisimmältä sillä legenda kertoo, että Temppeliritarit olisivat piilottaneet kaivoksen sisäänkäynnin juuri ennen vuoden 1307 murhia.

Asian ehkä mielenkiintoisin puoli on se, että Temppeliritarit kutsuivat tätä aarretta Heprealaisella nimellä San'h gra'al (Vääräuskoisten aarre).

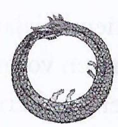
Tutkimusten mukaan korttien osoittama paikka olisi muinaisen Petran kaupungin läntisellä puolella, joka on Israelin ja Jordanian rajavyöhykettä. Petraa ja sen ympäristöä voi tutkia mm. Google Earth ohjelmalla ja se löytyy koordinaateista: Lat. 30.328892°, Long. 35.442358°.

I Jos olet oppilas taitojen salaisten, (TAIKURI)
II Ja etsit viisautta Muinaisten, (YLIPAPITAR)
II Rikkautta valtakuntien halajat, (HALLITSIJATAR)
IV Keisareiden ja tyrannien voimalla, (HALLITSIJA)
V Haluat kirkkojen hengen herruuden, (YLIPAPPI)
VI Silloin vastoinkäymiset rakkaudesta unhoita,
(RAKASTAVAISET)

VII Nyt matkaan valmistautua täytyy, (VAUNUT)
— Siis kohtalollesi pyörällä, matkaa kuin houkka.
(HOUKKA)

VIII Kartalla, todellisella ja maallisella matkata täytyy.
(OIKEUS)
IX Etsi idästä, nousevan auringon kanssa, (ERAKKO)
X Aleksandrian pyörältä, kohti itää matkaa, (KOHTALO)
XI Aqaban vieressä haukottelevan leijonan lahdella,
(VOIMA)
XII Aruban Laakso kulkee ylös, sinä sitä vastoin alas,
(HIRTETTY)
XIII Tulisessa kuolemassa Negevin autiomaan, (KUOLEMA)
XIV Vesi Aruban seuratessa katoaa, (KOHTUUS)
— Siis kohtalollesi pyörällä, matkaa kuin houkka.
(HOUKKA)

XV Katso silloin ylös paholaisen osviittaa, (PAHOLAINEN)
XVI Kuninkaallisella Vuorella kanssa huipun räjähtäneen
(TORNI)
XVII Sitten Plejadeissa, Aamun Tähti yhtyy, (TÄHTI)
XVIII Ravussa, Siriuksessa, Kuu seuraa, (KUU)
XIX Kun aurinko, Kaksosissa noussut on, (AURINKO)
XX Uskoville, näky mahtava annetaan (TUOMIO)
XXI Salomon Aarre, Jumalan Loistava lahja (MAAILMA)
— Siis kohtalollesi pyörällä, matkaa kuin houkka.
(HOUKKA)

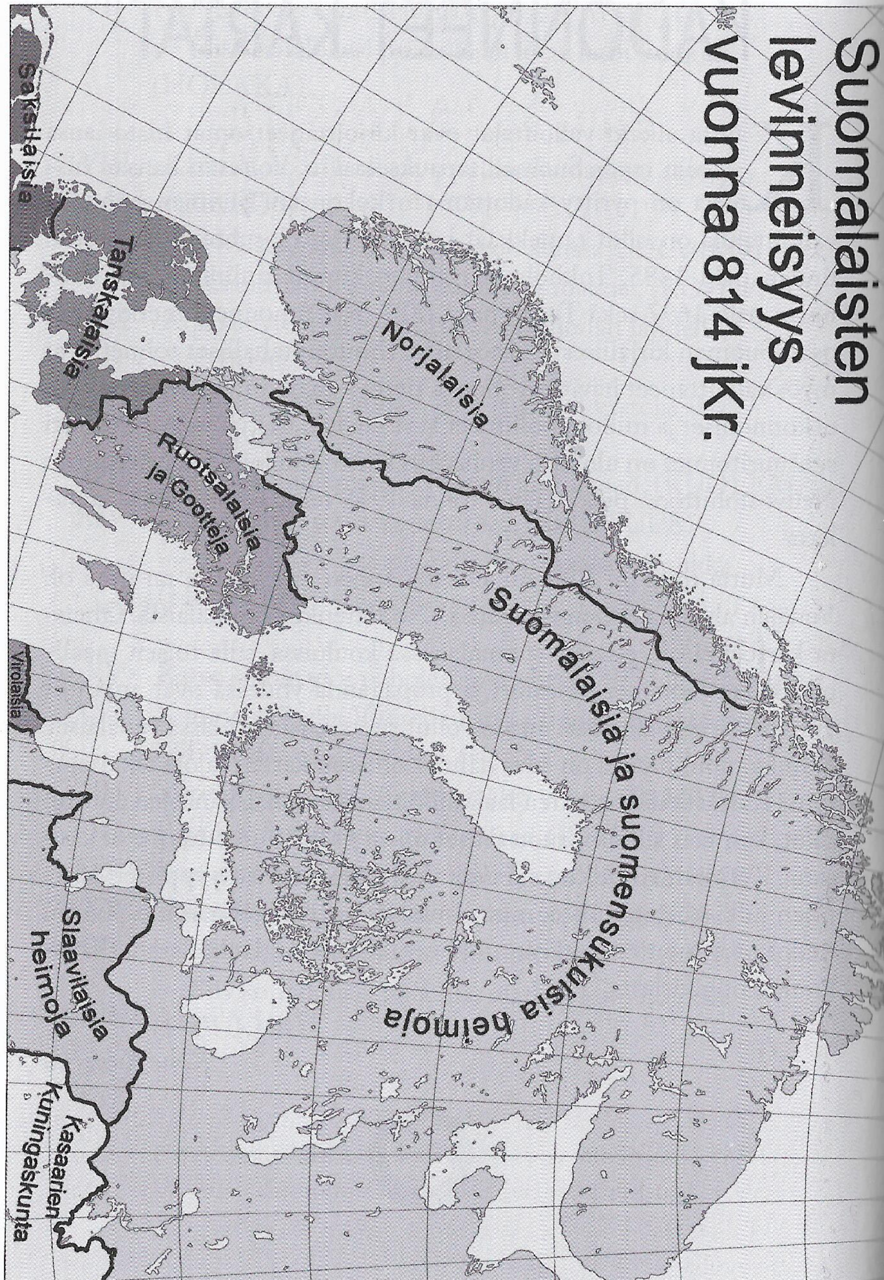

KADONNEET KARTAT

Kautta aikain valloittajat ovat kirjoittaneet omat historiansa — niin myös Suomen tapauksessakin. Voitetun kansan historia on pyritty kadottamaan kokonaan. Suomen kohdalla valloittajilla on ollut onnekkaat historialliset olosuhteet; Kuusiston linnan palo 1485, Tukholman vanhan kuninkaanlinnan Tre Kronorin palo 1697 sekä Turun palo 1827 ovat tuhonneet merkittävän osan Suomen kirjallisesta historiasta. Ihmisen tahalliset toimet ovat myös vaikuttaneet hävitystyöhön ja tietoiseen unohtamiseen, milloin uskonnolliset ja milloin poliittiset syyt takana. Erityisen raivokkaasti sensuuritoimet on ulotettu vanhoihin karttoihin joita takavarikoitiin Neuvostoliittoon pelkästään vuonna 1945 reilu 16 000 000 kappaletta.

Mutta mitä oli Ruotsin alueella ennen ruotsalaisia tai mitä oli Venäjän alueella ennen venäläisiä? No tietenkin suomalaisia. Oheista karttaa ei ole esitetty suomalaisissa kouluissa, sillä toisen maailmansodan jälkeinen sensuuri ja propaganda yhdessä ovat antaneet ymmärtää, että lännessä on aina ollut ruotsalaisia ja idässä venäläisiä. Kuinka moni meistä on edes nähnyt oheisen kartan rajoja aikaisemmin? Kartasta näkee miten laaja silloinen suomalaiskansojen alue on ollut, kun taas silloiset ruotsalaiset olivat vasta muotoutumassa kansana. Kotimainen tulkinta ei tietenkään suosi tämäntyyppisten karttojen julkista esittämistä, mutta siitäkös me viis veisaamme. Kartan tiedot ovat muuten peräisin tuiki tavallisesta englantilaisesta peruskoulun oppikirjasta.

Kane Kanerva

RIIMUKIRJOITUS SUOMALAISTA ALKUPERÄÄ?

Riimukiviä löytyy Tanskasta noin 500, Norjasta noin 750 ja Ruotsista noin 3 000 kpl. Eräiden tutkimusten mukaan ikää vanhimmilla riimuilla olisi noin 2 000 vuotta. Jos asia on näin, niin ne ovat Suomalaisten tekemiä sillä mehän tiedämme historiasta, että Suomalaiset asuttivat Tanskan ja Ruotsin alueita ennen kuin ruotsalaisia oli edes kansana, saati valtiona olemassa. Norja taas perustettiin paljon tätä myöhemmin.

Viimeisten tutkimusten mukaan (Atlantis Rising #54, sivu 40) vanhemmilla riimuilla olisi puhuttuna kielenä ikää aina kivikaudesta noin 4 000 eKr. jonka jälkeen se olisi alkanut saamaan kirjallista muotoa. Niin tai näin tiedämme suomalaisten asuttaneet em. alueita aina kivikaudesta lähtien.

Riimukirjoitus tunnetaan Suomessa kuten muuallakin nimellä Futhark. Se mitä meille ei ole kerrottu on, että muualla maailmassa yhtä tunnettu nimi riimukirjoitukselle on THURIZAS.

Tarkastelkaamme mitä historiamme tästä tietää. Esimerkiksi Kristfrid Ganander kirjoittaa seuraavaa Mythologia Fennicassa 1700-luvulla:

TUISKO, suomalainen kuningas...

TURILAS, vahva jättiläinen... Swerkkerillä oli tapana iskeä kätensä kallioon niin lujasti, että jokaisen nivelen jälki näkyi kiinteässä kivessä...

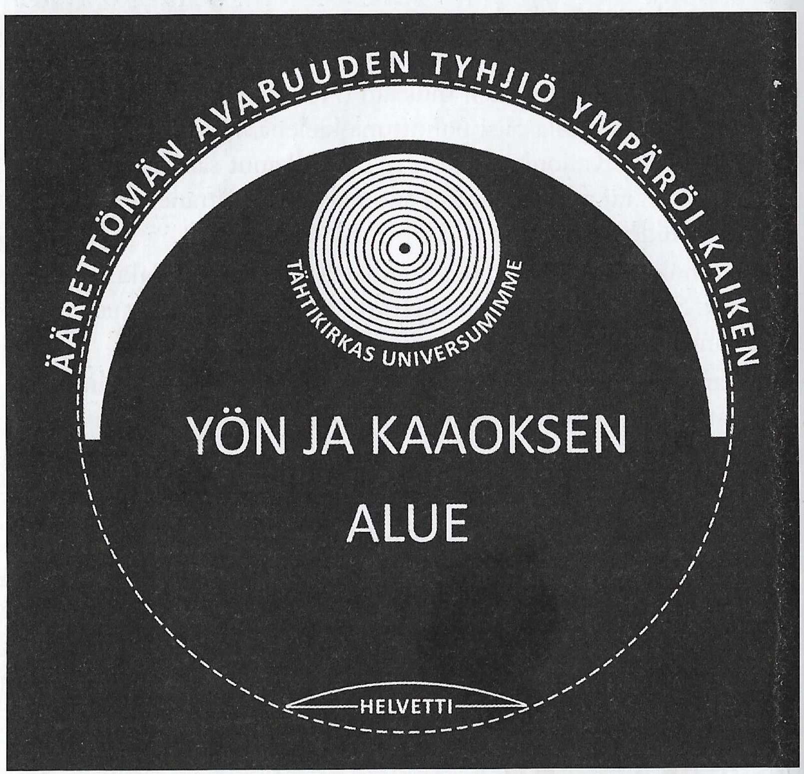
TURRI-TURRAS eli TURRISAS, suomalaisten sodan jumala... Piispa Agricola laskee Turrisaan hämäläisten epäjumaliin... Eräät vertaavat häntä Thoriin.... [huom. suomalaisten 4. kuningas].

Johannes Messenius taas kirjoittaa Suomen kronikassaan 1600-luvulla:

Nooalla oli neljä poikaa Tuiskon heistä nuorimpana sai Euroopasta itä- sekä pohjoisosat... Tuiskon toi monta hyvää tapaa... lait ja oikeudet ja viisaan taidon kirjoittaa, ehkä riimukirjaimin mitkä heillä näemme me vieläkin...

Ei siis ole mikään yllätys, että Ruotsin eteläosissa olevia riimukiviä on saatu avattua käyttämällä Suomen kieltä avaimena.

Juha Immonen

Homer Baxter Sprague (1829–1918), Milton's Cosmography, Boston 1889. Käännös: Kane Kanerva.

MUSIIKKI & ÄÄNI

Alussa oli sana, tai ääni; luomismysteerin manifestoituma. Tuo suuri tuntematon joka musiikin pakottamana haluaa murtautua ulos kuuntelijan sielun kahleista ja yhtyä takaisin siihen alkulähteeseen josta se on kummunnut jo ennen ajan alkua.

Jo muinoin totuuden etsijät oivalsivat koko maailmankaikkeuden koostuvan värähtelystä eli äänestä. Tämän takia joku heistä kirjoitti "Alussa oli sana" eikä tämä suinkaan ollut kehotus soittaa ovikelloja ja häiritä ihmisten rauhaa paatoksella, vaan se oli yksinkertainen ilmaisu sille, että ääni oli ensin. Tämän ensimmäisen äänen myötä henki tuli tietoiseksi itsestään samoin kun me tulemme musiikin avulla tietoisiksi ja ymmärrämme, että olemme osa jotain selittämätöntä ja käsittämätöntä.

MUSIIKKI JA AIKA

Okkultistit puhuvat perinteisesti äänen kolmesta salaisuudesta eli aineesta, hengestä ja luomisesta mutta harva tietää, että äänellä on neljäs salaisuus, joka on aika.

Musiikin avulla koettua aikaa voidaan helposti pidentää. Tämä on hyvin tuttu ilmiö esimerkiksi Lapin shamaanien joukossa jotka huomasivat joskus muinoin, että ulkopuolinen joikaus teki shamaanimatkasta huomattavasti pidemmän. Päivätietoisuudessa oleva fyysinen aika ei siis pidentynyt vaan psyykkisesti koetun matkan pituus. Saman ilmiön kokevat kaikki jotka "uppoutuvat" kuuntelemaan musiikkia. Esimerkiksi suggestopedisen opetuksen tehokkuus perustuu pääosin taustalla olevaan musiikkiin. Musiikin kuuntelu parantaa oppimiskykyä ja asioiden omaksumista, ei pelkästään rentoutumisen avulla vaan siksi, että tieteelle vielä tuntemattomasta syystä määrätynlainen musiikki moninkertaisen ihmisen kyvyn omaksua tietoa. Oikeastaan tätä voisi verrata jonkinlaisiin valveuniin. Jokainen on kokenut tilanteen jossa viiden minuutin unessa on tapahtunut asioita jopa useiden tuntien edestä.

Hurjimpien teorioiden mukaan musiikki edesauttaa asioiden yhtäaikaista käsittelyä rinnakkaistodellisuuksissa. Tätä voisi verra-

ta uusiin tietokoneprosessoreihin joissa yhdessä prosessorissa onkin yhden sijasta kaksi ydintä nopeuttamassa laskutoimituksia. Ehkäpä Aboriginaalit ovat oikeassa sanoessaan, että soittaja siirtyy toiseen ulottuvuuteen.

KEHON JA MIELEN VIRITTÄMINEN

Kaikella materialla on ominaistaajuus jossa se alkaa resonoida eli värähdellä. Jokaisen ihmisen keho värähtelee määrätyllä taajuudella ja jokaisella sisäelimellä on oma värähtelytaajuutensa.

Toisen maailmansodan aikoihin José Silva niminen nuorukainen kiinnitti huomiota Saksalaisten tutkimuksiin aivojen värähtelytaajuuksista. Radio- ja televisiokorjaajan taustan omaavana hän alkoi miettiä pystyisikö ihmisaivot virittämään "oikeille" taajuuksille. Lopputuloksena syntyi maailmankuulu Silva-menetelmä jonka avulla aivot "viritetään" paremmille tai luonnollisimmille taajuuksille jotka edesauttavat luovuutta, muistia ja jopa eheyttävät kehoa.

Esimerkiksi terve maksa värähtelee 7 Hz (Hertz = värähdystä/sekunti) tietämillä ja jos maksa sairastuu, niin se värähtelee joko tämä yli tai ali. Sairasta maksaa voidaan kuntouttaa alistamalla sitä terveen taajuuksille. Tämä pätee ihmiskehon eri osien lisäksi kehoon kokonaisuutena. Osa musiikkiterapiasta perustuukin taajuuksien fyysisesti eheyttäviin vaikutuksiin.

Silva ei sinänsä keksinyt mitään uutta. Oiva esimerkki tästä on maailman vanhimmaksi soittimeksi sanottu didgeridoo. Tämä Aboriginaalien ikiaikainen puhallin on omiaan "virittämään" niin mielen kuin kehonkin parhaaseen mahdolliseen tilaan. Didgeridoon matalat taajuudet toimivat kehossa monin eri tavoin. Fyysisesti matalat taajuudet läpäisevät pehmytkudoksen ja aiheuttavat kehossa värähtelyä joka rentouttaa ja eheyttää kokonaisvaltaisesti. Aivoissa tämä resonaatio lisää mm. endorfiinin ja serotoniinin luonnollista tuotantoa. Psyykkisesti didgeridoo mm. aiheuttaa soittajalle ja kuuntelijalle "optimaalisen epävarmuuden" tilan jolloin ihminen pystyy esim. selvittämään ja ratkomaan traumoja ja muita ristiriitoja alitajuisesti. Tämän takia didgeridoon ääntä kuvaillaan usein eheyttäväksi ja/tai vaikuttavaksi.

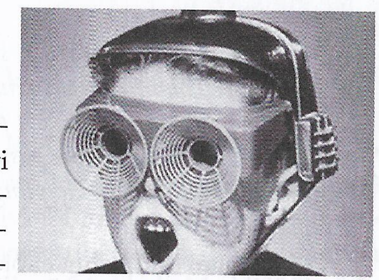
Aboriginaalit eivät tietenkään ole ainoita muinaisen tiedon hallitsijoita vaan täysin samoihin tuloksiin päästään vaikkapa kurkkulaululla joka kaikuu niin Tuvalaisen paimenen teltassa kuin buddhalaisluostarin saleissakin.

Kautta aikojen on tiedetty, että "pyhät" sanat ja mantrat resonoivat lausujan kehossa saaden aikaan fyysisiä ja psyykkisiä muutoksia. Kaikki mantrat eivät ole itsestään selvästi hyväksi ja siksi monissa salatieteissä yms. onkin ollut tapana, että "mestari" antaa jokaiselle oppilaalle juuri hänelle sopivan mantran tai sanan.

Jo pelkästään hokemalla OM itselleen (tai muille) sopimattomalla tavalla voi saada aikaiseksi jopa hengen lähdön tai jotain vieläkin vakavampaa. Tämän takia "oppilaalle annetaan" oikea ja turvallinen ääni jonka avulla hän voi "virittää" itsensä paremmille taajuuksille. Väärällä "virityksellä" voi helposti ajelehtia hallitsemattomasti (trippailu) tai availla vääriä portteja. Seikkailu tuntemattomassa saattaa pysyä jotenkuten käsissä mutta riski kohdata "se mitä ei voi tuntea" on joka kerta hyvin suuri.

Vääriä ääniä kuiskimalla voidaan avata Pandoran lipas ja siksi voimallisimmat äänet ovatkin olleet ihmiskunnan suurimpia salaisuuksia. Vaikka nämä pyhät "resonaatiot" matkaavat useimmiten lausumattomina maan poveen mestarien ja muiden mukana niin ne eivät silti katoa. Aina on joku joka "löytää" ne uudestaan.

ÄÄNI MANIPULAATION VÄLINEENÄ

Kuluttajien keskuudessa äänen voimaa manipulaation välineenä ei juuri voisi vähempää aliarvioida. Eri taajuuksien avulla ihmistä voi pomputtaa ja vedättää mennen tullen. Esimerkiksi TV-mainoksiin sisällytetään sellaisia rytmejä ja taajuuksia jotka saavat voimaan pahoin jolloin mainos "syöpyy" alitajuntaan jonka jälkeen ihminen kuvittelee tekevänsä ostopäätöksen omasta vapaasta tahdosta. Kauhuelokuvissa viljellään 30 Hz taajuutta joka saa ihmisen tuntemaan itsensä epävarmaksi kun taas sankari- ja nk. nyyhkyelokuvissa viulujen laskevat sävelaskeleet saavat katsojan kyy-

nelehtimään kohtauksen naurettavuudesta huolimatta. Äänilevyihin joko piilotetaan tai miksataan pintaan matalia taajuuksia jotka tutkimusten mukaan saavat naiset kiihottumaan jne.

Suurin osa länsimaalaisista ihmisistä manipuloi itse itseään musiikin avulla. Murrosiän myllerrystä ja hormonien epätasapainoa lievennetään ja tasapainotetaan voimakkaalla ja vaikuttavalla musiikilla mikä selittää myös sen miksi tasapainoisempi aikuisväestö keskittyy vähemmän voimakkaaseen musiikkiin. Kirkoissa urkujen taajuudet aiheuttavat tutkimusten mukaan uskonnollisen kokemuksen. Määrätynlainen musiikki siis lisää rauhoittavien hormonien eritystä kun taas toisenlaisella musiikilla ihminen voidaan ajaa hermoraunioksi. On myös tapauksia joissa musiikki voi laukaista epilepsiakohtauksen tai aiheuttaa kirjaimellisesti fyysistä pahoinvointia.

Tieto äänellä manipuloinnista onkin yksi tarkimmin vartioituja salaisuuksia joka tosin on kaikkien ulottuvilla jos iskee taalaa pöytään. Hollywood ei olisi Hollywood ilman tarkoituksellista musiikkia. Jokainen voi esimerkiksi katsoa **Spielbergin** tuotannon ilman ääniä ja todeta ettei niissä ole mitään ihmeellistä tai tavanomaisuudesta poikkeavaa.

Elokuvateollisuus ei sinänsä ole tuonut mitään uutta markkinoille. Se on vain hyödyntänyt ikiaikaista tietoa musiikin voimasta.

ÄÄNEN TUHOVOIMA

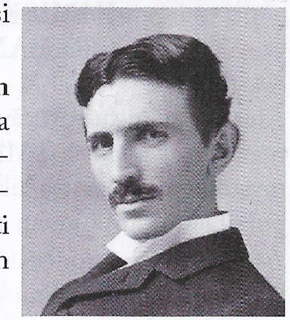
"Ja seitsemän pappia kantakoon seitsemää oinaansarvista pasunaa arkin edellä. Seitsemäntenä päivänä kulkekaa kaupungin ympäri seitsemän kertaa, ja papit puhaltakoot pasunoihin. Ja kun pitkä oinaansarven puhallus kuuluu, kun kuulette pasunan äänen, niin nostakoon koko kansa kovan sotahuudon; silloin kaupungin muuri kukistuu siihen paikkaansa" (Joosua 6:4-5).

Tämä raamatun kohta ei ole täysin hatusta vedetty vaan sillä on vankka todellisuuspohja. Äänen voimalla voidaan todellakin aiheuttaa tuhoa. Esimerkiksi lääketieteestä tunnemme kuinka munuaiskiviä jauhetaan tomuksi ultraäänen avulla.

Sotateollisuus on keksinyt vieläkin hurjempia käyttötarkoituksia äänelle. Saksalaiset rakensivat vuonna 1944 ääniaseen jolla pystyttiin 30 sekunnissa tappamaan kaikki 100 metrin säteellä ja vielä

300 metrin päässä se aiheutti vakavia vammoja. Aseen kohdistama äänenpaine yksinkertaisesti murskasi sisäelimet iskemällä jopa 1 500 kertaa sekunnissa. Ase perustui tekniikkaan jossa metaania ja happea räjäytettiin resonaatiokammiossa josta syntyvä ääni suunnattiin parabolien avulla yhteen pisteeseen. Toinen Saksalaisten keksintö oli kymmeniä metrejä pitkä torvikaiutin jolla mm. pystyttiin ampumaan kallioon reikiä. Molemmat aseet osoittautuivat liian hankalaksi käsitellä taistelussa eikä niitä tiettävästi koskaan käytetty sodankäynnissä.

Nykyaikaisten ääniaseiden isänä pidetään yleisesti Ranskalaista professoria **Vladimir Gavreauta.** Vaikka hänen 60-luvun kokeistaan on kyseenalaista tietoa aina kuolemantapauksista rakenteiden tuhoutumiseen kilometrien matkalta, keskittyvät hänen keksintönsä ja niiden myöhemmät sovellukset lähinnä luomaan kipua ja epämiellyttäviä tuntemuksia erilaisten voimakkuuksien ja taajuuksien yhdistelmillä. Näiden käyttö rajoittuu toistaiseksi lähinnä väkijoukkojen yms. hajottamiseen.

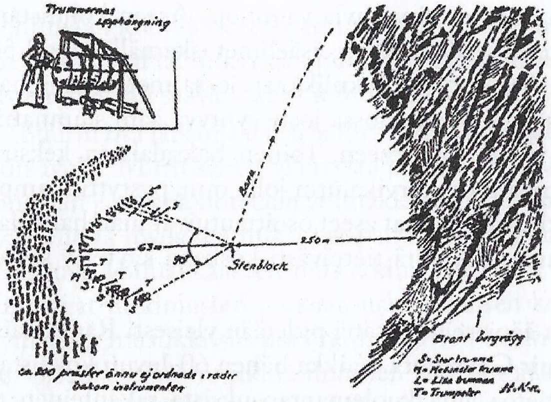

Legendaarisia ovat myös **Nikola Teslan** (1856–1943) tekemät kokeet taajuuksilla jotka saivat kerrostalon tärisemään korjauskelvottomaksi. Tosin näistäkään ei voi varmuudella sanoa mitään sillä Edison sijoitti omaisuuksia Teslan tutkimusten ja maineen mustamaalaamisen hyvällä menestyksellä.

ÄÄNI KUMOAA PAINOVOIMAN?

Tunnetuimpia tapauksia lienevät Ruotsalaisen Henry Kjellsonin 50-luvulla tallentamat kaksi kuvausta kivien levitoimisesta musiikin avulla. Vuonna 1939 hänen ystävänsä tohtori Jarl vieraili Tiibetiläisessä luostarissa jossa hänelle näytettiin kuinka 13 rummun ja kuuden trumpetin äänen avulla saatiin 1,5 m^3 kokoisia kiviä "lennätettyä" 250 metrin matkan yläpuolelle olevalle kielekkeelle. Toinen kuvaus vastaavanlaisesta levitaatiosta Tiibetistä, samoilta ajoilta, on Itävaltalaisen Linauerin.

Erään mielenkiintoisen väitteen mukaan **Edward Leedskalnin** (1887–1951) olisi käyttänyt äänen levitoivaa voimaa rakentaes-

Kjellsonin hahmotelma
Tiibetiläisten kivilevitaatiosta

saan Floridassa sijaitsevan Coral Castlen (alk. Rock Gate Park). Leedskalnin rakensi koko suunnattoman monumentin yksin ja muilta salaa. Muutamat silminnäkijät ovat kertoneet kuinka hän lauloi kiville.

IHMISKUNNAN SIIRTYMINEN KORKEAMPIIN VÄRÄHTELYIHIN

Alussa mainittu virittäytyminen perustuu pääsääntöisesti erittäin mataliin taajuuksiin. Mikä sitten on se korkeampi värähtely josta mystikot ovat kautta aikojen puhuneet? Mistä oikein on kyse kun puhutaan ihmiskunnan siirtymisestä korkeampiin värähtelyihin?

Kyseessä ei todellakaan ole New Age-tyylinen eteerinen syntetisaattorihihhulointi tai kirkon liian korkealta ja epävireisesti joikaava mummokuoro.

Todellisuudessa kyseessä olevat korkeammat taajuudet ovat niin matalia taajuuksia, ettei ihmiskorva edes erota niitä. Puhutaan nk. ELF-taajuuksista (Extre- mely low frequency) joiden aallonpituus on noin 100 000–10 000 kilometriä (mitä matalampi taajuus, sen suurempi aallonpituus). Vertailuksi esimerkiksi tavallisen H-sävelen aallonpituus on noin 1,6 metriä.

Käytännössä korkeampiin värähtelyihin siirtyminen tarkoittaa maapallon värähtelyn muuttumista korkeammaksi. Vuonna 1993 maapallon värähtelytaajuudeksi mitattiin 7,8 Hz, joka oli hyvin tavanomainen lukema. Tämä maapallon värähtelytaajuus on pysynyt lähes vakiona niin kauan kuin sitä on mitattu, kunnes joidenkin väitteiden mukaan vuonna 1998 tulokseksi saatiin 10,2 Hz. Vuoteen 2006 mennessä tämä taajuus olisi noussut jo 12 Hz:n tietämille.

Toistaiseksi varmistamattomien tietojen mukaan maapallon värähtelytaajuus olisi siis melkein kaksinkertaistunut viimeisen 13 vuoden aikana ja tämän värähtelyn nousun arvioidaan saavuttavansa huippunsa vuonna 2012, jolloin hurjimpien povauksien mukaan syntyy uusi ihmisrotu nimeltä Homo luminous ja ihmiskunta astuu korkeamman tietoisuuden autuaaseen tilaan.

Tieteen kannalta näkymä ei ole yhtä ruusuinen. Mahdollisesti kasvanut värähtelytaajuus kertoo mahdollisesta tulevasta mullistuksesta. Mehän tiedämme, että maapalloa kohtaavat suuret katastrofit säännöllisin väliajoin ja yksi teorioista on, että maapallo alkaa ”vaappumaan” säännöllisin väliajoin, joka aiheuttaa maankuoren luiskahtamisen uuteen sijaintiin. Navat eivät siis vaihda kirjaimellisesti paikkaansa vaan maan kuori sijaintiansa napojen suhteen. Niin tai näin, vaappuminen muuttaa luonnollisesti maapallon värähtelytaajuutta ja saattaa olla, että vaappuminen voimistuu niin hitaasti, että se on havaittavissa vasta taajuuden muutoksista. Loppu onkin sitten suuri rysäys (kataklysmi) kuten kaikki jotka ovat joskus hyrrällä leikkineet, tietävät...

Kane Kanerva

KATSAUS RUUSURISTILÄISYYDEN HISTORIAAN

Ruusuristiläisyyden ympärillä on vuosisatojen ajan ollut monenlaisia spekulaatioita ja tulkintoja. Tässä artikkelissa keskityn luomaan tiiviin yleiskatsauksen ruusuristiläisyyden syntyyn ja taustoihin.

Historioitsija Frances Yates (1899–1941) on todennut klassikkoteoksessa The Rosicrucian Enlightenment (1972), että on perusteltua puhua 1600-luvun ruusuristiläisyydestä historiallisena tosiasiana. Lähtökohtana ei kuitenkaan ole olettamus tietyn konkreettisen salaseuran olemassaolosta. Sen sijaan Yatesin mukaan kysymys on väljästä "liikkeestä", aatevirtauksesta ja jonka piirteitä sekä vaikutushistoriaa on mahdollista hahmottaa. Ruusuristiläisillä Yates tarkoittaa henkilöitä, jotka enemmän tai vähemmän kannattivat tämän aatevirtauksen ja utopian uskonnollis-yhteiskunnallisia näkemyksiä sekä puolsivat oletetun salaisen veljeskunnan pyrkimyksiä.

MANIFESTIT JA 1600-LUVUN RUUSURISTILÄISYYS

Saksassa, Kasselissa ilmestyivät painettuina versioina vuosina 1614–1615 tekstit Fama Fraternitatis ja Confessio Fraternitatis. Famassa, joka siis ilmestyi vuonna 1614, kerrotaan Ruusuristin veljeskunnan olemassaolosta ja vuosina 1378–1484 eläneestä **Christian Rosenkreutzista**.

Pamfletissa kerrotaan, miten tämä oppinut mies, Rosenkreutz, matkusti Damaskossa ja Egyptissä, jossa hänet opastettiin muun muassa magian, matematiikan ja parantamisen salaisuuksiin. Palattuaan Saksaan hänen kerrotaan perustaneen Ruusuristin veljeskunnan vuonna 1407.

Famasssa kerrotaan myös, että vuonna 1604 löydettiin Christian Rosenkreutzin hautakammio. Se merkitsi uuden aikakauden alkua.

Confessio, joka siis ilmestyi vuonna 1614, esitteli kertaalleen Famassa esitetyt teemat ja Confessiossa oli myös viittauksia apokalyptiikkaan. Teos Christian Chymische Hochzeit Christiani Rosencreutz, (Christian Rosenkreuztin kemialliset) häät ilmestyi vuonna 1616. Se on luonteeltaan eräänlainen sankarikertomus ja kertoo Rosenkreutzin matkasta sekä osallistumisesta kuninkaallisiin häihin. Teos on täynnä värikästä ja monimuotoista hengellisen alkemian symboliikkaa.

Manifestien mukaan veljeskunnan tehtävänä on toimia uuden aikakauden airueena. Niissä kehotettiin kaikkia Euroopan oppineita yhdistämään voimansa ja liittymään veljeskunnan riveihin. Manifestit julistivat, että on tullut laajan reformaation aika tieteen, uskonnon ja kasvatuksen alueilla. Tieteen tehtävä ymmärrettiin myös hengellisenä. Luonnontieteiden erityisesti alkemian/kemian ja matematiikan tutkimusta haluttiin edistää. Samoin haluttiin uudistaa lääketieteellistä tutkimusta. Uskonnollisessa reformaatiossa korostettiin sisäisen mystisen hengellisyyden merkitystä. Manifestit kertovat, että veljeskunta ei itse asiassa opeta mitään uutta, vaan opettaa muun muassa ikivanhaa pythagoralaista ja kabbalistista viisautta. Tämä näkemys muistuttaa renessanssin aikana vallinnutta "prisca theologia" — ajatusta, jonka mukaan "ikuinen viisaus" on löydettävissä myös ennen kristinuskoa vaikuttaneissa uskonnoissa ja filosofioissa. Tosin kristinuskon katsottiin edustavan viime kädessä täydellisintä totuutta.

Manifestien ilmestyessä Eurooppa oli kolmekymmentävuotisen sodan kynnyksellä ja ilmapiiri oli hyvin jännitteinen. Monet kokivat, että, että alkanut reformaatio oli jäänyt sekä uskonnollisessa, että yhteiskunnallisessa mielessä keskeneräiseksi. Manifestit herättivät erittäin suurta mielenkiintoa ja toivoa tuon ajan Euroopan sivistyneistön parissa. Veljeskuntaan yritti moni saada yhteyttä, mutta turhaan. Varsinainen manifestien jälkeinen ruusuristiläinen innostuksen aika oli melko lyhyt (1614–1620), vaikka levisikin melko laajalle Saksaa Ranskaan ja Böömiin. Ruusuristiläiseen spekulaatioon liittyviä kirjoituksia puolesta ja vastaan ilmestyi kuitenkin tuona aikana 200 sekä noin 900 1800-luvun alkuun mennessä. Tunnettuja "ruusuristiläisiä" (henkilöt, jotka kannattivat ruusuristiläisiä visioita ja levittivät niitä kirjoituksiensa kautta) olivat esimerkiksi **Robert Fludd** (1574–1637), **Julius Sperber** (? –1619), **Elias Ashmole** (1617–1692), **Mi-**

chael Maier (1568–1622), **Amos Comenius** (1592–1670) ja **Samuel Hartlib** (1595–1662).

KIRJOITTAJAT?

Manifestien alkuperä on jäänyt epäselväksi. Melko varmana pidetään, että teoksen "Kemialliset Häät" on kirjoittanut luterilainen pappi **Johan Valentin Andreae** (1586–1654). Hän opiskeli Tübingenin yliopistossa. Andreae solmi yhteyksiä henkilöihin, jotka tutkivat muun muassa kristillistä kabbalaa ja kannattivat manifesteissa esiintyviä ajatuksia. Esimerkiksi **Christopher McIntosh** on esittänyt kirjassaan The Rosicrucians (1987), että manifestit olisivat mahdollisesti syntyneet Tübingenin oppineiden piirissä. Termi "ruusuristiläinen" juontaa juurensa mitä ilmeisemmin myyttisestä Rosenkreutzin hahmosta. McIntoshin mukaan eräänlainen esikuva Ruusuristin veljeskunnalle on saattanut olla kilta Orden der Indissolubilisten (Erottamattomien kilta, sääntökunta), joka perustettiin Saksassa vuonna 1577. Killan perustivat kaivoksenomistajat, jotka olivat kiinnostuneet muun muassa alkemiasta. Andreae on todennäköisesti kuulunut ryhmään nimeltä Fruchtbrigende Gesellschaft, jonka juuret juontavat puolestaan edellä mainittuun Orden der Indissolubilisten-kiltaan.

Tunnettu englantilainen tiedemies, matemaatikko ja maagikko **John Dee** (1527–1608) on ollut todennäköisesti merkittävä taustavaikuttaja, voisi sanoa "harmaa eminenssi" ruusuristiläisen aatevirtauksen taustalla. Dee matkusteli 1580-luvulla Böömissä ja vieraili mm. Prahassa. **Rudolf II**:n aikana. Praha oli merkittävä keskus, jossa vielä kukoisti laaja renessanssin hermeettinen perinne. Manifesteissa näkyvät selvästi vaikutteet Deen teoksesta De Monas Hieroglyphica Deen näkemykset ovat levinneet ilmeisesti Böömista Saksaan ja ne ovat antaneet vaikutteita ruusuristiläisyyteen.

Ruusuristiläisen innostuksen aikana Andreae halusi ottaa ilmiöön etäisyyttä. Pari vuotta Kemialliset häät — teoksen jälkeen hän kuvaa sitä sanalla ludibrium, joka tarkoittaa leikkimielistä asiaa, pilaa. Kolmekymmentävuotisen sodan alkuvaiheilla hän perusti järjestön, joka on suuntautunut filantrooppiseen toimintaan ja luonnontieteiden vaalimiseen. Järjestö ilmensi jollain tavoin niitä ihanteita, joihin Andreae opiskeluaikoinaan tutustui.

VAIKUTUKSET

Ruusuristiläinen aatevirtaus oli ennen muuta kristillinen liike, jossa oli voimakkaita mystiikan vaikutteita. Ruusuristiläinen maailmankuva rakentui pitkälle hermeettisille näkemyksille. Erityisesti kristillisellä kabbalalla, alkemialla, pythagoralaisella lukumystiikalla ja Paracelcuksen opeilla oli siinä suuri merkitys. Manifesteilla ja ruusuristiläisellä aatteella oli myös poliittinen tavoite. Monien protestanttien mielissä kajasti tuona aikana edelleen kuva vahvasta, yhtenäisestä ja reformoidusta Euroopasta, jossa keulahahmona olisi **Fredrik** V. Ruusuristiläisyys oli hengeltään myös antikatolinen liike, joka oli suuntautunut Hapsburgien kuningashuonetta vastaan. Hapsburgien kuningashuonehan edusti katolisen Euroopan valtamuodostelmaa.

Osa vaikutusvaltaisista protestanttijohtajista kannatti Fredrik V:ttä Böömin hallitsijaksi. Fredrik V suostui tähän tehtävään ja hänet kruunattiin vuonna 1619. Katolinen armeija kuitenkin tuhosi Fredrik V:n joukot Valkoisen vuoren taistelussa Prahassa vuonna 1620. Katolinen vastauskonpuhdistus levisi nopeasti ja manifestien julistama visio uudistuneesta Euroopasta kuihtui. Ruusuristiläiset ajatukset ja utopia eivät silti kokonaan hävinneet, vaan toiveikkaat näkemykset laajan reformaation mahdollisuuksista virisivät uudelleen Englannissa ennen maan ajautumista sisällissotaan. Varsinaista suoraa yhteyttä ei voi osoittaa olevan ruusuristiläisen liikkeen ja kuuluisan luonnontieteellisen seuran The Royal Societyn (per.1660) välillä, vaikka **Yatesin** mukaan ruusuristiläinen eetos onkin vaikuttanut jossain määrin seuran syntyyn.

Ruusuristiläisyys sijoittuu mielenkiintoisella tavalla renessanssin ja ensimmäisen tieteellisen vallankumouksen väliin. Se heijasti luonnontieteiden nousua, vaikka toisaalta se ammensikin edelleen paljon aineksia renessanssin hermeettisestä perinteestä. Liike suhtautui myönteisesti ja suvaitsevaisesti luonnontieteelliseen tutkimukseen. Yatesin mukaan ruusuristiläisyys oli aatevirtaus, jota voi luonnehtia valistuksen kaltaiseksi ilmiöksi. Luonnontieteiden ja koulutuksen asemaa haluttiin kehittää, mutta varsinaisesta valistusajasta poiketen myös uskonnolla ja mystiikalla oli siinä keskeinen merkitys. Ruusuristiläisyys vaikutti myös Paracelsuksen koulukunnan näkemysten voimistumiseen. Merkittävää on nimenomaan se, että 1600-luvun ruusuristiläinen aate on antanut mallin ja inspiraatiota erilaisille vel-

jeskunnille, jotka syntyivät myöhemmin. Esimerkiksi Alankomaissa on ilmeisesti perustettu ruusuristiläinen ryhmä jo vuonna 1622. Hallessa, pietismin ydinalueella on vuonna 1680 perustettu veljeskunta Sincera Confoederatio, joka ovat jatkaneet aiemmin mainitun Orden der Indissolubilisten-killan perinnettä.

GOLD UND ROSENKREUZT

Historiallisella varmuudella todennettavat selkeästi järjestäytyneet ryhmät, jotka käyttivät itsestään, nimitystä Gold und Rosenkreuzt-veljeskunta voidaan jäljittää 1740–50-luvun Preussiin. Kysymyksessä on ollut siis todellinen hierarkkisesti muotoutunut veljeskunta, jota edelsivät Preussissa toimineet väljemmät ryhmittymät. Veljeskunnan syntyyn on antanut inspiraatiota merkittävästi 1719 ilmestynyt teos Opus Mago-Cabalisticumet Theologicum. Gold und Rosenkreutzia oli saanut vaikutteita vapaamuurariudesta.

Tunnusomaista veljeskunnalle oli erittäin suuri mielenkiinto alkemiaan. Tämä piirre liittyy osaltaan siihen, että alkemia koki uuden tulemisen 1700-luvulla. Poliittisesti Gold und Rosenkreuzt oli konservatiivinen ja elitistinen. Veljeskunta tarjosi foorumin niille, jotka kokivat rationalismin riittämättömäksi, mutta joita ei myöskään tyydyttänyt perinteisten kirkkokuntien opit. Veljeskunnan piirissä vaalittiin myös nationalistisia näkemyksiä. Preussin hallitsija **Fredrik II Wilhelm** (1786–1797) sekä muutamat maan johdossa olevat korkea-arvoiset virkamiehet olivat Gold-und Rosenkreuzin jäseniä. Tuona aikana veljeskunta levisi saksankieliselle alueelle, mutta Fredrik II:n kuoltua liike kuihtui, joskaan ei aivan kokonaan hävinnyt.

Lienee syytä ottaa esille lyhyesti myös kysymys vapaamuurariuden ja ruusuristiläisyyden suhteesta.

Operatiivisesta vapaamuurariudesta puhuttaessa tarkoitetaan keskiaikaisia "ammattiliittoja", veljeskuntia joilla on ollut myös uskonnollinen funktio. Spekulatiivisesta vapaamuurariudesta puhuttaessa taas tarkoitetaan ryhmiä, joiden tehtävä ei enää konkreettisesti liittynyt ammatilliseen rakennustoimintaan. Varsin yleisesti katsotaan, että spekulatiivinen vapaamuurarius on saanut alkunsa Skotlannissa 1600-luvun loppupuolella.

Kuitenkin vuotta 1717 pidetään ikään kuin perinteisen vapaamuurariuden alkuna, koska silloin perustettiin Lontoon suurloosi. Englannista vapaamuurarius levisi ensin Ranskaan, jonka kautta se laajeni saksankieliselle alueelle. Juuri ilmeisesti Ranskassa syntyi 1700-luvun loppupuolella niin sanottu vapaamuurarillinen Rose-Croix aste. Viimeistään 1790-luvulla Ranskassa on myös toiminut vapaamuurariudesta vaikutteita saaneita ruusuristiläisiä veljeskuntia, jotka eivät kuitenkaan kuuluneet perinteisen vapaamuurariuden piiriin. Yatesin mukaan on varsin ilmeistä, että ruusuristiläisyyden ja vapaamuurariuden välillä on ollut yhteyttä. Hänen mukaansa ei ole perusteltua pitää liikkeitä selkeästi samankaltaisina.

LOPUKSI

Kertomus Rosenkreuzista ja salaisesta ruusuristin veljeskunnasta on elänyt jo useamman vuosisadan ajan. Se on siirtynyt polveilevasti eteenpäin aina uusille sukupolville. On huomattava, että 1600-luvun ruusuristiläisyys (keskeisinä elementteinä renessanssin hermeettinen perinne, nouseva uusi luonnontiede, protestanttinen mystiikka, antikatolisuus, apokalyptiset piirteet) eroaa monista 1800-luvun loppupuolelta lähtien syntyneistä ruusuristiläisistä ryhmistä.

Vaikka "alkuperäinen" veljeskunta on ollut fiktiota ja allegoriaa, ruusuristiläisyydellä on konkreettiset jäljet historiassa. Ruusuristiläisyyden nimissä tarjottu mystinen ja ikuinen viisaus taanneet, että veljeskunnan tarina on jaksanut kiehtoa ihmisiä melkein neljäsataa vuotta.

KIRJALLISUUTTA

McIntosh, Christopher: The Rosicrucians. The History and Mythology of an Occult Order. Wellingborough: Crucible. 1987

White, Ralph (ed.): The Rosicrucian Enlightenment Revisited. New York: Lindisfarne Books.1999

Yates, Frances: The Rosicrucian Enlightenment. London & New York: Routledege Classics. (1972) 2002

Jussi Sohlberg

VIIDES EVANKELIUMI

JEESUS KRISTUKSEN SALATTU ELÄMÄ INTIASSA — OTE MUINAIS-INTIALAISESTA KÄSIKIRJOITUKSESTA

Venäläissyntyinen toimittaja, upseeri ja liikemies Nikolai Aleksandrovich Notovitch 1858–1916 (Nicolas Notovitch) matkusteli Afganistanin, Intian ja Tiibetin alueilla oppiakseen hindujen kulttuurista. Kerran eräällä matkallaan vuonna 1887 hän sattui vierailemaan Ladakissa, joka on Pohjois-Intialaisen Lehin maakunnan suurin kaupunki. Tämän vierailun aikana eräs buddhalaisluostarin apotti kertoi hänelle Lhasassa säilytettävästä muinaisesta käsikirjoituksesta, johon oli tallennettu kuvaus Pyhän Issan (Jeesuksen) elämästä. Notovitch päätti etsiä käsikirjoituksen käsiinsä ja ennen Lhasan matkaa hän vieraili vielä Himiksen luostarissa, jossa hän sattui kysymään tiesikö tämän luostarin apotti mitään Pyhästä Issasta. Hänen hämmästykseen apotti kertoi, että "Issan nimi on suuresti arvostettu buddhalaisten keskuudessa ja luostarimme kirjastosta löytyy käsikirjoituksia joihin korkeimmat lamat ovat tallentaneet Buddha-Issan elämän vaiheita siitä kuinka hän harjoitti Pyhää Oppia Intiassa ja Israelin lasten keskuudessa, missä pakanat surmasivat hänet".

Notovitch ei ehtinyt nähdä näitä kirjoituksia, sillä Britannian hallitus epäili kaikkia venäläisiä vakoojiksi (kuten myös Blavatskya) ja hän katsoi parhaimmaksi matkusta pois. Matka pysähtyi kuitenkin heti alkuunsa, sillä hän putosi hevosen selästä ja loukkasi jalkansa, minkä seurakusena hänet otettiin Himiksen luostariin toipumaan. Toipuessaan hän tutki luostarin kirjastoa ja löysi lopulta nämä käsikirjoitukset, ja käänsi ne tulkin avustuksella tiibetistä venäjäksi.

Vuonna 1894 Notovitch julkaisi kirjan ranskaksi nimellä "La vie inconnue de Jesus Christ" ja samana vuonna se ilmestyi Yhdysvalloissa nimellä "Life of Saint Issa, Best of the Sons of Men".

Julkaisu aiheutti luonnollisesti kohua ja hänet leimattiin huijariksi ja valehtelijaksi. Yksi suurimpia skeptikkoja tekstin suhteen oli

Swami Abhedananda (1866–1939), joka päätti todistaa tekstin väärennökseksi. Hän matkusti pohjoiseen Himalajalle saakka löytääkseen Himiksen dokumentin tai vastaavan kopion. Omaksi hämmästykseen hän löysikin dokumentin ja julkaisi sen Bengaliksi kirjassaan nimeltä "Kashmir O Tibetti".

Vuonna 1925 suomessakin asunut venäläinen taiteilija ja filosofi Nicholas Roerich (1874–1947) vieraili Himiksen luostarissa, jossa hän sai nähdä käsikirjoitukset. Roerich tallensi legendan pyhästä Issasta myös omaan matkapäiväkirjaansa.

Kaiken kaikkiaan näiden vuosien aikana lukuisat ihmiset ovat nähneet nämä Himiksen käsikirjoitukset tai vastaavat kopiot toisessa luostarissa. Käsikirjoituksia on tiettävästi jopa yritetty tuhota ja tiedetäänkin tapaus, jossa eräs pappi lainasi yhtä kopiota tutkittavaksi mutta saatuaan sen käsiinsä, hän tuhosi sen kristinuskoa pilkkaavana.

Hävittämisyrityksistä huolimatta Himiksen käsikirjoitukset ovat nähtävissä luostarissa vielä tänäkin päivänä.

PYHÄN ISSAN, PARAIMMAN IHMISEN POJISTA, ELÄMÄ

I

1. Maa on tärissyt ja taivaat ovat itkeneet sen suuren rikoksen tähden, joka vast'ikään on tehty Israelin maassa.
2. Sillä he ovat rääkänneet ja surmanneet suuren, hurskaan Issan, jossa asusti maailman henki,
3. Joka oli tullut lihaan yksinkertaisena kuolevaisena, jotta ihmiset siitä hyötyisivät ja pahat ajatukset sen kautta poistettaisiin.
4. Ja että se johtaisi takasin rauhan, rakkauden ja onnen elämään ihmisen, joka on synnin kautta alennustilaan saatettu, ja palauttaisi hänen tietoonsa ainoan näkymättömän Luojan, jonka armo on rajaton ja ijankaikkinen.
5. Tässä se, mitä Israelista tulleet kauppiaat ovat tästä asiasta kertoneet.

II

1. Israelin kansa, joka asusti hyvin viljavata maata, leikaten kaksi satoa vuodessa, ja joka omisti äärettömiä karjalaumoja, herätti Jumalan suuttumuksen syntiensä takia.
2. Ja hän saattoi heille hirvittävän rangaistuksen, ottamalla heiltä pois heidän maansa, heidän karjansa ja kaiken, mitä he omistivat; ja Israel painui rikkaitten ja mahtavain pharaoitten, jotka silloin hallitsivat Egyptissä, orjuuteen.
3. Tämä kohteli Israelilaisia julmemmin kuin eläimiä, köyttäen heidät kahleisin ja pannen raskaimpaan työhön; he ruhjoivat ja runtelivat Israelilaisia ja kielsivät heiltä ruokaa ja suojaa;
4. Jotta he olisi pysyneet alituisen kauhun tilassa ja menettäneet ihmisyyden muodonkin.
5. Ja heidän hirveässä hädässään Israelin lapset, muistaen taivaallisen suojelijansa, kääntyivät rukouksillaan hänen puoleensa ja pyysivät hänen apuansa ja armoansa.
6. Silloin hallitsi Egyptissä valistunut pharao, joka oli tullut kuuluisaksi monien voittojensa, kokoomiensa suurien rikkauksien ja muhkeitten palatsiensa kautta, jotka hänen orjansa olivat rakentaneet heidän omilla käsillään.
7. Tällä pharaolla oli kaksi poikaa, joista nuorempi oli nimeltä Mossa; ja oppineet Israelilaiset opettivat hänelle useita tieteitä.
8. Ja Mossaa rakasti kansa yli koko Egyptin hänen hyvyytensä vuoksi ja sen osanoton tähden, jota hän osotti kärsiville.
9. Nähdessään että Israelilaiset suunnattomista kärsimyksistään huolimatta kieltäytyivät hylkäämästä omaa jumalaansa ruvetakseen kumartamaan noita ihmiskäsin tehtyjä, jotka olivat Egyptiläisten jumalia,
10. Mossa uskoi heidän näkymättömään jumalaansa, joka ei sallinut heidän masentuneen voimansa horjua.
11. Ja Israelilaiset johtomiehet yllyttivät Mossan intoa ja luottivat häneen, rukoillen häntä kääntymään pharaon, hänen isänsä, puoleen, uskonheimolaistensa eduksi.
12. Prinssi Mossa pyysi isäänsä lieventämään näitten kovaonnisten ihmisten kohtalo, mutta pharao suuttui häneen ja pani vielä raskaamman kuorman orjiensa kannettavaksi.

13. Tapahtuipa nyt pian tämän jälkeen, että suuri onnettomuus kohtasi Egyptin; rutto tappoi nuoria sekä vanhoja, terveitä sekä sairaita ja pharao uskoi, että hän oli saattanut omien jumaliensa vihan lankeamaan hänen päällensä;
14. Mutta prinssi Mossa selitti isällensä, että hänen orjiensa jumala se oli ryhtynyt toimiin kovaonnisen kansansa eduksi, rangaisten Egyptiläisiä.
15. Pharao käski nyt Mossan, poikansa, koota kaikki juutalaisheimoon kuuluvat orjat ja johtaa heidät kauas pääkaupungista ja perustaa toisen pääkaupungin, jossa hänen oli pysyttävä heidän kanssansa.
16. Mossa ilmoitti nyt heprealaisille orjille, että hän oli vapauttanut heidät heidän jumalansa, Israalin jumalan, nimessä; ja hän meni heidän kanssansa pois pääkaupungista ja Egyptin maasta.
17. Hän johti heidät sitten siihen maahan takasin, jonka he olivat syntiensä tähden menettäneet; hän sääti heille lakeja ja määräsi, että heidän oli aina rukoiltava näkymätöntä luojaa, jonka hyvyys on loppumaton.
18. Prinssi Mossan kuollessa Israelilaiset huolellisesti noudattivat hänen lakejansa ja jumala korvasi heille ne vääryydet, mitä he olivat Egyptissä kärsineet.
19. Heidän valtakuntansa tuli mahtavimmaksi koko maailmassa; heidän kuninkaansa tulivat kuuluisiksi rikkauksistaan ja pitkä rauhan aikakausi vallitsi Israelin lasten keskuudessa.

III

1. Maine Israelin rikkaudesta levisi yli koko maailman ja naapurikansat kadehtivat heitä.
2. Mutta Hebrealaisten voitokkaita aseita johti Korkein itse, ja pakanat eivät uskaltaneet hyökätä heidän päällensä.
3. Onnettomasti kyllä, ihminen ei aina tottele omaakaan tahtoaan, ei Israelilaisten uskollisuus heidän jumalaansa kohtaan ollut pitkäaikainen.
4. He alottivat sillä, että; unohtivat kaikki ne suosion osotukset, joita hän oli heille osottanut, kutsuivat häntä nimeltään ainoastaan harvoissa tilaisuuksissa ja pyysivät suojelusta noidilta ja loihtijoilta.

5. Kuninkaat ja hallitsijat asettivat omat lakinsa niitten sijalle, jotka Mossa oli laatinut; Jumalan temppeli ja uskonnon harjotus oli hylätty, kansa heittäytyi nautintoihin ja menetti alkuperäisen puhtautensa.
6. Monta vuosisataa oli kulunut siitä, kun he Egyptistä olivat lähteneet, niin jumala jälleen päätti rangaista heitä.
7. Muukalaiset rupesivat tunkeutumaan Israelin maahan hävittäen viljavainiot, polttaen kylät ja ottaen asukkaat vankeuteen.
8. Joukko pakanoita tuli meren takaa Romelesin maasta; he panivat Hebrealaiset valtansa alle ja sotaväen päälliköt hallitsivat heitä Caesarin nimessä.
9. Temppelit olivat hävitetyt ja ihmiset oli pakotettu luopumaan näkymättömän Jumalan palvelemisesta ja uhraamaan eläimiä pakanallisille epäjumalille.
10. Jalosukuiset otettiin sotamiehiksi; naiset ryöstettiin heidän puolisoiltaan; alemmat kansanluokat lähetettiin orjina tuhat määrissä merten taakse.
11. Lapset surmattiin armotta; pian ei läpi Israelin kuulunut muuta kuin itkua ja valitusta.
12. Tässä hädässä kansa muisti mahtavan jumalansa; he rukoilivat häneltä armoa ja pyysivät häntä antamaan heille anteeksi; meidän Isämme pohjattomassa hyvyydessään kuuli heidän rukouksensa.

IV

1. Ja nyt oli aika täytetty, jonka Korkein Tuomari, hänen rajattomassa laupeudessaan, oli valinnut tullakseen itse lihaan ihmisolennoksi.
2. Ja ijankaikkinen henki-olio, joka oli asustanut täydellisessä toimettomuudessa ja korkeimmassa autuudessa, heräsi ja erottautui Ijankaikkisesta Olennosta määräämättömäksi ajaksi,
3. Todistaakseen, ihmismuotoon astumalla, miten meidän on päästävä sopusointuun Jumaluuden kanssa ja saavutettava ijankaikkinen onnellisuus,
4. Ja opettaakseen omalla esimerkillään, miten me voimme saavuttaa siveellisen puhtauden ja erottaa sielun sen järeästä kuoresta,

jotta se saavuttaisi tarpeellisen täydellisyyden, päästäkseen taivaan valtakuntaan, joka on muuttumaton ja jossa ikuinen onni vallitsee.

5. Pian sen jälkeen ihmeellinen lapsi syntyi Israelin maassa: Jumala itse lapsen suun kautta puhui ruumiin mitättömyydestä ja sielun ylevyydestä.
6. Tämän vastasyntyneen lapsen vanhemmat olivat köyhiä ihmisiä ja kuuluivat syntyään erityisen hurskaasen perheesen, joka ei välittänyt entisestä maallisesta suuruudestaan, ylistääkseen Luojan nimeä ja kiittääkseen häntä niistä onnettomuuksista, joitten kautta hän katsoi hyväksi heitä koetella.
7. Korvatakseen heitä heidän kestävyydestään totuuden tiellä Jumala siunasi perheen esikoisen; hän otti hänet valitukseen ja lähetti hänet nostamaan niitä, jotka olivat langenneet pahuuteen, ja parantamaan niitä, jotka olivat kärsimysten alaisia.
8. Tämä jumalallinen lapsi, joka sai nimeksi Issa, alkoi jo hennoimpina lapsuuden aikoinaan puhua yhdestä näkymättömästä Jumalasta, kehottaen ihmisiä, jotka olivat eksyneet hurskauden tieltä, katumaan ja puhdistamaan itsensä heidän synneistänsä.
9. Ihmisiä tuli kaikilta tahoilta kuuntelemaan ja ihmettelemään niitten sanain viisautta, jotka tulivat hänen lapsellisilta huuliltaan; kaikki Israelilaiset yhtyivät julistamaan, että Ijankaikkinen Henki asusti tässä lapsessa.
10. Kun Issa oli saavuttanut kolmentoista vuoden ijän, jolloin Israelilaisen oli otettava vaimo itselleen,
11. Se talo, jossa hänen vanhempansa asustivat ja ansaitsivat heidän toimeentulonsa vaatimattomalla työllä, tuli rikkaitten ja ylhäisten kokouspaikaksi, sillä he tahtoivat saada vävykseen nuoren Issan, joka jo oli tullut kuuluksi Kaikkivaltiaan nimessä pitämistään opettavista puheista.
12. Silloinpa Issa salaa jätti isänsä talon, meni pois Jerusalemista ja muutamain kauppiaitten parissa matkusti Sindh'iä kohti,
13. Kehittääkseen itseänsä suurten Buddhain jumalallisella sanalla ja lakien tutkimisella.

V

1. Neljännellätoista ikävuodellansa nuori siunattu Issa matkusti Sindh'in taakse ja asettui pyhään maahan Arialaisten keskuuteen.
2. Hänen nimensä maine levisi Pohjois-Sindh'iin. Hänen matkustaessaan viiden joen maan ja Radjipontanin läpi, Djaine jumalan palvelijat pyysivät häntä jäämään heidän keskuuteensa,
3. Mutta hän jätti Djainen harhaan eksytetyt jumaloitsijat ja kävi tutustumassa Juggernautiin, Orsis'in maakunnassa, missä Viassa-Krishnan jäännökset lepäävät, ja jossa hänet riemulla vastaan ottivat valkean Brahman papit.
4. He opettivat hänet lukemaan ja ymmärtämään Veda kirjallisuutta, parantamaan rukouksella, opettamaan ja selittämään pyhää kirjallisuutta, ajamaan ulos pahoja henkiä ihmisen ruumiista ja palauttamaan hänet ihmisen kaltaiseksi.[64]
5. Hän vietti kuusi vuotta Juggernautissa, Rajegrihassa, Benaresissa ja muissa pyhissä kaupungeissa; kaikki häntä rakastivat, sillä Issa eli sovussa Vaisya-porvariston ja Soudra-työväestön kanssa, joille hän opetti pyhää kirjallisuutta,
6. Mutta Brahmani-papit ja Kshatriya-aatelisto väittivät, että suuri Para-Brahma kielsi heitä lähestymästä niitä, jotka hän oli luonut sisuksistaan ja jaloistaan:
7. Että Vaisyat olivat oikeutetut kuulemaan yksinomaan Vedain lukemista eikä muulloin kuin paastopäivinä.
8. Että Soudrat eivät olleet ainoastaan kielletyt kuulemasta Vedain lukemista, vaan niitä vilkasemastakin; sillä heidän velvollisuutensa oli vaan Brahmanien, Kshatriyain jopa Vaisyainkin palveleminen ja heidän orjinaan oleminen.
9. »Kuolema yksinomaan voi vapauttaa heidät orjuudesta», sanoo Para-Brahma. »Jätä heidät siis ja palvele meidän kanssamme jumalia, jotka näyttävät sulle vihansa, jollet heitä tottele».
10. Mutta Issa ei välittänyt; ja mennen Soudrain keskuuteen, hän saarnasi Brahmaneja ja Kshatriyaita vastaan.
11. Hän ankarasti moitti niitä ihmisiä, jotka ryöstivät heidän lähimmäisiltään ihmis-oikeudet, sanoen: »Isä Jumala ei tee mitään eroa lastensa välillä, vaan ovat ne kaikki yhtä rakkaita hänelle.«

64 Parantamaan hulluja.

12. Issa kielsi Veda ja Pourana kirjain jumalallisen alkuperän, selittäen seuralaisilleen, että yksi ainoa laki on annettu ihmisille ohjaamaan heitä teoissansa.
13. »Pelkää Jumalaasi, polvistu yksinomaan hänen edessään ja hänelle yksin on sinun uhrattava».
14. Issa kielsi Kolminaisuuden ja Para-Brahman syntymisen Vishnuksi, Sivaksi ja muiksi jumaliksi, sanoen:
15. »Ijankaikkinen Tuomari, Ijankaikkinen Henki muodostaa yhden ainoan näkymättömän avaruuden sielun, joka yksin luopi, pitää koossa ja henkii kokonaisuudessa.
16. Hän yksin on tahtonut ja luonut, hän on ollut olemassa ijankaikkisuudesta ja tulee olemaan loppumattomasti; hänellä ei ole vertaista taivaissa eikä täällä maan päällä.
17. Suuri Luoja ei jaa voimaansa kenenkään kanssa, niinkuin teille on opetettu, sillä hänellä yksinään on ylin voima.
18. Hän sen tahtoi ja maailma tuli näkyviin; yhdellä jumalallisella ajatuksella hän kokosi vedet ja erotti ne maapallon kuivista osista. Hän on perussyynä ihmisen salaperäiseen olemiseen, johon hän on puhaltanut osan olemustaan.
19. Ja hän on antanut ihmisen vallan alaisuuteen maan ja vedet ja eläimet ja kaiken, mitä hän on luonut, ja jota hän ylläpitää muuttumattomassa järjestyksessä, määräten kunkin olennon ijän.
20. Jumalan viha tulee pian kääntymään ihmistä kohti, sillä hän on unohtanut Luojansa ja täyttänyt hänen temppelinsä kauheuksilla, ja hän jumaloi kaikenlaisia luontokappaleita, jotka Jumala on alistanut hänen valtaansa.
21. Sillä ollakseen kivien ja metallien mieliksi, hän uhraa ihmisolentoja, joissa asuu osa Korkeimman Henkeä.
22. Sillä hän nöyryyttää niitä, jotka otsat hiessä työtä tekevät sen joutilaan suosiota ansaitakseen, joka istuu ylellisesti katetun pöydän ääressä.
23. Ne, jotka ryöstävät heidän veljiltään jumalallisen onnen, tulevat itse sen menettämään ja Brahmanit ja Kshatriyat tulevat orjiksi Soudraille, joitten kanssa Ijankaikkinen tulee asustamaan ikuisesti.
24. Sillä viimeisenä tuomiopäivänä Soudrat ja Vaisyat tulevat saamaan rikoksensa anteeksi tietämättömyytensä takia, mutta niihin tulee Jumala vihansa kääntämään, jotka ovat anastaneet itselleen hänen oikeutensa» .

25. Vaisyat ja Soudrat olivat ihastuksissaan ja kysyivät Issalta, miten heidän on rukoiltava saavuttaakseen heille tulevan autuuden.
26. »Älkää palvelko kuvajumalia, sillä he eivät kuule teitä; älkää kuunnelko Veda kirjojen lukemista, sillä totuus on niissä väärennetty; älkää hätäilkö uskomaan kaikenmoisia asioita; älkääkä nöyryyttäkö teidän lähimmäisiänne.
27. Auttakaa köyhiä, puoltakaa heikkoja, älkää loukatko ketään; älkää ahnehtiko, mitä teillä ei ole, mutta näette toisilla olevan.»

VI

1. Kun valkeat papit ja sotilaat saivat tietää, mitä Issa puhui Soudrille, niin he päättivät surmata hänet ja lähettivät palvelijansa häntä etsimään.
2. Mutta Issa sai tiedon uhkaavasta vaarasta Soudrilta ja pakeni yöllä Juggernautista, pääsi vuoristoon ja pakeni Gothamide maakuntaan, suuren Cacya-Mouni Buddhan syntymäseutuun, ihmisten keskuuteen, jotka palvelivat ainoata ja ylintä Brahmaa.
3. Opittuaan täydellisesti Pali kielen, hurskas Issa antautui tutkimaan pyhiä Soutra kääryjä.
4. Kuusi vuotta myöhemmin Issa, jonka Buddha oli valinnut hänen pyhää sanaansa levittämään osasi täydellisesti selittää pyhiä kääryjä.
5. Hän lähti sitten Nepalista ja Himalaya vuoristosta ja astuen Rajipoutan laaksoon matkusti länteen, saarnaten eri kansoille ihmisen täydelliseksi pääsemisestä.
6. Ja siitä hyvästä, mitä meidän on tehtävä toisillemme, joka on varmin keino päästäksemme nopeasti Ijankaikkisen Hengen yhteyteen. »Se joka saavuttaa kuollessaan alkuperäisen puhtautensa, sanoi Issa, »tulee saamaan syntinsä anteeksi ja oikeuden nähdä Jumalan majesteettisuuden.»
7. Vaeltaessaan raakalais-seutujen läpi, jumallinen Issa opetti kansalle, että näkyväin jumalain palvelus oli vasten luonnon lakeja.
8. »Sillä ihminen», sanoi hän, »ei ole saanut nähdä Jumalan muotoa eikä hänelle ole annettu kykyä muodostamaan jumalankuvaa, joka olisi Ijankaikkisen näköinen.

9. Sitäpaitsi se ei ole ihmisen omantunnon mukaista, että ajatellaan jumalallisen puhtauden ylevyyttä alemmaksi kuin eläimiä, tahi teoksia, jotka on valmistettu ihmiskäsin kivestä tahi metallista.
10. »Ijankaikkinen Lainsäätäjä on yksi; ei ole muita jumalia kuin hän; hän ei ole jakanut maailmaa kenenkään kanssa, eikä uskonut aikomuksiaan kenellekään.
11. »Aivan niinkuin isä kohtelee lapsiaan, niin tuomitsee Jumala ihmisiä kuoleman jälkeen laupeutta uhkuvain lakiensa mukaan; ei hän tule milloinkaan nöyryyttämään lastansa niin, että hän sallisi tämän sielun siirtyä ikäänkuin puhdistumaan eläimen ruumiisen.
12. »Taivaallinen laki,» sanoi Luoja Issan huulien kautta, »ei hyväksy ihmisten uhraamista kuvapatsaille tahi eläimille; sillä minä olen uhrannut ihmiselle kaikki eläimet ja kaiken, mitä maailma sisältää.»
13. Kaikki on annettu ihmiselle, joka on suoranaisesti ja likeisesti minun, hänen Isänsä, yhteydessä; siitä syystä se, joka ryöstää minulta minun lapseni, hän tulee ankarasti tuomittavaksi ja rangaistavaksi jumalallisen lain mukaan.
14. »Ihminen ei ole mitään Ijankaikkisen Tuomarin edessä, aivan niinkuin eläin ei ole mitään ihmisen edessä.
15. »Siitä syystä minä sanon teille, hylätkää teidän epäjumalanne, älkääkä pitäkö mitään menoja, jotka vieroittavat teidät Isästänne ja sitovat teitä pappeihin, joista Taivahisen kasvot ovat pois kääntyneet.
16. »Sillä ne ne ovat eksyttäneet teidät pois oikeasta Jumalasta ja heidän taikauskonsa ja julmuutensa johtaa teitä järkenne sekaantumiseen ja kaiken siveyden menettämiseen.»

VII

1. Issan sanat levisivät pakanain keskuuteen niissä maissa, joiden läpi hän matkusti, ja ihmiset hylkäsivät heidän epäjumalansa.
2. Tämän nähdessään papit vaativat häntä, joka todellisen Jumalan nimeä ylisti, todistamaan syytöksiänsä heitä kohtaan ja näyttämään kansan edessä epäjumalain arvottomuuden.

3. Ja Issa vastasi heille: »Jos teidän epäjumalanne ja teidän eläimenne ovat mahtavia ja tosiaan omistavat yliluonnollisen voiman, niin hävittäkööt minut paikalla.»
4. »Tee ihmetyö», inttivät papit, »ja anna sinun Jumalasi hävittää meidän Jumalamme, jos hän näitä inhoaa.»
5. Mutta silloin Issa sanoi: »Meidän Jumalamme ihmeet alkoivat silloin, kun avaruus luotiin; niitä tapahtuu joka päivä ja joka hetki; jokainen, joka ei niitä näe, on menettänyt yhden elämän ihanimmista lahjoista.
6. Eikä Jumalan viha tule kääntymään hengettömiä kivi-, metalli- tahi puukappaleita vastaan, vaan ihmistä vastaan, jonka, pelastaaksensa, tulisi hävittää kaikki pappien pystyttämät epäjumalain kuvat.
7. Aivan niinkuin kivi ja santamurunen, itse asiassa arvoton ihmiselle, odottaa kärsivällisesti sitä hetkeä, milloin ihminen ottaa ja tekee siitä jotakin hyödyllistä,
8. Niin olisi ihmisen odotettava sitä suurta suosiota, milloin Jumala kunnioittaa häntä tuomiollaan.
9. Mutta voi teitä, ihmisen vihollíset, jollei se olekaan sellainen suosio, mitä te odotatte, vaan pikemmin Jumaluuden viha; voi teitä, jos te odotatte siksi kuin se näyttää voimansa ihmeitten kautta.
10. Sillä ei hänen vihansa hävitä epäjumalia, vaan ne, jotka ne ovat pystyttäneet; heidän sydämmensä tulee olemaan ikuisen tulen uhrina, ja heidän ruumiinsa tulevat paloitettuina joutumaan petojen ruuaksi.
11. Jumala ajaa pois nuo saastaiset joukostansa, mutta ottaa takaisin luoksensa ne, jotka ovat eksyneet siksi, että he olivat väärin ymmärtäneet sen taivahisen hiukkasen, joka heissä asustaa.»
12. Nähdessään pappiensa voimattomuuden, pakanat uskoivat Issan sanoja ja, peläten Jumaluuden vihaa, särkivät epäjumalansa kappaleiksi; ja papit pakenivat välttääkseen kansan kostoa.
13. Ja Issa opetti myöskin pakanoille, että heidän ei olisi pyrittävä näkemään Ijankaikkista Henkeä omilla silmillään, vaan koetettava tuntea sitä sydämmessään ja puhtaalla sydämmellä tehtävä itsensä ansainneeksi sen suosiota.
14. »Ei siinä kyllä, että te lakkaatte uhraamasta ihmisiä,» hän sanoi »vaan ei teidän ole uhrattava edes eläimiä, joissa henki on, sillä kaikki on luotu ihmisen itsensä hyväksi.

15. Älkää ottako sitä, mikä kuuluu naapureillenne, sillä se olisi niitten tavarain anastamista, mitkä naapurinne on otsansa hiellä hankkinut.
16. Älkää pettäkö ketään, jotta teitä itseänne ei petettäisi; tehkää tilinne selväksi omassa tunnossanne ennen viimeistä tuomiota, sillä silloin se tulee olemaan liian myöhäistä.
17. »Älkää antautuko riettauteen, sillä se on Jumalan lakien rikkomista».
18. »Te saavutatte korkeimman autuuden ei ainoastaan itsenne puhdistamalla, vaan myöskin ohjaamalla muita oikealle tielle, joka ohjaa teidät saavuttamaan takasin alkuperäisen täydellisyyden».

VIII

1. Issan esitelmistä levisi maine naapuri-maihin ja kun hän saapui Persiaan, niin papit kauhistuivat ja kielsivät asukkaita häntä kuulemaan menemästä.
2. Mutta kun he näkivät, että kaikki kyläkunnat ottivat häntä riemulla vastaan ja innostuksella hänen puheitaan kuuntelivat, he antoivat vangita hänet ja toivat hänet ylimmäisen papin eteen, jossa hänet pantiin seuraavan tutkistelun alaiseksi:
3. »Kuka on se uusi Jumala, josta sinä puhut? Etkö sinä polonen mies tiedä, että pyhä Zaratustra on ainoa hurskas, joka on saanut kunnian päästä Korkeimman Olennon yhteyteen,
4. Joka on käskenyt enkelien kirjoittamaan Jumalan sanan, ne lait, jotka Zaratustralle annettiin paratiisissa?
5. »Kuka olet sinä sitten, joka uskallat häväistä meidän Jumalaamme ja kylvät epäilystä uskovien sydämmiin ?»
6. Ja Issa vastasi: »En minä teille uudesta Jumalasta puhu, vaan taivaallisesta Isästämme, joka oli olemassa ennen alkua ja tulee ijankaikkisuus-lopunkin jälkeen pysymään.
7. Hänestä minä puhuin kansalle, joka viattoman lapsen tavalla ei vielä voi Jumalaa käsittää järkensä avulla eikä tajuta hänen henkistä ja jumalallista auliuttansa.
8. Mutta aivan niinkuin vasta syntynyt lapsi tuntee pimeässäkin äidin rinnan, niin teidän kansanne teidän väärien oppienne ja

uskonnollisten temppujenne eksyttämänäkin, vaistomaisesti tuntee omaksi Isäkseen sen Isän, jonka julistaja minä olen.

9. Ijankaikkinen Olento sanoo teidän kansallenne minun suuni kautta: 'Älkäätte palvelko aurinkoa, sillä se on vaan osa siitä maailmasta, minkä minä olen ihmistä varten luonut'!

10. Aurinko nousee sitä varten, että se lämmittäisi teitä työnne aikana, se painuu mailleen, jotta se antaisi teille levon hetket, niinkuin minä olen määrännyt.

11. Minulle, Minulle yksin te olette velkaa siitä kaikesta, mitä te omistatte ja mikä on teidän ympärillänne ylä- sekä alapuolella.»

12. »Mutta,» keskeyttivät papit, »mitenkä voisi kansa elää oikeuden lakien mukaisesti, jos sillä ei olisi opettajia?»

13. Siihen Issa vastasi: »Niin kauan kuin ihmisillä ei ollut pappeja, heitä hallitsi luonnon laki ja heillä oli tallella henkensä puhtaus.

14. Heidän henkensä oli Jumalassa, ja päästäksensä Isänsä yhteyteen, he eivät turvautuneet eläinten kuviin eikä tuleen, niinkuin teillä on täällä tapana.

15. Te väitätte, että meidän on palveltava aurinkoa, Jumalan ja Perkeleen hengetärtä; vaan minä sanon teille, että teidän oppinne on inhottavaa, sillä aurinko ei toimi omasta tahdostaan, vaan Ijankaikkisen Luojan tahdosta, joka on sen saattanut olevaksi.

16. Ja kuka on tahtonut, että tämän pallon on valaistava päivää ja lämmitettävä ihmisen työtä ja viljasatoa?

17. Ijankaikkinen Henki se on kaiken elävän sielu; te teette hirvittävän rikoksen, jakaessanne sen Pahuuden henkeen ja Hyvyyden henkeen, sillä ei ole muuta Jumalaa kuin hyvä Jumala.

18. Joka perheen isän tavalla, tekee vaan hyvää lapsilleen, antaen heille kaikki erehdykset anteeksi, jos he katuvat niitä.

19. Ja Pahuuden henki asuu täällä maan päällä niitten ihmisten sydämmessä, jotka eksyttävät Jumalan lapsia pois oikealta tieltä.

20. Siitä syystä minä sanon teille: varokaa tuomion päivää, sillä Jumala tulee hirvittävästi rankasemaan jokaista, joka on hänen lapsiansa eksyttänyt pois oikealta tieltä ja täyttänyt heitä taikauskolla ja etuluuloilla,

21. Kaikkia niitä, jotka ovat sokaisseet näkeviä, väärentäneet taudin terveydeksi ja opettaneet kappalten palvelemista, jotka Jumala on antanut ihmiselle hänen omaksi hyväkseen ja auttaakseen häntä hänen työssänsä.

22. Teidän oppinne on siitä syystä omien erehdystenne hedelmä, sillä pyrkiessänne lähestymään Totuuden Jumalaa te olette luoneet vääriä jumalia.»

23. Kuultuaan hänen selityksensä, oppineet miehet eivät tehneet hänelle mitään pahaa. Yöllä, kun kaupunki oli vaipunut uneen, he saattoivat hänet kaupungin muurien ulkopuolelle, ja jättivät maantielle siinä toivossa, että hän joutuisi petojen saaliiksi.

24. Mutta ollen Herramme Jumalan suojeluksessa, pyhä Issa jatkoi vahingoittumatta matkaansa.

IX

1. Issa, jonka Luoja oli valinnut julistamaan uudelleen tosi Jumalaa raakuuteen syöstylle kansalle, oli kaksikymmentä yhdeksän vuotta vanha, saapuessaan Israelin maahan.

2. Issan pois mentyä, olivat pakanat sälyttäneet vieläkin julmempia kärsimyksiä Israelilaisten päälle ja nämä olivat painuneina syvimpään epätoivoon.

3. Monet heistä olivat jo alkaneet luopua Jumalan ja Mossan laeista lepyttääkseen ankaria valloittajiansa.

4. Olot tällaisina nähdessään, Issa kehotti kansalaisiansa olemaan epätoivoon joutumatta, sillä pelastuksen päivä oli lähellä ja hän vahvisti heidän luottamustansa heidän isiensä Jumalaan.

5. »Lapset, älkää painuko epätoivoon,» sanoi Taivaallinen Isä Issan suun kautta, »sillä minä olen kuullut teidän äänenne, ja teidän huutonne ovat nousseet minun luokseni.

6. Älkää itkekö, rakkaani, sillä teidän nyyhkytyksenne on liikuttanut Isänne sydäntä ja hän on teille anteeksi antanut, niinkuin hän teidän isillennekin anteeksi antoi.

7. Älkää luopuko perheistänne heittäytyäksenne riettauteen, älkää menettäkö luonteenne jaloutta, älkääkä palvelko epäjumalia, jotka ovat kuuroja teidän äänillenne.

8. Täyttäkää minun temppelini toiveillanne ja kärsivällisyydellänne älkääkä luopuko isienne uskonnosta, sillä minä yksin olen heitä johtanut ja heille tuottanut siunausta.

9. Kohottakaa niitä, jotka ovat langenneet, ravitkaa niitä, jotka ovat nälkäisiä, ja auttakaa niitä, jotka ovat sairaita, jotta te kaikki

puhtaiksi ja hurskaiksi tulisitte viimeisenä tuomiopäivänä, jota minä teille valmistan.»

10. Israelilaiset kokoontuivat kuulemaan Issan sanoja, kysyen, missä he voivat Taivaallista Isää kiittää, kun viholliset olivat hävittäneet heidän temppelinsä ja väkivaltaisesti vieneet heidän pyhät astiansa.

11. Issa vastasi, että Jumala ei puhunut ihmiskäsillä rakennetuista temppeleistä, vaan hän tarkoitti sillä ihmis-sydäntä, joka on Jumalan oikea temppeli.

12. »Astukaa temppeliinne, omaan sydämmeenne, valaiskaa se hyvillä ajatuksilla, kärsivällisyydellä ja sillä horjumattomalla luottamuksella, jota teidän on Isällenne osotettava.

13. Ja teidän pyhät astianne ovat teidän kätenne ja silmänne; laittakaa niin että teette mikä on mieluista Jumalalle, sillä tekemällä hyvää teidän naapureillenne, te toimitatte jumalanpalvelusta, joka koristaa sitä temppeliä, missä se yksi asuu, joka teille on elämän antanut.

14. Sillä Jumala on luonut teidät kuvaksensa; viattomaksi ja puhtaaksi mieleltä, ja määrännyt ei pahojen aikeitten keksijäksi, vaan rakkauden ja oikeuden pyhätöksi.

15. Älkää siitä syystä saastuttako teidän sydäntänne, sanon minä teille, sillä Ijankaikkinen Olento asustaa siinä aina.

16. Jos te haluatte tehdä rakkauden ja hurskauden töitä, niin tehkää se avoimella sydämmellä älkääkä antako hyödyn toivon tahi voiton tavottelemisen töitänne määrätä.

17. Sillä sellaiset teot eivät tulisi auttamaan teitä lunastuksessa, ja te lankeaisitte silloin siveelliseen alennustilaan, missä varkaus, petos ja murha näyttävät jaloilta töiltä.»

X

1. Pyhä Issa meni paikasta paikkaan vahvistaen Jumalan sanalla Israelilaisten rohkeutta, jotka olivat menehtymäisillään epätoivoon, ja tuhannet seurasivat häntä kuullakseen hänen puheitaan.

2. Mutta kaupunkien päälliköt pelkäsivät häntä ja sanoma lähetettiin maaherralle, että Issa niininen mies oli tullut maahan, että hänen saarnansa yllyttivät kansaa viranomaisia vastaan, että rahvas hartaasti häntä kuunteli ja laimin löi velvollisuutensa valtiota kohtaan, väittäen, että he piakkoin pääsisivät vapaaksi tungettelevista hallitsijoistaan.

3. Silloin Pilatus, Jerusalemin kuvernööri, määräsi, että Issa oli vangittava, tuotava pääkaupunkiin ja vietävä tuomarien eteen; jotta kansan tyytymättömyys ei nousisi tulvilleen, Pilatus käski Heprealaisten pappien ja oppineitten tuomitsemaan hänet temppelissä.

4. Sillä välin Issa, yhä jatkaen saarnaamistaan, saapui Jerusalemiin; kuultuaan hänen tulemisestaan, kaikki asukkaat, jotka jo tiesivät hänet maineeltaan, tulivat häntä tapaamaan.

5. He tervehtivät häntä kunnioittavasti ja avasivat selälleen temppelinsä ovet kuullakseen hänen omilta huuliltaan, mitä hän oli Israelin muissa kaupungeissa puhunut.

6. Ja Issa sanoi heille: »Ihmissuku on häviöön joutumaisillaan uskottomuutensa takia, sillä epätoivo ja myrsky ovat villinneet ihmis-joukot ja he ovat kadottaneet paimenensa.

7. Mutta myrskyt eivät kestä ikipäiviä, ja pilvet eivät tulee nielemään ijankaikkista tulta, taivas tulee pian olemaan taasen kirkkaana, taivaallinen valo leviää siiloin maailman läpi, ja eksyneet lampaat kokoontuvat paimenensa ympärille.

8. Älkää koettako löytää suoria teitä pois pimeydestä, sillä voitte ojaan horjahtaa, mutta kootkaa jälellä olevat voimanne, auttakaa toinen toistanne, pankaa kokonaan luottamuksenne Jumalaan ja odottakaa, kunnes valon säde ilmestyy.

9. Se joka auttaa naapuriaan, auttaa itseään ja kuka hyvänsä hänen perhettänsä suojelee, suojelee sukuansa ja maatansa.

10. Sillä luottakaa varmasti siihen, että pelastuksenne pimeydestä on lähellä; te tulette kokoontumaan yhdeksi ainoaksi perheeksi ja teidän vihollisenne — hän, joka ei mitään tiedä Suuren Jumalan armosta — tulee vapisemaan.»

11. Papit ja ne vanhat miehet, jotka häntä kuuntelivat ihaillen hänen puhettansa, kysyivät, oliko se totta, että hän oli koettanut yllyttää kansaa maan viranomaisia vastaan, niinkuin oli kuvernööri Pilatukselle ilmoitettu.

12. »Onko mahdollisuutta nousta eksytettyjä miehiä vastaan, joilta pimeys on peittänyt sekä tien että oven?» vastasi Issa. »Minä

olen vaan varoittanut näitä kovaonnisia ihmisiä, niinkuin minä varoitan heitä tässä temppelissä, että heidän ei olisi jatkettava kulkuansa pimeällä polullaan, sillä kuilu ammottaa heidän jalkainsa alla.

13. Maallinen valta ei ole pitkäaikainen, ja se on alttiina lukemattomille muutoksille. Ei ole mitään hyötyä kapinoimisesta sitä vastaan, sillä yksi valta aina astuu toisen sijalle ja tämä tulee jatkumaan ihmisrodun häviämiseen asti.

14. Ettekö päinvastoin näe, että rikkaat ja mahtavat ne kylvävät Israelin lasten keskuuteen kapinahenkeä taivaan ijankaikkista voimaa vastaan?»

15. Ja oppineet miehet sanoivat: »Kuka sinä olet ja mistä maasta olet sinä tullut meidän maahamme? Emme ole sinusta milloinkaan kuulleet mainittavan, emmekä tiedä nimeäsikään.»

16. »Olen Israelilainen», vastasi Issa, »ja jo syntymä-päivänä näin minä Jerusalemin muurit, ja kuulin orjuuteen painettujen veljieni itkun ja sisarieni valitukset, heitä pakanain viedessä vankeuteen.

17. Ja minun henkeni tunsi kauheata tuskaa nähdessäni, että minun veljeni olivat unohtaneet oikean Jumalan; jo lapsena minä jätin isäni huoneen, lähtien vieraitten kansain keskuuteen.

18. Mutta kuullessani, että minun veljeni olivat entistäkin vielä kovempain rääkkäysten alaisina, minä palasin tähän maahan, missä vanhempani ovat eläneet, herättääkseni veljeni esi-isiensä uskoon, joka kehottaa meitä kärsivällisyyteen maailmassa, jotta me saavuttaisimme täydellisen ja ihanteellisen onnen korkeudessa.»

19. Ja oppineet vanhukset kysyivät häneltä: »Väitetään, että sinä kiellät Mossan lait ja opetat kansaa hylkäämään Herran temppelin?»

20. Ja Issa vastasi: »Me emme voi hävittää, niitä taivaallinen Isämme meille on antanut ja minkä pahuuden tekijät ovat hajottaneet, mutta minä olen opettanut kaiken likaisuuden puhdistamista sydämmestä, sille se on Jumalan oikea temppeli.

21. Mitä Mossan lakeihin tulee, minä olen koettanut saada ne jälleen voimaan ihmisten sydämmessä; ja minä sanon teille, että te ette tiedä niitten oikeata sisältöä, sillä eivät ne opeta kostoa, vaan anteeksi-antavaisuutta. Niitten lakien oikea henki on, näet, väärennetty.»

XI

1. Kuulusteltuaan Issaa, papit ja oppineet miehet päättivät keskuudessaan, että he eivät häntä tuomitse, sillä eihän hän tehnyt mitään pahaa ja ilmoitettuaan itsensä Pilatuksen puheille, jonka Romeleen maan pakana kuningas oli asettanut Jerusalemin kuvernööriksi, he puhuivat näin:

2. »Me olemme nähneet sen miehen, jota sinä syytät kansan yllyttämisestä kapinaan, me olemme kuulleet hänen oppinsa ja tiedämme, että hän on meidän kansalaisemme.

3. Kaupunkien päällliköt ovat lähettäneet sinulle vääriä tietoja, sillä hän on hurskas mies, joka opettaa kansalle Jumalan sanaa. Tutkittuamme häntä, me päästimme hänet rauhassa menemään.»

4. Kuvernööri lähetti nyt kiukuissaan palvelijansa salapuvussa Issan luo, pitämään silmällä kaikkia hänen toimiaan ja kertomaan viranomaisille joka sanan, mitä hän kansalle puhui.

5. Ja Issa jatkoikin matkojansa naapuri-kaupunkeihin ja opetti Luojan oikeita töitä kehottaen hebrealaisia kärsivällisyyteen ja luvaten heille pikaista pelastusta.

6. Ja kaiken aikaa ihmis-parvet seurasivat häntä, minne hyvänsä hän meni, useat jättämättä häntä hetkeksikään ja ollen hänen palvelijoinansa.

7. Ja Issa sanoi heille: »Älkää uskoko ihmiskäsin tehtyihin ihmeisiin, sillä Hän, joka luontoa hallitsee, yksin kykenee tekemään yliluonnollisia töitä, mutta ihminen on kykenemätön tuulta lieventämään ja sadetta saamaan.

8. Kuitenkin on yksi ihme, jonka ihminen voi suorittaa; se on silloin, kun hän hartaassa uskossa päättää juuria pois sydämmestään pahat ajatukset ja päämääräänsä saavuttaakseen välttää pahuuden teitä.

9. Ja kaikki, mitä tehdään ilman Jumalaa, ovat raskaita erehdyksiä, viettelyksiä ja pettymyksiä, jotka vaan todistavat, missä määrin ihmis-sielu, joka tällaistä tekee, on täynnänsä valhetta, petosta ja likaisuutta.

10. Älkää uskoko ennustajia, Jumala yksin tietää tulevaisuuden; se, joka etsii apua noidilta, tahrii temppelin sydämmessään ja osottaa epäluottamusta luojaansa.

11. Usko noitiin ja heidän ennustuksiinsa hävittää ihmisen luonnollisen yksinkertaisuuden ja lapsellisen puhtauden; perkeleellinen voima pääsee hänessä valtaan ja pakottaa hänen toimittamaan kaikenlaatuisia rikoksia ja jumaloimaan taikakaluja.
12. Sillä Herra meidän Jumalamme, jolla ei ole vertaista, on yksi ainoa, kaikkivaltias, kaikkitietoinen ja kaikkialla läsnä-oleva; hänessä on kaikki tieto ja kaikki valo.
13. Hänen puoleensa teidän on käännyttävä saadaksenne lohdutusta surussanne, apua rasituksissanne, parannusta taudeissanne; kuka hyvänsä hänen puoleensa kääntyy, hän ei tule pois sysätyksi.
14. Luonnon salaisuus on Jumalan käsissä, sillä ennen ilmestymistään oli maailma olemassa Jumalallisen järjen syvyydessä; se tuli kaikkein korkeimman tahdosta aineelliseksi ja silmin nähtäväksi.
15. Kun te haluatte häneen kääntyä, niin tulkaa lapsiksi jälleen, sillä ettehän te tiedä menneisyyttä, ette nykyisyyttä, ettekä tulevaisuutta; vaan Jumala on ajan herra.»

XII

1. »Voi sinä hurskas mies,» sanoivat Jerusalemin kuvernöörin valepukuiset palvelijat, »sano meille, onko meidän toteltava keisarimme tahtoa vai odotettava meidän vapautustamme?»
2. Ja Issa, huomaten kysyjät häntä silmällä pitämään lähetetyiksi urkkijoiksi, sanoi heille:

»En minä ole sanonut, että teidät keisarin alamaisuudesta tullaan vapauttamaan; eksyksiin saatettu henkenne se tulee saamaan vapautuksensa.

3. Ei voi olla mitään perhettä ilman perheen päätä, eikä mitään järjestystä voitaisi valtakunnassa ylläpitää ilman keisaria, jota on ehdottomasti toteltava, sillä hän yksin vastaa teoistaan korkeimman oikeuden edessä.»
4. »Onko keisarilla jumalalliset oikeudet,» kysyivät taasen urkkijat, »ja onko hän paras kuolevaisista?»
5. »Ei ole täydellisyyttä ihmisten keskuudessa, mutta löytyy myöskin sairaita, joista sitä varten valittujen ja neuvottujen henkilöiten on pidettävä huolta, käyttäen niitä keinoja, jotka Taivaallisen Isämme pyhä laki on heille antanut.
6. Laupeus ja oikeus ovat korkeimmat keisarille uskotut lahjat; hän tulee mainehikkaaksi, jos hän niitä noudattaa.
7. Mutta se joka toisin toimii, joka menee alamaisensa yli myönnetyn valtansa rajain ulkopuolelle, saattaenpa hänen elämänsäkin vaaraan, hän rikkoo Suurta Tuomaria vastaan ja alentaa arvonsa ihmistenkin silmissä.»
8. Tällä hetkellä muuan ijäkäs vaimo, joka oli lähestynyt miesjoukkoa kuullakseen paremmin Issan puhetta, sai sysäyksen yhdeltä valepukuisista miehistä, joka asettui vaimon eteen.
9. Issa sanoi silloin: »Ei ole sopivata se, että poika sysää äitinsä syrjään, anataakseen etusijan, joka äidille kuuluu. Jokainen, joka ei äitiänsä kunnioita, pyhintä olentoa Jumalan jälkeen, hän ei ole pojan nimen arvoinen.
10. Kuulkaa siis mitä minä sanon: Kunnioittakaa naista, sillä hän on avaruuden äiti ja jumalallisen luomistyön koko totuus piilee hänessä.
11. Hän on kaiken sen perusta, mikä on hyvää ja ihanaa, sillä hän on myöskin elämän ja kuoleman siemen. Hänestä riippuu ihmisen koko olemassa-olo, sillä nainen on miehen siveellinen ja luonnollinen ylläpitäjä kaikissa hänen töissään.
12. Hän antaa teille elämän tuskien kautta, otsansa hiessä hän valvoo teidän ylitsenne kasvaessanne, ja kuolemaanne asti te tuotatte hänelle mitä tuskaisinta huolta. Siunatkaa häntä ja jumaloikaa häntä, sillä hän on teidän ainoa ystävänne ja apulaisenne maan päällä.
13. Kunnioittakaa häntä, turvatkaa häntä; sitä tehdessänne te voitatte hänen rakkautensa ja hänen sydämmensä ja te olette silloin mieluisia Jumalalle; tällä tavoin te saatte paljon syntejänne anteeksi.
14. Rakastakaa siis vaimojanne ja kunnioittakaa heitä, sillä huomenna heistä tulee äitejä ja myöhemmin koko kansan isoäitejä.
15. Olkaa myöntyväisiä vaimollenne; hänen rakkautensa jalostaa miehen, pehmittää hänen kovenneen sydämmensä, kesyttää pedon ja tekee sen lampaaksi.
16. Vaimo ja äiti ovat arvaamattomia aarteita, jotka Jumala on teille

antanut; he ovat avaruuden ihanimpia koristuksia ja heistä tulee kaikki ne syntymään, jotka saavat maailman asuttavakseen.

17. Aivan niinkuin Jumala erotti päivän yöstä ja maan vesistä, niin on naisella jumalallinen taipumus ottamaan hyvät aikomukset huonoista ajatuksista ihmisissä.
18. Siitä syystä minä sanon teille: Jumalan jälkeen kuuluvat paraat ajatukset naisille ja vaimoille; sillä nainen on teille se jumalallinen temppeli, jossa te helpoimmin saavutatte täydellisen onnellisuuden.
19. Hankkikaa itseenne siveellistä voimaa tästä temppelistä; siellä te unohdatte murheenne ja erehdyksenne, ja saatte takasin ne kuluneet voimanne, joita te tarvitsette lähimmäistenne auttamiseksi.
20. Älkää alistako naista nöyryytyksille; te nöyryytätte sillä itsenne ja menetätte rakkauden tunteen, jota vailla täällä alhaalla ei olisi mitään olemassa.
21. Suojelkaa vaimoanne, jotta hän teitä ja teidän perhettänne suojelisi: kaikki, mitä te teette äidillenne, vaimollenne, leskelle tahi muulle hädässä olevalle naiselle, te teette Jumalalle.»

XIII

1. Pyhä Issa opetti näin Israelin kansaa kolme vuotta jokaisessa kaupungissa, jokaisessa kylässä, maanteitten varsilla ja kentillä ja kaikki, mitä hän ennusti, tapahtuikin.
2. Kaiken aikaa pitivät Pilatuksen valepukuiset palvelijat häntä tarkasti silmällä, mutta kuulematta mitään sellaista, mikä olisi ollut yhdenmukaista niitten tietojen kanssa, mitä kaupunkien päälliköt olivat Issasta lähettäneet.
3. Mutta kuvernööri Pilatus, tullen rauhattomaksi sen tavattoman kuuluisuuden takia minkä Pyhä Issa oli saavuttanut, hän, joka hänen vihamiestensä kertomukseen mukaan tahtoi yllyttää kansaa tullakseen itse kuninkaaksi, käski yhden urkkijoistaan panna hänet syytökseen.
4. Sotamiehet lähetettiin sitten vangitsemaan hänet ja hänet heitettiin vankiluolaan, jossa hänet pantiin kärsimään monenlaisia rääkkäyksiä siinä tarkoituksessa, että olisi saatu hänet pakoitetuksi itseään syyttämään, sillä silloin he olisivat saaneet vallan surmata hänet.

5. Ajatellen vaan veljiensä täydellistä autuutta, pyhimys kesti nämä kärsimykset Luojansa nimessä.
6. Pilatuksen palvelijat jatkoivat rääkkäys-työtään ja heikontivat hänen voimansa äärimmäiselle asteelle asti; mutta Jumala oli hänen kanssaan eikä sallinut hänen kuolla.
7. Kuullessaan millaisten kärsimysten ja rääkkäysten alaiseksi heidän pyhimyksensä oli saatettu, ylimmäiset papit ja oppineet vanhimmat pyysivät kuvernöörin vapauttamaan Issan lähellä olevaksi suureksi juhlaksi.
8. Mutta kuvernööri jyrkästi kielsi. He pyysivät sitten Issaa tuotavaksi vanhimpain tuomioistuimen eteen, jotta hänet joko tuomittaisiin tahi vapautettaisiin ennen juhlaa, ja tähän Pilatus suostui.
9. Aamulla kutsui Pilatus kokoon ylimmät hallitusmiehet, papit, vanhimmat ja lain säätäjät saadakseen heidät langettamaan tuomion Issalle.
10. Pyhimys tuotiin vankeudesta ja sijoitettiin kuvernöörin eteen kahden varkaan väliin, jotka oli tutkittava yhtaikaa hänen kanssaan, näyttääkseen kansalle, ettei hän ollut ainoa tuomittava.
11. Ja Pilatus, kääntyen Issaan, virkkoi: »Kuule mies, onko se totta, että sinä olet yllyttänyt kansaa kapinaan esivaltaa vastaan, tullaksesi itse Israelin kuninkaaksi ?»
12. »Ei kukaan voi tulla omasta tahdostansa kuninkaaksi», vastasi Issa, »ja ne, jotka ovat sanoneet, että minä olen yllyttänyt kansaa, ovat puhuneet valheellisesti. Minä en ole milloinkaan puhunut muusta kuin taivaallisesta kuninkaasta, jota jumaloimaan minä olen kansaa opettanut.
13. Sillä Israelin pojat ovat menettäneet alkuperäisen puhtautensa ja jos he eivät oikeaan Jumalaan turvaudu, he menevät hukkaan ja heidän temppelinsä raukee raunioiksi.
14. Ajallinen mahti pitää järjestystä maassa; minä siitä syystä opetin heitä, etteivät he sitä unohtaisi. Minä sanoin heille: Eläkää yhteiskunta-asemanne ja varallisuutenne mukaan, jotta te ette yleistä järjestystä häiritsisi; ja minä kehoitin heitä muistamaan, että epäjärjestys vallitsee heidän sydämmessään ja mielessään.
15. Siitä syystä taivaallinen kuningas on rangaissut heitä ja kukistanut heidän kansallisen kuninkaansa. Kuitenkin minä sanoin

heille, jos te alistutte kohtalollenne, taivaan valtakunta tulee korvaukseksi teille valmistettavaksi».

16. Nyt tuotiin todistajat esille; yksi heistä todisti seuraavaa: »Sinä olet sanonut kansalle, että ajallinen mahti ei ole mitään sen kuninkaan voimaan, joka vapauttaa Israelilaiset pakanain ikeen alta».

17. »Siunattu ollos», sanoi Issa, »sillä olet puhunut totta; sillä taivaallinen kuningas on mahtavampi ja suurempi, kuin maalliset lait ja hänen valtakuntansa on yli kaikkien näitten täällä alhaalla olevain.

18. Eikä se aika ole kaukana milloin jumalallisen tahdon mukaisesti, Israelin kansa puhdistuu synnistään; sillä sanottu on, että edeltäkävijä saapuu julistamaan kansan vapautusta ja yhdistystä yhdeksi ainoaksi perheeksi».

19. Ja kääntyen tuomarin puoleen, kuvernööri sanoi: »Kuuletteko tätä? Israelilainen Issa tunnustaa sen rikoksen, mistä häntä syytetään. Tuomitkaa hänet lakienne mukaisesti ja langettakaa ankarin rangaistus».

20. »Me emme voi häntä tuomita», sanoivat papit ja vanhimmat; »sinä olet itse kuullut, että hän on puhunut taivaallisesta kuninkaasta ja ettei hän ole puhunut mitään kansalle, jota voisi pitää loukkauksena lakia vastaan».

21. Kuvernööri kutsui sitten esille sen todistajan, joka herransa, Pilatuksen, viettelemänä oli kavaltanut Issan; ja kun tämä mies astui esille, hän puhutteli Issaa näin: »Etkö sinä väittänyt olevasi Israelin kuningas, sanoessasi, että taivaan Herra oli lähettänyt sinut hänen kansaansa valmistamaan?»

22. Ja siunattuaan hänet, Issa sanoi: »Olkoon sinulle anteeksi annettu, sillä se, mitä sanot, ei tule sinusta!» Kääntyen sitten kuvernöörin puoleen, hän jatkoi: »Miksikä alennat sinä virka-arvoasi, opettamalla käskyläisiäsi elämään valheessa, kun sinulla ilman tätäkin on valta tuomita viattoman miehen».

23. Näistä sanoista kuvernööri joutui raivoihinsa ja määräsi Issan surmattavaksi, mutta aikoi vapauttaa ne kaksi varasta.

24. Tuomarit, neuvoteltuaan keskenään, sanoivat Pilatukselle: »Me emme ota päällemme tätä suurta rikosta viattoman miehen tuomitsemisesta ja kahden varkaan vapauttamisesta, joka on vasten meidän lakejamme.

25. »Tee siis niinkuin sinua huvittaa.» Puhuttuaan näin, papit ja oppineet menivät ulos ja pesivät kätensä pyhässä astiassa, sanoen: »Me olemme syyttömiä hurskaan miehen kuolemaan».

XIV

1. Kuvernöörin käskystä sotamiehet ottivat huostaansa sekä Issan että ne kaksi varasta, vieden ne rääkkäyspaikalle, jossa he naulitsivat heidät valmistamiinsa ristipuihin.

2. Koko sen päivän olivat Issan ja niitten kahden varkaan ruumiit riipuksissa verta vuotaen sotamiesten vartioimina; kansa seisoi ympärillä niitten lähellä, ristiinnaulittujen miesten vanhempain itkiessä ja rukoillessa.

3. Auringon laskiessa Issan tuskat päättyivät. Hän menetti itsetietoisuutensa ja tämän hurskaan miehen henki irtaantui ruumiista tullakseen osaksi jumaluutta.

4. Näin päättyi Ijankaikkisesta Hengestä lähteneen säteen maallinen elämä; miehenä esiintyen oli hän pelastanut paatuneita syntisiä ja kestänyt paljon kärsimyksiä.

5. Pilatus, hätääntyneenä omista töistään, antoi pyhän miehen ruumiin hänen sukulaisilleen, jotka hautasivat sen lähelle teloituspaikkaa; ihmisparvet tulivat nyt rukoilemaan hänen haudalleen ja täyttivät ilman itkulla ja valituksella.

6. Kolme päivää myöhemmin kuvernööri lähettisotamiehensä kaivamaan ylös Issan ruumiin ja hautaamaan sen jonnekin muualle, peläten kansan yleistä meteliä.

7. Seuraavana päivänä löysi kansa hautakammion avoimena ja tyhjänä; ja sellainen huhu levisi heti, että Korkein Tuomari oli lähettänyt enkelinsä ottamaan pois maalliset jäännöksetkin pyhimyksestä, jossa oli asustanut maan päällä osa Jumalallista Henkeä.

8. Kun tämä tieto saapui Pilatuksen korviin, joutui hän raivoihinsa ja kielsi elinkautisen orjuuden uhalla mainitsemasta Issan nimeäkin ja rukoilemasta Herraa hänen puolestansa.

9. Mutta kansa itki yhäti ja ääneen ylisti mestariansa; siksipä heitä heitettiin vankeuteen, rääkättiin ja surmattiinkin.

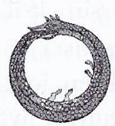
10. Ja Issan oppilaat jättivät Israelin maan ja menivät kaikkiin suuntiin pakanain sekaan, opettaen näitä luopumaan suurista ereh-

dyksistään, ajattelemaan henkistä pelastustaan ja sitä täydellistä onnellisuutta, joka on varattu ihmisille kirkastuneessa aineettomassa mailmassa, jossa suuri Luoja rauhassa ja koko puhtaudessaan majesteettisen täydellisenä oleksii.

11. Pakanat, heidän kuninkaansa ja sotamiehensä kuuntelivat näitä saarnaajia, luopuivat järettömistä uskonkappaleistaan, jättivät pappinsa ja heidän epäjumalansa laulaaksen avaruuden kaikkitietävän Luojan, kuninkaitten kuninkaan, ylistystä, jonka sydän on täynnänsä rajatonta armoa.

Käännös: Matti Kurikka, 1906

Alkuteos: Nicolas Notovitch, *The Unknown Life of Jesus Christ.*
Translated from the French by Alexina Loranger.
Chicago, Indo-American Book Co., 1894.

हरे कृष्ण हरे कृष्ण कृष्ण कृष्ण हरे हरे हरे राम हरे राम राम राम हरे हरे

Veedat ja niiden historia

Sanskritin kielen sana Veda on suomeksi ”tieto” ja se tarkoittaa myös muinaisia intialaisia uskonnollisia tekstejä. Nämä Veeda-kirjoiksi kutsutut kirjalliset lähteet sisältävät kaiken oleellisen informaation tästä väliaikaisesta aineellisesta maailmasta, sekä ajan ulottumattomissa olevasta ikuisesta olemassaolosta. Niissä kerrotaan, kuinka lukematon määrä ikuisia, tiedon ja autuuden täyttämiä henkisiä sieluja halusi tulla tänne aineelliseen maailmaan, ja itsensä unohtaneena on joutunut asettumaan kasvien, eläinten ja ihmisolentojen muotoihin. Veedoissa kerrotaan yksityiskohtaisesti Korkeimmasta Olennosta, joka on kaiken olemassa olevan Alkulähde, ja Hänen ja yksilösielujen alkuperäisestä suhteesta, sekä erilaisista suorista ja epäsuorista menetelmistä, joiden avulla tämä suhde voidaan elvyttää jälleen ennalleen.

VEEDOJEN ALKUPERÄ

Veedojen alkuperä ilmoitetaan hyvin selvästi Veedoissa itsessään. Tähän yhteyteen poimitut lausunnot ovat Bhagavad-gitasta (”Korkeimman Herran Laulusta”), joka on ns. sielu-/Jumala-tieteen abcteos, ja Bhagavata Puranasta eli Srimad-Bhagavatamista, joka on henkisen tieteen edistynyt jatkotutkielma.

Bhagavad-gita, jonka puhuja on **Sri Krishna,** ja Bhagavata Puraana, jossa kerrotaan Sri Krishnan ilmestymisestä ja Ikuisista Leikeistä täällä Maa-planeetalla, ovat merkittävimpiä Veeda-kirjoja. Bg.3.15: Veedoissa annetaan määräyksiä säännöstellyistä toiminnoista [joilla on henkinen päämäärä], ja nämä Veedat ovat ilmentyneet suoraan Jumaluuden Ylimmästä Persoonallisuudesta. Näin ollen kaikkialla vallitseva Transsendenssi on ikuisesti läsnä uhrimenoissa.

Bg.9.17: Minä olen tämän maailmankaikkeuden isä, äiti, ylläpitäjä ja esi-isä. Minä olen tiedon kohde, puhdistaja ja tavu OM. Minä olen myös Rig-, Sama, ja Yajur-veda.

Veedojen lausuntojen mukaan Korkein Herra ei Itse suorita näkyvää luomista, vaan Hän delegoi tämän tehtävän ensimmäiselle luodulle olennolle, nelipäiselle Luoja-Jumala **Brahmaalle.**

Bhagavata Puranassa (2.9.7–10) kerrotaan, että ennen kuin Brahmaa kykeni aloittamaan luomistyön, Hänen oli harjoitettava ankaraa itsekuria 1 000 vuoden ajan, puolijumalien ajanlaskun mukaan. Yksi taivaallinen vuosi on 12 000 aurinkovuotta, joten Herra Brahmaan itsekuriharjoitus kesti 12 000 000 vuotta.

Herra Brahmaa on alkuperäinen Veeda-tiedon vastaanottaja, joten Hänen vastuullaan ei ole pelkästään planeettojen ja niiden asukkaiden luominen, vaan myös ehdollistuneiden sielujen vapauttaminen täältä aineellisen maailman kurimuksesta.

Tämän toteuttamiseksi Brahmaa laajentaa joukkojaan ja Hänen seuruettaan kutsutaan Brahma-sampradayaksi, Brahmaasta alkavaksi Krishnan antaumuksellisten palvelijoiden koulukunnaksi. Yhä tänäkin päivänä sen jäsenet ovat omistautuneet johdattamaan kaikki ehdollistuneet sielut takaisin Jumaluuteen.

Bg.4.1: Jumaluuden Ylin Persoonallisuus, Herra Sri Krishna, sanoi: ”Minä opetin tämän katoamattoman tieteen joogasta [”yksilötietoisuuden yhdistämisestä Korkeimpaan”] auringonjumala Vivasvanille, ja Vivasvan opetti sen Manulle, ihmiskunnan isälle, ja Manu puolestaan opetti sen Iksvakulle [tämän Maa-planeetan suurelle kuninkaalle].”

Korkein Herra opetti Bhagavad-gitan sielu-/Jumala-tieteen Aurinko-planeetan hallinnosta tuolloin ja yhä huolehtivalle puolijumala **Vivasvanille.** Hän ei suinkaan pantannut tuota tietoa itsellään, vaan välitti sen eteenpäin **Manulle,** ihmisrotujen kantaisälle.

Ihmiskunnan kaukaista historiaa käsittelevä kuuluisa eepos, Mahabharata (Maha = ”suuri”, bharata = Maa-planeetan muinainen nimi, joka tulee kuningas Bharatalta), kuvailee tätä Bhagavad-gitan äärettömän pitkää historiaa seuraavasti (Santi-parva 348.51–52): ”Treta-yugana tunnetun aikakauden alussa Vivasvan esitti Manulle tämän tieteen suhteestamme Korkeimpaan. Ihmiskunnan isänä Manu kertoi sen edelleen pojalleen Maharaja Iksvakulle, tämän Maa-planeetan kuninkaalle ja Raghu-dynastian esi-isälle. Tässä dynastiassa Herra Ramacandra [Krishnan edellinen Inkarnaatio] ilmestyi.”

AIKAKAUDET JA SYKLINEN AIKAKÄSITE

Länsimaisen tieteen käsityksistä täysin poiketen Veedat kertovat, että kehittyneet ihmisrodut ovat aina asuttaneet Maa-planeettaa.

Neljä aikakautta eli Satya-yuga tai ”Kulta-aikakausi” (1 728 000 vuotta), Treta-yuga tai ”Hopea-aikakausi” (1 296 000 vuotta), Dvapara-yuga tai ”Pronssi-aikakausi” (864 000 vuotta), ja Kali-yuga tai ”Rauta-aikakausi” (432 000 vuotta) muodostavat yhden divya-yugan tai maha-yugan (4 320 000 vuotta).

Tämä neljän aikakauden sykli toistuu yhä uudelleen ja uudelleen. Satyan aikakautena ihmisten elinikä on peräti 100 000 vuotta, Tretan aikakautena 10 000 vuotta, Dvaparan aikakautena 1 000 vuotta, ja Kalin aikakautena se on enää korkeintaan 100 vuotta.

Ensimmäisenä Satyan aikakautena ihmiset ovat täydellisessä harmoniassa itsensä, toistensa, luonnon ja Korkeimman kanssa, ja Maa-planeetalla vallitsee paratiisimaiset olosuhteet. Tretan aikakautena tähän paratiisiin alkaa ilmestyä infrastruktuuria, johon liittyy joitain lieveilmiöitä. Dvaparan aikakautena kaupungit kehittyvät, ihmisillä on käytössään nykyaikaan verrattuna paljon korkeampaa teknologiaa (joka ei saastuta, ei tuhoa luontoa, eikä sen luomiseksi tarvita valtavia tehtaita), ja yhteiskunnallisia häiriöitä alkaa ilmetä aika ajoin. Kun sitten vihdoin viimein koittaa nykyinen Kalin (riidan, tekopyhyyden, lyhytikäisyyden, huonomuistisuuden yms.) aikakausi, ihmiset joutuvat todelliseen rappion kierteeseen. Tämän synkän aikakauden jälkeen koittaa kuitenkin taas uusi Satya-yuga.

Manun elinikä koostuu hieman alle 72 divya-yugasta (n. 307 miljoonaa vuotta) ja jokaisen Luoja-jumala Brahmaan päivän (4.3 miljardin vuoden) aikana hallitsee 14 Manua (n.1 000 divya-yugaa). Nykyinen Manu, jonka nimi on **Vamana Vaivasvata,** on järjestyksessään seitsemäs eli tämän mukaan me elämme nyt Brahmaan keskipäivää.

Brahmaan yhtä pitkän yön aikana kaikki alemmat planeettajärjestelmät tuhoutuvat asuinkelvottomiksi, ja vain Brahmaloka (Herra Brahmaan asuinsijat) ja Muniloka (suurten tietäjien asuinsijat) säilyvät koskemattomina.

Herra Brahmaa elää oman ajanlaskunsa mukaan 100 vuotta eli n. 315 triljoonaa aurinkovuotta, joka on koko aineellisen luomuksen kestoaika.

Vaikka Brahmaan elämän kesto on käsittämättömän pitkä ajanjakso (aioni), se on vain silti aineellisen luomuksen perustan, **Maha-Vishnun,** yksi ainokainen uloshengitys. Kun Maha-Vishnu makaa Syitten Meressä yoga-nidra-unessa ja Hän hengittää ulos, lukemattomat maailmankaikkeudet emanoituvat Hänen ihohuokosistaan, ja luominen alkaa.

Kun Hän hengittää sisään, universumit vetäytyvät jälleen takaisin Hänen olemukseensa. Tämä uloshengityksen ja sisäänhengityksen sykli jatkuu ikuisesti, tai niin kauan kuin on meitä ehdollistuneita sieluja, joilla on toiveena kokea erillistä olemassaoloa Kaiken Alkulähteestä.

Veedojen tuntijat sanovat, että Vivasvan vastaanotti Herralta Bhagavad-gitan tiedon ennen nykyisen Manun syntymää. Niinpä se puhuttiin ainakin 120 400 000 vuotta sitten, joka on hallitsevan Manun tämänhetkinen ikä.

Bg.4.2: Niin tämä ylhäisin tiede vastaanotettiin oppimestariketjulta, ja pyhät kuninkaat oppivat sen tällä tavoin. Mutta ajan kuluessa oppimestariketju katkesi, ja tämä alkuperäinen tiede vaikuttaa joutuneen hukkaan.

Henkinen tieto siirtyy henkiseltä mestarilta hänen oppilailleen, jotka aikanaan opettavat tiedon omille oppilailleen, jotka taas opettavat sen omille oppilailleen jne. Kuitenkin tuohon ikiaikaiseen henkisen tiedon välittävään järjestelmään oli tullut katkos, joka enteili tulevaa turmeltuneisuuden aikakautta.

Bg.4.6–7: Vaikka Minä olen syntymätön, ja vaikka Minun transsendentaalinen kehoni ei ikinä rappeudu, ja vaikka Minä olen kaikkien elävien olentojen Herra, Minä ilmestyn tähän maailmaan jokaisena aikakautena alkuperäisessä transsendentaalisessa muodossani. Milloin ja missä tahansa uskonnon [dharman] harjoittaminen taantuu ja uskonnottomuus saa ylivallan — silloin Minä laskeudun.

Koska jälkimmäisen säkeen kaltainen tilanne oli päässyt kehittymään, Korkein Herra, Sri Krishna, Itse laskeutui (3227 eaa.) lupauksensa mukaan korjaamaan tilanteen. Siinä ohessa, kun Krishna ilmensi Ikuisia Leikkejään (henkisen maailman toimintojaan) luottamuksellisten palvelijoidensa kanssa, Hän puhui uudelleen Bhagavad-gitan sielutieteen tämän nykyisen rappion aikakauden ihmisten hyödyksi.

Välittömästi sen jälkeen, kun Sri Krishna poistui (3102 eaa.) tältä planeetalta, Kali-yugan epäedullinen kehitys lähti käyntiin.

KRISHNA-DVAIPAYANA VYASA KIRJOITTI VEEDAT

Mahamuni ("Suuri Tietäjä") **Krishna-dvaipayana Vyasa, Vyasa-Krishna, Veda Vyasa** tai **Srila Vyasadeva,** Herra Krishnan ns. kirjallisuusinkarnaatio, saattoi kaiken Veeda-tiedon kirjalliseen muotoon n. 3 000 eaa.

Veedojen kruununjalokiven eli Bhagavata Puranan alussa kerrotaan, kuinka tietäjät kaikkialta maailmasta olivat kerääntyneet Saunaka Risin johdolla Naimisaranyan pyhään metsään suorittamaan tuhatvuotista uhritoimitusta torjuakseen Kali-yugan epäedulliset vaikutukset.

Ensitöikseen tämä 22 000 tietäjän kokous valitsi puhujaksi henkisessä tieteessä edistyneen **Suta Goswamin,** Srila Vyasadevan oppilaan, joka kertoo Mahamuni Vyasadevan ponnisteluista.

S.B.1.3.21: Seitsemännentoista kerran Herra [Krishna] ilmestyi Satyavatin kohdussa Parasara Munin poikana, Sri Vyasadevana, ja hän jakoi Veedan moniin haaroihin ja alahaaroihin nähdessään, että ihmiset eivät olleet yleensä kovinkaan älykkäitä.

Alkujaan Veeda muodostui yhdestä ainoasta kirjasta, mutta Srila Vyasadeva jakoi tämän alkuperäisen Veedan neljään osaan, joita ovat Rig-veda, Yajur-veda, Sama-veda ja Atharva-veda. Hänen laatimiensa Veedojen pääluokat: (a) Sruti (ensisijaiset Veeda-kirjat) eli Rig-, Yajur-, Sama-, ja Atharva-veda (joihin sisältyy 108 Upanisadia), Itihaasat ja Agamat. (b) Smriti (Veedoja tukevat ilmestyskirjoitukset) eli Vedaanta-sutra, Puraanat, Upa-vedat, Yoga Sutrat, Tantrat jne. Srila Vyasadeva ymmärsi, että varsinkin tänä Kalin aikakautena näitä alkuperäisiä Veedoja täytyy selittää meille vähemmän älykkäille ihmisille mm. Puraanoiden ja Mahabharatan kaltaisissa teoksissa.

SRUTI ELI ENSISIJAISET VEEDA-KIRJAT

Rig-, Yajur-, Sama-, ja **Atharva-veda:** alkuperäiset Veeda-kirjat koostuvat neljästä osasta, joita ovat (1) Samhitat (mantrat/hym-

nit), (2) Brahmanat (seli- tykset hymneille ja niiden rituaaleille), (3) Aryanakat (filosofinen tulkinta rituaaleille), ja (4) Upanisadit (Veedojen filosofinen ydin). Tämän lisäksi Veedojen puheenaiheet on jaettu vielä kolmeen osaan: Karma-kanda (hedelmällinen toiminta), Upasana-kanda (palvonta), ja Jnana-kanda (henkinen tieto). Suta Goswami kertoo (S.B.1.4.20–23) Naimisaranyan tietäjille, että neljän Veeda-kirjan sanotaan olevan tiedon alkuperäinen lähde, ja Itihaasojen ja Puraanoiden historiallisia tosiasioita ja väärentämättömiä kertomuksia kutsutaan viidenneksi Veeda-kirjaksi.

Sen jälkeen, kun Vyasa oli jakanut Veedan neljään osaan tuli **Paila Risistä** Rig-vedan opettaja, **Jaimini Risistä** Sama-vedan opettaja, ja **Vaisampayana Risiä** ylistetään Yajur-vedan tuntijaksi. Erittäin antaumukselliselle **Sumantu Muni Angiralle** uskottiin Atharva-veda, ja Suta Goswamin isälle, **Romaharsanalle,** uskottiin Puraanat ja aikakirjat. Kaikki nämä oppineet tutkijat välittivät heille uskotun Veedan osan vuorostaan monille oppilailleen, oppilaiden oppilaille jne. Näin syntyivät Veedan eri haarojen seuraajien koulukunnat.

Bg.15.15: Minä [Krishna] olen läsnä jokaisen sydämessä, ja muisti, tieto ja unohdus tulevat Minulta. Kaikkien Veedojen tarkoitus on auttaa ymmärtämään Minut. Toden totta, Minä olen Vedaantan kokoaja [Krishna-dvaipayana Vya- sa] ja Veedojen tuntija.

Upanisadit tai **Vedaanta:** koostuu neljän Veeda-kirjan filosofisesta ytimestä eli niiden puheenaiheet keskittyvät henkiseen tietoon. Vedaanta käsittelee pääasiallisesti Korkeimman Absoluuttisen Totuuden persoonatonta olemuspuolta. Sen filosofia merkitsee henkisen elämän alkua ja vähittäistä siirtymistä täysin henkiseen olemassaolon tilaan.

Upanisadeja on siis 108, ja 19 tärkeimmän luettelo on tällainen: Gitopanisad tai Bhagavad-gita, Brihad-aranyaka Upanisad, Chandogya Upanisad, Aitareya Upanisad, Taittiriya Upanisad, Isa tai Isavasya Upanisad, Kena Upanisad, Katha Upanisad tai Kathakopanisad, Prasna Upanisad, Mundaka Upanisad, Mandukya Upanisad, Svetasvatara Upanisad, Kausitaki Upanisad, Maitrayani Upanisad, Subala Upanisad, Jabala Upanisad, Paingala Upanisad, Kaivalya Upanisad, Vajrasucika Upanisad.

Tietäjien kokouksen puhuja, Suta Goswami, kertoo (S.B.1.4.24-25) edelleen, kuinka suuri viisas Vyasa, joka on hyvin ystävällinen tietämättömien ihmisten suurta joukkoa kohtaan, kokosi Veeda-kirjat siten, että jopa typerähköt ihmiset pystyisivät omaksumaan ne. Säälin valtaama mahtava tietäjä piti viisaana laatia suuren historiallisen kuvauksen, Mahabharatan, naisia, työläisiä ja kahdesti syntyneiden bramiinien ystäviä (dvida-banduja) varten, jotta hekin pystyisivät saavuttamaan ihmiselämän lopullisen päämäärän.

Itihaasat eli Mahabharata ja Ramayana: Mahabharata on Sri Krishnan ja viiden Pandava-veljeksen (**Yudhis- thiran, Bhiman, Arjunan, Nakulan ja Sahadevan**) elämää ja Kuruksetran taistelua käsittelevä laaja eepos.

Mahabharatan keskellä on Bhagavad-gita, jonka Herra Krishna puhui ystävälleen Arjunalle kahden armeijan välissä ennen taistelun alkua. Bhagavad-gita, joka on toiselta nimeltään Gitopanisad, lukeutuu siis tärkeimpiin Upanisadeihin. Ramayana on Treta-yugan aikana Maa-planeetalla ilmestyneen Krishnan aikaisemman Inkarnaation, Herra Ramacandran, elämää käsittelevä laaja eepos.

SMRITI ELI VEEDOJA TUKEVAT ILMESTYSKIRJOITUKSET

Vedanta-sutra tai **Brahma-sutra:** looginen kirjoitus (nyaya prasthana), joka tuo systemaattisesti esiin Upanisadien filosofian arvokkaimman ytimen. Se on erittäin tarkkaan harkittu kuvaus Absoluuttisen Totuuden persoonattomasta olemuspuolesta, ja sitä pidetään maailman huomattavimpana filosofisena teoksena. Vedanta-sutra käsittelee yksinomaan ikuisuuskysymyksiä, ja siinä esiin tuodut menetelmät ovat tieteellisiä. Koska Vedanta-sutra on hyvin vaikeatajuinen, oli Tietäjä Vyasadevan laadittava siihen selkeyttävä kommentaari eli Bhagavata Purana tai Srimad-Bhagavatam.

Kunnioitettu Suta Goswami kertoo (S.B.1.4.26-32) tietäjille, että vaikka Krishna-dvaipayana Vyasa oli näin työskennellyt kaikkien ihmisten täydellisen hyvinvoinnin edistämiseksi, hänen mielensä ei silti ollut tyytyväinen.

Suuri Tietäjä alkoi pohtia tilannetta tuntiessaan itsensä vailliNaiseksi, vaikka hänellä oli kaikki Veedojen vaatimat ominaisuudet. Hän päätteli tämän varmaankin johtuvan siitä, ettei hän ollut erityisesti korostanut Herran antaumuksellista palvelemista.

Vyasadeva tiesi sen olevan rakasta sekä täydellistyneille olennoille, että Itse virheettömälle Herralle, Krishnalle. Juuri kun Vyasadeva murehti omia puutteitaan, saapui **Narada Muni** ("Itsestään-Syntyneen" Brahmaan poika, ja henkisen oppiketjun toinen acarya) Sarasvati-joen rannalla sijaitsevalle Krishna-dvaipayana Vyasan asramalle.

Narada Muni selitti (S.B.1.5.8) tietäjä Vyasalle, että tämä ei ole itse asiassa julistanut Jumaluuden Persoonallisuuden ylevää ja tahratonta kunniaa. Sellaista filosofiaa, joka ei tyydytä Herran yliaineellisia aisteja, on pidettävä arvottomana.

Jaettuaan loistavia oivalluksiaan tietäjälle Narada Muni kehottaa (S.B.1.5.40) ystävällisesti Vyasadevaa kuvailemaan Kaikkivaltiaan Herran toimintoja, joihin tämä olikin perehtynyt laajan Veedoja koskevan oppineisuutensa ansiosta. Vain tällainen kirjallisuus voi tyydyttää suurten viisaiden kaipausta ja lievittää samalla aineellisista tuskista alati kärsivien ihmisjoukkojen kurjuutta. Narada Munilta saamiensa ohjeiden ansiosta Krishna-dvaipayana Vyasa ryhtyi kirjoittamaan Korkeinta Herraa ja Hänen antaumuksellista palveluaan käsitteleviä teoksia.

Puraanat eli "muinaiset kirjoitukset": ne kuvaavat universumin kaukaista historiaa sekä tulevaisuutta. Niissä esitetään Veeda-filosofiaa ja oppeja eri ihmisryhmille heidän vastaanottokykynsä mukaisesti.

Tärkeimpien 18 Puraanan viisi laajaa teemaa: sarga (ensisijainen luominen), pratisarga (toissijainen luominen), vamsa (tietäjien historia), manvantara (Manun hallintokaudet) ja vamsanucarita (kuninkaiden sukutaulut).

Koska ihmisten tietoisuus ja vastaanottokyky vaihtelevat kolmen aineellisen luonnon laadun vaikutusten mukaan, on myös Puraanat jaettu kolmeen ryhmään, joista kuusi on Herra Visnun hallitseman hyvyyden laadun, kuusi Herra Brahman hallitseman intohimoisuuden laadun, ja kuusi Herra Sivan hallitseman tietämättömyyden laadun Puraanaa. Kaikki nämä 18 Puraanaa on yhteydessä Naimisaranyan tietäjien kokoukseen, ja niissä kerrotaan Korkeimmasta Herrasta, Hänelle antautuneista suurista sieluista ja Hänen antaumuksellisesta palvelustaan. Herra Visnun hallitseman hyvyyden laadun Puraanat: (1) Bhagavata Purana eli Srimad-Bhagavatam, joka esittää Veedojen perimmäiset johtopäätökset, ja siksi sitä kutsutaan Veeda-tiedon puun kypsäksi hedelmäksi. (2) Visnu Purana, (3) Garuda Purana, (4) Narada Purana, (5) Padma Purana ja (6) Varaha Purana.

Herra Brahman hallitseman intohimoisuuden laadun Puraanat: (1) Brahmanda Purana, (2) Brahma Vaivarta Purana (sisältää mm. Krishnan ennustuksen nyt alkaneesta henkisestä vallankumouksesta ja lyhyestä 10 000 vuoden Kultaisesta Ajasta), (3) Markandeya Purana, (4) Bhavisya Purana (sisältää ennustukset **Adamista ja Evasta, Nooasta,** Herra **Jeesus Kristuksesta, Muhammedista** jne.), (5) Vamana Purana ja (6) Adi Purana tai Brahma Purana.

Herra **Sivan** hallitseman tietämättömyyden laadun Puraanat: (1) Matsya Purana, (2) Kurma Purana, (3) Linga Purana, (4) Siva Purana, (5) Skanda Purana ja (6) Agni Purana.

VEEDOJEN SIVUTEEMAT JA PATANJALIN YOGA-SUTRAT

Upa-veedat (Veedojen sivuteemat): ne keskittyvät käytännön elämän eri aspekteihin ja opettavat yhteiskunnan perusrakenteita tukevia tärkeitä tieteenaloja. Artha-veda eli sosiologia ja taloustiede, joka on yhteydessä Rig-vedaan. Dhanur-veda eli puolustus- ja sotatiede, joka on yhteydessä Yajur-vedaan. Gandharva-veda eli musiikkitiede, joka on yhteydessä Sama-vedaan. Ayur-veda eli terveystiede tai "elämäntiede", joka on yhteydessä Atharva-vedaan.

Yoga Sutrat: niiden alkuperäinen kirjoittaja on Veda Vyasa, mutta suuri joogan auktoriteetti **Patanjali** kokosi ne 200 eaa. uudelleen, ja teki niistä 195 lyhyttä aforismia (sutraa) käsittävän teoksen.

Veedojen mukaan Patanjali on lukemattomilla päillä varustetun universumin mystillisen käärmeen, Ananta Sesan, inkarnaatio. Hän kannattelee jokaisen universumin pohjalla sijaitsevassa Garbha-meressä ("Kohtu-meressä") lepäävää Herra Sri Krishnan toista täysivaltaista laajentumaa, Garbhodakasayi-Visnua.

Ensimmäinen luotu olento Herra Brahma syntyy Herra Vishnun navasta versovan lootuksen kukinnolle. Kun Herra Brahma luo 14 planeettajärjestelmää, jotka sijoittuvat tuon lootuksen varteen, Ananta Sesa kannattelee myös niitä päidensä päällä.

Toivottuaan mahdollisuutta opettaa maailman asukkaille joogaa eli tietoisuuden jälleen yhdistämistä Korkeimpaan, hän lankesi kuvaannollisesti alas taivaasta (path) suoraan naisen avoimiin kämmeniin (anjali). Patanjali selittää Yoga Sutrissaan kahdeksan askeleen (ashtangan) joogamenetelmän.

ASHTANGAN SANASTOA

1. Yama (pidättyvyys): sosiaalisen kanssakäymisen moraaliperiaatteet, joiden mukaan joogin tulee kohdella lähimmäisiään ja muita. Ahimsa (ei-vahingoittaa) = henkilö ei vahingoita ketään ajatuksilla, puheilla, teoilla eikä tekemättä jättämisillä. Satya (totuus, totuudenmukaisuus) = ei valehtele ja huijaa. Asteya (ei-ryöstö) = ei ota itselleen toisille kuuluvaa omaisuutta ym. Brahmacarya (selibaatti) = pidättäytyy sukupuolielämästä avioliiton ulkopuolella ja siellä pyhittää sen lasten hankkimiseen. Aparigraha (omistushaluttomuus) = luopuu tarpeettoman tavaran ym. keräämisestä ja ahnehtimisesta.
2. Niyama (noudattaminen): joogan harjoittajaan liittyvät periaatteet. Saucha (puhtaus) = henkilö pitää kehon, mielen, vaatteet ja ympäristön puhtaana ja syö kasvisruokaa. Tämä saavutetaan noudattamalla moraaliperiaatteita. Santosha (tyytyväisyys, rauhallisuus) = ei etsi tyytyväisyyttä ja rauhaa ulkopuolelta. Tapas (itsekuri, katumusharjoitukset) = alemman luonnon taltuttamiseen tähtääviä vapaaehtoisia epämukavuuksia. Svadhyaya (opiskelu) = Veedojen tai niiden mukaisten kirjojen opiskelua mestarin opastuksella. Ishvarapranidhana (Jumala-tietoisuus) = sisäisen itsen tiedostamisen ykseyden tasolta Jumala-tietoisuuden monimuotoisuuteen kohoaminen. Ishvarapranidhana on myös toinen termi bhakti-joogalle, Korkeimman Herran antaumukselliselle palvelulle.
3. Asana (istuma-asennot): virittää kehon ja mielen tilaan, jossa voi syventyä meditaatioon.
4. Pranayama (hengityksen hallinta): prana (eloilma) on hapessa läsnä oleva kosminen energia. Pranayama poistaa mielen levottomuutta.

5. Pratyahara (kääntyminen sisäänpäin): itsensä tarkkailun tila, välinpitämättömyys aistiärsykkeiden suhteen.
6. Dharana (keskittyminen): mielen kouluttaminen keskittymään yhteen pisteeseen tai muotoon. Ajan tajun kadottaminen on merkki mielen keskittymisestä yhteen asiaan.
7. Dhyana (meditaatio): keskeytyksettömän meditaation taso, jossa ei käytetä fysikaalisia kohteita.
8. Samadhi (syventyminen, ykseys): täysin kypsä meditaatio, joka on tietoisuuden henkisellä tasolla. Kehoon samaistumisesta vapautunut, yli aistillisesta onnesta nauttiva joogi etsii elävää vuorovaikutusta Korkeimman Olennon kanssa rakkaudensävyttämässä antaumuksellisessa palvelussa.

Suomessa Veeda-kirjallisuutta myyvät ainakin Suomen Krishnaliike (ISKCON), www.harekrishna.fi sekä AATMA Kirjakauppa ja Antikvariaatti, Eteläinen Rautatiekatu 16, 00100 Helsinki www.aatma.fi

SANSKRIITIN ÄÄNTÄMISOPAS

VOKAALIT

अ a आ ā इ i ई ī उ u ऊ ū ऋ ṛ ॠ ṝ
ऌ ḷ ए e ऐ ai ओ o औ au

KONSONANTIT

Gutturaalit:	क ka	ख kha	ग ga	घ gha	ङ ṅa
Palataalit:	च ca	छ cha	ज ja	झ jha	ञ ña
Cerebraalit:	ट ṭa	ठ ṭha	ड ḍa	ढ ḍha	ण ṇa
Dentaalit:	त ta	थ tha	द da	ध dha	न na
Labiaalit:	प pa	फ pha	ब ba	भ bha	म ma
Puolivokaalit:	य ya	र ra	ल la	व va	
Sibilantit:	श śa	ष ṣa	स sa		
Aspiraatit:	ह ha	Anusvāra: ं ṁ		Visarga: ः ḥ	

NUMEROT

०-0 १-1 २-2 ३-3 ४-4 ५-5 ६-6 ७-7 ८-8 ९-9

Konsonanttien jälkeiset vokaalit kirjoitetaan seuraavasti:

ा ā ि i ी ī ु u ू ū ृ ṛ ॄ ṝ े e ै ai ो o ौ au

Esimerkiksi: क ka का kā कि ki की kī कु ku कू kū
कृ kṛ कॄ kṝ के ke कै kai को ko कौ kau

Kun kaksi tai useampi konsonantti-äänne on peräkkäin ne kirjoitetaan yhteen erityisellä tavalla, kuten क्ष kṣa त्र tra

Vokaali "a" lisätään konsonantteihin joihin ei liity vokaalimerkkiä.

Virāma (्) merkitsee loppuvokaalin puuttumista: क्

Vokaalien lausuminen

a — lyhyt a kuten sanassa akana
ā — pitkä aa kuten sanassa aate
i — lyhyt i kuten sanassa ikä
ī — pitkä ii kuten sanassa liima
u — lyhyt u kuten sanassa unikko
ū — pitkä uu kuten sanassa luuta
ṛ — lyhyt ri kuten sanassa rikas
ṝ — pitkä rii kuten sanassa riimi
ḷ — kuten sanassa leveä
e — kuten sanassa erakko
ai — kuten sanassa aina
o — kuten sanassa opas
au — kuten sanassa kauha

Konsonaattien lausuminen

Gutturaalit
(Kurkkuäänikonsonantit)

k — kuten sanassa **k**atala
kh — kuten sanassa **kh**aki
g — kuten sanassa **g**orilla
gh — kuten sanassa **gh**ana
ṅ — kuten sanassa kuni**n**gas

Palataalit (Lakiäännekonsonantit)

c — kuten englannin sanassa **ch**air
ch — kuten englannin sanassa staun**chh**eart
j — kuten englannin sanassa he**dg**ehog
jh — kuten englannin sanassa **j**oy
ñ — kuten sanassa **n**ikotus

Cerebraalit
(Cerebraalikonsonantit)

ṭ — kova t kuten engl. sanassa tub
ṭh — kuten engl. sanassa light-heart
ḍ — kova d kuten engl. sanassa dove
ḍh — kuten engl. sanassa red-hot
ṇ — kuten ruotsin sanassa urna (valmistaudu ääntämään *r* mutta äännä sensijaan *n*)

Dentaalit
(Dentaalikonsonantit)

t — kuten sanassa takana
th — kuten englannin sanassa lethal
d — kuten sanassa radio
dh — kuten englannin sanassa redhot mutta kieli hampaita vasten
n — kuten sanassa naama

Labiaalit
(Huuliäännekonsonantit)

p — kuten sanassa puisto
ph — kuten ruotsin sanassa upphöjd
b — kuten sanassa basaari
bh — kuten englannin sanassa rub-hard
m — kuten sanassa mesi

Puolivokaalit

y — j; kuten sanassa yoga
r — kuten sanassa rako
l — kuten sanassa liha
v — kuten sanassa vaha

Sibilantit

ś — (palataali) kuten saksan sanassa sprechen
ṣ — (cerebraali) kuten engl. sanassa shine
s — kuten sanassa sininen

Aspiraatti

h — kuten sanassa hidas

Visarga

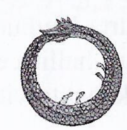
ḥ — loppuhenkonen:
aḥ lausutaan *aha;*
iḥ lausutaan *ihi*

Anusvāra

ṁ — nasaaliäänne, kuten ranskan sanassa bo*n*

Sanskriitinkielessä ei esiinny voimakasta painotusta sanojen tavuilla; pitkien ja lyhyiden vokaalien vaihtelu määrää lauseiden rytmin (pitkät vokaalit kaksi kertaa niin pitkiä kuin lyhyet). Pitkiä tavuja ovat pitkät vokaalit **(ā, ai, au, e, ī, o, ṝ, ū)**, ja ne lyhyet vokaalit joita seuraa useampi kuin yksi konsonantti (mukaanlukien anusvaran ja visargan). Ne konsonantit joihin liittyy aspiraatta (kuten kha ja gha) lasketaan yhdeksi ainoaksi konsonantiksi.

Lähde: Bhagavad-Gītā,
ISBN: 91-7149-487-1

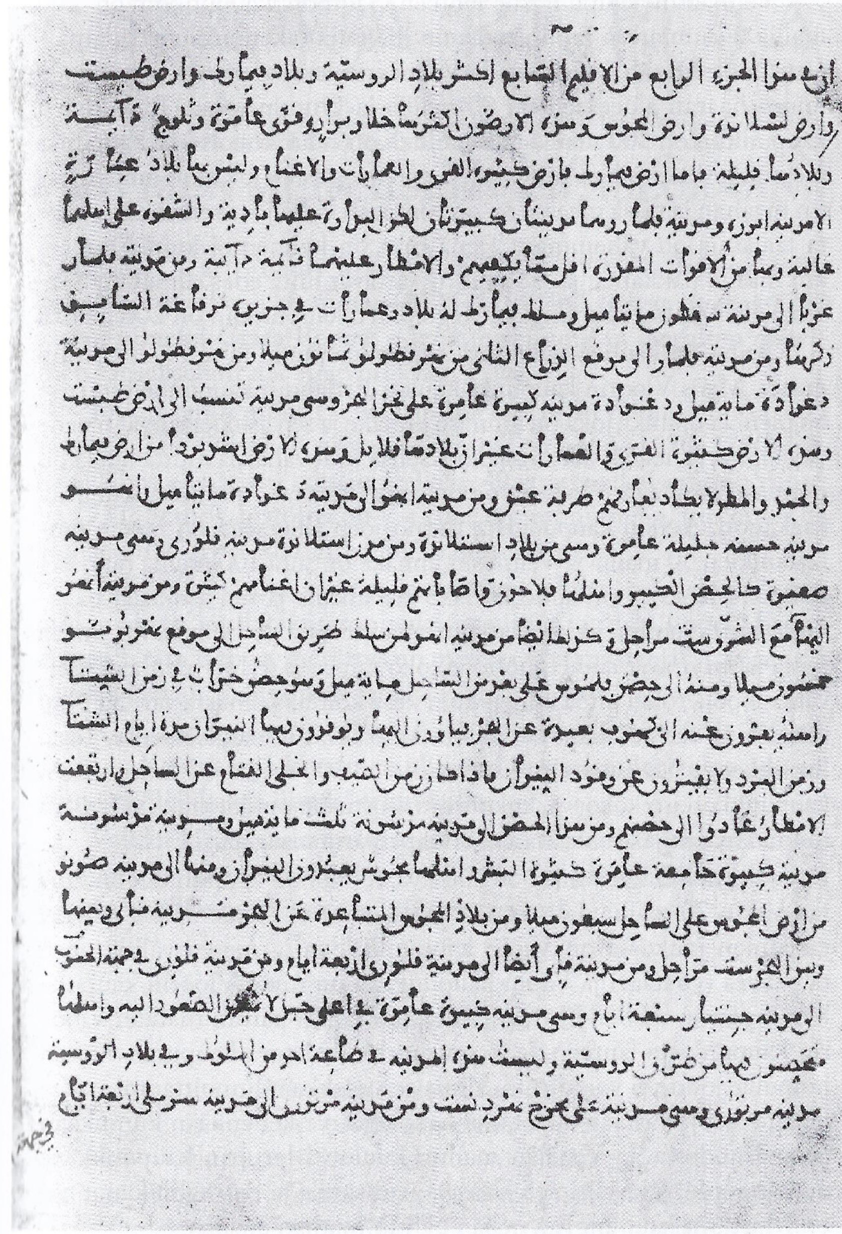

ABU ABD ALLAH MUHAMMAD AL-IDRISI – KUVAUS SUOMESTA 1150-LUVULTA

Arabisyntyinen Al-Idrisi (1100–1165/66) oli maantieteilijä ja kartografi, joka toimi mm. Sisilian kuninkaan Roger II:n (1095–1154) neuvonantajana ja jonka toimeksiannosta hän laati vuonna 1154 valmistuneen maailmankartan, joka tunnetaan nimellä Tabula Rogeriana. Kartan liitteeksi hän laati kirjan nimeltä Geografia. Euroopassa Al-Idrisin karttoja käytettiin jopa vuosisatoja ja niin teki myös Kristoffer Kolumbus. Suomessa Al-Idrisin perintö tunnetaan huonosti vaikka yksi varhaisimpia kirjallisia kuvauksia maastamme on hänen tekemä. Tämä kuvaus on ollut suuren yleisön saatavilla noin 100 vuotta mutta suomenkielistä versiota siitä ei tiettävästi ole julkaistu ennen tätä. Käännöksen sisältöä on esitelty aikaisemmin Wikipediassa, sillä seurauksella, että se sensuroitiin, koska se ei sopinut joidenkin ihmisten menneisyyttämme vahvasti vähättelevään historiankäsitykseen.

Tässä seitsemännen alueen (maanosan) neljännessä osassa on suurin osa Venäjänmaan maista ja Finnmarkin maista ja Tabastin maata ja Eestlandin ja Maguusien[65] maita: ja nämä maat ovat enimmäkseen erämaita ja aroja, ja asuttuja kyliä ja jatkuvaa lunta ja niiden taajamat ovat vähäiset, kun taas Finnmarkin maa on maa jossa on runsaasti kyliä ja rakennuksia ja lampaita eikä siellä ole kukoistavia taajamia paitsi Abrarah'n ja Velmaarin kaupungit. Nämä ovat kaksi suurta kaupunkia, mutta niissä voi nähdä paimentolaisuutta ja hurjuus hallitsee niiden asukkaita. Niissä on vähemmän ravintoa kuin asukkaat tarvitsevat ja sade niiden yllä jatkuu lakkaamatta.

65 Tulta palvovia maageja.

Al-Idrisin kuvaus Suomesta ja sen lähialueista. MSO Arabe 2221. La Bibliotheque Nationale de France.

Velmaarin kaupungista länteen Saqtoon kaupunkiin on 200 mailia. Finnmarkin kuninkaalla on maita ja rakennuksia edellämainitussa Nerbagah'n saaressa. Ja Velmaarin kaupungista Qutulu-joen toisen haaran alueeseen on 80 mailia ja Qutulu-joesta Regoldah'n kaupunkiin on 100 mailia ja Regoldah on suuri kukoistava kaupunki mereen laskevan joen suistossa. Se on kaupunki, joka kuuluu Tabastin maahan ja tässä maassa on on runsaasti kyliä ja rakennuksia, mutta taajamia on vähemmän. Tämä maa on kylmempi kuin Finmarkin maa ja pakkanen ja sade tuskin jättävät niitä edes silmänräpäyksen ajaksi Anho-kaupungista Regoldah'n kaupunkiin on 200 mailia.

Anho on kaunis, vaikuttava asuttu kaupunki ja se on Estlandin maata. Myös Vloorin kaupunki kuuluu Estlandin kaupunkeihin ja se on pieni kaupunki, joka on kuin iso linnake ja sen asukkaat ovat maanviljelijöitä, ja heidän aikaansaannoksensa ovat vähäisiä mutta heillä on runsaasti lampaita. Vloor on 6 taipaletta (virstaa) Anhon kaupungista kaakkoon. Anhon kaupungista Burno-joen alueeseen on meren rantaa kulkien 50 mailia ja Velmosin linnake on siitä 100 mailia rannasta poispäin. Ja se on on autio linnake talviaikana ja sen asukkaat pakenevat sieltä luoliin, jotka ovat kaukana merestä. Ja he hakevat suojaa sieltä ja sytyttävät sinne nuotiota koko talven ja kylmyyden ajaksi eivätkä lopeta tulen pitoa ennen kuin kesä koittaa ja musta väri haihtuu rannalta ja sateet lakkaavat, jolloin he palavat linnakkeeseensa. Tästä linnakkeesta Medsuunah'n kaupunkiin on 300 mailia ja Medsuunah'n kaupunki on iso kokoava, kukoistava asuttu kaupunki, jonka väestö on monilukuinen ja asukkaat ovat tulta palvovia maageja.

Ja siitä Maagien maahan kuuluvaan Suonon kaupunkiin on rantaa pitkin 70 mailia. Ja maagien meren rannalta kauempana olevien taajamien joukossa on Vapin kaupunki. Sen ja meren välillä on 6 taipaletta (virstaa?) ja Vapin kaupungista on myös Vloorin kaupunkiin 4 päivän matka. Jintiaarin kaupunki on 7 päivän matkan Vloorin kaupunkista länteen. Ja se on suuri kukoistava kaupunki vuoren huipulla, jonne ei voi kiivetä. Sinne sen asukkaat linnoittautuvat Venäjän rosvoja vastaan eikä tämä kaupunki ole kenenkään kuninkaan alamaisuudessa. Ja Venäjän maihin kuuluu Marturin kaupunki. Se on kaupunki, joka sijaitsee Dinset-joen suulla ja Sarmalin kaupunki on Marturin kaupungista neljän päivän matkan etelään.

Käännös: Sahban Mroueh

CRATA REPOA

VIHKIMYKSET EGYPTILÄISTEN PAPPIEN MUINAISEEN SALASEURAAN

Saksalaiset Carl Friedrich Koeppen (1734–1797) ja Johann Wilhelm Bernhard von Hymmen (1725–1787) julkaisivat vuonna 1770 kirjan nimeltä Crata Repoa: oder Einweihung in der alten geheimen Gesellschaft der Aegyptischen Priester.

Jotkut tahot pitävät teosta aitona mutta on huomioitavaa, että ranskalainen filosofian professori Jean Terrasson (1670–1750) julkaisi lähes identtisen tekstin melkein 40 vuotta aikaisemmin vuonna 1731: Sethos, histoire, ou Vie tirée des monumens, anecdotes de l'ancienne Égypte, traduite d'un manuscrit grec.

Toinen asia mikä saattaa askarruttaa lukijaa, ovat egyptiläisen vihkimyksen kreikkalais-roomalaiset nimet ja jumaluudet. Kirjan nimen Crata Repoa, merkitys on myös jäänyt mysteeriksi. ja sen on arveltu olevan anagrammi sanoista Arcta Opera.

Kirjan muinaisesta alkuperästä ei ole todisteita ja joidenkin mukaan Koeppen ja Hymmen olisivat koostaneet kirjan useista eri lähteistä "leikkaa ja liimaa" tekniikalla.

Vaikka kirjan todenperäisyyden toteaminen jää jokaisen lukijan henkilökohtaiseksi kokemukseksi, ei tämä kuitenkaan vähennä tekstin sisällön merkitystä ja kiinnostavuutta.

VALMISTAUTUMINEN

Alkuvalmistelut Crata Repoa vihkimykseen

Jos joku halusi liittyä Crata Repoa järjestöön, tuli hänen ensin hankkia erityinen suositus tätä varten joltakin aikaisemmin vihityltä.

Kuningas antoi suosituksen yleensä suoraan papeille osoitetulla kirjelmällä.

Papit lähettivät pyrkijän ensin Heliopolisista Memfikseen opettajien luo; Memfiksestä hänet lähetettiin Thebaan.[66]

Lopulta hänet ympärileikattiin.[67]

Heti tämän jälkeen häneltä kiellettiin jotkut ruokalajit,[68] eikä hän saanut juoda viiniä, vasta kuin korkeammalla asteella jolloin siihen sai luvan erikoistapauksissa.

Sitten hänen tuli viettää useita kuukausia vangitun tavoin maanalaisessa luolassa ajatuksiinsa uppoutuneena. Hän sai luvan kirjoittaa muistiin ajatuksensa, jotka myöhemmin tutkittiin tarkasti, sillä niiden avulla opittiin tuntemaan uuden jäsenen ymmärtämiskyky.

Tämän jälkeen hänet vietiin Hermeksen patsailla koristettuun ja moraalikäskyillä kirjailtuun käytävään; hänen oli opittava kirjoitukset ulkoa.[69]

Heti kun hän oli oppinut ne ulkoa, tuli Thesmosfores[70] hänen luokseen. Hänellä oli kädessä vahva ruoska, jolla hän pidätti roskajoukkoa Epäpyhien Portin ulkopuolella. Tämän portin kautta hän kuljetti vihittävän.

Hänen silmänsä peitettiin ja hänen kätensä sidottiin vahvoilla liimatuilla nauhoilla.

ENSIMMÄINEN ASTE

Pastoforis eli oppilas, jonka tehtävänä oli Ihmisten portille vievän sisäänkäynnin ovenvartiointi

Heti kun oppilas oli valmistettu luolassa, tarttui Thesmosfores hänen käteensä[71] ja vei hänet Ihmisten Portille.[72]

66 Porphyrius de vita Pythagorae.
67 Herodotos Lib. 2. Clemens Alex. Stromat. 1.
68 Palkokasvit ja kala.
69 Iamblychus de Mysteriis. Pausanias Lib. I kertoo, että sellaisia löytyi joissakin Theben lähellä olevissa maanalaisissa käytävissä.
70 Opastaja. Nimi joka on meille annettu säilytettäväksi ikuisesti, kuten egyptiläiset sen lausuvat muuttumattomana.
71 Apuleius de Metam Lib. XI.
72 Cicero de Legibus Lib. II. Misteriis ex agresti imanique vita ex-culti ad humanitatem, et mitigati sumus.

Saapuessaan sen luo Thesmosfores taputti olalle vanhempaa Pastoforista, joka oli asetettu vartioimaan ovea. Tämä ilmoitti oppilaan koputtamalla ovelle.[73]

Sitten kun hän oli vastannut muutamiin, hänelle esitettyihin kysymyksiin, Ihmisten Portti avautui päästääkseen vihittävän sisään.

Hierofantit esittivät täällä hänelle erilaisia kysymyksiä, ja hänen oli annettava niihin tarkka vastaus.[74]

Tämän jälkeen oppilasta kuljetettiin ympäri Biranthaa.[75] Tämän aikana puhalsi keinotekoisesti aikaansaatu tuuli, ja vihittävän päälle annettiin sataa. Salamat leimahtelivat hänen kasvojensa edessä, ja pelottava ukkonen jyrisi hänen korvissaan.[76]

Jos oppilas ei antanut minkään pelottaa itseään, luki Menies eli Lainlukija hänelle Crata Repoan peruslait, jotka hänen oli hyväksyttävä.

Jos hän sitoutui noudattamaan niitä täydellisesti, vei Thesmosfores hänet Hierofantin luo, jonka eteen hänen oli polvistuttava paljastetuin polvin, ja terävä miekka kurkkua vasten painettuna vannottava uskollisuutta ja vaiteliaisuutta, ja aurinko, kuu ja tähdet kutsuttiin todistajiksi hänen sanojensa todenperäisyydestä.[77]

Kun vala oli tehty, oppilaan silmät paljastettiin, ja hänet asetettiin kahden pylvään väliin, jotka olivat nimeltään Betilies ja muodoltaan nelikulmaiset.[78]

Pylväiden välissä oli seitsemänpuolaiset tikkaat ja kahdeksan erilaisilla kuvioilla varustettua ovea.[79] Oppilaalle ei kuitenkaan vielä selitetty näitä esineitä, vaan Hierofantti piti hänelle seuraavanlaisen puheen:

„Käännyn Teidän puoleenne, jotka olette oikeutetut minua kuuntelemaan. Sulkekaa kaikki ovet länessä, jotta epäpyhät ja pilkkaajat eivät pääsisi sisälle. Mene Musé eli Taivaallisen tutkimustyön

73 Tämä kohtaus on kuvattu eräässä egyptiläisessä pylväässä.
74 Plutarch in Lacon Apoph verb. Lysander.
75 Vertaa Histoire du Ciel Tom. I, s. 44.
76 Euseb. Caesar. Praeparat. Evangel. Clemens Alexand. Admonit ad Gent.
77 Alesander ab Alexandra Lib. V Cap. 10.
78 Euseb. demonstr. Evang. Lib. I.
79 Origines cont. Cels., s. 341. de Trad. de Bouherau. Diction. de Chauffepie Tom. IV., s. 834.

lapset, kuunnelkaa Te puhettani! Esitän teille suuria totuuksia. Vältäkää ennakkoluuloja ja intohimoja, jotka loitontavat teitä todellisen onnen tieltä. Suunnatkaa ajatuksenne jumalalliseen olentoon, ja pitäkää hänet aina silmienne edessä, jotta siten oppisitte ohjaamaan sydäntänne ja mieltänne. Jos tahdotte saavuttaa onnellisuuden varman polun, niin muistakaa, että vaellatte aina Kaikkivaltiaan silmien edessä, joka on luonut maailman. Hän on ainoa olento, joka on luonut kaikki asiat ja ylläpitää niitä. Hän näkee kaiken. Kukaan kuolevainen ei voi nähdä häntä, eikä kukaan Meneh kestä hänen katsettaan."[80]

Puheen jälkeen ilmoitettiin oppilaalle, että tikkaat, jota pitkin hänen oli kuljettava, on vertauskuva sielunvaelluksesta. Myöhemmin hänelle opetettiin, että jumalien nimillä oli täysin erilainen merkitys kuin mitä ihmiset luulivat.

Hän sai tietää mistä tuuli, salama ja ukkonen johtuivat. Tämän aste oli omistettu luonnontieteille.

Lisäksi hän oppi anatomiaa ja lääketiedettä.

Hän sai myös oppia vertauskuvallisen puhetavan ja tavallisen hieroglyfikirjoituksen:[81]

Heti kun hänet oli vastaanotettu Hierofantti antoi hänelle tunnussanan, jonka avulla kaikki vihityt tunsivat toisensa, ja joka oli Amoun. Se tarkoitti: ole vaitelias.[82]

He tunsivat toisensa myös erityisen kättelyn kautta.[83]

Sitten hän sai eräänlaisen päähineen, joka oli tehty pyramidin muotoiseksi. Vyötäröilleen he kiersivät vyöliinan, jota nimitettiin Xyloniksi. Kaulassa hän kantoi eräänlaista kaulusta, joka kaartui tasaisesti rinnalle. Muuten hän kulki alasti ja hänen tehtävänä oli vartioida Ihmisten Porttia aina kuin hän oli vuorossa.

80 Euseb. praeparat. Evang. I. 13 Clemens Admonit. ad Gent.
81 Iamblichus in vita Pythagor.
82 Plutarch de Iside et Osiride.
83 Iamblichus in vita Pythagor.

TOINEN ASTE

Neocoris

Annettuaan oppivuotensa aikana näytteitä taidostaan, Pastoforikselle määrättiin ankara paasto.[84]

Tämän suoritettuaan Neocoris vietiin mustaan huoneeseen, jota kutsuttiin Endimioniksi.[85]

Maukkaat ruoat, joita kauniit naiset toivat hänelle, virkistivät hänen heikentyneitä voimia. Naiset olivat pappien rouvia, jotka, Dianan seuralaisten lailla, kävivät hänen luonaan koettaen kaikin keinoin kiihoittaa häntä.

Kun hän oli kestänyt tämän kokeen, tuli Thesmosfores jälleen hänen luokseen tehden hänelle muutamia kysymyksiä.

Annettuaan niihin oikeat vastaukset Neocoris vietiin kokoukseen.

Stolista eli Vedenkantaja valeli vettä hänen päälleen. Tämän johdosta hänen tuli vakuuttaa viettäneensä siveää ja puhdasta elämää.

Heti kun tämä oli suoritettu, tuli Thesmosfores juosten hänen luokseen kantaen elävää käärmettä, heitti sen hänen päälleen ja veti vyötäisliinastaan esille uusia käärmeitä.[86]

Myös koko huone oli täynnä käärmeitä Neocoriksen pelottamiseksi.[87]

Mitä tyynemmin hän kesti kokeen, sitä enemmän hän sai kiitosta tultuaan vastaanotetuksi.

Hänet vietiin jälleen kahden korkean pylvään luo, joiden väliin oli kuvattu aarnikotka työntämässä pyörää edellään.[88]

Hänelle selitettiin pylväiden kuvaavan Itää ja Länttä. Aarnikotka oli auringon vertauskuva, pyörä ja sen neljä puolaa kuvasivat neljää vuodenaikaa.

84 Arnobius Lib. V.
85 Endimion tarkoittaa keinotekoista luolaa. Tarkempia tietoja tästä, lukuunottamatta niitä, mitä tunnettu teksti kertoo, ei löydy mistään kirjoituksista.
86 JuliusFirmicusMaternusCap.2sanoo,ettäkäärmeolisiollutkeinotekoinenjakullattu.
87 Egyptiläiset omaavat vieläkin erikoisen taidon tehdä käärmeet myrkyttömiksi. Tätä, suurta salaisuutta, he eivät kerro kenellekään, joka ei kuulu erääseen salaiseen lahkoon.
88 Samanlainen kuvaus löytyy teoksesta dans le grand Cabinet Romain, s. 94.

Nyt hänelle opetettiin myös taito käyttää vesivaakaa. Samalla hän sai ohjausta geometriassa ja rakennustaidossa sekä oppi käyttämään kaikkia mittoja ja laskutapoja, joita hänen sittemmin tuli käyttää hyväkseen. Arvomerkikseen hän sai käärmeestä punotun sauvan ja tunnuksekseen sanan Heve, samalla kun hänelle kerrottiin ihmissuvun lankeemuksesta.[89] Hänen merkkinsä oli asettaa molemmat kädet ristiin rinnalle.[90] Hänen virkanaan oli pylväiden peseminen.

KOLMAS ASTE

Kuoleman portti, jolla vastavihitty sai nimen Melaneforis

Taidot ja hyvä käytös oikeuttivat Necorikselle pääsyn tälle asteelle.

Hänelle ilmoitettiin hetki, jolloin hänet vastaanotettaisiin. Thesmosfores vei hänet eteiseen, jonka sisäänkäynnin yläpuolella oli sanat Kuoleman portti.

Tämä huone oli täynnä balsamoitujen ruumiiden ja sarkofagien kuvia. Kaikki seinät olivat niitä täynnä. Ja koska tämä oli se paikka, johon kaikki ruumiit tuotiin, näki uusi Melaneforis täällä Paraskistit[91] ja kaikki Heroit[92] työssään. Keskellä huonetta lepäsi Osiris arkussaan, joka oli murhan jäljiltä veren tahrima.

Uudelta Melaneforikselta kysyttiin, oliko hän ottanut osaa herransa murhaan. Kun hän oli antanut kieltävän vastauksen, tarttui häneen kaksi Tapixeytia.[93]

He veivät hänet saliin, jossa kaikki muut Melaneforikset olivat mustiin puettuina. Itse kuningas, joka otti aina osaa tähän toimitukseen, puhutteli häntä, kuten näytti, hyvin ystävällisesti ja pyysi häntä, ellei hän uskonut omaavansa kylliksi sydäntä kestämään kokeita, joita hänelle tultaisiin asettamaan, mieluimmin ottamaan vastaan kultaisen kruunun, jonka hän täten ojentaa hänelle.

89 Clem. Alex. in Propet. kertoo tästä samoin.
90 Kuvia tästä löytyy Hrn. Nordenin teoksessa.
91 Ihmiset, jotka avasivat ruumiit.
92 Pyhät miehet, jotka toimittivat balsamoinnin.
93 Henkilöä, joiden täytyi haudata kuolleita.

Mutta uutta Melaneforista oli etukäteen neuvottu heittämään kruunu maahan ja polkemaan sitä.[94]

Silloin kuningas huusi: Solvaus, kostoa! kohotti uhrikirveen, ja löi sillä Melaneforista kevyesti päähän.[95]

Molemmat Tapixeytit kaatoivat Melaneforiksen nyt selälleen maahan, ja Paraskistit kietoivat hänet muumiokääreisiin. Tämän aikana kaikki itkivät hänen ympärillään. Sen jälkeen he veivät hänet jälleen ovelle, jonka yläpuolella luki Henkien pyhättö. Oven avautuessa leimahtelivat salamat ja ukkonen jyrisi voimakkaasti valekuolleen ympärillä.[96]

Kharon otti ruumiin veneeseensä kuin se olisi ollut henki ja vei sen maanalaisten tuomarien eteen. Pluto istui tuomioistuimellaan,

Rhadamanthys ja Minos olivat hänen sivullaan, kuten myös Aethon, Nycceus, Alaster ja Orfeus.[97]

Hänelle tehtiin ankaria, koko hänen entistä elämäänsä koskevia kysymyksiä ja vihdoin hänet tuomittiin jäämään näihin maanalaisiin käytäviin. Hänet vapautettiin kääreistä ja hän sai uutta opetusta, joka sisältyi seuraaviin lauseisiin:

1. Olla koskaan himoitsematta verta, ja auttaa kanssaveljiään hädässä.
2. Olla koskaan jättämättä kuollut hautaamattomaksi.
3. Odottaa ylösnousemusta kuolleista sekä tulevaa tuomiota.

Tämän jälkeen hänen tuli harjoittaa jonkun aikaa maalausta oppiakseen koristelemaan sarkofageja ja -kääreitä.

Hän sai opastusta erityisessä kirjoitustavassa, jota nimitettiin hierogrammatiseksi, ja jota hän tuli pian tarvitsemaan, sillä Egyptin historia, kuvaus maailmasta ja tähtitieteen perusteet olivat kirjoitettu tällä tavalla. Häntä opetettiin ja valmistettiin myös pitämään julkisia hautauspuheita. Hänen merkkinsä oli eräänlainen ote kuoleman voiman vastustamiseksi.

94 Tertullianus de Baptismo Cap. V.
95 Keisari Commodus, jonka kerran tuli toimittaa tätä tehtävää, muutti leikin todellisuudeksi. Aelius Lampridius de Commodo Imperatore.
96 Apuleius Lib. Metam. II. prope finem
97 Diod. Siculus Lib. I v. Orpheus.

Hänen tunnussana oli Monach Caron Mini, joka tarkoittaa: Lasken vihan päiviä.

Näissä maanalaisissa käytävissä hän sai olla, kunnes huomattiin, oliko hän kelvollinen saavuttamaan uutta tietoa, vai täytyikö hänen ryhtyä Paraskistiksi tai Heroiksi; sillä täältä häntä ei laskettu koskaan pois, ellei hän osoittanut omaavansa todellista tietoa.

NELJÄS ASTE

Varjojen taistelu[98] — Kristoforis

Kun vihan päivät, jotka yleensä kestivät puolitoista vuotta, olivat ohi, tuli Thesmosfores jälleen hänen luokse, tervehti häntä ystävällisesti, ja pyysi häntä seuraamaan itseään antaen hänelle miekan ja kilven.

He kulkivat hämäriä käytäviä pitkin kunnes tapasivat muutamia hirvittävän näköisiä olentoja, jotka hyökkäsivät heidän kimppuunsa huutaen: Panisi. Thesmosfores käski häntä puolustautumaan urhoollisesti ja vastustamaan kaikkia vaaroja. Lopulta hän joutui vangiksi, jolloin hänen silmänsä jälleen sidottiin ja hänen kaulaansa solmittiin silmukka, kuitenkin niin ettei hän tukehtunut siihen.

Tämän jälkeen hänet raahaattiin maata pitkin saliin, jossa hänet korotettiin uuteen asteeseen.

Varjot pakenivat uudella huudolla joka voimistui nopeasti.

Vihittävä nostettiin maasta ja vietiin täysin uupuneena kokoukseen.

Hänen silmänsä vapautettiin peitteestä ja hän näki olevansa loisteliaasti sisustetussa salissa, jonka seinillä riippui mitä kauneimpia maalauksia. Läsnä olivat itse kuningas ja Demiurgi.[99]

Kaikki kantoivat Alydeita.[100]

98 Tertullianus de militis Corona.
99 Demiurgi oli veljestön ylin johtaja.
100 Αληδεια totuus. Egyptiläinen arvomerkki. Aelianus var. Histor. Lib. XIV Cap. 34 kertoo siitä: Eum omnium hominum iustissimum et tenacissimum oportebat, qui circa collum imaginem ex-Sapphiro Gemma confectam gestabat.

Heidän ympärillään istuivat Stolistat eli Vedenkantajat, Hierostalista eli kirjuri kynä pistettynä päähineeseen, Zacoris, joka hoiti kassaa ja Romastis, joka huolehti aterioista.

Odos eli Puhuja (Laulaja) piti puheen, jossa hän toivotti uudelle Kristoforikselle onnea päätöksessään. Hän oli kuitenkin suorittanut vasta toisen puolen työstään, mistä hänen oli osoitettava näytteitä.

Tämän jälkeen hänelle ojennettiin juoma nimeltä Cyce,[101] joka oli maultaan hyvin karvas. Hänen oli juotava se. Sitten hänelle annettiin Minervan kilpi, jota kutsuttiin myös, Isikseksi, hänet puettiin Anubiksen eli Merkuriuksen saappaisiin ja Orcuksen päähineellä varustettuun kaapuun. Hän sai miekan ja häntä käskettiin hakkaamaan pää poikki henkilöltä, jonka hän tuli tapaamaan tuolla luolassa, ja tuomaan sen kuninkaalle. Paikalla olevat huusivat, Niobe: Se on vihollisen luola. Luolassa hän näki uskomattoman kauniin naisen, joka näytti aivan elävältä, mutta joka oli tehty hienoista rakoista ja nahoista.

Hänen luokseen astui uusi Kristoforis, tarttui häntä hiuksista ja katkaisi hänen kaulansa. Pään hän vei kuninkaalle ja Demiurgille, jotka ylistivät hänen urotyötään kertoen, että hän oli hakannut pään Gorgolta,[102] joka oli ollut naimisissa Tyfonin kanssa ja oli aiheuttanut Osiriksen murhan. Hänen tuli olla aina pahan kostajana. Hän sai nyt luvan ainaiseksi käyttämään pukua, joka hänelle tultaisiin antamaan, ja hänen nimensä merkittiin kirjaan, jossa maan kaikki tuomarit olivat lueteltuina.

Hän sai vapaasti seurustella kuninkaan kanssa. Päivittäisen ruoan hän sai hovista.[103]

Hänelle annettiin maan kaikki lakiteokset ja arvomerkki, jota hän kuitenkin sai kantaa vain Kristoforista vastaanotettaessa tai Sais kaupungissa. Se kuvasi Isistä eli Minervaa huuhkajana.

Samalla hänelle selitettiin, että ihminen oli syntyessään yhtä sokea kuin huuhkaja, ja että kokeet ja viisaus tekivät hänestä ihmisen.

Kypärä kuvasi viisauden korkeinta astetta, Gorgonin pää, intohimojen alistamista. Kilpi kuvasi turvaa pahoja puheita vastaan, pilarit kestävyyttä, vesiastia tiedonjanoa, viini ja nuolet valmiutta. Keihäs

101 Luultavasti sama juoma kuin Κυχεόν, Athenaeus Lib. 9.
102 Gorgo, Gorgal ja Gorgone ovat egyptiläisiä nimityksiä Meduusalle.
103 Diodorus Siculus Lib. I de Judicis Aegyptiorum.

esitti houkuttelua, sillä puhe saattaa samoin kuin sekin haavoittaa toista matkan päästä. Palmun- ja öljypuun oksa kuvasivat rauhaa.[104]

Myöhemmin hänelle ilmoitettiin, että suuren lainsäätäjän nimi oli Ioa.[105]

Tämä sana oli myös heidän tunnussananansa.

He pitivät myös silloin tällöin kokouksia, joihin eivät muut kuin Kristoforikset saaneet ottaa osaa.

Sellaisen kapitulin nimi oli Pyron.[106]

Heillä oli myös kapitulisana, nimittäin Sasychis.[107]

Hänen täytyi myös oppia ammoniittien kieltä.[108]

VIIDES ASTE

Balahate

Kristoforiksella oli oikeus vaatia pääsyä tälle asteelle, eikä Demiurgi voinut kieltää häneltä sitä.

Hänet siis vietiin kokouspaikalle, jossa kaikki jäsenet olivat häntä vastassa johdattaen häntä saliin. Siellä esitettiin eräs näytelmä, jota hänen oli katseltava, ja joka sittemmin selitettiin hänelle. Eräs Orukseksi nimitetty henkilö kulki muutamien, soihtua kantavien Balahatien seuraamana ympäri salia, ja he näyttivät etsivän jotakin. Lopulta Orus paljasti miekkansa. Sen jälkeen nähtiin Tyfon istuvan murheen ahdistamana murhaajana luolassa, jonka yli liekit loimusivat. Orus lähestyi häntä. Mutta Tyfon nousi näyttäen koko kammottavan ulkomuotonsa. Hänellä oli sata päätä. Koko hänen ruumiinsa oli suomujen peitossa, ja hänen käsivartensa olivat hirvittävän pitkät. Tästä huolimatta Orus astui hänen luokseen, kaatoi hänet maahan ja surmasi hänet. Kun pää oli hakattu poikki, hänen ruumiinsa heitettiin

104 Grand Cabinet Romain, s. 26.
105 Diodorus Siculus Lib. I de Aegyptiis legumlatoribus. On mielenkiintoista, että jos sana Jehova kirjoitetaan hepreaksi ilman pisteitä, niin se lausutaan Ioa.
106 Lit. de Justice.
107 Eräs vanha egyptiläinen pappi.
108 Ammoniittien kieli oli salainen koska se oli suurimpia salaisuuksia jonka voi oppia.

luolaan, josta kauheat tulenlieskat syöksähtivät esiin. Mutta päätä näytettiin jokaiselle hiljaisuuden vallitessa.

Uusi Balahate sai nyt tietää, että Tyfon merkitsi tulta, joka oli elementeistä kauhein, mutta jota ilman maailmassa ei voitaisi saada mitään aikaan. Orus, työ ja uutteruus voivat kuitenkin sen avulla luoda hyötyä maailmaan, sillä näiden avulla saadaan sen suuri voima taltutetuksi.

Tämän jälkeen Balahate sai tietoja kemiasta, ja jos häntä kiinnosti, niin hän sai olla mukana tässä tutkimustyössä.

Tästä lähtien hänen tunnussana oli Chymia.

KUUDES ASTE

Astronomus Jumalien portilla

Tämän asteen yhteydessä oli eräitä alkuvalmisteluja, ja vihittävä kahlittiin raudoilla ja köysillä ennen kokoushuoneeseen astumistaan.

Tämän jälkeen Thesmosfores vei hänet ensin takaisin Kuoleman portille, jolla oli pitkät tikkaat. Näitä tikkaita myöten hänen oli laskeuduttava alas. Luolassa, joka oli täytetty vedellä, hän näki niiden ruumiit, jotka veljestöä kohtaan rikkoneina oli surmattu.

Häntä varoitettiin heidän kohtalostaan, vietiin jälleen takaisin, minkä jälkeen hän sai tehdä uuden valan. Sen vannottuaan hänelle selitettiin koko jumaluustaruston alkuperä ja annettiin ohjeita käytännön tähtitieteessä. Hänen täytyi viettää yönsä tähtitaivasta tarkastellen ja auttaa astronomeja heidän työssään.

Häntä varoitettiin Astrologeista ja Horoskoopeista, sellaisia kohtaan he tunsivat todellista kammoa ja inhoa, sillä ne olivat kaiken epäjumalanpalveluksen ja epäuskon alku. Nämä väärät kansan opettajat olivat ottaneet tunnuksekseen sanan Feenix, josta Astronomit heitä pilkkasivat.[109]

Kun hänet oli otettu vastaan tähän asteeseen, vietiin hänet Jumalien portille, joka avattiin hänelle. Täällä hän löysi kaikkien jumalien muotokuvat, ja itse Demiurgi kertoi hänelle heidän koko his-

109 Heliodorus Hist. Aethiop. Lib. 3

toriansa mitään salaamatta. Hänelle näytettiin myös järjestön aikaisempien johtajien sarja ja luettelo sen ympäri maailman löytyvistä jäsenistä. Hänelle opetettiin myös eräs pappien tanssi, jonka kulku kuvasi tähtien liikkeitä niiden radoilla.[110] Hänen tunnussana oli Ibis, joka tarkoitti kurkea ja oli valveutuneisuuden esikuva.

SEITSEMÄS ASTE

Profeta[111], Safenath Pancah eli mies joka tuntee salaisuudet

Tämä oli viimeinen ja korkein aste, jossa kaikki salaisuudet selitettiin tarkemmin. Astronomus ei voinut saavuttaa tätä astetta ilman Kuninkaan, Demiurgien ja kaikkien korkeampien jäsenten lupaa ja suostumusta.

He pitivät julkisia juhlia, jolloin aina kansalle näytettiin kaikki pyhätöt. Näitä juhlia kutsuttiin nimellä Pamylach.[112]

Juhlien jälkeen he menivät yöllä salaa kaupungin ulkopuolelle erääseen taloon, joka oli rakennettu neliön muotoon. Se sisälsi useita huoneita, jotka olivat kaikki koristettu ihmiselämää kuvaavilla maalauksilla.[113]

Näitä taloja kutsuttiin nimellä Maneras,[114] sillä kansa luuli, että niissä käytiin keskusteluja kuolleiden kanssa. Kun he saapuivat tällaiseen taloon, jota ympäröivien pylväiden välissä seisoi vuorotellen Sfinksi ja ruumisarkku, ojennettiin uudelle Profetalle malja Oimellas[115] nimistä juomaa, ja hänelle ilmoitettiin, että hänen kokeensa olivat nyt päättyneet.

Hän sai ristin, jolla oli erityinen merkitys, ja jota hänen tuli aina kantaa.[116]

110 Lucian de Saltatione.
111 Iamblychus de Mysteriis Aegypt.
112 So. Oris Circumcisio, kielen leikkaaminen.
113 Voyage de Lucas en Egypte.
114 Kuolleiden talo.
115 Todennäköisesti Οινογελι, joka oli valmistettu viinistä ja hunajasta Athenaeus Lib. 9
116 Rufinus Lib. II Cap. 29.

Hän sai hienon, valkoisen, laskostetun ja väljän asun, jota kutsuttiin nimellä Etangi.

Hänen päähineensä oli nelinurkkainen.

Hänen päämerkki oli se, että hän laittoi kätensä ristiin avariin hihoihin.[117]

Hänen hiuksensa leikattiin.[118]

Tämän jälkeen hän sai luvan lukea kaikkia salaisia kirjoja, jotka olivat kirjoitetut Ammonisella kielellä; hän sai sitä varten salakirjoituksen avaimen, jota nimitettiin kuninkaalliseksi rakennuskaareksi.[119]

Hänen saavuttamansa suurin etu oli, että hän sai ottaa osaa kuninkaan valintaan.[120]

Hänen tunnussana oli Adon.[121]

Jonkun ajan kuluttua hän saattoi myös tulla virkamieheksi järjestöön ja päästä Demiurgiksi.

PALVELUKUNNAN ASUSTEET

1. Demiurgi, kaikkein korkein, käyttää taivaansinistä viittaa johon on kirjailtu tähtiä, ja keltaista vyötä.[122] Hänellä on kaulassaan kultainen kaulus jossa on safiiri ja muita jalokiviä. Hän on myös kaikkein ylin tuomari koko maassa.
2. Hierofantti, eroaa Demiurgista vain siinä, että kantaa ristiä.
3. Stolista, vedenkantaja, pukeutuu valkoiseen viittaan ja erityisiin kenkiin. Heillä kaikilla on vaatteet varusteidensa alla.
4. Hierostolista kantaa sulkaa päähineessään ja hänellä on sylinterin muotoinen Canonicon, jonka pintaan on kaiverrettu kirjoitusta.

Käännös: Kane Kanerva

117 Porphyrius de Abstinentia.
118 Pierius Lib. 32. Grand Cabinet Romain, s. 66.
119 Plutarch de amore fraterno. Diodorus Siculus in Additionibus.
120 Synesius de Providentia.
121 Historiae Deor. Syntagma primum Lilio Greg. Autore, s. 2.
122 Montfaucon Tom. II. p. 102. fig. 3. Ungerus Lib. de Cingulis.

SELVÄNÄKÖ

Tämän artikkelin kirjoittaja ei väitä tai vihjaile omaavansa selvänäkökykyä tms. Tämä artikkeli käsittelee vain tutkimusten tuloksena syntynyttä teoriaa, joka esitetään tässä lyhennettynä ja yksinkertaistettuna jotta jokaisella olisi mahdollisuus pohtia tätä teoriaa omista lähtökohdistaan.

Kaukokatsominen, selvänäkö, ennustaminen, ennalta tietäminen tai miksi ikinä sen eri muotoja halutaankaan kutsua, on taito jonka jokainen voi saavuttaa. Kyseessä ei ole taito, joka vaatisi paranormaaleja voimia, ilmiöitä tms., vaan pohjimmiltaan kyseessä on hyvin arkipäiväinen ilmiö.

Jokainen on kokenut onnekkaita ja onnettomia sattumia joiden rinnalla lottovoittokin on todennäköisempää. On esimerkiksi todennäköisempää voittaa lotossa kuin ajaa moottoritietä ja osua kuolettavasti kallioleikkauksen kohdalla ylhäältä putoavaan hirveen. Näin kuitenkin tapahtuu yllättävän usein.

Monesti kuulemme kuinka joku on ollut ”sattumalta” väärässä paikassa väärään aikaan mutta myös nämä nk. negatiiviset tapahtumat ovat osa ennalta tietämistä. Ihmisillä on vain useimmiten vääristynyt käsitys siitä, että ennalta tietäminen koskisi ainoastaan hyviä asioita ja tapahtumia.

MITÄ SELVÄNÄKÖ ON?

Jokainen meistä tietää asioita ennalta sillä kuka tahansa joka ottaa vesilasin juodakseen sen tyhjäksi tietää jo lasia nostaessa, että vesi tulee kulkeutumaan vatsaan. Selvänäköä voidaan myös kutsua eri asioiden loogiseksi yhteenvedoksi. Ei siis tarvitse olla shamaani tietääkseen, että vesi kulkeutuu nielusta alas ja lasi tulee lopulta päätymään kierrätykseen tai kaatopaikalle.

Tätä samaa loogista päättelyä voidaan soveltaa suoraan jokapäiväiseen elämään. Ainoa asia joka tätä ”selvänäköä” hämärtää ja sekoittaa on se, ettei ihminen tunne itseään. Niin kauan kun ihminen

ei tiedä mitä hän tekee ja minkä takia, hän ei tule saavuttamaan selvänäkökykyä.

Tietoinen tai tiedostamaton harjoittelu itsensä tuntemiseksi johtaa käytännössä väkisinkin jonkinlaiseen tietoiseen tai tiedostamattomaan selvänäkökykyyn. Tämä tarkoittaa mm. todellisen itsensä löytämistä ja ympäristön luoman vale-minän tuhoamista sekä kaikkien toimintaa vääristävien ominaisuuksien — kuten esim. kateus, viha jne. — tuhoamista itsessä.

Kun ihminen on ”puhdistanut” itsensä kaikesta ylimääräisestä ja vääristävästä ”kuonasta” alkaa hän toimia ”suoraan” ja ”oikein”, tietäen tarkalleen mitä ja miksi hän tekee. Tällainen ihminen saavuttaa päämääränsä tietäen jo etukäteen lopputuloksen vaikka sen toteutumiseen kuluisi vuosia sillä äärettömän epäloogiselta vaikuttavasta elämästä tulee lopulta yhtä selkeää ja yksinkertaista kuin veden juonnista.

Itsetuntemuksen myötä ihmiselle kehittyy myös ominaisuus huomata toisten käyttäytymisen looginen tulos sekä se miten toisten käyttäytyminen vaikuttaa myös omaan päämäärään. Lopulta tämä ominaisuus kehittyy niin pitkälle, että ihminen pystyy käsittelemään ihmisryhmien ja jopa kansojen loogisia vaikutuksia kokonaisuuteen.

SELVÄNÄÖN ”AUTUUS”

Usein kuulee ihmisten toivovan kuinka he haluaisivat tietää tulevaisuuden. Yleensä kukaan ei ajattele sitä taakkaa mikä kyseisen ”kyvyn” myötä tulee. On monesti jopa masentavaa tietää etukäteen asioita, varsinkin niitä huonoja asioita. Selvänäkökyvyn omaava henkilö saattaa tuntea suunnatonta tuskaa esim. siitä, että hän tietää miten jonkun elämä tulee päättymään. Usein käykin niin, että kyvyn kehityttyä ihminen toivoo olevansa väärässä tai, että hän jopa menettäisi kyvyn.

Jonkinlaiseksi lohduksi selvänäkijälle muotoutuu ymmärrys siitä, että tulevaisuus ei ole ”kiveen hakattu”, vaan se muovautuu mm. yksilöllisen kehityksen myötä. Tosin on hyvin yleistä, että ”tavallinen” ihminen haluaa ennemmin kuolla kuin kehittyä henkisesti.

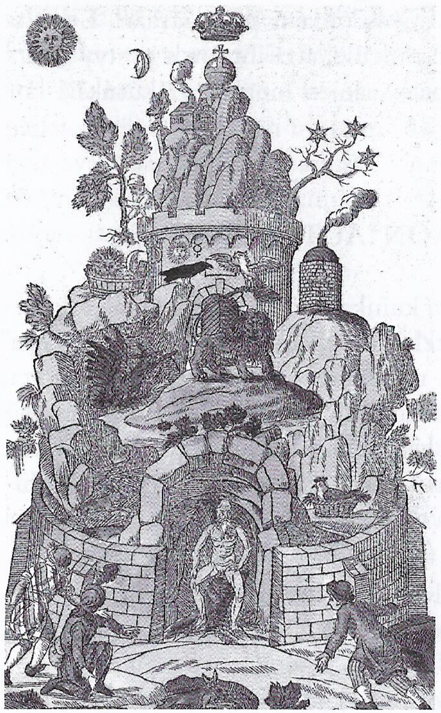
Selvänäössä piilee myös muita henkisiä vaaroja. Ehkä yleisin näistä lienee nk. Messias-syndrooma jonka myötä ihminen kuvittelee ohjaavansa maailmaa tai, että maailma toimii niin kuin hän itse haluaa.

SELVÄNÄKÖ JA SALATIETEET

Todellisissa salatieteissä ei selvänäkökykyä paljon hehkutella, ettei siitä tule itse tarkoitusta. Salatieteet ennemminkin valmistavat ihmistä kohtamaan selvänäkökyvyn, joka tulee ikään kuin kaiken kylkiäisenä.

Esimerkiksi Rosenkreutzilaiset tiesivät kertoa jo satoja vuosia sitten, että "kun jonkun nimi (totuuden etsijän) kuulutetaan pyhässä maassa, tulee hänen elämänsä menemään sijoiltaan".

Vanhan elämän tuhoutuminen uuden tieltä on välttämätön prosessi jota kuvataan yleensä henkiseksi uudelleensyntymiseksi. Rosenkreutzilaisessa opissa tätä prosessia kuvataan hienosti "filosofin vuorella" josta seuraavaksi lyhennetty ja yksinkertaistettu versio; *Kun ihminen aloittaa vuorelle kiipeämisen (totuuden etsinnän) kohtaa hän erilaisia villipetoja (alitajuiset pelot). Näistä selvittyään maanjäristys ravistelee vuorta romauttaen sen palasiksi (vanhan elämän ja käsitysten murskautuminen). Tämän jälkeen nousee hirmuinen myrskytuuli, joka puhaltaa viimeisetkin rippeet pois (lopullinen henkinen puhdistautuminen). Vasta vuoren tuhoutumisen (vanhan elämän) myötä ihminen voi "syntyä uudelleen" ja aloittaa uuden elämän rakentamisen uusista ja oikeista aineksista.*

ONNELLINEN ONNETTOMUUS

Elämä koettelee ihmistä ja enemmistöltä jää huomaamatta, että kyseessä onkin usein lahja tai mahdollisuus sillä mikään ei kehitä ihmistä enempää kuin elämän järjestämät vastoinkäymiset. Ikäviä asioita tapahtuu tuon tuostakin ja suurin virhe on jäädä murehtimaan tapahtunutta sen sijaan, että ottaisi tapahtuneesta opiksi. Elämä "kampittaa" niin kauan kunnes ihminen ymmärtää tehdä toisin ja jos oppi ei ole mennyt perille vielä ojan pohjallakaan saattaa seurauksena olla jopa lopullinen tuhoutuminen. Joku sanoikin joskus muinoin, että älä vastusta pahaa.

Vastoinkäymisten "pakottama" kehitys lisää selvänäkökykyä ja kykyä nähdä asiat kokonaisuuksina jolloin suhtautuminen "ikäviin" tapahtumiin muuttuu. Kokonaisuuskäsityksen myötä ihmisen kärsivällisyys lisääntyy jolloin hän yltää parhaimmillaan oikeaan ajoitukseen eivätkä harhakuvitelmat enää häiritse tai vääristä näkymiä sillä hän tietää, että se minkä on tarkoitus tapahtua, tapahtuu joka tapauksessa.

Loppukädessä ihminen ei voi vaikuttaa tapahtumiin vaan ainoastaan siihen miten hän niihin suhtautuu, riippumatta siitä tiesikö hän sen etukäteen tai ei.

Kane Kanerva

KANSALLISSOSIALISTIT JA ESOTERIA

Natsijohtajien esoteerisista intresseistä on kirjoitettu paljon, mutta suurin osa tätä aihetta käsittelevästä kirjallisuudesta on sanalla sanoen fiktiivistä hyväuskoisten rahastusta. Tämän artikkelin pyrkimyksenä on antaa mahdollisimman luotettava ja kattava kuvaus natsieliitin suhteesta esoteriaan. Kirjoittaja on tutkinut aihetta akateemissa yhteyksissä; hänellä ei ole rahapalkkiota ihmeellisempää syytä julkaista juttua nimenomaan Hermeetikossa.

I. JOHDANTO

Kansallissosialistisen ideologian juuret palautuvat moniin aatteisiin yleiseurooppalaisesta rasismista saksalaiseen geopolitiikkaan. Yksi natsismiin erityisen merkittävästi vaikuttanut virtaus oli *völkisch*-liike. Sen nimi palautuu saksan "kansaa" tarkoittavaan *Volk*-sanaan, mutta termiä *völkisch* ei voi ongelmitta kääntää muille kielille: kysymyksessä oli mutkikas, kahta asiaa painottanut aate. Näistä yksi oli idea saksalaisen kansan orgaanisesta yhtenäisyydestä; ajatuksen mukaan eri valtioihin pirstoutuneet saksalaiset olivat saman 'kansallisen sielun' osia. Toinen elementti oli idea veren ja maan yhteydestä — maaperän uskottiin antavan tietylle kansalle sen ominaisluonteen ja päinvastoin. Karkea suomennos termistä *völkisch* kuuluisikin: "sellainen kansallis-myyttinen suuntaus, joka uskoo kaikkien saksalaisten keskinäiseen hengenyhteyteen ja yhdistää veren sekä maan toisiinsa".

Sananyanssien tuntemusta tärkeämpää on tietää se, että kansallissosialismi pohjautui monin tavoin *völkisch*-liikkeeseen ja useat *völkisch*-ajattelijat olivat jonkinlaisia esoteerikkoja, teosofeja, okkultisteja tai rajatieteilijöitä (Mosse 1998; Zander 1996; Goodrick-Clarke 1992). Ei siis ole yllättävää että monet natsijohtajatkin — esimerkiksi Hitler, Himmler ja Hess — elättelivät samanlaisia ideoita: nämä aatteet olivat osa sitä taustakulttuuria, josta kansallissosialismi versoi.

Kriittisimmänkään lukijan ei kannata suhtautua edeltäviin väitteisiin skeptisesti. Vaikka asiasta onkin kiistelty eri foorumeilla, todistan alempana kiistattomasti, että jopa Hitlerillä oli tiettyjä esoteerisia intressejä.

Jos ideaan natsien ja esoterian läheisyydestä ei kannata suhtautua ylikriittisesti, ei parane myöskään syöksyä toiseen ääripäähän ja uskoa aivan kaikkea mitä rahanahneet helppoheikit asiasta kirjoittavat — ja tämä onkin artikkelini toinen kantava idea. Maailmassa on lukuisia kirjoja, jotka käsittelevät Hitlerin ja rituaalimaagikko Crowleyn tai mystikko Gurdjieffin suhdetta. Ne ovat roskaa. Sama koskee kansallissosialistien suhdetta lentäviin lautasiin, tiibetiläisiin henkimestareihin tai (Kristuksen kyljen puhkaisseen) "kohtalon keihään" metsästykseen. Roskaa ja vielä kerran roskaa. Se, mikä näissä teoksissa on turhauttavinta, on kuriton spekulaatio, hyvin marginaalisen todistusaineiston käyttö ja rahanahne tapa esitellä 'faktat', *samalla kun kyseiset opukset pitkälti ohittavat samaa aihepiiriä käsittelevät vedenpitävät lähteet.* Helppoheikit siis ampuvat väärään suuntaan ja väärillä panoksilla — kuten sanottu, monet natsijohtajat olivat todella kiinnostuneita esoteriasta. Itse argumentoin seuraavassa vain ehdottoman luotettavan todistusaineiston pohjalta. Siksi kuva natsijohtajien rajatieteellisistä intresseistä ei ole järin myyvä, mutta ainakin se kestää kriittisimmänkin tarkastelun.

II. KANSALLISSOSIALISMIN HAJANAISUUS

Nyt on pakko tehdä sarja tarkennuksia. Vaikka muuta saattaisi luulla, kansallissosialismi oli sekä ideologisesti että organisatorisesti sangen hajanainen liike. Sen johtajat kiistelivät keskenään niin aatteen suunnasta kuin tosiasiallisesta vallankäytöstä, millä kamppailuilla oli toisinaan verisiäkin seurauksia (esim. pitkien puukkojen yön murhat). Koska 'vasemmistonatsit' uskoivat eri asioihin kuin 'oikeistonatsit' ja koska koko liike käytti ristiriitaisia iskulauseita, jotkut tutkijat ovat kiistäneet jopa sen, oliko kansallissosialismia jonkinlaisena ideologiana ikinä olemassakaan. He epäilevät sitä, olivatko natsit viime kädessä muuta kuin lauma kansankiihottajia, joiden perimmäisenä tarkoituksena oli vain kosto, raha ja valta. On painavia syitä mitätöidä moinen idea. Kyseessä oli kyllä hyvin hajanainen liike, mutta se

sisälsi tiettyjä peruselementtejä, ennen kaikkea rotuopit, jotka tekivät siitä riittävän yhtenäisen.

Esoterian kannalta kuvatun hajanaisuuden esiin nostaminen ei ole turhaa akateemista hiustenhalkomista. Koska natsiliike ja -ideologia ei ollut kiinteä, minkäänlaista *yhtenäistä 'natsiokkultistista' koulukuntaa ei ikinä muodostunut*: oli vain joukko yksittäisiä esoteerisesti ajatelleita johtajia (keskityn artikkelissani eliittiin). Heistä osa pyrki nostamaan oudot ideansa osaksi 'virallista natsitiedettä', mutta toiset vastustivat näitä aikeita. Päin vastoin kuin esimerkiksi juutalaiskysymyksessä, esoteerisissa asioissa kansallissosialisteilla ei ollut sanottavan yhtenäistä linjaa.

III. NATSISMIN USKONNOLLISISTA PUOLISTA

Seuraava tarkennus koskee kansallissosialismin uskonnollisia piirteitä. Natsien poliittisissa seremonioissa sekä ideologisissa kannanotoissa esiintyi tiettyjä hurmoksellisia piirteitä, minkä ilmiön Bullock (1958, 249) ilmaisi näin:

> *Katsellessaan filmiä Nürnbergin puoluepäivistä voi vielä tänä päivänä joutua hypnoottisen vaikutuksen alaiseksi, minkä aiheuttivat tuhansien miesten viivasuorat marssirivistöt, viiri- ja lippumetsät, stadionin laajat näkymät, savuavat soihdut ja valonheittäjien muodostama katedraali. Voiman ja yhtenäisyyden kokemus oli vastustamaton, ja kaikki vaikutukset yhdistyivät huimaavaksi crescendoksi hetkellä, jolloin Führer saapui lavalle.*

Tietysti natsien aikalaisetkin kiinnittivät ilmiöön huomiota. Esimerkiksi Saksassa vieraillut kirjailija Paavolainen (1936) kuvaa loistavalla tyylillä ja mielenkiintoisella avoimuudella omia hurmoskokemuksiaan — hetkiä jolloin pää meni natsimessianismista sekaisin. Esoteriasta kirjoittavat helppoheikit näkevät ilmiön taustalla tietysti mesmeristisiä vehkeilyjä tai mustamaagisia loitsuja, mutta kansallissosialismin "hypnoottisen vaikutuksen" voi selittää järkevämminkin. Nähdäkseni natsismin hurmokselliset piirteet koostuivat ennen kaikkea *poliittisen uskonnon* sekä *rasistisen kristinopin* yhdistelmästä.

Termillä *poliittinen uskonto* viittaan tapoihin esittää Führer, natsipuolue (NSDAP), isänmaa, kansakunta ja rotusota elämää suurempana asiana. Tässähän ei sinällään ollut mitään ihmeellistä: vastaavia poliittisia kultteja esiintyi muissakin totalitaristisissa valtioissa, esimerkiksi Italiassa, Neuvostoliitossa, Kiinassa ja Pohjois-Koreassa. Mutta *päin vastoin* kuin kommunismissa, kansallissosialismissa poliittiseen uskontoon sekoittui myös aimo annos kristillistä paatosta, ja juurikin tämä yhdistelmä selittää pitkälti sen oudon hurmoksellisuuden, joka on aistittavissa natsiteksteissä, -puheissa, -kulkueissa ja -rituaaleissa. (Bärsch 2002; Gentile 2006.)

Karkeimmillaan tämä ilmiö sai hyvin messiasmaisia muotoja — vertaa oheisen kuvan ohella seuraavaan kölniläislapsien ruokarukousohjeeseen: "Ristikää kätenne, painakaa päänne ja ajatelkaa Adolf Hitleriä. Hän antaa meille päivittäisen leipämme ja auttaa meitä kurjuudessamme." (Stoll 1958, 346; tällaiset rukoukset ja ylistykset eivät olleet mitenkään harvinaisia, vertaa esim. Burleigh 2004, 270–271.)

Edellä on tärkeä huomata, että juliste sekä rukous eivät ole mitenkään esoteerisia, vaan kumpikin esimerkki pohjautuu selvästi juuri poliittisen uskonnon sekä kristillisen perinteen yhdistelmään. Kristillinen pohjavire ei ole sattumanvaraista: natsiliike oli nimittäin monella tapaa kristinuskon värittämää. Vaikka natseja on usein pidetty kristinuskon vastaisina, käsitys ei ole täysin oikea. Olisi parempi sanoa, että kansallissosialistit vastustivat perinteistä kristillisyyttä ajamalla omaa, rasistista oppiaan, niin sanottua "positiivista kristinuskoa". Jo NSDAP:n vuoden 1920 puolueohjelmassa (§ 24) natsit nimittäin julistivat liikkeensä *kristilliseksi*:

> *Puolue sellaisenaan on positiivisen kristinuskon [eines positiven Christentum] kannalla, sitoutumatta mihinkään määrättyyn tunnustukseen. Se taisteleejuutalais-materialistista henkeä vastaan sekä meissä [itsessämme] ja meidän ulkopuolellamme ja on vakuuttunut siitä, että kansamme jatkuva tervehtyminen voi syntyä vain sisältä päin periaatteella: yhteishyvä ennen omaa etua. (Heinonen 1993, 310.)*

Edeltävä voi kuulostaa tyhjältä retoriikalta, mutta se ei ollut sitä. Natsismin alkuaikoina, ennen kaikkea vuonna 1923, liike oli hengeltään hyvinkin katolilainen (Hastings 2003); muutaman vuoden kuluessa se muuttui protestanttisemmaksi (Steigmann-Gall 2003). Vaikka painotukset muuttuivatkin ajan kuluessa tunnustuksesta toi-

seen, "positiivisen kristinuskon" ydinelementit pysyivät koko ajan pitkälti muuttumattomina. Natsien rasistisen kristinopin moottorina toimivat juutalaisvastaisuus, usko arjalaisena pidetyn Kristuksen sankarillisuuteen, Lutherin korostus Saksan kielen ja kulttuurin isänä, ateistisen kommunismin ja muun jumalattoman materialismin vastustus, 'kristillinen' hyväntekeväisyys arjalaisia kansantovereita kohtaan sekä usko Saksan jumalalliseen erikoisluonteeseen ja Hitlerin asemaan Luojan lähettiläänä. Yhdistelmä voi kuulostaa perverssiltä, mutta vastaavia uskonnollisia mutaatioita on esiintynyt muissakin maailman kolkissa: "positiivisen kristinuskon" voisi rinnastaa esimerkiksi Etelä-Afrikan tai Yhdysvaltojen rasistiryhmien kristillisyyteen. Sitä paitsi kaikki positiivisen kristinuskon elementit — jopa ajatus Jeesuksen arjalaisuudesta — olivat koko natsipuoluetta vanhempia. Kristillisissä painotuksissaan kansallissosialistit nojautuivat tukevasti heitä vanhempaan aatemaailmaan.

IV. NATSIPAKANUUDESTA

Vaikka kansallissosialismin paatos johtuikin pitkälti poliittis-kristillisestä kultista, liikkeestä löytyi vielä *kolmaskin* uskonnollinen virtaus, germaaninen pakanuus, mikä oli peräisin natseja edeltäneestä *völkisch*-liikkeestä. Kansallissosialistisen pakanuuden merkittävimpinä edustajia olivat varhainen natsijohtaja ja kuuluisa kenraali **Erich Ludendorff**, NSDAP:n virallinen pääideologi **Alfred Rosenberg**, SS-valtakunnanjohtaja **Heinrich Himmler** sekä suurimman natsipuolueesta riippumattoman pakanaliikkeen (*Deutsche Glaubensbewegung*; Saksalainen uskonliike) johtaja **Jakob Wilhelm Hauer**. (Schnurbein 1992; Poewe 2006.)

Mainittua pakanuutta on hankala kuvata lyhyessä tilassa. Tässä väljässä liikkeessä nimittäin toistui sama kuvio kuin 'natsiesoterian' kohdalla: oli vain joukko merkittäviä pakanallisesti ajattelevia kansallissosialisteja, joiden ideat olivat keskenään ristiriitaisia, minkä lisäksi he taistelivat kiitettävissä määrin paitsi (natsi)kristittyjä, myös toisiaan vastaan. Näin ollen mitään yhtenäistä 'natsipakanoiden' koulukuntaa ei koskaan muodostunut. Esimerkiksi Ludendorffin pakanuus oli ehdottoman antikristillistä — kenraali hylkäsi täysin kaikki kristilliset ajatukset. Rosenbergin ja Hauerin ideat taas perustuivat

eräänlaiseen kristinopin germanisointiin. Herrojen mukaan tässä uskossa ei ollut sinällään mitään vikaa, kunhan siitä ensin poistettaisiin kaikki 'juutalainen' aines ja se korvattaisiin 'germaanis-pohjoismaisilla' (Hauerin tapauksessa myös intialaisilla) myyteillä.

Vaikka pakanoiden ajatukset vaihtelivat, heitä yhdisti kiinnostus germaanis-skandinaviseen menneisyyteen — mystisten riimujen, ammoisten heimouskontojen ja Wotanin kunnioituksen aikaan. Yleensä näihin ideoihin liittyi myös nietzscheläinen ajatus siitä, että juutalais-kristillinen "orjamoraali" oli aikoinaan alistanut ylpeät germaanit henkiseen liekaan ja siksi kristillinen kulttuuri tuli uudistaa (tai poistaa) täysin saksalaisten miehuuden palauttamiseksi. Osa pakanoista (Hauer, Himmler) haki vaikutteita myös itämaiden, ennen kaikkea 'arjalaisena' pidetyn Intian, suunnasta. Koko natsiliikettä ajateltaessa pakanalliset vaikutukset näkyivät parhaiten kansallissosialistien hakaristi- ja riimusymboliikan käytössä. Natsit eivät siis 'keksineet' näitä tunnuksia itse, vaan omaksuivat ne *völkisch*-liikkeeltä, jossa niitä oli käytetty jo ennen ensimmäistä maailmansotaa — siis reilusti natsipuolueen perustamista aiemmin. Oheinen, tuttua kuvastoa hyödyntävä pakanajulkaisun kansikuva on peräisin vuodelta 1918.

Vaikka *völkisch*-henkisyys näkyikin kansallissosialistisessa symboliikassa ja vaikka pakanoilla olikin merkittäviä tukijoita valtaeliitin jou- kossa, kokonaisuudessaan tämä aate jäi natsiliikkeessä selkeään vähemmistöasemaan. Saksa oli 1900-luvun alussa sangen kristillinen maa ja siksi suuri osa uskonnollisista natseista nojautui kuitenkin "positiiviseen kristinuskoon". Sitä paitsi itse pääpiru, Hitler, inhosi germaanista pakanuutta. Vaikka hän nauttikin Wagnerin oopperoiden sadunomaisesta maailmasta, tämä sympatia ei ulottunut uskonasioihin. Pääteoksessaan Hitler nimitti *völkisch*-pakanoita "unissa-

kävijöiksi", "muinaisuudenhaaveilijoksi" ja "tyhjänhosujiksi", todeten muun muassa näin:

Noille luonteille on tunnusomaista, että he haaveilevat muinaisgermaanisesta sankaruudesta, harmaasta muinaisuudesta, kivikirveistä, keihäistä ja kilvistä, mutta todellisuudessa ovat suurimpia pelkureita, mitä yleensä voi kuvitella. Sillä samat miehet, jotka huitovat ilmaa huolellisesti alkuperäisten mukaan valmistetulla läkkilevymiekalla ja saarnaavat, päässä ja hartioilla parkittu karhunnahka ja siinä sonninsarvet ojossa, partaisesta naamastaan nykyajalle aina vain taistelua henkisillä aseilla, pötkivät kiireimmiten jo ensimmäistä kommunistien kumipatukkaa pakoon. Jälkimaailmalla tuskin lienee [...] aihetta ihannoida noiden pitkäpartojen sankarielämää uudessa sankarirunoelmassa. Olen tullut tuollaiset herrat liiankin hyvin tuntemaan, siksi heidän viheliäinen näyttelemisensä ja elehtimisensä herättää minussa mitä syvintä inhoa ja vastenmielisyyttä. [...] Varsinkin muinaisgermaanisella perustalla toimivista ns. uskonnollisista uudistajista minulla on aina mielessä tunne, kuin he olisivat juuri sellaisten valtojen lähettämiä, jotka eivät toivo Saksan kansan uutta nousua. (Hitler 1941, 1:420–421.)

Ei siis ole yllättävää, että Hitler erotti tunnetun nationalistigurun ja kaikkein antikristillisimmän pakanan, Ludendorffin, varhaisesta natsipuolueesta heti (1927) kun se oli valtapoliittisesti järkevää. Samalla hän kielsi natseja liittymästä Ludendorffin pakanaryhmään. Hitler sieti jotenkuten Rosenbergin ja Himmlerin pakanuutta mutta teki selväksi asenteensa heitäkin kohtaan. Hän ei esimerkiksi pitänyt lainkaan Himmlerin yrityksistä ujuttaa germaanista pakanuutta SS-järjestön opetusohjelmiin:

Hitler ilmaisi usein kielteisen näkemyksensensä Himmlerin SS-myyttiä kohtaan: "Minkälaista järjettömyyttä! Nyt olemme vihdoinkin niin pitkällä, että aika on koittava, jolloin kaikki mystiikka on taaksejäänyttä elämää, ja tuo aloittaa kaiken taas alusta. Saman tien voisimme pysyä kirkossa. Sillä ainakin on perinteitä. Ajatus, että minusta tehtäisiin kerran SS-pyhimys! Kuvitelkaa! Kääntyisin kyllä haudassani ympäri!" (Speer 1970, 41.)

Eräässä sodanaikaisessa privaattikeskustelussa Hitler (1980, 84) nöyryyttää läsnäolevaa Himmleriä toteamalla, kuinka Wotanin kultin uudelleen vakiinnuttaminen olisi hänestä erittäin typerää. Führerin mukaan saksalaisten vanha jumalmytologia menetti elinkykynsä kristinuskon myötä, eikä mikään häviä ellei se ole tarpeeton. Toisin sanoen Hitler piti pakanuutta ja Wotan-mystiikkaa ajalleen sopimattomina muinaisjäänteinä.

* * *

Natsien kohdalla on hankala erottaa 'pakanuus' ja varsinainen 'esoteria' toisistaan. Tämä johtuu siitä, että käytännössä kaikki pakanat elättelivät jonkinlaisia esoteerisia ideoita, mitkä keskittyivät usein juurikin riimu- ja Wotan-uskomusten keskelle. Tämä ilmiö toistui muuten jo natseja edeltäneessä *völkisch*-liikkeessä, mihin oli looginen syykin. Vielä nykyäänkin muinaisgermaanien pakanuutta tunnetaan huonosti siitä yksinkertaisesta syystä, että kyseiset heimot eivät jättäneet sanottavastikaan tekstejä jälkeensä ja heidän uskomuksiaan sekä tapojaan kuvailevat lähinnä vihamieliset roomalaiset ja kristityt. Jos nykyisten uskontotieteilijöidenkin faktatiedot germaanipakanuudesta ovat heikot (vertaa Sjöblom 2004), tilanne oli vielä ongelmallisempi 1900-luvun alun ryhmissä, jotka täydensivät puuttuvia tietoja kursailematta erilaisilla teosofiasta ja okkultismista nappaamillaan aineksilla. Pakanuus siis monesti nojasi esoteeriseen ajatteluun.

Mutta tästä huolimatta 'pakanuus' ja 'esoteria' olivat myös jossakin määrin toisistaan erillisiä ilmiöitä. Esimerkiksi Ludendorff koki kommunikoineensa Wotanin hengen kanssa, mutta samaan aikaan hän suhtautui *muuhun* esoteriaan — vaikkapa astrologiaan — hyvin kielteisesti. Vastaavasti Hitler oli omalla tavallaan kiinnostunut esoteriasta, mutta hän inhosi pakanuutta. Himmler oli taas innostunut niin pakanuudesta kuin astrologiastakin.

Lienee siis turvallisinta sanoa, että 'pakanuus' oli sinänsä 'esoteriasta' erillinen asia, mutta käytännössä kaikki merkittävät natsipakanat elättelivät myös jonkinlaisia okkultistisia uskomuksia. Nähdäkseni tässä toistuu sama dynamiikka kuin nykyisessä uuspakanuudessakin: 'pakanat' ovat kyllä selvästi keskivertoväestöä 'esoteerisempia', mutta tämä ei tarkoita sitä, että kaikki heistä tutkisivat länsimaista mysteeritraditioita tai tavoittelisivat jonkinlaista 'korkeampaa tietoa'

(mitä kahta asiaa pidän 'esoteerisen' ajattelun tunnusmerkkeinä). Pitää myös huomata, että 1900-luvun alkupuolen saksalaispakanuus oli usein hyvinkin läpipoliittista — epäilemättä samaa voidaan sanoa myös (muusta) natsiesoteriasta, mutta pakanuuden kohdalla germaaniseen muinaismenneisyyteen kiinnittyminen vain entisestään korosti tätä kiihkokansallista ja rotuopillista paatosta. Käytännössä natsipakanuuden painopiste oli usein siis juutalaisuuden ja kristinuskon vastaisessa poliittisessa taistelussa, ei niinkään uskonnollisessa mystiikassa.

Koska 'pakanuuden' ja 'esoterian' välillä ei ole mitään *selkeää* yhteyttä ja koska en voi tässä artikkelissa käsitellä kaikkia rajatapauksia, jätän natsipakanuuden analyysini ulkopuolelle. Tämän vuoksi esittelen tuonnempana kahden merkittävän pakanan, Rosenbergin ja Himmlerin, ajatuksia *vain* niiltä osin kuin ne selvästi kertovat herrojen 'esoteerisista' intresseistä. Samalla minimoin viittaukset kahteen muuhun edellä mainittuun pakanaan, Ludendorffiin ja Haueriin, mikä johtuu pitkälti herrojen valtapoliittisesta heikkoudesta. Nimenomaan natsihenkisinä pakanoina, siis tietynlaisten uskonliikkeiden johtohahmoina, Ludendorff ja Hauer olivat kyllä merkittäviä johtajia. Mutta koko puolue- ja valtiokoneiston kannalta he olivat melko marginaalisia — samalla tavalla kuin jokin yliopistoprofessori voi olla kuuluisa tieteentekijä *olematta* merkittävä poliitikko.

Ludendorff kuului natsieliittiin vain lyhyen aikaa (1923–27) ja tässä vaiheessa NSDAP oli vielä marginaalipuolue (kansallissosialistithan anastivat vallan vasta 1933). Nimenomaan natsipakanana hän ei siis koskaan noussut merkittäväksi vallankäyttäjäksi. (Ensimmäisen maailmansodan aikana, 1914–18, Ludendorff oli kyllä Saksan tosiasiallisia johtajia, mutta tällöin hän ei vielä ollut ei natsi eikä liioin pakana: nämä asiat kenraali löysi vasta hävityn sodan jälkeen.) Vastaavasti Hauer oli kyllä professori sekä suosittu nuorisoliike- ja kulttijohtaja, jolla oli kannattajia kansallissosialistien koulutus- ja nuorisokasvatusjärjestöissä; lisäksi hän vaikutti jossakin määrin muun muassa Himmlerin ajatteluun. Mutta tästä kaikesta huolimatta Hauer ei koskaan noussut osaksi natsien valtaeliittiä, vaan jäi pikemminkin keskitason peluriksi — tässä suhteessa Rosenberg ja Himmler olivat paljon isompia kaloja.

* * *

Pitkä johdantoni voi kummastuttaa lukijaa, mutta vain sen pohjalta voin tehdä olennaisen tarkennuksen. Kun kioskikirjailijat nimittäin esittelevät kansallissosialistien 'esoteerisia' tai 'okkultistisia' uskomuksia, he poimivat todisteikseen aineksia sieltä-sun-täältä — ennen kaikkea poliittisesta uskonnosta sekä germaanisesta pakanuudesta — ja yhdistävät ne suureksi kertomukseksi salaisesta natsiveljeskunnasta, joka piti saksalaisia hypnoottisessa vallassa ja indoktrinoi heihin pakanallis-esoteerisia ajatuksia.

Tosiasiassa tilanne ei ollut lainkaan näin yksinkertainen ja johdonmukaisesti koordinoitu. Kansallissosialismi oli hajanainen liike ja siinä oli useita uskonnollisia virtauksia jotka lähinnä kilpailivat keskenään. Rosenbergin pakanuus ei tarkoita sitä, että Hitler olisi ajatellut pakanallisesti. Vastaavasti Himmlerin kiinnostus astrologiaa ja taikaheilureita kohtaan ei todista sitä, että edes 'kanssapakana' Rosenberg olisi pitänyt samoista asioista. Ei siis ollut mitään esoteerista veljeskuntaa: oli vain tietyistä teemoista kiinnostuneita yksittäisiä natsijohtajia, jotka toki jakoivat määrättyjä ideoita keskenäänkin. Kuitenkin *kokonaisuutena* kaikenlainen esoteerinen ja pakanallinen spekulaatio jäi natsien uskonnolliseen valtavirtaan, rasistiseen kristinuskoon, verrattuna selväksi vähemmistöliikkeeksi, minkä Burleigh (2004, 266) tiivistää näin:

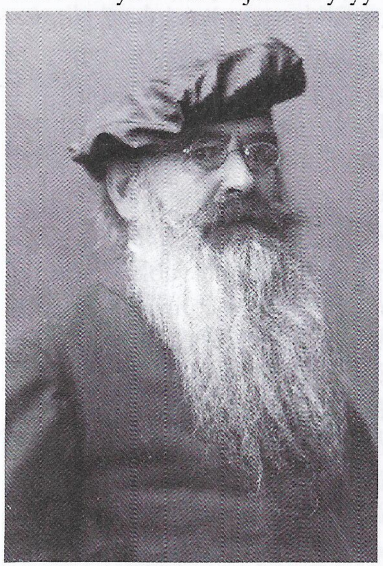
> *Kansallissosialistisessa liikkeessä oli paljon astrologian, okkultismin ja uuspakanuuden harrastajia, mutta heitä voi pitää pelkkänä lieveilmiönä verrattuna pahaenteisiin yrityksiin kristinuskon erottamiseksi juutalaisuudesta ja sen sanoman muokkaamiseksi uuteen uskoon.*

Esittelen seuraavassa siis melko marginaalisia ajatuksia: *kokonaisuudessaan natsismi oli poliittinen ideologia, ei mikään esoteerinen uskonlahko.* Lisäksi en voi, mainitun hajanaisuuden vuoksi, lähestyä kansallissosialistien suhdetta esoteriaan muuten kuin esittelemällä niitä luotettavasti dokumentoituja *yksittäistapauksia*, joissa tiedän natsieliitin ajaneen selkeän okkultistisia tai rajatieteellisiä ajatuksia. Koska en tilasyistä voi kuvailla tässä kaikkia yksityiskohtia, pyrin lähinnä yleisluontoisesti esittelemään tärkeimmät 'natsiesoteerikot' ja osoittamaan samalla sen, mistä suunnista lisätietoja kannattaa hakea. Painotettakoon lopuksi sitä, että poimin tähän vain ne tapaukset, joissa todistusaineisto on *täysin kiistatonta*. Epäluotettavaan aineistoon pohjautuvan spekulaation jätän muiden riesaksi.

V. YLEISTÄ HITLERIN JA ESOTERIAN SUHTEESTA

Akateemisissa piireissäkin on tiedetty jo pitkään, että nuori Hitler hyvin todennäköisesti tutki esoteriaa Wienissä asuessaan. Jo varhaisen klassikon, Bullockin, mukaan Hitler lainasi kirjastoista teoksia sellaisista aiheista kuin ”Idän uskonnot, jooga, salatiede, hypnotismi, astrologia, protestantismi — [nämä] kaikki vuorollaan kiinnostivat häntä hetken ajan.” Tosin tutkijan todistusaineisto perustuu ongelmalliseen lähteeseen ja hän kieltää sen, että valta-aikanaan diktaattori olisi uskonut mihinkään yliluonnolliseen. Bullock jopa kuvaa Hitleriä termillä ”täydellinen materialisti”. (Bullock 1958, 16 ja 257; varhaisesta tutkimuksesta katso Phelps 1968, 247.) Sama tendenssi toistuu myöhemmässäkin tutkimuskirjallisuudessa.

Natsiokkultismin asiantuntija, Goodrick-Clarke (1992, 193–198), pystyy antamaan Bullockia paljon luotettavampia todisteita siihen, että Hitler on Wienissä ollessaan lukenut *ariosofista* kirjallisuutta (palaan teemaan kohta). Mutta myös Goodrick-Clarke päätyy samaan lopputulokseen kuin Bullock: kummankin tutkijan mukaan ei ole todisteita siitä, että esoterialla olisi ollut vaikutusta Hitleriin tämän miehuusiässä. Kuten alempana osoitan, näkemys on väärä. Myös valta-ajalta löytyy kiistattomia todisteita diktaattorin okkultistisista intresseistä. Ennen niiden esittelyä loihdin kuitenkin pari sanaa ariosofiasta.

Guido von List

Koska kyseisestä liikkeestä on kirjoitettu paljon, esittelen ariosofiaa tässä mahdollisimman niukasti. Aatteen taustalla oli ennen kaikkea kaksi Blavatskyn teosofiasta vaikutteita saanutta itävaltalaisnationalistia, **Guido von List** (1848–1919) sekä **Jörg Lanz von Liebenfels** (1874–1954). Näistä ensimmäinen uskoi nähneensä mystisellä visiolla Itävallan muinaisuuteen, jolloin maa oli hänen mukaansa ollut demokraattisista, kristillisistä, juutalaisista ja slaavilaisista vaikutteista

vapaa, pappiskuninkaiden johtama teokratia. Tämä uskonnollis-poliittinen visio ei jäänyt kyseisen astrologi-riimumystikon ainoaksi esoteeriseksi ajatukseksi. List kirjoitti paljon myös Wotanista (*Allvateris-ta*), maiseman sekä muinaismuistojen henkisestä merkityksestä sekä germaaniriimujen salatuista puolista. Hän sai seuraajia sekä kannatusyhdistyksiä ja kyseisen ’gurun’ ajatukset levisivät Itävallasta myös Saksaan. Monet saksalaisen uuspakanuuden teemat — *Allvater*- ja riimupainotuksineen — ovatkin peräisin juuri Listin tuotannosta.

Jörg Lanz von Liebenfels

Nimenomaan Hitlerin kannalta keskeisemmässä asemassa oli kuitenkin Listin työn eräänlainen jatkaja, Lanz von Liebenfels, joka rakensi hieman samankaltaisen vision muinaishistoriasta. Tosin Listin ja Lanzin välillä oli monia painotuseroja jo doktriinista käytettyä nimeä myöten. List nimittäin kutsui oppiaan kahdella nimellä, joista yksi oli (muinaispappien mukaan nimetty) ”armanismi” ja toinen (kyseisen jumalan pohjalta) ”wotanismi”. Sen sijaan juuri Lanz kutsui omaa kosmologiaansa ”ariosofiaksi” (”arjalaisviisaudeksi”; tosin hän käytti muitakin nimiä kuten ”teozoologia”).

Nimityseron lisäksi List ja Lanz suhtautuivat eri tavoin kristinuskoon.

List oli hengeltään sangen pakanallinen. Hän halusi palata kristinoppia vanhempaan arjalais-germaaniseen uskontoon, johon kuuluivat muun muassa riimut, auringonpalvonta ja luontomystiikka. Sen sijaan Lanz, entinen munkki ja raamatuntutkija, oli hengeltään pikemminkin kristillis-rasistinen esoteerikko. Hän kirjoitti runsaasti arjalais-kristillisestä mystiikasta ja painotti arjalaisen Jeesuksen (”Fraujan”) esikuvallisuutta, mitkä teemat olivat vieraita Listille. Herrat erosivat toisistaan myös suhteessa rotuvihaan. Listin armanismissakin oli kyllä aimo annos itävaltalaista rasismia, mutta nimenomaan Lanzin ariosofia oli hengeltään korostetun mustavalkoinen ja *rotuopillinen* doktriini.

Lanzin mukaan arjalaiset olivat alunperin kaukaisilta tähdiltä tulleita jumalia (*Theozoa*), jotka lisääntyivät sähköisesti ja hallitsivat telepaattisia sekä telekineettisiä voimia. He asuivat Arktogäa-nimisellä, sittemmin kadonneella mantereella (vertaa Atlantis-myyttiin). Nämä vaaleat, jalot ja hienostuneet jumalihmiset olivat myös järjestäytyneen yhteiskunnan rakentajia. Arjalaisten vastakohdaksi Lanz nosti alemmat rodut, jotka olivat syntyneet jumalihmisten pariteltua apinaihmisten (*Anthropozoa*) kanssa. Alemmat rodut olivat eläimellisiä ja petomaisia tummaihoisia, jotka nykyaikana levittivät poliittista demokratiaa sekä sen paheita: yhteiskunnalliseen kaaokseen, rappioon ja tuhoon johtavaa vapaata kilpailua sekä materialismia. Kuten arvata saattaa, mainitut ali-ihmiset kulminoituivat juutalaisissa.

Ajatus jumalten ja kuolevaisten siitoksista ei tietenkään ollut uusi — teemaanhan oli monia ilmeisiä lähteitä kristinopista teosofiaan. Se, mikä teki Lanzin ajattelusta kuitenkin rotuopillisesti mielenkiintoista, oli idea *jumalallisten ominaisuuksien palauttamisesta*. Ariosofin mukaan nykyisetkin arjalaiset olivat kaukaista sukua muinaisille jumalolennoille, ja vaikka jokaisessa yksilössä oli myös saastunutta verta (Kristus oli ollut viimeinen yliluonnollisia voimia omannut puhdasverinen), se voitiin poistaa. Valikoivan lisääntymisen avulla arjalaiset saatettiin palauttaa alkuperäiseen, yliluonnollisia voimia omaavaan tilaansa.

Lanzilla oli ennen kaikkea kaksi kanavaa viestinsä levittämiseksi. Näistä yksi oli rasistinen 'temppeliritarijärjestö' *Ordo Novi Templi* (ONT). Se sai Saksassa sisarjärjestöjä, joista kuuluisimpia ovat *Germanenorden* (Saksalaisordo; perustettu 1912) sekä erityisesti sen yksi haara, *Thule-Gesellschaft* (Thule-seura; perustettu 1918). Palaan näihin elitistijärjestöihin artikkelini kakkososassa. Nyt on tärkeämpää keskittyä Lanzin toiseen kanavaan, vuodesta 1905 alkaen julkaistuun lehteen nimeltä *Ostara*. Wienissä asuessaan Hitler nimittäin hyvin todennäköisesti luki tätä julkaisua, ja juuri sen sivuilla Lanz propagoi myöhemmästä natsi-ideologiasta tuttuja elementtejä. Näitä ovat muun muassa (uhanalaisen) arjalaisten ihannointi, pyrkimys kieltää rotujenväliset avioliitot, tavoite lisätä puhdasveristen germaanien määrää, idea tuhota ei-ihmismäiset vastustajat, halu palata verenpuhtautta korostavaan kristillis-germaaniseen uskontoon sekä ajatus perustaa loistava arjalais-germaaninen valtakunta. (Usein Listiä ja Lanzia käsitellään samoissa yhteyksissä, siksi katso Goodrick-Clarke 1992, 33 *et seq*.; Hieronymus 1996; Daim 1958; Webb 1991, 279 *et seq*.; Tamminen 2004, 91–108. Lanzin kirjoituksia on nykyisin myös Internetissä.)

* * *

Vaikka Lanzin vision ja Hitlerin politiikan välillä on ilmeisiä yhteneväisyyksiä, tutkijat ovat pyrkineet minimoimaan esoterian vaikutuksen natsidiktaattorin ajattelussa. Tähän on ollut kolme sinänsä järkevää syytä. Ensinnäkin Hitleriin ja koko kansallissosialistiseen liikkeeseen vaikuttivat monet muutkin ajattelijat — Lanzin mustavalkoinen rasismi ei ollut aikanaan mitenkään ainutlaatuista (toki hänen uskonnollinen visionsa oli sangen uniikki). On siis kyseenalaista, oliko Lanz *syy* vaiko pikemminkin laajemman rasistisen liikehdinnän *oire*.

Toisekseen Lanzin ja Hitlerin välillä on myös monia *eroja*. Lanz haaveili itävaltalaisesta arjalaisvaltakunnasta, jota olisivat johtaneet rodullisesti kaikkein puhtaimmat ihmiset — aristokraatit. Hitlerin painotus oli Saksassa, eikä hän pitänyt vanhasta yläluokasta. Hän ajoi sen sijaan avointa massapolitiikkaa, mikä erosi selvästi Lanzin elitistisistä painotuksista. Lanz oli myös eräänlainen fantastikko ja romantikko, mikä eroaa merkittävästi Hitlerin naturalistisesta ja epämystisestä päättelystä: siinä missä Lanz vetosi kristillisiin mysteereihin, Hitlerin argumentaatio pohjautui, esoteerisista juonteista huolimatta, hyvin sosiaalidarwinistiseen ja biologissävytteiseen päättelyyn.

Kolmas esoterian vähättelyyn viettänyt syy on johtunut — jo Bullockista ponnistavasta — ajatuksesta, jonka mukaan Hitler oli ateisti ja materialisti, jota motivoi vain vallan- ja kostonhalu. Tällaisessa maailmankuvassa ei tietenkään ole tilaa esoterialle. Ongelma on vain siinä, että vaikka Hitler vetosikin paljon luonnonlakeihin ja muihin materialistisiin selitysmalleihin, hän *ei* ollut ateisti (Heer 1968; Rißmann 2001). Lisäksi, kuten sanottu, Hitlerin ajattelussa tosiasiallisesti esiintyi selkeä esoteerinen juonne. Tästä päästäänkin tämän osion varsinaiseen asiaan: eräällä tavalla on samantekevää, tutkiko nuori Hitler Wienissä asuessaan okkultismia, kun tästä intressistä löytyy kiistattomia todisteita vielä myöhemmältäkin ajalta.

Näistä todisteista ensimmäinen on Führerille kuulunut yksityiskirjasto. Se hajosi toisen maailmansodan lopulla — osan veivät venäläiset ja osa päätyi USA:han. Itärajan taakse päätynyttä kokoelmaa ei ole tutkittu, mutta ainakin jälkimmäiseen erään kuuluu hyvä kokoelma länsimaista esoteerista kirjallisuutta. Kirjasto sisältää muun muassa Lanzin kirjan *Das Buch der Psalmen teutsch*, joka on 'arjalaistettu käännös' psalmeista, tosin tämä kyseinen teos vaikuttaa lukemattomalta (Miskolczy 2003, 84; Goodrick-Clarke 1992, 198). Mutta samaan kokoelmaan kuuluu myös kasa muita länsimaista okkultismia, spiritismiä, symboliikkatutkimusta (riimut, hakaristi) sekä itämaista mystiikkaa käsitteleviä teoksia Nostradamuksesta Bô Yin Râhan. (Viimeksi mainitussa tapauksessa ei pidä sokaistua itämaisesta kirjailijanimestä, sillä tämä aikanaan suosittu okkultisti oli täysin saksalainen. Hänen oikea nimensä oli Schneiderfranken; Zander 1996, 225.) Näissä teoksissa on Hitlerin *ex libris* ja teoksia on alleviivailtu sekä varusteltu marginaalimerkinnöin, joita on syytä pitää nimenomaan Hitlerin tekeminä — samantyyppiset merkinnät kun toistuvat kokoelman muissakin, täysin muita aihepiirejä (militaria, arkkitehtuuri) käsittelevissä kirjoissa. (Katso Ryback 2003, 84 ja 86–88.)

VI. ARJALAINEN ATLANTIS

Toinen todiste on Hitlerin omat kommentit hänen sodanaikaisissa pöytämonologeissaan, mitä kirjurien tallentamia tekstejä pidetään yleisesti autenttisina. Yhdessä monologissa (25.–26.1.1942) Führer toteaa lukeneensa hiljattain ihmisrodun [*Menschenrasse*] alkuperää käsittelevää kirjaa ja pohtineensa *jo aiemmin* kyseistä asiaa paljon. Tätä seuraa todistelu: vanhimmat kirjoitetut dokumentit ovat 3000–4000 vuotta vanhoja, mutta koska ihmiset ovat olleet aina samanlaisia (Hitler ei uskonut evoluutioon) ja koska muinaistarinat eivät voi syntyä tyhjästä, vanhojen myyttien on pakko kuvata ammoin tapahtuneita, hämärästi muistettuja asioita. Diktaattorin mukaan kaikista kertomaperinteistä löytyy idea taivaasta sinkoutumisesta [*Himmelssturz*]. Ajatus toistuu paitsi Raamatussa — missä se "ei ole juutalaista alkuperää, vaan varmasti lainattu babylonialaisilta ja assyyreilta" — myös skandinaavisista legendoissa. Tämän jälkeen Hitler täsmentää:

Minä voin selittää tämän vain siten, että ennenkuulumaton luonnonkatastrofi tuhosi ihmiskunnan, jolla oli korkein [mahdollinen] sivistystaso. [Ich kann mir das nur so erklären, daß eine ungeheuere Naturkatastrophe eine Menschheit ausgelöscht hat, die im Besitz einer höchsten Kultur gewesen ist.]

Führerin ajattelu ei ole tässä kohtaa aivan aukotonta, mutta sen suunta on selvä. Kuten alempana paremmin todistan, hän olettaa "korkeimman sivistystason" omanneen ihmiskunnan asuneen **Atlantiksella,** mistä he joutuivat "luonnonkatastrofin" yhteydessä pakenemaan. Ilmeisesti Hitler pitää juurikin mainitun mantereen uppoamista sinä tapahtumana, joka synnytti ammoisen myytin "taivaasta sinkoutumisesta". Samassa monologiassa diktaattori myös olettaa, että muinaiset kivikirveet ja muut arkeologiset jäännökset voivat olla imitaatioita varhaisempien aikojen artefakteista. Hänen mukaansa kivikirves säilyy pidempään kuin pronssiesine, ja siksi nykyaikaan ei ole säilynyt kuin muinaisen, hienostuneen kulttuurin karkeat kivijäljitelmät. (Hitler 1965, 166–167; Hitler 1980, 232–233.) Führer jatkaa vielä toteamalla, että ei ole sanottua, että katastrofia edeltänyt ihmiskunnan kulttuuri olisi välttämättä edes sijainnut nykyalueilla. Kolme neljäsosaa maapallon pinnasta on veden peitossa; "kuka tietää, mitä löytöjä tekisimmekään, kun pääsisimme tutkimaan maanpohjaa, joka on nyt veden peitossa".

Hitlerin toisen maailmansodan keskellä, natsieliitin suljettujen ovien takana esittämä Atlantis-myytti ei ollut niin eksoottinen kuin kuvitella saattaisi. Ensinnäkin se oli osa yleisempää kulttuuri-ilmastoa. Vaikka idea onkin peräisin Platonilta, tässä tapauksessa sen juuret olivat modernimmat. Ajatus arjalaisen (juuri)rodun kadonneesta mantereesta oli yleinen 1800–1900-lukujen teosofiassa ja ariosofiassa. Nykymuodossaan idea oli tietysti peräisin Blavatskyltä, mutta kuten edellä totean, myös Lanz von Liebenfels sijoitti jumalalliset alkuarjalaisensa kadonneelle pohjoiselle Arktogäa-mantereelle, joka oli käytännössä Atlantis-toisinto. Myös Rudolf Steinerilta löytyy vastaavia teemoja. (Wegener 2000; Godwin 1996, 19–20 ja 41–45; Goodrick-Clarke 1992, 55 ja 101–102; Vidal-Naquet 1992, 300–302; Webb 1991, 315–316 ja 327.)

Toisekseen muutkin natsijohtajat spekuloivat Atlantiksen olemassaolosta. Alunperin vuonna 1930 julkaistussa pääteoksessaan natsifilosofi Rosenberg (1935, 24–28) pyrki rakentamaan pohjan

kansallissosialistiselle myytille. Hitlerin tavoin Rosenberg ei täsmälleen ottaen *väittänyt* arjalaisten olevan peräisin juuri Atlantikselta, mutta hän ei myöskään pitänyt täysin mahdottomana [*nicht ganz ausgeschlossen*] että Amerikan ja Euroopan välisessä meressä olisi sijainnut manner, jonka geologisia jäänteitä Grönlanti ja Islanti olisivat. Rosenberg esittää, että tällä mantereella "luova rotu" olisi rakentanut mahtavan kulttuurin, "lähettäen lapsensa ympäri maailmaa merenkulkijoina ja sotureina". Ja vaikka Rosenberg ei itse pidäkään tätä Atlantis-hypoteesiä täysin toteen osoitettuna [*nicht haltbar erseisen sollte*], hänen mukaansa on syytä olettaa että näillä main on pakko olla ollut pohjoinen esihistoriallinen kulttuurikeskus [*wird ein nordisches vorgeschichtliches Kulturzentrum angenommen werden müssen*]. Kun tämä manner kuitenkin tuhoutui, alkuarjalaiset joutuivat pakenemaan ja hajaantumaan ympäri maailmaa:

> *Atlantislaisten ihmisten muuttoaallot matkasivat joutsen- ja lohi-käärmelaivoilla yli vesien, Välimerelle ja Afrikkaan; maitse Keski-Aasiaan [...], ehkäpä jopa Kiinaan, ja Pohjois-Amerikasta eteläiselle pallonpuoliskolle. (Rosenberg 1935, 25; ks. myös Cecil 1971, 83–84.)*

Hitlerin ja Rosenbergin lisäksi samaan ideaan uskoi muun muassa Himmler. Käsittelen artikkelini kakkososassa erästä Himmlerin johtamaa tutkimuskeskusta, *Ahnenerbeä*, jonka palkkalistoille kuului monenlaisia esoteerikkoja ja okkultisteja. Tässä riittää maininta siitä, että kyseisen laitoksen perustajajäsen ja sen kuraattori, folkloristi-musiikkitieteilijä Herman Wirth, oli yksi innokkaimmista Atlantis-teemaa tutkineista 'natsitiedemiehistä' (lue: 'rajatieteilijöistä'). Hänen mukaansa sekä kreikkalais-roomalainen että germaanis-pohjoismainen kulttuuri olivat peräisin Atlantiksen uppoamista paenneilta, Eurooppaan rantautuneilta arjalaisilta — teema, joka siis toistuu myös Hitlerin, Rosenbergin ja Himmlerin ajattelussa. Koko kansallissosialistisen valtapyramidin sisällä Wirth oli mitätön pikkukala, mutta kun mietitään spesifisti niitä tahoja, jotka pyrkivät voimakkaimmin institutionalisoimaan Atlantis-ajatusta osaksi 'natsitiedettä', Wirth nousee hyvinkin Rosenbergin ja Himmlerin kaltaisten vallankäyttäjien rinnalle. Tosin Wirthin suosiota nakersi se, että hän uskoi "atlantislaisen alkumonoteismin" olleen luonteeltaan matriarkaalista ja ymmärrettävästi useimmat kansallissosialistit eivät lämmenneet naisspiritualiteetti-ideoille.

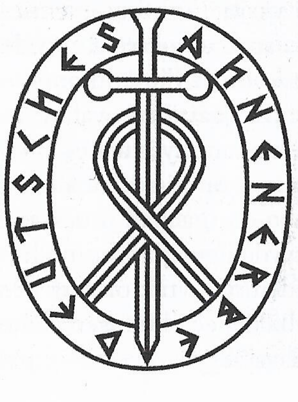
Jos aiempi Hitler-sitaatti jätti vielä tulkinnanvaraa, toisessa pöytämonologissa Hitler paljastaa selvästi nojautuvansa mainittuun teoriaan arjalaisten leviämisestä. Keskustelu käsittelee varsinaisesti suunnitelmia uuden Berliinin kaunistamiseksi, mutta sen aikana diktaattori puhuu yhdestä "germaanis-pohjoismaisesta alkumuodosta [*Urform*]", *Schling*-ornamentista, joka hänen mukaansa esiintyy kaikkialla maailmassa Pohjoismaista Etelä-Amerikkaan. Tätä seuraa paljastava lause: "Kreikkalaisessa alkulähteessä puhutaan kuuta edeltäneistä ihmisistä [*Vor-Mond-Menschen*], missä voimme nähdä viittauksen Atlantiksen valtakuntaan, joka joutui kuukatastrofin uhriksi." (Katso Hitler 1980, 101; monologi 21.—22.10.1941.) Toisin sanoen *Schling*-ornamentti löytyy maailman eri kolkilta, koska "kuukatastrofia" ja sitä seurannutta Atlantiksen uppoamista paenneet arjalaiset veivät koristekuvion mukanaan eri puolille maailmaa. Yhteenvetona voidaan sanoa, että juuri Atlantis-mystiikka yhdistää Hitleriä (ja muitakin natseja) selkeästi 1900-luvun alkupuolen esoteriaan.

VII. HÖRBIGERIN MAAILMANJÄÄTEORIA

Aiempi maininta "kuukatastrofista" johtaa toiseen teemaan: ideaan siitä, että Atlantiksen tuhosi *maapalloon osunut kuu*. Ajatus maan ja kuun törmäyksestä on peräisin eräältä itävaltalaiselta kaivosinsinööriltä, Hans Hörbigeriltä (1860–1931), joka kirjoitti teemasta teoksen *Glazial-Kosmogonie* ("Jääkosmogonia"; julkaistu alunperin 1913). Myöhemmin hän nimesi teoriansa "maailmanjääteoriaksi" (*Welteislehre*). On tarpeetonta mennä tässä yksityiskohtiin; nyt riittäköön maininta siitä, että Hörbigerin mukaan kosmoksessa on valtava määrä jäätä, ja useimmat tähtitaivaan kohteet (kuu, linnunrata) loistavat kirkkaasti, koska ne joko koostuvat jäästä tai ovat ainakin paksun jääkerroksen peitossa. Teoriaan kuuluu myös ajatus siitä, että elliptistä spiraalia avaruudessa kulkeva maa on historian aikana imenyt itseensä sarjan kuita. Näistä jokainen on maahan osuessaan tuottanut katastrofin, joka selittää menneisyyden geografiset mullistukset, muun muassa jääkaudet ja autiomaiden synnyt. Hörbiger kehitti kosmologiansa vuosina 1882–1906; sillä lienee ollut useita lähteitä, alkaen Herakleitoksesta ja päätyen Blavatskyyn.

Osa kansallissosialistieliitistä tunsi henkilökohtaista viehätystä Hörbigerin teoriaa kohtaan. Mutta heillä oli myös tiettyjä *poliittisia* syitä tukea maailmanjääoppia. Ensinnäkin teoria oli aikalaisten suosima. Kun akateemikot eivät ottaneet Hörbigeriä vakavasti, hän koetti ujuttaa ajatuksensa osaksi tiedemaailmaa kyökin kautta perustamalla tukijayhdistyksiä ja järjestämällä sarjan ajatuksiaan esitteleviä yleisöluentoja. Erilaiset lehtiartikkelit, romaanit, radio-ohjelmat sekä elokuvat popularisoivat maailmanjääteoriaa, ja niinpä natsit saattoivat Hörbigeriin viitatessaan ratsastaa maallikkojen suosimalla teemalla. Toinen poliittinen syy liittyi siihen, että Hörbiger oli sopivan "saksalainen", vastakohtana Einsteinin edustamalle "juutalaiselle" tieteelle.

Kuten jo edeltä voi nähdä, Hitler oli siis taipuvainen hyväksymään Hörbigerin ideat, ja diktaattori uskoi juurikin maan päälle osuneen kuun tuhonneen Atlantiksen. Muissa sodanaikaisissa pöytämonologeissa Hitler menee vieläkin pidemmälle. Hän peräti suunnitteli henkiseen kotikaupunkiinsa Linziin, vastatakseen "katolilaisen kirkon pseudotieteeseen", observatoriota jossa esiteltäisiin kolmea länsimaisen kosmologian mullistajaa: Ptolemaiosta, Kopernikusta ja Hörbigeriä. Führerin lisäksi Hermann Göring ja Heinrich Himmler olivat innostuneita maailmanjääopista. Viimeksi mainittu jopa määräsi *Ahnenerbe*-tutkimuslaitoksen puitteissa järjestettäväksi hörbigeriläisiä meteorologisia ja astrologisia kokeita. Tosin Hörbigerin teoria myös *jakoi* natsieliittiä. Esimerkiksi Rosenberg piti maailmanjääteoriaa roskana, eikä idea herättänyt kaikkien muidenkaan natsijohtajien varauksetonta innostusta. (Führerin Hörbiger-kommenteista, katso Hitler 1965, 167 *tai* Hitler 1980, 233 — viittaa edellä sivuttuun monologiin 25.–26.1.1942; katso myös monologi 20.—21.2.1942 teoksessa Hitler 1980, 287 sekä monologi 26.4.1942 teoksessa Hitler 1965, 298; yleensä maailmanjääteoriasta natsiyhteyksissä: Wessely 2003; Webb 1991, 326–327; Godwin 1996, 190–191; Steigmann-Gall 2003, 130.)

Tämän artikkelin käsittelemien teemojen kannalta Hörbiger muodostaa eräänlaisen rajatapauksen. Hänen ajatuksensa lienevät monin tavoin lähempänä jonkinlaista 'pseudotiedettä' kuin varsinaista 'esoteriaa', mutta olen eritellyt niitä useammastakin syystä. Tähtitieteellisestä taustastaan huolimatta maailmanjääteoria liittyi siinä mielessä esoteriaan, että Hörbigerin ajattelussa oli blavatskylainen sävy, minkä lisäksi hänen oppinsa yhdistyi kiinteästi natsien Atlantis-ideologiaan. Sitä paitsi Hörbiger havainnollistaa hyvin kansallissosialismin hajanaisuutta. Vaikka Himmler koetti nostaa maailmanjääteorian osaksi virallista natsitiedettä, muut johtajat eivät ihastuneet tästä ideasta. Tämä kertoo osaltaan siitä, että kansallissosialistihallinto ei todellakaan muodostunut jostain samanmielisten mustamaagikoiden veljeskunnasta, vaan kyse oli lähinnä joukosta eri suuntiin sählääviä rasisteja. Lisäksi Hörbiger havainnollistaa natsijärjestelmän *poliittista* luonnetta (asia, jonka helppoheikit tapaavat ohittaa korostaessaan natsien *uskonnollisuutta*): maailmanjääteorian tukemiseen oli myös selkeän *poliittisia* syitä. Havainnollistan samaa ilmiötä esittelemällä seuraavaksi Rudolf Hessin suhdetta toiseen aikalaisten suosimaan rajatieteeseen, homeopatiaan.

VIII. HOMEOPAATTINEN JA BIODYNAAMINEN HESS

Kuten alussa käy ilmi, Hitlerin rajatieteelliset ideat jäivät pienen sisäpiirin tietoon, miksi monet nykytutkijatkin ovat kiistäneet Führerin esoteeriset intressit. Hänen kakkosmiehensä ja salkuton valtakunnanministeri **Rudolf Hess** oli tässä suhteessa toisenlainen ja viimeksi mainitun okkultismikiinnostus onkin yleisesti tiedossa. Yksityishenkilönä Hess oli hyvin *völkisch*: hän söi biodynaamisesti viljeltyä ruokaa, uskoi vaihtoehtolääkintään sekä sympatisoi antroposofista ajattelua (Bierl 1999; Werner 1999). Himmlerin ja Hessin hierojan, Kerstenin (1948, 70), mukaan Hess haaveili elävänsä toisen maailmansodan jälkeen pienessä vuoristomökissä, jossa

> *hän ei tulisi ottamaan vastaan muita kuin 'viisaita miehiä', jotka tulisivat tervehtimään häntä erämaahan. (Hän seurusteli säännöllisesti selvänäkijöiden, astrologien ja mesmeristien kanssa — he olivat hänen 'viisaita miehiään'.)*

Jotain Hessistä kertoo sekin, että natsiaikana ministeri haki jopa suurta avustusta perustaakseen Saksaan okkultismin keskusinstituutin, mutta projektista ei tullut mitään; kuuluisaa vuoden 1941

Rudolf Hess

Skotlannin lentoaan varten hän oli täyttänyt taskunsa erilaisin homeopaattisin lääkkein (Webb 1991, 307–308 ja 325). Hitler oli uskonut Hessille melkoisen määrän valtaa, mutta tämä todellisuuspakoinen 'varaführer' ei ollut pääsääntöisesti kovinkaan innokas käyttämään sitä. Hän jätti käytännön hallintotyön avustajalleen Bormannille eikä itse ajanut mitään ihmeellistä agendaa — vain parissa asiassa hän käytti asemaansa salatieteellisten intressiensä edistämiseen. Näistä tärkein oli vaihtoehtoisen lääketieteen, ennen kaikkea **homeopatian,** suosiminen. Kaikista natsijohtajista Hess oli yksi homeopatian suorasukaisimmista kannattajista, joskaan hän ei ollut ideoineen täysin yksin. Kansallissosialistit tukivat vaihtoehtoisia hoitomuotoja laajemminkin tietyistä *ideologisista* syistä:

1. Kansanlääkintä (*Volksmedizin*) meni hyvin yhteen *völkisch*-ideologian kanssa: saksalaisella maalaisväestöllä uskottiin olevan läheinen suhde luonnonelementteihin, mikä kontrastoitiin teknisen yhteiskunnan ja koululääketieteen keinotekoisuuteen. Natsit pyrkivät suosimaan 'luonnonmukaisia' ratkaisuja, joita sovellettiin — ainakin puheiden tasolla — muun muassa ruokailuun, teollisuushygieniaan, ympäristölainsäädäntöön ja kansanterveyteen. Aikalaishomeopaattien ja -kansanparantajien iloksi Hessin ohella jopa 'valtakunnan ylilääkäri', *Reichärtzeführer* Wagner, johti tätä marssia takaisin luontoon. (Katso Weindling 1989, 489–564, erityisesti 520–522.)

2. Natsit pyrkivät hoitoja suosimalla myös kalastamaan järjestelmälleen yleistä tukea. Saksassa oli nimittäin 30-luvun alussa voimakas vaihtoehtolääketieteellinen liike. Kansanparantajia arvioidaan olleen tuolloin noin 50 000 — saman verran kuin virallisia lääkäreitä; vaihtoehtohoitojen suosijat olivat myös järjestäytyneet organisaatioiksi joissa toimi noin 500 000 virallista kannattajaa ja 5–10 miljoonaa rekisteröimätöntä puoltajaa. Toisaalta kansallissosialisteilla ei ollut varaa menettää myöskään koululääketieteen kannattajien

tukea. Natsit päätyivätkin sellaiseen järjestelyyn jossa kansanparantajat virallistettiin (ammattinimike *Heilpraktiker*) mutta heitä kiellettiin opettamasta ketään — parantaminen siis loppuisi itsestään ajan myötä. Mutta vastaavasti perinteiset lääkärit joutuivat opettelemaan vaihtoehtolääkintätapoja. (Ernst 2001, 49–50.) Näin kansallissosialistit pyrkivät turvaamaan itselleen kummankin leirin tuen.

3. Kaikista vaihtoehtohoidoista natsit suosivat erityisesti homeopatiaa, mikä liittyi suuresti menetelmän *saksalaiseen* taustaan (perustaja Hahnemann, suosija Steiner; vertaa osassa I esitettyyn jakoon saksalainen Hörbiger, juutalainen Einstein). Lisäksi, jos homeopatia olisi toiminut ongelmitta laajassa skaalassa, se olisi ollut taloudellisesti edullinen tapa pitää kansakunta terveenä.

Natsi-Saksasta tulikin suuri vaihtoehtohoitojen rahoittaja. Dresdeniin perustettiin vuonna 1934 Rudolf Hessin sairaala (*Rudolf Hess Krankenhaus*; noin 1000 vuodepaikkaa), jossa vaihtoehtohoidot ja perinteinen lääketiede pyrittiin naittamaan toisiinsa. Dresdenin mallin oli määrä toimia prototyyppinä, jonka pohjalta koko Saksan lääketiede tultaisiin aikanaan uudistamaan. Hess haastoi lääkärit kokeilemaan ennakkoluulottomasti aiemmin halveksittuja hoitomuotoja; Dresdenin menetelmät vaihtelivat homeopatiasta yrttilääkintään, hydroterapiaan, paastoon ja jopa paranormaaleihin tekniikoihin. Rahaa ohjattiin myös homeopaattiseen tutkimustyöhön. Vuosina 1937–39 Saksan terveysministeriölle ohjattiin rahaa, jotta se selvittäisi homeopaattisen terapian terveysvaikutuksia. Noin 60 yliopistoa osallistui tähän projektiin. Hessillä ja Wagnerilla oli vaihtoehtohoitojen suosimisessa merkittävä rooli, mitä kuvaa sekin että Wagnerin kuoltua 1939 ja Hessin lennettyä Skotlantiin 1941 sairaalan arvo ideaalimallina hiipui ja homeopaattinen tutkimus loppui. (Ernst 2001, 50–51; Bothe 1985.)

* * *

Toinen taso, jolla Hessin esoteeriset intressit muuttuivat jossakin määrin valtionhallinnoksi, oli **biodynaaminen luomuviljely.** Tosin siitä on heti sanottava kolme asiaa. Ensinnäkin nämä agraariohjelmat noudattivat samaa kaavaa kuin homeopaattiset hoidot — kumpikin projekti nousi natseja edeltäneestä, luontoromanttisesta

völkisch-liikkeestä. Kansallissosialistit eivät siis keksineet näitä asioita itse. Toisekseen — *völkisch*-taustasta huolimatta — luomukokeilut jäivät käytännössä vähäisiksi. Ne koskivat joitakin kymmeniä tuhansia pienviljelmiä muutaman vuoden ajan 30-luvun lopulla ja 40-luvun alussa eli mistään suurprojektista ei siis ollut kyse; kolmannesta valtakunnasta kirjoittavat historioitsijat eivät yleensä edes mainitse näitä asioita niiden marginaalisuuden vuoksi. Kolmanneksi luomuviljelyä tuki, Hessin ohella, myös SS-valtakunnanjohtaja Himmler sekä maatalousministeri Darré. Näistä erityisesti Darré perusteli ohjelman tärkeyttä enemmänkin kapitalismin vastustuksella ja maaseuturomantiikalla. Hänelle antroposofiset ideat kosmisista voimista olivat koko lailla yhdentekeviä. Tärkeämpää oli pientalonpoikien riippumattomuus teollisista lannoitteista, torjunta-aineista ja suurkoneista. Tosin 'okkultistisen' Hessin ja 'poliittisen' Darrén luomuprojekteja on hankala erottaa toisistaan koska usein juuri Hess toimi Darrén tukijana natsien sisäisissä valtataisteluissa — luomuviljelyn tapauksessa varaführer oli jopa aloitteentekijä. (Vertaa Haushofer 1958, 269–271.) Vaikka Darré olikin toimeenpanija, hallinnollisesti biodynaamiset ohjelmat tukeutuivat Hessiin. Samasta syystä ne kokivat saman kohtalon kuin homeopatia. Kun Hess lensi Skotlantiin, Darrén mahdollisuudet luomun tukemiseen heikkenivät olennaisesti ja projekti loppui seuraavana vuonna (1942). Luomulla kun oli NSDAP:n (natsipuolueen) sisällä myös omat vastustajansa — kun Saksan elintarviketuotanto takelteli muutenkin, tuotannollisesti tehottomia ohjelmia pidettiin järjettöminä.

Kun Hessin ja Darrén tähdet vajosivat, horisonttiin nousi kolmas luomuviljelyä harjoittanut taho, Himmlerin johtama SS, jonka biodynaamiset ohjelmat keskittyivät erityisesti Dauchaun, Ravensbrückin ja Auschwitzin keskitysleirien yrttitiloille. Ilmiö on parillakin tapaa ristiriitainen sillä Himmler oli paitsi valtapoliittisesti Hessin suurimpia vastustajia, myös natsien antroposofian vastaisen siiven esimies. Tästä huolimatta SS-valtakunnanjohtaja toteutti monia edellä kuvattuja Hessin ja Darrén ideoita sekä ajoi osin samoja biodynaamisia päämääriä — tosin Himmlerin tapauksessa viljelyä harjoittivat itsenäisten talonpoikien sijaan keskitysleirivangit. Tutkimuskirjallisuus korostaa tässä kohtaa erityisesti pioneeriluonteista Dachaun leiriä sekä sen antroposofihenkistä SS-upseeri Franz Lippertiä. Itse asiassa Himmler ei perinyt Hessin valtikkaa vain luomuasioissa, vaan sama ilmiö toistui vaihtoehtohoitojenkin kohdalla. Kun Hess jäi englantilaisten vangiksi, monenlaisista kansanhoidoista itsekin kiinnostunut Himmler nousi merkittävimmäksi vaihtoehtolääketieteen suosijaksi. Vaikka SS-valtakunnanjohtaja ei tietääkseni koskaan käyttänyt Hessin tavoin suuria summia valtion rahoja homeopatisiin tutkimuksiin, Himmlerin hallinnon tekemät testit olivat sikäli kamalampia, että ne tehtiin Dachaun ja Auschwitzin keskitysleirivangeilla, jotka pääsääntöisesti kuolivat tutkimuksissa — näissä testeissä kun vankien lihaksiin ruiskutettiin muun muassa streptokokkia sisältävää visvaa. (Katso Jacobeit & Kopke 1999; soveltuvilta osin Werner 1999; Bothe 1985.)

* * *

Hess oli jossakin määrin kiinnostunut myös steinerpedagogiikasta, mutta tämän aatteen vaikutus kansallissosialistiseen hallintoon oli niin mitätön, ettei asiaa kannata käsitellä tässä. Tärkeämpää on korostaa sitä, että Hess jäi esoteerisista intresseistään huolimatta natsijohtajana marginaaliseksi. Kuten sanottu, hän vältteli itselleen uskottua valtaa. Sitä paitsi, mitä mystisemmäksi (mielisairaammaksi?) varaführer kävi, sitä vähemmän häntä kuunneltiin poliittisessa päätöksenteossa (Webb 1991, 308). Vaikka natsijärjestelmä oli monella tapaa järjetön, sen arkipäiväistä hallintoa ohjasivat käytännön tarpeet; talous- sekä asevarustelubyrokraatit syrjäyttivät Hessin kaltaisen haaveilijan. Tässä suhteessa **Heinrich Himmler** oli hyvin toisenlainen johtaja: hän kun oli paitsi salatieteilijä, myös tehokas byrokraatti, joka hoiti harteilleen uskottua koneistoa menestyksellisesti. Himmler ei epäröinyt käyttää valtaa. Tosin herrat myös ajoittuivat natsiregiimin eri jaksoille. Hess kun oli voimakkaimmillaan NSDAP:n valtakauden alku-, Himmler loppupuolella.

IX. HIMMLER YKSITYISHENKILÖNÄ

Vielä natsismin varhaisena taisteluaikana, 20-luvun alussa, Himmler oli ennen kaikkea harras katolinen, mutta 30-luvulle tultaessa hän oli menettänyt lapsuudenuskonsa. Himmler omaksui, Rosenbergin

Heinrich Himmler

tavoin, **kristopakanallisen maailmankatsomuksen.** Sen perusteella kristillisyys oli itsessään hyvä asia kunhan tämä usko palautettaisiin alkuperäiseen germaaniseen muotoonsa — Himmler oletti juutalaisten varastaneen uskontonsa muinaisgermaaneilta — ja kirkoissa alettaisiin opettaa tätä aitoa ja oikeaa 'arjalaista kristillisyyttä' juutalaisten saastuttaman aikalaiskristinuskon sijaan (vertaa osassa I sivuttuihin natsikristillisiin teemoihin, muun muassa ideaan arjalaisesta Jeesuksesta). Tosin käytännössä tämä uskonto muistutti lähinnä jonkinlaista germaanisen pakanuuden ja poliittisen kultin sekoitusta — perinteisestä kristinuskosta se oli kaukana. Mainitun kristopakanallisuuden ohella Himmler kiinnostui salatieteistä, mitkä intressit näkyivät monella tavalla. Jo vuosina 1923–24 nuori Himmler luki yksittäisiä kirjoja spiritismistä, selvänäöstä, astrologiasta ja telepatiasta (Padfield 1991, 71). Myöhemmin kiinnostus okkultismia kohtaan vain syveni.

Natsien valta-aikana SS-valtakunnanjohtaja koki olevansa muinaisen saksilaisherttua Henrik Linnustajan, saksalaisten ensimmäisen kuninkaan (hallitusaika 919–936), reinkarnaatio. Voi vain kuvitella Himmlerin riemun määrää kun SS-arkeologit sittemmin 'löysivät' hänen kuninkaallisen inkarnaationsa luurangon (tosiasiassa kyse oli johtajan mielistelyksi ja tutkimusresurssien turvaamiseksi tehdystä väärennöksestä). Himmler siirrätytti aiemman tomumajansa erääseen katedraaliin ja järjesti upseeriensa kanssa paikan päällä muistoseremonian. (Katso Ackermann 1970, 60–62.) Tämä vainajiin liittyvä mystiikka ei jäänyt yksittäistapaukseksi — Himmler koki muutenkin kykenevänsä kommunikoimaan kuolleiden suurmiesten kanssa (vertaa Wegener 2004). Lisäksi SS-valtakunnanjohtaja tunsi voimakasta viehätystä itämaisiin uskomuksiin ja piti muun muassa Koraania mukanaan, "missä tahansa hän liikkuikin — Salzburgissa, Itä-Preussissa tai Ukrainassa!" (katso Kersten 1948, 16, 24 ja 54). Islamin ohella Himmler tutki hinduajattelua, missä häntä ohjasi osassa I mainittu Hauer. Kokonaan oman lukunsa muodostaa sekoilu maailmanjääteorian ja siihen liittyvän Atlantis-spekulaation kanssa — SS-valtakunnanjohtaja pyrki edistämään näitä kumpaakin järjestönsä avulla, mutta siitä lisää tuonnempana.

Himmler oli myös hyvin kiinnostunut astrologiasta. Jopa hänen oikea kätensä, "vaaleana petona" ja "Prahan teurastajana" tunnettu SS-upseeri **Reinhard Heydrich** pilkkasi esimiestään tämän piirteen vuoksi. Heydrichin suuhun on sijoitettu ironia, jossa Himmler rinnastetaan erääseen marsalkkaan: siinä missä jälkimmäinen oli huolestunut epolettinsa tähtien määrästä, Himmler hätäili horoskooppinsa tähdistä (Howe 1972, 146). Maailmansodan lopulla toinen SS-upseeri, Walter Schellenberg, päätti käyttää esimiehensä intressiä hyväkseen. Schellenberg tutustutti Himmlerin erääseen astrologiin, Wilhelm Wulffiin, manipuloidakseen tätä tähdistäennustajan tekemillä, sopivaan suuntaan vihjaavilla ennustuksilla. Kun Schellenberg tuotti miehet yhteen, Himmler ihastui Wulffiin suuresti:

> *Esittely oli niin menestyksellinen, että ennen Kolmannen valtakunnan loppua Himmler Schellenbergin sanojen mukaan "harvoin ryhtyi mihinkään toimenpiteisiin tiedustelematta horoskooppiaan". (Trevor-Roper 1947, 105; katso myös Wulff 1973.)*

Tämä ei ollut ensimmäinen kerta kun Himmler käytti ennustustaitoja poliittisten ja sotilaallisten operaatioiden ohjaamiseen. Jo aiemmin SS-valtakunnanjohtaja oli perustuttanut erään laivastokapteenin kanssa lyhytaikaisen erikoisinstituutin, jossa ryhmä erilaisia astrologeja, okkultisteja ja taikaheilurin käyttäjiä pyrki paikallistamaan brittilaivoja karttojen, laskelmiensa sekä pendulumiensa avulla. Nämä esoteerikot oli valittu kotoisasti Gestapon omasta kortistosta — kun Hess oli lentänyt Skotlantiin vuonna 1941, natsit vyöryttivät skandaalin rajatieteilijöiden niskaan, esittäen näiden tehneen Hessin hulluksi. Tätä oli seurannut sarja erilaisten okkultistien pidätyksiä — ja kuinka ollakaan, pari vuotta myöhemmin Himmler pyysi saman, Gestapon aiemmin kovisteleman joukon apua. Harva heistä uskalsi kieltäytyä. Sotateknisesti näistä operaatioista ei ollut apua: vaikka saksalaiset lähettivät merivoimiaan heilurien osoittamille paikoille, projektin lopputulokset jäivät olemattomiksi. Toinen vastaava operaatio oli selvänäön käyttö. Kun liittoutuneet valtasivat Sisilian ja pettyneet italialaiset pidättivät Mussolinin, Himmler käs-

ki okkultisteja selvänäkemään missä *Ducea* pidettiin. Tämän operaation tulokset olivat paremmat, sillä jostain syystä okkultistit pystyivät osoittamaan — ilman ilmeisiä tietokanavia — koko lailla oikean alueen. (Katso Howe 1972, 198–200.)

Muuhun natsieliittiin verrattuna Himmler ei ollut ennustususkossaan, utopistisessa romanttisuudessaan ja fantasiointialttiudessaan täysin ainutlaatuinen. Hess oli hyvin samanlainen hahmo, mutta päin vastoin kuin todellisuuspakoinen varaführer, SS-valtakunnanjohtaja oli myös järjestelmällinen ja tehokas byrokraatti sekä esimies. Myös Hitler oli omalla tavallaan fantasia-altis, mutta Führerin kohdalla utopistisuus ilmeni toisella tavalla, ennen kaikkea kuvitelmina siitä, että itse Jumala oli valinnut hänet sotimaan arjalaisten puolella juutalaisia sekä näiden bolševistikätyreitä vastaan. Taika- sekä kohtalouskoisuudestaan huolimatta Hitler lähinnä väheksyi astrologiaa ja muita ennustustaitoja. Muista natsieliitin jäsenistä ainakin SA-johtaja Röhm sekä jossakin määrin myös propagandaministeri Göbbels nojautuivat astrologiaan (katso alla). Tosin Himmler oli kaikkiin edellä mainittuihin kansallissosialisteihin verrattuna sikäli uniikki tapaus, että tietääkseni muut natsijohtajat eivät ihan samalla tavalla pyrkineet mitoittamaan keskeisiä poliittisia ja sotilaallisia liikkeitään ennustusten perusteella (Hessin lento Skotlantiin *voi* kuitenkin olla tässä suhteessa poikkeus — lentoon johtaneista tekijöistä jäi niukasti vedenpitäviä faktoja).

X. WILIGUT — HIMMLERIN RASPUTIN

Kaikista natsijohtajista Himmler oli siinäkin mielessä ainutlaatuinen, että hänellä oli 30-luvulla oma gurunsa, iäkäs riimumestari **Karl M. Wiligut** (*alias* Lobesam, Widar, Weisthor; 1866–1946). Wiligut esitti erikoisella tavalla 'selkomuistavansa' ammoisen menneisyyden asioita. Hänen mukaansa germaanikulttuuri oli yli 200 000 vuotta vanha — tuolloin maapallolla oli vielä ollut kolme aurinkoa ja arjalaisten lisäksi sitä olivat asuttaneet muun muassa jättiläiset sekä kääpiöt. Weisthorin käsitys esihistoriasta sisälsi myös suureellisia kertomuksia eri heimojen välisistä sodista, massiivisista kansainvaelluksista sekä kadonneista mantereista (Atlantis). Lähempänä omaa

aikaamme, noin 12 000 vuotta sitten, germaanit saivat Wiligutin mukaan oman uskonnollisen johtohahmonsa, Kristin, joka perusti (lähinnä germaanis-kristillisen) *irministisen* uskonnon. Tästä "Irmin-Kristin" uskosta tuli kaikkien germaanien uskonto kunnes heidän vastustajansa, wotanistit, onnistuivat viekottelemaan eri heimot puolelleen, minkä jälkeen wotanistit tuhosivat irminismin suurimmaksi osaksi. Riimumestarin mukaan uudemmalla ajalla myös katoliset, juutalaiset ja vapaamuurarit osallistuivat tämän germaanien kansallisen uskonnon jäänteiden tuhoamiseen. Katolisuus oli Wiligutille siinäkin mielessä kammottava vihollinen, että se oli vääristellyt vanhoja irministisiä periaatteita ja esitti ne omana keksintönään vaikka aito kristillisyys olikin ollut ensin germaanien — eikä juutalaisten — uskonto (Kristuksen lisäksi Weisthor piti myös Raamattua alkuperältään germaanisena). Mutta onneksi kaikkea ei oltu vielä menetetty, koska Saksassa eli yksi kymmeniätuhansia vuosia vanhan, aatelisen irministi-pappissuvun jälkeläinen: Wiligut/Weisthor itse.

Karl Maria Wiligut

Kuten irministisistä fantasioista voi nähdä, Wiligutin mytologia oli jonkinlainen sekoitus blavatskylaista historiakäsitystä, wotanisti-Listin yliluonnollisia visioita sekä ariosofi-Lanzin arjalaiskristillistä kulttia (oma lukunsa on Weisthorin plagiaatiot *völkisch*-okkultisti Ernst Bethalta, mutta en voi mennä tässä yksityiskohtiin). Wiligutin tarkka salatieteilijätausta on jossakin määrin hämärä, mutta hänellä tiedetään olleen yhteyksiä sekä Lanzin ONT:hen (osa I) että ensimmäisen maailmansodan jälkeisiin riimuokkultisteihin. Näissä *völkisch*-piireissä tämä kaukaisista ajoista turinoinut mies olikin noussut 20-luvulla eräänlaisen idolin asemaan — vuoteen 1934 mennessä hänen ympärilleen oli jo perustettu pienimuotoinen sosieteetti, joka julkaisi mestarin riimuriimityksiä, numerologisia spekulaatioita sekä myyttisiä opetuksia. (Katso Flowers & Moynihan 2001; Lange 1998.) Kun Himmler tunsi muutenkin heikkoutta esoteerista ajatte-

lua sekä germaanista esimenneisyyttä kohtaan, ei ole suurikaan ihme, että Weisthorin fantasiat upposivat häneen kuin veitsi sulaan voihin (miehet tutustutti toisiinsa eräs SS-upseeri). Riimumestarista tuli Himmlerin hengellinen ohjaaja, jota SS-valtakunnanjohtaja konsultoi 'asiantuntijana' erilaisissa arkeologisissa, historiallisissa sekä okkultistisissa kysymyksissä. Himmler käytti mestariaan muun muassa raakkaamaan erilaisia luokseen pyrkiviä salatieteilijöitä, minkä ilmiön suomalainen Grönhagen (1948, 135) tiivistää osuvasti:

> *Huhut Himmlerin taipumuksesta mystiikkaan levisivät vähitellen kansan keskuuteen. Kaikenmoiset hämäräperäiset tyypit yrittivät onneaan kirjoittamalla hänelle ja esittämällä mahdollisuuksiaan ja maailmanparannussuunnitelmiaan. Himmler tutustui kaikkiin tämänkaltaisiin ehdotuksiin henkilökohtaisesti lähettäen kirjeet sitten edelleen Weisthorille, jonka oli määrä ottaa selvää kirjoittajista ja heidän tarjouksistaan sekä myönteisessä tapauksessa selostaa asia hänelle käytännöllisiä toimenpiteitä varten.*

Wiligutin luona jonkin aikaa asunut Grönhagen kuvaakin herkullisella tavalla erilaisia vanhaa riimumestaria — ja osin Himmleriäkin — innostaneita selvännäkijöitä, profeettoja, okkultisteja, "yksityistiedemiehiä", huijareita ja suoranaisia mielipuolia. Sinänsä useimmat näistä tapauksista kiinnostanevat lähinnä psykiatria tai kriminologia, mutta niissä paljastuu myös Himmlerin hallinnon täysi irrationaalisuus. Niin Himmler kuin Wiligutkin käyttivät surutta Saksan valtion rahoja mystikkojen kehittelemien 'superpommien' insinööritutkimukseen, väitettyjen salaseurojen etsintöihin ja tuhatsivuisten okkultististen dokumenttien saksantamiseen. Lisäksi Weisthor adjutantteineen kursailematta lensi eri puolille Saksaa tutkimaan väitettyjä henkitieteellisiä salaisuuksia tai vastaavasti maksoi luokseen tulleiden 'mestareiden' matkakulut. Yhdestäkään tutkimuksesta ei ollut mitään käytännön hyötyä. (Yrjö von Grönhagen itse oli nuori teosofishenkinen etsijä, joka päätyi Saksassa matkatessaan erinäisten sattumusten myötä Himmlerin alaisuuteen ja Wiligutin 'avustajaksi'; katso Grönhagenin omien muistelmien lisäksi Wegener 2004; Kater 2001.)

XI. SS-JÄRJESTÖN ESOTEERISUUS

Toinen tapa, jolla Himmler hyödynsi Weisthoria, näkyi SS-järjestössä. Organisaatio oli itsessään suuryrityksen laajuinen (se kasvoi jatkuvasti), mutta Himmler pyrki rakentamaan sen tietyt osat mystisiä piirteitä omaavan veljeskunnan kaltaisiksi. Tästä suuntauksesta todistavat muun muassa järjestön riimutietoutta sisältäneet koulutusohjelmat, SS-aviopuolisoiden irministisesti värittyneet vihkimisriitit, upseerien vastaavanlaiset initiaatiot sekä koko organisaation viljelemä riimusymboliikka (järjestön puitteissa käytiin jopa 'teologisia' kiistoja siitä, pitäisikö kaatuneiden SS-miesten haudat merkitä *tyr*- vai *man*-riimulla — edellinen kun symboloi taivasta, lojaalisuutta ja itsensä uhraamista, jälkimmäinen kuolemaa; vertaa Ackermann 1970, 71–72). Monet SS-järjestön mystiset piirteet palautuvatkin juuri Wiligutiin, joka sai tehtäväkseen tiettyjen seremonioiden sekä esineistön suunnittelun. Riimumestarin tunnetuin tuotos lienee SS-sormus. (Organisaation pääkallotunnuksia ei sen sijaan

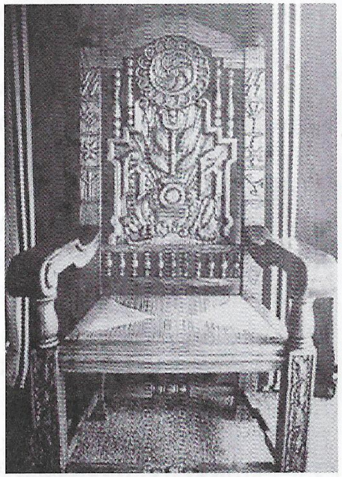

SS-hautausmaa jossa ristit on korvattu ylösalaisin olevaa rauhanmerkkiä muistuttavalla man-riimuilla. SS ei ollut suinkaan ainoa riimuja käyttänyt natsiorganisaatio. Maatalousministeriön kokoussaleja koristivat epel-riimut (perinnön ja maaperän merkit) ja Hitler-Jugendin lipussa oli sig-riimu (voiton symboli); SS:n oma tunnushan oli kaksois-sig. (Katso Atkinson & Barron 1998.)

Wewelsburgin linna

kannattane ihmeemmin yhdistää okkultismiin — kyseinen symboli oli omaksuttu keisarillisen Saksan eliittijoukoilta, ratsuväeltä.)

Wiligut vaikutti osaltaan myös Himmlerin päätökseen hankkia Westfaleniin 1600-luvulla rakennettu **Wewelsburgin linna** SS-keskustukikohdaksi. Yksittäisen linnan ympärille Himmler aikoi luoda kokonaisen 'SS-Vatikaanin', pienikokoisen kaupungin, jonka keskuksena olisi toiminut temppelimäinen kuolleiden upseerien hautakammio sekä sen yläpuolelle sijoittuva kokoontumistila, joka tietoisesti uudistettiin muistuttamaan legendoja pyöreän pöydän ritareista. Osa linnan huoneista nimettiin sellaisin nimin kuin Widukind, Heinrik Linnustaja, Henrik Leijona, Kuningas Arthur ja Graal. Himmler visioikin järjestönsä korkeimpien upseerien muodostavan tulevaisuudessa eräänlaisen poliittis-uskonnollisen ritarikunnan, jonka jäsenet tietyllä runollisella tavalla jatkaisivat 'olemassaoloaan' vielä kuolemansa jälkeenkin linnan hautakammiossa. Wewelsburgissa paikan päällä käyneiden tai SS-linnasuunnitelmista valokuvia tai videotallenteita nähneiden on helppo tajuta paikan kultinomainen luonne. Pitää vielä korostaa, että SS-valtakunnanjohtajan silmissä *nimenomaan* Wewelsburg oli ainutlaatuinen rakennus sillä hän yhdisti paikkaan myös tiettyjä uskomuksia. Linna oli sekä Himmlerille että Wiligutille myyttinen "maailman keskus" (vertaa muslimien Mekka; kommunistien Moskova), josta käsin eurooppalaiset kerran onnistuisivat — näin vanha paikallinen paimentolaislegenda väitti — torjumaan aasialaisen suurarmeijan. Wewelsburgia ei siis voitu korvata jollakin toisella palatsilla. Himmler myös koristutti linnan taidokkain taide-esinein, joista joissakin voi niin ikään huomata omistajan esoteeriset intressit. Esimerkiksi Wewelsburgia varten tarkoitettujen valtaistuintuolien riimusymboliikassa näkee selvästi Weisthorin kädenjäljen. (Koska Wiligut, Himmlerin uskomukset, Wewelsburg ja SS-okkultismi ovat monin tavoin sidoksissa toisiinsa, niitä on miltei pakko tutkia samassa yhteydessä, katso Flowers & Moynihan 2001; Goodrick-Clarke 1992, 177–191; Tamminen 2004, 112–115; Grönhagen 1948; kuvamateriaalin vuoksi Atkinson & Barron 1998; soveltuvilta osin Ackermann 1970.)

Himmlerin tuoli

* * *

Jotta lukijalle ei kuitenkaan jäisi asiasta väärää kuvaa, tähän on tehtävä sarja täsmennyksiä. On korostettava, että *koko SS* ja sen *kaikki upseerit* eivät olleet jonkinlaisen mystisen veljeskunnan jäseniä. SS oli tosiaankin valtava järjestö vain sen 'yleisen siiven' (*Allgemeine SS*) *tietyt osastot* muistuttivat esoteerista järjestöä. Useimmat SS-organisaatiota käsittelevät historiikit eivät mainitse mitään Wiligutista tai Himmlerin esoteerisesta puolesta. Tämä ei johdu mistään salailusta vaan siitä, että kyse oli kokonaisuuden kannalta hyvinkin marginaalisesta ilmiöstä. **Viime kädessä SS oli ennen kaikkea suuri poliisi-, sotilas-, terrori- ja sotatalouskoneisto,** mihin asiayhteyteen verrattuna järjestön esoteeriset viritykset muodostavat korkeintaan pienen sivupuron — olkoonkin että tällaiset asiat olivat lähellä SS-valtakunnanjohtajan sydäntä.

Sitä paitsi todellisuus rajoitti Himmlerin okkultistista fantasiointia. Yksi fakta oli se, että erityisesti toinen maailmansota jatkuvine miehistötappioineen karsi järjestön elitismiä: uusia upseereita oli pakko saada kaatuneiden tilalle nopeasti. Toinen seikka oli se, että sekä SS-upseerit että -sotilaat lähinnä vierastivat Himmlerin germaanis-kristopakanallis-salatieteellistä utopiaa — pitää muistaa että SS oli kuitenkin *ensisijaisesti* väkivaltaorganisaatio, ei uskonlahko. Kuten sanottu, Heydrichin kaltainen teknokraatti pilkkasi esimiehensä esoteerisia intressejä ja vaikka osa muista ylemmistä upseereista suostuikin lievästi esoteerishenkisiin aviovihkimyksiin tai lapsikasteisiin, luultavasti he tekivät tämän enemmänkin Himmleriä miellyttääkseen kuin palavasta salatieteellisestä innosta. Jopa SS:n oma julkaisu, *Das Schwarze Korps*, kritikoi ajoittain järjestössä ilme-

nevää nostalgisuutta (Tal 2004, 32–35). Myös muut natsieliitin jäsenet, Hitleriä myöten, pudistelivat päätään SS-valtakunnanjohtajan haihatuksille. On siis painavia syitä olettaa, että Himmlerin aikomus rakentaa ympärilleen puoliesoteerinen veljeskunta jäi pitkälti esineistössä konkretisoituvien haaveiden tasolle. Tietääkseni hän ei juurikaan onnistunut käännyttämään *ihmisiä* romanttisen utopiansa taakse. Osaltaan tähän vaikutti sekin, että 30-luvun lopulla kävi ilmi, että Wiligut oli paitsi pahanlainen juoppo, myös entinen mielisairaalapotilas. Paljastuksen myötä Himmlerin okkultistiset pyrkimykset kokivat takaiskun — hänen riimumestarinsa joutui jäämään eläkkeelle juuri ennen toisen maailmansodan syttymistä.

XII. AHNENERBE — TIETEEN OHELLA HIEMAN ESOTERIAAKIN

SS-järjestön mystistä puolta esiteltäessä on pakko mainita erikseen yksi sen alajärjestö, tutkimus- ja opetuslaitos **Ahnenerbe** ("Esi-isäin perintö"), joka toimi Himmlerin valtakunnan osana 30-luvun loppupuolelta maailmansodan loppuun asti. Kuten sanottu, SS oli valtava organisaatio ja se sisälsi poliisi- sekä sotilaskoneiston lisäksi myös erilaisia tutkimustyötä harjoittavia yksiköitä. Näistä Ahnenerbe oli lähinnä uskonto-, arkeologia- ja kansatieteellisesti painottunut erikoisinstituutti, jonka monet projektit pyrkivät tutkimaan saksalaisen kulttuurin sekä arjalaisen rodun alkuperää. Edeltävään liittyi tärkeänä osana myös julkaisu- ja propagandatoiminta, jonka avulla idealisoidun germaanisen menneisyyden ilosanomaa koetettiin levittää natseja laajempiin piireihin.

Vaikka Ahnenerben painotus oli edellä mainituissa 'pehmeissä tieteissä', sillä oli toimintaa muillakin sektoreilla. Organisaatio pyrki myös muun muassa edistämään germaanista arkkitehtuuria (Himmlerin lempilapsi jota Hitler väheksyi — Führer vannoi itse klassisen kreikkalais-roomalaisen tyylin nimeen) sekä järjesti sellaisia työpajoja, joissa alansa mestarit tuottivat vanhojen germaaniesineiden (aseet, keramiikka, korut) ideaalimalleja. Näistä tuotoksista suuri osa päätyi Wewelsburgin museo-osastolle sekä muihin saksalaismuseoihin, mutta näitä 'uusvanhoja' esineitä hyödynnettiin myös kansanvalistus- ja propagandatyössä — nekin kun osaltaan julistivat ger-

maanisen kulttuurin ikuista kauneutta ja suuruutta. Lisäksi Ahnenerbessä tehtiin luonnontieteellistä, esimerkiksi botaanista ja geologista, tutkimusta. Maailmansodan aikana jotkut Ahnenerben yksiköt 'kunnostautuivat' myös museoiden, kirkkojen, raunioiden ja yksityiskokoelmien systemaattisessa ryöstelyssä sekä keskitysleireillä tehdyissä ihmiskokeissa, jotka sodan jälkeen luokiteltiin täydestä syystä rikoksiksi ihmiskuntaa vastaan. Edellä sivutut homeopaattiset ruiskeet kuuluivat näihin, tosin ne muodostivat vain pienen osan Ahnenerben harjoittamista raakuuksista; täysin ei-esoteeriset, elävillä ihmisillä testatut kylmetys- ja tyhjiökammiokokeet ovat tässä suhteessa paljon kuuluisampia. (Kater 2001.)

Ahnenerben suhde esoteriaan on kimurantti. Tämä johtuu siitä, että kyseessä oli teoriassa 'puhtaan akateeminen' tutkimuslaitos, jota kuitenkin johti voimakkaan 'rajatieteellinen' Himmler, joka vieläpä halusi valjastaa organisaationsa natsistisen rotuideologian lipunkantajaksi. Tämä johti väistämättä tietynlaiseen esoterian, 'oikean tutkimuksen' sekä politiikan kolmiodraamaan. Yhtäältä Ahnenerben ammattimaiset akateemikot halusivat säilyttää älyllisen itsenäisyytensä ja analysoida kohteitaan kriittisesti; toisaalta johtoporrasta myöten koko organisaatio perustettiin paitsi läpeensä kansallissosialistiselle, osin myös hyvinkin esoteeriselle pohjalle. Lisäksi Himmler nosti järjestön riveihin erilaisia rajatieteilijöitä, joita vastaan saman organisaation 'oikeat akateemikot' taas kävivät hiljaista sissisotaa — vakavan tieteen harjoittajat kun halusivat nauttia Himmlerin takaamaa rahoitusta kyseistä säkinsuun pitelijää loukkaamatta. Liian avoin kritiikki olisi johtanut vain SS-valtakunnanjohtajan raivonpuuskaan; Himmler kun tapasi puolustaa okkultisteja kritiikittömällä lukkarinrakkaudella (vertaa esim. Grönhagen 1948, 167).

Kuvion monimutkaisuuden vuoksi Ahnenerbeä on hankala kuvata lyhyesti mutkia liiaksi oikomatta. Sanotaan kuitenkin niin, että koska **suuri osa Ahnenerben tutkijoista oli näitä ihan 'oikeita akateemikkoja'** esimerkiksi heidän tekemänsä arkeologinen tutkimus oli suhteellisen laadukasta. Monet organisaation julkaisut *eivät* sisällä sanottavastikaan esoteerisia ideoita tai edes rotuopillisia painotuksia. Tätä voi havainnollistaa sitenkin, että hollantilaiset ja englantilaiset 30-luvun arkeologit arvostivat Ahnenerbessä työskenteleviä kollegoitaan. (Katso Kater 2001; Eickhoff 2005.) Mutta tästä kaikesta

huolimatta Ahnenerbellä oli myös okkultistinen puolensa, joka ilmeni eri tavoin.

Mystinen historiakäsitys

Vaikka suuri osa Ahnenerben tutkijoista oli peruskriittisiä, olisi ontuvaa esittää että ympäröivä natsijärjestelmä ei olisi millään tavalla ohjannut 'vakavien tutkijoiden' intressejä ja tuloksia. Osin tämä johtui jo niin yksinkertaisesta asiasta, että Ahnenerben riveihin nostettiin paitsi esoteerikkoja, myös palavasieluisia *natseja* — ihmisiä, joiden meriitit olivat pikemminkin poliittisia kuin akateemisia. On kuitenkin selvää että ihan jokainen tutkimuslaitos ei ryöstele toisten omaisuutta tai tapata siviilejä. Vaikka arvostetut Ahnenerbe-arkeologit eivät lianneetkaan käsiään vereen, laitokseen kuului selvästi kaikenlaisia tyyppejä (tosin brutaali natsismi korostui instituutin toiminnassa erityisesti sotavuosina). Lisäksi *Ahnenerbe perustui itsessään hyvinkin poliittis-esoteeriselle käsitykselle germaanien muinaisesta suuruudesta.* Sen johtaja, Himmler, kun oletti että germaanit olivat aina ja kaikkialla olleet korkeimmalle kehittynyt kansakunta, kulttuurisen ja teknologisen edistyksen airut, jonka saavutukset oli vain pimitetty historiankirjoituksesta valtavan juutalais-kristillisen salajuonen vuoksi. Tätä näkemystä on puolestaan hankala palauttaa muuhun kuin Guido von Listin teosofis-nationalistisiin visioihin. Himmler pyrkikin Ahnenerben avulla todistuttamaan visionsa muinaisuudesta oikeaksi — olkoonkin, että organisaation 'oikeat tutkijat' eivät siis purematta nielleet moista ideaa. Ja tavallaan he saattoivat ajatusta (hiljaa) vastustaakin, koska Himmlerin sekä määrättyjen häntä ympäröivien, Wiligutin tapaisten narrien visio ammoisista germaanivaltakunnista *ei* ollut *edes muun natsieliitin* parissa itsestäänselvyys. Esimerkiksi Hitler *ei* ajatellut näin, vaan kritikoi Himmlerin takaperoista historiakäsitystä. Yksityiskeskusteluissaan Führer myönsi avoimesti sen, että muinaiset germaanit olivat eläneet vielä alkeellisissa tölleissä kun heidän arjalaisilla veriveljillään, kreikkalaisilla ja roomalaisilla, oli ollut jo korkealle kehittynyt kulttuuri temppeleineen ja tieverkkoineen. Hitler oli sitä mieltä, että kehityksen soihtu oli siirtynyt vasta *keskiajalla* asteittain arjalaisen rotupuhtautensa menettäneiltä

Hitler kritisoi Himmlerin teorioita

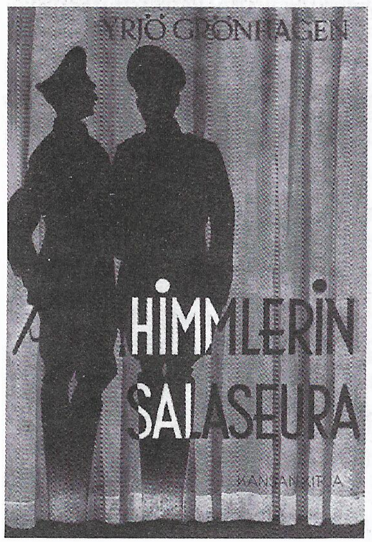
roomalaisilta saksalaisille. Führer ei siis idealisoinut muinaisgermaaneja — hän pikemminkin samaisti nämä "maoreihin". (Katso Hitler 1965, 173 — monologi 4. 2. 1942; Steigmann-Gall 2003, 131. Tosin muistettakoon että *muinaisgermaanien* maorittelusta huolimatta Hitler spekuloi itse sillä ajatuksella, että *arjalainen kulttuurinrakentajakansa* olisi tullut alunperin Atlantikselta. Führer kun kuvitteli että ammoiset persialaiset, egyptiläiset, kreikkalaiset ja roomalaiset olivat kaikki arjalaisia — tässä mallissa juuri *germaanit* olivat marginaalitapaus. Sen sijaan Himmlerille taas *germaanit* olivat kaikki kaikessa; vanhat kulttuurikansat eivät olleet niin keskeisiä.)

Toisaalta, vaikka edes kaikki *natsijohtajat* eivät lämmenneet listiläiselle käsitykselle *germaanisen* muinaishistorian suuruudesta, juurikin *Ahnenerben* puitteissa Himmler ei ollut ainoa tällä tavalla uskonut taho. Kun koko organisaatio perustettiin 1935, sen johdossa toimi kahden vuoden ajan *germaanien* erityislaatuisuuteen uskonut Herman Wirth (1885–1981), jonka mukaan juuri saksalaiset olivat uppoavalta Atlantikselta Eurooppaan emigroituneiden ihmisten suoria (biologisia) jälkeläisiä (vertaa osa I). Tämä kaikki vahvistaa osaltaan sitä näkemystä, että alunperin koko Ahnenerbe perustettiin todistamaan mystiset *germaaniteoriat* todeksi. Toinen vastaava ahnenerbeläinen germaaniokkultisti oli — luonnollisesti — Wiligut. Mutta samaan aikaan on korostettava, että Ahnenerben toiminta-aikana jokaista Wirthiä ja Wiligutia kohden laitosta miehitti useampi 'oikea tutkija', joka ei lämmennyt villeille germaanifantasioille. Ja muutenkin kaikenlainen esoteria jäi Ahnenerbessä sivujuonteeksi. Pohjustan tätä asiaa perusteellisesti sen vuoksi, että kun seuraavassa nostan esiin — artikkelini aiheen mukaisesti — juuri näitä Ahnenerben *esoteerikkoja*, se ei todellakaan tarkoita että *koko tutkimuslaitos* olisi koostunut jonkinlaisesta okkultistisesta tiedekunnasta (tämä tapaa jäädä kioskikirjallisuudessa mainitsematta). Ko-

konaisuuden kannalta rajatieteilijät jäivät, taas kerran, käsiteltävän natsiorganisaation marginaaliin. Heidän merkityksensä perustui lähinnä siihen, että esoteeriset teoriat kiehtoivat koko organisaation johtajaa, Himmleriä, ja siksi 'oikeat tutkijat' joutuivat sietämään samassa laitoksessa työskenteleviä rajatieteilijöitä — samaan aikaan heitä pinnan alla hiillostaen.

Tutkimuslaitoksen salatieteilijät

Keitä sitten olivat Ahnenerben kuuluisimmat okkultistit? Edellä esitelty **Wiligut** oli heistä yksi, **Wirth** toinen. Kolmas vastaava rajatieteilijä oli filologi-kirjailija **Otto Rahn** (1904–39), joka etsi Wiligutin ja Himmlerin tukemana Graalia eri puolilta Lounais-Eurooppaa. Graal-ideoiden lisäksi Rahn oli hyvin kiinnostunut sekä trubaduurirunoudesta että kataareista; parissa lyhyehkön elämänsä aikana laatimassa kirjassaan hän yhdistikin nämä kolme asiaa toisiinsa. Rahn tunnetaan erityisesti ideasta, jonka mukaan Etelä-Ranskan kataarilinnake Montségur olisi ennen tuhoutumistaan ollut viimeinen tiedossa oleva Graalin piilopaikka. Rahnin kataari-innostusta voi selittää myös sillä, että hän oletti eurooppalaisten 'harhaoppien' kuvaavan sitä aitoa germaanista alku-uskoa, jonka juutalais-katolinen salaliitto oli koettanut pimittää ihmisiltä. Tässä suhteessa Rahn ankkuroitui hyvin kansallissosialistisen uskontofilosofian maailmaan: samoja ajatuksia kun olivat viljelleet jo monet natseja edeltäneet, esoteerishenkiset *völkisch*-ajattelijat (esimerkiksi Guido von List) ja näitä ideoita voi kansallissosialistijohtajista löytää ennen kaikkea kahdelta merkittävimmältä pakanalta, Rosenbergiltä sekä Himmleriltä. (Katso esimerkiksi Rosenberg 1935.)

Neljäs kuuluisampi Ahnenerbe-okkultisti oli **Günther Kirchhoff** (1892–1975). Hän kuului Guido von Listin tukiyhdistykseen mikä listiläinen tausta näkyi Kirchhoffin tuotoksissa kahdellakin tavalla. Ensinnäkin hän tulkitsi vanhoja myyttejä jo moneen kertaan tutuksi tulleella tavalla, olettaen ammoisten tarinoiden olevan suoran faktahistorian kuvausta. Toiseksi Kirchhoff oli innoittajansa tavoin hyvin kiinnostunut maan ja maiseman esoteerisista ominaisuuksista. Tämä rajatieteilijä spekuloi erilaisilla *ley*-linjoilla, jotka ulottuivat hänen mukaansa eri mannerten ylitse; lisäksi hän pyrki lukemaan luontoon ja muinaismuistoihin jääneitä vanhojen aikojen 'muistokuvia'. Kirchhoff myös toimitti SS-järjestölle kasan erilaisia laatimiaan esseitä, jotka sisälsivät lähinnä vapaaseen assosiaatioon perustuvia tutkimuksia hyvinkin moninaisista asioista, muun muassa eurooppalaisten mahtisukujen perimyslinjoista, muinaisrunoista, esihistorian tapahtumista sekä ruusuristiläisistä organisaatioista. (Neljästä mainitusta esoteerikosta, katso Kater 2001; Goodrick-Clarke 1992, 177–189.)

Tässä yhteydessä on myös pakko vetää hieman kotiinpäin ja mainita erikseen kotimainen Yrjö von Grönhagen (1911–2003), Ahnenerben indo-eurooppalais-suomalaisten kulttuurisuhteiden tutkimusosaston johtaja. En nosta häntä esiin ensisijaisesti jonkinlaisena rajatieteilijänä: Ahnenerbessä toimiessaan Grönhagen oli pikemminkin keskenkasvuinen ylioppilas ja sinisilmäinen 'spirituaalisen totuuden etsijä' kuin jonkinlainen muinaishistorian radikaaliin uudelleentulkintaan pyrkivä okkultisti. Se, mikä kuitenkin tekee Grön-

Ahnenerben rahoittama, Ernst Schäferin johtama retkikunta Tiibetissä. Ahnenerbe teetätti muutaman tutkimusmatkan, joista Grönhagenin reissu Karjalaan oli yksi; Schäferin kasvi-, eläin- ja kansatieteellinen tutkimusmatka Tiibetiin oli Grönhagenia paljon kuuluisampi. Vaikka tämä reissu ei itsessään ollut kovinkaan esoteerinen — vastaavia tutkimusretkiähän oli tehty jo satojen vuosien ajan — tätäkin matkaa inspiroi juuri Himmlerin 'teosofinen historiakäsitys', idea siitä että muulta maailmalta eristäytyneissä tiibetiläisissä olisi säilynyt tippa Atlantikselta pitkin maailmaa paenneiden arjalaisten verta.

hagenista mielenkiintoisen, on hänen Ahnenerben tukemana tekemänsä matka Karjalaan sekä tällä reissulla haastattelemansa selvänäkijät ja kylänoidat (katso Grönhagen 1948; Sinisalo 2007). Karjalan matkatuomiset kun ilahduttivat Berliinissä sekä Wiligutia että Himmleriä, jotka löysivät Grönhagenin dokumenteista 'todisteita' suomalaisen kulttuurin ikiaikaisesta arjalaisesta puolesta, mainitut herrat kun olettivat kalevalaisen runouden olevan ennen kaikkea *germaanista* aikaansaannosta. Lisäksi juuri tämä suomalainen tutustutti Wiligutin ja Himmlerin erääseen englantilais-ranskalaiseen okkultistiin, Gaston de Mengeliin, mutta tästä itse kukin voi lukea enemmän Grönhagenin suomenkielisestä muistelmateoksesta (katso myös Wegener 2004). Mainostankin Grönhagenin teosta tässä ensisijaisesti siksi, että kyseinen kirja antaa kohtuullisen 'kyökin kautta' kuvatun selostuksen Himmlerin lähipiirin esoteerisesta sekoilusta.

Erityisesti Saksan *arkeologista* menneisyyttä uudelleenarvioivista fantastikoista kuuluisin lienee *Externsteine*-spekulaatioistaan tunnettu **Wilhelm Teudt** (1860–1942). "Externin kivet" on Detmoldin pikkukaupungin lähistölle sijoittuva neljän hiekkakivilohkareen ryhmä, joka on muovautunut sekä tektonisten luonnonvoimien että ihmiskäden ansiosta sangen eksoottisen näköiseksi (oheinen kuva). Yhden lohkareen sisällä on luola sekä Kristus- ja puuaiheinen kivikaiverrus; toisen päältä löytyy eräänlainen 'alttaritorni' pyöreine ikkunoineen. Perinteinen historiankirjoitus arvioi, että Externsteine olisi ollut keskiaikaisten kristittyjen eristäytymis- ja lepopaikka.

Externsteine

Alunperin pastorina toiminut Teudt kuitenkin kyseenalaisti tämän tulkinnan: hän kun pystyi suoraan 'lukemaan' paikan historiaa. Teudtin mukaan mukaan kivimuodostelma oli pyhä jo ammoisille pakanoille. Hän esitti, että muinaisgermaanit olisivat käyttäneet kiviä kesäpäivänseisauksen aikoihin eräänlaiseen astronomiseen tarkkailuun sekä vastaaviin rituaaleihin. Wirthiä konsultoituaan Teudt myös tulkitsi puuaiheisen kaiverruksen *Irminsulin* (Irminin pilarin; saksien 'elämän puun') symboliksi. Teudt esitti Externsteine-teoriansa ensimmäisen kerran natseja edeltäneen Weimarin tasavallan aikana. Vaikka tämän demokratian aikaiset, perinteiset tiedemiehet leimasivat Teudtin teoriat roskaksi, tämä karismaattinen amatööriarkeologi onnistui keräämään tuekseen tuhatkunta kannattajayhdistyksen jäsentä, joihin lukeutui huomattavia rahamiehiäkin. Tämä kaikki tarkoitti sitä, että Teudtista tuli kiistelty, mutta myös tunnettu hahmo. Kun natsit sittemmin nousivat valtaan (1933), niin Rosenberg kuin Himmlerkin tutkituttivat Externin kiviä omilla natsiarkeologeillaan sellaisella tavalla joka pitkälti tuki Teudtin teorioita. (Tosin Himmler ja Teudt riitaantuivat vuonna 1938; katso Kater 2001; Halle 2005.)

Vaikka Externin kivet onkin yksi tunnetuimmista tapauksista, joissa teosofistyyppiset muinaisgermaanifantasiat yhdistyivät natsiarkeologiaan, on pakko korostaa myös kolikon toista puolta: Externsteine konkretisoi jälleen kerran myös johtavien natsien mielipide-eroja. Siinä missä mystinen Himmler ihasteli kiviryhmää germaanien ikuisen nerouden ja korkean kulttuuritason osoituksena, astetta realistisempi Hitler (1965, 173) teki Externsteinesta happamia kommentteja. Führerin mukaan kyseiset kivet eivät olleet mikään "kulttipaikka", vaan selvä "turvapaikka" johon ihmiset pakenivat mutatulvia. Kuten tästäkin esimerkistä voi nähdä, kansallissosialistit eivät muodostaneet mitään yksimielistä ryhmää ja monissa esoteerishenkisissä asioissa he puhalsivat vielä vähemmän samaan hiileen.

AHNENERBEN YLEISEN TASON TUTKIMUS

Olen edellä nostanut esiin kaksi tasoa, joilla Ahnenerbe yhdistyi esoteriaan. Näistä yksi oli järjestön teosofiseen esihistoriakäsitykseen liittyvä perushenki ja toinen edeltävät, nimeltä mainitut okkultistitutkijat. Kolmas taso, jolla Ahnenerbe liittyi esoteriaan, yhdistyi or-

ganisaation tiettyihin **spesifeihin tutkimusaiheisiin** — sellaisiin teemoihin, joita analysoi useampikin tutkija, ja joita ei siksi voida palauttaa määrättyihin henkilöihin. Tällaisista aiheista tärkein oli ennen kaikkea yleinen kieli- ja uskontotieteellinen tutkimus, erityisesti pohjoismais-germaanis-arjalaiset **uskomukset, symbolit** (hakaristi) **ja riimut.** Tosin juurikin silloin, kun tarkastelu nostetaan yleiselle tasolle, törmätään ongelmiin. Tällöin korostuu edeltävä 'vakavan', 'esoteerisen' ja 'poliittisen' natsitutkimuksen ristiriita. On vielä helppoa osoittaa Wiligutin riimuteoriat okkultistisiksi, miehen ajattelu kun oli selkeän mystistä ja riimut ovat hänelle jonkinlaisten kosmisten voimien symboleita. Mutta monissa *muissa* natsitutkimuksissa — ja niitä on paljon — tämä esoteerinen painotus ei ole lainkaan niin selvä. Vaikka rajat ovat toisinaan hämärät, niiden painotus tapaa olla vakavan tutkimuksen puolella.

Yleisemmän kansallissosialistisen symboli- ja uskontotutkimuksen arviointia sotkee myös kyseisen kentän hajaannus. Tällaista tutkimusta ei nimittäin harjoittanut vain Himmlerin SS-Ahnenerbe, vaan myös NSDAP:n pääideologi Rosenberg oli kiinnostunut näistä asioista ja tuki vastaavaa tutkimusta. Rosenbergin organisaatio tunnettiin tittelihirviöllä *Die Dienststelle des Beauftragten des Führers für die Überwachung der gesamten geistigen und weltanschaulichen Schulung und Erziehung der Nationalsozialistischen Deutschen Arbeiterpartei (NSDAP)* (vapaasti suomennettuna: "Führerin asiamiehen toimisto, jonka tehtävänä on kansallissosialistien henkinen ja maailmankuvallinen kasvatus"), mutta nimitän sitä tässä termillä *Amt Rosenberg* ("Rosenbergin virasto"). Symbolien, riimujen ja germaanisen esihistorian tutkimuksessa sekä Amt Rosenbergin että Ahnenerbe kävivät keskenäistä, melko tasaista taistelua paikasta auringossa. Kummankin laitoksen johto kun olisi halunnut luotsata Saksan johtavaa kulttuuritieteellistä ja arkeologista tutkimusinstituuttia (tosin organisaatiot tekivät myös yhteistyötä). Kamppailun taustalla oli pitkälti valtapolitiikka: sekä Himmler että Rosenberg ymmärsivät mikä valta historiakäsityksellä on ihmisten käyttäytymiseen.

Ahnenerben tavoin suurin osa Amt Rosenbergin tutkijoista oli saanut tehtäväänsä asiallisen koulutuksen. Toki joukkoon mahtui joitakin palavasieluisia natseja, mutta ei niinkään esoteerikkoja tai muita rajatieteilijöitä. (Lixfeld 1994; Gerndt 1987.) Tämä kaikki

johti siihen, että kokonaisuudessaan hakaristit ja riimut ymmärrettiin kansallissosialistisessa tutkimuksessa useimmiten ennen kaikkea **nationalistina** symboleina, jotka liittyivät pikemminkin osassa I käsiteltyyn **poliittiseen kulttiin** kuin jonkinlaiseen okkultismiin. Ehkä parhaiten tätä natsistisen symboli- ja riimututkimuksen epämystisyyttä voi havainnollistaa vertaamalla sitä suomalaiseen tiehallinnon tapaan käyttää hannunvaakunaa muinaismuiston merkkinä. Epäilemättä hannunvaakuna on jossakin määrin mystinen ja pakanallinen symboli, mutta tekeekö tämä tiehallinnosta itsestään jollakin tavoin *okkultistisen* järjestön? Ei todellakaan, koska asiayhteys on ihan toinen. Vastaavasti sekä Ahnenerben että Amt Rosenbergin ohjelmat painottivat saksalaista nationalismia ja arjalaista ylemmyyttä — yleisellä tasolla puhuen *politiikka* oli näille instituuteille paljon tärkeämpää kuin esoteerinen haihattelu. Toisaalta en täysin myöskään evää sitä, etteikö yleisempikin natsitutkimus olisi siellä-täällä ollut hieman okkultistiseen suuntaan kallellaan.

Korostan tätä ristiriitaa syystä. Monissa natsiokkultismia käsittelevissä halpadokumenteissa pelkkä riimujen läsnäolo riittää todisteeksi kansallissosialismin esoteerisesta puolesta. Itse haluan painottaa että todellisuus ei ollut näin yksinkertainen. Yleisen tason tutkimuksissa 'esoteerisen' ja 'vakavan' analyysin välinen raja oli kyllä *toisinaan* hämärä, mutta *kokonaisuudessaan* natsien riimuinnostus tapasi olla puhtaan symbolista. Se, että natsitutkijat spekuloivat riimujen okkultistisista merkityksistä, oli poikkeus säännöstä. Jos painotus oli jossakin, se oli nationalismissa, ei esoteriassa.

* * *

Yleisen tason arkeologia-, folklore- ja uskontotutkimus jäi parhaimmillaankin vain *hieman* esoteeriseksi toiminnaksi, mutta se ei ollut suinkaan Ahnenerben ainoa rajatieteisiin limittynyt spesifi teema. Toinen melko kuuluisa aihe oli **maailmanjääteoria:** Himmler käytti tutkimuslaitostaan Hörbigerin teesien virallistamiseen. Tähän kuului jo osassa I mainittu asia: SS-valtakunnanjohtaja määräsi suoritettavaksi hörbigeriläisiä astrologisia sekä meteorologisia kokeita — yksi kokonainen Ahnenerben osasto sai luvan keskittyä maailmanjääteorian testaamiseen ja kehittelyyn. (Katso Kater 2001; Webb

1991, 325 ja 327–330.) Vähemmän yllättävästi nämä testitkin osoittivat Hörbigerin olleen kosmologisine visioineen täysin hakoteillä, mikä todistusaineisto ei kuitenkaan vähentänyt Hitlerin, Himmlerin tai monien muiden natsijohtajien kiinnostusta maailmanjääteoriaa kohtaan.

XIII. HIMMLERIN AIKAANSAANNOSTEN ARVIOINTIA

Olen käsitellyt Himmleriä sekä hänen johtamaansa järjestöä sivukaupalla, mutta tähän on syynsä. Niistä tärkein on se, että kaikista natsieliitin jäsenistä juuri SS-valtakunnanjohtajan kohdalla esoteerinen spekulaatio sai radikaaleimmat muotonsa ja juuri Himmlerin hovin puitteissa voidaan puhua jonkintasoisesta institutionalisoidusta 'natsiokkultismista'. Tämä toiminta kun oli jossakin määrin *yhteisöllistä*, siis useamman ihmisen kesken jaettua. Osa siitä pysyi tiukasti SS:n sisäisenä (elitistiset vihkimykset, ulkopuolisilta suljettu Wewelsburg), osa oli tarkoitettu laajemmallekin yleisölle (Ahnenerben julkaisut ja propagandatyö). Juuri tämä yhteisöllisyys — jopa osittainen julkisuus — erottaa 'himmleristisen natsiesoterian' esimerkiksi Hitlerin harjoittamasta yksityispohdinnasta. Vaikka Führer tunsikin okkultistista ajattelua, tämä asia ei sanottavastikaan näkynyt julkisella tasolla — tilanne olisi kokonaan toinen, jos Hitler olisi esimerkiksi ehtinyt rakennuttaa Hörbiger-observatorionsa. Toisaalta Himmler ei epäröinyt käyttää, puolustaa ja laajentaa hänelle uskottua valtaa, ja siksi 'esoteerisen SS-toiminnan' skaala oli kohtuullisen laaja verrattuna esimerkiksi todellisuuspakoisen Hessin hapuileviin sairaalakokeiluihin.

Toisaalta jopa Himmlerin fantasiat törmäsivät reaalimaailmaan ja hänen okkultistiset projektinsa kilpistyivät yksittäisen SS-valtakunnanjohtajan sekä samanmielisen narrilauman pelleilyksi. Kuten aiemmin totesin, *ihmisiä* Himmler ei onnistunut juurikaan käännyttämään mystisten oppiensa tukijoiksi ja perinteisessä historiankirjoituksessa SS-valtakunnanjohtajan salatieteellinen puoli jääkin reunahuomaukseksi (vertaa esim. Padfield 1991; kristopakanuuden vaikutus oli hieman laajempi). Okkultismi kun oli parhaimmillaankin SS-järjestön mauste, ei pääruoka itsessään. Yhteiskunnallisesti arvioituna Himmlerin esoteeristen projektien suurin vaikutus lieni lähinnä siinä, että niissä käytettiin melkoisia määriä rahaa Wewelsburgin kunnostamiseen, okkultistien palkkioihin sekä erilaisiin pseudotieteellisiin tutkimuksiin — puhumattakaan tietysti niistä ihmishengistä, joita samat projektit vaativat, olipa kyse sitten Wewelsburgin rakentamisesta keskitysleirityövoimalla tai Ahnenerben ihmiskokeista.

XIV. MARGINAALISIA TAPAUKSIA

Olen edellä esitellyt merkittävimmät esoteriaan sotkeutuneet natsijohtajat, mutta käsiteltäköön tässä vielä joitakin marginaalitapauksia.

Eckartin mystinen rasismi

Eräs näistä hahmoista on **Dietrich Eckart** (1868–1923), yksi NSDAP:n perustajajäsenistä, tärkeä varhainen natsi-ideologi sekä kansallissosialistien puoluelehden (*Völkischer Beobachter*) ensimmäinen päätoimittaja, jota kioskikirjallisuus nimittää toisinaan suoranaiseksi satanistiksi. Mikään ei voisi kuitenkaan olla kauempana todellisuudesta: katolinen Eckart oli ennen kaikkea kristillis-rasistinen mystikko, jonka toistuvat Jeesus-viitteet jopa nolostuttivat muita natsipioneereja.

Eckartin mukaan arjalaiset olivat *kirjaimellisesti* Jumalan luomuksia ja kuvia sekä juutalaiset yhtä *kirjaimellisesti* sieluttomia ja saatanallisia materialisteja. Maailma koostui olennaisilta osiltaan näiden kahden voiman — sielun ja materian — taistelusta. Eckart esitti vain arjalaisten olevan sielullisia ihmisiä koska heidän veressään oli jumalallinen kipinä, eräänlainen 'sielusubstanssi', joka puuttui muilta kansoilta tai oli ainakin merkittävästi heikompi. Arjalaisten rujoin vastapuoli oli kuitenkin juuri *täysin* sieluton juutalainen. On ilmeistä että tämä ajattelu liittyi perinteiseen kristilliseen ideaan juutalaisista 'jumalantappajina' — Eckart nimittäin jatkoi päättelyketjujaan toteamalla, että vain *kristityillä* oli sielu ja koska saksalaiset olivat kaikkein sielukkain sekä idealistisin kansa, he olivat myös parhaita kristittyjä. Samasta syystä Eckart piti (arjalaista) Kri-

Dietrich Eckhart

stusta saksalaisen ihmisen ylimpänä ideaalina. Hänen ajattelunsa voikin tiivistää kahteen napaan, jotka olivat sielullinen–kristillinen–saksalainen sekä materialistinen–saatanallinen–juutalainen. (Bärsch 2002, 75 *et seq.*) Nykyperspektiivistä arvioituna Eckartin ajatukset voivat kuulostaa uniikeilta, mutta omana aikanaan ne eivät kaikilta osin olleet sitä. Esimerkiksi eräs Eckartin aikalainen ja innoittaja, hyvin suosittu *völkisch*-ajattelija Houston Stewart Chamberlain, kirjoitti samantyyppisistä teemoista. Nämä aiheet liittyvät sillä tavoin esoteeriseen hengellisyyteen, että sekä Eckartin että Chamberlainin juutalaisvastaisen rasismin ja mystisen kristillisyyden yhdistelmän innoittajia olivat muun muassa keskiaikainen Johannes Eckhart ("mestari Eckhart") sekä uudella ajalla eläneet Jakob Böhme ja Angelus Silesius.

Vaikka Eckart oli pikemminkin 'mystikko' kuin 'okkultisti', hänellä oli vispilänkauppaa myös okkultismin kanssa. Eckart (1924, 31) viittaa eräässä kirjassaan historialliseen salatieteilijä Giordano Brunoon (tosin asiayhteys on antisemitistinen). Tärkeämpää on kuitenkin se, että Eckartia yhdisti hänen oman aikansa okkultisteihin monenlaiset siteet. Hän muun muassa veljeili merkittävien *völkisch*-teosofien kanssa, joita olivat Guido von Listiä muistuttanut "Tarnhari" (salanimi; oikealta nimeltään Ernst Lauterer), saksalaisten jumalallista luonnetta sekä 'aurinkouskoa' ylistänyt Ellerbeck sekä riimuokkultisti-mystikko Gorsleben. Mitä ilmeisimmin Eckart oli myös käynyt Lanz von Liebenfelsin luona. (Katso Daim 1958, 21; Goodrick-Clarke 1992, 45–46, 154 ja 155–156; Webb 1991, 280, 284–290 ja 301; Mosse 1998, 76–79, 83 ja 296.) Koska Eckart kuitenkin kuoli jo 1923 — siis 10 vuotta ennen NSDAP:n valtaannousua — häntä itseään on tarpeetonta käsitellä tässä sen ihmeemmin.

Eckart onkin keskeisempi eräänlaisena natsi-ideologian virstanpylväänä: Chamberlainin tavoin Eckartin tekstit nimittäin omalta osaltaan osoittavat kuinka laajassa määrin natseja edeltänyt *völkisch*-kansallisuusaate pohjautui romantiikkaan, mystiikkaan ja jopa esoteeriseen ajatteluun. Tämä on siinäkin mielessä olennaista, että kaksi varhaisen NSDAP:n nuorta pioneeria, Hitler ja Rosenberg, arvostivat sekä Chamberlainia että Eckartia *ja sekä Hitlerin että Rosenbergin ajattelusta voi myös löytää samoja juonteita kuin heidän oppi-isiltään*. Hitlerin kohdalla tämä näkyi joidenkin 20-luvun palopuheiden sekä *Mein Kampfin* osioiden poliittisena mystiikkana. Asia konkretisoituu erityisesti Führerin ideassa siitä, että kun kaikki materialistit (juutalaiset) olisi lahdattu, arjalaiset kävisivät eräänlaiseen kansalliseen paratiisiin. Kun juutalaiset kapulat olisi poistettu suuren koneiston rattaista, kaikilla saksalaisen kansan (*Volk*) jäsenillä olisi sama yhteisesti jaettu sielu ja siksi he myös puhaltaisivat yhteen hiileen: egoismi ja omaneduntavoittelu olisi tässä utopiassa tuntematonta. (Bärsch 2002.) Vaikka tämä ajatus onkin voimakkaan mystinen — ja ehkä jopa esoteerinen — siitä ei kannata siinä mielessä innostua liiaksi, että tällaiset avoimen uskonnolliset perustelut heikkenivät vuosien vieriessä. 30-luvulle tultaessa koko natsi-ideologia maallistui ja *uskonnollisen* juutalaisvastaisuuden korvasivat astetta näennäis*tieteellisemmät* rotuopit. Myös Rosenberg jätti Eckartin taakseen ja alkoi kulkea omaa tietään. Vaikka kyseinen NSDAP:n pääideologi pysyikin omalla tavallaan pedanttina poliittisena mystikkona koko ikänsä, kristopakanana hän hylkäsi suurimman osan oppi-isänsä kristillisestä paatoksesta.

Röhm, Göring ja Darré

Vielä marginaalisemmassa suunnassa vastaan tulee natsien SA-joukkojen komentaja **Ernst Röhm** (1887–1934), joka oli jossakin määrin kiinnostunut astrologiasta. 20-luvun loppupuolella Röhm tutustui tohtori-psykologi-aktiiviastrologi Karl-Günther Heimsothiin. Näitä kahta miestä yhdisti toisiinsa kolme jaettua mielenkiinnon kohdetta: astrologia, militarismi sekä homoseksuaalisuus. Lisäksi sama Heimsoth oli toisen merkittävän kansallissosialistijohtajan, varhaisen vasemmistonatsi **Gregor Strasserin,** hyvä ystävä. Näistä herroista on kuitenkin siinä mielessä turha kirjoittaa tässä paljoakaan, että heidät kaikki surmattiin kesällä 1934, kun SS teloitti Hitlerin aseman kyseenalaistanutta SA-johtoa sekä muita poliittisia vihamiehiään.

Hermann Göring

(Howe 1972, 49–50; Heimsoth taisi olla samalla ensimmäinen natsien murhaama astrologi.) SA-järjestö liittyi myös siltä osin rajatieteisiin, että se osallistui vaatimattomasti maailmanjääteorian institutionalisointiin tukemalla parin aihetta käsittelevän kirjan julkaisua sekä levittämällä Hörbigerin ideoita lehdessään (katso Bowen 1993, 130–152). Berliinin SA-joukkojen johto sekoili myös jossakin määrin alempana esiteltävän selvänäkijä ja showtaikuri Hanussenin kanssa.

Jos Röhm oli kursorinen tapaus, samaa voidaan sanoa **Hermann Göringistä.** Tietääkseni hänen ruotsalainen anoppinsa oli nimittäin aikoinaan yksi Ruotsin johtavista spiritisteistä ja käsittääkseni Göringkin oli osallistunut naisen istuntoihin. Göring tuki myös omalta osaltaan maailmanjääteoriaa. Koska esoteria ei kuitenkaan näkynyt sanottavastikaan Göringin julkisissa kannanotoissa, häneen ei kannata haaskata tässä sen enempää tilaa.

Kolmas marginaalihahmo on Hessin yhteydessä sivuttu maatalousministeri Richard Walther Darré (1895–1953), joka muodostaa oudon rajatapauksen. Sikäli kun Darrén ajattelua tunnen, hän oli poliittinen utopisti, joka idealisoi maaseutua yli kaiken ja haaveili itsenäisistä, idästä vallatuilla alueilla luomua kasvattavista arjalaisista sotilas-talonpojista. Mutta tästä huolimatta Darré oli myös pragmatisti ja rationalisti, jonka maailmankuvassa ei ollut tilaa esoteerisella tavalla mystisille uskomuksille. Tietääkseni hänen romantiikkansa oli siis läpeensä *poliittista* — se korosti *völkisch*-tapaan rotuveren ja maan yhteyttä — mutta se ei ollut *esoteeristä*. Mainitsenkin Darrén tässä lähinnä siitä syystä, että usein hänen nimensä vilahtelee natsiokkultismia käsittelevissä teksteissä. Darré oli nimittäin yksi Ahnenerben alkuperäisistä perustajajäsenistä (yhdessä Himmlerin ja Wirthin kanssa; myöhemmin Darré ja Himmler riitautuivat), minkä lisäksi hän siis osallistui Hessin biodynaamiseen luomutuotantoprojektiin. Luultavasti Darré myös valitsi Goslarin kaupungin oman agraarivaltakeskittymänsä keskukseksi juuri Wiligutin neuvosta, viimeksi mainitulle kun kyseinen kaupunki oli ikiaikainen ja pyhä germaanikeskus. Mutta näistä juonteista huolimatta en itse pidä Darréa minkäänlaisena esoteerikkona tai okkultistina.

Josef Göbbels

Göbbels: spiritismiä ja astrologiaa

Edellä mainitut herrat sotkeutuivat esoteriaan vain vähässä määrin — kuten nähdä saattaa, yhteydet olivat puolittaisia. Sama ilmiö pätee myös viimeiseen tässä esiteltävään natsieliitin jäseneen, **Josef Göbbelsiin** (Joseph Goebbels). Tohtoriksi itsensä lukenut Göbbels uskoi okkultismiin puolittain. Yksissä päiväkirjamerkinnöissään tämä akateeminen sielu teki pilaa kaikenlaisista rajatieteilijöistä; toisissa kohdissa hän oli taas itse innostunut samoista aiheista. Esimerkiksi päiväkirjamerkinnöistä vuosilta 1928–29 voi löytää viitteitä Göbbelsin harjoittamasta spiritismistä. Näistä kohdista herkullisin lienee 20. 8. 1928 pidetty istunto, jossa kutsuttiin esiin ranskalaisten vuonna 1923 ampuman natsimarttyyri Albert Leo Schlageterin henki. Kun Ruhrin miehitystä vastustanut sabotööri 'ilmestyi' paikalle, vainajalta kysyttiin kuka tulee pelastamaan Saksan. Henki vastasi: "hofft nur auf Hitler" — "luottakaa vain Hitleriin". (Katso Göbbels 2004, 70.) Tämänkin merkinnän Göbbels varusti skeptisellä tyylillään, 'henki' kun oli antanut poliittisesti ihastuttavan korrektin vastauksen. Toisaalla tämä silloinen Berliinin aluejohtaja kirjoitti, ettei tosiasiassa usko spiritismiin, mutta piti sitä mielenkiintoisena ajanvietteenä. Tosin Göbbelsin skeptisiä huomautuksia saattoi motivoida myös pelko siitä, että hänen päiväkirjansa voivat päätyä vääriin käsiin.

Myöhemmin jo propagandaministerinä toimiessaan Göbbels käytti sekä astrologisia että profetaalisia (Nostradamus) ennustuksia lietsoakseen ranskalaisissa ja saksalaisissa uskoa akselivaltojen voittoon. Hänen silloinen 'propaganda-astrologinsa' oli Karl Ernst

Krafft, ilmeisimmin hyvin terävä-älyinen miekkonen. Mutta koska Göbbelsin intressi käyttää erilaisia ennustuksia perustui tietääkseni yksinomaan poliittiseen puoskarointiin ja propagandaan — eikä sitä siis elävöittänyt minkäänlainen 'usko' — en käsittele teemaa tässä sen ihmeemmin. (Asiaa selostetaan tarkemmin ennen kaikkea kirjassa Howe 1972; katso kuvamateriaalin vuoksi soveltuvilta osin myös Atkinson & Barron 1998.) Osin Göbbelsin asenteeseen vaikutti varmasti sekin, että Hitler suhtautui astrologiaan melko kriittisesti (vertaa alla).

* * *

Keväällä 1945, häviön lähestyessä yhä selvemmin, sekä Göbbelsin että Hitlerin suhde astrologiaan muuttui kuitenkin astetta positiivisemmaksi. Vielä tässäkin vaiheessa propagandaministeri varusti päiväkirjamerkintänsä skeptisellä tyylillään (merkintä 30.3.1945):

Eteeni tuodaan paljon materiaalia astrologisen ja spiritistisen propagandan aloittamista varten, mm. marraskuun 9. päivältä 1918 oleva Saksan tasavallan horoskooppi sekä Führerin horoskooppi. Molemmat horoskoopit muistuttavat toisiaan hämmästyttävällä tavalla. Ymmärrän hyvin, miksi Führer on kieltänyt askartelun tällaisten arvaamattomien asioiden kanssa. Mielenkiintoista on kuitenkin, että sekä tasavallan että myös Führerin horoskoopissa ennustetaan huhtikuun jälkipuoliskolla helpotusta sotatilanteemme kehityksessä, kun taas touko-, kesä- ja heinäkuussa tilanne kärjistyy ja elokuun puolivälissä sotatoimet kuulemma lopetetaan. Jumala suokoon asian niin olevan. [...] Minä en anna mitään arvoa astrologisille ennustuksille, mutta aion kuitenkin käyttää niitä hyväkseni nimettömänä propagandana julkisuudessa, sillä näin kriittisenä aikana ihmiset tarttuvat jokaiseen oljenkorteenkin. (Göbbels 1978, 213–214.)

Trevor-Roper (1947, 118–119) antaa kuitenkin tapahtumien kulusta — erään paikalla olleen johtajan päiväkirjamerkintöihin perustuen — hyvin toisenlaisen kuvan.

Keskustelun aikana lähetettiin noutamaan kahta horoskooppia, joita huolellisesti talletettiin: toinen oli Führerin oma horoskooppi, joka oli tehty tammikuun 30. päivänä 1933, toinen taas tasavallan horoskooppi 1918-vuoden syyskuun 9. päivän tähtiasemain mukaan. [...] Kumpikin horoskooppi ennusti aivan yksimielisesti sodan puhkeamisen 1939, voitot 1941-vuoteen asti ja sen jälkeen sarjan tappioita, jotka saavuttivat onnettomimman huippunsa alkuvuodesta 1945, olletikin huhtikuun alkupuoliskolla. Sitten seurasi valtava voitto huhtikuun loppupuolella[,] hiljenemistä elokuuhun asti ja rauha samassa kuussa.

Monet natsijohtajat odottivat häviöönsä asti sitä hetkeä, että länsivaltojen sekä Neuvostoliiton liittoutuma hajoaisi ja Saksa pääsisi sotimaan lännen rinnalla Neuvostoliittoa vastaan. Kun USA:n presidentti Roosevelt yllättäen kuoli kesken sodan loppunäytösten, se tuntui horoskooppien lupaamalta yllätyskäänteeltä. Toinen Berliinissä paikalla ollut ihminen muisteli tilannetta näin:

Oli parhaillaan erittäin ankara pommitus, ja valtakunnankanslia ja Adlonin hotelli paloivat. Kohtasimme Goebbelsin ministeriön portailla. Muuan sanomalehtimies sanoi hänelle: "Herra valtakunnanministeri, Roosevelt on kuollut". Göbbels hypähti autostaan ja seisoi hetken paikallaan kuin kivettyneenä. [...] "Nyt", hän sanoi, "tuokaa parasta samppanjaa, ja sitten otetaan puhelu Führerille." Menimme kaikki hänen työhuoneeseensa ja meille tarjottiin samppanjaa. Goebbels puhui Hitlerin kanssa erikoisjohtoa pitkin ja sanoi: "Mein Führer, onnittelen Teitä! Roosevelt on kuollut. Tähtiin on kirjoitettu, että huhtikuun loppupuolisko merkitsee käännettä meidän hyväksemme. Tänään on perjantai, huhtikuun kolmastoista. Se on käänne!" (Mt., 121.)

Kuvaukset antavat aihetta epäillä, että Göbbelsin skeptiset päiväkirjamerkinnät eivät ole koko totuus — ilmeisesti niissä on tosiaankin kaunistelua siltä varalta, että joku ulkopuolinen päätyisi lukemaan merkintöjä. Viimeinen esoteriaan liittyvä asia on se, että Göbbels oli jossakin määrin myös yksi maailmanjääteoriaa tukevista natsijohtajista; mainitussa päiväkirjassaankin hän filosofoi 28.2. 1945 tähän tapaan:

[O]n välttämätöntä työskennellä kansansa hyväksi, olkoonkin se vain rajallista ihmiskäden työtä. Sillä kuka tietää, milloin jokin kuutulokas [Mondeinbruch] taas kerran syöksyy maahan muuttaen koko planeetan tuleksi ja tuhkaksi. Meidän on

kuitenkin täytettävä velvollisuutemme viimeiseen asti. (Katso Göbbels 1977, 55; suomenkielisessä laitoksessa vuodelta 1978 keskeinen virke on käännetty ympäripyöreästi.)

XV. UNOHTAKAA SE THULE-SOSIETEETTI!

Mainitsin osassa I ariosofisen *Germanenordenin* sekä sen tunnetun sivuosaston, *Thule-Gesellschaftin*. Tässä vaiheessa 'natsiesoteriaa' jonkin verran tuntevat lukijat saattavat ihmetellä, miksi en ole nostanut paremmin esiin NSDAP:n varhaisvaiheisiin liitettyä Thulea, salaperäistä aristokraattista ariosofiseuraa, joka toimi natsipuolueen rahoittajana ja jonka kokouksissa Eckartin, Rosenbergin ja Hessin kaltaisten natsipioneerien tiedetään käyneen. Tämä ohitus johtuu yksinkertaisesta syystä: Thulen suunnasta ei löydy *esoteria*-asioissa savuavaa asetta. Kyseinen sosieteetti oli salaseura, mutta se *ei* ollut koskaan sanottavan 'esoteerinen' tai 'okkultistinen' järjestö — kyseessä oli pikemminkin *kulttuuris-poliittinen* organisaatio. Eräs Thulen johtaja, Rudolf von Sebottendorff, oli kyllä *yksityishenkilönä* kiinnostunut salatieteistä ja koetti luennoida sosieteetin muillekin jäsenille ennustamisesta. Hän ei kuitenkaan menestynyt tässä: esoteria ei kiinnostanut seuran jäseniä. Jopa seuran menestys ariosofisen ajattelun edistämisessä jäi kyseenalaiseksi. Useimpia Thulen jäseniä kiinnosti lähinnä antisemitistinen, sosialisminvastainen ja elitistinen oikeistopolitiikka, miksi he pitivät muinaismyyttien tutkimista pikemminkin kivana harrastuksena, ei niinkään vakavasti otettavana 'uskontona'. (Vertaa Phelps 1968, 251; Hastings 2003, 393–394; Rose 2000.)

En kiellä sitä, etteikö Thule-seura olisi vaikuttanut Saksan kansallissosialistisen työväenpuolueen kehitykseen, mutta se tapahtui lähinnä *poliittisella* ja *organisatorisella* tasolla. Juuri Thule perustutti sen työläisten kansallismielisen opintopiirin, josta myöhemmin kehittyi NSDAP. Myös natsien pää-äänenkannattaja, *Völkischer Beobachter*, oli alunperin Thulen-sosieteetin lehti. Lisäksi yhteyksiä löytyi tietyn puolisotilaallisen 'jääkäriryhmän' (*Freikorps Oberland*) toiminnasta. Mutta mikään näistä asioista ei liity esoteriaan, vain politiikkaan ja organisaatioihin.

Okkultistisissa asioissa salaseuran ja natsipuolueen suhdetta on turha korostaa myös seuraavista syistä. Ensinnäkin Thule ja NSDAP

erosivat ideologisesti toisistaan. Kuten jo osassa I Lanzin yhteydessä totesin, yksi taho oli aristokraattinen, toinen massakannatukseen pyrkivä. Toisekseen tunnustuksellisesti suuri osa Thulen johtajista oli protestantteja, kun NSDAP:n perustajat olivat taas katolisia ja koko puolue oli alkuvuosinaan sangen katolilaishenkinen. Kolmannekseen, vaikka Hess ja Rosenberg kävivätkin Thulen kokouksissa, kyse oli todellakin vain *vierailuista* — he eivät olleet järjestön jäseniä (Eckart sen sijaan kuului sen julkaisutoimikuntaan). Lisäksi nämä vierailut pitää ymmärtää aikalaiskontekstissa. Kyseisellä hetkellä Baijerissa oli menossa ensimmäistä maailmansotaa seurannut neuvostovallankumous, minkä yhteydessä monet nationalistiryhmät olivat menettäneet kokoontumispaikkansa. Tällöin Thulen loošitilat tarjosivat turvasataman monenlaisille äärioikeistolaisille sekopäille. Mutta itse pääpiru, Hitler, ei kuitenkaan ikinä vieraillut sosieteetissa, ja siinä vaiheessa kun hän liittyi silloiseen Saksan työväenpuolueeseen (myöhemmin NSDAP), Thulen okkultistinen johtaja Sebottendorff oli jo erotettu erään vallankumouksen aikaisen panttivankidraaman vuoksi (muutama sosieteetin aristokraattijäsen pääsi tällöin hengestään). Myöskään valtaosaa muista varhaisista kansallissosialisteista ei ole voitu yhdistää sosieteetin toimintaan. Thule jäikin muutaman vuoden mittaiseksi tähdenlennoksi. Kun natsit nousivat valtaan, seura oli jo pystyyn kuollut, eivätkä Saksan uudet vallanpitäjät liioin sympatisoineet tätä fossiilia. Samaa voidaan sanoa myös ariosofisesta emojärjestö *Germanenordenista*. Kansallissosialistien valtaannousun, vuoden 1933, jälkeen Saksalaisordon jäsenet eivät nimittäin voineet enää ottaa vastaan NSDAP:n virkoja — tämä päätös heijasti natsipuolueen asennetta vapaamuurariutta (!) kohtaan (Phelps 1968, 261).

XVI. TEKNISIÄ HUOMAUTUKSIA

Olen tässä artikkelissa pidättäytynyt sellaisissa lähteissä, joita on syytä pitää luotettavina. Kansallissosialistien ja esoterian suhteesta on olemassa myös erinäinen määrä kiistanalaisia teoksia. Nostan niistä tässä esiin tärkeimmät. Kiistakirjoista tunnetuin on **Hermann Rauschningin** muistelmat. Rauschning toimi jonkin aikaa keskitason natsijohtajana, mutta loikkasi ennen sodan alkua Ranskan kautta USA:han. Hänen teoksissaan (ennen kaikkea Rauschning 1939)

Hitler tekee hyvin okkultistisia kommentteja ja vaikuttaa demonisesti riivatulta. Monet natsiokkultismia esittelevät kioskikirjailijat nojautuvat Rauschningin ideoihin, mutta ne ovat lähteinä ongelmallisia. Yhtäältä on kiistämätöntä, että kirjailija tunsi sisäpiiriläistaustansa vuoksi jonkin verran natsiliikettä; toisaalta hän ampuu selvästi yli. Rauschning esimerkiksi esittää Hitlerin avautuneen hänelle hyvin yksityiskohtaisissa maailmankuvallisissa asioissa vaikka miehet tosiasiassa tapasivat vain muutaman kerran hyvin yleisluontoisissa tilanteissa (kokoukset). Monille Führerin lähipiiriinkin kuuluneille ihmisille Hitler jäi jonkintasoiseksi arvoitukseksi koska kyseinen herra ei helposti päästänyt muita päänsä sisälle. Vaikka Rauschningin fantasioihin törmääkin vapaassa natsiokkultismi-spekulaatiossa, useimmat vakavat historioitsijat suhtautuvat kirjailijaan suolanokareen kera (vertaa esim. Goodrick-Clarke 2002, 110–111; Steigmann-Gall 2003, 28–29). Parhaimmillaankin kyse on sekoituksesta faktoja, villejä huhuja sekä Rauschningin Hitlerin suuhun laittamia kommentteja.

Edeltävässä suhteessa **Otto Wagenerin** muistelmat ovat hyvin toisenlainen lähde. Wagener toimi 20-luvun lopussa SA-henkilöstöpäällikkönä ja 30-luvun alussa NSDAP-talousjohtajana (myöhemmin hän jäi sivuun). Päin vastoin kuin Rauschning, Wagener on kiistatta viettänyt satoja tunteja Hitlerin kanssa ja usein vieläpä kahden kesken, muun muassa kampanja-automatkoilla. Wagenerin muistelmissa Hitler esittää hieman esoteerishenkisiä kommentteja esimerkiksi bioenergeettisistä voimista sekä samantyyppisestä "maasähköstä"; kyse ei ole mistään kovin järisyttävistä asioista, mutta nämä yksityiskohdat voivat osaltaan tarkentaa kuvaa Führerin okkultistisesta puolesta (katso Wagener 1985, 35–38, 103–104, 241–242 ja 312–314). En kuitenkaan nostanut Wageneria tämän artikkelin osaksi, koska tässäkin kirjassa on ongelmansa. Wagener laati opuksensa vasta toisen maailmansodan jälkeen — siis toistakymmentä vuotta aktiivisen natsivaiheensa jälkeen — ja vieläpä brittien vankileirillä, ilman päiväkirjojaan.

Kolmas vastaava kirja on peräisin Johannes von Müllern-Schönhausenilta (1953), joka teoksessaan yhdistelee autenttisia dokumentteja sekä suoranaista *nonsenseä* (viimeksi mainittuun kuuluu muun muassa väite siitä, että tosiasiassa Hitlerin sotamenestyksen taustalla oli alruuna- eli mandragorajuuri, jonka Führer kuitenkin kadotti, katastrofaalisin seurauksin). Müllern-Schönhausen oli kuitenkin yksi niistä varhaisista tahoista, jotka pystyivät dokumentoimaan natsien suhdetta **Erik Jan Hanusseniin** (1889–1933). Hanussen oli syntynyt juutalaisena Her(sch)mann Steinschneiderina, mutta otti sittemmin itselleen kyseisen taiteilijanimen ja tekeytyi sen turvin tanskalaiseksi aristokraatiksi. Hän onnistuikin 30-luvun alkuun mennessä nousemaan merkittäväksi saksalaiseksi lavataikuriksi, astrologiksi, selvänäkijäksi sekä myös jonkinlaiseksi okkultistiseksi neuvonantajaksi (nykytermein: psyykkisen konsultaation antajaksi). Showmiehenä hän oli samantasoinen kuuluisuus kuin Houdini. On kiistatonta että Hanussen tunsi läheisesti Berliinin SA-johtoa; sen sijaan selvänäkijän suhde itse Hitleriin on epäselvä. Tämä juutalaissyntyinen selvänäkijä kerskaili itse natsiyhteyksillään (!) ja vakavista tutkijoista esimerkiksi Toland lähtee siitä, että kyseinen kehokieltä mestarillisesti hallinnut lavataiteilija olisi antanut Hitlerille esiintymisteknisiä yksityistunteja (Tolandin lähteenä on juurikin Müllern-Schönhausen). Tämän päälle voi tulla — tai olla tulematta — Hanussenin Führerille antama selvänäöllinen ja astrologinen konsultaatio. Asia on niin hämärä, että en kommentoi sitä tässä puoleen enkä toiseen (vertaa Toland 1976, 218, 222, 282–283, 290, 962; Gordon 2001; Kugel 1998). Joka tapauksessa Hanussenin vaikutus jäi sikäli lyhyeksi, että hänet murhattiin pian natsien valtaannousun jälkeen epäselvissä olosuhteissa. Ilmeisesti teon taustalla olivat selvännäkijäyhteyksiensä vuoksi julkista häpeää pelkäävät kansallissosialistit, tosin Hanussen oli kerännyt muitakin vihamiehiä. Kommunistit inhosivat tätä natsien tukijaa. Lisäksi Hanussen oli naistenmiehenä synnyttänyt Berliiniin lauman petettyjä aviosiippoja.

XVII. YHTEENVETO

Tämä artikkeli pyrki esittelemään kansallissosialistien suhdetta esoteeriseen ajatteluun mahdollisimman laajasti ja vain laatulähteisiin nojautuen. Kuten tekstistä voi nähdä, on kiistatonta että tämä yhteys oli olemassa: monet natsijohtajat — muun muassa Hitler, Himmler, Hess ja Göbbels — omasivat esoteerisia intressejä. Laajempi historiallinen asiayhteys huomioiden tämä ei ole täysin yllättävää, olihan kansallissosialisteja edeltänyt *völkisch*-kulttuuri hengeltään mystinen ja esoteerinen (osan I johdantoluku; myös Rißmann 2001, 113 *et*

seq.). Toisaalta samaan aikaan on todettava, että natsijohtajien okkultistinen usko on jo itsessään mielenkiintoinen havainto. Webbiä (1991, 276) mukaillen voi todeta, että esoteerishenkisten johtajien luotsaamat valtakunnat ovat modernilla ajalla harvinaisia. Toki monet hallitsijat ovat nykyajallakin tunteneet heikotusta esimerkiksi astrologiaa kohtaan, mutta tuskin missään muussa länsimaisessa järjestelmässä tämäntyyppinen intressi on ollut niin laajalle levinnyt kuin natsi-Saksassa. Tässä suhteessa kansallissosialismi oli — puolitahatta — hyvinkin uniikki järjestelmä, jonka voisi rinnastaa lähinnä johonkin Karibian ja Väli-Amerikan alueen 'voodoohallituksiin'. Lisäksi natsijohtajien esoteeriset intressit todistavat osaltaan siitä, että merkittävä osa kansallissosialistieliitistä ei ollut vain poliittisia, vaan myös selkeän uskonnollisia hourupäitä.

Toisaalta kokonaisuuden kannalta arvioituna okkultismi jäi natsijärjestelmässä marginaaliseen asemaan. Vaikka analyysi kiinnittyisi yksinomaan kansallissosialismin uskonnollisiin piirteisiin, silloinkin artikkelin alkuosassa käsitelty 'rasistinen kristinusko' sekä 'poliittinen uskonto' olivat paljon keskeisempiä asioita kuin esoteria. **Okkultismi oli tosiaan parhaimmillaankin vain mauste.** Sitä paitsi se jäi ilmiönä hajanaiseksi ja sai myös hyvin erilaisia voimakkuusasteita. Kun natsistista esoteriakiinnostusta alkaa sommitella paperille, näin piirtyvä kuvio muistuttaa pikemminkin haulikonlaukausta tai tilkkutäkkiä kuin johdonmukaista kaaviota. **Natsijohtajilta löytyi yhteyksiä okkultismiin, mutta ne olivat yksittäisiä ja niitä on vaikea liittää mitenkään toisiinsa.** Ja vaikka lukuisat kansallissosialistisen eliitin jäsenet kävivätkin vispilänkauppaa rajatieteiden kanssa — monellakin sektorilla ja useamman toimijan voimin — kaikista johtajista **Hess** sekä ennen kaikkea **Himmler** pyrkivät muuttamaan fantasiansa johdonmukaisimmin myös julkiseksi politiikaksi, siis 'todellisuudeksi'. Muiden kohdalla esoteria jäi enemmänkin yksityisasiaksi. (Tosin tässä suhteessa oma lukunsa on tietysti Eckartin yhteydessä käsitelty mystinen juutalaisvastaisuus joka tunnetusti realisoitui kauhealla tavalla NSDAP:n valta-aikana. Tämä asia on kuitenkin niin moniulotteinen etten voi analysoida sitä tässä tarkemmin: natsien antisemitismiin kun oli monia *muitakin* syitä kuin *pelkkä* esoteerishenkinen mystiikka.) Pitääkin melkoisesti oikoa mutkia ja vääristellä yksityiskohtia, jotta natsijohtajista voi tehdä, kioskikirjallisuuden tavoin, jonkinlaisen samanmielisten ihmisten mustamaagisen veljeskunnan.

Laajempiin asiayhteyksiin verrattaessa voi myös huomata, että kansallissosialistisissa yhteyksissä esiintyvällä esoterialla oli kaksi erikoispiirrettä: se oli paitsi jossakin määrin *poliittista*, myös korostuneen *pseudotieteellistä*. 'Poliittisuudella' viittaan juurikin edellä moneen kertaan ilmenneeseen asiaan: natsiokkultismi korosti paljon saksalaisuutta ja arjalaisuutta, jopa siinä määrin, että koko tutkimusaiheeseen paremmin perehdyttäessä se muuttuu nopeasti ikävystyttäväksi saman levyn toistoksi (toki sama pätee natsien poliittisiin julistuksiinkin). 'Pseudotieteellisyys' liittyi yleisemminkin saksalaisen esoterian perinteeseen. Tarkoitan termillä tässä sitä, että natsiokkultismi ei ollut kovinkaan 'maagista' tai 'šamanistista' — jotain Wiligutin hajahuomioita lukuun ottamatta siinä ei esiintynyt transsendenttisia, tuonpuoleisia tai edes sanottavan tietoisuudellisia aspekteja. Kansallissosialistinen homeopatia, maailmanjääteoria, Atlantis-ideat sekä mystinen esihistoriakäsitys eivät sanottavastikaan kohonneet 'astraalisiin korkeuksiin' tai 'tietoisuuden syvimpään' — tärkeämpää olivat luonnonlait, historia ja kansakunta, siis tämä maailma, konkreettinen ja käsinkosketeltava, se-mikä-on-tässä-ja-nyt. Näiltä osin aikaisemmin käyttämäni esoteriamäärittely (länsimaisen mysteeritradition tutkimus tai korkeamman tiedon tavoittelu) istuu toisinaan hieman huonosti esittelemiini ilmiöihin — olkoonkin että usein ne ovat palautettavissa mainittuihin piirteisiin. Asian voisi tiivistää sanoa niinkin, että natsiokkultismi oli ilmiönä samanlainen kuin sen taustaideologiakin: lattea, yksinkertainen, kaksiulotteinen ja pinnallinen.

* * *

Skaala jolla esittelin natsien ja esoterian suhdetta oli laaja, mutta silti tässä artikkelissa ei käsitelty kuin jäävuoren huippua. Jos tarkastelua lavennettaisiin kansallissosialistisessa valtahierarkiassa alaspäin, erilaisten okkultistien ja rajatieteilijöiden määrä kasvaisi huimasti. Mieleeni tulisivat heti sellaiset tutkimuskirjallisuudessa toistuvat nimet kuin Artur Dinter, Johann von Leers ja Jakob W. Hauer. Vastaavia nimiä ja yhteyksiä löytyisi taatusti *paljon* lisää hiemankaan matopurkkia tonkimalla. Analyysia voisi laajentaa ottamalla tarkasteluun mukaan myös osassa I käsitelty natsipakanuus — siinä kun oli, mystisen juutalaisvastaisuuden tavoin, tiettyjä esoteerisia ele-

menttejä. Omanlaisensa ulottuvuus olisi se, missä määrin natsijärjestelmä itsessään ruokki rivikansalaisissa *kaikenlaisia* uskonnollisia asenteita, NSDAP:n valtaannousu kun koettiin Saksassa melkoisena poikkeustapahtumana ja koko regiimi itsessään ruokki osaltaan monelaistakin irrationalismia. Tämän ilmiön tallensi matkakirjaansa omalla osuvalla tavallaan suomalainen Paavolainen (1936, 111–112), joka teki saksalaisen kulttuuriväen parissa seuraavan havainnon:

> *Kolmannen Valtakunnan pako todellisuudesta illuusioiden ja myyttien maailmaan saa kirjallisuudessa usein miltei lapsekkaita muotoja. Meikäläinen ei voi käsittää, kuinka nämä aikaihmiset voivat taas moisella innostuksella puhua tontuista ja keijukaisista ja menninkäisistä... Kuin kuiluna aukeaa joskus eteen näkemys, miten peloittavan haaveelliselle pohjalle Kolmas Valtakunta tahtoo rakentaa uuden anti-intellektuaalin, sydämeen ja vaistoihin perustuvan maailmankuvansa.*

Tosin samaan aikaan on korostettava kolikon toista puolta. Monet merkittävät vallankäyttäjät, esimerkiksi Heydrich tai Bormann, eivät osoittaneet minkäänlaisia esoteerisia tai edes uskonnollisia intressejä. Toisin sanoen haaveellinen fantasiointi ei todellakaan ollut jokin ennakkoehto natsieliittiin nousemiseksi. Sitä paitsi pitää huomata, että kansallissosialistit myös vainosivat astrologeja, antroposofeja, teosofeja, ariosofeja (!), spiritistejä, ruusuristiläisiä ja monia muita vastaavia ryhmiä — osaa näistä lähinnä kovisteltiin, jotkut päätyivät keskitysleireille. Heistä pääsivät helpolla vain ne, jotka syystä tai toisesta päätyivät vallanpitäjien hovinarreiksi. Ensimmäiset pidätykset ja kiellot alkoivat jo vuonna 1934, mutta paljon rajumpi vainoaalto koettiin tosiaan vuonna 1941, kun Hess oli lentänyt Skontlantiin (katso Webb 1991, 311; Howe 1975, 55 *et seq.*).

* * *

Viimeinen huomautukseni koskee nykyaikaa. Kun toisen maailmansodan kauhuista oli päästy hiljalleen ylitse, erityisesti ranskan- ja englanninkielisellä alueella alkoi ilmestyä niitä tässä artikkelissa moneen kertaan kirottuja halpaheikkien kioskikirjoja (toki Rauschning ja eräät muut kynäniekat olivat luoneet tälle genrelle pohjan jo ennen sodan loppua). Vaikka nämä teokset perustuivat suurimmalta osalta vapaaseen mielikuvitukseen, ne onnistuivat luomaan omanlaisensa *natsiokkultismimytologian*, mitä sivusin jo artikkelini ensimmäisessä osassa. Aihetta tutkineista akateemikoista Goodrick-Clarke ampuu näitä moderneja natsimyyttejä alas kiitettävästi, miksi minun on tarpeetonta käsitellä niitä tässä sen enempää. (Katso Goodrick-Clarke 1992, 217–225; Goodrick-Clarke 2002; soveltuvilta osin myös Godwin 1996.) Oman artikkelini kannalta tämä moderni natsiokkultismimytologia on kuitenkin siinä mielessä hankala asia, että se tapaa virittää aiheesta *jotakin* tietävien ihmisten odotukset ja ennakkoasenteet korkealle. Natsit kun tunnetusti harjoittivat magiaa sekä seurustelivat UFO:jen ja Tiibetin salaisten mestarien kanssa. Kuten artikkelin alkupuolella totesin, se kuva, mikä nousee kansallissosialistien omista aineistoista, on toisenlainen. Toki natsijohtajilla oli tietynlaisia esoteerisia virityksiä, mutta ne olivat paljon vaisumpia kuin saattaisi luulla. Kiinnostus salatieteisiin oli hajanaista ja jopa se kuuluisa ahnenerbeläinen tutkimusmatka Tiibetiinkin jäi sangen epäesoteeriseksi. Ja kaiken huipuksi kansallissosialismia on *kokonaisuutena* turha koettaa selittää jonkinlaisena okkultistisena liikkeenä. Kyllä kyseessä oli ennen kaikkea poliittinen ideologia, joka tosin sisälsi myös joitakin uskonnollistyyppisiä elementtejä.

LÄHTEET

Ackermann, Josef (1970), *Heinrich Himmler als Ideologe*. Göttingen: Musterschmidt.

Atkinson, Tracy & Joan Barron (ohj.; 1998), *Nazis. The Occult Conspiracy*. Silver Spring, MD: Discovery Channel.

Bierl, Peter (1999), *Wurzelrassen, Erzengel und Volksgeister. Die Anthroposophie Rudolf Steiners und die Waldorfpädagogik*. Hamburg: Konkret Literatur.

Bothe, Detlef (1985), *Neue deutsche Heilkunde 1933–1945. Dargestellt anhand der Zeitschrift "Hippokrates" und der Entwicklung der volksheilkundlichen Laienbewegung*. Husum: Matthiesen.

Bowen, Robert (1993), *Universal Ice. Science and Ideology in the Nazi State*. London: Belhaven Press.

Bullock, Alan (1958), *Hitler. Tyrannin nousu ja kukistuminen*. Helsinki: Tammi.

Burleigh, Michael (2004), *Kolmas valtakunta. Uusi historia.* Helsinki: Werner Söderström.

Bärsch, Claus-Ekkehard (2002), *Die politische Religion des Nationalsozialismus.* München: Wilhelm Fink.

Cecil, Robert (1971), *The Myth of the Master Race. Alfred Rosenberg and Nazi Ideology.* New York: Dodd.

Daim, Wilfried (1958), *Der Mann, der Hitler die Ideen gab. Von den religiösen Verirrungen eines Sektierers zum Rassenwahn des Diktarors.* München: Isar Verlag.

Eckart, Dietrich (1924), *Der Bolschewismus von Moses bis Lenin; Zwiegespräch zwischen Adolf Hitler und mir.* München: Hoheneichen.

Eickhoff, Martijn (2005), German Archaeology and National Socialism. Some Historiographical Remarks. *Archaeological Dialogues* 12 (1), sivut 73–90.

Ernst, Edzard (2001), 'Neue Deutsche Heilkunde'. Complementary/alternative Medicine in the Third Reich. *Complementary Therapies in Medicine* 9, sivut 49–51.

Flowers, Stephen E. & Michael Moynihan (toim.; 2001), *The Secret King. Karl Maria Wiligut. Himmler's Lord of the Runes.* Smithville: Rûna-Raven.

Gerndt, Helge (toim.; 1987), *Volkskunde und Nationalsozialismus. Referate und Diskussionen einer Tagung der Deutschen Gesellschaft für Volkskunde München, 23. bis 25. Oktober 1986.* München: Münchner Vereinigung für Volkskunde, Münchner Beiträge zur Volkskunde (7)

Gentile, Emilio (2006), *Politics as Religion.* Princeton: Princeton University Press.

Godwin, Joscelyn (1996), *Arktos. The Polar Myth in Science, Symbolism, and Nazi Survival.* Kempton: AU Press.

Goodrick-Clarke, Nicholas (1992), *The Occult Roots of Nazism. Secret Aryan Cults and their Influence on Nazi Ideology. The Ariosophists of Austria and Germany, 1890–1935.* London: I.B. Tauris & Co.

— (2002), *Black Sun. Aryan Cults, Esoteric Nazism and the Politics of Identity.* New York: New York University Press.

Gordon, Mel (2001), *Hanussen. Hitler's Jewish Clairvoyant.* Los Angeles: Feral House.

von Grönhagen, Yrjö (1948), *Himmlerin salaseura.* Helsinki: Kansankirja.

Göbbels, Josef (1977), *Tagebücher 1945. Die letzten Aufzeichnungen.* Hamburg: Hoffmann & Campe.

Göbbels, Josef (1978), *Lopun alku.* Käännöksen yhteydessä lyhennetty suomennos. Helsinki: Kirjayhtymä.

Göbbels, Josef (2004), *Die Tagebücher von Joseph Goebbels.* Teil 1: *Aufzeichnungen 1923–1941.* Band 1/3: *Juni 1928–November 1929.* Toim. Elke Fröhlich. München: K.G. Saur.

Halle, Uta (2005), Archaeology in the Third Reich. Academic Scholarship and the Rise of the 'Lunatic Fringe'. *Archaeological Dialogues* 12 (1), sivut 91–102.

Hastings, Derek (2003), How "Catholic" Was the Early Nazi Movement? Religion, Race, and Culture in Munich, 1919–1924. *Central European History* 36 (3), sivut 383–433.

Haushofer, Heinz (1958), *Ideengeschichte der Agrarwirtschaft und Agrarpolitik im deutschen Sprachgebiet.* Vol. 2: *Vom ersten Weltkrieg bis zur Gegenwart.* München: Bayerischer Landwirtschaftverlag.

Heer, Friedrich (1968), *Der Glaube des Adolf Hitler. Anatomie einer politischen Religiosität.* München: Bechtle.

Heinonen, Reijo E. (1993), Uskonnon kieli kansallissosialistisen politiikan palveluksessa, sivut 308–319 teoksessa Paavolainen, Olavi, *Kolmannen valtakunnan vieraana. Ja juhlien jälkeen, esseitä kansallissosialismista.* Toim. Paula Koskimäki. Helsinki: Otava.

Hieronymus, Ekkehard (1996), Jörg Lanz von Liebenfels, sivut 131–146 teoksessa Puschner, Uwe, Walter Schmitz & Justus H. Ulbricht (toim.), *Handbuch zur "Völkischen Bewegung" 1871–1918.* München: K.G. Saur.

Hitler Adolf (1941), *Taisteluni.* Vol. 1: *Tilinteko.* Vol. 2: *Kansallissosialistinen liike.* Porvoo: Werner Söderström.

— (1965), *Hitlers Tischgespräche im Führerhauptquartier 1941–1942.* Toim. Henry Picker. Stuttgart: Seewald.

— (1980), *Monologe im Führerhauptquartier 1941–1944.* Toim. Heinrich Heim. Hamburg: Knaus.

Howe, Ellic (1972), *Astrology and Psychological Warfare During World War II.* London: Rider. (Kirja on lyhennelmä aikaisemmasta laitoksesta "Urania's Children".)

Jacobeit, Wolfgang & Christoph Kopke (1999), *Die biologisch-dynamische Wirtschaftsweise im KZ. Die Güter der "Deutschen Versuchsanstalt für Ernährung und Verpflegung" der SS von 1939 bis 1945.* Berlin: Trafo.

Kater, Michael H. (2001), *Das "Ahnenerbe" der SS 1935–1945. Ein Beitrag zur Kulturpolitik des Dritten Reiches.* München: Oldenbourg, Studien zur Zeitgeschichte (6).

Kersten, Felix (1948), *Himmlerin henkilääkärinä. Muistelmia kolmannesta valtakunnasta vv. 1939–1945*. Hämeenlinna: Nide.

Kugel, Wilfried (1998), *Hanussen. Die wahre Geschichte des Hermann Steinschneider*. Düsseldorf: Grupello.

Lange, Hans-Jürgen (1998), *Weisthor. Karl-Maria Wiligut. Himmlers Rasputin und seine Erben*. Engerda: Arun.

Lixfeld, Hannjost (1994), *Folklore and Fascism. The Reich Institute for German Volkskunde*. Bloomington: Indiana University Press, Folklore Studies in Translation.

Miskolczy, Ambrus (2003), *Hitler's Library*. Budapest: Central European University (CEU) Press.

Mosse, George L. (1998), *The Crisis of German Ideology. Intellectual Origins of the Third Reich*. New York: Howard Fertig.

von Müllern-Schönhausen, Johannes (1953), *Die Lösung des Rätsel's Adolf Hitler. Der Versuch einer Deutung der geheimnisvollsten Erscheinung der Weltgeschichte*. Wien: Verlag zur Förderung Wissenschaftlicher Forschung.

Paavolainen, Olavi (1936), *Kolmannen valtakunnan vieraana. Rapsodia*. Jyväskylä: Gummerus.

Padfield, Peter (1991), *Himmler. Reichsführer-SS*. London: Papermac.

Phelps, Reginald H. (1968), "Before Hitler Came": Thule Society and Germanen Orden. *The Journal of Modern History* 35 (3), sivut 245–261.

Poewe, Karla (2006), *New Religions and the Nazis*. London: Routledge.

Rauschning, Hermann (1939), *Hitler Speaks. A Series of Political Conversations with Adolf Hitler on His Real Aims*. London: Butterworth.

Rißmann, Michael (2001), *Hitlers Gott. Vorsehungsglaube und Sendungsbewusstsein des deutschen Diktators*. Zürich: Pendo.

Rose, Detlev (2000), *Die Thule-Gesellschaft. Legende, Mythos, Wirklichkeit*. Tübingen: Grabert, Veröffentlichungen des Instituts für Deutsche Nachkriegsgeschichte (21).

Rosenberg, Alfred (1935 [1930]), *Der Mythus des 20. Jahhunderts. Eine Wertung der seelisch-geistigen Gestaltenkämpfe unserer Zeit*. München: Hoheneichen.

Ryback, Timothy W. (2003). Hitler's Forgotten Library: The Man, His Books, and His Search for God. *The Atlantic Monthly* 291 (4), sivut 76–90.

von Schnurbein, Stefanie (1992), *Religion als Kulturkritik. Neugermanisches Heidentum im 20. Jahrhundert*. Heidelberg: Winter, Skandinavistische Arbeiten (13).

Sinisalo, Hannu (2007), Yrjö von Grönhagenin *Carelia 1936* — utopia Suomesta ja Karjalasta indogermaanisuuden ja muinaisuskon raja-alueena, sivut 287–315 teoksessa Fingerroos, Outi & Jaana Loipponen (toim.), *Nykytulkintojen Karjala*. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, nykykulttuurin tutkimuskeskuksen julkaisuja (91).

Sjöblom, Tom (2004), Euroopan esihistorialliset uskomusperinteet, sivut 233–250 teoksessa Hyry, Katja & Juha Pentikäinen (toim.), *Uskonnot maailmassa*. 5. uudistettu painos. Helsinki: Werner Söderström.

Speer, Albert (1970), *Diktaattorin työkaluna*. Käännöksen yhteydessä lyhennetty suomennos. Helsinki: Kirjayhtymä.

Steigmann-Gall, Richard (2003), *The Holy Reich. Nazi Conceptions of Christianity, 1919–1945*. Cambridge: Cambridge University Press.

Stoll, Gerhard E. (1958), Gebete in publizistischer Umgestaltung, *Publizistik. Zeitschrift für die Wissenschaft von Presse, Rundfunk, Film, Rhetorik, Werbung und Meinungsbildung* 3 (6), sivut 337–352.

Tal, Uriel (2004), 'Political Faith' of Nazism Prior to the Holocaust, sivut 16–54 teoksessa Tal, Uriel (toim.), *Religion, Politics and Ideology in the Third Reich. Selected Essays*. London: Routledge, Totalitarian Movements and Political Religions.

Tamminen, Tapio (2004), *Pahan viehätys. Natsismin ja terrorin lähteillä*. Helsinki: Otava.

Toland, John (1976), *Adolf Hitler*. Garden City: Doubleday.

Trevor-Roper, Hugh R. (1947), *Hitlerin viimeiset päivät*. Helsinki: Tammi.

Vidal-Naquet, Pierre (1992), Atlantis and the Nations. *Critical Inquiry* 18 (2), sivut 300–326.

Wagener, Otto (1985), *Hitler — Memoirs of a Confidant*. Toim. Henry Ashby Turner. New Haven: Yale University Press.

Webb, James (1991), *The Occult Establishment*. La Salle: Open Court.

Wegener, Franz (2000), *Das atlantidische Weltbild. Nationalsozialismus und Neue Rechte auf der Suche nach der versunkenen Atlantis*. Gladbeck: Kulturfoerderverein Ruhrg (KFVR).

— (2004), *Heinrich Himmler. Deutscher Spiritismus, französischer Okkultismus und der Reichsführer SS*. Gladbeck: Kulturfoerderverein Ruhrg (KFVR).

Weindling, Paul (1989), *Health, Race and German Politics Between National Unification and Nazism, 1870–1945*. Cambridge: Cambridge University Press, Cambridge History of Medicine.

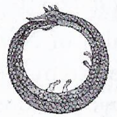
Werner, Uwe (1999), *Anthroposophen in der Zeit des Nationalsozialismus (1933–1945)*. München: Oldenbourg.

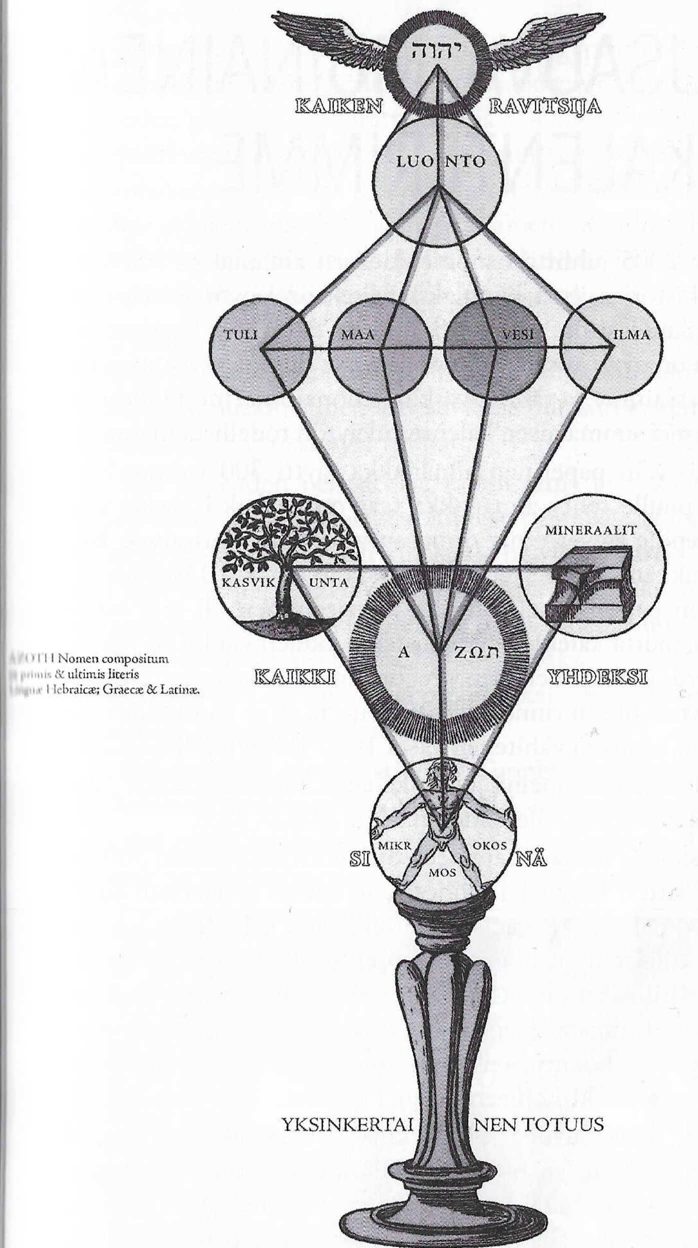
Wessely, Christina (2003), Die Welteislehre. Zur Popularisierung eines technischen Weltbildes. *Blätter für Technikgeschichte* 65, sivut 9–27.

Wulff, Wilhelm T. H. (1973), *Zodiac and Swastika. How Astrology Guided Hitler's Germany*. New York: Coward, McCann & Geoghegan.

Zander, Helmut (1996), Sozialdarwinistische Rassentheorien aus dem okkulten Untergrund des Kaiserreichs, sivut 224–251 teoksessa Puschner, Uwe, Walter Schmitz & Justus H. Ulbricht (toim.), *Handbuch zur "Völkischen Bewegung" 1871–1918*. München: K.G. Saur.

Tapio Brusiin

POCULUM PANSOPHIÆ.

RIIMUSAUVA, MUINAINEN KALENTERIMME

Vuonna 2005 juhlittiin suomenkielisen almanakan 300-vuotista historiaa. Sen kunniaksi painettiin postimerkki, jossa uudenkuun sirppi ohittaa Seulasten tähdistöä. Postimerkin kuvan valinta on oiva, koska kuu on näytellyt huomattavaa osaa kalenterihistoriassamme, ja tähtitaivaskin kellonamme, mutta itse juhlan aihe vääristää suomalaisen kalenterinkäytön todellista historiaa.

Nimittäin vain paperinen almanakka täytti 300 vuotta. Suomenkielinen puulle tehty almanakka taas on yli kaksi kertaa vanhempi. Puukepille kaiverrettua riimusauvaa eli kalenterisauvaa käytettiin almanakkana Suomessa ja Ruotsissa jo ainakin 1100-luvulla. Kansankielisen paperisen almanakan julkaiseminen oli toki historiallinen teko, mutta kalenteriuudistusten sotkujen vuoksi se vakiintui vasta 50 vuotta myöhemmin gregoriaaniseksi kalenteriksi. Riimusauvaa käytettiin sen rinnalla yli 100 vuotta, ja se jäi valtakunnan syrjäalueillakin käytöstä vähitellen vasta 1800-luvun puolivälissä.

Me voisimme siis ylpeinä juhlia kalenterinlukutaitomme lähes 1000-vuotista historiaa! Ellei pidempääkin, sillä...

Kristinuskon arvellaan saapuneen Suomeen viimeistään 500-luvulla. Tuli se sitten idästä tai lännestä, se kantoi mukanaan Julius Caesarin Roomalle v. 46 eaa. sommittelemaan kalenteria, joka oli sovellettu kristillisen uskonnon tarpeisiin muuttamalla roomalaisten juhlapäivät kristillisiksi juhliksi. Ilman tätä kirkon ympäri Eurooppaa käyttämää juliaanista kalenteria Suomen nuoret seurakunnat eivät olisi osanneet kokoontua ensimmäisille kristillisille juhlapaikoille ja myöhemmin puukirkoilleen oikeina päivinä.

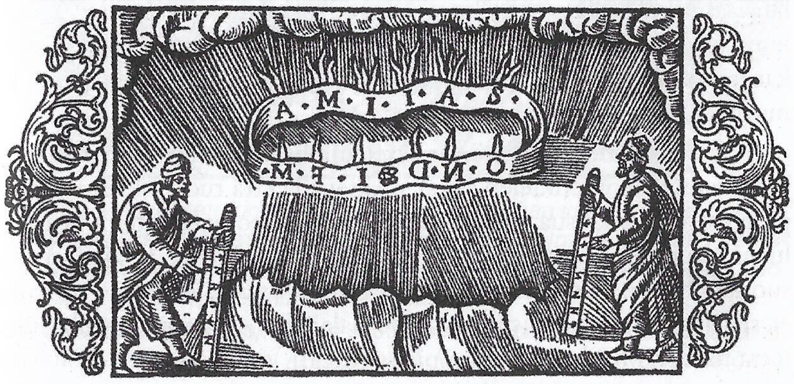
Kun sitten 1300-luvulla kivikirkkoja alettiin rakentamaan, oli kristinusko vahvistanut sijansa joten seurakunnilla oli varaa rakentaa näitä hämmästyttäviä taidonnäytteitä ympäri eteläisintä Suomea, niin oli selvää, että kansalla täytyi olla varsin hyvä kalenterinkäyttötaito jotta pitkien reki- tai venematkojen päästä osattaisiin tulla kirkolle juuri oikeina päivinä. Tämän tietämiseen kun ei taivaalla kiertävä Kuu tai vanha viikkolaskujärjestelmä soveltunut.

Roomalaisen kalenterin juuret ovat Egyptin matemaatikoilla ja Babylonian tähtitieteilijöillä. Egyptissä käytettiin aurinkokalenteria, ja vuoden pituus oli määrätty 365 ja 1/4 vuorokaudeksi. Kristinusko sijoitti omat juhlapyhänsä tähän muuttumattomaan ja joka vuosi samanlaisena toistuvaan kalenteriin niin että kukin juhla sattui aina vuoden samana päivänä. Vain pääsiäinen, ja siihen liittyvät pyhät sidottiin aurinkokalenterin lisäksi kuukalenteriin, joka lienee ollut yleisenä käytössä lähes kaikkialla Euroopassa.

Niinpä muinaisten suomalaisten tuli tilaisuus opetella uusi kalenterijärjestelmä, joka luultavasti oli mielenkiintoinen lisä ja monin tavoin parannuskin siihen asti käytössä olleisiin kalentereihin, joista tiedämme toistaiseksi hyvin vähän.

Sen nopeuden perusteella, miten tämä uusi kalenteri levisi ja yleistyi Suomessa ja Ruotsissa, voidaan päätellä että joko kansalla oli vallan hyvä käsitys vuoden kulusta ja päivien määrästä ja intoa opetella uusi laskutapa, tai sitten tarve osata tulla oikeana päivänä uuden uskonnon messua kuuntelemaan oli todella suuri. Koska kaikki suinkaan eivät ottaneet kristinuskoa omakseen vielä vuosisatoihin, on luultavaa että suomalaisilla oli hyvä kalenterintuntemus jo ennen juliaanisen kalenterin saapumista.

Siihen viittaa mm. sana "kuu". Tunnetun virolaisen tähtitieteilijän Andres Kuperjanovin ja tämän kirjoittajan mielestä on mahdollista että näillä seuduilla oli käytössä viisipäiväinen viikko. Yhdessä kädessä on **viisi sormea** — ne yhdessä ovat **viisikko eli viikko.** Kun

Riimusauva Olaus Magnuksen kirjassa Pohjoisten kansojen historia (1555)

laskee kolmen käden sormet saa päivien lukumäärän uudesta kuusta täyteen kuuhun. Toiset kolme kättä ja saadaan kokonainen kuun kierto. (Kuun kierto on 29,5 vrk, mutta kun ei ole puolikkaita sormia, se voidaan pyöristää lähimpään tasalukuun, ja 29 ei olisi jaollinen kasvavaan ja vähenevään kuuhun, joten 30 on selvä valinta.)

Kuukalenterin seuraamiseen kädet olisivat siten oiva apuväline. Kuudella viikolla saadaan mitattua 0,5 vuorokauden tarkkuudella yksi kuun vaiheiden kierto taivaalla, kun taas juliaanisen kalenterin 7-päiväisiä viikkoja Kuun kiertoon menee 4, ja 4 x 7 päivää = 28 päivää, ja tässä jää 1,5 vuorokautta laskematta. Kahden kuukauden päästä se on jo 3 vrk pielessä, ja puolen vuoden päästä 9 vuorokautta pielessä. Selvää on, että seitsenpäiväisestä viikosta ei ole kuun kiertoja laskemaan.

Kädet taas osoittavat loisteliaan soveltumisensa tähän tarkoitukseen. Kun lasketaan montako kättä tarvitaan, ennen kuin yksi kokonainen Kuun kierto eli yksi kuu-kausi on kulunut, lasketaan jälleen sormilla: Ensimmäinen sormi vastaa yhtä kättä, toinen sormi kahta kättä, kolmas sormi eli keskisormi vastaa kolmatta kättä — jolloin on täysikuu — neljäs sormi neljättä ja viides sormi viidettä kättä. **KUUdes** sormi vastaa kokonaista **KUUta.**

Ensimmäinen viikko, toinen viikko, kolmas viikko, neljäs viikko, viides viikko ja sitten tulee... täysi kuunkierto eli **KUU!** Siksi siis yhden numeron nimeksi tuli **KUUsi?** Ja kun on molemmat kädet käytössä, numeron nimi on kymmenen eli kämmenet. Numeron 6 lausuntatapa eri murteissa voi vielä selvittää tätä tarkemmin, esim länsirannikolla sanotaan "kuus". Tästä saataisiin murteella: "Yhres kuus on kuus viisikko(a)." ja muita mielenkiintoisia lauseita, joiden kautta voidaan etsiä kirjakielen sanan "kuusi" juuria puhekielessä ja murteissa.

(On hyvä muistaa että kirjakielemme luonut M. Agricola kirjoitti monet suomenkielen sanat sillä tavalla että ruotsinkielinen oppineisto osaisi lausua ne mahdollisimman suomalaisittain, ja näin lukea raamatun tekstejä ja rukouksia suomen kielellä, ja siis kirjasta suomea lukien opettaa suomalaisia näiden omalla kielellä. Agricola ei siis kirjoittanut ensisijaisesti suomalaisille — vaan ruotsalaisille, jotta näiden olisi helpompi oppia suomea!)

Kokonaiseen vuoteen taas tarvitaan 365 jaettu 5:llä eli 73 viikkoa, jotka voitaisiin 5:llä viikonpäivämerkillä kaivertaa pitkään puu-

keppiin, niin että 5 eri merkkiä toistuvat 73 kertaa. Näin saadaan tasan 365 päivää eli vuoden pituus kokonaislukuina. Jälleen tarkemmin kuin 7-päiväisellä viikolla, josta jää yksi päivä yli menemättä tasan viikkojen kanssa. 52 viikkoa x 7 päivää = 364.

Jos tällainen riimusauvan edeltäjäkalenteri olisi ollut olemassa, niitä ei ainakaan tiedetä säilyneen. Kuningas antoi käskyn kerätä talteen riimusauvakalenterit silloin kun paperialmanakka alkoi ilmestyä. Ensin Tanskassa v.1622, ja sitten Ruotsissa ja siihen liitetyssä Suomessa v.1630. Riimusauvat olivat ensimmäisiä talteen kerättyjä "museoesineitä". Varhaisimmat talteen kerätyt kalenterisauvat luultavammin tuhoutuivat Turun palossa 1827, jossa Turun yliopisto ja sen kokoelmat sijaitsivat.

Sen sijaan tällä hetkellä vanhin kalenteri on Ruotsissa säilynyt riimusauva 1200-luvulta (löydetty arkeologisilta kaivauksilta), jossa riimusauvan kalenteri on jo täysin lopulliseen muotoonsa kehittynyt, jollaisina sen myöhemmiltä vuosisadoilta tunnemme. Suomen vanhimmat lienevät 1500-luvun alusta — tosin niitä on saatettu kopioida 1400-luvun kalentereista. Tutkimus aikanaan näyttänee tämän todennäköiseksi.

Kuva O. Magnuksen kirjasta (1555) Pohjoisten kansojen historia, joka ilmestyi latinaksi Roomassa, ja levisi "bestsellerinä" ympäri Euroopan sivistyneistön. Osa siitä on saatavilla Suomeksi vaikka kirjastosta, nimellä "Suomalaiset Pohjoisten kansojen historiassa"

"Suomalaiset äidit opettavat tyttärilleen ja isät pojilleen riimusauvan käyttöä: Tällä he opettavat ja väittelevät, kysyvät ja tekevät johtopäätöksiä kuun asennoista, vasta-asennoista ja liikkeistä sekä vaihtelevista ja kiinteistä ylhäälläoloajoista. Sen perusteella he sovittavat ja tulkitsevat päivien merkit yhtä pettämättömän varmasti kuin he lukisivat kirjaa."

Kristinuskon leviämisen myötä siis käyttöön tuli 7-päiväinen viikko, joka kaiverrettiin 7 eri riimulla tai muulla aakkosella tai merkillä pitkään kävelykeppimäiseen puukeppiin, sen useille eri sivuille jaettuna. Yleensä kepissä oli kädensija, joskus kärkipiikki tai muu metallinen vahvike suojaamaan keppiä matkoilla sitä maahan nojatessa. Varsinainen vaellussauva se ei kuitenkaan siroutensa ja pituutensa vuoksi luultavasti ollut. Kädensijatkin olivat usein suoria kepin jatkeita, eivätkä siten kaikkein parhaimman muotoisia kävelykepin kädensijaksi.

Vuoden päivien yläpuolelle veistettiin sitten kiinteiden juhlapäivien symbolit. Riimusauvoissa on säilynyt joitakin symboleita jotka ovat selvästi ja varmasti esikristillistä alkuperää, ja niiden avulla voimme hahmottaa esikristillisen kalenterin tärkeimpiä päiviä. Suurin osa juhlapäivän symboleista sen sijaan on vielä nykyäänkin juhlittuja juhlia, tai nimipäivänä tähän päivään säilyneitä Katolisen kirkon pyhimysten päivien symboleita.

Nämä symbolit olivat samoja joita kansa näki kirkkomaalauksissa pyhimyksen kädessä — esine josta patsas tunnistettiin tietyksi pyhimykseksi. Kavonpiirteistähän pyhimyksiä ei voi juuri tunnistaa, koska heidän todellinen ulkonäkönsä eli lähinnä legendan varassa. Pyhimyksen tunnusesine oli siis varsin tärkeä, ja siihen liittyi myös pyhimyksen elin- tai kuolintapa, eli hänen tarinansa. Näin tämä esine tuli kuvittamaan riimusauvakalentereita ja muistuttamaan sen pyhäpäivän kirkkomessun aiheesta tai sen päivän muinaisesta tapahtumasta.

Riimusauvan kaivertajan taidosta riippuen kuviot ovat joko hyvin karkeasti veistettyjä tai erittäin osuvasti muotoiltuja kuvioita. Kauneimmat ovat todellisia aarteita.

KUURIIMUT

Mutta tässä oli vasta jokaisessa riimusauvassa esiintyvät peruskalenteritiedot. Hienoksi riimusauvat tekee se seikka että niissä esiintyy usein kuun 18,6-vuotinen kierto, eli se seikka miten Kuu n. 19 vuoden välein syntyy vuoden samoina päivinä. Viikonpäiväriimujen alapuolelle oli nimittäin useissa riimusauvoissa kaiverrettu kuun syntymän riimut, eli 19 eri merkkiä, joista yksi oli voimassa vuoden kerrallaan osoittaen sen päivän jolloin kuu syntyy taivaalla. Tämä järjestelmä pystyi ennustamaan kuun kierrot ja niihin sidotut pääsiäisen mukana liikkuvat juhlapyhät satojen vuosien ajan tuosta vain!

Näin siis suomalaisilla oli "tietokone" jolla he voivat aivan helposti katsoa jo varhain keskellä talvea milloin on kevätpäiväntasaus, sen jälkeinen täysikuu ja sitä seuraava sunnuntai, joka oli Katolisen kirkon tärkein ja suurin juhlapyhä. He osasivat laskea tästä 40 päivää taaksepäin ja määrittää paaston alkupäivän, laskiaisen, pääsiäisestä 40 päivää eteenpäin eli helatorstain, ja 50 päivää eli helluntain. Kaikki tärkeät kirkkopyhät ja niiden yhteydessä olevat markkinat olivat siis hyvissä ajoissa tiedossa, saatettiinpa ne laskea vuosiksi eteenpäinkin, ja suunnitella työt sen mukaan että ne ovat valmiita ennen pitkää markkina- ja kirkkomatkaa kunakin vuonna.

Riimusauvat otettiin siis mukaan kirkolla käytäessä, ja niiden avulla tehtäviä päätelmiä mietittiin varmasti yhdessä. Tästä kertoo mm. Upsalan viimeinen katolinen piispa, Olaus Magnus 1555 latinaksi julkaistussa "Pohjoisten kansojen historia" -teoksessaan. Se painettiin Roomassa, ja levisi tulevina vuosina Euroopan bestsellerinä kaikkialle sivistyneistön pariin — kertoihan se monen kirjan verran tarkkoja kuvauksia myyttisestä Pohjolasta ja sen asukkaista.

Kirkonmiestenkään matemaattiset taidot eivät vielä yltäneet määrittämään vuoden täysin tarkkaa pituutta, ja niinpä kreikkalaisen astronomin, Ateenasta kotoisin olevan Metonin v. 432 eaa määrittelemä Kuun 18,6 -vuotinen kierto ei ollut aivan tarkka, vaan vuosisatojen mittaan kuuriimut alkoivat olla pois paikaltaan heittäen lopulta n. 4 vrk.

Tästä johtuen kirkon käyttämät kuun vaiheet eivät enää keskiajalla vastanneet todellisia taivaallisia kuun kiertoja. Osassa riimusauvoista on nämä alkuperäiset kirkon käyttämät kuun syntymän paikat, osassa taas kuuriimut korjattiin vastaamaan taivaallisen kuun kiertoa. Kokenut riimusauvan käyttäjä osasi todennäköisesti helposti huomioida tämän ja käyttää samaa riimusauvaa sekä pääsiäisen määrittämiseen että "taivaallisen kuun" seuraamiseen.

KUUN MERKITYS TÖIDEN AJOITUKSESSA

Kansalle taivaalliset kuun kierrot olivat elintärkeitä monien töiden parhaan tekoajankohdan ollessa riippuvainen siitä kasvaako vai vä-

heneekö kuu. Siitä muistuttaa myös sanonta: "Odottaa kuin kuuta nousevaa!" (Kasvavaa kuuta kutsuttiin myös nousevaksi, sen jokailtaisen ilmestymisen ollessa aina edellistä iltaa korkeammalla.) Vasta toisen maailmansodan jälkeinen nopea teollistuminen sai tämän tiedon osittain jäämään pois käytöstä.

Kuu on ollut siis paitsi abstraktin ajankulun näyttäjä, konkreettinen merkki siitä onko luonnon kasvuvoimilla tuore vai kuiva jakso. Tuoreus vähitellen lisääntyy uuden kuun alusta ollen suurimmillaan ennen täyttä kuuta. Täyden kuun aikaan voiman suunta kääntyy, ja maanpäällinen kuivuminen ja maanalainen kasvu lähtevät vauhtiin, ollen suurimmillaan kuun viimeisellä neljänneksellä. Uuden kuun aikaan voiman suunta jälleen kääntyy.

Tämä luonnon vuorovesivoiman rytmi määritti eri töiden tekoajankohtia uskollisesti vuosisadasta vuosisataan. Sen mukaan käyttäytyivät myös kalat ja saaliseläimet. Kasvien kasvu seuraa tätä rytmiä, samoin kuin ilmakehän sääilmiöt. Vaikutus on selvä myös eläimissä ja ihmisissä, niin kuin monet lääkärit ja sairaanhoitajat, poliiseista ja asiakaspalvelijoista puhumattakaan, tietävät. Riimusauvan kuuriimut tekivät mahdolliseksi tämän rytmin seuraamisen ja ennustamisen vuosiksi eteenpäin.

KUURIIMUT JA SÄÄ

Kuun 19-vuotinen kierto tulee selvemmin esiin jos katsoo Kuuta taivaalla vuodesta toiseen. Talviset täysikuut kiipeävät 9 vuoden ajan joka vuosi vähän korkeammalle, jossa asemassaan ne olivat 2005 Suomenlahden tulviessa maalle, ja seuraavien 9 vuoden ajan keskitalven täysikuut ovat joka vuosi edellistä hiukan matalammalla.

Vastaavasti kesän täysikuut ovat kaikkein alimmillaan, tuskin taivaanrannan yläpuolella, samaan aikaan kuin talven täysikuut ovat korkeimmillaan. Kun talven täysikuut ovat matalimmillaan, ovat kesän täysikuut korkeimmillaan. Tämä rytmi selviää kelle tahansa joka vertaa esim. täyden kuun korkeutta joka heinäkuu muutaman vuoden ajan peräkkäisinä vuosina.

Tähtitiede tuntee tämän rytmin hyvin, se johtuu siitä että Kuun ratataso on n. 5 astetta kallellaan siihen tasoon nähden, jossa Maa kiertää Auringon ympäri. Kun nyt riimusauvassa jokaista vuotta vastaa yksi kuu-kirjain, saattoivat entisajan ihmiset nähdä suoraan että aina kun on esim. S-riimun vuosi, on talven täysikuu korkeimmillaan, vetää suurimmat matalapaineet tänne Suomen ylle, ja painaa Suomenlahden veden lahden pohjukkaa kohti saaden sen nousemaan maalle.

1500-luvun suomalaiset siis tiesivät sen saman kuin v. 2005 Helsingin Sanomissa haastateltu vanha mies, joka asuu Suomenlahden rannan kylässä Kaakkois-Suomessa. Hän sanoi että jo oli aikakin sen meren taas nousta, kun viimeksi vuonna 1987 ja sitä ennen 1969 se myöskin nousi maalle. Koska Kuun sykli on 18,6 vuotta, osuu talvisen täysikuun vaikutus vuoroin edelliselle tai seuraavalle vuodelle.

Riimusauvan avulla voitiin siis ennakoida myös sääilmiöiden toistuvia syklejä ja ennakolta varautua niihin. Vuosia oli helppo vertailla keskenään, koska niillä oli kullakin oma tunnuskirjaimensa, jolloin sää toistuisi suunnilleen samanlaisena, mikäli muita vaikuttavia tekijöitä ei tulisi sitä häiritsemään. Tämä helpotti elämää luonnon voimien armoilla, ja antoi mahdollisuuden suunnitteluun pitkällä tähtäimellä.

Nykytiede on selvittänyt vuorovesivoiman nostavan ja laskevan myös Maan kivistä kuorta — mannerlaattoja — vuorovesien tapaan, mutta toki pienemmissä määrin eli n. 30 cm ylös ja alas joka vuorokausi. Kun suhteuttaa kiviaineksen ja vesimassojen liikkuvuuden, voi päätellä miten tarkasti ilmakehä venyy Kuun suuntaan Maan pyöriessä itsensä ympäri, ja miettiä tämän vaikutusta säähän.

KYYNÄRÄKEPPI

Näistä upeista jo mainituista ominaisuuksista riimusauvassa ei tule loppua. Sitä käytettiin myös kyynärän mittana.

Ennen yhtenäistä "valtakunnan" kyynärää Suomen ja Ruotsin alueilla on ollut käytössä eripituisia kyynäröitä, ja 1500-luvulla mainitaan " vanhan kyynärän" lisäksi "uusi kyynärä", nykymitassa n.59 cm, joka säilyi Suomessakin 1900-luvulle asti.

Kyynärä oli riimusauvoihin merkattu kepin kärjestä alkaen kahvaa kohti, joko lovella tai naulalla. Kyynärä oli myös jaettu neljään osaan, kortteleihin, ja toisinaan vielä korttelitkin 6 tuumaan. Kaksi korttelia on jalka, ja kaksi jalkaa kyynärä. Kolme kyynärää on syli, ja

kaksi syltä on tanko. Tankomitalla mitattiin rakennusten seinien lisäksi myös sarkajakoa.

Kun oli kovalla työllä kaivertanut kalenterin merkit ja merkkipäivät, oli järkevää todistajan läsnäollessa merkata tuohon käsityön mestarinäytteeseen myöskin kyynärän pituus. Sitä loven tai naulan paikkaa olisi myöhemmin samassa kepissä mahdoton muuttaa niin ettei jäisi jälkeä. Näin ollen riimusauva oli suhteellisen luotettava kyynärän mitta tiiviissä yhteisöissä.

Riimusauvaa on voitu myös käyttää puntarina kiinnittämällä keskelle nahkanauhasta lenkki, ja merkitsemällä lenkin kiinnityskohta sekä tietyin välein muutama yleisin painomitta. Tämä tutkimus on vielä kesken, mutta Ruotsissa tutkituissa riimusauvoissa näin tiedetään tehdyn. Varsinaiset puntarit olivat tarkempia ja tarkoitukseensa huolellisesti valmistettuja. Mutta tutulla kalenteri- ja kyynäräkepilläkin on siis pystynyt taitava käyttäjä punnitsemaan.

MATEMAATTISTA HUVIA?

Osoituksena kansamme matemaattisista taidoista riimusauvassa oli lisäksi usein kahvaan merkittynä niin kutsuttu "pyhän Pietarin leikki". Tämä peli tai leikki on varmasti kiertänyt ympäri maapallon koska sitä tavataan lukuisina versioina eri maista ja eri aikakausilta. Se perustuukin yksinkertaiseen mutta nerokkaaseen matematiikkaan.

Tehdään esim. 30 kpl rasteja ja viivoja yhteen jonoon niin että ne näyttävät olevan satunnaisessa järjestyksessä, mutta ovat tarkasti määrättyjä. Sitten tarina menee näin (ystävien ja vihollisten tilalle on vaihdettu uudet ryhmät aikakauden ja kulttuurin tarpeen mukaan): Pyhä Pietari oli järvellä kalassa kun nousi myrsky. Veneen keventämiseksi tavaroita heitettiin yli laidan, mutta se ei auttanut. Olisi uhrattava ihmisiä. Pyhä Pietari asetti kaikki veneessä olevat miehet jonoon tai piiriin ja alkoi laskea. Joka yhdeksäs joutuisi hyppäämään yli laidan. Kuinka sattuikaan, joka yhdeksäs oli aina juutalainen, ja lopuksi jäljellä oli vain kristittyjä. Pietari ja kristityt miehet pelastuivat.

30 rastin ja viivan sijaan tämä leikki voidaan toteuttaa muunkin kokoiselle joukolle, jolloin tietysti pitää järjestää rastit ja viivat sen mukaan kuinka mones siitä halutaan aina laskea pois. Leikistä on siis useita versioita.

Mitä tämä matemaattinen leikki ja sen yleisyys riimusauvoissa kertoo kansamme lukutaidosta? Lukutaito on nimenomaan numeroiden ja LUKUjen taitoa. Osasimme siis luvut jo kauan sitten, ja meillä on ollut lukutaito niin kauan kuin kalenterinkäytön taitokin. Latinalaisten aakkosten kirjoitustaito taas tuli myöhemmin.

Kirjoitustaito-sanan alkuperä on myös riimusauvan tapaisissa esineissä: "kirjoittaa" merkitsi alunperin koristekuvioiden leikkaamista puuhun, ja niiden ompelemista kankaaseen. "Kirja" tarkoittaa alunperin kirjailtua tai koristeltua esinettä.

Riimusauvatutkimus jatkuu, ja saattaa tuoda lisää yllätyksiä kalenterinkäytön historiastamme. Muutamissa riimusauvoissa mm. on 19-kirjaiminen merkistö, joka ei esitä Futhark-riimuja, eikä mitään yleisesti tunnettua kirjainmerkistöä. Nämä tuntemattomat aakkoset esiintyvät toistuvasti aakkosjärjestyksessä, kuun kiertoja merkitsemässä. Ilman niiden aakkosjärjestyksen tuntemista kuun kiertoja ei voi tulkita, eikä niiden aakkosjärjestystä ole kirjoitettu läheskään jokaisen riimusauvan kahvaan muistisäännöksi. Näistä aakkosista esiintyy ruotsalaisten Futhark-riimujen tapaan muutamia hieman toisistaan eroavia versioita.

Riimusauvoja on museoissa ympäri Suomen, yhteensä alle 200 kpl. Osassa museoista ne ovat vitriinissä esillä joko vaihtuvassa tai pysyvässä näyttelyssä. Tällä hetkellä ainakin Satakunnan museossa Porissa, Maatalousmuseo SARKAssa ja Kansallismuseossa.

Anne Pöyhönen

Riimusauvojen kopioita ja Kuu-kirjaa voi ostaa osoitteesta: www.ylakuu.com

PYHÄ VUOHI — BAPHOMET

Vuohen otsassa olevan viisisakaraisen tähden ylin kärki on valon vertauskuva. Kädet muodostavat salaisen tiedon merkin; toinen osoittaa ylös valkoiseen kuuhun ja toinen alas mustaan. Tämä merkki ilmentää täydellistä armon ja oikeuden harmoniaa. Toinen vuohen käsistä on naisen ja toinen miehen kuten androgyyni [Heinrich] Khunrathilla, sillä hän edustaa niitä arvoja jotka meidän täytyi yhdistää vuohemme kanssa, koska hän on yksi ja sama vertauskuva. Tietoisuuden liekki, joka loimuaa sarvien välissä, on maailmankaikkeuden tasapainon maaginen valo, materian ylle kohonneen sielun kuva, kuten liekki, joka materiaan sidottuna loistaa sen yllä. Vuohen pää ilmentää syntisen kauhua, joka on yksin vastuussa aineellisista teoista, ja erikseen kärsittävä rangaistus; sillä sielu on luonteeltaan tunteeton ja voi kärsiä ainoastaan materialisoituessaan. Haaroissa oleva sauva on ikuisen elämän vertauskuva, keho on suomujen peitossa, kaaren yläpuolelta ne muuttuvat höyheniksi, jotka katoavat ylempänä. Rinnat edustavat ihmiskuntaa ja androgyynit käsivarret salaisten tieteiden sfinksiä.

KANSALLISUUS JA KIELI

KATSAUS SUOMEN KANSAN HENKISLUONTOISUUTEEN

JOHTAVIA PIIRTEITÄ

Meidän aikanamme yhä tarpeellisemmalta tuntuva kansainvälisyydenperiaate on jossakin merkityksessä niin sanotun kansallistunteen vastainen. Kansainvälisyydenhenki on itse asiassa sen kaukaisessa menneisyydessä tapahtuneen erehdyksen huomaamista, että eri kansallisuuksia on tarvinnut syntyä. Koska kansallisuushenki on sielullinen tunnelmakokoelma, on kansainvälisyyskin sellainen mutta laajemmassa merkityksessä. Jälkimmäinen suhteutuu edelliseen suunnilleen samoin kuin 100 1:een.

Eri kansallisuuksien synty perustuu siihen seikkaan, että ihmisen sieluelämä on vilkkaassa vuorovaikutuksessa hänen fyysilliseen ympäristöönsä. Mutta koska sielullinen ja fyysillinen aine ovat rakenteeltaan hyvin erilaiset, ei fyysillinen ympäristö voi välittäjittä vaikuttaa ihmisen sieluelämään. Itse sielumaailman kansallisuus vaikuttaa fyysillisen aineen välityksellä ihmisyksilön sieluelämään. Se herättää erilaiset tunteet ja synnyttää vähitellen alkeellisen puhekielen.

Ne sielumaailman kansalaiset, jotka ensimäisinä alkavat seurustella lapsi-Ihmisten kanssa, ovat n. s. luonnonhenget. Materialistit tietysti kieltävät niitten olemassaolon, vaikka heidän ikivanhat kansallisrunonsa tavallisesti juuri alkavat sanoilla, joista päättäen kansa on saanut näennäistä sivullista apua voidakseen tehdä jonkin yleiskatsauksen aistillisen elämän syntyyn.

Jokaisella eri kansallisuudella on omat alkusankarinsa. Tosin nämä jossakin kansallisessa runokokoelmassa esiintyvät joko ihmisille suopeina jumalaisolentoina tai varsinaisina „kuolevaisina" ihmisinä, mutta heidän tietojensa ylemmyys todistaa heidän olleen ihmisellisen tutkimuksenhalun alkuperän lähteitä lähempänä kuin ne ihmiset, jotka alkuaan omaksuivat heidät auktoriteeteikseen.

Sanotaanhan esim. Kalevalan ensimäisen runon alussa, mistä koko tämän runoteoksen sisältämät tiedot on saatu. Ne ovat kotoisin

Vyöltä vanhan Väinämöisen,
Alta ahjon Ilmarisen,
Päästä kalvan Kaukomielen,
Joukahaisen jousen tiestä,
Pohjan peltojen periltä,
Kalevalan kankahilta

Alottaessaan Odysseia-runokokoelmansa sanoo Homeeros:

„Andra moi ennepe, muusa, polytropon, hos mala polla plankhthee, epei Troiees hieron ptoliethron epersen".[123]

Virgilius sanoo Aeneidoksen ensimäisen kirjan alussa:

„Musa, mihi causas memora, quo numine laeso
quidve dolens regina deûm tot volvere casus
insignem pietate virum, tot adire labores,
impulerit."[124]

Sekä Kalevalan sankarit että kreikkalaisten ja roomalaisten muusat — runottaret ja yleensä tiedontuojat — olivat, sielulliselta puolelta katsoen, tiedonhaluisille ihmisille suopeita luonnonhenkiä.[125] Musiikki ja museo (kreikk. *μουσεῖον*) johtuvat *μουσα*-sanasta.

Vanhat kreikkalaiset tunsivat 9 eri muusaa. Ne olivat:

1. Kalliopee (roomalaisten Calliope), joka merkitsee „kaunisääninen". Nimeä käytettiin myös kauniilta kuuluvasta runosta. Tämä muusa oli kauniin runouden suosijatar.

2. Kleioo (room. Clio), s. o. kertoja. Tämä muusa oli historiansuosijatar.

3. Melpomenee oli leikillä, tanssilla ja laululla huvittaja. Tämä muusa suosi sekä traagillisia että lyyrillistä runoutta.

123 Kerro, „runotar", minulle miehestä, joka harhaili paljon hävitettyään Troian pyhän kaupungin.

124 Mainitse, „runotar", minulle, mistä loukkauksesta ja mitä surren jumalien kuningatar pakotti hurskaudesta kuuluisan miehen kärsimään niin monta onnettomuutta ja joutumaan niin moneen vaivaan.

125 Ovat myös voineet olla paljaita sielullisia aatteenkuvia.

4. Thaleia (room. Thalia) oli koomoidian eli ilverunouden- ja -laulunsuosijatar.

5. Eyterpee (room. Euterpe) oli huvirunoudensuosijatar.

6. Eratoo (room. Erato) oli lemmenrunouden- ja -laulujensuosijatar.

7. Uurania (room. Urania) oli tähtitieteensuosijatar.

8. Polyymnia (room. Polyhymnia) oli yleensä laulunlahjansuosijatar.

9. Terpsikhoree oli tanssinsuosijatar.

Kansallisuus on oikeastaan muutaman voimakkaan sieluyksilön ulospäisen laajennuksen ilmausta. Ei missään eri kieltä puhuvassa kansassa ole tunnettu „kansallisuus"-käsitettä ennenkun on jouduttu tapaamaan toisista maista kotoisin olevia vieraita kieliä puhuvia ihmisiä.

Kieli onkin eri kansallisuuksien raja-aita. Jos maapallon n.s. eri kansallisuudet puhuisivat jotakuinkin samallaiselta kuulostavaa kieltä, ei kukaan tietäisi mitään kansallisuusasiasta.

Niin sanottu kansainvälisyyskin on kehittynyt hitaasti siksi, mitä se on esim. nykyään, vaikka ei se nytkään tietysti ole mitään „yleistä veljeyttä". Jo vanhat kreikkalaiset olivat jonkinmoisissa kansainvälisissä suhteissa naapurikansoihinsa, etupäässä persialaisiin ja roomalaisiin. Molempia näitä kansoja kutsuivat he „barbaroi"-sanalla. Samoin olivat heistä „barbaroi" kaikki muut kansat. Vasta myöhemmin, kun kreikkalaista hienoutta — sivistystä — oli tullut Italiaankin, saivat roomalaiset „armon kreikkalaisten edessä", olematta enää barbareja. Mutta nyt käyttivät roomalaisetkin vuorostaan „barbari"-sanaa kaikista niistä ihmisistä, jotka eivät olleet roomalaisia eivätkä kreikkalaisia.

„Barbaros"-sanalla oli huono kaiku. Nähtävästi on se alkuaan syntynyt siten, että kreikkalaiset matkivat vieraskielisten ihmisten puhetta, jossa olivat kuulevinaan „barbaros"-sanaan vivahtavaa. Vanhassa kreikassa ei ole mitään juurisanaa, josta sen voisi johtaa. Mutta siitä päättäen, että kreikkalainen murhenäytelmienkirjottaja Aiskhylos käyttää „karbanos"-sanaa „barbaroksen" asemasta, on kysymys jostakin karkeatekoisesta. Hän näet sanoo „karbana audaan", s.o. puhua vierasta kieltä. Koska Xenofoon käyttää „karbatinee"-sanaa raa'asta nahasta tehdyistä jalkineista puhuessaan, niin vahvistaa

tämäkin seikka sitä edellytystä, että „karbanos" ja „barbaros" ovat saman sanan toisintoja.

Roomalaisten kielessä taas voi „barbaruksen" olettaa johtuvan „barba"-sanasta, joka merkitsee „parta". Mikäli tuuheata leukapartaa pidetään oikein hienon sivistyksen vastaisena, sikäli voi olettaa „barbarus"-sanan olleen „barbaticus" (parrakas)-sanan sukua. Filosofeja kutsuttiinkin vanhassa Italiassa „barbatici", s. o. parrakkaiksi, koska he aina pitivät partaa, välittämättä sivistyksen ja muuttuvaisen kuosin oikuista.

Voisi myös olettaa kreikkalaisten saaneen „barbaros"-sanansa roomalaisilta, joten „barbari" siis olisi parrakas ja sellaisenaan „raakalainen" parrattomiin verrattuna.

Sekin seikka, että n.s. keskiaikana käytettiin yksinomaan latinaa kaikenmoisena kirjallisena kielenä länsimaissa, näyttää osaltaan, kuinka suuri merkitys kielellä on nuorisieluisten ihmisten sieluelämässä. Rooman paavi ei vielä tänä päivänäkään uskalla kirjottaa muuta kieltä paitsi latinaa. Minä vaan soisin, että kreikalle annettaisiin etusija, koska se oikeastaan on latinan elatusäiti.

Koska kansallisuus ja kieli ovat kaksi toisestaan erottamatonta asiaa, täytyy niillä olla jokin yhteinen alkuperä. Tässä kirjassa koetetaan etsiä sitä kuultavan — tietysti „mykkään" kirjaan nähden kirjotettavan ja painettavan — kielen sielullisen rakenteen eri aineksia tutkimalla.

„ÄIDINKIELEN" MERKITYS

Siinä tapauksessa, että äiti voi ja haluaa itse hoitaa kasvavaa lastaan, oppii tämä puhumaan äidinkieltä. Koska isä ei välittömästi hoida lasta, ei tämä voi oppia häneltä puhettakaan samassa määrässä, missä äidiltä.

Nykyään on kuitenkin tapauksia, joissa kasvava lapsi oppii puhumaan kahta, kolmea kieltä samaan aikaan. Jos naapurit puhuvat kotonaan muuta kieltä, ja jos lapsi saa seurustella näitten lasten kanssa, oppii hän oman äidinkielensä yhteydessä muitakin kieliä. Sellaisia lapsia on nykyään kaikkien sivistysmaitten kaupungeissa.

Jos lapsi saa nauttia kouluopetusta muulla paitsi äidinkielellään, tehdään hänestä sielullisesti eräänlainen kaksoisolento. Hänen täytyy kotonaan lukea läksynsä koulukielellä ja koulussa vastata opettajien kysymyksiin sillä, mutta hän *puhuu* kotonaan äidinkieltään. Esim. Suomessa on koulua käyvän nuorison kohtalo vuosisatoina ollut tällainen. Näennäinen syy oli suomalaisen kansallishengen heräämättömyys. Mutta asiallinen syy oli toinen. Mikä se oli? Tähän kysymykseen vastaaminen vie n.s. metafysikan alalle, jossa ainoastaan „subjektiivisuus" eli itsepätevyys on määrääjänä.

Miksi ovat maapallon muutamat kansallisuudet siinä näennäisesti kiusallisessa asemassa, että eivät niitten lapset ja nuoriso voi saada koti- eli äidinkielistä kouluopetusta? Siksi, että ne kärsivät karman lain jotakin tasotuksen muotoa. Ne ovat menneissä ruumistuksissaan eri kansana tehneet sitä, mitä niille nyt tehdään. Ne ovat estäneet niitten entisessä synnyinmaassa asuvien muunkielisten kansallisuuksien antamasta näitten lapsille äidinkielistä opetusta. Kun esim. Oliver Cromwellin aikana Englannissa fyysillisessä ruumiissa eläneet vallanpitäjät tuonnempana palaavat fyysilliselle tasolle, odottaa heitä ikävä kohtalo. He syntyvät johonkin pieneen kansaan, joka on isomman vallanalainen, ja heidän täytyy saada n.s. julkista opetusta muulla paitsi äidinkielellään siitä syystä, että he kielsivät irlantilaisten kuolemanrangastuksen uhalla käyttämästä näitten omaa kieltä.

Silloinen irlanninkieli oli kotoisin vanhasta kelttiläisten kielestä ja paljoa kansallisempaa kuin englanti, joka on saanut enimmät kielelliset aineksensa ranskan kautta latinasta.

Kysymykseen, onko kansansielu, jonka sielullisfyysilliset edustajat — ihmiset — eivät saa äidinkielelleen tunnustusta omassa synnyinmaassaan, liian nuori vai vanha, voi yhtä asiallisesti vastata kahdella tavalla. Jokin kansa voi olla sielullisia „oikeuksia" vailla yhtä hyvin nuoruutensa kuin vanhuutensakin tähden. Edellisessä tapauksessa ei se ole vielä *voinut* hankkia niitä sielullisilla keinoilla, jälkimmäisessä ei se välitä niitten suojelemisesta, koska ne ovat siitä ala-arvoinen asia. 4 tai 5 vuoden ikäinen lapsi ja 90 vuoden ikäinen vanhus ovat jokseenkin sama asia sielullisen arvonmittaustyön kannalta.

Esim. Afrikassa on nykyään monta kansaa, joitten äidinkielelle eivät Euroopan sivistyskansat vielä anna mitään tunnustusta. Korkeintaan lähetyssaarnaajat opettelevat noita kieliä voidakseen „sielunpelastustyön" nimellä edistää oman synnyinmaansa aineellisia pyyteitä.

Näitten kansojen joukkosielu on nuori, osaamatta vielä vaatia paljoa fyysillisellä tasolla.

Intian kansa on monessa suhteessa sielullisia „oikeuksia" vailla vanhuutensa tähden. Se ei paljoa välitä sielullisista asioista, koska se länsimaisten kansojen osaa jo kaukaisessa menneisyydessä näytellessään on imenyt paljon kokemusta sielullisista aherruksista.

Jonkin kansan äidinkieleen voi tuntuvasti vaikuttaa sekin seikka, että sen keskuuteen syntyy joko nuoremman tai vanhemman kansansielun alamaisina ennen olleita sieluyksilöjä. Siinäkin tapauksessa, että jonkin kansan kieli on ennen mainitusta karmallisesta syystä sortotilassa, vaatii sen uudelleen elvyttäminen muutamien, sielullisesti etualalla olevien yksilöjen työtä. Jos nuoren kansan keskuuteen siirtyy vanhoja kirjailijasieluja, joista ainakin muutama on filosofi, alkaa sen kieli pian saada tunnustusta „sivistyneissä" naapurimaissa. Mutta jos samallaisia sieluja syntyy vanhan kansan keskuuteen, saavat he vaan aikaan pienen, paikallisen innostuksen, joka lakkaa pian, koska sielulliseen elämään kyllästynyt kansa ei voi pitää sitä tunteillaan vireillä.

Äidinkieli on ihmiskunnan tässä viidennessä juurirodussa sielullisesti sama asia, mikä yhteinen ajatuskieli on kuudennen juurirodun lopulla ja koko seitsemännessä. Mitä sitten merkitsee n. s. äidinkieli materialistiselta kielitieteeltä peitetyssä tarkotuksessa? Se merkitsee viiden aistimen kautta tulleitten havaintojen yhdistämistä samaksi kokonaisuudeksi. Äidinkieleen on kätketty eräs magillinen voima, joka on se, että ihminen *ainoastaan* sillä voi mahdollisimman tyhjentävästi sekä suullisena että painettuna sanana ilmentää sielullishenkistä olemustaan ympäristönsä havaittavaksi. Sanan tarkimmassa merkityksessä on saman ihmisen samana fyysillisenä ikäkautena mahdoton oppia useampaa kuin yhden kielen. Hän voi kyllä sekä puheessa että kirjotuksessa käyttää useitakin kieliä, mutta asiallisesti ei hän voi lausua eikä kirjottaa sanottavaansa useammalla kuin yhdellä kielellä sentähden, että hän on vaan yhden kerran syntynytkin samaan fyysilliseen ruumiiseensa.

En ole vielä tavannut sellaista ihmistä, joka osaisi edes kahta kieltä yhtä hyvin, monesta puhumattakaan. En ole myöskään vielä tavannut henkilöä, joka „ajattelisi" — kuten sanotaan — esim. sillä kielellä, jolla hän on nauttinut kouluopetusta, jos ei se ole samalla hänen äidinkielensä. Minuun on tehnyt suorastaan naurettavan vaikutuksen esim. se seikka, että henkilö, joka puhuu ja kirjottaa suomea ainakin „välttävästi", ja joka on nauttinut suomenkielistä kouluopetustakin, käyttää ruotsia heti, kun alkaa itsekseen laskea. Miksi ei hän laske suomeksi omissa oloissaan? Sentähden, että hänen täytyy silloin sukeltautua omaan kielielementtiinsä, äidinkieleensä. Jos kaksi „suomalaisen koulun" käynyttä henkilöä, joitten äidinkieli on ruotsi, sanoo toiselleen jotakin, minkä ei lasketa kuuluvan sivullisille, paikalla oleville suomalaisille, niin he käyttävät äidinkieltään. Olen muodon vuoksi usein kysynyt itseltäni, miksi kaksi mainitunlaista henkilöä esim. minun läsnä ollessani tekee noin, vaikka he tietävät minun ymmärtävän heidän ruotsiksi käyvän puheensa yhtä hyvin kuin suomeksikin. Mutta asiallisesti en ole enää pitkiin aikoihin tuota kysymystä tehnyt, koska tiedän äidinkielen merkityksen. Minähän teen itsekin samalla tavalla. Jos olen. tilapäisesti tekemisissä esim. kahden henkilön kanssa, joille puhun ruotsia, koska tiedän heidän osaavan suomea huonommin, niin lasken itsekseni suomeksi esim. rahaa. Summan laskettuani sanon näille henkilöille, että heidän sopii itse laskea se uudelleen, jos annan sen heille.

Mistä syystä minä lasken suomeksi, vaikka muuten puhun näille henkilöille ruotsia? Osaan näet mielestäni laskea ruotsiksi aivan yhtä hyvin kuin suomeksikin, vieläpä paremmin kuin sellainen ruotsalaissyntyinen, joka ei pidä tarkkaa huolta äidinkielestään. Syy on juuri se, että minä omassa vapaudessani puhun ja ajattelen suomeksi, koska se on äidinkieleni. Mutta jos asianomaiset henkilöt sanovat, että eivät he tahdo laskea rahoja uudelleen vaan tyytyvät minun laskemiseeni, niin minä lasken verkalleen ruotsiksi. Silloin asetun *heidän* kannalleen.

Äidinkielellä on niin suuri sielullinen vaikutus ihmiseen, että hän on omaa sielullista itseään ainoastaan sitä käyttäessään. Muilla kielillä esiintyminen on hänestä vaan jonkinmoinen välttämätön paha tai ammattihengenluontoinen, ulospäinen tehtävä.

Henkilöt, jotka jotakin muuta kieltä puhuessaan koettavat salata äidinkielensä, sen tullessa kysymykseen, tai jotka yrittävät sen kokonaan unohtaa, tekevät eräänlaisen sielullisen itsemurhan. Sukulaisuudensiteistä ei voi vapautua sielullisia keinoja käyttämällä. Vapautus on hankittava henkisellä tavalla.

Äidinkieli on ihmisen koko sielullisen itsen liikuntoväline ja ulospäinen ilmaus.

PUHTAAT JA JÄTTEISTÄ RAKENNETUT KIELET

Jos n.s. psykometrian tuntija seisoo rakennuksen vieressä, jonka aineksiksi on käytetty osaksi vanhojen rakennusten osia, osaksi ihan uusia raaka-aineita, niin avautuu hänen sielunsilmiensä eteen kirjava näyttämö. Hän näkee niitä menneisyyden tapahtumia, jotka ovat olleet noitten vanhoista rakennuksista kotoisin olevien ainesten yhteydessä. Näissä on jonkinmoista sielullista tartuntaa, joka on siirtynyt tähän uuteenkin rakennukseen.

Sama on niitten kielien laita, jotka on rakennettu n.s. kuolleitten kielien pirstaleista. Niissä on määrätynlaisia sielullisia tartunnanaineksia.

Tietysti ei mikään ihmisten puhuma kieli ole „puhdas" eli alkuperäinen siinä merkityksessä, että se ei olisi muitten kielien joko läheisempää tai kaukaisempaa sukua. Mutta kielien välinen sukulaisuus ei ole ollenkaan sama asia, mikä „kuolleitten" kielien jälkeläisyys. „Elävät" sukulaiskielet säilyttävät luovan elonvoimansa, mutta ne kielet, jotka sisältävät kuolleitten aineksia, ovat jossakin merkityksessä sairaita.

Tämä väite tuntunee monesta lukijasta aivan asiattomalta, vieläpä, huonossa merkityksessä, „keksityltäkin". Mutta tutkitaanpa vähän mainitunlaista kielellistä sairautta.

Mitä on ihmisten tavallinen sairaus? Se on heidän sieluruumiinsa kautta — heidän ollessa asiasta päivätajunnassaan tietämättömiä — kiinteään ruumiiseen siirtyneiden vierasten ainesten kokoelma. Sairas ihminen on „passiivinen", odottaen apua muilta. Hän kulettaa mukanaan sairautensa synnyttäneitä aineksia, tietämättä, mitä ne ovat, ja osaamatta siis eritellä niitä. Hän *tuntee* sairautensa mutta ei voi tehdä sitä ajatuksensa esineeksi.

Kielellisen sairauden perille pääsee „kielilääkäri" siten, että hän kysyy jotakin „sairasta" kieltä puhuvalta, ihan „sivistymättömältä" henkilöltä esim. jonkin asianomaisessa kielessä käytettävän laadunsanan asiallista merkitystä, laadunsanan, jota ei ole johdettu mistään siinä kielessä esiintyvästä nimensanasta. Jos kysyy minkäläiseltä suomalaiselta „moukalta" tahansa, mitä merkitsee esim. „veljellinen"-sana ja mistä se johtuu, niin hän osaa antaa aivan asiallisen vastauksen. Hän tietää „veljellisen" johtuvan „veljestä". Mutta ihan toinen on asianlaita, jos esim. latinaa tuntemattomalta ranskalaiselta kysyy, mistä „fraternel"-laadunsana johtuu. Hän kyllä tietää sen olevan „frère" (veli)-sanan sukua mutta ei osaa selittää, miksi „nel" on liitetty hänelle aivan vieraaseen „frater"-sanaan. Jos „veljellinen" olisi ranskassa „frèrenel", niin hän osaisi selittää tämän laadunsanan johtuvan „frèrestä" yhtä hyvin kuin suomalainen „veljellisen" „veljestä". Mutta ranskassa ei ole „frèrenel"-sanaa. Kun „frèrestä" on johdettava laadunsanana, on palattava puhtaaseen latinaiseen „frater" (veli)-sanaan ja vasta sen loppuun liitettävä „nel", „nelle", „nellement". Sama on „sisarellisen", „isällisen" ja „äidillisen" laita. „Sisarellisen" tulisi olla „soeurnel(lle)", „isällisen" „pèrenel(lle)", „äidillisen" „mèrenel(lle)", mutta nyt ovatkin ne ranskassa „sororal(le)", „paternel(lle)", „maternel(lle)". Näitä laadunsanoja johdettaessa on samaten palattava puhtaihin latinaisiin „soror" (sisar)-, „pater" (isä)- ja „mater" (äiti)- nimensanoihin. Mutta latinaa tuntematon ranskalainen ei ollenkaan tiedä, miksi niin on tehtävä. Sentähden joutuisi hän aivan ymmälle, jos hiemankin ajattelisi esim. veljeltään saamansa kirjeen lopussa olevia sanoja:

„Avec amour fraternel, ton frère Jules."[126]

Mutta eipä ranskalainen voi muodostaa omasta „veli"-sanastaan „veljeyttäkään" vaan hänen on taas palattava latinaiseen „frater"-sanaan ja sanottava „fraternité" (lat. „fraternitas"). Samoin täytyy hänen sanoa „sororité" (sisarellisuus), „paternité" (isällisyys), „maternité" (äidillisyys).

„Kivi" on ranskassa „pierre". Mutta jos ranskalainen puhuu kivittämisestä kuolijaaksi, niin sanoo hän „lapider" (lat. lapidare). Vasta mukailua käyttämällä voi hän omalla kielellään sanoa esim. „tuer aux pierres" (tappaa kivillä). Pahaksi onneksi on „pierre" johdettu kreikasta (petros, petra) eikä latinasta (lapis), joten „lapider"-teonsanan vastaamisen „tuer aux pierres"-mukailun täytyy tuntua varsin oudolta.

"Mies" on ranskassa „homme", mutta „miehekäs" on jo „viril".

„Aurinko" on ranskassa „soleil", mutta esim. „aurinkokunta" on jo „système solaire" (siis kreikkalaislatinainen „systeema solare").

Tämänluontoisia esimerkkejä voisi poimia lukuisia. Mutta nämäkin jo näyttävät, että samaa ranskalaista sanaa ei voi pitkälle käyttää, vaan että on turvauduttava alkuperäiseen latinaan. „Frère"-sanasta esim. ei voi johtaa kerrassaan mitään.

126 Veljellisellä rakkaudella veljesi Julius.

Sellainen kieli, joka ei sovellu sananjohto-oppiin, ei ole „terve". Kuitenkin on ranska korotettu nykyajan suurhienoston kieleksi. Sen alituinen sivultapäin tarvitsevaisuus ja suurhienoston elämä ovatkin läheiset sielulliset sukulaiset.

Englanninkielen laita on vähän toisellainen. Siinä ei tarvitse latinaa tuntemattoman joutua ihan tuntemattomalle alalle johtaessaan jostakin nimensanasta teonsanaa. Englannissa käytetään esim. „fraternity"-sanaa rinnan oman „brotherhood" (veljeys)-sanan kanssa. Kun englantilainen muodostaa edellisestä laadunsanan, ei hänen tarvitse — yleisestä kielellisestä tottumuksesta — palata mihinkään uuteen kantasanaan, mutta hänellä on taas se „kiusa", että hänen täytyy liittää latinaiseen „frater"-sanaan epäenglantilainen johtopääte, joka on „nal". Hän sanoo siis „fraternal" (veljellinen). Muuten ei tämä „nal"-johdake ole latinaa vaan ranskan „nel". „Veljellinen" on latinassa „fraternus, -a, -um".

Muuten ei englanti ole latinasta läheskään yhtä riippuva kuin ranska. Edellisessä käytetään tuhansia latinasta lainattuja sanoja, jotka aivan hyvin voitaisiin korvata kotimaisilla, kuten ruotsissakin on laita.

Esim. latinasta lainattu „verity" (veritas) on aivan sama, mikä kotimainen „truth" (totuus). „Liberty" on „freedom".

Mutta latinaa tuntematon englantilainen ei voi tietää, miksi muutamissa laadunsanoissa on puhdas latinainen kieltoaluke, toisissa taas anglosaksinen. Sanotaan ja kirjotetaan esim. „uncivil", „unstable", vaikka latinassa on „incivilis" „instabilis". Toisaalta sanotaan ja kirjotetaan esim. „inadequate", „independent", vaikka nämä laadunsanat ovat yhtä latinanluontoisia kuin edellisetkin.

Mitä tietää latinaa tuntematon ihminen „complex"-sanan synnystä? Ei hän tiedä, että se on yhdistetty „con"- ja „plectere"- sanasta, merkiten „punoa kokoon", „palmikoida". Sama on „circumstance"-sanan laita. Ei englannissa ole mitään „circum"- enempää kuin „stare"-sanaakaan. Tottumuksesta englantilainen vaan tietää „circumstance-sanan merkitsevän „asianhaarat", „olosuhteet", mutta hän ei voi ollenkaan ryhtyä erittelemään mainittua sanaa, joka on latinassa „ciscumstantia", ollen yhdistetty „circum" (ympäri, ympärillä)- ja „stare" (seisoa)-sanasta. Latinassa on siis „circumstantia" itsestään selvä. Se, mikä on ihmisen ympärillä, tekee hänet riippuvaksi.

„Immortal" (kuolematon) ja „mortal- (kuolevainen) ovat laadunsanoja, joissa piilevästä nimensanasta ei latinaa tuntematon englantilainen tiedä mitään.

Englantilainen puhuu ja kirjottaa siis paljaasta tottumuksesta, tietämättä, mitä hän tekee. Hän käyskentelee roomalaisten kielen sorakummulla, tietämättä, missä hän on. Hän saa olla varsin sivistynyt ja oppinut omalla kielellään, mutta jos ei hän tunne latinaa, ei hän tiedä, mitä puhuu ja kirjottaa.

Kaikki nykyiset romaniset ja suureksi osaksi germanisetkin kansat seisovat vanhojen roomalaisten kielen sorakummulla.

Noilla kansoilla ei siis olekaan omaa *kielitiedettä* ollenkaan siinä merkityksessä, missä suomensukuisilla, slaavilaisilla ja kaukaisen idän kansoilla. Sentähden ei niitten kielenkäyttö ole sieluelämään samassa suhteessa, missä puhdaskielisten kansojen. En tiedä sanoa, ovatko lainakieliset kansat paremmassa vai huonommassa asemassa kuin omankieliset. Sen verran luulen tietäväni, että edellisten kielet edustavat jokapäiväisen elämän vaistomaisia tarpeita enemmän kuin jälkimmäisten. Lainakielinen kansa ei voi etsiä kielensä juurisanojen takaa mitään sielullisia vaikuttimia sentähden, että sen kielessä ei *ole* mitään sen omia juurisanoja.

Eipä puhtaasti romanisten kansojen kielessä ole edes omaa sanaa, joka vastaisi „kansaa" enempää kuin suureksi osaksi romanisen englantilaisenkaan kansan. Latinan „populus"-sanasta ne kaikki johtavat „kansansa". Sentähden ei niillä ole omaa „kansainvälinen"-sanaakaan. Se on latinan „internationalis" lavalla tai toisella vähän typistettynä. Kuinka terveiltä tuntuvatkaan esim. suomalainen *kansainvälinen* ja venäläinen *medsdunarodnyi!*

Minua on jo kauan ihmetyttänyt se seikka, että niin sivistyneeksi kehutun Ruotsin kansallishenki ei ole vieläkään herännyt puhdistamaan sen maan kieltä vieraista aineksista. Nykyinen ruotsi on todella Augiaksen talli siihen sotkettuihin romanisiin kielenaineksiin nähden. Ruotsissa tarvittaisiin vaan kymmenkunta voimakasta kansallishenkistä kirjailijaa, ja sen kieli olisi 50 vuoden kuluttua aivan toisennäköinen.

Moni väittää kielessä olevien lainasanojen helpottavan kansainvälisessä liikenteessä tarvittavaa toisten ymmärtämistä. Mutta jos mielitään luoda kansainvälistä, kuultavaa ja kirjotettavaa kieltä, ei

semmoista luomistyötä ole tehtävä ainoastaan harvojen kielten kustannuksella. Kansainväliseen kieleen — jos semmoista mielii pitää mahdollisena — olisi noukittava sanoja maapallon kaikkien kansojen kielistä niitten väkiluvun mukaan. Siinä tapauksessa saataisiin aikaan asiallinen tasapaino. Nykyinen keinotekoinen esperanto ei yksipuolisuutensa tähden kelpaa kansainväliseksi kieleksi edes kauppamarkkinoilla.

Tietysti karmalliset ja — materialismin kannalta — historialliset syyt ovat estäneet muutamat kansat saamasta luoda ja kehittää omaa verrattain puhdasta kieltä. Mikä nykyinen kansa tahansa voi tulevaisuudessa joutua saman kohtalon alaiseksi. Kuitenkin tuntuu minusta nykyään siltä, että huomattava henkinen elämä voi pelastaa kansan kielen siitä kohtalosta, mikä on tullut esim. ranskalaisten ja englantilaisten osaksi. Katsotaanpa vaan Kreikan kohtaloa. Se — ainakin osittain — oli kauan roomalaisena voittomaana. Kansainvaelluksen tulva teki sielläkin suuria muutoksia. Vuonna 1205 tehtiin Akhaian maakunnasta frankkilainen herttuakunta. 1453 vallottivat turkkilaiset sen pitäen sitä hallussaan 375 vuotta, kunnes Kreikan 1828 onnistui taas päästä itsenäiseksi.

Kreikka, jos mikään muu maa, on siis saanut olla vierasten kansojen jaloissa. Mutta mikä on sen kielen laita? Nykyinen kreikka painettuna sanana on vieläkin melkein puhdasta vanhojen helleenien kieltä. Muukalaisuuden vaikutus siihen on siksi vähäinen, että se rajottuu ainoastaan kuuluvaan eikä kirjotettuun ja painettuun kieleen. Kreikka on ihmeellinen maa siinä suhteessa, että sen kieleen ei ole mikään vieras kansa voinut koskea. Roomalaiset pitivät Ranskaa eli entistä Galliaa vallassaan noin 400 vuotta, siis vähää kauemmin kuin turkkilaiset Kreikkaa, mutta tämä aika riitti kokonaan hävittämään frankkilaisten kielen. Englanti on ollut paljoa vähemmässä määrässä roomalaisten vaikutuksen alaisena, mutta sittenkin kantaa sen kieli roomalaista leimaa.

Mikä voima sitten on suojellut kreikankieltä? Sen vertaistaan hakeva henkinen elämä. Kreikka on jo hämärässä muinaisuudessa ollut *filosofian kotimaa.* Pythagoras, Anaxagoras, Sookratees, Platoon, Aristotelees ja vanhan maailman suurin julkinen puhuja Deemosthenees, lukuisista muista puhumattakaan, ovat rakentaneet henkisen panssarin kreikankielen ympärille. Deemosthenees puhujana ja Xenofoon kirjailijana ovat pitäneet huolta siitä, että filosofian hengessä käytetty kieli on saanut pysyväisen muodon niissäkin piireissä, joissa ei tiedetty mitään filosofiasta. Edellinen on kaiuttanut kieltä puheissa, jälkimmäinen esittänyt sitä nähtävässä muodossa. Kumpikin on ollut Kreikan suurin kielellinen mestari alallaan. Roomalainen Cicerokin sanoo vielä kirjotuksissaan, että Xenofoonin kieli on makeata kuin hunaja. Makedonian kuningas Filippos II pelkäsi kaikkein enimmin Deemostheneeksen kieltä, sillä sen vaikutus oli kuvaamaton.

Sieluelämän kautta toimineet, valtaavat henkiset voimat ovat suojelleet vanhojen helleenien kieltä.

Roomalaisten kieli on aikoja sitten „kuollut" eli lakannut olemasta kansan puhekielenä, mutta helleenien kieli on jäänyt „maailman patsaaksi", aivan kuin Egyptin pyramiidit.

Jos ne nykyiset kansat, joilla onneksi on *oma* kielensä, tahtoisivat sen uhittelevan „ajan hammasta", niin olisi niitten suosittava henkisiä filosofeja. Ainoastaan nämä voivat panssaroida kielen.

Kreikan historia näyttää, kuinka vähäinen merkitys on kansan n.s. valtiollisella itsenäisyydellä, jos se vaan osaa säilyttää kielensä. Kielen sopii kyllä muuttua mutta ainoastaan sen omasta, sisäisestä voimasta. Ulkoapäin haalitut ainekset vievät sen perikatoon. Mutta luova oma voima on ainoastaan siinä kielessä, jonka sanat saavat väreillä henkisen filosofian palveluksessa.

SUOMENKIELEN HENKINEN LUONTO

Jos minua kehotettaisiin antamaan jokin yleislausunto Suomen kansasta, niin sanoisin, että en tunne sitä paremmin kuin muitakaan kansoja. Minun nykyisen vakaumukseni mukaan ei kukaan voi antaa koko kansasta minkäänmoisia yleissummanluontoista arvostelua, koska yksi ainoa yksilo on tekemisissä ainoastaan muutaman muun yksilön kanssa.

Jos esim. minä voisin sanoa jotakin Suomen kansan luonteesta, niin olisi minun tarvinnut saada seurustella vaikkapa vaan viikonpäivät kansamme ainakin täysikasvuisten yksilöjen enemmistön kanssa, seikka, joka on suoranainen mahdottomuus. Sentähden en voi antaakaan mitään tunnustusta n. s. etnografialle, mikäli se koskee koko kansan sieluelämän arvostelemista muutamiin yksilöihin kohdistet-

tavalla tutkimuksella tai kansanryhmien ulospäisiin tapoihin huomiota kiinnittämällä. Sensijaan on minusta kansan kieli se väline, jolla voi tutkia sen sielu- ja osaksi henkielämääkin.

Koska kieli merkitsee kansan sieluelämässä suhteellisesti samaa asiaa, mitä vesi elävässä ruumiissa, niin voi sen kokoamusta tutkimalla suunnilleen päättää, minkälainen jonkin kansan sisäinen elämä on.

Kädestälukijat ja pääkallonmuodontutkijat sanovat tietävänsä jotakin asianomaisen tutkittavan luonteesta. Sama on käsialantuntijain laita. Minä luulen osaavani sanoa jotakin koko kansasta sen kieltä tutkimalla.

Nyt on minulla Suomen kansasta ainakin toistaiseksi se vakaumus, että sen sieluelämä on henkisyyttä lähempänä kuin monen muun kansan. Joku voisi huomauttaa: „Jokainen omastaan pitää." Mutta minä huomautan sellaisen mahdollisuuden varalta, että en esim. lapsenakaan pitänyt kotiseutuni kielimurteesta, vaikka en ollut vielä parempaa kuullutkaan. Kun vertasin sitä kirjakieleen, oli se minusta varsin kehnoa. Myös voin huomauttaa, että en pidä kansani monenmoisista tavoista, kuten utelijaisuudesta, kortinpeluusta, juopottelusta ja käräjänkäynnistä, puhumaltakaan käsikähmätappeluista. Soisin sen olevan sivultakatsojana tällaisiin tarpeihin nähden. Sittenkin sanoo vakaumukseni, että suomalaisten karkean sielullisen pinnan alla on melkoinen määrä henkisyyttä.

Olen usein kuullut väitettävän Suomen kansaa „uskonnolliseksi", mutta minun uskontokäsitykseni kieltää minut pitämästä tätä väitettä pätevänä. „Sielunpelastusta" etsivät muittenkin maitten kansat. Olen ollut monessa maassa ja nähnyt kirkot ja muut hartaudenharjotushuoneet täynnä väkeä.

Mutta Suomen kansassa piilee henkisyyttä sen kielestä päättäen. Suomenkielen teonsanat eli verbit ovat rakenteeltaan sellaisia, että niistä kuvastuu henkisen elämän katkeamattomuus. Suomenkielessä ei ole alkuaan ollut yhdistettyjä teonsanoja. Ruotsalaisuuden vaikutuksesta on niitä koetettu tehdä mutta huonolla menestyksellä. Minä en tunnusta suomalaiseksi esim. „vastaanottaa"- teonsanaa" enkä käytä sitä. Sanon „ottaa vastaan". Vasta siinä tapauksessa, että „vastaan" ja „ottaa" liitetään johonkin nimensanan, muodostaen sen kanssa saman käsitteen, sanon ja kirjotan esim. „vastaanottohuone".

Yhdistämättömät teonsanat viittaavat siihen tulevaisuuteen, missä niillä toimeen tuleva kansa, tuntee sivullista apua tarvitsematoman henkiminuutensa pikemmin kuin yhdistettyjä teonsanoja tarvitsevat kansat.

Verrataanpa esim. samansisällyksistä ruotsalaista ja suomalaista lausetta toisiinsa. „Befälhavarens skicklighet omintetgjorde fiendens planer", sanoo ruotsalainen. „Päällikön taitavuus teki tyhjiksi vihollisen suunnitelmat", sanoo suomalainen. Ei tavallinen kielentuntija huomaa tässä suomalaisessa lauseessa mitään „henkisyyteen" vivahtavaa. Mutta jos sanotaan „tyhjiksi teki" j.n.e., niin huomaa, että ruotsalainen ei voi seurata tätä järjestystä. „Omintetgjorde" j.n.e. ei ole enää mitään ruotsia väittävän päälauseen alussa. Vasta sivulauseen voi sillä teonsanalla alottaa. Mutta ainakin imperatiiviissa, sekä myöntävässä että kieltävässä, täytyy ruotsalaisen jo koskea tähän teonsanaan niin, että hän purkaa sen kolme yhdysosaa. „Gör om intet", „gör icke om intet", sanotaan imperatiivissa.[127]

Ruotsalainen yhdistetty teonsana menee siis rikki toisinaan, mutta suomalainen pysyy aina eheänä.

Siirrytään sitten n.s. frekventtatiiviverbeihin, s. o. sellaisiin teonsanoihin, jotka osottavat teon toistumista. „Laulaa, laulelee, lauleskelee", sanoo suomalainen. Ruotsalainen ei voi käyttää yhtä ainoata sanaa näissä tapauksissa. Hän sanoo kyllä yhdellä sanalla „sjunga", mutta „laulelee" on jo „hålla på att sjunga" tai „fortsätta med att sjunga". „Lauleskelee" on „hålla på att sjunga ofta" tai „sjunga om och om igen". Erotus on siis varsin tuntuva. Ruotsalainen kansansielu ei ole — ainakaan vielä — osannut luoda sellaista yhtä ainoata sanaa, joka kuvaisi teon toistumista toisessa ja kolmannessakin asteessa. Mutta esim. unkarilainen osaa sanoa „laulelee" eli frekventtatiivisesti ainakin toisessa asteessa. Laulaa (yks. 3 pers,) on „énekel", „laulelee" on „énekeldel". Vanha roomalainen osasi myös frekventtoida „laulaa"-teonsanan. Hän sanoi „canit" (laulaa), „cantat" (laulelee). „Percanit" ei ole enää frekventtatiivisuutta, koska „per" teonsanan alkuun liitettynä merkitsee „perinpohjin", „tarkasti".

Kreikassa osottaa ιζ toistettua tekemistä. Esim „baptein" on kastaa, värjätä, „baptidsein" kastaa usein eli kastella siten, että kasteltava esine painetaan syvälle nesteeseen. Kuitenkin voidaan toistuvaa tekemistä ilmasta vaan harvoilla kreikkalaisilla teonsanoilla. Esim.

127 Muuten ei ruotsalaisten yhdistettyjen teonsanojen adverbisten ainesten pääsanasta erottamisessa ole mitään tarkkaa sääntöä, kuten saksassa.

„lueskelee" ei ole „legidsein" — sellaista teonsanaa ei ole kreikassa — vaan „pollakis (tai sykhnakis) legein".

Venäjässä on myös toistuvaa tekemistä osottava muoto. Esim. „bjägatj" on juosta, „bjädsatj" juoksennella.

Kysyin kerran eräältä ruotsinmaalaiselta baptistipastorilta, joka oli käynyt Tukholman Betel-seminaarin, ja joka hallitsi äidinkielensä täydellisesti, miltä kuulostaa ruotsalaisen korvaan se ääni, joka syntyy, kun jäätynyt hiekkakokkare talvella pudotetaan vielä peittämättömässä haudassa olevan ruumisarkun kannelle. Hän sanoi: „Likkistlocket giver ett doft ljud utav sig.".

Minä huomautin, että suomalaisen ei tarvitse kuvata mainitunlaista ääntä tuollaisella mukailulla, vaan että hän osaa sanoa sen yhdellä ainoalla sanalla, joka on *kumahtaa.*

Suomessa ja suomensukuisissa kielissä on n. s. momenttaaniverbejä eli teonsanoja, jotka ilmasevat äkillistä liikettä sellaisenaan ja sen synnyttämää ääntä. Semmoisia ovat esim. jo mainittu „kumahtaa", sitten „helähtää", „kolahtaa", „kilahtaa", „välähtää", „sävähtää", „kuohahtaa", „istahtaa", „hymähtää", „läiskähtää", „loiskahtaa", „paukahtaa", „ponnahtaa". Tällaisia teonsanoja on suomessa paljo.

„Ovi kumahti"-lausetta on itse asiassa mahdoton kääntää oikein niille kielille, jotka eivät tunne momenttaaniverbejä. Mikään yksi ainoa sana ei joudu käännöksessä ilmasemaan äkillisyyttä.

Kansa, jonka kielessä on momenttaaniverbejä, elää sellaista vaistomaista elämää, että se osaa äkkiä lausuttavalla, yhdellä ainoalla sanalla erottaa sielullisen äkkipikaisuuden hengen tyyneydestä.

Mutta n. s. refleksiiviverbeissä on suomenkieli logillisestikin monen muun edellä. Refleksiivisiksi (takaisi: taipuvaisiksi) kutsutaan näet niitä teonsanoja, jotka ilmottavat subjektin eli toimijan tekemisen kääntyvän takaisin siihen itseensä. Semmoisia teonsanoja ovat „heittäytyy", „antautuu", „tekeytyy, „kirjottautuu", „näyttäytyy", j. n. e.

Kaikissa muissakin kielissä paitsi suomessa on tällaisia teonsanoja, mutta ne eivät esiinny yhtenä ainoana vaan kahtena sanana. „Heittäytyy" esim. on monessa muussa kielessä sama, mikä „heittää itsensä". „Mannen kastade sig i sjön" (mies heitti itsensä mereen), sanotaan esim. ruotsissa. „Mies heittäytyi mereen", sanoo suomalainen. Verrataanpa ruotsalaisen ja suomalaisen tällaista sanonnantapaa toiseensa. „Mannen kastade sig i sjön"-lauseessa on „mannen" subjekti eli toimija. Mies toimii siis heittäjänä. Mutta mikä on se esine, johon hänen toimintansa kohdistuu? Se on „sig". On kuitenkin selvä asia, että mies ei voi heittää „sigiä" eli „itseään" mereen samassa merkityksessä, missä hän heittää esim. koiran. Jos mies heittää koiran esim. laivankannelta mereen, niin ei hänen välttämättä tarvitse itse mennä mukana. Mutta jos hän heittää „sigin" eli „itsensä", niin katoaa hän heittämisen silmänräpäyksenä itsekin laivankannelta. Panenkin vakavasti kysymykseen, voiko mies „heittää itseään" eli edes persoonallista olemustaan mereen. Jos hän voisi niin tehdä, täytyisi heittäjän ja heitettävän välttämättä olla kaksi eri olentoa. Ruotsissa, saksassa, ranskassa, englannissa y. m. kielissä *näyttää* asia siltä kahdesta eri sanasia päättäen, mutta sellainen teko on kuitenkin logillinen eli ajatusopillinen mahdottomuus. Asianlaita on se, että esimerkkinä mainitussa lauseessa miehen sieluruumis antaa sen asuntona olevalle eläinruumiille sen peruuttamattoman käskyn, että tämän on hypättävä mereen. Sieluruumis eli heittäjä ei kärsi kiinteän ruumiin mereen joutumisesta mitään, vaikka tämä siellä kuoleekin. Mutta eihän tuo sieluruumis ole mikään „mies". Se on tässä tapauksessa vaan miehenruumista rajattomalla käskyvallalla hallitseva, „näkymätön" olija. Asiallisesti olisi siis sanottava, että miehen sielu käskee tämän kiinteän ruumiin hypätä mereen. Mistään „heittämisestä" ei ole puhettakaan, koska ei ole olemassa yhtä näkyväistä heittäjää kuin on heitettävä. Heitettäessä täytyy heittäjän *tarttua* heitettävään ja tehdä itsestään poispäinen liike.

Suomessa käsitetään asia juuri sellaisena, mikä se onkin. Kun mies heittäytyy mereen, niin pidetään näkyväistä miestä kaksoisolentona, jonka toinen puolisko on näkyvä, toinen näkymätön. Tämän kaksoisolennon kummankin puolen yhdistäjää kuvaa „ut"-„yt"-lisäke, joka merkitsee äkillistä liikettä. Tavallisissa rauhallisissa oloissakin käytetään refleksiiviverbejä, vaikka niitä alkuaan on käytetty toiminnan ollessa äkillinen ja lyhytaikainen.

Kaikista selvästi transitiivisista verbeistä eli kohteellisista teonsanoista onkin suomessa välttämättä käytettävä n. s. itsekohtaista muotoa siinä tapauksessa, että subjektin toiminta kohdistuu välittömästi — tietysti kuitenkin näennäisesti — siihen itseensä. Sentähden on esim. E. N. Setälän „Suomen Kieliopin" 80 sivulla mainitsema esimerkki aivan väärä. Hän näet sanoo, refleksiiviverbeistä puhuessaan: „Hän ilmoitti itsensä oppilaaksi." Tulee olla: „Hän ilmoit-

tautui[128] oppilaaksi." Ruotsalainen ja moni muu „lainen" ilmottaa *itsensä,* koska ei osaa *ilmottautua.* „Itseä" voidaan suomessa käyttää ainoastaan silloin, kun kohde ei ole akkusatiivisija. Sanotaan esim.: „Hän hankki itselleen hyvän toimen", „hän puhuu itsestään", „hän vaatii itseltään[129] liian paljon, j.n.e.

Suomenkieli todistaa sitä puhuvan kansan henkisyyttä juuri itsekohtaisten teonsanojen käyttämisessäkin. Suomalaiset tietävät vaistomaisesti, että ihminen ei voi esim. *hukuttaa itseään,* koska itse ei huku. Joku *hukuttautuu* samassa merkityksessä, missä mies *heittäytyy* mereen. „Itsemurhan" asemasta olisikin sanottava. „murhautuma" (nimensanana) ja „murhautua" (teonsanana).

Kreikassa vastaa refleksiiviverbejä „mediumi" (välitila)-toiminnantavanmuoto. „Heittäytyy" on siinä siis „balletai". Kuitenkin sanotaan myös „ballein heauton" (heittää itsensä). Niinpä luetaan Joh. 21: 7:ssä, jossa sanotaan Pietarin heittäytyneen mereen: „Kai ebalen heauton eis teen thalassan (heitti itsensä mereen)." Yhtä hyvin olisi voinut sanoa „ebaleto eis teen thalassan" (heittäytyi mereen), koska konsonanttiverbeistä voidaan muodostaa aktiivin ja mediumin 1 ja 2 aoristi.

Nähtävästi ei siis vanhojen kreikkalaistenkaan kansansielu ollut henkistynyt siinä määrässä, missä nykyisten suomensukuisten kansojen.

Suomenkielen ääntiöpitoisuus todistaa myös sitä puhuvan kansan henkisluontoisuutta. Ääntiöt ovat kielen alkuaine. Kerakkeet ovat vasta sielullisten tarpeitten luomia. Sentähden ovat niin sanottua tavukirjotusta käyttäneet kielet muumioituneet sellaisiksi, että jälkimaailma ei voi tietää, mikä lukemistapa on alkuaan ollut oikea. Hebrea tarjoaa selvän esimerkin siinä suhteessa. Juutalaisten nykyiset, parhaatkaan rabbiinit eivät ole varmoja siitä, miten lukisivat esivanhempiensa kieltä. 6–10 vuosisadalla ajanlaskumme alusta lukien keksityt ääntiömerkit, joista muut paitsi „o" pannaan kerakkeen alle, eivät ole luotettavia. Hebrea oli näet jo silloinkin „kuollut" kieli. Sentähden onkin vanhan testamentin asiallinen lukeminen ainaisen epäilyksen alainen. Ainoastaan sellaiset „salaisoppineet", jotka eri-

128 Minä sanon „ilmottautui".

129 Nämäkin „itsen"-käyttämistarpeenmuodot korvaa kieli tulevaisuudessa muulla tavalla.

tyistä koneellista laitetta tarvitsematta voivat lukea ääniä avaruuden eetteristä, tietävät, miten hebreaa on asiallisesti luettu.

Nähtävästi on hebrean muumioituminen ainakin osaksi johtunut juutalaiskansan perinpohjaisesta materialistisuudesta.

Varsinainen suomi on nykyajan ääntiörikkain kieli. Sen sukulaiskielet ovat menettäneet ääntiöitään muitten kielien vaikutuksesta. Ruotsalaisten kansansielu on kyllä koettanut koskea suomenkielen ääntiöihin mutta huonolla menestyksellä. Se murre, jota nykyäänkin puhutaan Varsinais-Suomessa, ei ole päässyt kirjakieleksi sellaisenaan. Sisämaan henkisyys on säilyttänyt kirjakielemme ääntiöt. Päinvastaisessa tapauksessa olisi kirjakielemme ääntiöistä yhtä köyhä kuin vironkieli. Turun ympäristön murteella, kuten Halikossa ja Sauvossa, sanotaan esim. „peevleht", mikä on viron „paevleht". Suomen kirjakielessä sanotaan „päivälehti".

Mistä syystä voi kielen ääntiörikkautta pitää sitä puhuvan kansan henkisluontoisuuden todistuksena? Siitä, että runsasääntiöisyys *vaatii aikaa,* ollen siis *kiireen vastakohta.* Varsinais-Suomen asukkaat joutuivat jo 7½ vuosisataa sitten ruotsalaisten kosketukseen. „Turku" oli alkuaan kauppapaikka. Siellä pidettiin markkinoita. Mutta markkinoilla täytyy pitää kiirettä, jos mielii tehdä hyvät kaupat. Koska kaikenmoinen markkinaelämä on sielullista hyötykuumetta, on siinä harjotettava petosta. Mutta petoksen salaaminen edellyttää kiirettä.

Tämä sielullinen kiihko painoi ennen pitkää leimansa Varsinais-Suomen väestön puheeseen. Ihmisten täytyi „nielasta" ääntiöitä ehtiäkseen pikemmin lausumaan toisen, kolmannen ja monta muuta sanaa.

Kiire on sieluelämän kiihkeän toiminnan ulospäinen ilmaus. Koko sieluelämä on vaistomaisesti sen tunteen painostamana, että on pidettävä kiirettä, koska kiire on yhä eloisampaa liikuntoa. Milloin kiireessä nähdään asiattomuutta, silloin on henkielämä järjen edustamana saapuvilla.

Koko kristillinen sielunpelastusoppi on kiireenpainostuksen läpäsemä. Edellytetään näet ajan loppuvan kesken, joten pelastuminen on myöhäistä.

Henkielämä ei tiedä omalla alallaan kiireestä mitään. Sen seikan voi kuka tahansa pätevöidä itselleen. Jos ihminen mitä tulisimmassa kiireessä koettaa asettua siihen tilaan, että verkalleen, levollisesti ja

harkitsemalla tehtävä työ antaa parhaan tuloksen ja pitää tekijänsä tasapainossa, niin hän hymyilee kiireelle ja päästää helpotuksenhuokauksen.

Olen kuullut väitettävän Suomen kansaa hidasliikkeiseksi ja miettiväiseksi. Jos sen enimmät yksilöt ovat sellaisia, niin ilmentävät he itsetiedottomasti henkisluontoisuutta. Mutta naapurikansansielut sysivät tietysti suomalaisiakin, koettaen temmata nämä mukanaan kiireenpyörteihin.

Sielulämän kiireilmiön vaikutuksesta on meilläkin syntynyt sellaisia puheenparsia, jotka eivät ole sopusoinnussa ääntiörikkaan kielemme kanssa. Sanotaan esim., että „on taottava raudan kuumana ollessa", „on pidettävä silmät auki", on „otettava ajasta vaari" ja että „hiiri ei juokse makaavan kissan suuhun". Se puheenparsi, että „ei pidä nuolasta ennenkun tipahtaa", puhuu taas kiirettä vastaan.

Tietysti ei ole olemassa mitään kohtuuden mittayksilöä. Kuka tahansa ei hyväksy kenen tahansa kiirettä enempää kuin hitaisuuttakaan.

Kuitenkin on suomen kirjakieli henkisen hitaisuuden ilmentäjä. Jos Suomen kansa voi edelleen säilyttää kirjakielensä ääntiörikkaana, niin joutuu se tulevaisuudessa sellaiseen asemaan, että kiirehtivä sielulämä on sen palvelijana eikä isäntänä. Siinä tapauksessa joutuu se myös antamaan fyysillisen ruumiin maapallon suurimmille, henkisille filosofeille. Nytkin on Suomessa — „suuren yleisön" tietämättä asiasta mitään — sellaisia filosofeja lihaantuneina suurempi määrä kuin missään muussa kansassa. Useat heistä ovat tosin vasta alottelijoita, mutta läheinen tulevaisuus näyttää, mitä he itse asiassa ovat.

KAKSOISÄÄNTIÖITTEN SALAISUUS

Minä en tunne varsinaisia kaksoisääntiökieliä muita paitsi vanhankreikan ja suomen. Venäjässä esiintyy kaksoisääntiö ainoastaan ishe skratkoin eli j:n ollessa jälkimmäisenä. Silloin on tällä täydellisen ääntiön luonto, vaikka se kieliopillisesti luetaan „puoliääntiöihin". Unkarissa ei ole kaksoisääntiöitä. Englannissa kuulee niitä korva mutta ei näe silmä. „Time" (aika) luetaan „taim", „boy" (poika) luetaan „bai", mutta varsinaisia kaksoisääntiöitä ei englanti tunne. Saksassa on kaksoisääntiöitä. Ruotsi ei tiedä niistä mitään. Korvaan kuuluu kyllä siltä kuin esim. „möjlig"-sanan „öj" luettaisiin öi:ksi, mutta siinäkin on „j" vaan puoliääntiö. Romaniset kielet eivät tunne kaksoisääntiöitä. Suomalaisen silmä näkee niitä paljon esim. ranskalaisessa tekstissä, mutta äännöksessä eivät ne muodosta kaksoisääntiötä „Loi" (laki) luetaan „loaa", „reine" (huningatar) luetaan „reen", „heureux" (onnellinen) luetaan „öröö".

Uudessakreikassa näkee silmä vanhankreikan kaksoisääntiöt, mutta vierasten kansansielujen vaikutuksesta on niitten kaksoisluontoisuus hävinnyt. Esim. vanhankreikan „hoi loipoi" (muut) luetaan nyt „i lipi".

Mikä olisi se „salaisuus", jonka minä luulen näkeväni julkisutena kaksoisääntiössä? Se on lyhyesti sanoen *katkeamaton jatkuvaisuus niin, että muoto muuttuu toiseksi, liittyen jälkimmäisen olemukseen.*

Suomenkielen nimensanojen muissa sijoissa paitsi nimennössä muodostavat sanan vartalon viimeinen ja monikon tunnustin „i" kaksoisääntiön, puhumattakaan yksikössä olevissa sanoissa esiintyvistä kaksoisääntiöistä. Esim. „seuroissa" on kaksi kaksoisääntiötä. „Seu" ilmasee itse „seura"-sanassa piilevää jatkuvaisuutta, „oissa" taas monen yhtymisen synnyttämää jatkuvaisuutta.

Jos vertaa esim. vanhaa kreikkalaista „leipei" (jättää) ja suomalaista „toivoi" toiseensa, niin yhtäläisyys on se, että edellisen preesensin yksikön kolmannessa persoonassa esiintyy jatkuvaisuus samana määräämättömyytenä, jona suomen imperfektin yksikön kolmannessa persoonassa. Se, joka kreikassa sanoo „leipei", (jättää) ei huolehdi mistään jätettävästä sen enempää. Se saa hänen puolestaan liittyä vastaisiin kohtalonmuotoihin. „Toivoi" ilmasee määräämätöntä jatkuvaisuutta. „Toivo"-sanassa on se jo alulla, „toivoi"-sanassa on se täydellinen.

Minusta tuntuu siltä, että uusikreikkalaiset ovat menettäneet paljon henkisyyttä hylkäämällä esivanhempiensa kaksoisääntiöt. He ovat tahtoneet kiirehtiä. Esim. „kheiruurgia" (käsityö) vastasi vanhojen helleenien aikana sitä toimintaa, jota sana kuvaakin. Se oli hidasta. Nyt on se „khirurgja", kuvaten kiireellisyyttä. Tietysti nykyiset länsimaiset „sivistyskansat" ovat lainanneet sanan uusi-kreikkalaisilta, koska edellisilläkin on kiire. Sana on esim. ruotsissa „kirurgi". Ei se enää paljoakaan viittaa alkuperäiseen „kheiruurgiaan". Minä soisin kuulevani puhuttavan „keiruurgisesta[130] sairaalasta" paljoa mieluum-

130 K:n jälessä olevan h:n voisi jättää pois, koska suomalainen ei osaa ääntää kh:ta (kreikk. X), kunhan vaan edes alussa oleva kaksoisääntiö säilytettäisiin.

min kuin ",kirurgisesta". Kovin eksyttävältä tuntuu esim. „kiromanti". Se on vanhojen helleenien kielessä „kheiromanteia" ja merkitsee „kädestäennustus".

Kaksoisääntiöt eivät ole mikään satunnaisuus. Ne kuuluvat suuressa määrässä henkisluontoisten kansojen kieliin. Joku voisi väittää, että eivät esim. kiinalaiset, joitten kielessä myös on kaksoisääntiöitä (Vei-Hai-Vei, Tai-van j. n. e.), ole kovin henkisiä. Tosin he ovat näennäisesti taantuneet entisyyteensä verrattuina, mutta he ovat jo ennen Euroopan historian alkua olleet henkisluontoisia. Esim. Lao-tsen vertaista filosofia eivät länsimaat, Kreikkaa lukuun ottamatta, ole vielä luoneet.

Tietysti eivät kaksoisääntiöt yksinään ole niitä käyttävän kansan henkisluontoisuuden todistus. Kuitenkin muodostavat ne monen muun kielellisen ominaisuuden mukana perustan, jolta katsoen voi tehdä henkisluontoisuuteen viittaavia johtopäätelmiä. Koska kansan sieluelämä hengittää kielen kautta, voi tämän rakenteesta päättää, millä asteella sieluelämä on henkielämän taustaa vasten katsottuna.

KAHDISTETUT ÄÄNTIÖT

Suomi on moneen muuhun kieleen nähden siinä poikkeusasemassa, että pitkältä kuuluva ääntiö kirjotetaan kahdella samallaisella kirjaimella. Hollantia en tunne, mutta kuitenkin tiedän siinä ainakin a:n kahdistettavan pitkässä tavussa. Tanskassa kyllä myös kirjotetaan „aa" mutta luetaan „oo". Saksassa on vielä muutamia sanoja, joissa pitkältä kuuluva ääntiö esiintyy kahdistettuna, esim. „Saal", „Paar", „leer". Ruotsissa ei enää ole ainoatakaan sellaista tapausta. Kaksi e:tä kyllä kirjotetaan peräkkäin mutta luetaan erikseen siten, että edellinen kuuluu pitkältä ja jälkimmäinen lyhyellä. Pitkän ja lyhyen e:n välissä on kumminkin pieni äännösaukko eli „hiatus"[131] Esim. „anseende" luetaan „ansee-ende".

Vanhassa ruotsissa — esim. Pietari Brahen aikaisessa — käytettiin vielä kahdistettuja ääntiöitä pitkässä tavussa.

Suomalaisen kannalta katsoen on yhden ainoan ääntiön pitkäksi ääntäminen jonkinmoista kielellistä sofismia.

131 Lat. hiatus merkitsee aukko, kuilu, ontelo (esim. suuontelo), johtuen „hiare" (olla auki, ammottaa)-teonsanasta.

Englannissa kyllä esiintyy kaksi samallaista ääntiötä peräkkäin, mutta ainoastaan „ee" luetaan pitkäksi i:ksi (esim. „keep"=-kiip, pitää). „Book" (kirja) luetaan „buk", „took" (otti) luetaan „tuk" j.n.e. Muita ääntiöitä ei kirjoteta kahdistettuina. Mutta „oo" ei merkitsekään pitkää tavua; se on vaan selvä „u". Englannin ääntiöitten kahdistus rajottuu siis ainoastaan ee:hen.

Suomen sukulaiskieli unkari ei tunne ääntiöitten kahdistusta. Pitkäksi luettava ääntiö merkitään sen päälle asetetulla, oikealle nojaavalla pilkulla. „Vér" (veri) luetaan „veer".

Minusta merkitsee pitkäksi äännetävän ääntiön kirjottaminen kahdella samallaisella kirjainmerkillä *rehellisyyttä*. Se, mikä on asiallisesti kysymyksessä, pantakoon myös näkyviin.

Moni voisi väittää, että ei rehellisyydellä ole tällaisessa asiassa mitään tekemistä, vaan että kielellä on halu pyrkiä lyhyyteen. Mutta jos lyhyys olisi kysymyksessä, niin tulisi sen esiintyä *äännöksessä*. Nähdessään esim. ruotsalaisen „tala" (puhua)-sanan lukee umpisuomalainen sen myös „tala". Vasta kieliopista saa hän tietää, että „tala" oh luettava „taala". Hänen tekee mieli ihmetellä tuollaista lukemistapaa, joka on hänestä väärä. Hän voi kysyä, mistä ruotsalainen saa aikaa ääntää „taala", ja miksi tällä kirjottaessaan on aikaa niin vähä, että ei ehdi kirjottamaan toistakin a:ta.

Joku voisi huomauttaa, että ei tällaisessa asiassa tule mikään järkeily kysymykseen, koska kieli kehittyy omien lakiensa mukaan. Tähän huomautukseen sanoisin minä, että jonkin kielen kehitys ja lait kuvastavat sitä puhuvan kansan sieluelämää. Tietysti en tahdo ollenkaan sanoa ruotsalaisia epärehellisiksi suomalaisiin verraten, koska „seurakunta on sekalainen" kummallakin puolella. Mutta näillä kansoilla on juuri kielestään päättäen ollut erilainen menneisyys ja niillä on myös oleva erilainen tulevaisuus. Kuultava ja nähtävä ääntiöitten kahdistus on minusta rehellisyyden todistus. Rehellisyys taas kuuluu henkieikä sieluelämään. Sentähden on Suomen kansa toistaiseksi ensimäinen edustamaan henkisyyttä. Olenpa halukas väittämään, että Suomen kansan keinottelevat, epärehelliset ja viekkaat ainekset ovat ulkomaalaista tuotetta tai sekasikiöitä.

Se seikka, että suomenkielen pitkä-äänteisyys on myös nähtävä eikä ainoastaan kuultava, merkitsee sitä toista seikkaa, että suomalaisten tuleva kutsumus on omistaa ihmisen kaksi tärkeintä aistia — näkö ja kuulo — rehellisyyden pohjalla tapahtuvaan henkiseen

työhön. Suomen kansasta nousee monta henkistä filosofia. Merkit viittaavat jo sellaiseen tulevaisuuteen. Meillähän kuuluvat teosofisen maailmankatsomuksen kannattajat enimmäkseen niin sanottuun alhaiseen kansaan sensijaan että ne muissa maissa kuuluvat ylimystöpiireihin. Se seikka merkitsee paljon. Se todistaa, että suomalainen kelpaa filosofiksi sellaisenaan, tarvitsematta n.s. kouluopetusta raivaamaan filosofiseen tutkimukseen vievää tietä. Kaikenmoinen koneellinen, uskomista vaativa opetus on näet sielullista. Se on alallaan hyvää mutta ei tee eikä ole tekemättä nauttijastaan itsenäistä ajattelijaa. Päinvastoin on hyvällä menestyksellä saatu „opillinen tieto" omansa pysyttämään ihmisen edelleenkin sielullisen holhousvallan alaisena, jos ei hänessä itsessään ole voimakkaita itsenäisyyden ituja.

Jos rehellisyys on henkisen filosofian ainoa perusta, niin seisoo Suomen kansa sillä kielensä sekä kuultavien että nähtävien pitkien ääntiöitten tähden. Sen varsinainen luonne on hitaasti mutta varmasti kiirehtiminen.

SUHUÄÄNTEET JA „H"

Suomenkieli ei tunne mitään pehmeitä aineksia. Se on kovaa, soinnukasta ja selvää.

Unkarissakin on suhuäänteitä, puhumattakaan monesta muusta kielestä.

Suhuäänteet edustavat niitä kielessään tarvitsevan kansan arkuutta ja salakähmäisyyttä. Nämä ominaisuudet ovat puhtaasti sielullisia. Vaikka suhuäänteet ovatkin alkuaan syntyneet ihmisten siitä tarpeesta, että he ovat halunneet matkia n. s. luonnonääniä, ovat ne kuitenkin kieleen jääneinä epäselvyyden, arkuuden ja salakähmäisyyden todistajia. Kaikki suhisevaa ääntä pitävät eläimet ovat näet arkoja ja samalla sielullisesti ovelia.

Suomalaisen korva ei kuule esim. „narisemisessa" minkäänlaista epäselvää suhinaa vaan pelkkää nää. Mutta esim. saksalainen kuulee siinä etupäässä suhinaa, koska „narisee" on hänen kielessään „schnarren". „Ruisrääkkä" on siinä „Schnarre". Suomalaisen korva sanoo, että tämän linnun ääni on jotakuinkin sama, mikä kahden kuivan, toistaan vasten hankautuvan vitsaköyden. Siinä on paljasta r:ää eikä mitään paksua, epäselvää suhinaa, jota tarvitsisi kuvata sch:lla.

Esim. ruotsalaisessa „skina" (paistaa)-sanassa esiintyy suhuäänne. Mutta auringon ja kuun paistaminen eivät synnytä minkäänmoista ääntä ainakaan välittömästi. Aurinko, jos mikään, on julkisuuden, rehellisyyden ja suoruuden perikuva. Sen toiminnan ei luulisi herättävän ihmissielussa hiiviskelynhalua.

Suomalainen ei osaa ääntää suhuäänteitä erityistä „sivistystä" saamatta. Mutta sivistyksen luontohan onkin toiseksitekeytymisentaito.

Suomalaisissa lapsissa esiintyy varsin kuvaavana se puute, että eivät he puhumaan opetellessaan osaa lausua s-äännettä vaan korvaavat sen useimmiten t:llä. „Susi" on heistä „tuti", „isä" on „itä" j. n. e. „S" on näet suhuäänteitten alin aste. Sekään ei tunnu kuuluvan suomeen, koska vähäiset lapset eivät osaa sitä ääntää. K:kin tekee toisille kiusaa mutta aivan eri syistä.

Suomalainen ei ole luonnoltaan salakähmäinen. Sen tähden on hänen — erityistä opetusta saamatta — aivan mahdoton osata ääntää s:ää vahvempaa suhuääntä. Tietysti tämä mahdottomuus, mitä johonkin määrättyyn yksilöön tulee, perustuu ääniväylän harjottamattomuuteen. Sitä on jo lapsena harjotettava, jos mielii ääntää suhuäänteitä virheettömästi. Tällaisen harjotuksen tulos perustuu vuorostaan kansansielun joko menneisyydessä hankkimaan mutta sittemmin unohtuneeseen tai siinä vasta aiheena piilevään kykyyn. Minusta tuntuu siltä, että suomalainen kansansielu on kaukaisessa menneisyydessä saanut jo tarpeekseen kokea suhuäänteistä, ja että sellainen kokemus on siitä voitettu kanta, yhtä hyvin kuin esim. ranskalaisesta kansansielusta h:n ääntäminen.

Puhdas „h" kuvaa henkielämää. Romanilaiset kansat eivät yleensä osaa ääntää sitä, vaikka h-kirjain esiintyykin monessa romanisessa kielessä ainoastaan paljaana kirjainmerkkinä eli „silmänruokana". Italia ei tarvitse sitä ollenkaan.

Suhuäänteistä puhuttaessa on välttämätöntä viivähtää h:ssa, koska, se on edellisten vastakohta. „H" edustaa — kielen ollessa kysymyksessä — puhdasta henkeä. Suomi on tietääkseni nykyään ainoa „elävä sivistyskieli", jossa „h" esiintyy tavun sekä alussa että lopussa. Vanhat kreikkalaiset osasivat ääntää sen tavun alussa mutta eivät lopussa. Mutta nähtävässä kielessä hekin merkitsivät sen ääntiön päälle asetetulla henkosella ʽ:lla. Esim. ἥλιος (aurinko) luetaan „heelios", uudessakreikassa taas „iljos".

Roomalaisilla oli selvä „h" tavun alussa mutta ei milloinkaan lopussa.

Ruotsalaisen on — erityisesti harjottelematta — mahdoton lausua esim. „ihminen"-sanaa. Hän ääntää sen joko „iiminen" tai — äärimmäisessä ponnistustilassa — „himinen". Se ruotsalainen taas, joka on myöhemmin oppinut suomea, ääntää „ichminen", aivan kuin saksalainenkin, vaikka ei hänen kielessään olekaan ch-kurkkuäännettä.

Suhuäänteet ja selvä „h" samassa kielessä, kuten on esim. unkarin laita, todistavat sitä kieltä puhuvan kansan olevan omituisessa sielullishenkisessä ristivedossa. Sellaisen kansansielun luontoa voisi kuvata roomalaisella Januksella, jolla oli kahdet kasvot, toiset pään etu-, toiset takapuolella.

Puhtaan h:n ääntäminen on paljasta ulospäin hengittämistä. Jos h:la ääntää kauan, tuntuvat keuhkot tyhjenevän ilmasta. „H" on siis varsin selvä henkielämän kuva. Henkihän on — sielullisesti puhuen — paljasta häviämistä eli itsen tyhjentämistä. Mutta jos s-äänne sekaantuu h:hon, on heti pantu sulku puhtaan hengen eteen. Jälkimmäinen on vaan voimistuttamassa sielua siten, että tämä saa häiritsemättä viettää omaa vehkeilevää elämäänsä.

NIIN SANOTUT KOVAT KERAKKEET

Ne ovat k, p ja t, jotka esiintyvät kaikissa nykyajan „sivistyskielissä". Niitä kutsutaan myös „mykiksi", koska ei niitä voi mitenkään ääntää ilman ääntiön apua.

Se tapa, joka esim. Suomen pikkulastenkouluissa on hiljattain otettu käytäntöön näitten kerakkeitten ääntämisessä, todistaa niitten niin sanoakseni ehdotonta tunnonpuutetta. Ennen vanhaan opetettiin lapsia sanomaan koo, pee, tee. Se ääntämisentapa oli helppo ja säästi keuhkoja. Mutta nykyään pakotetaan pienokaisia ääntämään koh, peh, teh, kuitenkin niin, että avuksi otettu ääntiö on lausuttava mahdollisimman hätäisesti, minä sanoisin „varkain".

Moista ääntämisentapaa kutsun minä suoranaiseksi *sivistyshulluudeksi.* Koska k:n, p:n ja t:n jollakin tavalla kuulumiseksi on välttämättä käytettävä ääntiötä, niin ei uudella ääntämisentavalla voiteta mitään vaan menetetään siten, että lapsia vaaditaan liiaksi puhaltelemaan ilmaa keuhkoistaan. Äkillinen koh, peh, ja teh on rääkkäystä. Jos huonokeuhkoisen ihmisen olisi esim. yksi tunti hoettava koh, peh, teh:tä, niin hän tulisi sairaaksi. H:n äkillinen ääntäminen vie näet ilman keuhkoista, koska se äänne edustaa henkistä keskipakoisuutta. Jos minä opettaisin vähäisiä lapsia, niin selittäisin heille asian ja kehottaisin heitä seuraamaan vanhaa terveellistä ääntämisen tapaa eli lausumaan koo, pee, tee.

Minua on, sivumennen sanoen, kummastuttanut se seikka, että ei kerakkeitten lausumisessa seurata mitään yhtenäistä järjestelmää. „H" lausutaan „hoo", „j" „jii". Viimeksi mainitun ääntämiseksi otetaan avuksi sen sukulaisääntiö „i". Mutta miksi pannaan h:n perään sekä julkisesti että varkain „o"? Eikö sen avuksi kelpaisi yhtä hyvin mikä ääntiö tahansa? Monessa muussa kielessä sanotaankin „haa". P:n ja t:n apuna taas käytetään yleisesti e:tä. Mutta l, m, n, r, s saavat *eteensä* joko e:n tai ä:n. Mitä moinen epäjohdonmukaisuus merkitsee? Koska „a" on ensimäinen ääntiö, niin voisi sen pauna kaikkien kerakkeitten *perään,* kuten sanskritissa tehdään, ja sanoa — mitä suomenkielen kerakkeihin tulee — *haa, jaa, kaa, laa, maa, naa, paa, raa, saa, aa* ja *vaa.* Pitkä tavu olisi tarpeen äkillisen hytkäyksen välttämiseksi, koska sen perässä tulisi kuulumaan vieno „h" (hah, jah j. n. e.).

Mainitunlainen „reformi" olisi terveellinen ja todistaisi johdonmukaisuutta.

Mutta mistä syystä ovat k, p ja t joutuneet siihen tilaan, että niitä kutsutaan „koviksi" ja „mykiksi"? Paljaan ääntämisenopin kannalta vastataan, että syy on niitten omassa luonnossa, koska ei niissä piile minkäänmoisen ääntiön vivahdustakaan. Muitten kerakkeitten kuulumiseksi voi taas käyttää epäselviä väliääntiöitä.

K, p ja t edustavat sekä sielutonta että hengetöntä kiinteäainesta ruumista, joka on kivikunta. Kiveä ei voi herättää „eloon" millään muulla tavalla paitsi väkivaltaisesti koskemalla sen fyysilliseen ruumiiseen. Sen minuus on henkimaailmassa, sielu taas n. s. astraalitasolla. Sentähden tekee sieluelämän ainoa herätystoimi, kiinteään ruumiiseen koskeva väkivalta vaikutuksen kiveen.

T edustaa ristinä kiven henkiminuutta, Π (kreikkalainen p) edustaa sen sielua ja K sen kiinteätä ruumista.

Monessa muussa kielessä vaikuttavat l, n, ja r k:hon, p:hen ja t:hen siten, että jälkimmäiset *kuuluvat* kahdistettuina, vaikka ne kirjotetaan yhtenä ainoana. Esim. ruotsissa kirjotetaan „mjölka" (lypsää) mutta luetaan „mjölkka", „samka" (koota) luetaan „samkka", „sänka" (upottaa) luetaan „senkka", „torka" (kuivata) luetaan „torkka". Sen-

tähden on suomalaisen, erityistä opetusta saamatta, mahdoton lukea oikein näitä sanoja.

Ruotsissa tekee „likvida"-kerake, s. o. l, n ja r k:n, p:n ja t:n edessä saman vaikutuksen, minkä pitkäksi luettava ääntiökin. Esim „vaka" (valvoa) luetaan „vaakka". Yksi „a" ja „k" lisätään siis äännöksessä. „Likvidoja" kutsutaankin „puoliääntiöiksi".

Suomi ei tunne tällaista „likvidojen" eli juoksevien[132] kerakkeitten vaikutusta.

Ruotsalainen lukee esim. suomalaisen „sanka"-sanan „sankka". Sentähden ei hän ymmärrä, miksi suomessa kirjotetaan kaksi k:ta l:n, n:n ja r:n jälessä. Hänestä on suomen „sankka" yhtä käsittämätön kuin esim. „taakka".

Mutta mitä merkitsee suomessa se seikka, että k, p ja t kahdistettuina lyhenevät niitten alkaman lyhyen tavun sulkeutuessa? Miksi sanotaan „kukon" „tipan" ja „katon" eikä „kukkon", „tippan" ja „katton"? Ja miksi sanotaan ja kirjotetaan „raon", „pavun" ja „kedon" eikä „rakon", „papun" ja „keton"? Kielitieteellisesti riittää ainoaksi syyksi „kovien" eli „mykkien" kerakkeitten alkaman lyhyen tavun sulkeutuminen.

Mutta „metafyysillinen" syy on toinen. Tavun sulkeva kerake antaa voimakkaan iskun „mykille" kerakkeille. Se „herättää" ne siten, että kahdesta k:sta, p:stä ja t:stä katoaa toinen. Suomalainen kansansielu näkyy täten tuntevan kivikunnan luontoa enemmän kuin muut. Kahdistetun k:n, p:n ja t:n lyheneminen näet kuvaa kiven sitä ominaisuutta, että se vastaa ainoastaan kivikuntaan kuuluvan, kovan esineen iskuun. Koska k, p ja t kielessä edustavat kivikuntaa, kuvaa niitten alottaman lyhyen tavun sulkeutuminen kiven vastausta sen saamaan iskuun, jonka antaa toinen kivi tai „jalostetusta" metallisia valmistettu esine, kuten terästaltta tai moukari.

Mikäli tiedän, on suomenkieli ainoa, joka vertauksellisesti kuvaa kivikunnan tällaista luontoa.

Mikä tahansa kerake kuvaa sivultapäin tulevaa iskua. Kahdistettu k, p ja t edustavat kivikunnan kovinta astetta. Se menettää — kuvaannollisesti — vähän kovuudestaan, saadessaan vertaiseltaan lähimmän iskun. Yksinkertainen k, p ja t, joitten edellä on ääntiö, kuvaavat kivikunnan pehmeintä astetta, joka iskun saatuaan menettää

132 Liquidæ, s. o. juoksevat eli vetelät-nimitys johtuu siitä että näitten kirjainten sointu värähtelee eetteriaalloissa.

voimastaan heikommuutensa mukaan. „K" katoaa, „p" muuttuu v:ksi ja „t" d:ksi niitten alottaman lyhyen tavun sulkeutuessa (rako, raon, rapa, ravan, mato, madon).

Henkiminuus (t) kätkeytyy yhä syvemmälle aineeseen tätä voimistuttavan iskun tapahtuessa, sieluminuus (p) taas säilyttää luontonsa vähän heikommassa muodossa, mutta fyysillinen aine muuttuu kokoamukseltaankin näennäisesti vierasten fyysillisten ainesten yhtyessä siihen. „Juoksevat" kerakkeet (l, n ja r) taas suhteutuvat „mykkiin" aivan toisella tavalla kuin muissa kielissä. T:n edessä olevat l, n ja r muuttuvat tavun sulkeutuessa t:ksi. „Likvidat" edustavat näet suomessa *järkeä*, joka mukautuu syitten ja seurausten aiheuttamaan „elämäntaisteluun". Koska „t" kuvaa henkiminuutta, mukautuu järki siihen sen — „ylhäältäpäin" katsoen — puuttuessa aineen toimintaan (silta, sillan, kanto, kannon, murto, murron). Mutta järki säilyttää jonkin verran määräysvaltaansa sieluminuuteen koskiessaan (kalpa, kalvan, arpa, arvan).

Fyysillistä ainetta kosketellessaan on järki taas omantakeisuutta vailla. Se katselee sitä sellaisena, mikä se on (velka, velan, sarka, saran). N:n ja k:n yhtymä on poikkeus (sanka, sangan). Koska „n" kuvaa taivaankappalten keskinäistä sopusointua („sfairojen soitantoa"), niin herpautuu fyysillinen aine — kuvaannollisesti — sellaisesta sopusoinnusta eli soitannon suloudesta. Sentähden menettää „k" kovan ja mykän luontonsa n:ään yhtyessään. Sellainen yhtymä merkitään suomessa ng:llä. Tämä on kyllä epäasiallinen, mutta koska ei kieli ole vielä luonut n. s. vahvan eng-äänteen erityistä merkkiä, kirjotetaan se toistaiseksi ng:llä. Tavun ollessa avonaisenakin yhtyy „k" sen edessä olevaan n:ään „sfairojen soitannon" vaikutuksesta, säilyttäen kuitenkin Toistaiseksi ulkomuotonsa.

Luetaanhan Kalevalassakin, miten luonnon erilaiset olijat hurmautuivat Väinämöisen soittoa kuunnellessaan. Kreikkalaisten Orfeyksen laulu teki niihin saman vaikutuksen.

Ranskassa on „n" säilyttänyt salaperäisen luontonsa. Se ääntyy tavun lopussa ng:nä (ton, mon luetaan tong, mong). N:n heikompi sukulainen „m" jäljittelee tätä kykynsä mukaan (nom, nimi, luetaan suunnilleen noong).

N kuvaa siis logoksien „pallopeliä", näitten „heitellessä" taivaankappaleita niille kuuluvia ratoja eteenpäin. M taas kuvaa palloliikkeen synnyttämää aallonnousua ja -laskua.

Jos lasta nukuttaessaan sanoo kauan „nnnnnnn", niin huomaa pian täten venytetyn n:n vaikutuksen. Lapsi nukkuu. „Sfairojen — taivaankappalten — soitanto" erottaa hänen eetteriruumiinsa fyysillisestä.

Soitannollisessa kreikassa päättyy teonsanojen infinitiivin preesens aina n:llä (esim. legein, puhua, lambanein, ottaa, pempein, lähettää).

Kovien eli mykkien kerakkeitten luontokin ja niitten suhteutuminen n. s. likvidoihin todistavat suomenkielen henkipitoisuutta. Koska kansa on hyvin lähellä kieltään, täytyy siis Suomen kansankin olla henkisluonteista huolimatta siitä ohimenevästä innosta, jolla se toistaiseksi ottaa osaa persoonallista itseä muuttavaan, sielulliseen temmellykseen. Se Väinämöisen ennustus, että häntä vietä tarvitaan, täyttyy läheisessä tulevaisuudessa. Teosofisen maailmankatsomuksen leviäminen „syviin riveihin" on ajan merkki, joka viittaa Väinämöisen paluuseen.

ÄÄNTIÖITTENSOINTU

Suomi ja unkari ovat minun nykyisen tietoni mukaan ainoat kielet, missä vallitsee niin sanottu ääntiöittensointu, jota korkeampia oppikouluja varten toimitetuissa suomenkielen kieliopeissa sanotaan vokaalisoinnuksi.[133]

Ääntiöittensointu on se suomenkielen laki, että sana, jonka ensimäisessä tai edes toisessa tavussa on n. s. matala ääntiö (a, o, u), vaatii johto- ja sijapäätteissään samallaisia ääntiöitä. Sama on n. s. korkeita ääntiöitä (ä, ö, y) sisältävän sanan laita. Esim. „lato" on yksikön inessiivissä „ladossa" (eikä ladossä), „kolo", kolossa, „suku", suvussa j. n. e. „Nälkä" on samassa sijassa nälässä, „pöytä", pöydässä, „kyky", kyvyssä j. n. e.

Supisuomalaisen korva ei voisi sietää esim. ruotsalaisen „önska" (toivoa)-sanan ääntämistä. Hän tahtoisi välttämättä ääntää „önskä". Sen-

133 Latinainen vocalis, —e johtuu „vox" (ääni)-sanasta ja merkitsee äänekäs, kuuluva. „Literæ vocales" tai paljas „vocales" ovat ääntiöt (kreikassa fooneenta grammata, s. o. huutavat kirjaimet). „Vocalis" merkitsi myös kuvaannollisesti „laulaja". Esim. sanottiin „Orpheus vocalis", s.o. laulava Orfeys. „Vocales" olivat yleensä kaikki varsinaiset laulajat.. „Undæ vocales" sanoivat roomalaiset pauhaavista aalloista.

tähden ääntävät ruotsinkielisiä paikkakuntia lähellä olevat suomalaiset esim. ruotsalaisten „Lindströmskan" välttämättä „Lindströmkäksi".

Unkarissa on ääntiöittensointu yhtä tarkka kuin suomessakin. Esim. „kaupungissa" on. „városban",[134] „vedessä" „vízben".

Suomen ääntiöittensointu kuvaa karman lain toimintaa eli syitten ja seurausten välistä sopusointua, toisin sanoin muodon hidasta kehitystä sen edeltäjästä.

Jos vertaa esim. suomalaista „syvä"- ja ruotsalaista „styv" (kankea, jäykkä)-sanaa toiseensa, niin kuulee taivutuksessa heti epäsointua. „Syvän" yks. osanto eli partiivi on „syvää". „Styv"-sanan monikko on „styva" (luetaan styyva). Supisuomalainen ääntää välttämättä „styyvä". Semmoista äännöstä ei ruotsalainen tietysti hyväksyisi.

Ääntiöittensointu kuvaa suomalaisen tunne-elämässä sitä vastenmielisyyttä, minkä äkkimutkanteko vaikuttaa. Jos ajaa virmalla hevosella ja suistaa sen, vauhtia melkoisesti vähentämättä, syrjätielle, niin voivat ajoneuvot ja niitten mukana hevonen kaatua sekä ajaja ponnahtaa kauas maahan. Ääntiöittensoinnussa esiintyvät taas suomalaisen hidasluontoisuus ja varovaisuus. Käytännöllisessä elämässä ovat monet muutkin kansat varovaisia hengenvaaran ja aineellisten vahinkojen torjumiseksi, mutta niitten kielessä ei ole tällaista varovaisuudenleimaa. „Ma mère"[135] (luetaan ma määr), sanoo esim. ranskalainen niin nopeasti, että nuo kaksi sanaa kuuluvat yhdeltä. Suomalaisen on välttämättä „levähdettävä" vähän „ma"- ja „mère"-sanan välissä. Päinvastaisessa tapauksessa joutuu hän ääntämään joko „ma maar" tai „mä määr".

Koska ei suomalaisten sieluelämä, heidän kielessään olevan ääntiöittensoinnun kannalta katsoen, siedä äkkikäännöstä, joutuvat he tästä syystä olemaan vanhoillisempia kuin monet muut kansat. Varsinaisen suomalaisen „karakteeri" onkin n. s. vanhoillisuus, joka tietysti on sama, mikä äkillisen uuden vahingoittamisen pelko. Tästä syystä on Suomi kaikenmoisen puoluekiihkon keinotekoisen levittämisen luvattu maa. Jos en asiaa tuntisi, ihmettelisin, miksi täällä muutamat yksilöt uskaltavat esiintyä „kansan" nimessä, vaikka ei kukaan milloinkaan voi tietää, mitä kansa tahtoo, ja tahtooko se ylimalkaan mitään erikoista.

134 Luetaan „vaaroshban".
135 Äitini.

Mutta jos sielullisesti vanhoillinen suomalainen on henkinen filosofi, niin on hän kaikkein „edistysmielisimpinäkin" pidettyjen edellä itsenäisenä ymmärtäjänä.

Sosialistit lukeutuvat tietysti kaikkein „edistysmielisiinpiin", mutta heidän materilistisuutensa osottaa, että eivät he kuulu Suomen kansaan sanan erittelevissä merkityksessä.

ILMARISEN TAKOMA SAMPO

Kalevala on suhteellisesti samallainen kirja, mikä raamattu. Sitä ei voi ymmärtää käyttämättä henkisiä avaimia. Paljaan kirjaimellisen ymmärtämisen kannalta ei sillä ole suurtakaan arvoa.

Mikä taikakalu olisi esim. niin sanottu sampo ollut? Sanojen mukaan oli se jonkinmoinen itsetoimiva mylly, jonka yhdessä laidassa oli jauho-, toisessa suola- ja kolmannessa rahamylly.

Tästä merkillisestä myllystä sanotaan:

Siitä jauhoi uusi sampo,
Kirjokansi kiikutteli,
Jauhoi purnun puhtehessa:
Yhen purnun syötäviä,
Toisen jauhoi myötäviä,
Kolmannen kotipitoja.

Tietysti voi Kalevalassa olevaa vertauskuvakieltä selittää monella tavalla, riippuen siitä, mitä selittäjä „ajaa takaa". Minä selitän sammon merkitsevän suomenkielen luontoa.

Ilmarinen edustaa kansansielua, joka orjien, s. o. sen alamaisina olevien ihmisyksilöjen avulla on luonut kielen. Itse „sampo"-sanasta johdan näin kuuluvan lauseen:

„Sana aina muodon perusta on." Se merkitsee kuultavan ja kirjotettavan kielen kaksinaisuutta, nimittäin sielullista ja henkistä puolta. Sammon yhdessä laidassa oleva jauhomylly tarkottaa fyysillistä elämää, jonka palveluksessa kieli on. Toisessa laidassa oleva suolamylly tarkottaa järkeä ja kolmannessa laidassa oleva rahamylly sieluelämää. Neljännestä laidasta ei puhuta mitään, koska se edustaa henkielämää.

Ne kolme „purnua", jotka sampo puhteessa jauhoi, ovat:
syötävät fyysillisiä tarpeita,
myötävät yksilöllinen sieluelämä ja
kotipidot yksilöllinen järki.

Neljäs purnu, josta ei puhuta mitään, oli aina täynnä ja edustaa henkeä.

Järki ja henki eivät siis tarvitse mitään myllynkäyntiä, koska edellinen on hengen ilmennys aistillisessa elämässä, jälkimmäinen taas kaikkiluoja.

Katsellessaan kieltä „alhaaltapäin", s. o. fyysillisen elämän käytännön palveluksessa olevana jauhomyllynä ja syötävänä ravintona, huomaa tutkija sen soveltuvan ihmisten tarpeihin minkälaisena tahansa. Ihminen, jonka ainoana harrastuksena on kiinteän ruumiin tarpeitten tyydyttäminen, käyttää kieltä vaistomaisesti. Hän omaksuu helposti minkä murteen tahansa siirtyessään toiselle paikkakunnalle. Sivistyneenä puhuu ja kirjottaa hän niitten mukaan, jotka ovat tehneet jotakin kielellistä järjestelytyötä.

„Rahamyllynä" tai „myötävänä" tulee ihmisten käyttää valmista kieltä heidän sielullisten sanelujenpa mukaan. Määrätyt sanat on korotettava niin, että asianomaisen korottajan vakuutus uskotaan. Ihan „oppimattomat" ihmiset ovat erinomaisia kielimestareita esim. kaikenmoisessa kaupanteossa.

Mutta suolamyllyn ja kotipitojen edustama kieli edellyttää jo itsetietoista kielenkäyttäjää. Hänen on tarpeen tullen „suolattava" käsitteitä niitten ollessa joutumaisillaan mätänemisentilaan. Tämä tehtävä kuuluu hänen kotityöhönsä, josta eivät „joukot" palkitse häntä.

Mitä itseeni tulee, saan ahkerasti pyörittää sammon suolamyllyä puhdistaessani suomenkielen käsitteitä „syötävän" ja „myötävän" kuonasta.

Syönnin ja myynnin tarpeen kannalta on nykyinen suomenkieli täynnä ulkomaista, etupäässä ruotsalaista kuonaa. Joka ei tahdo sitä käyttää, sen puhumaa ja kirjottamaa kieltä pidetään „kankeana", jopa suorastaan vääränä. Onhan — puheenparren mukaan — tottumus toinen luonto. Minä sanoisin sen ensimäiseksi.

Luen esim. sanomalehdistä: Toisessa paikassa lehteämme" j. n. e. Ei kukaan, joka tarvitsee ainoastaan sammon jauho- ja rahamyllyä, näe tällaisessa lauseessa mitään moitittavaa. Ymmärretäänhän lause

niin hyvin. Mikä vika siinä sitten olisi? Mutta jos tuollaisen lauseen sanomalehdestä lukenut henkilö osaa käyttää sammon suolamyllyä, niin hän kysyy hämmästyneenä: „Mitä merkitsee toisessa paikassa lehteämme?" Vaikka ei hän tuntisi mitään vierasta kieltä, niin tietää hän tuollaisen lauseen vääräksi. Mutta jos hän tuntee läntisen naapurimaamme kieltä, ymmärtää hän vian syyn. Mainittu lause on *väkisin tehtyä suomea.* Se on ruotsalainen lause suomalaisilla sanoilla kirjotettuna. „På annat ställe av vårt blad" on aivan mallikelpoista ruotsia, mutta sitä ei sovi suomentaa sanatarkasti. Ruotsinkieli näet kammoo erityisellä päätteellä varrestetun genitiivi- eli omantosijan käyttämistä, jos useita genitiivejä tulisi olemaan peräkkäin, ja käyttää mukailunluontoista „av" -prepositsiolla muodostettua genitiiviä. Suomenkieli taas käyttää, omistuksesta puheen ollessa, kuinka monta genitiiviä tahansa peräkkäin. Sitä parempi, jota useampi genitiivi seuraa toistaan.

Mainittu ruotsalainen lause kuuluu suomeksi: „Lehtemme toisessa paikassa" j. n. e. „På vårt blads andra ställe" olisi taas suoranaista mielettömyyttä. Niin erilaisia ovat suomi ja ruotsi!

Mainitunlaista kieltä käytetään esim. „Työmiehessä".

„Muutamissa osissa Suomea" j. n. e., luen myös esim. mainitusta lehdestä. Tämäkin lause on sammon jauho- ja rahamyllyn kannalta katsoen erinomaisen hyvä, mutta suomea ei se ole. Ruotsalainen „i några delar av Finland" on sammon järkimyllyn kannalta „Suomen muutamissa osissa", j. n. e.

„Syynä siihen" sanotaan kirjoissa ja sanomalehdissä yleensä. Se on ruotsissa „orsaken därtill". Järkevässä suomessa sanotaan „sen syynä". Suomessa käytetään illatiivi- eli sisätulentosijaa ainoastaan liikettä ilmasevan teonsanan ollessa lauseessa nähtävänä, tai edellytettynä. Jos „orsaken därtill" olisi „syynä siihen", niin olisi esim. „en farbror till honom" tietysti myös „eräs setä hänelle". Niin sanotaankin sammon jauho- ja rahamyllyn kannalta ruotsalaisuuden hapattamissa Suomen osissa. Mutta järkisuomea puhuva sanoo „eräs hänen setänsä".

Jos Kalevalan henki vielä joskus hapattaa Suomen kansan sieluelämän, niin tekee tämä „isonsiivouksen" nykyisessä kurjassa kielessään. Ruostuneena romuläjään heitetty sampo pannaan taas käyntikuntoon. Sen kahteen laitaan sijotetaan jauhomylly. Rahamylly poistetaan kokonaan. Silloin ei sampo enää jauha myytäväksi mitään, koska kaikki suomalaiset saavat syötävää maasta, heidän tarvitsematta sitä ostaa. Sellaista tulevaisuutta unelmoin ainakin minä. Ravintoaineitten ja järjen ollessa yksinomaan kotipitoisia ei kenenkään tarvitse pettää lähimmäisiään rahankeinottelussa eikä etsiä järkeä oman yksilönsä ulkopuolena.

SUOMENKIELEN ELONVOIMA

Robinpoika Crusoen elämäntarina kuvaa ihmisen käyttämättä olevaa elonvoimaa. Yksinäiselle saarelle jouduttuaan oli mainittu nuorukainen alussa ihan neuvoton. Sivistynyt ympäristö ei enää voinut tarjota hänelle minkäänmoista apua. Mutta niin sanottu itsensäsäilytysvietti kehotti häntä hakemaan apua itseltään. Vähitellen oppikin hän olemaan oma isäntänsä ja palvelijansa. Hän pani toimeen oman taloutensa ja eli kenties paremmin kuin jonkin suurkaupungin markkinahälinässä.

Suomenkielen luonto todistaa sitä puhuvan kansan samallaisesta elonvoimasta, mikä oli Robinpojalla. Lakkaamatta sinkoilee ulkomaalaisia aineksia Suomen maaperälle, mutta ne hukkuvat kieleemme suhteellisesti samoin kuin lumihiutaleet talvellakin sulaan virtaan.

Jos Suomen kansalla olisi ollut yhtäläinen matkimisenhalu, mikä on monella muulla kansalla, esim. ruotsalaisilla, niin olisi sen nykyinen kieli täynnä ruotsalaisia aineksia suhteellisesti samoin kuin englanti latinaa. Onhan Suomi ollut lähes tuhat vuotta Ruotsin vaikutuksen alaisena.

Olihan Suomessa latina keskiaikana yksinomaisena sivistyskielenä samoin kuin Ruotsissakin, mutta se ei ole voinut vaikuttaa kieleemme mitään. „Isä meidän"-rukoukseen on se vaikuttanut sen verran, että „meidän" on pantu „isän" jälkeen (lat. pater noster). Minä puolestani hylkäisin tämän latinaisen järjestyksen jo kouluaikana kirkoissa Saarnatessani ja sanoin: „Isämme, joka olet taivaissa", j. n. e.

„Tieteellisessä" sanastossammekin on verrattain vähä latinaa, ottamatta lukuun ammattilääkärien „resepteissään" käyttämää väkisin tehtyä latinaa.

Lasku- ja mittausopissa käytämme omaa kieltämme.

„Sähkö" on omaa kieltämme, vaikka kaikki muut länsimaiset sivistyskielet ovat ottaneet sen kreikkalaisesta *eelektronista.*

Kun sammon jauho- ja rahamyllyn kannalla olevat henkilöt matkivat jotakin vieraskielistä sanaa, tahtoo järkevä suomalainen heti tietää, *mitä se on suomeksi*. Hän ei liitä sitä makupalana kieleensä.

Tällainen menettely todistaa suomenkielen sisäistä elonvoimaa. Se tuntee tulevansa omillaan toimeen. Muutamien yksilöjen on kyllä vaikeata poistaa kieleemme jo haalittuja muukalaisia lainasanoja, mutta niitä itsepintaisesti välttävä kirjailija voi kuitenkin vähitellen valmistaa sitä aikaa, jona „isosiivous" on mahdollinen.

Sellaista sieluelämää, joka ihailee kaikkea tuntematonta, luullen sitä paremmaksi kuin se on, pidän minä sairaalloisena. Kun joku suomalainen esim. sanoo menevänsä „promeneeraamaan", niin minä kysyn, jos saan tilaisuuden, mitä hän siinä tapauksessa tekee. Jos hän vastaa käyskentelevänsä, niin kysyn, miksi ei hän sitten sano menevänsä käyskentelemään.

Selvä „ajan merkki", joka viittaa Suomen kansan henkisluontoisuuteen, on esim. se seikka, että meillä aletaan yhä enemmän käyttää omankielisiä etunimiä. Tuleehan nimen jollakin tavalla edustaa vanhempien toivomuksia lapsistaan. Mutta jos eivät he tunne sen merkitystä, niin eivät he voi liittää toivomuksiaan siihen.

Mutta suomenkielen elonvoima esiintyy mielestäni selvimmin sen sanojen luomisen mahdollisuudessa. Meillä ei ole ainoatakaan niin sanoakseni stereotypoitua eli kiinteärakenteista sanaa. Kaikista voidaan johtaa uusia. Tämä seikka tekeekin lainaamisen tarpeettomaksi. Esim. yksi, yksilö, yksiö, yksilöllisyys, yksilöpitoisuus, yksilöyksityisyys, yksilöyksiöisyys, yksilöyhteisyys, yksilökeskisyys, yksilökeskipakoisuus, yksilökeskikaksisuus, yksilötietoisuus, yksilöitymä, j. n. e. ovat toistensa sukulaisia, mutta niillä on samalla määrätynlaatuinen aatevivahdus. Mikä muu kieli voisi tehdä tällaista sanojenjohtotyötä.

On aivan tarpeetonta hakea esim. „yksilöyksityisyys"-sanaa kirjasta, jota kutsutaan sanakirjaksi. Ei sanakirjan-kokoilijalla ole ollut mitään tarvetta edes tiedustella mainitunlaatuisen sanan olemassaoloa. Muuten ei hän käsittäisi semmoisen sanan merkitystäkään.

Se, joka toimii henkisen filosofian alalla, tarvitsee ihan uusia johdannaisia sanoja. Suomenkielessä voi niitä muodostaa vastaamaan kaikenmoisia aatevivahduksia.

Esim. „ilmiöelämä"-sanaa saa turhaan hakea nykyisistä suomalaisista sanakirjoista. Ei kukaan tavallinen „käytännöllinen" ihminen

ymmärrä, miksi „ilmiö" ja „elämä" yhdistetään samaksi käsitteeksi. Paljas „elämä" riittää hänestä, koska ei hän voi olettaa mitään ilmiötöntä elämää.

Ikäänkuin yhteisestä sopimuksesta muuttavat esim. latojat minun käsikirjotuksissani esiintyvän „ilmiöelämän" „ihmiselämäksi", luullen saavansa korjata virheen. Korjausluvussa täytyy minun taas muuttaa heidän „ihmiselämänsä" „ilmiöelämäksi".

Suomenkielen n. s. 3:nnella infinitiivillä voidaan ilmasta asioita perin sattuvasti. Sen nimentö saadaan ma,- mä- pääte liittämällä teonsanan vartaloon.

Tällaista infinitiiviä voidaan käyttää sekä kohteellisista että kohteettomista teonsanoista. Esim. lukema, tekemä, ottama, kokema ovat 3:nnen infinitiivin nimentösijoja. Kohteettomista teonsanoista muodostettuna on sillä melkein nimensanan luonto, esim. „tällä istumalla". Kuinka voisi esim. ruotsalainen kääntää „minun näkemäni"? Hän sanoo „det av mig sedda".

Valitettavasti eivät useat sanomalehtikirjailijamme tunne suomenkielen ihmeellistä elonvoimaa ja yhden ainoan sanan paljonsanovaisuutta. Esim. Työmies-lehdestä saan mielikarvaudekseni lukea tämänluontoisen lauseen: „Hän sai häiritä muitten rauhaa ilman että kukaan olisi puuttunut asiaan." Henkilö, joka näin kirjottaa, ei siis tunne kielensä 3:tta infivitiiviä. Mainitun lauseen tulee kuulua oikealla suomella: „Hän sai häiritä muitten rauhaa *kenenkään puuttumatta* asiaan." „Ilman että" ei ole kerrassaan mitään. Siten koetetaan tietämättömyyden orjuudessa suomentaa ruotsalainen „utan att". Surkeata vaan, että n. s. köyhälistölle syötetään tällaista kieltä. Kuitenkin kuuluu sanotun lehden toimituksessa olevan oikein „maisteri"-miehiäkin! Mutta eipä arvonimi paljoa merkitse.

En usko paljaaksi sattumaksi sitä seikkaa, että kreikassa on suomen 3:nnen infivitiivin nimentöä vastaavia nimensanoja, kuten *theleema* (tahto=tahtoma) *leimma* (jäte, jäännös, leipein-teonsanasta) *poieema* (tekemä, erittäinkin runouden alalla, siis runo, poiein-teonsanasta), *probleema* (oik. heittämä, tieteellisessä kielessä „teelmä", proballein-teonsanasta), *praagma* (teko, prattein-teonsanasta).

Nämä ma-loppuiset teonsananluontoiset nimensanat (verbalinominit) ovat suomen 3:nnen infivitiivin sukua.

Suomen kansa on tulevaisuudessa näyttävä, mitä sen kielessä piilevä elonvoima saa aikaan. Siitä nousevat sellaiset „luonnonparan-

tajat", joihin verrattuina sen nykyiset ammattilääkärit ovat kivettyneitä muumioita. Jo hämärästä muinaisuudesta saakka on Suomessa ollutkin henkilöitä, jotka todella ovat osanneet parantaa, koska ovat olleet sekä sielullisesti että henkisesti kaukonäköisiä. Semmoisia henkilöitä on meillä nykyäänkin, mutta he ovat miltei tietymättömissä tai tiedehullujen vainoamia.

EPÄREHELLISYYDENILMIÖ, JONKA TULISI OLLA VIERAS SUOMELLE

Kun edellistä lukua kirjottaessani huomautin *sähköstä,*[136] että sekin on puhdas suomalainen sana, niin aukasin kreikkalaisen sanakirjan. Hain „e psiilon" (lyhyt e)- kirjaimen, mutta „elektron"-sanaa en vaan löytänyt. En ollut tätä ennen katsonut mainittua sanaa sanakirjasta, koska olen jo aikoja sitten tietänyt sen kreikkalaiseksi ja merkitsevän n. s. merenkultaa.

Pettymykseni oli tuntuva, koska en löytänyt „elektron"-sanaa muuten niin hyvästä sanakirjasta. Mutta pian juolahti mieleeni epäilys, että tässäkin olisi kysymys länsimaisten sivistyskielien niin tavallisesta epärehellisyydestä, jota käytetään kielestä toiseen sanoja siirrettäessä eli — latinoiden sanoen — transskriboitaessa. Hain *η* (pitkä e)-kirjaimen ja löysin pian etsimäni sanan. Mutta se ei ollut mikään „elektron" vaan „eelektron" (*ἤλεχτρον*).

Olen jo aikaa sitten pahotellut sitä seikkaa, että länsimaisissa kielissä, aivan kuin yhteisestä sopimuksesta, lyhennetään kreikasta lainatuissa sanoissa esiintyvät pitkää e-tä ja o-ta vastaavat, erikoiset ääntiöt. Ennenkun tunsin kreikkaa, kirjotin hyvällä omallatunnolla esim. „Perikles" „Sokrates", „Demosthenes" y. m. Mutta sittemmin kreikan kieliopista ja kreikkalaisesta tekstistä nähtyäni mainitut nimet kreikkalaisasuisina tunsin suurta katkeruutta. „Kuka on valtuuttanut länsimaiset kirjanoppineet raiskaamaan vanhojen helleenien kieltä", teki mieleni huudahtaa länsimaisille „oppineille".

Miten sitten on selitettävä sellainen häikäilemättömyys, että meilläkin kirjotetaan ja painetaan esim. „Sokrates", vaikka sana on

136 Sähkö johtuu „sähistä"-teonsanasta ja on n. s. onomatopoieettinen eli nimentekevä.

kreikassa *Sookratees?* Voidaanhan suomessa merkitä pitkältä kuuluva ääntiö varsin hyvin käyttämällä kahta samallaista ääntiötä peräkkäin. Epäilemättä siten, että länsimaiset „oppineet" ovat saaneet kieleensä kreikkalaisia sanoja latinan kautta. Viimeksi mainitussa kielessä esiintyy se puute, että se ei tunne pitkältä kuuluvan ääntiön merkitsemistapaa enempää kuin useimmat länsimaiset „sivistyskieletkään". Latinan sanakirjoissa on kyllä vedetty vaakasuora viiva ääntiön yläpuolelle osottamaan, että se on luettava pitkäksi, mutta mitään sellaista viivaa ei esiinny latinaisessa tekstissä. Länsimaisissa n. s. tietosanakirjoissakin tehdään samoin, mutta sellaista viivaa ei esiinny tavallisissa kirjoissa. Seuraus on se, että pitkiä ääntiöitä sisältävät kreikkalaiset sekä erisnimet että muutkin sanat esiintyvät lyhytääntiöisinä, ja että ne tietysti luetaan väärin.

Mutta minua ihmetyttää, miksi kreikankielenopettajat eivät korota ääntään tällaisen vääryyden poistamiseksi.

Minusta on kerrassaan „pyhyydenhäpäsemistä" saada painetussa kirjassa nähdä „Sokrates", „Perikles", „Demosthenes", „Themistokles", „Diogenes" y. m., vaikka sanat ovat kreikassa *Sookratees, Periklees, Deemosthenees, Themistoklees ja Diogenees.*

Ymmärrän, miksi ruotsissa y. m. kielissä kirjotetaan mainitut sanat väärin. Tuntuisi näet kiusalliselta panna vaakasuora viiva jokaisessa tapauksessa osottamaan pitkää ääntiötä. Luetaan väärin mieluummin kuin nähdään tuota vaivaa. Mutta niitä suomalaisia kirjailijoita, jotka tuntevat kreikkaa, pidän suorastaan epärehellisinä heidän kirjottaessaan „Sokrates", j. n. e. Tahtoisinpa kuulla, miten he puolustavat menettelyään. Ei auta se väite, että ei tunneta vanhojen kreikkalaisten ääntämisentapaa. Varmaa on se seikka, että kreikkalainen *η* luettiin „ee" ja *ω* „oo". Ne eivät olleet suotta kielessä.

Mutta miksi eivät länsimaiset kansat lue esim. „Periklis" ja „Dimosthenis," kuten nykyiset kreikkalaiset tekevät? Miksi eivät he — vaikka ovat näitä lähempänä kuin vanhoja helleenejä — lue pitkää e:tä i:ksi? Sanovatpa he esim. — uusikreikkalaisia matkien — „Fidias" ja „kirurgi", s. o. lyhentävät ei:n i:ksi.

Suomalaisten tulisi kielensä perusteella olla rehellisempiä eli vähemmin sielullisia kuin moni muu kansa. Sen tähden tulisi heidän ääntää kreikkalaiset *η*- ja *ω*- ääntiöt pitkäksi e:ksi ja o:ksi sekä pysyttää kreikkalainen „ei"-kaksoisääntiö. Mutta äännöksen tulee suomessa myös vastata silmän näkemää sanaa. Sentähden on *η* kirjo-

tettava ee:ksi ja ω oo:ksi. Suomelle ei kuulu se kansainvälinen epärehellisyydenilmiö, että pitkät ääntiöt luetaan ja kirjotetaan yhdellä ainoalla ääntiöitä.

Nähtäväkseni on joutunut kirja, jonka nimilehdellä luetaan: „Platon. Gorgias. Johdantoineen ja selityksineen suomeksi toimittanut K. Forsman. Helsingissä, Suomalaisen Kirjall. Seuran Kirjap. Osakeyhtiö, 1899."

Kirja on Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia, 91 osa. I, kuuluen „Filosoofiseen kirjastoon".

„Filosoofinen" on väärä. Tulee olla „filosofinen", koska sana on kreikassa „filosofos". Mikä epäjohdonmukaisuus! Pannaan *pitkä o*, vaikka alkukielessä on *lyhyt*. Mutta tekstissä on lyhyt e ja o alkukielisen pitkän sijassa. Mitä sellainen menettely merkinnee?

Esipuheensa lopussa sanoo suomeksi toimittaja: „Lopuksi huomautettakoon, että kreikkalaisia nimiä kirjoittaessani en ole erittäin merkinnyt vokaalien pituutta enkä sanain korkoa. Oikeastaan on siis äännettävä: Plátōn, Sōkrátēs, Pōlos, Kalliklēs, Khaiphōn j. n. e."

Näinkö herra Forsmanin mielestä siis olisi ollut „oikeastaan" kirjotettava? Minä en tunne suomessa sellaista menettelytapaa, että pitkäksi luettava vokaali kirjotetaan yhdellä ainoalla merkillä, ja että sen päälle vedetään vaakasuora viiva. Vai voisiko herra Forsman hyvällä omallatunnolla kirjottaa esim. sámān (= saamaan), ménē (= menee)? Kun vieraskielisiä nimiä lausutaan ja kirjotetaan suomessa, niin joutuvat ne *ääntämisen tähden ulkomuodoltaankin suomenkielen lain alaisiksi.*

Tavujen korottaminen kreikkalaisen sanan luonnon mukaan on toisarvoinen asia. Se toimenpide synnyttäisi muuten epäselvyyttä supisuomalaisen lukijan tajunnassa. Jos hän näkee esim. Platoon-sanan ensi tavussa olevan a:n päällä „pilkun," niin ei hän tiedä sitä lyhyttä mutta terävää korkoa osottavaksi merkiksi. Fraktuurapainoksessa voisi hän otaksua sen virheelliseksi ä-ksikin. Vasta myöhempi „skolastikka" on varustanut kreikkalaiset sanat korkomerkeillä totuttaakseen oppikoulujen kreikkaa lukevat oppilaat oikeaan korotukseen.

Mutta pitkät vokaalit eli ääntiöt ovat kreikassa yhtä elimellisiä kuin suomessakin. *Niitten selvinä pitäminen vieraassa kielessä on siis välttämätön.*

Esim. roomalaiset kirjottivat *Plato* ja taivuttivat sen aivan kuin se olisi ollut latinainen sana. Koska eivät he käyttäneet mitään korkomerkkejä enempää kuin vanhat helleenitkään, ei jälkimaailma tiedä, äänsivätkö he Pláto, Plāto vai Platō. Ei jälkimaailma ole näet myöskään varma siitä, missä tapauksissa vanhat roomalaiset äänsivät silmän näkemän yhden ainoan vokaalin pitkäksi tai lyhyeksi. Sanakirjoihin ei tässä suhteessa ole luottamista.

Mutta suorastaan väkivaltaista on suomalaisen kirjailijan mennä lyhentelemään *kreikkalaisia pitkiä vokaaleja.* Mikä sellaisen menettelyn asiallinen tarkotus olisi? Hutiloitakoon niissä kielissä, joitten käyttäjät näkevät kömpelyyttä tai „sivistymättömyyttä" kahdessa toisiaan seuraavassa ääntiössä, mutta suomi ei kuulu niihin kieliin.

Kun suomalainen lukija äsken mainitussa kirjassa näkee „Poloksen" keskustelevan „Sokrateksen" kanssa, niin voi hän pitkin koko ikäänsä puhua jostakin Polos-nimisestä kreikkalaisesta sofistista. Useat lukijat eivät välitä kirjan esipuheesta vaan alkavat heti lukea itse esitystä. Mainitun kirjan moni lukija ei siis tule tietämään, että „Polos" on „oikeastaan" luettava Pōlos. Mutta jos herra Forsman olisi itse tekstissä kirjottanut „Poolos", niin lukija ei joutuisi harhaan. Koska sana on kaksitavuinen, osaisi hän sivullisetta avuttakin korottaa sen oikein, Esim. Sookratees-nimeä ei hän osaisi korottaa oikein, mutta eihän, kuten jo sanoin, korotus olekaan näissä tapauksissa pääasia. Muuten saan huomauttaa, että minun koulua käydessäni itse koulunjohtaja („rehtori") korotti väärin Sookratees-nimen. Hän äänsi sen Sṓokrates, aivan kuin esim. suomalaisen kolmitavuisen „toivomus"-sanan.

Jos esim. Periklees kirjotetaan oikein eikä „Perikles", niin joutuu lukija välttämään *ainakin yhden virheen.* „Periklees"-nimen korko on viimeisellä tavulla. Sana kirjotetaan kreikassa *Περικλῆς*.

Mikäli ihminen voi olla rehellinen muille, sikäli uskoo hän itseäänkin. Tietysti ei upporehellisyys ole mahdollista n. s. käytännöllisessä elämässä, mutta kyllä jollekin vanhalle kansalle voi sen kielen kautta olla ihan rehellinen. Suomalaiselle ei koidu suurtakaan aineellista vahinkoa, jos hän kirjottaa esim. Sookratees, Periklees, Heerakleitos, Mileetos j.n.e. Ainoastaan „tittelöimätön" kirjailija saanee vähän kärsiä sellaisesta rehellisyydestä. Jos esim. minä tarjoaisin käsikirjotuksiani jollekin „sivistyneelle" kustannusliikkeelle, niin voitaisiin huomauttaa, että ei mainitunlaisissa kreikkalaisissa nimissä sovi käyttää pitkää vokaalia, koska „tapa ei ole sellainen". Jos sitten huomauttaisin, että en alistu väärään tapaan, niin saisin poistua tyhjin

toimin. Mutta herra Forsmanin kaltainen mies voisi kyllä kirjottaa kreikkalaiset nimet oikein.

Minä uskon Suomen kansasta vielä nousevan kirjailijoita, jotka minun kanssani korottavat äänensä *suomalaisen rehellisyyden puolesta.* Minusta ei suomenkieli sovellu kovin räikeän epärehellisyyden palvelukseen.

SUOMENKIELEN „SIDOTTU VOIMA"

Materialistinen „tiede" opettaa jonkin aineen palavan sentähden, että määrätty kuumuudenaste vapauttaa sen „sidotun voiman". Se sanoo tämän voiman kätkeytyneen sellaiseen aineeseen kasvamisen kautta ja tulleen auringosta.

Puhuttavassa ja kirjotettavassa kielessä on myös sidottua voimaa. Se ei ole tullut välittömästi, auringosta vaan — mitä maan asukkaihin tulee — maapallon sieluruumiin kautta aurinkokunnan logoksen henkiruumiista.

Kieli on yksilöitymän ensimäinen, ulospäinen ilmaus. Se on sielun ja hengen välinen side sieluyksilöjen elämässä.

Logoksen olemus on tyhjenemätön voimanvarasto. Sentähden näkee tutkija ihmisellisissä kielissä lukemattomia ikisyntyjen seurauksia.

Suomenkieleen on kätketty eräs voima, josta ei tähän asti ole vielä puhuttu. Se on *itsen jatkuva rengastus,* jonka henkinen filosofi näkee suomenkielen n. s. faktitiivija vielä selvemmin faktitiivisrefleksiivisissä verbeissä.

N. s. momenttaani-, frekventtatiivi- ja refleksiiviverbeistä on jo puhuttu. Vasta nyt tulee „faktitiiviverbien" vuoro. Nämä merkitsevät subjektin eli toimijan rengastuksenluontoista jatkumista.

Faktitiiviverbejä ei käytetä suomessa niin yleisesti kuin voisi. Syynä lienee muitten kielien vaikutus. Kuitenkin voisi minkä suomalaisen teonsanan tahansa panna teettö-muotoon. Esim. „katsottaa", „kuulettaa", „neuvottaa", „huoattaa", ja „ikävöittää" näyttänevät harvinaisilta mutta ovat kuitenkin täydellisiä faktiivi- eli teettömuotoisia teonsanoja.

Kohteettomat teonsanat ilmasevat teettömuotoisina passiivisuutta, s. o. osottavat, että ei teko tapahdu toimijan omasta alotteesta, mutta jos ne lisäksi vielä tehdään itsekohtaisiksi, on niitten merkitys aktiivinen. Esim. „itkettää" merkitsee, että joku saattaa toisen itkemään, mutta „itkettäytyy merkitsee, että itkeminen tapahtuu itkijän omasta alotteesta. Teatterissa esiintyvästä näyttelijättärestä voi sanoa, että hän itkettäytyy, s. o. on — ainakin näennäisesti — antautunut sellaiseen toimeen, jossa hänen velvollisuutensa vaatii hänet toisinaan itkemään.

Sensijaan että ruotsalaisen täytyy sanoa esim. „låta bygga" ja saksalaisen „bauen lassen", ilmasee suomalainen tämän asian yhdellä ainoalla sanalla. Hän sanoo *rakennuttaa.* Erittäinkin edellisen kielen turmelemat suomalaiset sanovat „antaa rakentaa". Se ei merkitse kerrassaan mitään. „Antaa" ei missään tapauksessa voi määrätä toista infinitiiviä. Sitten käytetään turmeltuneessa suomessa „antaa"-sanaa toisessakin merkityksessä. Sanotaan esim.: „Anna hänen mennä." Sekin sanonnantapa on väärä. Jos tahdotaan sanoa, että ei sivullisen tule estää toista jotakin tekemästä, niin käytetään „sallia"-sanaa. „Salli hänen mennä" on täyttä suomea.

Tutkiessaan esim. „teettää"-sanan merkitystä huomaa jatkuvan tekijärengastuksen olevan kysymyksessä. Teettäjä voi valmistuttaa jotakin yhdellä ainoalla muulla henkilöllä yhtä hyvin kuin miljoonillakin yksilöillä. Hän esiintyy itse vaan alkuperäisen ilmennettävän sysäyksen antajana. Jokainen hänen palveluksessaan oleva henkilö voi omassa toiminnanpiirissään myös teettää jotakin yhdellä tai monella henkilöllä, jos ei koko monipuolista tekojenmuotojenryhmää ole järjestetty niin, että kukin tekijä valmistaa ainoastaan yhden ainoan teontuloksenmuodon.

Mutta teettöteonsanan edellyttämän ensimäisen alkajan ei edes tarvitse välttämättä olla kiinteältä ruumiiltaan, sielultaan eikä hengeltään häntä palvelevien eri tekijäin yläpuolella. Esim. rampa mutta rikas henkilö voi *siirrättää* ja *kuletuttaa* kiinteätä ruumistaan kaikilla hänen aikakautensa kulkuneuvoilla. Hänen tarvitsee vaan ilmasta halunsa, ja muut ihmiset toimivat tekijöinä yhtä hyvin kuin tekijäin käskijöinäkin.

Varakas mutta „oppimaton" henkilö voi *selityttää* kaikenmoisia asioita, joista ei hän sieluyksilönä tiedä mitään. Voihan hän esim. perustuttaa koulun, jossa maksusta opetetaan vieraita kieliä sellaista taitoa haluaville. Hän voi siten *opetuttaa* ihmisiä, vaikka ei hän itse kelpaisi välittömäksi opettajaksi.

Mutta ihminen voi myös opettautua, s. o. opetuttaa „itseään". Oikeastaan tekee jokainen ilmenneen elämän taipaleella oleva olija sellaista työtä. Opettautuminen on opin hankkimista jollekin sitä haluavalle itselleen. Ei ole väliä, mitkä vaikuttimet ajavat muita opettamaan yhtä. Pääasia on vaan se, että joku saa muitten välityksellä jotakin opetusta.

Kerjäläinen voi *auttautua* huolimatta siitä, auttavatko sivulliset häntä säälistä vai päästäkseen rauhaan tungettelijalta. Tällaistakin auttautumista tapahtuu kaikkialla. Vaikka kerjäämisen jokin merkitty aste onkin muodollisesti kielletty, esiintyy avunsaannintarve ihan kerjäämisenluontoisena kaikissa ihmistenkeskisissä myötätunnonilmauksissa. Esim. monen keuhkotautisen oletetaan *parantautuvan* välillisesti niillä rahoilla, joitten „vapaaehtoisesti" pyytämisen muutamat ihmiset ottavat huolekseen.

„Itsen" muodollisesta käyttämisestä vapautuu faktitiivisrefleksiiviverbeissä sanomalla „omaksi tarpeekseen". Esim. „hän teetti puvun itselleen" on sama asia, mikä „hän teetti puvun omaksi tarpeekseen". Ei kukaan teetä pukua itselleen, jos ei hän sitä itse käytä tai edes aio käyttää. Sama on talonrakennuttamisen laita. Joku voisi kyllä väittää, että henkilö, joka rakennuttaa talon „omaksi tarpeekseen", tulee asumaan siinä ainoastaan „oman väkensä" kanssa. Mutta jos joku sanoo teettävänsä talon itselleen, niin ei „itselleen" suinkaan välttämättä merkitse sitä seikkaa, että ei hän saisi tai voisi pitää talossaan esim. vuokralaisia.

Syy, miksi „itselleen"-sanaa on oikein „itsepintaisesti" vältettävä faktitiivi- ja faktitiivisrefreksisten teonsanojen yhteydessä, on se, että nämä jo sellaisinaan *sisältävät* „itsen".

„Itseä" käytetään aivan tarpeettomasti esim. persoonan-asemojen vahvikkeena. Sanotaan esim. „Minä itse sen tein." Mutta „minä sen tein" on aivan sama asia. Tietysti tekevässä minässä oli „itsekin" mukana.

Faktitiivisrefleksiiviset teonsanat ovat suomenkielen paljonsanovaisuuden huippu. Ne todistavat suomalaisen kansansielun jo kehittyneen niin pitkälle, että sen alamaisina olevat ihmisyksilöt tuntevat vaistomaisesti olemuksensa haarautuvaisuuden, fyysillisessä ruumiissa asuvan eläimellisen persoonaitsen, sieluruumiissa olevan sieluitsen, ajatusruumiissa asuvan järki-itsen, henkiruumiissa olevan henki-itsen ja lopuksi yhden ainoan teettäjän, ehdottoman itsen, joka rajallisilla itsillä edustautuu ilmenneessä olemisessa.

Epäilemättä kehittyy suomi tulevaisuudessa niinkin pitkälle, että ei enää tunneta edes kiusausta panna „itseä" „omaksi tarpeekseen"-sanojen edustamana näkyviin faktitiivisrefleksiivisissä teonsanoissa. Kieli voi luoda jonkin uuden, merkitsevän tavun edustamaan kimmahduksen kohteena olevaa toimijaa kaikissa sijoissa.

Unkari on jo suomen edellä suhteitten tarkasti määräämisessä, vaikka se esim. kaksoisääntiöitten puutteessa on suomen jälessä.

Kun suomenkielen sidottu voima kerran vapautuu kiinteän ruumiin ja sen rautavanteitten, eläimellisen sieluitsen kudoksista, leimahtaa se hengentuleen, jonka hohteessa ja valossa vakaa, vanha Väinämöinen, tietäjä iänikuinen näyttäytyy henki-ihmisenä, koko kansamme yhteisenä henkiminuutena eikä enää paljaana muutamia „hyviä" ihmisiä suosivana luonnonhenkenä.

Siinä tulevaisuudessa eletään käytännöllistä veljeyselämää. Suomen kansa saa vielä joskus näyttää veljeyden tulisoihtua sille maailmalle, joka ei vielä nykyään tunne sen kielen suuremmoisuutta.

KOLME VAKINAISTA JA KAKSI VARAVARTIJAA

Suomalainen sana voi alkaa millä tahansa yhdellä ainoalla, suomessa käytettävällä kerakkeella.

Miksi ei suomalainen sana voi alkaa edes kahdella kerakkeella? Lyhyt vastaus on se, eitä koska kerakkeet ovat salaperäisyyden ja siis mahdollisen epärehellisyyden vertauskuvia, ei kaksi sellaista olijaa saa yhdessä ryhtyä mihinkään toimintaan, mikä sanan alottaminen vertauksellisesti on. Kielemme sallii mahdollisimman vähäistä epärehellisyyttä.

Suomalainen, jonka äänirako ei ole nuorena tottunut ääntämään sanan alussa olevaa kahta tai kolmea keraketta, ei osaakaan lausua kahdella tai kolmella kerakkeella alkavaa vieraskielistä sanaa. Hän ääntää esim. „ristitty" (= kristitty), „reikkalainen" (= kreikkalainen), j. n. e. Sentähden on esim. ruotsalaisesta „strand"-sanasta suomeen lainattuna tullut „ranta".

Mutta suomi on myös tarkka sanan lopussa oleviin kerakkeihin nähden. Siinä saa olla niitä ainoastaan viisi, nimittäin l, n, r, s ja t. Näitä kerakkeita sopiikin nimittää suomalaisen sanan lopun vartijoiksi.

Kuitenkin ovat l ja r tavallaan varavartijoita, koska niitten tehtävä on tilapäisluontoinen. L ja r esiintyvät ainoastaan n. s. typistyneitten nimensanojen yksikön nimennön ja kohteensijan lopussa (kannel, penger). Typistyksentarpeen voi taas edellyttää syntyneen vierasten kielien vaikutuksesta. „Hidas" suomalainen ehtisi kyllä ääntämään „kantele" ja „penkere".

N taas esiintyy teonsanojeu indikatiivin preesensin ja imperfektin sekä potentsiaalin ja konditsionaalin yksikön ensimäisessä samoin kuin n. s. aputeonsanan ind. prees. yksikön kolmannessa persoonassa (otan, otin, ottanen, ottaisin, on). Sitten se esiintyy omantosijan päätteenä ja n. s. karitiiviadjektiivien tunnustimena (kirjan, kirjojen, tunnoton). Viimeksi mainitussa tapauksessa on se „kovennut" m:stä (tunnottoma, tunnottom, tunnoton).

T esiintyy teonsanojen vastikään mainittujen muotojen yksikön toisessa ja monikon kolmannessa persoonassa sekä nimen- ja laadunsanojen monikon nimennössä ja kohteensijassa (otat, otit, ottanet, ottaisit, ottavat j. n. e., talot, huonot). Vielä esiintyy se partisiipin perfektin yks. nimennössä (ottanut).

S esiintyy loppukerakkeena ainoastaan nimensanojen ja johdannaisten laadunsanojen yksikön nimennössä ja sen kaltaisessa kohteensijassa (kunnas, lahjakas).

Kuten näkyy, on näillä kolmella „vakinaisella vartijallakin" siis määrätty paikkansa.

Mitä s:ään loppukerakkeena tulee, ei senkään „virka" ole kovin vanha. Se on näet syntynyt niin sanotusta henkosesta. „Kunnas" on ennen ollut „kunnah". Mutta koska suomi ei ole voinut sallia sanan lopussa h:ta, joka edustaa fyysilliseen aineeseen kootun sielunvoiman tuhlausta, on sen sijaan pantu s, mikä edes heikoimpanakin sukuäänteenä katkasee äärettömyyteen haihtumaan pyrkivän voiman virran.

S sanan loppukerakkeena kuvaa siis eristäytyneen sielulämän aikamääräisen olemassaolon turvaamista.

Oikein tarkkaa tehtäessä ei suomenkielen rehellisyys-luontoisuus sallisi *mitään* keraketta sanan lopussa. Minusta tuntuukin siltä, että *kaikki* sanat ovat ikivanhassa suomessa päättyneet ääntiöllä. „Petos" kerakkeitten muodossa on hiipinyt kieleemme sielulämän kehittyessä „miesmäisyyttään" kohti.

Kreikkalaisten kansansielu salli ainoastaan n:n, r:n ja s:n esiintyä sanan lopussa (x:ssä ja ps:ssä on s itse asiassa määräävänä). Unkreikka on tässä suhteessa pysynyt uskollisena vanhojen helleenien kansansielulle. Koska n, r ja s ääntyvät jollakin tavalla omalla avullaan, pidettiin niitä puolittaisina ääntiöinä.

Koska l, n ja r ovat niin sanottuja puoliääntiöitä samoin kuin suhuäänne s:kin, voi siis ainoastaan yksi täysikerake, s. o. t olla suomalaisen sanan lopussa alumpana mainituissa tapauksissa. Sekään ei päätä ainoatakaan yksikössä olevaa typistymätöntä nimen- eikä laadunsanaa.

Syy, miksi suomi kammoo kerakkeita sanan viimeisenä äänteenä on se jo monta kertaa mainittu seikka, että kielemme on omistettu rehellisyydelle, ja että sitä puhuva kansa on pohjaltaan henkisluontoinen.

Moni voi väittää monen muun kansan olevan yhtä rehellistä kuin suomalaisetkin. Minäkin yhdyn siihen väitteeseen. Kysymys ei olekaan siitä, mitä Suomen kansa voi *nyt* olla vaan sen alkuperustasta ja tulevaisuudentehtävästä.

Jos vertaa suomea unkariin, on erotus kerakkeihinkin nähden tuntuva. Unkarilainen sana voi alkaa kahdella erilaisella kerakkeella, jotka tosin äännetään yhdeksi (esim. „szem", silmä), ja päättyä millä kielessä olevalla kerakkeella tahansa. Kuitenkin on suomella ja unkarilla huomattava yhteisyys nimensanojen monikossa, jonka tunnustus on k muulloin paitsi possessiivisuffiksien edessä. Jälkimmäisessä tapauksessa esiintyy monikon tunnustimena *i*, kuten suomessa, tai *jai*. Esim. „hajók" on *laivat* mutta „hajóim" *laivani* (monikossa). Mutta sensijaan että t esiintyy suomalaisten, nimen- ja laadunsanojen monikossa ainoastaan nominatiivissa ja akkusatiivissa, säilyy se unkarin nimensanojen monikon kaikissa sijoissa. Unkari ei siis kammo kerakkeita läheskään samassa määrässä, missä suomi.

Kerakkeet muodostavat kielen luiston, ääntiöt lihan ja veren elimistöneen. Kumpikin yhdysosa on yhtä tarpeellinen. Mutta jos ihmisen kiinteä ruumiskin kehittyy luistottomuustarvetta kohti,. paeten siis kivikunnan jäykkyysluontoa, niin kehittyvät kieletkin hitaasti kerakkeen tarpeettomuutta kohti. Kuudennen juurirodun kehittyessä saadaankin tutustua kerakkeettomiin kieliin. Nykyinen suomi on silloin kehittynvt huomattavimmaksi sellaiseksi kieleksi.

TOISTAISEKSI RATKASEMATON KYSYMYS

Suomi on minun nykyisen tietoni mukaan ainoa kieli, joka ei tunne eikä siis tarvitse d-äännettä. Tämä on ruotsin vaikutuksesta hiipinyt kirjakieleemme. Ei yksikään supisuomalainen osaa sitä ääntää enempää kuin b:tä, f:ää ja g:täkään. Viimeksi mainittuja ei luetakaan suomen kirjaimistoon, mutta d luetaan, vaikka se ei voi olla suomalaisen sanan alussa.

Kalevala ei tunne d-äännettä ollenkaan, seikka, joka todistaa sen aivan vieraaksi suomelle.

Meillä on n. s. opillista sivistystäkin saaneita henkilöitä, jotka eivät joko ollenkaan tai erityistä ponnistusta tekemättä osaa ääntää d:tä. Mikä on tämä suomalaisille niin kiusallinen äänne, ja miten siitä voitaisiin vapautua?

D-äänne on syntynyt siten, että persoonallinen sielu on koettanut salata olemuksensa ulospäistä ilmenemistä, kuitenkaan onnistumatta. D kuvaa siis sielulämää muodollisesti sovinnollisena mutta asiallisesti vihamielisenä. Tämä äänne muodostuu t:n ja h:n toisiinsa sekottamisenyrityksestä kurkunperässä niin, että ei h pääse haihtumaan suusta ulos. Sentähden on suun kieli d:tä äännettäessä mahdollisimman lähellä alahammasriviä ja leveänä.

D on sivistyksen kielellinen edustaja. Sivistys on näet ulospäin miellyttävästi esiintymisen halun käytäntöä. Sillä ei ole mitään välitöntä tekemistä *valistuksen* kanssa, joka on sisäistä, ulkopuolisuudesta paljoakaan välittämätöntä vakaumuselämää.

D kuvaa teeskentelyä, joka ei pyri rikkomaan muodollista rauhaa.

Tietysti ei tämä d-äänteen kuvaus koske erityisesti mitään kansaa eikä yksilöä vaan persoonallista sielulämää sellaisenaan. Tämä on kyllä hereillä suomalaisissakin mutta ei d-äänteen „karakteerin" hengessä. Varsinais-Suomen murre todistaa, minkälaiseksi mainittu „karakteeri" on muodostunut siinä Suomen kansan osassa, joka aikaisimmin on joutunut koskettamaan länsimaista sivistystä. D on näet mainitussa murteessa muuttunut puhtaaksi r:ksi. „Parassa on vettä", „larossa on heiniä", sanoo varsinais-suomalainen. R on niin sanottu soraäänne. Sen voi ääntiön avutta ääntää selvemmin kuin l:n ja n:n, vaikka se luetaan näitten luokkaan eli „likvidoihin".

R kuvaa *repimisen* synnyttämää ääntä. Jos repäsee esim. liinankappaleen äkkiä kahtia, niin kuulee selvän, pitkäveteisen r:n.

R:n repimistä kuvaavan äänen tähden koettivat vanhat kreikkalaiset miedontaa sitä liittämällä sen jälkeen h-äänteen, joka asetettiin ῾-merkkinä r:n päälle (ϱ) Esim. „nenä" on kreikassa ϱῖς (rhiis).

Kun d-äänne aikoinaan kosketti suomalaista kansansielua, niin tuntui se sille heti vieraalta. Mutta koska d:n „karakteeri" synnytti siinäkin vastakaikua, muuttui se kansansielun luonnon mukaiseksi. Hiottu teeskentely sai suomenkielessä repäsemistä kuvaavan äänen kaiun, s. o. kuului r:ltä. Huolellisesti kehitetty epärehellisyydenluonnon siemen sai suomalaiseen maaperään, s. o sielulämään kylvettynä *tämän* karvan. Se muuttui julkista rikkinäisyyttä kuvaavaksi epärehellisyydenluonnoksi. D:stä tuli r.

Hämäläisessä murteessa muuttui d l:ksi (lato, lalon, äiti, äilin) sentähden, että mainittu kielenmurre edustaa kansansielumme sitä puolta, jota voisi kutsua sielulämän positiiviseksi jaloudeksi. Tämä jalous johtuu henkielämän vaikutuksesta siten, että persoonallinen yksilösielu osaa vaistomaisesti pysyttää sielulämän sekä salakähmäisesti petolliset että julkisesti repivät ainekset erillään n. s. käytännöllisen elämän oleellisesta toiminnasta. Toisin sanoin hämäläinen kielenmurre edustaa ihmisyksilöitä, jotka n. s. kriitillisinä hetkinä kysyvät neuvoa tyyneltä järjeltään.

L edustaa heleästi soivaa kelloa. Hämäläinen panee „kriitillisinä" hetkinä järjenkellon soimaan. Sen ääni lamauttaa sielulämän sekä hiiviskelevät että repivät elementtaalit.

Savolainen ja karjalainen murre sallii t:n kadota jäljettömästi sen alottaman lyhyen tavun sulkeutuessa (mato, maon, maito, maion). Tämä menettely synnyttää epäselvyyttä salakavaluuden ja ulospäisen räikeän esiintymisen kustannuksella. Epäselvyyttä synnyttää hämäläinenkin menettely. Esim. „pedon" kuuluu sen mukaan „pelon", jonka nimentö on „pelko". Savon ja Karjalan murteet ovatkin kovin epäselviä, erittäinkin edellisen. „Kuka" on esim. Savon murteessa „kukkoo", „makaa" on „makkoo", j. n. e.

Eräässä Pohjanmaan murteessa liukenee t sen alottaman lyhyen tavun sulkeutuessa j:ksi (pata, pajan, kota, kojan). Tämäkin menettely synnyttää epäselvyyttä.

Ei mikään muu kerake kelpaa edustamaan d:tä mainitussa tapauksessa. Ei t myöskään — d:n välttämiseksi — saa kadota jäljettömästä.

Kielemme on d:n tähden pulassa. Sentähden voisikin d:tä — „salatieteen" kannalta — kutsua „mustan magian" edustajaksi suomessa. Mutta miten voitaisiin siitä vapautua? Sen pois jättäminen olisi yksinkertaisin asia, jos ei siten syntyisi epäselvyyttä. Olisi hyvä sanoa esim. „säe, säteen", jos ei kielessä olisi toista „säe"-sauaa, jonka omanto on „säkeen". Ainoa keino olisi — ainakin väliaikaisena — se, että vartalon t pysytettäisiin „henkosella" päättyvässä nimennössäkin ja sanottaisiin „säte, säteen", „site, siteen" j. n. e. „Mato" kuuluisi tällaisen poikkeuksen vallitessa „maton". Mutta „kato"-sanan yks. genitiivi ja akkusatiivi kuuluisivat jo „katon", siis aivan kuin „katto"-sanan samat sijat. Ei sekään menettely siis kelpaa.

Nykyinen suomi ei tunne siis mitään keinoa, jota käyttämällä se voisi, epäselvyyttä synnyttämättä, vapautua d:stä.

Kuitenkin voisin ehdottaa erään menettelytavan. D olisi mainituissa tapauksissa korvattava n. s. heittomerkillä ja kirjotettava esim. „sa'in, satimen", „uusi, uu'en", „susi, su'en", „pata, pa'an", „lato, la'on". Siten vältettäisiin epäselvyys ainakin nähtävässä kielessä.

Uskon kielemme kaukaisessa tulevaisuudessa kuitenkin voivan luoda uuden kerakkeen, joka on koottu j:n, l:n, r:n ja t:n aineksista, ja joka korvaa nykyisen kiusallisen d:n.

NYKYISEN KALEVALAN VIERAS KARVA

Minusta ei nykyisessä asussaan esiintyvä, Kalevala-nimen Suomen kansallisrunokokoelma tunnu alkuperäiseltä. Siinä on sielullishistoriallisia aineksia, jotka viittaavat hyvin myöhäiseen aikaan.

Kalevalassa esiintyy sanoja, jotka suomi on verrattain myöhään lainannut ruotsista, esim. „suuri", „laji", „riski" ja „toki". Hyvin myöhäiseen aikaan viittaa myös sammon „rahamylly". 17 runossa mainitaan, „joki Juortani". Sekin näet seisahtui kuulemaan Antero Vipusen laulua, Väinämöisen vielä ollessa tämän vatsassa. Sitten puhutaan siinä Marjatta-nimisestä tytöstä, joka 50 runossa synnyttää „isättömän" lapsen, mikä on saanut aiheensa „puolukasta". Tätä tyttöä kutsutaan „pyhäksi piiaksi". Hänen poikansa ristitään ja kastetaan Karjalan kuninkaaksi, seikka, josta Väinämöinen suuttuu.

Tämä „pyhä piika" Marjatta ja hänen „yliaistillisella" tavalla siinnyt poikansa viittaavat ihan selvästi roomalaiskatolisen kirkon uskonasioihin. Marjatta, „pyhä piika", on tietysti „neitsyt Maria", ja tämän poika on Jeesus-lapsi, joka kukistaa „pakanuuden" kuninkuudellaan. Väinämöinen katoaakin sitten fyysillisen elämän näyttämöltä.

Näkyy siis selvästi, että nykyisasuisen Kalevalan sisällys johtuu hyvin myöhäiseltä ajalta, siltä, jona katolinen kristinoppi jo oli Suomessa. Ainakin on Kalevalan viimeinen runo kotoisin siltä ajalta.

Mutta alusta loppuun on Kalevalassa viittauksia verrattain myöhäiseen aikaan.

Ruotsalaiset lainasanat voisi kyllä selittää tulleen kansan kieleen myöhemmin. Kaikessa tapauksessa ei meillä ole ihavanhojen suomalaisten vaan heidän myöhäisten jälkeläistensä laulukokoelma Kalevalassa.

Kaukana Aasiassa eivät ikivanhat suomalaiset ole voineet välittää mitään Jordanin virrasta, jos olisivat tietäneetkin sen olevan olemassa. Marjatta viittaa liian selvästi Mariaan. Jos viimeksi mainittu olisi Maajaa eli Maija, olisivat suomalaiset saaneet sen sanskritista. Eihän esim. Virgiliuskaan tiedä Mariasta mitään. Sensijaan puhuu hän Maajaasta.

Kalevalan karva on näitten seikkojen tähden siis näöltään vieras, jos ne ymmärretään kirjaimellisesti, kristillisen jumaluusopin hengessä. Se tieto, että tuo ihmesyntyinen poika syrjäyttää vanhan Väinämöisen, on selvästi eri uskonnonmuotojen yhteistä alkuperää koskevan katsantokannan vastainen ja siis epäkalevalainen.

Minusta tuntuukin siltä, että Elias Lönnrotin onnistui kansan suusta poimia ainoastaan alkuperäisen kalevalaisen elämänopin muodoltaan muuttuneet jätteet. Vaikka Kalevalassa esiintyy useita tietäjiä, joista Väinämöinen on etevin, niin osottaa sen loppu selvästi, että katolinen kristinoppi oli jo päässyt värittämään vanhojen suomalaisten jälkeisten maailmankatsomusta. „Ukko ylijumalakin" kuvaa selvää juutalaisen, aistillisen monoteismin eli yksijumalaisuuden henkeä.

Suomen kansan henkisluontoisuus vaatii sen tulevaisuudessa kaivamaan syvemmälle nykyisen kalevalaisuuden sielullista maaperää, ja se tulee asettamaan Väinämöisen vielä entiselle paikalle. Se Väinämöisen huomautus, että häntä vielä tarvitaan, todistaa toisaalta, että eivät juutalais-kristilliset sielulliset virtaukset ole voineet tehdä suomalaista kansallishenkeä siksi, miltä se verrattain myöhäisiltä ajoilta kotoisin olevasta Kalevalan sisällyksestä päättäen näyttää.

Eräässä laulussa väitetään Suomessa tehtävän uusia Väinämöisen kanteleita, mutta minä uskallan väittää Väinämöisen vieneen mukanaan tietäjäneronsa ja tuovan sen takaisin vasta silloin, kun Suomen kansa itse kutsuu hänet takaisin. Se tulevaisuus ei enää ole kovin kaukana. Suomen kansan rehellisyvs ja henkisluontoisuus, jotka vielä ovat uudenaikaisen materialismin panssarin peittäminä, ovat jo osittain puhkasseet tämän panssarin. Puhkasemistyö jatkuu hyvällä menestyksellä. Kansamme on heräämäisillään sielullisesta horrostilastaan ja tuntee jo materialistiset lapsenkengät sille sopimattomiksi.

Teosofinen elämänymmärrys tekee läheisessä tulevaisuudessa voimakkaan yleisvaikutuksen Suomen koko kansaan. Yhä useampi yksilö alkaa tuntea itsenäisen tutkimustyön tarvetta. Vanha kirkollis-materialistinen maailmankuva kuuluu pian tietämättömyyden aikoihin, ja sielullinen isänmaallisuus väistyy kaikkiyhteisyyteen tähtäävän veljeyshengen terveeksitekevää voimaa.

SANAN VOIMA

Minusta tuntuu siltä, että jokainen fyysillistä väkivaltaa käyttävä ihminen on kovin nuori sielu.

Koska jokaiseen kansaan syntyy nuoria, hiljattain eläinkuntaan kuuluneita olijoita, on tietysti Suomenkin kansassa fyysillisen väkivallan käyttäjiä. Mutta väkivaltaisuus ei kuulu siihen kansallishenkeen, joka on luonut Kalevalan alkuperäisen maailmankuvan.

Fyysillinen väkivalta kuuluu ainoastaan petoeläimille. Mikäli se ihmisissä esiintyy, sikäli tunnustautuvat he tietämättään pedoiksi.

Vanhat suomalaiset antoivat sanan voimalle suuren merkityksen, siten osottautuen vanhoiksi sieluiksi, jotka ovat jo ehtineet saamaan tarpeensa fyysillisestä väkivallasta.

Onhan meillä vieläkin puheenparsi, joka kuuluu: „Sanasta miestä, sarvesta härkää." Sen mukaan määrää mies — tai yleensä ihminen — suhteensa muihin ihmisiin paljaalla joko lausutulla ja kirjotetulla sanalla. Mutta valitettavasti on se aika, jona paljas sana Suomen kansassa näytteli sille kuuluvaa osaa, ollut ja mennyt. Niin sanotun sivistyksen välillisestä vaikutuksesta on kansaamme syntynyt nuoria sieluja, jotka eivät tunne olevansa sanansa sitomia.

Koko nykyisen sivistyneen maailman kehuttu „kulttuuri" on *asiallisesti* suullisen sanan sitomusvelvotuksen vihollinen. Niin sanotulle kirjalliselle sanalle antaa se tunnustuksen vasta siinä tapauksessa, että tämä on „vahvistettu" sivullisten antamilla, muodollisilla „todistuksilla". Aikamme sivistys tarvitsee kaikenmoisia „todistuksia" sielulämän pönkkinä. Tämä vaatimus merkitsee sitä edellytystä, että henkilö tahdotaan ulkopuolisella — äärimmäisessä tapauksessa kiinteään ruumiiseen sattuvalla — pakolla pitämään sanansa. „Kulttuuri" on siis ostettu yksilöllisen minuuden arvottomaksi julistamisella.

Vanhojen rehellisyydenaikojen jälkimaininkina on meillä vielä olemassa „kunniasana"-käsite. Mutta se juuri todistaa „kulttuurin" himopitoisuutta ja hengenpuutetta. „Kunnia" on näet sielulliselle minälle sama asia, mikä höyhenpatja ja mukava leposohva tavallisen sivistyneen ihmisen kiinteälle ruumiille. Se tuntuu miellyttävän hauskalta. Mutta koska „kunnia" on keinotekoinen, on se aina vaaran uhkaamana.

Tällainen keinotekoinen kunnia on nuorien sielujen hiljaisesta sopimuksesta korotettu aikakautemme sieluelämän korkeimmaksi hyveeksi, vaikka se itse asiassa on sielullinen saippuakupla, joka särkyy vähimmästäkin kosketuksesta. Haettaessa ei kunniaa koskaan saada tarpeeksi, mutta jos ei sitä haeta, ei siitä olla tietoisiakaan vaan turvaudutaan sanan voimaan henkielämän vakavuuden luonnosta.

Ei missään aikamme sivistyskielessä huolehdita käsitteitten vakavuudesta. Paljas persoonallinen minä on kaikkien sanojen, vakuutusten ja lupausten takana. Koska tällaisen minän käytös on aina „olosuhteista" riippuva, ei tavallinen ihminen ollenkaan edeltäpäin „punnitse" lausumaansa tai kirjottamaansa käsitettä. Kaikenikäiset nykyajan ihmiset kohtelevat kielensä käsitteitä aivan kuin pallosilla olevat pojat heiteltävää palloa. Toinen heittää tai potkasee pallon toista kohti, toinen heittää tai potkasee sen takaisin. „Totuutta" ja „valhetta" käytetään samalla tavalla nykyajan sielullisessa pallonheitossa. „Se on. totta", sanoo toinen. „Se on valhetta", huudahtaa toinen. Sama asia on siis toisen totta ja toisen valhetta, aivan kuin saman pallon suunta on kahdesta vastakkain seisovasta heittäjästä päinvastainen.

Kenties olen näissä johtopäätelmissäni toistaiseksi „viimeinen suomalainen" samoin kuin Filopoimeen oli „viimeinen kreikkalainen". Erotus on vaan se, että Filopoimeen antoi tunnustuksensa ulkopuoliselle pakolle, kun minä taas tunnustan „sanan voiman" ainoaksi ihmistenkeskiseksi määrääjäksi.

Jos eivät ikivanhat suomalaiset voineetkaan aivan kuin yhtenä ainoana yksilönä turvautua sanan voimaan ainoana sielullisfyysillisenä toiminnanohjaajana, niin näyttävät he kuitenkin antaneen sille aatteellisen tunnustuksensa.

Mitä sitten on „sanan voima" persoonallisenkin ihmisen tajunnassa? Se on vaistomainen tietoisuus kaiken elämän lakisiteisyydestä ja yksilön siitä irtipääsemättömyydestä. „Sanan voima" vastaa persoonalliseen olentoon elähyttävältä ja luovalta vasta tämän ollessa sielullisesti vanha. Nuori sielu luulee kokemustenpuutteessa pääsevänsä pakoon kaikkea vastenmielisyyttä ja tilapäistä kärsimystä. Niin sanotut poikaviikarit edustavat kaikissa sivistyskansoissa nuoren sielun mainittua luuloa. He tekevät lukemattomia kolttosia, nauttien muitten tuntemasta mielipahasta. Heti juoksevat he pakoon, toivoen ainaiseksi Vapautuvansa kolttostensa tuottamista seurauksista. Fyysillisesti iäkkäätkin mutta sielultaan yhtä nuoret henkilöt menettelevät samalla tavalla vaikka toisessa mittakaavassa. He koettavat pettää toisiaan, luullen tilapäisen petostyönsä asiallisestikin olevan milloinkaan kimmahtamatta heihin takaisin.

Nuori sielu on hetken lapsi. Hän ei voi laskea tekojensa seurausten ulottuvan häneen itseensä, jos hän teonhetkenä vaan luulee olevansa varma siitä, että ei kukaan sivullinen näe eikä kuule, mitä hän tekee.

Olen kuullut lähimpien naapurieni sanovan, että he tekisivät kaikenmoista pahaa, jos eivät pelkäisi rankasevaa, maallista lakia. Äitivainajani, joka oli varsin yksinkertainen kristitty, väitti samaa itsestään. Ainoastaan „jumalan vihan" pelko — siis sivullisen, ulkopuolisen olennon joskus käyttämä pakko — pidätti hänet tekemästä sitä, mitä hän paljaana persoonallisuutena olisi halunnut tehdä. Hän ei siis tuntenut sanan voiman merkitystä enempää kuin lukemattomat muutkaan ihmiset.

Sanan voiman sitovaisuus ei ole minkäänmoinen, yksilön mieleiseltä tai vastenmieliseltä tuntuva velvollisuus. Se on hänen ainoa se vakaumuksensa, että hän *itse* elää ja toimii kaikissa olijoissa, jotka muodollisesti ovat hänestä erillään.

Jos tavallinen ihminen ei enää tarvitse sitä kokemusta, että hän — minkäänmoisia korvausta saamatta — paljaan „huvin" vuoksi vahingoittaisi kiinteätä ruumistaan, huonekalujaan ja muuta aineellista omaisuuttaan, koska hän tajunnassaan yhdistää ne omaan „itseensä", niin ei vanha sielu samasta syystä enää tarvitse sitä kokemusta, että hän vahingoittaisi muita olijoita, vaikka ne tilapäisesti ovatkin

hänestä erillään. Hän liittää ne kaikki asiallisesti omaan iki-itseensä. Hän ei voi tuntea mitään vahingoittamisenhalua, koska ei hänen iki-itsellään ole mitään ympäristöä. Sivulliset, jotka ovat sivullepäin tehtävän vahingoittamisentyön elähyttämiä, voivat kyllä luulla ja päättää hänestä mitä tahansa sentähden, että hän sielulliselta iältään tuntuu heistä tympäsevältä, mutta hän *itse* tietää iki-itsenä olevan hänen persoonastaan sivulliselta näyttävän ilmenneen elämän summa samoin kuin hän tietää persoonansa sen osaksi.

Vanhat suomalaiset käyttivät melkein kaikkiin sielullisfyysillisen elämän kohtauksiin soveltuvia loitsuja ja syntysanoja. Tämä heidän tarpeensa kuvasti heidän vaistomaista kaikkiyhteisyydentunnettaan. He tahtoivat persoonallisina, eristettyinä olentoina ikäänkuin leikkiä omaa jakamatonta, kaikkivoivaa itseään. Vedotessaan äärimmäisessä hädässä „ukko ylijumalaan" — mikä niin usein esiintyy Kalevalassa — tahtoivat he sanoa, että persoonallisen olennon, joka itsekin on suhteellinen olija, oli tyhjennettävä oma kykyvarastonsa, mutta että tällainen olija, kokemuksesta vajallisuutensa tuntiessaan voi kaiken suhteellisuuden avuttomana ollessa panna käyntiin suhteettomuuspuolensa kaikkivoiman.

Mikäli Suomen kansa oppii jokapäiväisessä elämässään pitämään suhteellisuutta olemisen n. s. välttämättömänä pahana, sikäli tulee se tietämään, että suhteellisuutta on hallittava suhteettomuudella tietoisesti silloinkin, kun vajallisuus kehottaa yksinomaan turvautumaan vajallisuuteen. Tämä tietoisuus on kaikkien uskonnonmuotojen ainoa ydin. Ne ovat suhteettomuustietoisuuden vireilläpitäjiä tajunnan vielä ollessa suurimmalla osallaan kytkettynä suhteellisuustarpeitten tyydyttämiseen suhteellisella tavalla.

Kieli on kansallisuuden sielullinen kuvastin samoin kuin kansallisuus on eristäytymättömän sieluelämän pyörteitten ja samoin kuin tämä on hengen, joka on „isän", s. o. ehdottoman olemisen perikuva.

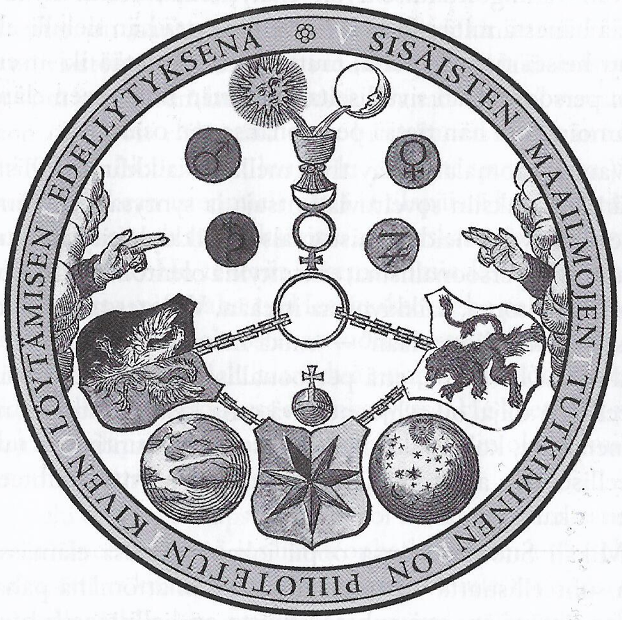
Koska Suomen kansan kieli olemisen asteikon kuudentena astuimena — „ylhäältäpäin" lukien — on henkisluontoista, on sen ja itse ehdottoman olemisen välinen side nyt jo huomattavan luja.

Tulevaisuus vie Suomen kansaa pitkin askelin eteenpäin.

Rauha ja sopusointu kaikille olijoille!

Veikko Palomaa

HERMEKSEN SMARAGDINVIHREÄ KIRJOITUSTAULU.

HERMEKSEN SANAT.

Totisesti ilman minkäänlaisia valheita ja kaikella totuudella. Mikä tahansa mikä on alhaalla on kuten ylhäällä ja mikä on ylhäällä on kuten alhaalla: täten joku voi saavuttaa ja suorittaa joidenkin asioiden ihmeellisiä asioita. Kaikki tämä saa alkunsa Yhdestä Ainoasta Asiasta, Yhden Ainoan tahdosta ja sanasta. Hän loi sen Mielessään, joten kaikki asiat saavat kiittää tätä Ykseyttä olemassaolostaan Olemisen käskyllä ja voidaan tulla muutetuksi Mukautumalla tähän Mieleen. Aurinko on sen Isä, Kuu sen Äiti; Tuuli kantaa sitä kohdussaan ja Maa on sen hoitaja. Tämä on kaikkien täydellisten asioiden Isä maailmassa. Sen voima on kaikkein täydellisin kun se on alkanut jälleen muuttua Maaksi. Erota Maa Tulesta ja hieno karkeasta mutta ole varovainen ja toimi todellisella harkinnalla sekä taidolla. Se nousee maasta taivaaseen ja laskeutuu jälleensyntyneenä maahan. Siksi se sisällyttää itseensä Alhaalla ja Ylhäällä olevat voimat. Näin koko maailman loisto tulee olemaan sinun ja kaikki pimeys tulee pakenemaan sinusta. Tämä on vahvin kaikista voimista, kaikkien voimien Voima, se kietoutuu kaikkiin selittämättömiin asioihin ja voi läpäistä kaiken materian. Näin on koko maailma luotu ja siksi kehittyy kummallisia asioita sekä tapahtuu monia ihmeitä. Olen hankkinut kolmanneksen koko maailman viisaudesta ja siksi minua kutsutaan nimellä Hermes Trismegistus. Se mitä minun on täytynyt sanoa alkemistisen taidon mestariteoksesta, Taivaallisesta Työstä, päättyy tähän.

KALEVALAN SISÄINEN PERINTÖ SALAOPPIEN VALOSSA

Kaikille totuuden etsijöille omistaa tämän
teoksen rakkaudella ja kunnioituksella

Tekijä

ESIPUHE

„Jaanus: ALKAMISESTA KAIKKI RIIPPUU."

Ovidus

„Moni nyt minulla onpi
Usea olettelevi
Virkkaja vihaisen äänen,
Äänen tuiman tuikuttaja:
Ken se kieltäni kirosi,
Kenpä ääntä ärjähteli;
Soimasi sorisevani,
Lausui liioin laulavani:
Pahasti pajattavani
Väärin virttä vääntävani.

Elkätte hyvät ihmiset
Tuota ouoksi otelko:
Jos mä lapsi liioin laulan
Tyhmä pilpatan pahasti!
En ole opissa ollut,
Käynyt mailla mahtimiesten.
Saanut ulkoa sanoja
Loitompata lausehia."

(Kal. 50 583 s. s.)

Näiden luentojen ohjelma

KALEVALAN HENKINEN JAKO

I OSA. Myytillinen (jumalaistarullinen) puoli

A. Historiantakaiset kertomukset.

Esipuhe eli johdanto Kalevalaan. (Ensi vihko 4 luentoa.)
Alkusoitto.

1) Ennen maailmanluomista tapahtuneiksi kerrotut seikat
 a) Ain-Emoisen ilmennys.
 b) Lappalaisen taistelu.
2) Ilmestymis kertomukset (molemmat toisinnot).
 a) Väinämöisen luomaksi ja
 b) Ilmattaren toimittamaksi kuvailtu maailmanluominen.
3) Ihmissukukunnan ilmentyminen. I: 281 — II: 8:teen säkeeseen.
4) Ihmisen henkinen kehitys.
 a) Sampsa Pellervoinen; b) suuri tammi; c) Iku-Turso;
 d) Viisi neitoa niemien nenissä; e) Antero Vipunen;
 f) Arpa; g) Hornan ja Pisan mäet.
5) Selvitykset Kalevalassa esiintyvistä henkilöistä.
6) Tasot ja niiden merkitys.
 a) Kalevala, Väinölä, Tähtelä, Suvantola, Uvantola, Päivölä;
 b) Ulappala, Saarela, Sariola, Kaukola, Kaukoniemi;
 c) Joukola, Tapiola, Metsola, Luotela, Luotola, Osmola;
 d) Aaltola, Lappila, Ahtola, Saraoja, Pimiälä, Suomela;
 e) Pohjola, Untamola, Pimentola, Ruijala, Saraoja, Sarajaho;
 f) Vuojela, Hiitola, Manala, Tuonela, Kuutola, Taivola;
 g) Turja; Saari; Jumaliset.
7) Ihmisen taistelu unohtamansa totuuden jälleenvoittamisesta.
 a) Sammon taonta; ryöstö; b) kolme luonnotarta; c) härkä ja Pohjolan häät.

B. Historianaikaiset kertomukset.

Marjatta, Karjalan kuningas, Väinämöisen ennustus.

C. Nimien salainen puoli.

D. Numerolukujen vertauskuvat.

II. OSA. Kansan elämäntapoja, jokapäiväistä elämää, juhlatilaisuuksia ynnä kotiaskareita kuvaava puoli.

(Tähän kuuluvat runot 21—25).

Toinen osa ei kuulu näihin luentoihin.

ENSIMMÄINEN LUENTO

Muinoissuomalaiset

Salaiset opit opettavat, että suomalaiset kansat kuuluvat neljänteen eli n. k. Atlantidien ihmisrotuun. Niiden ihonväri on kellertävä ja vaaleanruuni. Mitkä muut tuntomerkit heidät erottavat muista roduista, mitkä ne muut rodut ennen neljättä rotua olivat, minkälaiset heidän elämäntapansa lienevät olleet, milloin ne lakkasivat asustamasta maan päällä y. m. seikoista antavat teosofiset kirjat kylläkin selvityksiä; koska ne eivät suoranaisesti kuulu aineeseni ja veisivät luentoni liian kauas itse päämaalista, niin ainoastaan sivumennen neuvon asiaaharrastavia hakemaan lähteitä näistä seikoista ja niihin tutustumaan. Lähteitä löytyy jo suomenkielelläkin.

Suomalaiset kansat jakautuvat kahteen pääryhmään. 1) Muinoissuomalaiset, jotka elivät maan pallolla ennen *historiallista aikaa;* 2) historian eli nykyiset suomalaiset; niitä ovat lappalaiset, varsinais-suomalaiset, (entiset kainulaiset), karjalaiset, hämäläiset, virolaiset, liiviläiset ja kuurilaiset. (Katso tästä uudempia tutkimuksia teoksessa „Oma Maa"). Muinoissuomalaiset muodostivat Atlantidien päärodun seitsemännen alarodun. Kalevala, eli se suusanallinen runokertomus, jonka olemme käsiimme saaneet, on meille jäänyt perinnöksi muinoissuomalaisilta. Rohkea väite! Huolimatta kaikista tiedemiesten arveluista Kalevalan ijästä, sen kotipaikasta ynnä muista seikoista, ovat heidän johtopätöksensä sittenkin suoranaisia arveluja, otaksumisia, eikä mitään muuta. Runojen alkuaikaa ei voi kukaan nykyajan ihminen määritellä, sillä ne ovat syntyneet historiantakaisina aikoina, Atlantidien keskuudessa; heidän mannermaansa kaikkine asutuksineen, sivistyksineen ja korkeine kulttuurineen on vesi niellyt ja muistotkin heistä ovat haudatut Atlantimeren pohjaan. Heistä tietävät kertoa ainoastaan salatut kirjat. Turhaa on siis kysellä Kalevalanrunojen synnyinmaata ja ikää: ne ovat eläneet tuhannen tuhansia vuosia: ja sen todistaa, salaisoppien kanssa yhtäpitävästi, itse runon sanoissa piilevä henki, niinkuin se meille aikanaan selviää.

Muinoissuomalaisilla oli sangen syvä, ihmeen ihana ja selvä mailmankatsomus; sillä oli, runojen ja satujen luonteesta, vaan erittäinkin vanhojen nimityksien sisällöstä päättäen, elävä henkimail-

man tuntemus, ja mitä ihanin vakaumus hengen kuolemattomuudesta. Tämän kaiken meille todistaa itse näiden runojen henki.

Vaan voiko semmoista kansaa kutsua „pakana-kansaksi” tietämättömäksi, niinkuin meillä on tapana lyhytnäköisyydessämme päättää? Kansa, joka tunsi luonnon- ja hengenlait paljon paremmin kuin me nykyajan ihmiset, joita sokaisee mitä suurin taikausko ja kahlehtii julma tietämättömyyden pimeys, — huolimatta kaikesta meidän kiillotetusta ja kovin kehutusta sivistyksestämme — tuoko muinaisajan suomalainen olisi ollut tietämätöin „pakana”? —

Itse runot, eli oikeammin niihin kätketty henki, joka asustaa tuossa ulkonaisessa verhossa, todistaa meille, että vanhoilla suomalaisilla on ollut kehkeytynyt, jalo mailmankatsomus. Tämän saivat perinnöksensä muinoissuomalaisilta historian suomalaiset; he ovat meille säilyttäneet palasia tuosta suuresta, avarasta maailmankatsomuksesta, joka täytti vanhojen sielun. Historian suomalaiset ovat olleet monen vaiheen alaiset, mutta ei uusi uskontokaan, joka heille tuotiin vuonna 1154 (1157)? voinut joissakin heistä sammuttaa vanhojen traditsioonien ihmeellistä tenhovoimaa. — Sen muutamat jäsenet pysyivät uskollisina noille vanhoille runoillensa, jotka kätkivät kirjaimen kuoreen suuren viisauden. Katoolinkirkko, joka muutti muotoansa 15:llä vuosisadalla, ei ole voinut, vainoista huolimatta, kansan sielusta tukahduttaa entisaikain tietoja ja maailmankatsomusta. Ihmetyksellä tutkija tervehtii sitä muistin mahtavuutta, joka riittää kautta vuosisatojen niinkin ahdistetuissa ja painostetuissa oloissa kuin runonmuistajat ovat olleet kaikkina näinä pitkinä aikoina. No, ei suinkaan ole onnistuttu saamaan Kalevalaa kokonaisuudessaan, mutta pikku murusetkin ovat suuriarvoiset todistuskappaleet siitä, että suomen kansan maailmankatsomuksen alkulähteet ovat etsittävät samoilta paikoilta ja ajoilta, mistä muidenkin entisaikain kansojen pyhät kirjat ovat alkunsa saaneet. Senpätähden Kalevalaa tutkiessa paljastaan fyysilliset selvitykset ovat riittämättömät: siksi jää siihen monta arvoituksellista seikkaa, asiata, joista runon kirjaimellisen puolen tutkijan aina ja yhäti täytyy tulla samaan lopputulokseen — nimittäin arveluun, tietämättömyyteen — sentähden juuri että näille arvoituksille muut selvitykset eivät voi antaa tyydyttävää vastausta, kuin ainoastaan muiden kansojen samoista asioista antamat salaisten oppien avaimet. Ja pilkattakoon tätä asianhaaraa jos kuinka laajalti ja leveältä, asia on kuitenkin ehdoton totuus.

Vanhoilla kansoilla, mikäli niitä tunnetaan, ennen historiallista ja vieläpä historiallisenkin ajan alkupuolelta ei liene ollut — ja Atlantiideista tiedämme sangen vähän — minkäänlaisia kirjotettuja tai painettuja kirjoja. Heidän ajanlaskunsa, maailmankatsomuksensa, uskontonsa eli vakaumuksensa oli elävä, s. t. s. se oli etsijäin, tietäjäin muistiin, sydämiin painettuna. Tästä tiedosta saattoi kuitenkin jokainen, sitä haluava osalliseksi tulla, s. t. s. „kellä oli korvat kuulla”, se kuuli, joka oli kypsynyt totuutta vastaan ottamaan, se tiesi. Mitä Atlantiideilla lienee ollut, sen tuntevat salatieteiliät; me, jokapäiväiset ihmiset olemme saaneet lukea ja tiedämme ainoastaan sen, että heidän sivistys- ja kulttuurielämänsä oli sangen korkealla kannalla. Maanpallolla on aina yht'aikaa elänyt mitä suurin sivistys jonkin kansan keskuudessa, ja taas toisaalla on vallinnut mitä alkuperäisin villiytynyt olo. — Aivan niinkuin on tänäkin päivänä. Koska vesi nieli kaiken tuon neljännen ihmisrodun asustuksen, ja hävitti koko heidän mannermaansa, niin samassa, luonnollisesti, hävisivät ulkonaiselta maailman historialta kaikki heidän elämänsä ja maailmankatsomuksensa todistuskappaleetkin. Kuitenkin on niistäkin eriskummallisella, — tiedemiesten silmissä uskomattomalla tavalla saatu jonkinmoisia tietoja; itse Kalevala[137] viittaa sitäkin aikaisempaan, kolmanteen, lemurianrotuun ja sen häviöön tulen kautta.

Historianaikaistenkin kansojen kirjat varhaisemmilta ajoilta, kaikki kauttaaltaan, vaativat salaisten oppien tarjoamia avaimia; näittä avaimitta saamme ainoastaan ihmetellä itse kuoren, kylläkin ihmeellistä ja ihanaa ulkonäkyä, mutta henki se on, joka eläväksi tekee, eikä paljas kirjain eli verho.

Kirjain on siis hengelle sama kuin ruumis ihmiselle; tuo ulkopuolinen, fyysillinen osa on ainoastaan siinä piilevän ja asustavan hengen maja. Jos siis tyydymme kirjaimeen ja sen ulkonaiseen tutkimiseen, emme milloinkaan pääse käsittämään sitä, mikä on tuon kirjotuksen sisältö, sen tarkotus sen henki.

Yhteinen suuri, avoin kirja kaikille muinaisajan kansoille oli itse luonto-äiti. Siitä kirjasta oli vapaus jokaisen lukea, tutkia kaikkia mitä hänen näkymätön ihmisensä halasi. Jokainen luki sitä kirjaa niin selvästi kuin hänen henkensä häntä opasti ja johdatti. Kun sit-

137 Katso: 9 runo, säkeet 378—382.

„Meri kuivi, taivas kuivi,
Sinä suurna poutavuonna
Tulivuonna voimatoinna.”

temmin ilmestyivät suuret, näkyväiset johtajat eli mestarit opettivat he kansalle

„Synnyt syvät,
asiat ainoiset"

niinkuin näemme tietäjä Väinämöisen tehneen suomen kansan keskuudessa, Hermes oli egyptiläisten suuri opettaja; Gautama Buddha hindulaisten; Jesus juutalaisten. Semmoisia ovat olleet Orpheus, Krishna, Hermes, Pymander y. m. m.

Ei kumminkaan näitä oppeja suoranaisesti opetettu kansalle, sillä kaikkien korvat eivät vielä olleet kehittyneet vastaanottamaan henkimaailman totuuksia, aivan niinkuin se, tapahtuu vielä tänäpäivänäkin. Ei myöskään minkään kansan kielellä ole, eikä löydy vastaavia sanoja näiden yliluonnollisten asiain selvittämiseen. Pakostakin siis oli korkeampien tasojen käsitteet ja oliot verhottavat fyysilliseen muotoon. Tämmöiset opetukset annettiin allegorioissa: vertauskuvissa.

Ennen vanhaan kaikki ihmiset ymmärsivät nämä asiat, kaikki tiesivät mitä kukin sana sisälsi ja mitä mikin vertauskuva tahtoi esilletuoda — sillä kuvaannollisesti puhuen: „koko maailmalla on yhtäläinen huuli" s. t. s. kaikki ymmärsivät henkisesti sen, mitä fyysillisten sanojen avulla tahdottiin esittää, vaan aikojen vieriessä ihmiset unhottivat näiden vertauskuvien esoteerisen eli sisäisen puolen merkityksen: silloin eräs kainilaisten vihitty mestari, („sillä Herra pani merkin Kainiin," s. t. s. se, joka on merkitty kuuluu merkinantajalle) nimeltä Kain, (henkisen maailman olomuotojen tuntija) rakensi kaupungin, s. t. s. erään mysteerion eli salakoulun.[138] Sittenkun maa-

138 Mysteeriot — Kaikilla itämaalaisilla uskonnoilla oli salainen kultti, — eli jumalanpalvelukseen kuuluvat juhlatoimitukset. Tämän salaisen puolen tunsivat ainoastaan vihityt; oppilaat opettelivat sitä tuntemaan. Vihityt kasvatettiin erityisesti tätä varten. Ensin he olivat neophyttejä — oppilaita, jolloin heille annettiin opetusta ylhäällä temppeleissä; lopulliset suuret salaisuudet ilmotettiin heille kirkkojen alla olevissa n. k. kryptoissa: (salainen paikka, valvi eli luola), kirkon alle laitettu salaiskirkko, jossa korkeimmat vihityt hierofantit opettivat. Opetusta annettiin hiljaisella äänellä; valanteon velvotuksella ei saanut näitä salaoppeja ilmottaa vihkimättömille. Opetusaineina olivat: oppi maailman synnystä, ihmisen maailmaan ilmaantumisesta (teogonia) ynnä muut salaiset kysymykset. Kansa sai ulkonaista, eksoteerista opetusta, mutta epoptit — näkijät, tietäjät tiesivät ulkonaisten menojen salaisen merkityksen. He tiesivät milloin „Jumalan salattu nimi" lausuessa tuli mainituksi. (Katso Matth. 13: 34 — 37. Ps. 78: 2.)

ilman kansakunnat hajosivat kukin omille erillensä ja teillensä, opetettiin ja jaettiin salakouluissa tietoa sitä haluaville kaikista salatuista asioista, jotka unohduksen ja tietämättömyyden kautta olivat joutuneet okkultiseksi eli salatuksi tiedoksi.

Sittemmin Mestarit puhuivat kansalle vertauskuvien kautta, vaan se, joka oli kypsynyt, jonka ymmärrys oli kehittynyt, joka ei enään tyytynyt, eikä lohtua löytänyt ulkonaisesta kirjaimesta, kuorista ja akanoista, vaan ikävöi ja halasi henkistä käsittämistä ja jumalallista ravintoa, se kyllä oppi tuntemaan ja tietämään kirjaimen, numeron, tason, sanan, vertauskuvan ja „logian" (Jeesuksen käyttämät puheet) merkitykset.

Näiden mysterioiden jäsenet muodostivat salaisen yhteiskunnan eli veljeyskunnan. On ollut, ja on vielä tänäkin päivänä, monta semmoista veljeyskuntaa. Ilmestyskirjan jokainen vertauskuva on erään tämmöisen veljeyskunnan pyhä rituaali eli jumalanpalveluksen ja vihkimyksen muoto.

Niinpä siis saattoi ja vieläkin tapahtuu siten, että, kun puhutaan Ilmestyskirjan sisällöstä, koulun ulkopuolella oleva ihminen ei ollenkaan käsitä mistä on puhe; hän kyllä kuulee sanat, mutta ei ymmärrä niiden sisältöä. Hän luulee, että pääasiana on kirjain, ja että kaikki on juuri niin tapahtunut, kuin kirjain sanoo. Sentähden emme käsitä Ilmestyskirjan henkeä, kun emme tiedä, mitä kaikilla noilla vertauskuvilla tarkotettiin. Veljeyskunnan jäsenelle selveni vähitellen kaikki: kirjain sisältö tuli hänelle tutuksi, ja mitä enemmän hän perehtyi itse kirjan ytimeen, sen rikkaammaksi tuli hänen henkinen elämänsä. Semmoinen veljeyskunnan jäsen tiesi ja oppi tuntemaan oman salaiskoulunsa kirjaimiin kätketyt rituaalit ja kuvaukset niistä seikoista, mitkä sen veljeyskunnan vihkimyksissä käytettiin.

Semmoisia salakouluja on muinoisajan kansoilla ollut monenlaisia. Palestiinassa oli eräs n. k. „Viikunapuun" salainen veljeyskunta.

Toisinaan mysteerioissa esitettiin valtiollisiakin tapahtumia, niiden joukossa enin kehutut olivat n. k. eleusiinin mysteeriot. Keskiaikana merkittiin niillä näytäntöjä, joiden aiheena olivat raamatulliset aineet, (Kristuksen piinanhistorian esittäminen oli erinäisesti suosittu); näitä ensiaikoina esitettiin kirkoissa, jolloin munkisto näitä näytteli, sittemmin niitä muutkin, kuin hengelliseen säätyyn kuuluvat näyttelijät esittivät viimeiseltä jo kaduilla ja toreilla.

Kun (Joh. 1: 46—52) Jesus sanoo eräälle Viikunapuun veljeyskunnan jäsenelle: „Minä näin sinut viikunapuun alla ollessasi", tahtoo Hän sillä sanoa: minä tiedän, että sinä kuulut siihen mysterioon, veljeyskuntaan, joka nimittää itseänsä „viikunapuun mysteerioksi".

Kun nyt puhuteltu huomaa tämän salaisuuden olevan ilmi, vastaa hän koulun tervehdyslauseella: „Mestari, sinä olet jumalan poika", sillä hän itse ei saanut ilmottaa, josko hän kuului mihinkään salakouluun eli ei: se oli jokaisen koulun oppilaan välttämätön ehto. Koska nyt Mestari tiesi tämän hänen salaisuutensa, puhuteltu, aivan luonnollisesti, vastaa ja kutsuu Häntä mestariksi eli jumalanpojaksi, sillä vihityt mestarit olivat ainoat veljeyskunnassa, joita kunnioitettiin tällä arvonimityksellä. Rituaali sääsi, että kaikki veljeyskuntaan kuuluvat ja sinne pyrkivät oppilaat eli neophytit tervehtivät mestareja tällä lauseella. Mestari oli salaiskoulussa valon, viisauden ja henkisen elämän välittäjä ja äskensaapuneiden opettaja ja taluttaja kaidalla tiellä ja ahtaalla itsensäkieltäymyksen polulla. Mestarin lause „oikea israelitta" merkitsee: „valittu, vastaanotettu veli,".

Ulkonaoleva ei voi, eikä jaksa muuta käsittää, kuin ainoastaan sen, minkä hän ulkonaisesti kuulee; mutta jokainen asiantuntija oivaltaa kuinka rikassisältöinen, ytimekäs ja paljon sanova on tuo lyhyt puhelu mestarin ja vastaanotetun veljen välillä. Kaikki on arvotus sille, joka tyytyy ainoastaan kuoreen, oivaltamatta itse henkeä.

Näin kaikki vanhat suusanalliset kertomukset eli muistelut (traditsionit) ja kirjotukset vaativat omia avaimiansa. Avaimitta jääpi asia meille hämäräksi saduksi, arvoitukseksi, kuoreksi ja hengettömäksi, kuolleeksi kirjaimeksi.

Raamattummekin tarvitsee tämmöisiä avaimia. Kun ensimmäiset kristinuskoon kääntyneet juutalaiset omistivat raamatun pyhäksi kirjaksensa, oli se rabbinien, juutalaisten vihittyjen puolelta julma kosto ett'eivät he noille avaimiansa antaneet; he kyllä tiesivät mistä merkityksestä heille olivat tuo „vanha testamentti" ja erittäinkin sen 5 Mooseksen kirjaa. Se oli hiljainen, äänetön vastaanpano sitä hävitystä vastaan, joita he mielestään saivat kärsiä, ja totisesti ovat juutalaiset vihityt tässä olleet sukkelammat kuin heidän vainoojansa. Jos luemme Paavalin kirjoituksia esoteerisen lyhdyn valossa, ovat ne aivan toista kuin sitä, mitä kirjain sanoo. Paavalikaan ei antanut salaopetusta muille, kuin sitä haluaville.

Tämän panen tähän ainoastaan valaistakseni asian käsittelyä. Emme ymmärrä Kalevalaa, joka on suomalaisten esoteerinen, suusanallinen kertomus, jos emme saa muilta salaiskouluilta heidän sisäisiä, esoteerisiä avaimiansa, Meidän suomalaisten avaimet ovat joutuneet tietäjäin kanssa unholaan; mutta aika on tullut josta vanha Väinämöinen ennusti:

„Annappas ajan kulua,
Päivän mennä, toisen tulla,
Taas minua tarvitahan,
Katsotahan, kaivatahan,
Uuen *sammon* saattajaksi,
Uuen *soiton* suoriaksi,
Uuen *kuun* kulettajaksi,
Uuen *päivän* päästäjäksi,
Kun ei *kuuta aurinkoa,*
Eikä ilmaista *iloa.*"

Tämmöiset entisajan kirjat, joita ei nykyinen sukupolvi osaa avaimitta lukea, ovat hindulaisten Puranat, Ramajana, Bhagavad-Gita, eli Herran laulu; kristittyjen Raamattu: turkkilaisten Koraani; heprealaisten Kabbala; Sepher Yetzirah (Luomisen Luvun kirja) ja Zohar (Kirja Valosta); kreikkalaisten ja latinalaisten pyhät Hymnit; kaldealaisten Numerolukujen kirja; kiinalaisten Laotsen esoteeriset (salaiset, sisäiset opit); egyptiläisten Thotin kirjat, Kuolleiden kirja; kaldealais-assyrialaiset kivitaulut; kaikenkaltaiset, niinhyvin nuolenpää kuin kiilamaiset hieroglyyfit; Mexikon temppeliseinäin kirjoitukset; allegooriset kuvat, ynnä suuri joukko muinaiskansojen kaikenlaisia pyhiä vertauskuvia ja kuvioita.

Miksi Kalevala ei siis olisi tämmöinen muinoissuomalaisten salattu pyhä maailmankatsomus? Eikö sekin ole verhottu kirjaimeen? Koko maailmata käsittävien salaisten oppien valossa on se aivan toista kuin ainoastaan kirjain eli „jonninjoutava lorunlasku".

Katsokaamme siis, miten salaopin avaimet aukasevat Kalevan salkun salaisuudet.

TOINEN LUENTO

Mitä on Kalevala?

„Moniaat suuret ajattelijat ovat selittäneet, että maanpallolla ei ole konsanaan löytynyt yhtään ainoata uskonnonperustajaa, olkoon hän sitte arjalainen, semitiläinen tai turanilainen, joka olisi keksinyt uuden uskonnon eli ilmentänyt ihmiskunnalle uutta totuutta. Kaikki n. k. „perustajat" ovat olleet jälleentuojia, vanhojen ikipäivien totuuksien esittäjiä, eikä suinkaan uusien oppien perustajia. He ovat ainoastaan olleet uusien uskonnonmuotojen keksijöitä ja selvityksien antajia, mutta ne totuudet jolle uskonnot perustuvat ovat niin vanhat kuin itse ihmiskuntakin. — Kaikki ne suuret totuudet, jotka alunpitäen välittömästi ilmoitettiin ihmiskunnalle, ovat säilytetyt ja tallennetut temppelien „kaikkein pyhimmässä", vihkimätilaisuuksissa niitä ilmotettiin mysteerioissa ja persoonallisen[139] opetuksen kautta. Näistä suurista totuuksista, jotka olivat selvinä totisesti viisaan katseelle, he sitten valitsivat joko yhden tai useampia ja ilmottivat niitä ihmisille. *Näin kukin kansanheimo omassa vuorossansa sai omaksensa muutamia näistä totuuksista, jotka puettiin jokaisen kansanheimon paikallisten ja erityisten vertauskuvien huntuun.* Aikojen vieriessä tästä sitten kehittyi joko enemmän tai vähemmän filosofinen jumalanpalveluksen muoto, eli eri kansallisuuksien mystilliseen verhoon kääriytynyt pa'nteooni.[140]

139 Persoona, yksilö, persoonallisuus. Gabius Bassus selvittää sen johtuvan kahdesta latinalaisesta sanasta per ja sonare, siis jotakin läpikaikuvaa, kovästi kuuluvaa. Vanhoissa kreikkalaisissa teaattereissa kaikki näytteliät puhuivat naamarin kautta; naamaria nimitettiin pessoona. Katso tästä asiasta lähemmin tohtori W. Lagusen esitelmää, jossa hän sanoo: „koska vanhat roomalaiset kutsuivat naamaria persoonaksi ja kaikki uudemmat kielet ovat omistaneet tämän sanan, johtuukohan siitä se, että me emme koskaan näytä itseämme semmoisina, kuin me todellisuudessa olemme, vaan aina ilmennymme naamioituina, persoonallisuuksina?" (Litterr. Soireer. 1850. siv. 183. —)
Salaopissa kuvataan persoonallisuutta käsitteellä „alempi minuus." — Tästä tulee selitys aikanansa.

140 Pa'nteooni — vanhassa Kreikassa kaikille jumalille pyhitetty temppeli.

Sentähden tohtori Legge, varsin oikein, kutsuukin Konfutseeta,[141] — joka historiallisen[142] ajanlaskun mukaan on varsin vanha lainlaatija, vaikkapa hän maailmanhistoriassa onkin verrannollisesti hyvinkin nykyaikainen ajattelija, — suorastaan ja ainoastaan jälleenantajaksi, ylituojaksi, eikä uskonnon luojaksi. Konfutse sanookin: „minä annan ainoastaan sitä, mitä itsekin olen saanut vastaanottaa; en voi luoda mitään uutta. Uskon vanhoja ja siksi minä rakastan heitä."[143]

„Salais-oppien" kirjottaja, (H. P. B.) rakastaa myöskin vanhoja, muinoisia; hän uskoo heitä yhtähyvin kuin nykyaikaisiakin muinoisajan viisauden perijöitä. Ja tässä kahdenkertaisessa uskossaan jättää hän nyt sen, minkä hänkin on saanut ja oppinut, kaikille niille, jotka tahtovat sitä vastaanottaa. Mitä tulee niihin, jotka hylkäävät hänen todistuksensa — s. t. s. tuohon suureen enemmistöön — niin hän, vähintäkään katkeruuden tunteetta, pitää sen hyvänänsä, sillä heillä on yhtä suuri oikeus kieltää, kuin hänellä vakuuttaa, koskapa he niinkuin „Salaoppien" kirjottajakin, näkevät totuuden kahdelta, toisistaan eriävältä näkökannalta."

„Kuinka suuret ja mahtavat nuo harrastukset olivatkaan, joita ensimäisenä vuosisadallamme fanaatillisesti tehtiin siihen suuntaan, että jokainen vähäisinkin jälki „pakanallisten" kansojen ajatus ja nerollisuuden tuotteista saataisiin hävitetyksi ja poisjuurrutetuksi, niin nuo vainot eivät kumminkaan saavuttaneet toivottua päämaalia, vaan ulkokultaisuuden ja siveettömyyden pimeä henki on sittemminkin, aina siitä lähtien, koettanut järjestelmällisesti väärentää jokaisen ennen-kristillisaikuisen kirkkaan totuuden.

141 Kong-fu-tse (lat. Confusius) meriupseerin poika; kiin. filosofi ja virkamies. Synt. noin 550 e. Kr. kuol. 478. Hänen oppinsa on vähemmin uskontoa, enemmän siveellisyyttä (moraalia). Kiinassa pidetään sitä ainoana ortodoxaalisena eli puhdasoppisena.

142 Historiallinen — Brahminien ajanlasku. Ajankäsitys näkymättömässä maailmassa on aivan toisenlainen kuin meillä.

143 Rouva Helena Petrovna Blavatsky s. 1831. kuollut 1891. Hänen elämäkertansa on mitä kummallisin ilmiö. Hän oli ensimmäinen, joka länsimaalaisille (oxident) kansoille julkilausui itämaalaisten (orientkansojen uskontoihin kätketyt suuret, salatut totuudet. Teoksen nimi on: The Secret Doktrine, ilmestynyt 3:ssa osassa. Ruotsin kielelle käännetty: „Den Hemliga Läran." Painettu Tukholmassa 1895. Teosta suomennetaan parhaillaan.

Historia[144] on kuitenkin, huolimatta kaikista epävarmoista aikakirjoista, säilyttänyt niistä muistomerkkiä aina meidän aikaamme saakka riittäviin asti, ja siten jättänyt meille puolueettoman kuvan kokonaisuudesta." — — —

„Mitä tulee siihen asiain tilaan että „eläinradan" mysterioiden avain on melkein hävinnyt maailmalta — — — tämä eläinradan avain, jota nyt pitää vääntää seitsemän kertaa ennenkun koko järjestelmä saadaan ilmi. — — — —

Saman voi sanoa koko esoteerisestä järjestelmästä"—.

Näin lausuu Helena Petrovna Blavatsky teoksensa „The Secret Doctrine" ruotsalaisen käännöksen „Hemliga Läran" I osan esipuheessa, siv. 22, 23 ja 24.

Ja näihin lauseisiin yhtyy kaikella vakaumuksella tämänkin teoksen kokoonpanija.

Kuka on siis muinoissuomalaisten maailmankatsomuksen, uskonnon luoja? —

Niinkuin tiedämme on Kalevala *muinoissuomalaisten suusanallinen* traditsiooni eli runolliseen muotoon puettu *maailmankatsomus.* Sillä on kaksi puolta: ulkonainen: kirjain, ja sisäinen: kirjaimeen piiloutunut henki. Ja tämä *Henki on* muinoissuomalaisten *uskonnon Luoja.*

Kirjaimen kukin näkee ja kuulee; hengen löytää sitä etsivä omasta sisällisimmästänsä, eli näkymättömästä maailmasta. Niinkuin kaikki muinoisajan kirjat vaatii Kalevalakin omia, meille näihin aikoihin asti salattuja avaimiaan; niitä paitsi jäisi itse sisältö meille hengettömäksi, kuolleeksi kirjaimeksi.

Tämä suusanallinen maailmankatsomus painettiin ensikerran kirjan muotoon vasta vuonna 1835. Sille annettiin nimeksi „Kalevala". Sitä ennen se oli kansan omaisuus, joka säilyi muutamien muistissa; tämä sitten kulki sukupolvesta sukupolveen, suusta korvaan, perintötietona. Ihmeellisellä sitkeydellä on se pysynyt kansan muistissa. Mitä todistaa tämä muistinvahvuus? Sitä vain, että *totuus ei milloinkaan katoa maailmasta.* Vuosituhansia kestänyt, kansan hen-

144 Ei saa ajatella meidän maailman historiallisia kirjoja. Tämän „historian" merkitys on paljon syvällisempi.

keen juurtunut maailmankatsomus säilyi sittenkin, vaikka katoolinusko saapui maahan ja vaikka tuo vanha maailmankatsomus joutuikin ahdinkotilaan ja tuli vainon alaiseksi, ei se kuitenkaan muutamien tietäjäin muistista häipynyt pois. Millaiset olivat nämä tietäjät? He olivat sellaisia ihmisiä, jotka siinä oivalsivat totuuden, tunsivat runoissa piilevän hengen, vaikka he eivät sitä ulkopuolella olioille ilmottaneet. Ja mitäpä ne, nuo „profaanit" näillä tiedoilla olisivat tehneetkään? „Älkää heittäkö päärlyjänne sikain eteen", sillä ne eivät niistä välitä. Ja niin se on vielä tänäpäivänäkin kuin on.

Silloin kuin eräät, asiaan innostuneet henkilöt rupesivat näitä runoja vähitellen kokoamaan, oli jo suuri joukko niitä kansan muistista häipynyt, niin että meillä nykyisin ei ole jäljellä muuta kuin osia kansamme suuresta, jalosta maailmankatsomuksesta, mutta nuo osasetkin ovat kyllin sisältörikkaat, mahtavat ja suuriarvoiset. Se, joka niistä rupeaa etsimään niiden alla ja sisällä piilevää henkeä, huomaa pian sen ihmeellisen seikan, että mitä syvemmälle hän kaivaa, sen suuremmaksi paisuu tämä henkinen aarreaitta; tuskin kukaan tutkija koskaan päässee kaiken perille, sillä löytyy, niinkuin salaiset opit sanovat, kokonaista seitsemän avainta, joilla näitä vanhanaikuisia kirjoja avataan ja jokaista avainta pitää vääntää seitsemän kertaa ympärinsä, (vertaus kuvaa tämän tutkintoalan suurta mahtavuutta). Ja koska H. P. B., niinkuin hän sanoo yllä mainitussa *suuressa teoksessaan,* väänsi tuota avainta ainoastaan kerran „että profaanit (ulkopuolella) olijat saisivat tilaisuuden heittämään edes yhden ainoan silmäyksen mysteerioon", — niin tästä jo voimme käsittää, että se on ainoastaan vihitty mestari, joka voipi täydellisesti ymmärtää sekä selvittää tämänkin muinoissuomalaisen maailmankatsomuksen koko sisällön.

Se ei ole edes aikomuksenikaan. Aikomukseni näissä luennoissa on vaan hiukan viitata niitä seikkoja, jotka mielestäni ansaitsevat tulla huomioonotetuiksi runon sisäistä puolta tutkiessa. En siis näissä luennoissani aijo kajota runojen ulkonaiseen puoleen, enkä sen asuun; en aijo puhua Kalevalan runojen järjestyksestä, — vaikka kylläkin luennoissani tulen selvittämään sen seikan, mistä johtuu erityinen nimien sekotus toinen toiseensa, — en runojen nykyisestä kotipesästä Venäjän Karjalasta, en näiden runojen järjestymisen viittojista, en tiedemiesten ja tutkijain lauselmista runojen alkuperäisyydestä, en vierassukuisista sanoista, en niiden kielen laadusta, en kir-

jotustavasta, en kokouspaikoista, enkä paljon mitään kerääjistäkään. En näistä ulkonaisista asioista paljon mainitse, sillä niistä on kirjotettu kokonaisia volyymeja ja jokainen saa näitä lähteitä hyväksensä käyttää ja niistä ottaa selvää.

Ensimmäinen Kalevalan painos (1835) sisältää 32 runoa yhteensä 12 000 säettä, Näin on ilmotettu eräässä Kalevalapainoksen esipuheessa.

Tätä painosta ei pitkiin aikoihin ole kirjakaupoissa ollut saatavana. Jo ammonaikoja sitten on se loppuunmyyty. Nykyisin on sitä hyvin vaikea käsiin saada. Ne jotka ovat onnistuneet sen itselleen hankkimaan, eivät siitä tahdo hetkeksikään luopua. Vaikea oli minun sitä saada edes nähdäksenikään.[145]

Yhdeksäntoista vuotta myöhemmin v. 1849 ilmestyi uusi Kalevalan painos. Runojen luku on siinä lisääntynyt viiteenkymmeneen ja säkeitä on siinä kokonaista 22 800.

Kumminkin ens. painos, sisäiseltä puolen katsottuna on paremmin, johdonmukaisemmin ja selvemmin järjestetty kuin tämä toinen ja sitä seuraavat painokset. Ens. painos, vaikka sen sisältö ei ole niin laajaperäinen, kuin sitä seuraavain, on säilyttänyt alkuperäisen, omituisen leimansa ja sisäisen järjestyksensä. Itse runonlaulajatko sen lienevät järjestäneet? Se ehdottomasti on paras ja selvin kaikista tähän astisista Kal. painoksista. Ilman sitä olisi tutkijalle melkein mahdotonta tunkeutua runojen itse ytimeen.

145 Tästä on erityinen kertomus, joka ansainnee tulla muistiin merkityksi. Menin pyytämään saadakseni „Vanhaa Kalevalaa" lainaksi joksikin aikaa Yliopiston kirjastosta. Kirjastonhoitaja sanoi minulle: „sitä kirjaa ei lainata, eikä kotiin anneta kellekään, vaikka hän maksaisi tuhannen markkaa." Turhaan sitä sitte kaikkialta haeskelin. Turhaan ystävätkin saappaitansa kuluttivat. Viimeinkin Tohtori A. Niemi hyväntahtoisesti lainasi minulle omansa *ainoastaan kahdeksi viikoksi;* ja niinpä sain kuin sainkin käsiini Kalevala-painoksen vuodelta 1835. Olisin kyllä sitä saanut kopioida Suom. Kirjallisuuden Seuran huoneustossa, mutta kun olen työihminen, jonka aika on täpärällä ja työtunnit samaan aikaan kuin sekin kirjasto on avoinna, en mitenkään joutanut siellä istumaan. — Mutta miksi tuota kallista kirjaa ei painateta, että haluavat saisivat sitä tutkia mielensä mukaan? — Että jo painetun kirjan uudestaan kirjottaminen vei minulta turhanpäiten paljon kallista aikaa, on itsestään ymmärrettävä. Mutta ilman sitä painosta en voinut käsittää runon esoteerista puolta. Kuin sain sen käsiini, selvisi kaikki itsestään. Sitä eivät tiedemiehet vielä ole muuntaneet: ja se on selvä.

Toisen painoksen esipuheessa tohtori Elias Lönnrot, heti toisella sivulla — ja tätä en voi olla tähän luentooni ottamatta — lausuu näin:

„Entisen lääninlääkärin, tohtori Zacharias Topeliuksen ansioksi mainittakoon, että hän 5:ssä osassa, vuosina 1822–1836, ilmestyneillä runokokouksillansa

‚Suomen kansan vanhoja runoja ynnä myös
Nykyisempiä Lauluja.'

laitti ensimmäisen tiedon näiden runojen varsinaisesta kotipesästä.

Jo sitä ennen oli Akatemian apulainen Reinhold von Becker, Pohjanmaalta koonnut muutamia runoja Väinämöisestä ja 1820 vuoden Turun Viikko-Sanomissa suorittanut niitä johonkuhun järjestykseen keskenänsä, joka oli ensimmäinen yritys sitä laatua. Ilman näittä kahdetta miehettä Kalevalan runot ehkä vieläkin olisivat entisessä piilossansa; sillä kenpä ilman Topeliuksen johdotta olisi arvannut niitä Venäjän Karjalasta etsimään lähteä, ja kenenkä päähän olisi juuri äkisti taitanut tulla niiden yhteen kutomisen ajatus, jos von Beckerin yritys ei olisi ohjannut siihen."

Näin tämä suuri miehemme ja runojemme kerääjä ihanan vaatimattomasti puhuu. Kaiken kunnian hän muille jakaa; kaikessa vaatimattomuudessaan sekä ikäänkuin kätköön vetäytyessään hänen olentonsa vaan paremmin meille kirkastuu ja rakkautemme tuohon suureen mestariin siitä vaan kasvaa ja paisuu: me pienenemme, mutta hän kohoaa pilvien tasalle.

Saman painoksen siv. 6 hän vielä jatkaa puhettansa näin:

„Siitä että Venäjän Karjalassa vanhoja runoja ja niiden laulajoita näihin aikoihin asti on kunniassa pidetty, voisi päättää, laulajien runojansa ei unohtaneen, vaan ennemmin niitä parannelleen ja kaunistelleen nykyiseen muotoonsa monilukuisissa toisinnoissa. *Muutamia vuosisatoja tätä ennen* niitä ehk'ei olisi löytynyt siihen paljouteen, vaikka kyllä jo silloinkin kaikki *olivat taimella ja heristymässä.*

Tästä lähin alkavat ne taas pikemmin supistua, kuin uusilla lisäyksillä enetä, sillä kun, ken ikänänsä tahtoo, saapi ne valmiina kirjana käteensä ja täydellisempänä, kun minkä kenen erinäinen muisto kannattaisi, niin katoaa muistolta-laulamisen arvo, ja arvon kadottua itse muistolta-laulaminenkin." — — — —

Saman painoksen III sivulla hän taas sanoo, — ja tämä kuulostaa aivan kuin joku entisajan mestari meille puhuisi: „Sanat ja kieli runoissa e i o l e m u u, kun tarinan *ulkonainen,* ajan mukiin muodostuva p u k u."

Niin juuri. Runopuku on vain hengen ulkonainen verho.

Kolmas painos Kalevalaa ilmestyi v. 1870. Sitä painosta olen näissä luennoissani seurannut.

Vuonna 1904 ilmestyi jälleen uusi painos. Ja näin 70 vuoden kuluessa on Kalevalasta ilmestynyt neljä suomen-kielistä painosta. Monen monelle ulkomaalaiselle kielelle on sitä tällä välin käännetty.

Ei kumminkaan mikään muu kieli näy kykenevän ilmituomaan, eikä jaksavan esittää kaikkia runon vivahduksia ja koko henkistä sisältöä niin tarkasti ja täsmällisesti, kuin runojemme. Yhdellä sanalla lausuu runo asian monelta kannalta esim. sallinethan, työnteleikse, vääntelihe, käänteleime, lynnähytti. Muut kielet tarvitsevat yhtä sanaa ja sen tarkkaa sisältöä merkitäksensä monta (jopa kahdeksankin) sanaa, eikä sittenkään asia ole vielä sama.

Panen tähän rinnakkaisin näytteeksi seuraavat. Collanin ruotsintamat säkeet:

„Det var luftens sköna jungfru,	„Olipa Impi, Ilman tyttö,
En ibland naturens döttrar;	Kave Luonnotar korea;
Länge lefde hon jungfruligt	Piti viikoista pyhyyttä
Uti luftens vida gårdar,	I'än kaiken impeyttä:
Fästets vidt utsträckta rymder."	Ilman pitkillä pihoilla:
	Tasaisilla tanterilla."

Runon henkeä ruotsalaisen Kalevala-käännöksen ensisäkeestä puuttuu. Suomenkielisen säkeen yhdeksän tavua kätkevät mitä henkevimmän salaisuuden.

Parhaillaan on ilmestynyt hyvin seikkaperäisesti Kalevalan ulkonaista puolta valaiseva teos, nimeltä „Kalevala-vihko" julkaisi Valvoja. Ken haluaa, saa sieltä kyllä tietää, kuinka laajalti Kalevala on jo levinnyt.

Mitä on siis Kalevala? Se on *traditsiooni, josta on laitettu 50 Suomen kansan runoa sisältävä kirja,* Se on kirja, joka kertoo sielun kehityskulun: kuinka henki laskeutuu omasta olotilastaan aineeseen, ja sieltä nousee jälleen henkeen. Se on pyhä, mystilliseen huntuun puettu suomen kansan maailmankatsomus. Se ei ole siis *ainoastaan* runosarja, joka kertoisi muinoissuomalaisten kansojen aineellista n. s. historiallista kulkua. Erityiset henkilöt, heidän toimintansa ja tekonsa on tämän kertomuksen vertauskuvallinen verho; ne esittävät ihmisen kehitystä ja taisteluja katsottuna monelta eri näkökannalta; ne kuvailevat tuon näkymättömän totisen minämme erityisiä kehitysasteita- ja puolia. Tämä kertomus on meille säilynyt siltä ajalta, jolloin kansalle opetettiin sielunkehityskulkua allegoorisilla kuvauksilla. Mutta eiköhän nyt jo ole tullut se aika, josta Väinämöinen poismennessään juhlallisesti ennusti? Entisajan sekä tulevaisuuden kansan henkinen tiede ei saa jäädä enään huomioonottamatta: aika on tullut, jolloin okkulttisen tieteen *ei enään tarvitse salassa pysyä:* vaan sen täytyy tulla kaikkien ajattelevain ihmisten tietoon; tuntematon pitää kerrankin tulla tunnetuksi.

Jos tutkimme ajan enteitä, niin huomaamme kuinka kaikkialla on herännyt kysymys: mitä minä oikeastaan olen ja mitä uskon? Olenko minä sen ja sen kirkon tosi uskovainen? Olenko minä totinen Jesuksen kirkon jäsen, tai kuulunko minä tuohon suureen yleiseen Konstantinuksen eli valtionkirkkoon? Ajatustoiminta on syttynyt kaikkien sielussa. Suuri joukko ihmisiä on herännyt ikäänkuin uuteen ajanjaksoon. Kirjaimellinen raamatun tulkinta ei enään tyydytä ajattelevaa henkeä. Ja itse asiassa me elämmekin uuden ajanjakson alkupuoliskolla. Kaikki ajan merkit osottavat että suuri siveellinen elämän uudistuksen aalto on astumassa maailmaan. Muutamat uskovat että tämä uudistus on jo alkanutkin kirjaimellisesti vuodesta 1882; koskapa vuosi 1881, monen yhtäpitävän ennustuksen kanssa, olisi ollut Vanhan Liiton viimeinen vuosi, niin moniaat ovat jo alkaneet kirjottamaan uuden vuosiluvun tästä vuodesta nimittäen sitä ANNO DOMINAE (Herrattaren vuosi) 1. Ennen kirjotettiin, ja vieläkin kirjotetaan: Anno Domine (Herran vuosi), vaan nyt sen salattu käsite on liitetty naiselliseen päätteeseen *se;* sillä, on ennustettu, että tuolla Uudella Liitolla tulee olemaan syvä naisellinen merkitys; itse asiassa ei mikään vähempi kuin Jumalallisen Viisauden eli THEO-SOPHIAN ilmentyminen maailmaan. Tämän aikakauden kuluessa pitää ihmisille tulla tunnetuksi kaikki se, mikä on ollut kätkettynä ja ainoastaan muutamain tiedossa, muutamain omaisuutena.

Tyydyttävän selvityksen tämän asiainjuoksun naiselliseen luonteeseen tulen tekemään seuraavissa luennoissa.

Suurimmalla vaatimattomuudella tunnustan kaiken oppimattomuuteni näissä äärettömän suurissa salatuissa tieteissä; tunnen syvällisemmin kuin yksikään lukijoistani voi aavistaa, että kykyni näiden tärkeiden kysymysten ratkaisuun on heikko, voimani sangen vajanainen „monissa ja moninaisissa" puuttuvainen. Mutta nämä luentoni eivät tarvitsekaan sen suurempaa huomiota, kuin ainoastaan sen, mitä ne itsessänsä ovat: pikkuisia kipinöitä, säkeniä, joiden vaatimaton tehtävä ja tarkotus on ainoastaan hiukan viitata sitä valoa kohti, joka näistä runoista heijastaa. Ja tämä heijastus syttyköön ja innostuttakoon toisia ja yhä uusia tutkijoita lakkaamatta enemmän ja enemmän syventymään näiden runojen salattuun puoleen, itse henkeen, joka itsehensä kätkee totisen Valon ja Viisauden! Tämä runojen salattu puoli onkin juuri tuo ITSE ilmentymätön, ilmennyt ja ilmentäjä.

Kaikilla fyysillisillä ilmiöillä on vastaavaisuutensa näkymättömässä maailmassa. Ei ole pienintäkään ainehiukkasta, joka olisi ainoastaan fyysillisen tason ilmennys. Tämän tunsivat vanhan ajan suomalaiset. Ja kun he rupesivat selvittämään näkymätöntä maailmaa, eivät he voineet sanojen ja käsitteiden puutteessa ilmentää sen maailman asioita muuten kuin pukemalla ne maisiin sanoihin ja allegorioihin[146]. Nämä vertauskuvat olivat silloin kaikille tutut, mutta aikojen vieriessä nuo symboolit muuttuivat kirjaintiedoksi ja niitä vastaavat käsitteet unhottuivat kansalta pois; siten jäi meille ainoastaan paljas kirjain eli ulkokuori. Nyt on kuitenkin tullut aika, jolloin emme enään seulo ja pui paljaita olkia, vaan tahdomme syventyä etsimään ei ainoastaan siementä, mutta itse siemenen ydintä eli itse henkeä.

Että fyysillisellä tasolla tapahtuvat ilmennykset ovat näkymättömän maailman kuvastuksia, heijastuksia, siitä ovat kaikki henkisissä tutkimuksissa kauvas päässeet ihmiset, jotka eivät ainoastaan sokeasti usko ja oleta näitä asioita tosiksi, vaan omasta kokemuksestansa tietävät että a s i a o n n ä i n, yksimieliset ja sen he kaikki yhtäpitävästi vakuuttavat. Tiede ja kirkko, jotka selvittävät asiain ulkonaiset puolet, pitävät näitä tutkijoita haaveilijoina. Se ei kuitenkaan asiata mitenkään muuta, eikä halvenna. Ne tiedot, joita salaisopit tarjoavat ihmiskunnalle ovat monen tuhannen ihmisen kokemat

146 Allegori — kreik. jonkun asian esittäminen, toisen sitä vastaavan käsitteen kautta.

todellisuudet. Miksi heidän todistuksillensa emme panisi arvoa ja luottaisi heihin: onhan meillä itsekullakin vapaus, oikeus sekä suoranainen velvollisuuskin ottaa ja saada näistä oma vakaumus, jota ei mikään näkyväinen voi horjuttaa.

Eilen, (elokuun 29 p. 1909) olin kirkossa. Siellä saarnamies selitti kirjaimellisesti tapahtuman, joka kuvailee kuinka Jeesus paransi syntymästään asti kuuron ja mykän miehen. Vaatimalla tuo pappi vaati, että kaikki järki meissä on kuoletettava ja tukahdutettava. Tämä väitös on kuitenkin vailla kaikkea pontta ja perustusta. Se ei perustu raamattuun. Jos ihminen voisi ja olisi niin onneton, että hän saattaisi tukahduttaa järkensä toiminnan, niin olisi hän surkein olento, mitä maa päällänsä kantaa. Tämä väitelmä järjen tappamisesta on juuri samanlainen, kuin jos joku käskisi fyysillistä ihmistä tukahduttamaan aistintoimintansa: silmällä ei pitäisi nähdä, korvalla ei pitäisi kuulla, ja fyysillisellä järjellä ei pitäisi ymmärtää. Jos ihminen voisi tämän vaatimuksen toteuttaa, niin hän ei ymmärtäisi eikä käsittäisi itseänsä ajattelevaksi olennoksi, eikä siis tietäisi ajallisenkaan elämän järjestyksestä mitään. Järki on meissä se jumalaiskipinä, joka on meidän paras omaisuutemme tässä ajallisessa elämässä. Me olemme velvolliset ja meidän *täytyy oppia* se tuntemaan ja näkemään, että se juuri on jumalallista meissä. Se on kirkastettava totuuden tulessa ja jumalallisuuden pyhässä hengessä: ei yksikään meistä saa jättää tuota tekemättä. Siis kirkon oppi siitä, että pitää viskata järki penkin alle, on mitä suurin jumaluuden pilkka. „Tutkikaat raamatulta", kuuluu käsky: ja miten me sitä tutkimme, jos meiltä järki otettaisiin pois?

Saarnaaja samalla kovasti kielsi kansaa ostamasta ja lukemasta minkäänlaisia vapaamman hengen tuulahdusta sisältäviä kirjoja, ett'ei vaan kukaan saisi tietääksensä itse totuutta ja rupeaisi ajattelemaan itsenäisesti, sillä silloin luonnollisesti ulkonaiset papit eivät mitenkään voisi ulkonaisilla kuorilla tyydyttää henkisesti ajattelevaa sielua. Siinä tapauksessa ei tuo lause „tutkikaat raamatuita", ulkonaisen papin mielestä mitään merkitsekään; vaikka se on käsky, joka juuri kehottaa jokaista niinhyvin järjen toimintaan, kuin kirjojen viljelemiseenkin. Saarnaaja ei tullut sitä ajatelleeksikaan että täten hän kielsi jokaiselta kuulijalta vapauden ja itsenäisyyden. Mitä se tahtoo sanoa, että joku toinen ajattelee minun puolestani? Se tahtoo sanoa: minä matkin tuota puhujaa; olen siis apina tai papukaija, ja kiellän täten ihmisyyteni sekä minussa piilevän jumalaiskipinän, muuttuen

täten eläimeksi. Jokainen ajatelkoon tätä kallista asiata, niin se kyllä kaikille ajattelijoille selvenee, mikä vääryys tämmöisessä opissa piilee, joka kieltää ihmisellisen, s. t. s. heikon järjen kipinän sekä samalla jumalallisen suuren, kaikkivalostavan Järjen, joka asustaa ihmisessäkin, kunhan hän vaan sen ensin oppii tuntemaan totuuden valossa oman itsensä johtavaksi hengeksi.

„Alkamisesta kaikki riippuu", antaa Ovidius[147] Jaanuksen sanoa. Siis kun alku on tehty, herää monen muunkin tutkijan, ajattelijan sielussa samanlaiset kysymykset; tutkinto menee yhä kauvemmas ja tutkittava aine selviää aina paremmin ja kirkkaammin, mitä enemmin jumalallisen totuuden valo kasvaa itse kunkin ajattelijan sielussa.

Jaanus oli roomalaisilla semmoinen jumala, voima eli ajatuksen kätkijä, joka vertauskuvallisesti esitti kaikkien olevaisten lähtökohtaa, synty- eli alkupistettä. Alettiinpa mikä työ tahansa, oli Jaanus työn synty. Hänellä kuvattiin vuodenalun ja vuodenaikojen syntyä, sekä ihmisten kohtalojen ja elonvaihtelujen alkua. Hänestä sai lähtökohtansa ihmiskunnan kulttuuri, maanviljelys, tieteet, taiteet ja uskonnot. Vanhat roomalaiset uskoivat enteisiin, siispä kaiken työn alkaminen oli heille suuresta merkityksestä. Jaanus oli onnellisen alun ja kauniin lopun symbooli. Hän avitti kaikkia edesottamisia ja saattoi ne toivottuun loppuun. Hän avasi-, alkoi, ja sulki-, lopetti kaikki työt. Hän ei ollut tavattavissa ainoastaan kaikkien maallisten alkujen portilla, vaan myöskin näkymättömän maailman-taivaan ovella. Kaiken alku ja loppu oli hänen vasemmassa kädessänsä olevassa avaimessa. Hän kuvaili eetterin, merien ja maiden alkua ja sitä ensi sysäystä, joka panee maailmankulmat liikkeeseen.

Jaanus kuvattiin istuvana s. o. vahvana, alati pysyvänä, ijäiseen perustuvana. Hyvin sattuvasti Jaanusta kuvattiin kaksinaisilla kasvoilla: se merkitsi hänen kahdenlaista toimintaansa: nuorukaisen kasvot kuvailivat alkua, vanhuksen loppua. Hänen nimensäkin oli kaksiosanen (Bifreus), sekä kaksonen (Geminus). Oikeassa kädessään pitää hän valtikkaa, täten kuvaillen kehityskulun ja kaiken kehityksen mahtavuutta.

Vuoden alkaja Januarius, tammikuu kantaa hänen nimeänsä. Jaanukselle uhrattiinkin kahdellatoista alttarilla, sillä hänestä riippui

147 Ovidius Naso, Publius, room. runoilija s. 43 e. K. Tallella löytyy monta hänen kirjaansa, joista mainioin on Metamorphoses.

kunkin kuukauden ja jokaisen päivän alku. Kylvön alussa, samoinkun sodan puhjetessa muisteltiin Jaanusta.

Ja „alkamisesta kaikki riippuu".

Jokainen ajattelija ymmärtää heti, mitä tämä vertauskuva (allegoria) merkitsee. Se ei ollut mitään persoonallista jumalaa eli olentoa, jota Jaanus kuvaili, vaan itse sitä henkistä käsitettä, ajatusta, joka kuvassa piili, tällä tahdottiin ilmentää. Se, joka kuvaa tutki, se oppi tuntemaan itse henkisen ajatuksen; joka ei tutkinut, näki ja palveli kuvaa, ulkokuorta. Kaiken alkuemosta roomalaiset Jaanuksella kuvailivat. Eivätkä „tietäjät" suinkaan tuota kuvaa palvelleet; kuvalla he tahtoivat kuvaannollisesti esittää kaikelle kansalle siinä piilevää ajatusta, henkeä.

Eikö tämä ole varsin sopiva vertauskuva Kalevalan tutkimuksillekin?

Mielestäni Jaanuksen kaksi otsaa kuvailevat paljon muutakin, kuin ainoastaan alkua ja loppua. Ne kuvailevat, muun muassa, esim. tutkimuksen kahta, ulkonaista ja sisäistä puolta. Ottakamme esim. Lemminkäinen. Tiedemiehet kuvailevat Lemminkäistä joksikin kevytmieliseksi veitikaksi, joka „nauratteli" kaikki, s. t. s. piti pilkkanansa, häpäisemällä ja loukkaamalla kaikki „Saaren" naiset. Mutta tämä selvitys ei lähestulkoonkaan tyydytä esim. minun henkeäni; heti huomaa ettei Lemminkäistä ole arvosteltava ainoastaan ulkonaisen kirjaimen mukaan. Siis väitän, että Lemminkäinen kuvailee ihmisen monenkaltaisia taisteluja ja pyrintöjä vihkimyksen perään; hän kuvailee korkeata adeptia, joka henkisessä katsannossa on saavuttanut mitä korkeimman kehitysasteen. Tämä väitelmäni on kuitenkin todistettava. Samoin Kullervo: tiedemiehet, runon kirjaimen mukaan, sanovat että Kullervo oli nuorukainen, joka tärveli oman sisarensa, siis epäsiveellinen henkilö, joka vihdoin suistuu omaan miekkaansa, saaden surkean lopun. Minä taas, salaoppien perusteella, väitän, että Kullervo kuvailee kaikkea taidetta ja sen eri kehitys asteita. Kullervon sisar kuvailee hänen omaa tahtoansa. Hän tahtoo luoda jotakin suurta, jota hän aavistaa ja näkee omassa hengessänsä; mutta vaikka hän kuinka koettaa, ei hän saa luoduksi sitä, mitä hän aikoo — ja kuka on se taiteilija, se ihminen, joka olisi työhönsä, omaan itseensä niin tyytyväinen, ettei hän siinä mitään korjattavaa näkisi? Kullervo suistuu omaan miekkaansa: se on totuuden perään tavoittelevan — vaan ei sitä konsaan saavuttavan ihmis-sielun tavallinen kulku.

Mutta tämäkin väitelmä olisi todistettava. Nyt koetan vetää esiin todistukset kaikesta mistä ne voin löytää, ja todistan ainoastaan senverran, kuin ymmärrän ja minulle on selvinnyt. Otaksukaamme nyt, että olen erehtynyt tutkimusteni tuloksissa. Jopa tulee toinen, syvällisempi näkijä kuin luennoitsija; hän huomaa heti erehdykseni, ja samalla suoristaa sen, mikä jäi minulta vääräksi ja tietämättömyyden tähden huomioonottamatta.

Mitä tällä olemme voittaneet? Ei mitään muuta kuin totisen tuntemuksen, oikean tietämisen, joka on kaiken tutkimuksen ja koko elämän perusehto.

Säkenistä ja kipinöistä syttyy tuli ja se palakoon! Mikä on väärää, se poistukoon ja sortukoon! Totuus pääsköön ilmitulena meidän keskuudessamme palamaan jumalallisella valollaan!

„Säkenet ne säihkyellen
Valon kanssa rientäkööt!
Nuorten mieltä miellytelkööt!
Sytytelkööt! Sammukoot!"

Jumalallisen tiedon VALO kirkastukoon ja pysyköön meissä aina ja ijäisesti!

Tämän olen tahtonut ilmituoda kirjani esipuheessa:

„Alkamisesta kaikki riippuu."

Esipuhe selvä, lyhyt, sitova.

KOLMAS LUENTO

Miten meillä selvitetään Kalevalan sisältöä?

Selvitykset ovat olleet monenlaiset. Muutamat tiedemiehet ovat tulleet siihen johtopäätökseen, että Kalevalan runot ovat suorastaan sitä, mitä niiden kirjain sanoo.

Mutta runot kertovat semmoisiakin tapahtumia, joita on aivan mahdoton puustaimellisesti käsittää, esim. Vipunen nousee elävänä tuhatvuotisesta haudastaan, ja nielee Väinämöisen, Pohjolan suuren härän mittaamattomat suhteet, Kapeet, Hornan pitkät puut, Hälläpyörä, Aluenjärvi, Kaatrakoski, y. m. kohtaa ja nimitystä, joihin kirjain eli suoranainen sanaselvitys ei mitenkään riitä.

Toiset tiedemiehet päättävät että runoissa kylläkin löytyy jonkunmoinen mystillisyys, salaperäisyys, mutta se on satua, eli korkeintaan ilmottaa runo selittämätöntä suomalaisten taikauskoa. Muutamain mielestä kansallisepoksemme kuvaa luonnonvoimain: pimeyden ja valkeuden, kesän ja talven taisteluja; moniaat taas näkevät runoissa myytillisiä tarinoita; toiset ilmottavat niiden kuvaavan eri heimojen, karjalaisten ja lappalaisten keskinäistä sotaa ja valloitusintoa.

Seikkaperäiset ja asiata kaikin puolin fyysilliseltä kannalta valaisevat ovat tiedemiesten selvitykset olleet: paljon kallista aikaa vaatii tämän asian erinäisten kirjailijain, tutkijain ja tiedemiesten esityksien ja kirjotuksien tutkiminen. Jokaista, joka haluaa näihin tutkimuksiin ja niiden tuloksiin perehtyä ja tutustua, kehotan itsensä ottamaan näistä selvää: lähteitä löytyy ääretön joukko; teokset ovat sangen laajat ja monipuoliset. Mutta vaikka panenkin suuren arvon kaikenkaltaiselle ajattelutoiminnalle ja suuresti rakastan kaikkia tutkijoita ynnä velvollisella ja velvoittavalla kunnioituksella arvostan heidän johtopäätöksiänsä, — niin kumminkin olen turhaan etsinyt kaikista näistä laajoista teoksista itse runon henkeä, ydintä. Eivät nämä johtopäätökset lähestulkoonkaan ole minun henkeäni tyydyttäneet. Näitä tiedemiesten tuotteita tutkiessani, en ole löytänyt niissä sitä, mitä henkeni etsi, ikävöi, kaipasi ja halasi. Kaikki ne teokset temmeltävät tällä aineellisella, fyysillisellä tasolla, vaan runojen sisällistä, henkistä puolta ne eivät valaise.

Jos M. A. Castrén olisi itse ennättänyt järjestää tutkimuksensa, niin, epäilemättä, hän olisi löytänyt runojen salatunkin puolen, sillä hänellä oli aavistus siitä hengestä, joka piilee Kalevalan runoissa,[148] — mutta, paitsi Castrénia,[149] ei yksikään tiedemiehistä ole tähän saakka esiintuonut mitään muuta kuin ainoastaan runon kirjaimen.

Vasta sitten kun hiukan tutustuin salaisiin oppeihin, huomasin, että runoissa piili suuri, sisäinen, tavallisilta tutkijoilta salattu henki-maailma. Aloin näkemään muutakin kuin kirjaimen, tuon ulkopuolisen asun, johon henki on pukeutunut. Heti kun erotin ulkonaisen sisäisestä, silloin sai oma henkenikin tyydytyksen, sillä „kirjain kuolettaa, vaan henki eläväksi tekee".

Näissä luennoissani en siis paljoakaan tule puhumaan noista ulkonaisista kuorista, joita me kirjaimiksi, sanoiksi, tapahtumiksi nimitämme: aikomukseni on kaikessa yksinkertaisuudessa selvittää ainoastaan sitä, mitä salaiset avaimet aukaisevat, ilmoilletuovat henkisestä maailmasta; aikomukseni on, sen verran kun kykenen, esittää runojen tapahtumiin puetun sisäisen puolen, *runon hengen;* muinoissuomalaisten suurenmoisen maailmankatsomuksen eli pyhän vakaumuksen, semmosena kuin se tavataan kaikkien salakoulujen esoteerisissä eli sisäisissä opeissa.

Kyllä varsin hyvin tiedän, ja — ilomielellä sen tunnustan — että nämä luentoni ovat ainoastaan vajanaisia heikon heikkoja koelmia, joissa monen monta kertaa tulee erehdyksiä — (ja niitä en voi, asian luontoon katsoen, mitenkään välttää) — kylläkin tapahtumaan. Koska olen myöskin varmasti vakuutettu että „totuus on korkein uskonto" niin se ehdottomasti lopultakin voittaa ja erehdykset aikaa myöten poistetaan. Näiden luentojeni julkaisun päämaalina ei suinkaan ole minkäänlaisen riitaisuuden hengen herättäminen. Tahdon näissä vain ilmaista kokemuksiani, selvittää sitä maailmankatsomusta, minkä henkeni on näissä runoissa löytänyt ja toivon, että jokainen tämän kirjan lukia „tutkii kaikki" ja pitää, tallentaa, mieleensä painaa ja elämässänsä toteuttaa sen, mikä on hyvä, ja hylkää sen, mikä ei hänen henkeänsä voi mitenkään tyydyttää.

148 Katso tästä lähemmin Castrénin v. 1849 marraskuun 9 päivänä yliopiston juhlasalissa pitämää mieltäkiinnittävää esitelmää: Hvar låg det Finska folkets vagga? (Missä seisoi Suomen kansan kehto?) Litterära Soiréer, painettu Helsingissä, 1849 siv. 3.

149 Mathias Alexander Castrén, kielentutkija s. 1813, kuol. 1852.

Se, mikä saattoi minut näille henkimaailman kentille, oli tuo runojen ihmeellinen kuvitteluvoima. Ihan joka runossa näen jotakin ihmeellistä, yliluonnollista, niin sanoakseni, liijallisuutta. Miksi runo liijoittelee? kyselin monasti itseltäni. Tätä seikkaa me oppilaat jo seminaarissa ollessani suuresti ihmettelimme. Kun kysyimme opettajaltamme syytä tuohon kummaan, vastasi hän: „kaikki kuvaa suomalaisten taikauskoa. Tämä on heidän suuren mielikuvittelunsa ja suuremmoisen runoilijaluonteensa ilmausta." Näin oli koko opetus, yksin seminaarissakin, paljasta kirjaimen tulkintaa. Henki oli liian syvälle kätkeytynyt, unohdukseen joutunut.

Koska siis löytyy sangen laajoja teoksia tuon ulkopuolisen peitteen eli verhon selvittämiseen, en niihin ollenkaan kajoa. Panen vaan tähän todisteeksi parin, sangen arvoisan tiedemiehen muutaman lauseen.

Pitkän, hyvin punnitun ja ulkonaisesti valaisevan tutkimuksen tehtyään, tulee August Ahlqvist (Oksanen) siihen johtopäätökseen, että Kalevala on *historiallinen epos.*[150]

„Kalevala" sanoo hän, „on saanut alkunsa siitä torasta, joka vallitsi lappalaisten ja karjalaisten välillä ja jonka syynä oli edellisten joko luultu tahi todellinen rikkaus, jonka karjalaiset tahtoivat valloittaa. Tämä arvelu Kalevalan synnystä ei ole mitään uutta eikä ole minun keksimäni. Sen lausui Lönnrot jo heti alussa ja sitä mieltä oli hän loppuun asti.

Minä en kumminkaan voi puolustaa hänen mielipidettänsä kokonansa. Hän arveli näet runoston yksityisten sankarienkin, ainakin joidenkuiden, ja ennen muita Väinämöisen, olleen *historiallisia olijoita,* jotka urostöillänsä tahi suurella älyllänsä saavuttivat erinomaisen huomion ja täten tulivat runoilun esineiksi. Minusta on se jokseenkin yhdentekevä, onko Väinämöistä ja noita muita sankareja koskaan ollut olemassa vai ei. Pää-asia on vaan se, että kansa runokertomuksissansa heistä on *heidän luonteissansa ihannellut omaa luonnettansa,* kuvaellessaan heidän elämätänsä, kuvaellut *omaa olostamistansa* ja kertoessaan heidän urostöitänsä ja retkiänsä kertonut, mitä kansa tiesi taikka luuli tosiaankin tapahtuneeksi. — — — — Jumalais-taruisen seka-aineen suvaitsee kansanepos kyllä hyvin, se on sille milt'ei välttämätön sen sankarien jalostuttamiseksi ja ylistykseksi.

150 Aug. Ahlqvist. Kalevalan Karjalaisuus. sivu 181 seur.

Mutta se, että kertomuksen sankarit vaan edustaisivat siveellisiä käsitteitä ja sen tapaukset kuvaisivat ainoastaan hyvän ja pahan taisteluja, *on oikealle kansanepokselle peräti vierasta,* vasta korkeammalla sivistys- ja kehkeymiskannalla *voipi semmoinen siveydellisepos* yksityisen kuvittelijan toimesta syntyä, (esim. J. Bunian: Krist. vaelluksesta autuaaseen ijankaikkisuuteen). Ja yhtävähän kuin tämänlaatuista sisällystä ottaa kansanepos kertoakseen paljaita luonnonilmiöitä ja pukeakseen kertomuksen sankariksi kylmää ja lämmintä, pimeätä ja valoa, kesää ja talvea, j. n. e. Kirjoittajia on ollut, jotka ovat koettaneet todistaa esim. Kalevalan kertomuksia, toiset tämänlaatuisiksi, toiset siveellis-peräisiksi. Samanlaisia väitteitä on julaistu Homeeroksen nimisistä epoksista. Mutta eivät nämät selitykset ole pitkän päälle tyydyttäneet enemmän runouden ihailijoita kuin ajatuksen miehiäkään. Edellisten silmissä riisuvat tämmöiset selitykset epokselta kaiken runollisuuden ja tekevät runotuotteen *allegoriaksi;* jälkimäiset *tietävät,* että tuommoinen käsitteiden tahi luonnonvoimain olijoitseminen (personoiminen) kansaneposten tuottajille on ollut vierasta, *jopa mahdotointakin.* — — — — — — Tällaiset *naurettavat yritykset osoittavat ääretöntä typeryyttä niiden tekijöissä,* jotka eivät voi käsittää Homeeroksen runoteosten runollista johdonmukaisuutta ja suorasti ymmärrettävää kertomusta". — — —

Tämmöiseen lopputulokseen joutuu suuri runoilijamme ja kunnioitettava, tuottelias tutkijamme Oksanen.

„Suorasti" (kirjaimellisestiko?) ymmärrettävä kertomus, niinkuin arvoisa tutkija otaksuu, ei mitenkään voi tyydyttää „totisia hengen miehiä" s. o. ajattelevia ihmisiä. Tämä katsantokanta on euhemeristinen, eli se käsittelee myyttejä, semmoiselta näkökannalta ikäänkuin ne olisivat ainoastaan historiallisia muistoja, jotka aikojen kuluessa ovat saaneet sadun muodon. Euhemeriseerattu on läpitsensä tämän tutkijan katsantokanta. Mutta se ei ole ainoa oikea. Löytyy muitakin avaimia, eikä vain kirjaimellinen, joka on kaikkein yksinkertaisin ja samalla äärettömästi puutteellinen. — Siis ne tutkijat, joiden henkeä ei puustain tyydytä, *yrittävät* kaivamaan syvemmälle: sillä he näkevät muutakin kuin ainoastaan sitä, mitä kirjain sanoo. —

Tämä otaksuma ei kumminkaan ole mikään uusi. Jo prof. John Fiske, ennen meidän suurta tutkijaamme Oksasta, teoksessaan „Myths and Myth Makers" (Jumalaistarut ja niiden laatiat, siv. 21) lausuu, että

„— — — — myytit ovat sivistymättömän mielikuvituksia, joistakin luonnonilmiöistä; semmoinen mielikuvitus ei ole mikään allegoria, eikä mikään salattu symbooli; — tutkia menettää eli hukkaa kekseliäisyyttänsä, jos hän etsii niistä jäännöksiä jostakin korkeammasta, alkuperäisestä tiedosta. Alkuajan ihmiset eivät omistaneet mitään niin syvällistä tietoa, että he olisivat sitä voineet ikuistuttaa allegorioiden kautta; eivät he liioin olleet semmoisia raukkamaisia olentoja, että heidän välttämättömästi piti puhua arvotusten kautta, koskapa he kerran olisivat voineet yhtähyvin lausua käsitteitänsä ja huomioonottojansa tavallisella yksinkertaisella kielellä."

Tämä on herra prof. Fisken arvelu.

Me seisomme nyt kumminkin ainoastaan salaisten oppien eli henkisten tieteiden kynnyksellä. Kukapa sen tietää, mihin salaopit saattavat ihmiskunnan sadan vuoden kuluttua? Mutta jos emme tutki, niin seisomme paikallamme eli kuljemme takaperoista tietä. Ja näin nämä arv. herrojen professorien y. m. samankaltaiset lausunnot pitäkööt omat kunnianarvoisat paikkansa.

Ajattelijain henkeä ne eivät tyydytä ja, — sallittakoon heidän tutkia ja yritellä etsiä totuutta kaikkialta.

Yksin sieltäkin joka viisaista näyttää naurettavalta.

Mutta miksi tämmöinen yritys olisi naurettava? Miksi se osottaisi enempää typeryyttä näiden tutkimusten tekijöissä kuin niidenkään, jotka selvittävät kaikki ainoastaan ulkonaiselta fyysilliseltä, kirjaimelliselta kannalta? Yksi tyytyy ruumeniin, akanoihin, — toinen etsii siementä, kolmas ei tyydy siemeniinkään, vaan koettaa saada selville siemenen syyn, aiheen. Miksi se ihminen olisi typerämpi, joka ei tyydy ulkokuoreen, vaan etsii syvempää, kaipaa totuutta kaikessa, näkee enemmän kuin fyysillisen ulkopuolisen ja etsii sisusta, itse henkeä Kalevalankin runoelmissa? Minkätähden tämä syvällisempi tutkimus ja runojen selvitys, — itse asiain ytimeen tunkeutuminen, veisi epokselta kaiken runollisuuden? Eikö meillä ole muuta avainta, kuin yksi vain, fyysillinen? Ei, heittäkäämme kaikki ennakkoluulot, kaikki tuomitsemiset sikseen. Tutkikaamme asioita niin monipuolisesti kuin suinkin mahdollista. Tutkimukset- ja selvitykset alati ja yhä enemmän ja enemmän valaisevat, kirkastavat ja elähyttävät näitä vanhoja kansamme hengen tuotteita. Jalot tutkijat kunnioittavat toinen toistensa intoa, ahkeruutta ja tuotantoa; halpamaiset parjaavat ja kadehtivat toinen toistansa.

Totuuden etsijä kunnioittaa kaikkia tutkimustapoja. Ei hänestä ole mikään turhaa eikä naurettavaa, sillä hän tietää että *totuus on yksi,* vaikka sillä on monta puolta. Se on yhtä laaja, kuin itse äärettömyys.

Katsokaamme nyt kuinka eräs toinen, myöskin suuri tutkija ilmottaa tutkimuksiensa tuloksen.

Otan tähän vielä Professori Kaarle Krohnin tutkimuksien tulokset. (Katso: „Oma Maa", Tietokirja Suomen kodeille, sivut 615–624. 1907.)

Prof. Krohn on aivan äskettäin yllämainitussa teoksessa julaissut laajan tutkimuksen nimeltä: „*Suomalaistenpakanalliset jumalat*„.

„*Pakanalliset jumalat*" mimmoiset ne ovat? Mainittu professori kehotti minua lukemaan tuon tutkimuksensa. Mielenkiinnolla sen teinkin. Mutta kuinka surkeasti petyin! Kaikki oli ijänikuista vanhaa. Tutkimuksesta ei ilmitullut minkäänlaista vapaamman hengen tuulahdusta, ei mitään, joka olisi koettanut vapauttaa kansaamme noista kuluneista, yksipuolisista käsitteistä, ei mitään henkisesti selvittävää näkökantaa — kaikki vaan alusta loppuun asti sanojen saivartelua, akanoiden ijäistä seulomista. Jo olisi aika että tiedemiehet nykyään katselisivat asioita syvemmältä näkökannalta, opettaisivat kansaa tuntemaan tuota kaikissa olioissa piilevää elonaihetta, näkymätöntä, kaikkialla ilmenevää voimaa, jota me kielemme köyhyyden tähden, olemme pakotetut nimittämään hengeksi. — Sitä, joka kaiken eläväksi tekee, — mutta kirjaintieto yhä rehottaa täydessä kukoistuksessaan ja vallitsee ylimmäisenä.

Kun „kansa anoo leipää, antavat he (tiede ja kirkko) sille kiven", (kuolleen kirjaimen). „Henki on kuollut", kuullaan usein sanottavan. Miksi kuolematon olisi kuollut? Siksi vaan, ettemme näe muuta kuin ainoastaan kirjaimen, kuoret, akanat, ruumenet, verhot, joihin henki on kätkeytynyt; näitä kuoria me seulomme ja kaupittelemme todellisena, ehta tavarana. Se, joka tästä kärsii on kansa kokonaisuudessaan ja jokikinen yksilö omalta osaltaan.

Kansa jo näkee että sen henkinen elämä on riutumaisillaan tieteen tarjoaman „kiven" nautintoon; se näkee ja oivaltaa tuon aution „korven" (kirkon) lahonneen mädännäisyyden. Se itse kokonaisuudessaan ikävöipi totuuden perään ja vähitellen"; riisuu päähänsä tyhjät, kuolleet, munkkikuntien keksimät, pöngättömät „dogmit„ — uskonkappaleet, katkoo kahleet ja viskaa siteet silmiltänsä ja orjuuden sille pukemat ikeet sielustaan. Se näkee että mestari Jesuksen oppi on pantu „vakan alle" ja „kynttilä" siirretty pois omasta kynttiläjalastansa. Kansa etsii unhottamaansa totuutta, joka ei kaipaa minkäänlaista muuta pylvästä, kuin ainoastaan oman itsensä; se seisoo kaatumatta, horjumatta, itsenäisenä, vaikkapa vain näennäisesti näkymättömänä yli aikojen, ikuisuuksien. Antero nousee haudastaan!

Professori Krohn ei siis sanallakaan selvitä mitä ja minkälaiset ovat „pakanalliset Jumalat" ja päällepäätteeksi juuri *suomalaisten* semmoiset. Siitä tutkimuksesta ei suinkaan selviä, mitä „pakana" on ja mitä „jumalat" ovat.

Vaan osa kansastakin tätä nykyä tietää jo, että sanalla „pakana" muinoisaikoina kuvailtiin moukkaa, maalaista, maallaasuvaista, joka ei kaupungin tapahtumista ja riennoista, kahakoista, muodeista ja muusta touhuntuoksinasta mitään tiennyt, ennenkun vasta aikojen kuluttua; — entisaikaan, jolloin juosten viestit tuotiin ja ratsastettiin, jos oli hyvin kiireellinen asia ilmotettavana. Ei ollut silloin höyryhepoa, ei sanomalehtiä, ei sähkölennätintä, joka nykyään kaukaistenkin paikkakuntain tapahtumista lennättää tiedot muutamassa silmänräpäyksessä. Kaupungissa oli ollut mellakka, kapina, siellä olivat! syntyneet uudet kuosit, uudet puuhat ja pyrinnöt. Maalainen ei niistä mitään tietänyt: hän oli tietämätöin eli: pagani — „pakana". — Ei sen surkeampi olento: mutta voivatko „jumalat" olla tämmöisiä tietämättömiä eli „pakanoita"?

Mitä siis „jumalat" olivat? „Jumalilla" käsittävät salaiset opit erinäisiä, kaikenkaltaisia liikkeelle panevia, puoleensa vetäviä, ja luotansa poistyöntäviä, hankauksen (friktionin) aikaansaavia ynnä muita *fyysillisiä voimia,* puhumattakaan niiden alkusynnyistä, *henkisistä voimista.* „Jumalat" ovat siis kaikenkaltaiset, niinhyvin luonnolliset kuin yliluonnollisetkin *voimat, mahdit, vallat.* Yliluonnolliset ainoastaan meille pienille, äärellisille, rajotetuille ihmislapsille. Antakoot kansat niille millaiset tahansa nimet: enkelit, haltiat, jumalat, devat, j. n. e.

„Suomalaisten pakanalliset jumalat" kuuluisi siis esoteerisesti (sisäisesti) täten: „Suomalaisten tietämättömät voimat". Nyt kysymme: olivatko ne suomalaiset, jotka olivat tietämättömät näistä näkymättömistä, seurauksiltaan näkyväisistä voimista, tahi nämä valtiaat, voimat eivät tietäneet mitään suomalaisista?

„*Pakanallisia jumalia*" ei ole, eikä voi olla. Jos meidän mielestämme joku tietämätön ihminen palvelee kiveä, puuta, kantoa tai mitä muuta näkyväistä kappaletta tahansa, niin hänen henkensä sittenkin

etsii *Sitä Yhtä Ainoata Todellisuutta,* joka on kaikessa ja kaiken takana. Miksi tuo „pakana" niin tekee? Siksi, että hänen henkensä *pakottaa* häntä etsimään mahtavampaa itseänsä, omaa heikkoa, näkyväistä, fyysillistä ruumistansa.

Koska runojemme henki on sanoihin kätketty, siis piilossa, emmekä me sitä verhon takaa näe, niin olisiko silti koko runoutemme ainoastaan fyysillisten aistinten tuotetta, toisin sanoen, loruako alusta loppuun asti ?

Kun asiasta puhuin eräälle tiedemiehelle ilmotti hän, ettei Kalevalassa ole mitään muuta, kuin ne sanat, jotka siinä näkyvät ja kuuluvat. Mutta missä on syy epäilykseemme? Syy on meissä itsessämme. Me emme käsitä muuta kuin sen, jonka viisi aistintamme meille ilmottavat. Jo suorastaan fyysillinenkin ymmärryksemme sanoo meille, että runoissa piilee jokin ja jotakin, joita emme käsitä.

Ilmaistaksemme yliluonnollisia, näkymättömiä eli taivaallisia olotiloja ja muotoja täytyy meidän käyttää maallisia, fyysillisiä sanoja. Mutta ne eivät mitenkään kykene, jaksa eivätkä riitä näitä kuvailemaan, sillä maiset kielet, kaikki kauttaaltaan, ovat köyhät näiden asioiden selvittämiseen. Siispä henkinen, ihmisille yliluonnollinen käsite puettiin maiseen pukuun eli verhoon, aivan niinkuin tänäpäivänäkin tiedemies käyttää tieteessänsä ulkonaisia, tietämättömälle muukalaisia termejä ja nimityksiä, Kaikki entisaikojen kansat ovat näin tehneet; he kätkivät nuo suuret, saamansa totuudet maiseen haarniskaan. Tietämätön näkee ainoastaan ulkokuoren, kirjaimen, verhon; etsivä ajattelia huomaa sen sisällä piilevän hengen. Näin siis „profaanit" — (salaisuuksien ulkopuolella olijat) omistivat kuoret; salakoulut tarjosivat oppilailleen avaimet; avaimien avulla he sitten avasivat „linnan luiset lukot, vaskiset portit", s. t. s. he oppivat kaikessa näkemään ja tuntemaan ITSESTÄ tunkevan ja virtaavan hengen, Jumalan, Luojan, Brahman, Osirin, Logoksen ja mitkä SEN nimet olleevatkin. He saivat vakaumuksen tuon kaikkialla läsnäolevan hengen olemassaolosta. He eivät ainoastaan uskoneet — sillä sokea olettamus on epätietämistä, taikauskoa, — vaan he saivat v a k a u m u k s e n todellisuudesta, joka on oikea usko, oikea tietäminen. Suurimmat salaisuudet omistivat, niinkuin luonnollista onkin, ainoastaan kaiken kokeneet vihityt mestarit, oikeat tietäjät".

Profaanit näkivät siis ainoastaan akanat, sen, mikä silmään pisti, s. t. s. mikä aistimilla huomataan. Ajattelia näki itse sydämen elonaiheen „synnyn syvän", itse Hengen.

Näin on aina ollut ja on vielä tänäkin päivänä. Jos Mikael Agricola olisi ottanut selvää Kalevalan „pakanallisten" runojen hengestä, niin hän ei missään tapauksessa olisi puhunut ja jälkeläisillensä opettanut minkäännäköistä „suomalaisten pakanallisista jumalista". Hän oli ainoastaan kirkon vihitty pappi, ulkonaisten asiain, kuorienselvityksien edustaja. Hän ymmärsi ulkonaiset sanat ja asiat semmoisinaan; hän ei ollut mikään salakoulun „vihitty mestari", tietäjä, semmoinen kuin oli „vanha vakaa Väinämöinen", ja sentähden hän puhui ja perinnöksi jätti kansallensa: „suomalaisten pakanalliset jumalat."

Tämmöisiä ulkonaisia pappeja nimitetään Indiassa Brihaspati. Heille entisaikaan ei koskaan annettu korkean viisauden „Somajuomaa". Se tuli ainoastaan „henkisesti" vihittyjen pappien osaksi. Täten nuo ulkonaiset opettajat, vaikka he olivatkin „jumalan palveliat", jumalanpalveluksessansa esittivät ainoastaan kuolleen kirjaimen, sillä sen henki ei ollut heissä elävä: he eivät tunteneet itse opinydintä, ainoastaan sen ulkomuodon. Koska moni Brihaspati, huolimatta siitä, että ulkonainen dogmillinen jumalanpalvelus hänet kahlehti, kumminkin hengessänsä kaipasi itse totuutta, niin koetti hän luulotella itsellensä ja uskotella muille, että tuo totuus oli juuri tuo hänen opettamansa hengetön dogmi, jota hänen jumalanpalveluksensa eli ritualismonsa esitteli. Tämmöisestä luulottelusta ovat myöskin syntyneet opit: „Suomalaisten pakanallisista jumalista."

Ulkonaiset sanat ja meidän nykyiset oppikirjamme sekä suuresti kehuttu henkiköyhä koulusivistyksemme eivät yksistään riitä Kalevalan selvittämiseen. Siihen tarvitaan entisaikain salakoulujen — ja ivailtakoon tätä jos kuinka — „kätkettyjä avaimia." Näitä ei kumminkaan länsimainen tiede eikä kirkko ole konsanaan hävittänyt, sillä ne eivät milloinkaan ole niitä edes omistaneetkaan.

Kyllä tieteen tutkimustapa ansaitsee kaikkea huomiota ja on varsin tärkeä; vaan se avaa salaisuudet ainoastaan yhdellä, fyysillisellä avaimella; koska kumminkin avaimia on kokonaista seitsemän, niin ei tuo semmoisenaan yksistään riitä Kalevalan selvittämiseen; niinpian kuin tiede vapautuu paljaasta fyysillisestä katsantokannasta ja kohoaa ylemmille tasoille, silloin sekin saattaa saavuttaa korkeamman kannan, kuin ainoastaan sen, mitä fyysillinen tarjoaa.

Otan tähän näytteeksi yhden esimerkin.

Tiedemies tutkii esim. sanaa „jumala" tähän tapaan: *„suomeksi"* jumala, *lav.* jubmel, *vir.* jummal, *liiv.* jumal, *syrj.* jen, jemel, *tscher.*

juma, *samoj.* num. — Nykyään on tämä sana useimmilla suomensukuisilla kansoilla muuttunut abstraktilliseksi[151] merkitykseksi jumalasta ylipäänsä; mutta jokaisen kansan suhteen voimme kulkea takaperin siihen aikaan menneisyydessä, jolloin tuota sanaa käytettiin ainoastaan näkyväisen taivaan ja kaikkien sen ilmiöiden ukkosen, salaman, jylinän, sateen, niin ja melkeinpä näitä aikaansaattavan mahdinkin nimityksinä. Tänäpäivänäkin samojeedit nimittävät taivasta num, vaikkapa sana myöskin merkitsee jumalaa. Sen vartalo on yhteinen kaikille suomensukuisille kielille; ja tämän vartalon läheinen riippuvaisuus muiden suomalaiskielisien, taivaan ilmiöitä kuvailevien sanojen kanssa osottaa että sen alkuperäisessä merkityksessä on tapahtunut kehitys. Niinpä ostj. sana nai — on tuli, unk. nap aurinko; ostaj. num, nôn — ylin, alin; syrj. gym — ukkonen, suom. jymy, jumu; samoj. num — ukkonen, ni — katto, ylin; myöskin jumalkäsitteen ilmaisevat ostj. ja samoj. sanoilla: nup, nop, nom, lom. j. n. e. — — — — — — —

„Kun Castrén kerran jäämeren rannalla kysyi eräältä samojeedilta: missä on num? vastasi tämä epäilemättä, osottaen ulapan tummaa pintaa: „tuolla!" Maatakin siis joskus merkitään sanalla „num".

„Kaikkien suomalais-sukuisten kansojen omituisen maailmankatsomuksen pääperustus on siinä, että kaikki näkyväinen (aineellinen, materiaalinen) on kehittynyt yhdestä ainoasta perusmuodosta, tuosta *kaikessa vaikuttavasta ikuvoimasta,* joka on „salaperäinen ja ‚käsittämätön'".

Tämä näyte on suomennos Prof. Otto Donnerin väitöskirjasta: *„Indernas föreställningar om verldsskapelsen jemförda med Finnarnes",* (Hindulaisten käsitteet maailmanluomisesta verrattuina suomalaisten käsitteisiin), painettu v. 1863, sivut 22 ja 23.

Tämä tutkija on johtunut siihen johtopäätökseen, että Jumala kaikilla suomalaisilla kansoilla aina on ollut IKUVOIMA. Tämä on ihana tutkimuksen tulos; vaan tässä, niinkuin näemme, on tutkija kohounut näkyväisestä näkymättömään. Ei mitään „pakanallista jumalaa" tule tässä edes kysymykseenkään.

Ettei tämä etymologinenkaan[152] tutkintotapa vie aivan varmasti tutkijaa asian perille, siitä olkoon seuraava esimerkki. Arjalaisillakin

151 abstrakt — ajateltu, yleistetty; vastakohta: konkret — vaikeatajuinen.
152 etymologia — kreik. oppi kielten juurista ja vartaloista.

kansoilla, eikä vaan suomensukuisilla, on tavattavissa sana nun eli num. Kirjaimet n ja m usein vaihdettiin keskenänsä. Ne ovat „pyhät" kirjaimet, joista teen selkoa nimienselvitys luennossani. Egyptiläisillä on sana nu, nut, nun, num. Hebrealaisilla samoin, vertaa esim. Josua Nuninpoika. Aramean kielellä nun on kala, (pelastuksen symbooli).[153]

Mitä siis sana Nun merkitsee esim. hebrealaisilla? Hebrealaisten aapisen neljästoista kirjain on Nun, נ, n. Jokainen kirjain ja numero merkitsee jotakin sen alle ja sisälle salattua asiaa. — — — Nun hieroglyyfillisesti merkittiin suihkulähteellä. Vanhimpana aikakautena merkittiin tämä kirjain semmoisella kuviolla, joka kylläkin muistutti jonkinlaista pilaria, esim. vesisuihketta; alempi osa osotti taas jotakin käyrää esinettä.

Biologisessa katsannossa Nun, num merkitsee kaikkea sitä, mikä syntyy, erotukseksi syntymättömästä: — esim. poika, lintu, hedelmä.

Ilmenneessä maailmassa merkitsee se jokaista yksilöityä olomuotoa. (Jod — isä, mem — äiti, kone — herra.)

Siis nun, num osottaa sitä toimintaa, joka on kaikkien luovain eli yhdistäväin ja eristäväin voimien *yhteinen tulos.* Yhdistävät kuvailevat ylöspäin, ja eristävät alaspäin pyrkiviä voimia.

Tämän toiminnan kulku osotetaan kahdella yhdistetyllä kolmiolla, ✡ joista toisen huippu tähtää ylöspäin, jumaluuteen; toinen, alaspäin tähtäävä, osottaa ihmisyyttä. (Tätä vertauskuvaa nimitetään myöskin „Salomonin sinetti"; vaan se on väärä nimitys).

Nunin numero-arvo on 50, (koskee vihkimyksen mysteerioita). Se on Tarokin 14 kortti ja vaatii pidättäymistä, kieltäytymistä, (olkoon se minkä hyvänsä himon täyttäminen, siitä pitää pidättäytyä).

Astronoomisessa merkityksessä vastaa Nun Zodiaakin kahdeksatta merkkiä (Skorpiooni). Kuukausista on se kymmenes (meidän lokakuu)."

Tämä tutkintatapa selvittää itse kuoren; toinen tutkintotapa valaisee ja esiintää kuoressa piilevän hengen.

Mitä vanhat egyptiläiset sanovat nunista? Kuolleiden kirjan XVII luvussa ilmaistaan se näin:

153 Katso. H. P. Blavatsky: Theosophical Glossary (sanakirja).

„Osiris on Tum, joka antaa muodon kaikille olennoille. Osiris on itseolevainen ja itsesyntyinen, lähtenyt Nunista, näkymättömästä taivaallisesta vesivirrasta. — — —"

Salaoppien valossa tutkittuna käsittivät vanhat sanoilla tum, nun. num, jum jotakin aivan toista kuin joku „pakanallinen" jumala.

Nun, num kuvailee sitä *Ainoata Ainoaa,* josta kaikkeus on alkunsa saanut. Ainoa Ainoa on samalla Ilmentymätön ja Ilmennyt.

Jokainen ajattelia huomaa, että Kalevalan tutkimuksiin ei riitä yksistään fyysillinen eli kirjaimellinen avain. Itse tiedekin johtaa ajatuksemme salaperäiseen ja käsittämättömään *henkeen;* vaikka tiede ei tahdo sitä tunnustaa ja sentähden kutsuu sitä „yliluonnolliseksi". Mutta semmoista ei vihityille tietäjille löydy, eikä ole olemassa. Sen todistavat kaikkien kansojen salaopit. —

NELJÄS LUENTO

Suomalaisten pakanalliset jumalat

Niinkuin viime luennossa näemme on prof. K. Krohn „Oma Maa" nimisessä teoksessa, helmikuun 17 päiv. (I nide) tällä otsikolla julaissut tutkimuksensa tulokset. Samasta asiasta on jo mainitussa „Tietokirjassa Suomen kodeille" painettu toinenkin mieltäkiinnittävä ja suurta innostusta osottava kirjotus, nimeltä Kalevala, ja kehotan jokaista tutkimaan näitä ansiokkaita, Kalevalan ulkopuolta varsin valaisevia kirjotuksia.

Koska tämä tutkimuksen haara tavallaan kuuluu Kalevalan runoissa piilevän hengen ilmentämiseen, poikkean hiukan varsinaisesta aineestani ja siis tarkastelkaamme tässä luennossa sitä opetusta eli näkökantaa, mitä tänäpäivänä nykyiset tiedemiehet m. suom. uskonnosta ja maailmankatsomuksesta totuutena ja (ehkä kumoamattomanakin?) opettavat ja kuinka päteville perusteille nämä otaksumat ja luulottelut ovat rakennetut.

Kouluissamme on käytettävänä eräs nykyisin laitettu historianoppikirja.[154] jossa sanotaan: „suomalaisten uskonto lienee ollut vainaajain palvelusta". Epämääräinen „lienee" on tässä oikeutettu ja sangen paikallaan. Ensimmäinen tuulenhenkäys sen siitä pois puhaltaa. Ja sen se suosiollisesti kyllä aikanaan tekeekin.

Mutta prof. Krohn mainitun teoksen, 615 s. s. sivuilla omien tutkintojensa tuloksina „suom. pakanallisista jumalista" on lyönyt ikäänkuin vankemman perustuksen olettelulle, että

a) suom. olivat *vainaajain henkien* palvelioita. Kiinalaiset tänäkin päivänä kuin on, pitävät *esi-isäin,* siis maner'ien eli vainaajain henkiä sanomattoman suuressa kunniassa ja pyhän palveluksensa esineinä. Tässä ei ole mitään moitittavaa eikä alentavaa ajattelevalle Kiinan kansalle; mutta josko suomalaiset esi-isämmekin olivat vainaajain palvelioita, se ei vielä ole lähestulkoonkaan todistettu seikka.

b) Toinen jumalanpalveluksen muoto m. suom. olisi ollut *luonnonpalvelus.* „Ainakin suomensukuisilla kansoilla on luonnonpalvelus myöhäisempi kehitysaste," sanoo prof. Krohn (s. 619) ja sitten seuraa selvitys:

154 Käkikoski, H. Oppikirja Suomen historiassa.

„Metsään kuolleitten hengistä on helposti syntynyt metsänhaltijoita. Agricolan „Liekkiö", joka ruohot, juuret ja puut hallitsi ja senkaltaiset muut," on metsään kätketyn sikiön sielu, joka virvatulena pimeällä näyttäytyy". — Siis näkymättömän, henkimaailmanpalvelus.

Luonnonpalvelus, joka tämän selvityksen mukaan olisi kokemuksiin perustettua „taikauskoa ja epäjumalain, m. m. karhujen palvelusta." Siis näkyväisten luontokappalten palvelus.

Auringon palvelus lienee skandinaaveilta lainattua; sitten on tehty selvitys:

e) *kuun palveluksesta* tutkimuksen loppupontena. Prof. Krohn perustaa tutkimuksensa Mikael Agricolan Psalttarissa olevaan „Alkupuheeseen," joka pienennetyssä koossa on valokuvana esitetty yllämainittuun tutkimukseen. Otan vapauden sen jäljentääkseni tähän.

Mikael Agricolan v. 1551 painetussa Psalttarissa on seuraava

„Alcupuhe

Vaicka wähe murtu Psalmein tulkitos,
Rukoskirias ia tesse Ramatos
Ele site laitta Jumalan Mies,
waan pruca molemmat HERRAN Ties,
Sille toinen on kiuie ia piene.

Epeiumalat monet tesse
muinen palueltin caucan ia lesse.

Neite cumarsit Hemelaiset
seke Miehet ette Naiset:

Tapio metzest Pydhyxet soi
Ja Achti wedhes Caloia toi.

Aeinemöinen wirdhet tacoi
Rachkoi cuun mustaxi iakoi.

Lieckiö Rohot iwret ia puudh,
hallitzsi ia sencaltaiset mwudh.

Ilmarinen Rauhan ia ilman tei
ia Matkamiehet edheswei.

Turisas, annoi Woiton Sodhast
Cratti murhen piti tauarast.

Tontu Honen menon hallitzi
quin Piru monta willitzi.

Capeet myös heildä Cuun söit
Caleuanpoiat Nijttut ia mwdh löit.

Waan Carialaisten Nämet olit
Epeiumalat quin he rucolit:

Rongoteus Ruista annoi
Pellonpecko, Ohran casuen soi.

Wirancannos Cauran caitzi
mutoin oltin Caurast paitzi.

Egres, hernet, Pawudh, Naurit loi,
Caalit, Linat ja Hamput edestoi.

Köndös, Huchtat ja pellot teki
quin heiden Epeuskons näki-

Ja quin Keuekyluö kyluettin
silloin vken Malia iootijn
Sinen haetin Vkon wacka,
nin ioopui Pica ette Acka
Sjitte palio häpie sielle techtin
quin seke cwltin ette nächtin.

Quin Rauni Vkon Naini härsky
ialosti Wkoi Pohiasti pärsky.
Se sih annoi Ilman ia Wdhen Tulon,
käkri se liseis Carian cassuon
Hijsi Metzeleist soi voiton.
Wedhen Eme, wei Calat wercon.

Nyrckes, Grauat annoi Metzast
Hiettuanin, toi Jenexet Pensast.

Eikö se cansa wimmattu ole
ioca neite wsko ia rucole. —

Sihen Piru ia Synti weti heite
Ette he cumarsit ia uskot neite.

Coolludhen hautijn Rooca wietin
iossa walitin parghutin ia idketin.

Menningeiset mös heiden Wffrins sait,
coska Lesket hoolit ia nait.

Paluellin mös palio mwta
Kiuet, Cannot, Tädhet ia Cwta.

NJn mös Pauin Opin ala,
cumartin iulkisest ia sala.

Epelughuiset Loondocappalet
Jumalaa Sias quin Pyhydhet.

Quin oli Tulda, werre ia mulda,
Oxi ia Puita ia Coolutten luita. — — — — — — — — — — —
— —

Tästä lausuu kunn. tutkijamme näin:

„Vanhimpaan, kaikille suomensukuisille kansoille yhteiseen jumalanpalveluksenasteeseen, vainaajainpalvelukseen, viittaa Agricolan säepari:

„Kuolleiden hautoihin ruokaa vieteen,
joissa valitettiin, paruttiin ja itkettiin,"

Onko tämä pätevä, oleellinen ja kumoamaton todistus sille otaksumalle, että m. suom. uskonto olisi ollut vainaajainpalvelusta? Eiköhän tämä ole yhtäpätevä todistus kuin sekin, jos esim. sanoisimme, että venäjän kansa palvelee vainaajain henkiä, sillä heillä tänäpäivänäkin kuin on, on yleisenä tapana hautaustoimituksen päätyttyä tarjota kaikille hautausvieraille lusikallinen riisiryynipuuroa yhteisestä vadista — vainaajan muistoksi. Tai, jos päättäisimme että egyptiläiset,[155] jotka tänäpäivänäkin hankkivat itkijänaisia vainaajan poismenoa valittamaan, siitä syystä olisivat vainaajain palvelioita? Tai, kuin joku suuri sotaherra Saksassa, Englannissa, Venäjällä, Ruotsissa j. n. e. kuolee, sekä sotaväki, seuraten ruumisvaunua, puhaltaa sydäntä vihlovaa valitusmarssia — olisiko tuo seikka todistus siitä, että nuo kaikki ovat vainaajainpalvelioita?

155 Katso: Brandt, Wilh. F. Reise ura die Welt. (Matka maan ympäri), siv. 10.

Että kansat, omituisten surunosotustensa tähden hautaustilaisuuksissa, olisivat vainaajainpalvelioita, ei siis ole mikään pätevä todistuskappale.

Ruoan hautaan pano suom. keskuudessa on ulkonainen hautajaistoimituksen meno, aivan samanlainen kuin nykyinenkin papillinen ruumiin siunaus. Kansa uskoo vieläkin, että jos ei pappi ruumista siunaa ja sitä kätketä pyhään „siunattuun" multaan, tulee se kummittelemaan ja tekemään kotiväelle rauhattomuutta, joka seikka osottaa sitä, kuinka syvälle kansaan on juurtunut usko, että ihminen *ei kuole* vaikka hän muuttaakin maallisen pukunsa. Siis kun suom. panivat ruokaa vainaajansa mukana hautaan, oli se hautajaistoimituksiin kuuluva ulkonainen tapa, aivan kun meillä on tapana tervehtiessä tarjota vieraalle kättä. —

Olisiko se oikea päätös, jos tulevat sukupolvet meidän ajastamme lausuisivat tähän tapaan: „20:llä vuosisadalla suom. palvelivat lammasta. Heidän kirkkojansa koristivat lampaan kuvat ja he lauloivat: „oi jumalan karitsa!" Esitelmissään he yhäti lausuivat: „katso jumalan karitsa!" Koko heidän uskontonsa oli siis lampaan kumartamista ja palvelemista."

Yhtä oikeutettu on otaksuma suom. vainaajainpalveluksesta, — päättäen siitä että he panivat „rooca" vainajan kanssa hautaan. He ehkä panivat ruokaa vainajaansa mukana, ainoastaan osottaaksensa rakkauttansa edesmennyttä kohtaan: he kuvasivat jälelle jääneille hautausvieraille sitä seikkaa, ettei rakkaan omaisensa, jos hän vielä olisi elänyt, suinkaan olisi tarvinnut kärsiä minkäännäköisen ajallisen toimeentulon ja tarpeen puutetta, ei ruuassa eikä juomassa. He tällä ainoastaan näyttivät toivonsa, ettei vainajan vielä olisi pitänyt muuttaa heidän luotansa pois. „Itku ja parku" juuri osottaa, kuinka rakas vainaaja heille oli ollut. Eivät he pahansisuista ihmistä suinkaan liene parkuneet ja itkeneet!

Mitä taas tulee siihen tosiseikkaan että vainaajan mukana pantiin hänen aseensa myöskin hautaan, sen kylläkin salaiset opit selvittävät: siihen kätkeytyy henkinen käsite, semmoinen, jonka nimi on OD[156] eli ihmisen aura, se on häntä ympäröivä valo-kehä, joka ilmentyy niinhyvin valona kuin hajunakin.

156 Od — Karl von Reichenbachin mukaan luonnonvoima, jonka olemassaolosta ihminen saa kokemuksia sensitiivisten eli tunnehermojen avulla. (Odista eli aurasta tulee selvitys aikanansa.)

M. suomalaisten käsitys „Manalasta" — mitä se sitten olleekin — selviää selvästi Kalevalan monen monesta paikasta. „Väinämöisen tuonelassa käynti" on ihmeellinen kuvaus tämmöisestä ihme-tilasta. Ihanasti runo (16: 334) sanookin tästä tapahtumasta:

„Mies makasi, vaate valvoi."

Mikä vaate, kintaatko ja hattu?

Tutkimuksensa siv. 624 sanoo tutkija: „*Auringonpalveluskaan* ei ole suomensukuisille kansoille alkuperäinen; lappalaiset ovat sen myöhemmin skandinaaveilta oppineet. Päivätär ja Kuutar runoissamme, samoin kuin enimmät tar-päätteiset nimet ovat puhtaasti runollisia henkilöimisiä, joilla ei ole pakanallisen uskontomme kanssa mitään tekemistä. Kuunpalvelusta eivät todista Agricolan säkeet:

„Rahkoi kuun mustaksi jakoi" ja „kapeet myös heiltä kuun söit", ne vaan viittaavat taikauskoiseen käsitykseen kuun pilkuista ja pimennyksistä. Uskoa kuuta nieleviin kapeisiin eli eläimiin (sic.) tavataan skandinaaveillakin — — — —"

Tämä osottaa vain sitä tosiseikkaa, (johon tutkijakin viittaa) että kaikki uskonnot ovat läheisessä sukulaisuudessa keskenään ja, — niinkuin salaopit asian selvittävät — kaikki uskonnot ovat saaneet alkunsa samasta lähteestä; sekä että jokainen uskonto kätkee itseensä, — olkoon se sitten jos kuinka materialistiseen verhoon puettu, jumalallisen totuuden siemenen, siinä isänkodin kaipauksessa, joka on ihmissieluun kätketty ja pyrkii — sekä on kaikkina aikoina pyrkinyt — päästäksensä ilmoille jos jonkinnäköisissä uskonnonmuodoissa. „Koko maailmalla oli kerran yhdenlainen huuli ja puhe" sanoo kristittyjen ja semitiläisten kansojen pyhä kirja, se on: oli aika, jolloin kaikki ihmiset ymmärsivät symbooleihin kätketyn totuuden — vaan sittemmin — kansat hajaantuivat ja totuus unhottui.

Ihminen maisessa hyörinässään ja itsekkäisyydessään on unhottanut oman jumalallisen alkuperäisyytensä ja nyt uskontonsamuodoissa hän sitä etsii. Tätä kuvaa Väinämöisen, Ilmarisen ja Lemminkäisen „Sammon-ryöstö retki" Pohjolaan. Sanaan Sampo eli Sampue on kätketty tuo jumalallinen alkuperä eli henkäys ääntiöihin AOM eli AUM.[157]

157 Katso selvitystä Bhagavad-Gitassa. 17 kesk. 24, 25 ja 26 siv. 199.

Ihmisen henki (Väinämöinen), hänen valistusta kaipaava järkensä (Ilmarinen), ja valistuksen, puhdistuksen ja pyhityksen tietä etsivä sielunsa (Lemminkäinen) kokee omalta alemmalta, materiaan vaipuneelta itsekkäisyytensä hengeltä (Louhelta pohjolassa) saada unhottamaansa totuudet takaisin; vaan kun hän, tuo etsivä sielu, (joka on kuvattuna noiden kolmen henkilön symboolissa eri puolilta katsottuna), ei omista korkeampaa intuitioonia ja, — se on tässä erittäin huomioon otettava seikka, — ei löydä tuota henkisen tietämisen tuli kipunaa — (kun häneltä, päällepäätteeksi, puuttuu salaisia avaimia, jotka hänelle avaisivat „linnan luiset lukot, portit ja rautasalvat"), niin hän ei onnistu pyhässä taistelussaan, vaan saa omaksensa ainoastaan Sampuen muruja. Mutta muruset, — kuinkakin mitättömältä näyttänevät uskonnotkin, ovat suuri-arvoiset, sillä ne ovat henkisen auringon pienoinen, ihmissieluun kätkeytynyt jumalallinen siemenitu eli aihe.

Sentähden sanoo hindulaisten pyhä kirja:

„Armahtavainen Herra, meidän mestarimme kuulee vuorien ja laaksojen yli jokaisen, mitättömimmänkin olennon hätähuudon ja kiiruhtaa sitä pelastamaan."

Ihmisessä voi herätä henkinen intuitiooni, s. o. henkisen tietämyksen tuli, ilman kaikitta salaisitta tiedoittakin, mutta ne, juuri nuo salaopit suuresti auttavat nykyistä materialismoon vaipunutta ihmiskuntaa eteenpäin pyrkimyksen tiellä.

Mitä siihen tulee että auringonpalvelus olisi skandinaaveilta lainattua, niin luultavasti he taas vuorostansa sen olivat muilta lainaksi saaneet ja jakoivat tietojansa suomalaisillekin. Se on ajattelialle aivan saman tekevä, josko hänen omistamansa totuuden tieto on alkuperäistä, tai muilta saatua, — pääasia on vaan se, että hän sen omistaa. Hän on luotu ottamaan ja antamaan: jos hän on kerran jotakin saanut muilta, niin olkoon valmis ilomielellä taas lahjaansa muille jakamaan. „Yhdestä lampusta saa sytyttää tuhattakin lamppua, eikä alkuperäisen lampun lieska vähääkään pienene", lausuu itämaalainen ajattelia. Ja eikö tämä varsin sattuvasti kuvaile korkeinta rakkauden, jalon jakamisen ihaninta muotoa!

Nykyiset tiedemiehet eivät tunnusta näitä tosiseikkoja; kaikki heidän mielestänsä on epäjumalia ja taikauskoa, mitä ei veitsellä leikata, taikka nenällä haisteta. Sitkeästi he pitävät kiinni esimiestensä katsantokannoista, jotka ovat heille auktoriteettejä.

Jokainen kyllä tietää, mikä mies Mikael Agricola aikoinaan oli. Hän syntyi 1510 Torsbyn kylässä Pernajan pitäjässä. Opiskeli ensin Viipurin koulussa; rehtori Johannes Erasmi vei hänet sitte mukanansa Turkuun; siellä poika joutui piispa Skyttelle puhtaaksikirjottajaksi. Vuonna 1535 oli Agricola (suomeksi maanviljeliä) Wittenbergissä; v. 1539 vihittiin hänet maisteriksi. Ulkomailta palattuaan tuli hän Turun koulun rehtoriksi ja v. 1544 määrättiin hänet piispan apulaiseksi. V. 1557 lähetettiin Agricola lähettinä Venäjänmaalle; palausretkellänsä sieltä kuoli hän rekeen, Uudenkirkon pitäjän Kyrönniemen kylässä huhtikuun 9 päivänä 1557, siis ainoastaan 46 vuoden ikäisenä.

Hän oli ensimmäinen, joka, jo niihin aikoihin, eli noin 350 vuotta sitten, pelkäämättä julisti:

„Kyllä se kuulee Suomen kielen,
joka ymmärtää kaikkien mielen" —

ilmottaen täten että suomen kansalla oli oikeus saada opetusta omalla kansallisella kielellänsä. Siitä syystä, ja nähdessänsä, sekä tajutessansa tämän seikan aivan välttämättömäksi, kirjotti hän suomenkielisen Aapisen ja Alkuopin uskoon v. 1543; Rukouskirjan, johon on liitetty ensimmäinen suomeksi painettu kalenteri v. 1544. Vuonna 1548 ilmestyi Uusi Testamentti; seuraavana v. Messu; Psalttari sekä Veisut ja Ennustukset v. 1551 ja v. 1552: Ne prophetat Haggai, Zacharia ja Maleachi. —

Tämmöinen on lyhykäisesti tämän suuren miehen elämäkerta. Suomen kansa häntä suuresti rakastaa ja kunnioittaa kaikista hänen toimistansa maamme ja kansamme hyväksi.

Suomen kansa on suuresti kiitollinen piispa Agricolalle ylläolevista verrattomista muistoonpanoistakin. Mutta se olisi vieläkin kiitollisempi, jos A. olisi ottanut tutkintonsa esineiksi sen, mitä nämä „epäjumalat" oikeastaan olivat: siihen aikaan (jos nimittäin tietäjät olisivat tietojansa „profaaneille" ilmottaneet) niistä olisi ollut verrattain helppo ottaa selvää. Tätä ei A. kumminkaan tehnyt: sillä kaikki mitä kansalla oli, ja mitä kansasta tuli, oli taikauskoa, siis pirun ja epäjumalain palvelusta. Ajan henki oli semmoinen.

Mitä epäjumalia siis nämä esi-isiltä Agricolan aikuisille suomalaisille perinnöksi jääneet „menningäiset" oikeastaan olivat?

Hiukankaan ajatellen, huomaamme, että nehän ovat m. suomalaisten „ilman rannan" tai n. k. sitä nyt nimitetään eläinradan merkit eli huoneet, joita tässä epäjumaliksi mainitaan. Ne eivät olleet sen suurempia eikä pahempia epäjumalia, kuin meidän nykyisissä allakoissamme ensi sivuilla luetellut eläinradan merkit ovat meille.

Vaan eläinrata, mikä se on? Herra A. Donner[158] selvittää sen näin:

„Se pyöreä rata, jonka aurinko yhdessä vuodessa kulkee tähtien seassa taivaalla, sekä se vyöhyke (eläinrata) joka lähinnä ympäröi tätä kehää, on jaettu 12 yhtäsuureen osaan, alkaen siitä pisteestä taivaalla, jossa aurinko on kevätpäivän tasauksen aikana. (Maalisk. 21 p. tienoilla.) Näitä osia nimitetään eläinratamerkeiksi, ja jokaisen semmoisen merkin pituus on 360°:12 × 30 astetta."

Kevätpäivän tasauksessa tulee aurinko Oinaan merkkiin, kun aurinko on jälleen kulkenut 1/12 radastaan, joutuu se Härän merkkiin, mikä tapahtuu kuukautta myöhemmin s. o. noin 20 p. huhtikuuta. Aurinko läpikäy vuoden pitkään yhden merkin toisensa perästä, viipyen joka merkissä melkein kuukauden ja merkit ovat nimiltään ja tunnuksiltaan mainitut almanakan ensi sivulla. Perättäisessä järjestyksessä kulkevat merkit näin:

Oinas, Härkä, Kaksoiset, Krapu, Leijona, Neitsyt, Vaaka, Skorpiooni, Jousimies, Kauris, Vesimies ja Kalat. (Kats. almanakan 3:s sivu.)

Päästyään kaloihin, jättää aurinko sen kevätpäiväntasauksessa. Ne tunnit ja minuutit, jolloin auringon keskipiste joutuu eri merkkiin ovat myöskin almanakassa mainitut."

Muut kansat nimittävät eläinrataa Zodiaakiksi. Se on ajateltu vyöhyke taivaan holvissa ekliptiikan kummallakin puolella; sen piirissä liikkuu aurinko, kuu ja kaikki planeetat. Ekliptiika on kreik. sana. Se kuvailee sitä tasoa, jossa maa pyörii auringon ympäri; se muodostaa myöskin auringon näennäisen radan taivaalla.

Tämän Zodiaakin ovat kaikki kansat ikivanhoista ajoista tunteneet. Kiinalaisten eläinrata on jaettu 24 huoneeseen. Egyptiläisten ja hindulaisten tiedot eläinradasta ovat äärettömän vanhat. Egyptiläiset ovat, niinkuin historiallisesti on toteen näytetty, ilman vähintäkään epäilystä, tunteneet zodiaakin jo ammonajoista saakka. Egyptin valtio, ulkonaisen historian tutkimuksen mukaan on todistettu olevan 8 000 vuoden vanha. Mutta tarvitsihan egyptin kansa

158 Katso: Oma Maa I nide. Ajanlaskuista.

tuhansia vuosia oppiaksensa tuntemaan tuota eläinrataa ja planeettojen liikuntoa. Niinpä salaopit sanovatkin että egyptiläisten eläinradan kuvio Denderan temppelin raunioissa on tehty 75 000, jopa 80 000 vuotta ajassa takaperin, aikana, jolloin maamme pohjois- ja etelä-poolit sekä auringon ja kuun suhteet planeettoihin olivat aivan toisenlaiset kuin nykyiset.[159]

Aivan mahdotonta olisi ollut, että tuo syvämietteinen suomalainen kansa vuoden pitkään ei olisi huomannut minkäänlaista muutosta ilmanalassa ja päivien vaihtelussa. He näkivät että syksyllä oli päivä paljon lyhyempi kuin kesällä; he huomasivat että keväällä, syksyllä, talvella ja kesällä tapahtui päivänseisaus; keskitalvella oli päivää tuskin nimeksikään, yö oli ottanut valolta voiton. Toisinaan oli pitkä päivä ja sangen lyhyt yö; toisen kerran taas pitkältä piisasi yötä ja päivä oli kovin lyhyt, niin että he sanoivatkin: „toinen hämärä antaa toiselle kättä". Nämä kaikki seikat he panivat merkille ja samalla huomasivat että kaikki askareetkin vaativat vuodenajan mukaisia toimia ja vuodenaika määräsi heidän pukunsakin. Näitä he vähitellen oppivat vertaamaan ja nimittivät siis ilmarannan kanssa rinnan kulkevia huomioitansa omintakeisilla, kansallisilla ja paikallisilla nimityksillään. Kesän lopulla: Rongoteus antoi ruista: s. o. „nyt on rukiinleikkuun aika". Tämän ajan nimitys on muilla kansoilla Neitsyt. Ja he huomasivat että toinen aika oli kynnön, kylvön, heinänteon ja elonkorjuun aika: ne kaikki tapahtuivat luonnollisessa järjestyksessä: ensin esille astui Rongoteus, rukiin herra; sitte tuli vuorossaan Pellon Pekka ohran, ja Virankannas kauran hallitsia; vaan kun Äkri saapui, silloin nauriit, lantut, pavut j. m. s. korjattiin. (Nyt ovat vielä tulleet „potkot" lisää, silloin ei niitä suomalaiset vielä tunteneetkaan.) Keväällä, syvänkuun alkupuolella (meidän juhannuksemme aikoina) ruista kylväessä, kannettiin pellolle iloisella sydämellä „Ukon vakka" ja kevätkylvöä aljettaessa tyhjennettiin Ukon täysinäinen toivon malja; hyvinpä silloin juhlittiin: mutta vieläkin suurempi kekkeri oli silloin kuin Ukko oli antanut rikkaat lahjansa; rukiin korjattua pidettiin „kamppiaiset". Koko kesän raskaita maantöitä tehneille ihmisille olikin juhlahetki, tervetullut; juhliminen näyttää m. suomalaisilla olleen ihana tapa, — olkoot vain meidän aikalaisemme tälläisilla

159 Katso: Hemliga Läran, jossa sanotaan: kreikkalaisten Zodiaakki on paljon nuorempi. Eräs tutkija Volneys teoksessaan Ruins of Empires on laskenut kreik. zodiaakin ijäksi 16,984 v. Siis v. 1910 on se 17,104 vuoden ikäinen.

viattomilla juomilla (jotka samalla ovat sekä virkistäviä että raittiita), kuin ohraolut ja emännän itsensä laittama kellari kalja ovat; ohra- ja mallasolut ei lähestulkoonkaan päihdytä ketään siinä määrässä kuin nykyiset whiskyt ja konjakit — mitenkä siinä saattoi esi-isiemme maailmanalusta kuulu, hienokäytöksinen ja raitis naisväki — miehistä puhumattakaan — humaltua ja häpeällisiä töitä harjottaa? Tässä herra piispa puhuu kenties kuulemiansa, mutta ei koskaan omia näkemiänsä tapahtumia. Jokainen ajattelia heti huomaa, että tämä on — — — — — — — — — — — — — — Herra piispa ei näy muistavan pyhän protestanttisen kirjansa neuvoa, vaan suuressa taikauskossaan ja obskurantismossaan poikkeaa innostuksissaan oman kirkkonsa ihanasta opista: „— ei sinun pidä parjaaman lähimmäistäsi — ja kaikkein vähimmän sinulle muukalaista kansaa, jonka jumalia et sinä tunne, etkä tunnusta." — — — — Kansaa, jolle muukalaiset papit ja muut ulkolaiset olivat tuoneet paavillisuuden hapatuksen ja sittemmin sen sialle asettivat oman paavinsa, ei sovi syyttää siitä, että se seurasi omia, ijänikuisia tapojansa ja piti pyhinä sekä kunnioitti isiltä saamiansa käytännöllisiä ja sangen hyviksi havaittuja, lyhyesti lausuttuja elämänohjeita, jotka taivas itse heille opetti. —

„Ajankulun välittämät luonnonhavaannot eivät olleet suom. outoja", sanoo herra Soikkeli tutkimuksessaan „Suom. allakoista ja ajanlaskusta". Katso Soikkeli, Oma Maa I nide. Taivaankappaleiden liikkeet ovat olleet suuressa tähtitarhan kirjassa aina nähtävinä kaikille havainnontekijöille. Kun kuu oli kiertänyt vissit kierroksensa saapui se jälleen vanhalle kohdallensa takaisin, näin oppivat ihmiset määrittelemään käsite aika-yksikköjä. Auringon kehrä on aika-ajoin hyvin korkealla taivaalla: ja taas vähä myöhemmin on se loiventunut kaaressaan, mutta nyt se näyttää seisovan aivan toisaalla kuin se oli ennen korkeimmille ruvettuansa. Ja kun tämä ajan vaihtelun suuri merkki oli lähtenyt piiloon, nousi kuutar taivahille, lukemattomien tähtiseuralaistensa kanssa. Tämä kirkas ja laaja tähtitarha näkyi myöskin seuraavan ikuista ja jälleen samoihin asentoihin palautuvaa kiertokulkuansa.

Tämän kiertokulun tunsivat m. suomalaiset, sen näemme Kalevan runosta „auringon ja kuun tervehdys":

„Käy nyt tiesi tervehenä
Matkasi imantehena!
Päätä *kaari* kaunihisti
Pääse illalla lepohon."

Ja mikä oli vieläkin kummempi, oli se seikka, että ihmiset huomasivat yhtaikaa näiden tähtitarhan asukkaiden kanssa heidän omienkin kotoaskareitensa hommien uudistuvan. Kevät kylvöineen, kesä kasvuineen, syksy saaliineen, talvi pitkine puhteineen, kaikki kertautuivat melkein samaan aikaan kuin taivaalla kulkevat „tuletkin". Näin syntyi ajanlasku. Ja suomalaiset panivat näille keksinnöillensä ja taivaan holvissa tapahtuville vuorovaihteluille ja kaikille tapahtumille omintakeiset nimet. Pellervoinen, tuo hieno, kirkas tähtitaivaan pinta, ne kaikki koossa piti; nuo niinhyvin tunnetut kuin tuntemattomatkin lukuisat kuut, tähdet, auringot; vuodenajat, vuorokaudet, kuunvaihteet ja vuodet.[160]

Ollessani Inkerissä opettajana, tutustuin kolmen „tietäjän" kanssa. Kouluasuntoni oli kylmä ja muutoinkin pelkäsin „menningäisiä", siten sain asunnon erään tämmöisen „viisaan" luona. Hän oli selvänäköinen ja suuri ilmamuutosten tuntia. Iltasilla kävimme usein Otavaa oppimassa, ilmanrantoja kurkistamassa ja „Pellevyötä" tähystämässä. Kuun vaiheista ja muodosta osasi „tietäjä" päättää milloin kulloinkin joko hyvät tai huonot säät olivat tulossa. „Nyt se kuu kehrää rospuuttoja", puheli tietäjä toisinaan, eikä hän juuri koskaan erehtynytkään, sillä parin kolmen päivän perästä olikin huono sää. Toisinaan „riippui kuu sakaroillaan"; toisinaan oli se „yläkaposissaan", toisinaan taas „alakaposissaan", s. t. s. siitä näkyi ainoastaan kapea särmä; joskus se kehräsi, milloin taas muuten irvisteli. Otava oli „kana", joka kulki „poikaistensa" edellä. Se oli semmoisten ajanvaihtelujen merkki, jota eivät muut taivaan kappaleet osanneet näyttää. Se oli tämän ilmapuntarini „suuri taivaallinen kello, joka ei koskaan petä". — „Nyt se kurkistaa päin suvehen, nyt se laukkaa päin pohjoiseen", tuumaili toisinaan ilmapuntari. „Nyt sen poikaset välkkyvät; tuulet ovat tulon tuoksinassa", sanoi hän, kuin Otavan tähdet kirkkaasti, ikäänkuin säihkyen leimusivat. Minä, joka olin „oikeauskoinen" kirkkoon kuuluva opettaja, toisin sanoen — taikauskoinen tyhmyri, — nauroin viisaudessani näille haaveiluille. Monasti olen katunut tuota typerää lyhytjärkisyyttäni. Miksi en ottanut selvää näistä „taioista", jotka melkein aina näyttäytyivät tosiksi? Se oli tyhmää hullunviisauttani, että näille „tietäjille" nauroin ja heitä ylenkatsoin, sekä heidän tietojansa pidin „pahan juonina". Pellevyö oli koko tähtitaivaan

160 Viikkoja ei ollut m. suomalaisilla. Viikko on ajan määräävä sana. „Viivyit viikon" — olit kauvan poissa.

„ilman rannan" osottaja ja koossapitäjä. Se oli toisinaan „lämpsässä". Mitä se on olla „ämpsässä" (sämpsässä?) Suuressa taikauskossani ja lyhytjärkisyydessäni en näistä silloin ottanut selvää, ja nyt tätä suuresti ihmettelen, miksi silloin näin maailman aivan toisten silmälasien läpi, kuin nyt, opittuani tuntemaan salaoppeja?

Pellervoinen, eikö se ole suomalaisten eläinradan yhteinen nimitys? Pellervyö, peller on jotakin hienon hienoa, läpinäkyvää (vert. engl. pelucle — läpinäkyvä iho; pellerini — puolikaaren muodostava päällyspuku) — ja totisesti, jos mikä on hienoa ja läpikuultavaa, niin se on juuri tuo ihmisajatuksessa eleilevä eläinrata!

Sana Pellervoinen on kokoonpantu kahdestatoista kirjaimesta; neljä on siinä sanassa tavua ja jokaisessa tavussa kolme kirjainta. Olisiko tämä sattuman leikkiä, tai kätkivätkö m. suomalaiset siihen jotakin suurempaa salattua asiata? Kaksitoista kirjainta merkitsevät vuoden kahtatoista kuukautta, mutta kun kuu kiertää maamme ympäri kolmetoista kertaa auringonvuodessa, niin Sämpsä[161] kuvailee tuota ylimääräistä, kolmattatoista kuukautta. M. suomalaiset laskivat aikansa kuun kulun mukaan. Kuun vaihteet muodostavat seitsemän vuorokautta, joten siis yksi kuukaus tekee yhteensä 28 päivää. Kuu[162] kuitenkin tarvitsee 29 1/2 vuorokautta kierrokseensa maan ympäri; liikapäivät ovat Sämpsä-päivät eli 13:s kuukausi. Sämpsä ja Pellervoinen: kaksi sanaa, merkitsevät myöskin eläinradan huoneiden kahdenlaista, vaikuttavaa ja vastaanottavaa prinsiippiä. Ne ovat kaksi kunkin eläinradan huoneen kuningasta „ne 24 vanhinta" (Ilm. kirja 4: 4.) yksi puoli kuvailee valoa, tietoa, tuntemusta, toinen puo-

161 Jaakobin 12 poikaa ja yksi tytär Dinah — Jeesuksen 12 opetuslasta Mestari itse kolmastoista.

162 Kuu on semmoinen taivaankappale, jolta puuttuu omaa valoa, sitä valaisee aurinko. Se kiertää jotakin planeettaa, ja sen muassa aurinkoa. Maallamme on nykyään yksi kuu, Marssilla 2, Jupiterilla 4, Saturnuksella 8, Uranuksella 4 ja Neptunuksella 1 meille tuntematon kuu. Maamme kuu näyttää meille aina saman puolen. Sen kiertoaika maamme ympäri muodostaa maisen kuukauden. Erotetaan neljänlaatuisia kuukausia: 1) *synoodinen kuukaus,* aika yhdestä uudesta kuusta toiseen, joka on 29 vuorokautta 12 tuntia 44 min. 3 sek. 2) *auringon kuukaus* 1/12 osa vuodesta — 30 vuorokautta, 10 tuntia, 29 min. 4 sek; ja 3) almanakka eli *kalenteri kuukaus,* 30/31 vuorok. helmikuussa 28/29 vuorokautta. 4) Tavalliseen *porvarilliseen kuukauteen* lasketaan tasaluvussa 30 vuorokautta.

Kuun pimennys tapahtuu silloin kuin maa on suorassa viivassa auringon ja kuun kanssa, siis täysikuun aikana. Kuun pimennys kertautuu aina 18 vuoden ja 10/11 päivän kuluttua.

li pimeyttä siis vastakkaisuutta ne kuvailevat. „Sämpsä Pellervoinen" asustaa suuressa taivaan avaruuden pellossa eli meressä. — „Sämpsän kuvaillaan asuvan merensaarella", sanoo prof. Krohn useinmainitussa tutkimuksessaan „ja makaavan jyvälaivassa tai ajelevan kirjavassa korjassa oma emo puolisona rinnallaan".

Niinpä kyllä. Se on totinen tosi.

Sämpsä Pellervoinen asustaa todellakin „merensaarella" s. t. s. ihmisten tietoisuuden valtakunnassa. Ajattelematon ihminen ei eläinrataa käsitä, mutta muutamissa salakouluissa on sen tunteminen tärkeä seikka. Pellervoinen makaa kesällä todellakin jyvälaivassa ja sekä kesät että talvet lakkaamatta ajelee se kiiluvassa korjassaan tähtien keskellä. Symbooli on niin selvä ja paljo puhuvainen kuin ajatella saattaa. „Oma emo puolisona rinnallaan", on käsite, joka löytyy kaikilla vanhan ajan kansoilla. Siinä piilee suuri mysteerio, joka kyllä jokaiselle ajattelialle itsestään selvenee. Isis on samalla Osiriksen äiti ja puoliso; Pohjolan kave-eukko on samalla kave ukon äiti ja puoliso; vieläpä hän on pohjan ihana neito sekä uljas poika että itse ukkokin. Tämä käsite oli selvä kaikille vanhan ajan kansoille; sen selvittää se seikka, ettei positiivista ja negatiivista voimaa voi kukaan koskaan toisestansa erottaa; ota yksi pois ja toinen on tehoton; hävitä yksi, niin ei tarvita toistakaan.

Tarkastellessamme A. muistiinpanoa hiukan lähemmin, heti huomaamme että epäjumalat ovat kahdenlaiset: muutamat, esim. Ukko (äikene, ukkonen) ja hänen puolisonsa Rauni hallitsivat taivaan salamoita (ei ainoastaan näkyväisen, fyysillisen salaman ilmennystä, mutta juuri „taivaan" näkymättömän maailman eli henkisen tason monenlaisia salamoita): Ainemoinen, (Väinämöinen) oli lauluseppä, Ikurunoja eli luova, kehittävä voima, mahti eli n. k. muut kansat sitä kutsuivat Logos. Turisas, sotajumala; Tonttu huoneenmenojen näkymätön kaitsija, toisin sanoen „karmanlaki". Ilmarinen järjen, „ilman" vahti; Kapeet ja Rahkoi kuun henkiolennot eli ne ajatellut mahtavat voimat, jotka esiintyvät maanpallolla juuri kuun vaikutuksesta: siis me huomaamme että nämä esittävät henkimaailmassa ajateltuja toimintoja; toiset viittaavat suorastaan aineelliseen toimeentuloon, siis kuvailevat fyysillisiä voimia. Muutamat ovat ilmenneitä, seurauksiltaan nähtäviä „maahenkiä": esim. Rongoteus,[163]

163 Tutkia selvittää sanan Rongoteus näin: „Rongoteus, joka „ruista antoi", on kenties sama kuin loitsuissa ilmaantuva Rukotivo ja mahdollisesti germanilainen laina (skand. rugr ruis, tivar jumalat)." — Olkoon vaan. Mutta Rukotivo-sanan voi johtaa venäjänkielisestäkin: ruka käsi ja divo ihme. Tässä se siis olisi samakäsitteinen kuin kädellä tehty ihme, siis hypnoositila. Tiedämme että hypnoottiseen uneen, eli transsiin nukutetaan keskiö ainoastaan ajatuksella ja kädenliikkeillä. Ja samaa tekee myös loitsija; hän nukuttaa uneen parannettavan henkilön ja tekee hänet terveeksi, suggestioonin (mieleenistuttamisen) avulla. Tämä on monistellen koettu ja todistettu seikka; ei siis siinä pitäisi olla mitään epäilemistä, että m. suomalaiset kansat tunsivat hyvinkin hyvästi hypnoositilan ja hypnotismon. Manalassa ja tuonelassa käynti ei ole mitään muuta, kuin tämmöiseen ekstaattiseen tilaan joutunut, syvässä transsissa oleva ihminen. Myös meditatsioonissa joutuu ihminen tämmöiseen tilaan. Sen olen monesti saanut kokea: — puhun siis kokemuksestani, enkä muiden puheita.

Pellon pekka, Äkri, Köndös, y. m. Ne suorastaan viittaavat eläinradan eri huoneiden eli merkkien aikoihin ja mikä työ kunkin merkin aikana toimitettiin. Nimet suorasti viittaavat kuhunkin kotoaskareeseen, kylvöön, kyntöön, metsästykseen, ojankaivuuseen, eläintenhoitoon j. n. e. Ylempänä mainitut viittaavat suoranaisetti planeettoihin. Tämä väite vaatii paljon suurempaa ja huolellisempaa tutkimusta kuin tässä olen voinut esittää. Tämä onkin ainoastaan tienraivaamista tuleville tutkijoille. Ottakaamme seuraava esimerkki: Turisas — sodanjumala: muilla kansoilla on sen nimenä planeetta Mars, joka kuvaili näkymätöntä, henkistä kehittävää ja hävittävää voimaa, semmoista, joka oli huomattavissa ainoastaan seurauksiltaan; s. o. Mars (Turisas) on näkymättömän „henkisen sodan" eli kaikenkaltaisen kehityksen tuloksen (eikä ainoastaan fyysillisen) mainen symbooli[164] eli vertauskuva; se on koko luomakunnassa vaikuttava voima, tehoisa ylimmästä auringosta mitättömimpään tomuhiukkaseen asti. Kehityskulku on sota, joka tapahtuu kaikilla tasoilla; alinomaa, lakkaamatta kestää tätä ijäistä taistelua. Sitä tahtoivat tn. suom. selväksi, havaannolliseksi tehdä sanalla Turisas, joka on sodan hengen fyysillinen puku.

Tässä Agricolan muistiinpanossa piilee siis m. suom. käsitys, ei ainoastaan eläinradan huoneista, vaan vieläpä siitä vastaisuudessa tutkiat löytävät itse planeettainkin suomalaiset nimitykset ja niiden kaikkien henkiset merkitykset, aivan sellaisina, kuin ne ovat muillakin vanhoilla kansoilla.

164 Symból, lat. Symbolon, kreik. vertauskuva; jonkun käsitteen havaannollinen, näkyväinen merkki. *Symbólum apostolicum* — apostoolinen uskontunnustus. *Symboliikka* jonkun kirkon tai uskonnon tutkimus ja selvitys; erittäinkin oppikappaleiden tulkinta. *Symbooliset kirjat* ovat jonkun uskonnollisen lahkon tunnuskirjat.

„Äkri, Kekri, Köndös, Rauni, Ukko, Yrkö, Nyrkes, Hittuanin", y. m. ovat m. suomalaisten omintakeiset, alkuperäiset, yhäti uudistuvain aikakausien „ilman rannoilla" huomattavien tosiseikkojen ja heidän havaintojensa tuloksien nimitykset: yhtähyvät ja paremmatkin nimitykset kuin nuo muukalaiset Oinaat, Härät, Jupiterit, Venukset ja muut senkaltaiset.

Se ihminen on totisesti sokea, joka ei näitä asioita näe; kukin „epäjumala" puhuu omalla kielellään suomalaisille lyhyesti ja selvästi; se tahtoo itsekunkin mieleen painaa: nyt on kynnön, kylvön aika; nyt on elonkorjuun, leikkuun aika; nyt on metsästyksen aika; nyt on juhlimisen, sinulle kovasti raskasta työtä tehnyt ihmislapsi, sinulle nyt on levonaika! — Nyt juhlitaan!

Agricolan muistiinpanot todistavat sen tosiseikan, että m. suomalaisten vuosi oli jaettu eri-aikoihin, ja kunakin aikana kaikki työt toimitettiin säntillisesti ja suurimmassa järjestyksessä. Että jokainen muistaisi työnajan-, jaon ja järjestyksen, annettiin lyhyt ohje, joka imeytyi tyhmimmänkin aivoihin: „Köndös —, niin se huhtat ja pellot teki", tehkäämme mekin niin. „Liekkiö ruohot, juuret ja puut hallitsi ja sen kaltaiset muut" on mitä suurin viisaus, sillä „Liekkiö" — on kaiken alku-tuli, vaan ei se tämmöisenä ilmesty muilla tasoilla, kuin meillä fyysillisellä. Liekkiön loisto on kaiken elon elämä.[165] Ja näin huomaamme että m. suomalaisten almanakka, vaikka sitä ei ollut painettuna mihinkään kirjaan oli *elävä* tieto luonnosta ja henkimaailmasta; tämä tieto asusti eloisana jokaisen muistissa ja päässä, sensijaan kuin nykyiset painetut kalenterit ovat kuolleina tietoina ihmisten seinillä ja taskuissa.

Nämä muistiinpanot ovat myöskin todistus siitä, että „ilman rannat", eläinrata — olkoon sen nimityksenä mikä olikin — ja sen tiedemiehet tulevat tunnustamaan aikanansa että *se oli* „Sämpsä Pellervoinen", — kaikkine huoneineen oli m. suomalaisten vanha tuttu ja hyvä ystävä sekä neuvonantaja. Eri kysymys on sitten miltä kansalta, — (onko se välttämätöntä?) — he sen olivat lainanneet. Se on todistus siitäkin, että planeettamaailma ja niillä kuvattu kosmillinen toiminta eli suomalaisille jokapäiväinen tutkimuksen esine.

Nimitys „suomalaisten pakanalliset jumalat" on kaikkea perustusta vailla. Se asia vaatii paljon syvällisempää tutkimusta kuin sen,

165 Katso Bag. Gita 7 kesk. 9 värsy.

mikä sen osaksi nykyisin tulee. Jopa olisi aika että yliopistomme valistusta kaipaava nuoriso pääsisi oppimaan itse runon henkeä ja lakkaisi akanoiden puimisesta.

Jonkun vuosituhannen kuluttua saisivat silloiset kansat meistä, kultuurikansaan kuuluvista nykyajan ihmisistä, sanoa: „silloiset suomalaiset palvelivat oinaita ja härkiä; meidän museoissamme löytyy säilytettyinä muutamia heidän allakkojansa ja niissä löytyy kuvia noista ihmeotuksista, joita suomalaiset eivät ainoastaan palvelleet — mutta voi kauheus! — he söivät ne sukupuuttoon. M. m. oli heillä eräs kauhistava epäjumala: se oli jaloistaan yhteen kasvettunut hirviö, jolla oli siipi kussakin korvassa. Se lenteli kylissä, kaupungeissa, maalla, kedolla ja metsissä. Viimeiseltä tuo hirviö, peljäten että suomalaiset olisivat sen tuhonneet, nieli toinen toisensa niin tarkkaan, ettei untuvaakaan siitä jälelle jäänyt! Meille säilynyt kuva siitä kuvailee kahta tulitolppaa, jotka seisoivat vesikatoksen suojassa, kääntipä ne mihin päin tahansa joko ylös tai alas, niin vesi ei jaksanut näitä tulitolppia sammuttaa! Tätä epäjumalaa suomalaiset kutsuivat k a k s o i s e t ja merkitsivät sen kuviolla II."

Samanlainen kuvaus on meillä m. suomalaisten „pakanallisista jumalista,, ja pimitetystä kansaraukasta, joka tunsi ja ymmärsi henkimaailman paremmin kuin yksikään meidän teologian tohtoreistamme!

Eräs toinen tutkija[166] sanoo kaikista Suomen sukuun kuuluvista kansoista näin:

„Uskonto (suom. suk. kansoilla) on e p ä i l e m ä t t ä ollut vainaajien henkien (haamujen) pelkoa ja palvelusta. K o l j o tavataan pahan haltijan nimenä koko kielikunnassa".

Kyllä tuo e p ä i l e m ä t t ä poistuu, kunhan vaan tutkijat salaisten oppien valossa oppivat näkemään mitä sana K o l j o oikeastaan on, silloin he myöskin näkevät että pahalla haltijalla on myöskin hänen vastakohtansa „hyvä haltija" — ja samalla kuin tämä hyvä haltija on tunnustettu, haihtuu itsestänsä tuokin makean viinin huumaava haju ja sen luoma luulottelu haamujen kumartamisesta.

Ja kaikki nämä seikat selviävät silloinkun ruvetaan Kalevalaa, Kanteletarta, Solmusanoja, Loitsuja ja Sananlaskuja, sanalla sanoen kaikkea muinoistietoisuutta tutkimaan vertailevien pyhien kirjojen

166 Ojansuu, H. Suomen suvun esihistoria. (Oma Maa. I nide siv. 271).

ja niitä valaisevien salaoppien avulla. Kyllä vielä tulee se aika, jolloin tähtihuoneiden merkit saavat jälleen omat kansalliset nimityksensä, ja ne tulevat Suomessamme uudelleen käytäntöön; silloin muukalaiset skorpioonit ja leijonat visertäen tiehensä lentävät!

Tällä tahdon ainoastaan viitata siihen seikkaan, että *vainaajain-palvelus* m. suomalaisten keskuudessa ei ole lähestulkoonkaan todistettu seikka; siis tämä väärinkäsitys olisi pikemmittäin oppikirjoista, todistamattomana poistettava: yhtävähän he vainaajainhenkiä palvelivat kuin muin. egyptiläisetkään. Aina meidän päiviimme saakka ovat oppineet sangen itsepäisesti luulotelleet, että esim. vanhojen egyptiläisten uskonto olisi ollut monijumalisuutta eli polyteismoa[167]. Erittäinkin kristinkirkon apolegetit,[168] sekä niiden mukaiset puhujat ovat vakuuttaneet, että se olisi ollut fetishien palvelusta, taikka että Egyptin jumalia olivat koirat, kissat, ibislinnut, krokodiilit ja eläintenpäillä varustetut kuvapatsaat. Tämä ei ole tapahtunut ilkeydestä, mutta juuri salaisten oppien antaman valon puutteesta ja suuren, symboolisen opin vertauskuvien alle kätketyn ajatuksen tuntemattomuudesta; se on: juuri semmoisen totuuden löytämisestä, joka koski Egyptin pyhiä ja pyhinä pitämiä vertauskuvia ja koko uskonnon luonnetta. Tämä selvittää myöskin minkätähden m. suomalaisten vertauskuviin kätketty ihana maailmankatsomus käsitetään väärin ja luulotteluja esitetään sulana totuutena.

Viimeisen kahden vuosisadan löydöt ja tutkimukset Egyptissä, ovat kumminkin jokaisen puolueettoman totuuden etsijän silmissä uudelleen kirkastaneet tämän vanhan maan alkuperäisen uskonnon ja antaneet sille sen korkean ja kunnianarvoisen aseman, joka sille oikeuden mukaan tulee; hieroglyyfien tutkiat ja tuntiat ovat vahvistaneet sen totuuden, että vanhan Epyptin (ennen Menesin aikoja[169]) uskonto oli monoteistinen, siitä ei enään ole minkäänlaista epäilyksen varjoakaan olemassa, vaikka meidän oppikirjamme kauttaaltaan vielä vakuuttavat päinvastoin.

Kairossa, Bulakin museossa tallennetaan erästä papyroskäärettä. Siinä on Amman Ra'alle omistettu seuraava hymni:

„Se Ainoa Ainoaolo ilman vertaista" — ja tämä oli se Ainoa Jumala, jota vanhan Egyptin kansa palveli, ainakin ne ihmiset, jotka olivat saavuttaneet joko yhden tai useamman vihkimysasteen.

Ja eikö Kalevalan „Kaikkivalta" ole juuri tämä sama *„Ainoa Ainoa?"* Jos eivät m.. suomalaiset sitä tunteneet, miksi se niin sitkeästi on säilynyt meidän päiviimme asti kansan muistissa? —

Nouse jo *Antero Vipuinen* tuhatvuotisesta haudastasi! —

Mitä koskee m. suomalaisten kuunpalvelusta, johtuu tutkia kummanlaiseen tulokseen. Hän selvittää: „Agricolan säkeet: „Rahkoi kuun mustaksi jakoi" ja "kapeet myös heiltä kuun söit", eivät todista kuunpalvelemista"; — tästä johtuu ajattelia kysymään: miksi ne eivät todista kuunpalvelusta — koskapa ruoan vainaajan kanssa hautaan paneminen, on muka niin selväpiirteinen todistus m. suomalaisten vainaajainpalveluksesta? —

Tähän parhaiten vastannee kysymysmerkki.

167 Polyteisti, (kreik.) joka uskoo moneen jumalaan; vastakohta monoteisti, joka uskoo yhteen jumalaan.

168 Apologi (kreik.) puolustus. Apologetiikka oppi kristinkirkon totuuksien puolustamisesta.

169 Suomennan tähän eräästä venäjänkielisestä tutkimuksesta, nimeltä: „Vanhan Egyptin uskonto" seuraavan selvityksen: „Menes on Egyptin vanhin faarao, jonka historia tuntee ja tunnustaa. (Katso D:r Georg Weber. Allmän Verldshistoria, siv. 29) Tämä faarao yhdisti Egyptin läänit yhdeksi, kaksiosaiseksi valtakunnaksi, nimellä Ylä- ja Ala-Egypti. Menestä on kauan aikaa pidetty ainoastaan legendaarisena henkilönä, mutta nyt on historia hänet, sekä hänen valloituksensa ja työnsä täydellisesti tunnustanut. Hänen haudallansa ovat seisseet tuhannet matkustajat. Nykyisin on tarkasti määritelty että hän hallitsi Egyptissä v. 5000 e. K. Menesin jälkeen tunnustaa historia 31 hallitsiasukua. V. 300 e. K. valloitti Aleksander Suuri Egyptin. Hänen sotapäällikkönsä Ptolemaeus perusti sinne kreikkalaisen dynastian, joka oli järjestyksessä 23:des. Ptolemaioin suku sammui Kleopatran kanssa, jolloin Egypti joutui Rooman vallan alaiseksi.

Siis historia osottaa 7000 vuotta ajassa takaperin Menesin hallinneen Egyptiä; mutta ennen Menesiä väikkyvät vastahamme ennenhistoriallis-aikuiset kuningasten himmeät, suurenmoiset kuvat, jotka katoavat syvimpään menneisyyteen. Historia tunnustaa nyt että ennen Menesiä on Egyptiä hallinnut 10 hallitsiasukua. Nämä dynastiat ovat historian määrittelyn mukaan kestäneet ainakin 1000 vuotta ja siihen aikaan oli Egyptissä jo suurenmoinen sivistys vallalla.

Vaan nämä historian 8000 vuotta eivät vielä ole Egyptin alkuaikaa. Sen pyhät kirjat ja aikakaudelliset tutkimukset osottavat vieläkin varhaisempaan aikaan.

Historioitsiat ovat tulleet siihen johtopäätökseen, että 8000 vuotta sitten eräs kansa saapui Egyptiin Punaisen Meren rannoilta, siis tuhatta vuotta ennen Menesin aikoja. Mutta silloin kun nämä ihmiset tulivat Egyptiin, asusti siellä jo vanhemman raasin ihmisiä. Tämäkään raasi ei ollut mikään raakalaiskansa, vaan silläkin oli uskonnolliset vertauskuvat ja taiteellisesti rakennetut temppelit.

Samaten kuin valtionkirkko ja juutalaiset tänäkin päivänä kun on, kumartavat ja palvelevat Jehovaa, joka on vanhojen kuunhenki eli jumala, (Rahkoi), samoin m. suomalaisetkin ulkonaisesti s. o. ne, jotka eivät olleet salaisuuksissa vihityt, *lienevät* panneet kuulle paljon suuremman arvon kuin millekään vainaajainpalvelukselle. Auringonpalveluksesta todistakoon Kalevala itse seuraavassa luennossa.

Rahkoi, (I—O—A) kuun henkiolento „kuun mustaksi jakoi", s. o. erotti valkean pimeydestä, totuuden tiedon valheellisesta haaveilusta. Koska tietämättömyyden valkeuskin on pimeyttä, niin tällä lauseella kuvaillaan vasemman puolen eli mustan magian tietä. Musta magia ilmestyy ihmisessä vallan, maineen, kunnian ja kaiken katoavaisen himossa ja haalimisessa. Tyydyttääkseen tätä himoansa ihminen uhraa sille korkeamman minuutensa, s. o. hän toimii vastoin parempaa tietoansa, käyttäen ulkonaisesti mitä suurinta rakkauden muotoa niinhyvin puheissa kuin töissä. Tämän avulla hän luonnollisesti pääsee pikemmin päämaaliinsa, sillä jos hän ei olisi liukaskielinen- ja -mielinen, ei hänellä olisi ystäviä, ja ilman niitä ei hän pääsisi, eikä saavuttaisi toivomiansa tyydytyksiä. Selvänäköiset kumminkin hänen aurastansa voivat lukea, mihin tuo musta maagi tähtää; vähemmin kokeneet ja henkimaailman salaisuuksiin perehtymättömät sielut kylläkin seuraavat tuota johtajaansa jonkun ajan, mutta mitä enemmän he oppivat tuntemaan tuota näkymätöntä maailmaa, sen selvemmin he alkavat tajuta minkä hengen' johdatuksen alaisiksi he ovat vaarassa joutua. Tämmöinen musta maagi kulkee alinta polkua, sanoo Bhagavad-Gita.

Lemminkäinen kuvaa Kalevalassa tämmöisen mustan maagikon kohtaloa. Lemminkäinen on suuren adeptin vertauskuva; mutta semmoinen juuri saattaa helposti joutua mustaksi maagiksi: aikanansa tulen lähemmin tätä asiata selvittämään.

Koko Atlantiksen mannermaa hävisi juuri näiden „mustien" suuren vaikutuksen tähden. Nykyisessä polvikunnassa ei ole suuria adepteja, eikä siis myöskään mustia, eikä harmaitakaan maageja. Niitä tavataan aniharvassa. Entisaikaan ne olivat ihan tavallinen, jokapäiväinen ilmiö. Vanha testamentti kauttaaltaan on vertauskuvallista esittelyä oikean ja väärän, eli vasemman tien, mustan, ja oikean tien, valkoisen magian välisestä taistelusta. Patriarkat, tuomarit, profeetat taistelivat valkoisen magian, jumalallisen viisauden, papit ja leviitat mustan magian, itsekkäisyyden puolesta.

Koska mainen aurinko oli vanhoilla henkisen auringon symbooli ja kuu kuvaili ainetta, niin tässä Rahkoi, m. suomalaisten kuun, siis aineen henki kuvailee sitä henkistä pimeyttä, jota kaikki vanhat kansat nimittävät „vasemman puolen tieksi" ja kaikkein „alhaisimmaksi" poluksi. —

Mitä tutkia teoksensa loppupuoliskolla otaksuu, paljon merkitsevästi sanoessaan:

„Taivaan korkeudet eivät näy pakanallisissa esi-isissämme herättäneen ajatusta juumaludesta" — on niin suhteetonta, ettei se ansaitse ainoatakaan selvittävää sanaa. Korkeintaan surullisen hymyilyn, tai paljon puhuvaisen vaitiolon. „Manalaisiin liittyy heidän alkuperäinen käsityksensä henkiolennoista —", selvittää tutkia tuloksensa loppupontena. Entä manalaisten vastakohta? Eivätkö m. suomalaiset sitä tunteneet: eikö se ole juuri tuo Kaikkivalta, ainoa Tosiolevainen, alkamaton ja loppumaton? Ja sen itse runot lukemattomissa paikoissa todistavat ja ilmentävät.

Kummallista, etteivät tiedemiehet näe tuota ihmeellistä Valoa runokokoelmassamme.

Tutkimuksen viimeinen lause on mitä suurin surkeus: mutta koska se on jo ennen syntymistään sangen hölliin kapaloihin kääritty — ei se ansaitse mainitsemistakaan.

Ja totisesti olisi jo aika että Kalevalaamme ruvettaisiin tutkimaan okkulttisen filosofian valossa; niinkauan kuin tiedemiehet tekevät johtopäätöksiään ainoastaan ulkopintaa, kuorta tutkimalla, eivät he pääse tuon pitemmälle, vaan ovat pakotetut kansalle ja oppilailleen tarjoomaan paljaita otaksumia. Henkisen totuuden löytää se tutkia, joka pyrkii syventymään luonnon ominaisuuksien kautta itse henkeen ja silloin kuin hän alkaa tajuta olentojen henkisen kehityskulun, näkee hän fyysilliset oliot harhakuviksi. —

Yleisö, joka suuressa tietämättömyydessään sokeasti hyväksyy kaiken, joka auktoriteettien suusta lähtee, luulee olevansa oikeutettu pitämään tiedemiesten jokaisen lausunnon todistettuna tosiseikkana; — tämä sama yleisö saa oppia ylenkatseellisesti kohauttamaan olkapäitänsä kaikelle, mikä johtaa alkuperänsä „pakanallisista" lähteistä. Mutta nuo „pakanat" tiesivät enemmän henkimaailmasta kuin me, ja paljon on meillä heiltä opittavaa; niinkauan kuin me ylenkatseellisesti halveksimme salakoulujen tarjoamia oppeja, niinkauan me myöskin lajittelemme ainoastaan olkia ja ruumenia — itse henki on ja pysyy meille salaisena mysteeriona.

„A'sinus ad lyram" — aasi soittimessa, — sanonevat näistä tutkimuksieni tuloksista tiedemiehet. Mutta mikä estää itse tiedemiehiä salaoppien tarjoamaa soitinta virittämästä?

Jos he vaan koettaisivat virittää tätä suurenmoista kannelta, niin he kaikki yhdellä suulla tunnustaisivat:

„Pakanallisia jumalia ei ole, eikä voi olla!"

Nimi: „pakanalliset jumalat" osottaa vaan sitä tosiasiata ettei näitä „pakanallisia" voimia ole kylliksi tutkittu, eikä nykyajan kansa niitä tunne.

Kun opimme nuo voimat tuntemaan yhtähyvin kuin esiisämme ne tunsivat, silloin ne eivät enään ole meille „tuntemattomat", vaan meissä *elävät* ja *tehoisasti vaikuttavat voimat.* ja ne samat voimat vaikuttavat koko universumissa, sillä

„niinkuin ylhäällä, samoin alhaallakin".

Teosoofia ei lähestulkoonkaan ole sitä, mitä herra K. af Geijerstam teoksessansa: Den afslöjade Isis, ilmoille tuopi. Hänen kirjansa on henkilökohtainen pamfletti. Jokainen ajattelia huomaa heti, ettei kukaan ihminen, olkoon hän kuinka hurskas, tai kuinka syntinen tahansa ole teosofia, eli jumalallinen viisaus. Aivankuin joku paavi tai pappi ei ole itse kristin uskonto. Tämä teos on näinä päivinä ilmestynyt suomennettuna kirjakauppoihin, nimeltä „Paljastettu teosofia", ikäänkuin joku meikäläisistä Sitä voisi paljastaa. Se, joka jumalallisen viisauden paljastaa, on itse jumaluus. Tästä kaikesta annan tulevissa vihkosissa selvät perät.

Jumalallinen Viisaus ei ole tämä tahi tuo henkilö, tämä tahi tuo uskonto tai uskonlahko, vaan se on itse jumalallisen elämän eläminen.

LOPPULAUSE

Koska tässä teoksessa ei ole mitään uutta oppia, vaan kaikki on ijanikuista vanhaa, niin luonnollisesti olen laveoihin, moni vuotisiin tutkimuksiini käyttänyt ja tulen käyttämään *ÄÄRETTÖMÄN paljon* ja laajoja lähteitä. Missä ikinä vaan kultajyväsen löydän, sen heti siitä noukin. Salaopit ovat sangen monipuoliset ja laajat; totuudenetsiän ei siis tarvitse pimeässä hapuroida: niinpä olen etusijassa käyttänyt kaikki mitä olen käsiini saanut. Oppaanani on myöskin ollut laaja teosofinen kirjallisuus. Olen tutkinut sekä puoltavat että vastustavat eri kirjailijain teokset. Niitä on runsas joukko saksan, ruotsin, norjan, englannin, tanskan ja venäjänkielisiä teoksia. Ei mitään ole kirjasessani, jota jo ei muissa teoksissa löytyisi. Olisinhan muuten koko salaismestari, jos kaikki tietäisin. En ole mitään keksinyt; ainoastaan verrannut salaoppeja toisiinsa ja koettanut niitä sovitella m. suomalaisten maailmankatsomukseen. Miten siinä olen onnistunut, sen arvostelkoon asian tunteva yleisö.

Muutamia lähteitä, joista olen ammentanut, mainitsen tässä: Aug. Ahlqvist, Kalevalan karjalaisuus 1887. Aug. Bebel, Kvinnan 1903. H. P. B. Den hemliga läran. 1898. Dante, Gudomliga komedi. 1902. O. Donner, Hind. rel. jämförd med finnarnas. K. af Geijerstam, Den afslöjade Isis. 1897. Efteråt. D. A. Harnack, Dogmengeschichte 1893. Rafael Hertzberg, Finlands kulturhistoria. 1889. Herm. Hofberg, Gamla minnen. 1868. Franz Hartman, Magi svart och hvitt. 1889. Allan Kardec, Aandernas bog. 1893. Kalevalan selityksiä. Lenström, Dogmhistorien. 1843. Marie, Tidehvarfvens mysterier. Litterära Soiréer. 1849. Rabbini Klein, Shem-ha-mephorash. Nizida, Astralljuset. Orth, Kalevala. 1909. Oma Maa. Oskar Jaeger, Ortodoksien som kristendommens fiende. 1903. Petiscus, Olympen. Sandhetssögeren. Art. Shopenhauer, Lutschi svjeta evo filosofi. 1886. A. F. Tigerstedt, Geologin 1893. Georg Weber, Allmän historia 1886 ja paljon muita.

Kaikille Totuuden etsijöille suositellaan äskettäin painosta ilmestynyttä, vihkosta:

KALEVALAN SISÄINEN PERINTÖ,

Salaoppien valossa. Selv. Martti Humu.

Aikomus on toimittaa nämä luennot tähän vihkoon liitetyn Kalevalan henkisen sisällön mukaan. Luentoja tulee olemaan 100 paikkeille. Kirja tulee ilmestymään vihkosina sitä myöten kuin edellinen vihko tulee myydyksi. Kunkin vihkon ilmestys aika ja laajuus on siis riippuvainen kunn. yleisön kannatuksesta. Jokainen vihko tulee muodostamaan kokonaisuuden, joten ei kenenkään ole pakko sitoutua koko teoksen lunastamiseen.

Koska itsekukin on nyt tilaisuudessa tutustumaan ensi vihkon ja siis koko teoksen sisältöön, ei kirjanen kaivanne sen suurempia evästyksiä matkallensa.

Tämä vihko sisältää luennot: 1 Muinoissuomalaiset. 2 Mitä on Kalevala? 3 Kuinka meille selvitetään Kalevalaa. 4 Muinoissuomaisten pakanalliset jumalat. **66 sivua, hinta 80 p.**

Seuraavain vihkojen sisältö:

5 Kalevalaisten omat selvitykset pakanallisista jumalistaan, 6 Mitä itse runonhenki todistaa Kalevalasta. 7 Alkusoitto. 8 Kave Ukko ja Kave Impi. 9 Ain-Emoinen. 10 Väinämöisen ilmennys. 11 Ilman Immen ilmennys. 12 „Olipa". 13 M. suom. jumalkäsite, papit, kirkot, rituaalit. 14 Kapeen eri luonteet. 15 Ilma. 16 Vesi. 17 Yrkön ijät. 18 Immen tuskat. 19 Mistä todistukset ovat löydettävissä? 20 Valtion kirkko. 21 Kristityt kabbalistit. 22 Juutalaiset kabbalistit. 23 Hermetistit. 24 Hindujen salaopit. 25 Buddhalaiset s:n. 26 Mitä on teosofia? 27 Lappalainen ja Iku-Turilas. 28 Elohistit. 29 jahvetistit. 30 Yleis-silmäys m. suom. käsitykseen Logoksesta ja maailmankehityksestä.

Kalevalan sisäinen perintö suljetaan täten kaikkien Totuudenetsijäin suosiolliseen huomioon!

Kirja on saatavana kaikista kirjakaupoista, asiamiehiltä, Tampereen Kansalliskirjapainosta, osote: Tampere, Koskikatu 11, Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike, Bulevardinkatu 17, Helsinki, Kustannusliike Wellamo, Vuorikatu 6, Helsinki ja allekirjoittaneelta. Kirjan seuraavat vihot tulevat, verraten sivu määrään, samanhintaisiksi kuin tämä ensimmäinenkin vihko.

Kunnioittaen: Martti Humu,

(Osote: Oulunkylä Helsinki.)

Kaikkiin teosta koskeviin kysymyksiin vastaa kirjeellisesti M. Ramstedt.

Osote: Helsinki, Tie- ja Vesirakennusten Ylihallitus.

HERMEETIKKO-KIRJAN NRO. 2 SISÄLLYS

- **ESIPUHE** – *Kane Kanerva* . . . 8
- **ROSENKREUTZIN SALAISET KUVAT 1600- JA 1700-LUVUILTA (NRO. 28)** – *suom. Kane Kanerva* . . . 9
- **KALEVALAN RUNOJEN KERTOMAA** – *Jaakko Kesävuori* . . . 2
- **PARAMAHAMSA YOGANANDA JA JEESUS KRISTUS** – *Kim Katami* . . . 15
- **JUMALATAR-LIIKE – KUN RADIKAALIFEMINISMI LÖYSI NOITUUDEN**
- **JEESUKSEN APOSTOLIT** – *Venu Gopala Das* . . . 32
- **VANHAN VAASAN LUOLALÖYDÖT** . . . 58
- **VIA VITAE AETERNAE** – *suom. Kane Kanerva* . . . 59

KOLMIYHTEYDET YHDEKSÄN JUMALALLISEN OMINAISUUDEN VÄLILLÄ – *suom. Kane Kanerva* . . . 60

- **JOHDATUS KABBALAAN** – *Willian Wynn Westcott* . . . 61
- **MUINAISKALUJA LÖYDETTIIN** . . . 100
- **PAPUS, RANSKALAINEN SALATIETEILIJÄ** – *A. A.* . . . 101
- **VAPPU** – *Kane Kanerva* . . . 111
- **NAURU** – *Kai Huotari* . . . 112
- **MUSTAKIRJA – MUISNAISSUOMALAINEN NOITAKIRJA**
- **LILITH** – *Kai Huotari* . . . 129
- **MAAPALLON MUUTOKSET** – *Pekka Tamminen* . . . 133
- **ORDO TEMPLI ORIENTIS HISTORIAA** – *Fr. HRN* . . . 139
- **ROSENKREUTZIN SALAISET KUVAT 1600- JA 1700-LUVUILTA (NRO. 10)** – *suom. Kane Kanerva* . . . 152
- **SUOMEN ASUKKAAT PAKANUUDEN AIKANA** – *J. R. Aspelin* . . . 153
- **KUNINGATAR KRISTIINA JA HÄNEN YRITYKSENSÄ VAIHTAA**
- **SUKUPUOLTA ALKEMIAN AVULLA** – *Arno Forsius* . . . 252
- **YAMA** – *Venu Gopala Das* . . . 262
- **SKS:N HISTORIALLISEN OSAKUNNAN KOKOUS** . . . 267
- **KATAKLYSMI** – *Kane Kanerva* . . . 268
- **KATSAUS UFOKULTTUURIIN JA SEN USKONTOPERINTEELLISIIN**
- **TAUSTOIHIN** – *Jaakko Närvä & Jussi Sohlberg* . . . 276
- **LAMSPRING – JALON VELJEN JA MUINAISEN FILOSOFIN**
- **ESITYS VIISASTEN KIVESTÄ** – *suom. Kane Kanerva* . . . 292
- **ALKEMISTINEN MAAILMANKAIKKEUS** – *Thomas Norton – suom. Kane Kanerva* . . . 324
- **LIBELLUS MAGICUS – JESUIITTOJEN TODELLINEN MAAGINEN TYÖ** – *Johann Scheible – suom. Kane Kanerva* . . . 325
- **32 POLKUA VIISAUTEEN** – *suom. Piia Jaakkola* . . . 340
- **SENSUURIN MAISEMISSA** – *Kane Kanerva* . . . 346
- **PYHIÄ PUITA JA PUISTOJA SUOMESSA** – *J. R. Aspelin* . . . 356
- **PIMANDRIS ELI RA'N VIISAUS** – *suom. Kane Kanerva* . . . 360
- **MITEN MAGIA TOIMII?** – *ALX* . . . 371
- **KATSAUS VAPAAMUURARIUDEN HISTORIAAN**
- **SUOMESSA 1756–1826** – *Kane Kanerva* . . . 376
- **P?=NP – KATSAUS VÄITÖSKIRJATUTKIMUKSEEN** – *Antti Ylikoski* . . . 384
- **MITÄ ON VAPAAMUURARILIIKE?** – *Toivo Vitikka* . . . 388
- **DEMONIN TAPPAMAT?** – *Timo Niemi* . . . 392

698N10246684 A 15.904·
Hermeetikko : aikakauskirja [Nro. 1]

HERMEETIKKO-KIRJAN NRO. 3 SISÄLLYS

· **ESIPUHE** – *Kane Kanerva* 8
· **SUURTEN MYSTERIOIDEN AVAIN** – *Eliphas Lévi*
· **TAIKAUSKO SUOMESSA 1600-LUVULLA** – *Juuso Hedberg* 64
· **SALAVIESTI** – *Kane Kanerva* 133
· **ST. GERMAIN'IN MAAGINEN KOLMIKANTAINEN KÄSIKIRJOITUS** – *St. Germain – suom. Kane Kanerva* 134
· **ROSENKREUTZIN SALAISET KUVAT 1600- JA 1700-LUVUILTA (NRO. 8)** – *suom. Kane Kanerva* 145
· **ELEUSIIN MYSTEEREISTÄ** – *Tuntematon* 146
· **TAIKUUDEN JA MAGIAN SALAISUUDET** – *Cintamani Prabhu* 157
· **MOOSEKSEN KUUDES JA SEITSEMÄS KIRJA** – *Johann Scheible* 189
· **ROSENKREUTZIN SALAISET KUVAT 1600- JA 1700-LUVUILTA (NRO. 9)** – *suom. Kane Kanerva* 219
· **MANLY P. HALLIN ELÄMÄSTÄ JA OPETUKSISTA** – *Antti Savinainen* 220
· **PAKENEVA ATALANTE** – *Michael Maier – suom. Kane Kanerva* 227
· **GUSTAF BJÖRNRAM** – *Tuntematon* 280
· **MUINAISET ORAAKKELIT** – *Ellen Bille Brahe Selby* 289
· **C. A. GOTTLUNDIN KIRJE KÖÖPENHAMINAN KUNINKAALLISELLE ARKEOLOGISELLE SEURALLE** – *suom. Sigurd Wettenhovi-Aspa* 296
· **WETTENHOVI-ASPA** – *Kane Kanerva* 299
· **AUGUST NORDENSKIÖLD** – *Kane Kanerva* 307
· **THELEMA – TAHDON FILOSOFIA** – *ALX* 314
· **ASKARTELUNURKKA** – *Kane Kanerva* 321
· **FRANCIS SAINT ALBANIN SALAINEN SEURA** – *Tuntematon* 322
· **GALILEON OIKEUDENKÄYNTI** – *Leo Nygren* 327
· **JUMALTEN SUKUPUU** – *Eino Kemppainen* 332
· **ROSENKREUTZIN SALAISET KUVAT 1600- JA 1700-LUVUILTA (NRO. 25)** – *suom. Kane Kanerva* 398

Nämä laatukirjat voit ostaa lähimmästä kirjakaupasta tai www.salakirjat.net